Møteinnkalling

Utvalg:	**Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg**
Møtested:	Formannskapssalen, Rådhuset
Dato:	14.01.2016
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 07 10, eller til postmottak@nordreisa.kommune.no – ved forfallsmelding på e-post er vil dere motta en bekreftelse på at den er registrert, dersom dere ikke mottar en slik bekreftelse MÅ dere ta kontakt pr. telefon.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Orientering: Statens vegen orienterer om planene for utbygging av Kvænangsfjellet

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 1/16	Referatsaker		
RS 1/16	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/3/3		2015/2075
RS 2/16	Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/42/1		2015/2388
RS 3/16	Delegert vedtak - søknad om deling av driftsenheten gnr 77/33 og 77/5		2015/2373
RS 4/16	Sluttrapport med regnskap for prosjekt "Implementering av Inn på tunet tjenester i kommunal tjenesteproduksjon i Nordreisa		2015/82
RS 5/16	Særutskrift - Evaluering og videreføring av Nord-Troms friluftsråd		2015/287
RS 6/16	Delegert vedtak - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom gnr 1942/41/2		2015/2372
RS 7/16	Delegert vedtak - søknad om konsesjon på leie av fast eiendom i henhold til konsesjonsloven gnr 29/20		2015/2554
RS 8/16	Fri kjøring - lokal forskrift		2015/2406
RS 9/16	Kunnskapsgrunnlaget for Troms 2015		2015/2110
RS 10/16	Vedtak om kvote for jakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn i 2016		2015/2479
RS 11/16	Rovdyrforliket - Vardebrenning		2016/7
RS 12/16	Nytt delegert vedtak - søknad om tilskudd til drenering av jordbruksjord gnr 1942/65/21		2015/266
RS 13/16	Vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt - manglende retting etter revisjon 21.11.14 - Ymber AS - Nordreisa kommune. NVEs referanse: 201405444-10, kopi av brev		2015/2565
RS 14/16	Igangsettingstillatelse I omsorgsboliger Guleng III gbr.1942/15/160		2015/1449
RS 15/16	Byggetillatelse gnr 1942/47/155		2015/1556
RS 16/16	Byggetillatelse fritidsbolig gbr.1942/83/23		2015/2116
RS 17/16	Byggetillatelse annen idrettsbygning (klubbhus) gbr.1942/42/8		2015/2143
RS 18/16	Byggetillatelse verkstedbygg gbr.1942/47/506		2015/2482
RS 19/16	Byggetillatelse driftsbygning på gnr 1942/32/1		2015/2461

RS 20/16	Byggetillatelse tilbygg til driftsbygning på gnr 1942/7/1		2015/2478
RS 21/16	Byggetillatelse - tilbygg til garasje gnr 1942/18/18		2015/2564
RS 22/16	Byggetillatelse gnr 1942/60/13		2015/2387
RS 23/16	Ferdigattest bolig gbr.1942/49/5		2015/862
RS 24/16	Ferdigattest garasje gbr.1942/18/27		2015/2399
RS 25/16	Ferdigattest kjeller gbr.1942/47/400		2015/2547
RS 26/16	Fyringsforbud 25/9		2015/611
RS 27/16	Svar på søknad om skjønnsmidler etter ras i Nordreisa kommune		2015/1410
RS 28/16	Delegert vedtak - søknad om konsesjon på erverv av gnr 53, bnr 10 i Nordreisa	X	2015/2360
RS 29/16	Utsatt arbeidsfrist - spesielle miljøtiltak i jordbruket	X	2015/2522
RS 30/16	Vedtak på søknad om fritak fra kommunale avgifter på gnr. 1942/47/450	X	2015/2348
PS 2/16	Budsjett 2016 Drift og utvikling		2015/1589
PS 3/16	Nødnett - Krav om revidert abonnementsordning		2015/733
PS 4/16	Høring av ny lokal forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms		2015/2406
PS 5/16	Søknad om deling - klage - gnr 1, bnr 3		2015/546
PS 6/16	Søknad om deling gnr 1942/29/27		2015/1584
PS 7/16	Fradeling av festetomt gnr 1942/44/2		2015/2443

PS 1/16 Referatsaker

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Elise og Andreas Blixgård
Storvikveien 798
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 142/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2075-3	9924/2015	1942/3/3	25.11.2015

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/3/3

Henvisning til lovverk:
Jordloven § 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Saksopplysninger:
14.06.11 ble det gjort vedtak i delingssak 11/1860 angående fradelinga av ca 3 daa bebygd tomt til boligformål, samt 1 daa ubebygd areal til naust. Eier av eiendommen var da Jon Inge Vang. Vedtaket var gyldig i tre år og det ble ikke rekvirert oppmåling innenfor denne perioden. 2.2.15 ble hjemmelen solgt til dagens eiere og de søker nå om fornyelse av vedtaket med samme formål som tidligere.

Vurderinger:
Regelverket og retningslinjene for behandling av slike saker er ikke endret på akkurat denne typen søknad siden vedtak ble gjort og vi henviser derfor til saksutredningen i sak 11/1860 og delegert vedtak nr 106/11 av 14.06.11 (se vedlegg). Vi ser ingen grunn til at vi nå skal gjøre andre vurderinger og konklusjon i saken.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av om lag 3,4 daa bebygd areal til boligformål og 0,5 daa areal til nausttomt fra eiendom 3/3 i Nordreisa kommune.

Dette gjøres jfr følgende:

- Omdisponering godkjennes jfr jordlovens § 9
- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

- Deling jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at fradeling trolig ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø og friluftslivet i området.

Delingstillatelsen er vurdert i forhold til formål og forvaltningsmål i Naturmangfoldloven og tiltaket har ingen innvirkning på prinsippene som skal vurderes i §§ 8-12. Fradelingen har lite å si for ressursgrunnlaget på eiendommen og samfunnsinteresser taler for deling. Etablering av boligtomter i distriktet er positivt for bosettingen.

Det settes følgende vilkår:

- Eventuelle byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Nausttomta må ikke gjerdes inn slik at dette blir til hinder for allmennhetens ferdsel.
- Hvis nausttomta skal ha egen avkjørsel fra offentlig vei må det søkes om tillatelse fra Statens vegvesen.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

<u>Den videre saksgangen:</u>
Søknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i løpet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. Før oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta snø- og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utført, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle ønsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid før oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjør oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjøper, avhengig av størrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjøper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonspliktige erverv må "søknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "søknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Ved eventuelle spørsmål til oppmåling kan oppmålingsingeniør kontaktes på tlf: 77770766 / 40419291.

Med vennlig hilsen

May Halonen
Konsulent

Vedlegg
1 Delegert vedtak av 14.06.2011 - deling gnr 1942/3/3
2 Kart deling gnr 3-3 sak 2011/1860

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Jon Inge Vang
Storvik
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg drift - nr. 106/11

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2011/1860-6	22698/2011	1942/3/10	14.06.2011

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/3/3

Det søkes her om fradeling av 3 daa bebygd tomt til bolig formål og 1 daa ubebygd areal til naust fra eiendom 3/2 i Nordreisa kommune. Søknaden er mottatt 28.4.2011.

Henvisning til lovverk:
Jordloven § 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Saksopplysninger:
Søker: Jon Inge Vang, Storvik, 9151 Storslett

Eiendommen ligger i Storvik ved RV 355 om lag 25 km fra Storslett sentrum. Parsellene som søkes fradelt ligger på eiendom 3/3 som er en grunneiendom til 3/2. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom 3/2 med grunneiendommer et totalareal på 2067 daa. Av dette er 171,7 daa fulldyrka jord, 15,5 daa innmarksbeite, 256,6 daa skog på middels bonitet, 1088,7 daa uproduktiv skog og 534,8 daa annet areal.

Eiendom 3/2 er i drift med melkeproduksjon på ku. All fulldyrka jord på gården dyrkes i tillegg til leieareal. Eiendom 3/3 var et selvstendig gårdsbruk fram til søker kjøpte det som tilleggsareal til eiendom 3/2 i 2004. Parsellene som søkes fradelt ligger vest for fylkesvei inntil dyrka mark. Den bebygd parsellen er målt opp på kart til 3,4 daa, og består av et gammelt bolighus og en gammel driftsbygning samt noe areal som har vært benyttet til lagringsplass. Omsøkt nausttomt er i følge gårdskart fra Skog og landskap definert som innmarksbeite, men arealet har ikke vært benyttet til noe. Nausttomten er etter samtale med søker redusert til 0,5 daa da det etter kommuneplanen ikke er ønskelig med mer enn 0,5 daa tomt til naust.

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954
Organisasjonsnr: 943 350 833

Planstatus
Eiendommen ligger i et LNF-område (landbruk, natur- eller friluftsområde) i kommuneplanens arealdel, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2 for å fradele omsøkt parsell til boligformål.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler.

Før det gjøres vedtak skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg. Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Det er ikke framsatt grunner av særlig vekt for dispensasjonen. Eventuelle private årsaker og privatrettslige forhold kan ikke vektlegges i saksvurderingen. Det er og søkt fradeling av nausttomt, og det er i kommuneplanens arealdel gitt følgende retningslinjer om naust:
I retningslinjene i kommuneplanens arealdel punkt 4.4.5 står det: Det skal ikke føres opp boliger eller tilhørende anlegg, unntatt naust, nærmere strandlinjen målt fra middel flomål enn 50 meter.

I plan og bygningsloven § 1-8 Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag - står det:
I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Andre tiltak etter § 1-6 første ledd enn fasadeendringer kan ikke settes i verk nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann.

Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§ 11-9 nr. 5 og 12-7 nr. 2. Forbudet etter andre ledd gjelder ikke der kommunen i kommuneplanens arealdel har tillatt oppføring av nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til landbruk, reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs, jf. § 11-11 nr. 4.

Det er altså ikke nødvendig med dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging og deling av naust i strandsonen.

Nabovarsling:
Det foreligger dokumentasjon for nabovarsling i hht. plan- og bygningslovens § 21.3. Det er ikke innkommet bemerkninger til saken.

Høringsuttalelser:
Søknaden er sendt på høring til fylkesmannen i Troms, fylkeskommunen ved kulturetaten, sametinget, reindriftsforvaltingen og statens vegvesen. Fylkesmannen, fylkeskommunen og sametinget har ikke gitt noen uttalelse innen høringsfristen og det antas derfor at de ikke har noen innsigelser i saken.

Reindriftsforvaltningen Vest-Finnmark, datert 08.06.2011:
Uttalelse til høring - Deling av eiendom 1942/3/2 ved Storvik i Nordreisa kommune

Saken har vært på høring i rbd. 35 Favrrosorda. Distriktet har ikke sendt inn uttalelse til saken.

Områdestyret for Vest-Finnmark har ingen merknader til søknad om deling av gnr. 1942/3/2 Storvik i Nordreisa kommune.

Denne uttalelse er gitt medhold av Områdestyrets delegasjon i sak 62/2009.

Statens vegvesen, datert 20.06.2011:
Viser til telefonsamtale angående høringsuttalelse datert 26.05.11 fra Statens Vegvesen angående deling av eiendommen 3/2 i Nordreisa kommune.
I den anledning er det ønskelig fra vår side å foreta en korreksjon ut fra de oppgitte opplysninger som fremgår av vårt høringsbrev.
Det ble presisert i brev at før godkjennelse av kunne foretas måtte det søkes om ny avkjørsel i tilknytning til nausttomt, der det kunne forventes positiv svar av eventuelt søknad fra tiltakshaver.

I vår uttalse datert 26.05.11 var det imidlertid og presisert at det måtte søkes om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel, som i dag går til bolig og videre ned til skogsbruk og ønsket fradelt eiendom. Det fremgikk i telefonsamtale med Nordreisa kommune at skogsvei fra denne bolig og ned til ønsket fradelt nausttomt skulle opphøre, og at adkomst til denne skulle gjøres i form av opparbeidelse av ny egen avkjørsel til nausttomta.

På grunnlag av dette og de opplysninger som er fremkommet, er det derfor ikke nødvendig å søke om en utvidet bruk av eksisterende avkjørsel til eiendommen.

Vurderinger etter jordloven:
I jordlovens § 1 står det at: *Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov.*

I jordlovens § 12 heter det at eiendom som er eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk ikke kan deles uten samtykke. Formålet med delingsforbudet er å sikre og holde ressursgrunnlaget på bruket samlet for nåværende og fremtidige eiere.

Bakgrunnen for søknaden er at søker ønsker å selge det gamle bolighuset med driftsbygning til boligformål. For å gjøre tomten ekstra attraktiv ønsker han at det skal følge med en nausttomt til boligtomten. Begge tomtene grenser til dyrka mark som er i drift i dag. Bebyggelse inntil dyrka jord er generelt ikke positivt, men i en helhetsvurdering av om samfunnsinteressene er så store at deling kan godkjennes, kan det være av betydning om bygninger og tun skal brukes til bolig eller som fritidseiendom.

En fradeling av bolighus med tilhørende nausttomt er positivt i forhold til bosetningshensynet som skal ivaretas jfr jordlovens § 1. Det er fullt mulig å bo i Storvik og pendle på jobb til Storslett.

Vurdering etter plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik

måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin storrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov. Det omsøkte arealet er boligen på eiendommen, samt tilhorende nausttomt ved fjæra. Evt bygging av naust må byggemeldes.

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjorsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43. Dersom vegforbindelse etter kommunens skjønn ikke kan skaffes uten uforholdsmessig vanske eller utgift, kan kommunen godta en annen ordning.
Det er planlagt ny avkjørsel til dyrka marka. Det må søkes Statens vegvesen om etablering av denne avkjørselen. I tillegg må det skrives avtale for veirett for ny nausttomt over eiendom 3/3.

I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som folge av natur- eller miljoforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som folge av tiltak.
Ifgl NGUs skredkart er det ikke fare for ras av noe slag på denne delen av eiendommen. Boligen har pr i dag innlagt vann og privat septik som er vanlig i området.

Vi er litt usikker på hvor mye strandsonen på denne eiendommen brukes av allmennheten. Et naust skal brukes til oppbevaring av båter og utstyr og skal ikke brukes til boformål eller overnatting. Normalt er naust enkle og uisolerte, uten rom for ekstra etasje, karnapper, sanitær eller annen tilrettelegging for fritidsbruk. Tomta må ikke gjerdes inn slik at dette blir til hinder for allmennhetens ferdsel og en nausttomt vil derfor ikke ha konsekvenser for interessene i strandsonen.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak må vurderes opp mot naturmangfoldsloven som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldslovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det:
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at vedtak som gjøres om fast eiendom skal vurderes opp mot prinsippene i §§ 8 – 12 og vurderingen skal framgå av vedtaket. Det er opplyst at det ikke holder å si at prinsippene er vurdert, men det skal framgå hvilke vurderinger som er gjort. Vedtak kan påklages hvis prinsippene ikke er vurdert.

Området er søkt opp i Artstatabanken som er en nasjonal kunnskapskilde for biologsk mangfold og på miljostatus.no. Det er på den omsøkte parsellen eller i området ikke gjort funn av rødlistearter i kategoriene sårbar, nær truet, sterkt truet eller kritisk truet. Det er heller ikke registrert sårbare naturtyper i området.

Ut i fra de prinsippene som skal vurderes kan vi ikke se at det omsøkte parsellen kommer i konflikt med hovedformålet i det som naturmangfoldloven skal verne om.

Vurdering
For å samtykke til deling må enten samfunnsmessige interesser av stor vekt tale for det, eller at deling er forsvarlig ut fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi. De omsøkte tomtene vil trolig ikke komme i konflikt med reindriftsinteressene, naturmangfoldet, kulturlandskapet og friluftsinteressene. Omsøkt areal ligger inntil dyrkamark som er i drift. Fradeling kan være en ulempe for landbruket, men etablering av boligtomter i distriktet er positivt og bør vektlegges med hensyn til bosetningen. Eiendom 3/3 er i tillegg kjøpt som tilleggsareal til eiendom 3/2, slik at det ikke vil bli etablert en eiendom uten bolighus.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner fradeling av om lag 3,4 daa bebygd areal til boligformål og 0,5 daa areal til nausttomt fra eiendom 3/3 i Nordreisa kommune.

Dette gjøres jfr følgende:
≠ Omdisponering godkjennes jfr jordlovens § 9
≠ Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
≠ Deling jfr matrikkellovens § 6
≠ Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
≠ Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at fradeling trolig ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø og friluftslivet i området.
Delingstillatelsen er vurdert i forhold til formål og forvaltningsmål i Naturmangfoldloven og tiltaket har ingen innvirkning på prinsippene som skal vurderes i §§ 8-12. Fradelingen har lite å si for ressursgrunnlaget på eiendommen og samfunnsinteresser taler for deling. Etablering av boligtomter i distriktet er positivt for bosettingen.

Det settes følgende vilkår:
≠ Byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
≠ Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
≠ Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
≠ Nausttomta må ikke gjerdes inn slik at dette blir til hinder for allmennhetens ferdsel.
≠ Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utlop.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som onskes, og de grunner du vil anfore for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Den videre saksgangen:
Soknaden er oversendt oppmålingskontoret, som i lopet av oppmålingssesongen sender faktura for oppmålings- og tinglysningsgebyr for tomta som er godkjent fradelt. For oppmåling kan skje må gebyret være betalt, og tomta sno- og telefri. Det kan til tider være ventetid for å få oppmålingen utfort, men boligtomter vil bli prioritert. I forkant av utmålingen vil du bli kontaktet. Dersom du har spesielle onsker om tidspunkt for kartforretningen må du ta kontakt med oppmålingskontoret i god tid for oppmålingen. Etter at oppmålingen har funnet sted, vil målebrev bli utstedt og sendt Statens kartverk for tinglysning.

Vi gjor oppmerksom på at ervervet kan være konsesjonspliktig for kjoper, avhengig av storrelsen på tomta og om det foreligger nært slektskap. Ved alle erverv som er konsesjonsfritt må kjoper fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må folge skjotet til tinglysning påfort dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. Ved konsesjonsplikte erverv må "soknad om konsesjon ved erverv av fast eiendom" sendes kommunen. Både "egenerklæring", SLF- 360 og "soknad om konsesjon", SLF-359 kan hentes på internett, w.w.w.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Bortfall av tillatelse:
Er oppmåling ikke rekvirert senest 3 år etter at tillatelse er gitt, faller tillatelsen bort.

Med hilsen

Julie Heidenberg
Jordbrukssjef
Direkte innvalg: 77 77 07

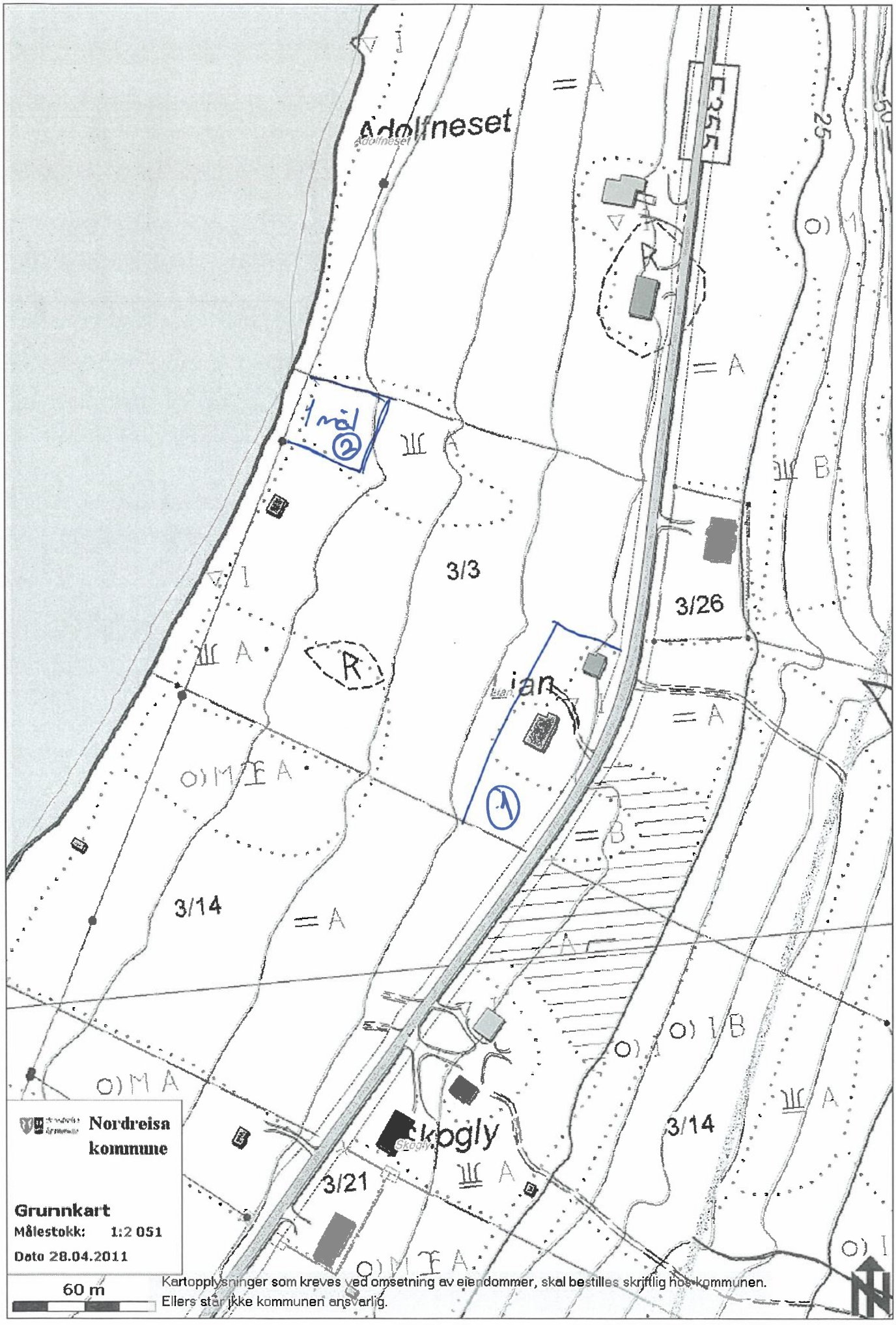
Adolfneset
E355
25
50
1 mål
2
3/3
3/26
R
Lian
1
3/14
3/14
Skogly
3/21
Nordreisa kommune
Grunnkart
Målestokk: 1:2 051
Dato 28.04.2011
60 m
Kartopplysninger som kreves ved omsetning av eiendommer, skal bestilles skriftlig hos kommunen.
Ellers står ikke kommunen ansvarlig.

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Trond Hallen
Båtnesveien 15
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 146/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2388-3	10249/2015	1942/42/1	08.12.2015

Delegert vedtak - søknad om deling gnr 1942/42/1

Saksopplysninger:
Det søkes om fradeling av ca 221 daa av eiendommen gnr 42, bnr 1 som ligger i Saga ca 1 km fra Storslett sentrum. Arealet er i kommuneplanens arealdel avsatt som friområde og skal utvikles til skianlegg.

I forbindelse med utbygging av ny skistadion i Saga ble det gjennom kommuneplanprosessen kjørt en bred prosess med grunneiere for å finne en løsning. Nytt areal ble avsatt i kommuneplanens arealdel som ble vedtatt i mars 2014. Arealet som søkes fradelt er en del av gnr 42, bnr 1 som eies av Trond Hallen. Totalarealet på denne eiendommen er 996,3 daa. Arealet på den totale driftsenheten som Hallen eier, er på 2470,5 daa. Nordreisa kommune har tidligere kjøpt arealet som ligger helt langs FV 353 og grenser inntil det omsøkte arealet. Denne eiendommen har gnr 42, bnr 8.

Vurderinger:
I kommuneplanens arealdel er det satt følgende plankrav for det omsøkte området:
Pkt 2.9.2 Skistadion
I området som på plankartet er vist som BIA 6 Saga kan arbeid og tiltak som nevnt i lovens § 20-1, samt fradeling til slike formål, ikke finne sted før det er foreligger godkjent reguleringsplan.

I følge arealplanen kan ikke fradeling gjennomgå før reguleringsplan for området er behandlet og godkjent.

Plankravet i planbestemmelsenes pkt. 2.9.2 er et standardisert krav. I de fleste tilfeller vil det være grunneier som kommer med forslag om tiltak og ønsker å utvikle et areal eller en eiendom.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Et eksempel er en eiendom som ønskes utviklet til fritidsbebyggelse der de enkelte hyttetomtene skal deles ut og selges. Det er da naturlig å kreve regulering av et område før man kan dele opp eiendommen.

Siden kommunen må erverve eiendommen **før** arealet kan utvikles videre i tråd med gjeldene arealdel, er det i denne saken nødvendig at delingen kommer før regulering. Arbeidet med reguleringsplan for området er i startfasen, men det er pr i dag ikke varslet oppstart. Området er også i prosess for statlig sikring som friluftlivsområde.

Det søkes om fradeling av 221 daa som er i kommuneplanens arealdel er avsatt til friområde og som videre skal utvikles til skianlegg/skistadion. Dette skal gjennomføres med en arealoverføring til gnr 42, bnr 8 som Nordreisa kommune eier fra før. I tillegg til arealet som er i arealplanen er avsatt til friområde, inngår kjøpet også et mindre areal som er avsatt til idrettsanlegg.

I behandlingen av saken må det gjøres en dispensasjon fra plankravet som er satt i kommuneplanens arealdel pkt 2.9.2 jfr plan- og bygningslovens § 11-9 pkt 1.

Vedtak:
Nordreisa kommune godkjenner deling jfr plan- og bygningslovens § 20-1 av 221 daa som arealoverføring fra gnr 42, bnr 1 til gnr 42, bnr 8. Formålet med delingen og arealoverføringen er i tråd med planbestemmelsenes i kommuneplanens arealdel.

Nordreisa kommune dispenserer jfr plan- og bygningslovens § 19-1 fra kommuneplanens arealdel og plankravet jfr pbl § 11-9, pkt 1. Dette begrunnes med at kommunen må erverve eiendommen før arealet kan utvikles videre i tråd med gjeldene arealdel, og det er da nødvendig at det i denne saken gjøres deling før regulering. Arbeidet med reguleringsplan for området er i startfasen og området er også i prosess for statlig sikring som friluftlivsområde.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Nordreisa kommune. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

May Halonen
virksomhetsleder utvikling

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Olav Bakke
Rotsundvn. 896
9153 ROTSUND

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 143/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2373-2	10048/2015	1942/77/33/5	30.11.2015

Delegert vedtak - søknad om deling av driftsenheten gnr 77/33 og 77/5

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa driftsutvalg sak 67/06.

Saksopplysninger:
Grunneier er Olav Bakke og det søkes om å dele driftsenheten gnr 77/5 og 77/33. Begrunnelsen er at han skal overføre gnr 77/33 til sin sønn som ønsker å bytte bolig på eiendommen.

I jordlovens § 12, 1. ledd står det: *Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet.* I 6. ledd står det videre: *Føresegnene gjeld utan omsyn til om ein eigedom har fleire registernemningar når eigedomen eller ideell del av han er på same eigarhand og etter departementet sitt skjønn må reknast som ei driftseining.*

Iflg Skog og landskap sine gårdskart har driftsenheten følgende arealer:

Matrikkelnummer	Antall teiger	Fulldyrka jord	Overflated... jord	Innmarks-beite	Skog, særs høy bonitet	Skog, høy bonitet	Skog, middels bonit	Skog, lav bonitet	Uproduktiv skog	Myr	Jorddekt fastmark	Skrinn fastmark	Bebygd, s... vann, bre	Ikke klassifisert	Sum grunneiendom
1942-77/33: Jordregister (dekar)															
1942-77/5	2	3.7	1.3	1.2	0	0	32.3	0	45.9	0	29.8	0	0	0	114.4
1942-77/33	2	2.8	1.8	0	0	0	20.9	0	27.4	0	23.9	0	0.9	0	77.8
SUM:	**4**	**6.5**	**3.1**	**1.2**	**0**	**0**	**53.2**	**0**	**73.3**	**0**	**53.7**	**0**	**0.9**	**0**	**192.2**

Planstatus:
Eiendommene er i kommuneplanen definert som landbruk, natur- eller friluftsområde. Deling av driftsenheten fører ikke til endring i bruken av eiendommene. Eiendommen gnr 77/33 er 100 daa og vil som bebygd eiendom senere kunne selges uten at det kreves konsesjon.

Vurderinger:
For å samtykke til deling må enten samfunnsmessige interesser av stor vekt tale for det, eller at deling er forsvarlig ut fra hensynet til den avkastning eiendommen kan gi. Deling av

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

driftsenheten 77/5 og 77/33 vil ikke få konsekvenser for avkastningsmulighetene på eiendommen.

Det er ingen selvstendig drift på driftsenheten og vi har ikke opplysninger om når tid det sist var slik aktivitet på eiendommen. Det tidligere jordbruksarealet framstår hos Skog og landskap som fulldyrka på gnr 77/5 og 33, har nok tidligere vært jordbruksjord. Pr i dag vedlikeholdes arealene med gressklipper og framstår som meget ryddig. Arealet mellom E6 og sjøen er hos Skog og landskap definert som overflatedyrka jord. På flyfoto ser det ut som det er høstet av traktorredskap, men det er ingen som driver aktivt jordbruk som har ført opp arealet på sine søknader.

Vi kan ikke se at det er muligheter for selvstendig og lønnsom landbruksdrift for denne driftsenheten og en deling som det her er planlagt skal ikke endre bruken av parsellene.

I sak om deling av driftsenhet skal vi ikke vurdere om eiendommene er sikker byggegrunn. Men siden hensikten med delingen er at gnr 77, bnr 33 skal tas i bruk som boligeiendom, er det rett at vi opplyser at det i NVEs løsmassekart, framgår at dette området består av marin strandavsetning. Det betyr at det i området kan være leire og dermed usikker byggegrunn. For å finne ut av det, bør grunnen undersøkes med grunnboringer før det settes i gang mer planlegging vedrørende boligbygging. Grunnboringsresultatet må vurderes av en person med geoteknisk kompetanse og det må vises til at dette er trygg byggegrunn før søknad om byggetillatelse sendes inn.

Vedtak:
Nordreisa kommune viser til og jordlovens § 12 og godkjenner deling av driftsenheten gnr 77/5 og 77/3 i Nordreisa kommune.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at driftsenheten ikke har produktivt areal til selvstendig og økonomisk forsvarlig jordbruksproduksjon. Formålet med delingene er at en av bruksnumrene skal overføres en sønn som ønsker å bygge bolig der.

Hvis det under arbeid i marken kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget, miljø og kulturvernavdeling og Troms fylkeskommune, kulturetaten, jfr Kulturminneloven § 8.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

May Halonen
Konsulent

Det planlagte ervervet er konsesjonsfritt og ny eier må fylle ut skjemaet "egenerklæring om konsesjonsfrihet" som må følge skjøtet til tinglysning. Egenerklæringen på være påført dokumentasjon fra kommunen om at ervervet er konsesjonsfritt. "Egenerklæringen", skjemanr SLF- 360B kan hentes på internett, www.slf.dep.no, eller ved henvendelse til landbrukskontoret.

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Arve Kleiven	77 64 21 06	24.11.2015	2014/2167 - 7	512.1
		Deres dato	Deres ref.	
		16.10.2015	2015/82-3	

NORDREISA KOMMUNE
- 1 DES 2015
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR.
ARK.KODE

Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 Storslett

Sluttrapport med regnskap for prosjekt «Implementering av Inn på tunet-tjenester i kommunal tjenesteproduksjon i Nordreisa».

Vi viser til deres brev av 14.10.15 der det anmodes om utbetaling av tilskudd, vedlagt rapport med regnskap.

Prosjektet er gjennomført i vesentlig mindre omfang enn forutsatt. Av fire tiltak som var beskrevet i søknaden er bare et gjennomført. Det viktigste tiltaket, vurdere Inn på tunet som tiltak innen ulike sektorer som barnevern, skole/oppvekst, arbeidstrening for unge voksne og voksne og innen demensomsorgen, og oppnevning av koordinator for å holde oversikt mv. er i liten grad utført.

Representanter fra kommunen deltok på en studietur til Vestfold og Østfold for å lære om mulighetene for Inn på tunet-samarbeid som dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens tidlig i utviklingsfasen. Deltakerne på turen oppsummerer slik:

> *«Inn På Tunet er en viktig del av omsorgskjeden. Alle tiltak for Inn På Tunet / dagtilbud for hjemmeboende demente, er med på å utsette innleggelse på institusjon, som igjen er besparelse for kommunene. Det bør opprettes slike tilbud i alle kommuner.*
>
> *Vår konklusjon er at Nordreisa kommune ligger langt etter mange andre kommuner, når det gjelder et slikt tilbud. I vår kommune finnes det ikke demensteam, demenskoordinator eller dagtilbud.»*

Likevel ønsker ikke kommunen å tilby dagaktivitetstilbud til sine hjemmeboende med demens og samtidig ta ut en økonomisk gevinst.

Regnskapet for prosjektet viser samlede kostnader på kr 33 886,-. Med 50 % tilskudd blir sluttutbetalingen kr 16 943,-.

Resttilskuddet, kr 85 000,- – 16 943,- = kr 68 057,- inndras og omdisponeres til andre formål.

Tilskuddet på **kr 16 943,-** vil bli overført til deres bankkontonr 4740 05 03954 med det første. Utbetalingen vil bli merket med «Inn på tunet prosjekt 94227».

Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø
Telefon: 77 64 20 00
Telefaks: 77 64 21 39
Avdeling
Landbruksavdelingen
fmtrpostmottak@fylkesmannen.no
www.fylkesmannen.no/troms

Med hilsen

Marianne Vileid Uleberg
underdirektør

Arve Kleiven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
Rådmannen

NORDREISA KOMMUNE
Dagnfattenriksen
Kyje-Dhg F og ordfører
12 NOV 2015
Rit. Mpu
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.KODE

Nord-Troms Friluftsråd

9180 SKJERVØY

Mearrádus dieđihuvvo/Melding om vedtak

Du čujuhus/Deres ref:	Min čuj./Vår ref	Arkiivačoavdda/Arkivkode	Beaivi/Dato
	2015/263-20	C20	10.11.2015

SÆRUTSKRIFT: Evaluering og videreføring av Nord-Troms Friluftsråd

Vedlagt følger vedtaket i denne saken, som ble behandlet i kommunestyret 30.10.15.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Greta Larsen

Greta Larsen
Avdelingsleder Service/IT
77719201

Kopi:

Kvænangen kommune		9161	BURFJORD
√ Nordreisa kommune	Postboks 174	9156	STORSLETT
Skjervøy kommune		9189	SKJERVØY

Intern kopi:
Gerd Steinnes Nilsen
Einar Pedersen
Svein Oddvar Leiros
Gunn Andersen

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/263/ 20

Poastačujuhus/Postadresse: Postboks 74, 9148 Olderdalen
Fitnančujuhus/Besøksadresse: Øverveien 2, 9146 Olderdalen
Telefovdna/Telefon Sentralbord: 77 71 92 00
Báŋkokontu/Bankkonto: 4785 07 00024
E-poasta/E-post: postmottak@kafjord.kommune.no
Interneahtta/Internett: www.kafjord.kommune.no
Organisašuvdnanr/Org.nr: 940 363 586

GÁIVUNA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE

Arkivsaknr: 2015/263-18
Arkiv: C20
Saksbehandler: Gerd Steinnes Nilsen
Dato: 22.10.2015

Særutskrift

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
64/15	Kåfjord kommunestyre	30.10.2015

Evaluering og videreføring av Nord-Troms Friluftsråd

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Oversikt søknader og tilsagn

Saksprotokoll i Kåfjord kommunestyre - 30.10.2015

Behandling:

Votering:
Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Med utgangspunkt i de positive erfaringer som er gjort med interkommunalt samarbeid om friluftsliv, siden Nord-Troms Friluftsråd ble etablert høsten 2014, vil styret tilrå ovenfor medlemskommunene at samarbeidet videreføres.

2. Nord-Troms Friluftsråd vil fortsatte bestå av kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Dersom det skulle vise seg aktuelt og ønskelig vil Friluftsrådet stille seg positiv til å inngå dialog og samarbeid med andre kommuner, enten i Troms eller Finnmark.

3. Styret foreslår at medlemskontingenten for 2016 fastsettes til kr 12,- pr. innbygger.

4. Styret foreslår at kommunene etter kommunevalget oppnevner politisk valgt styremedlem med varamedlem til friluftsrådets styre for valgperioden 2016-2019.

5. Rådmann/administrasjonssjef i medlemskommunene oppnevner administrativ representant til friluftsrådets samarbeidsgruppe.

Rådmannens innstilling

1. Med utgangspunkt i de positive erfaringer som er gjort med interkommunalt samarbeid om friluftsliv, siden Nord-Troms Friluftsråd ble etablert høsten 2014, vil styret tilrå ovenfor medlemskommunene at samarbeidet videreføres.

2. Nord-Troms Friluftsråd vil fortsatte bestå av kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Dersom det skulle vise seg aktuelt og ønskelig vil Friluftsrådet stille seg positiv til å inngå dialog og samarbeid med andre kommuner, enten i Troms eller Finnmark.

3. Styret foreslår at medlemskontingenten for 2016 fastsettes til kr 12,- pr. innbygger.

4. Styret foreslår at kommunene etter kommunevalget oppnevner politisk valgt styremedlem med varamedlem til friluftsrådets styre for valgperioden 2016-2019.

5. Rådmann/administrasjonssjef i medlemskommunene oppnevner administrativ representant til friluftsrådets samarbeidsgruppe.

Saksopplysninger

På stiftingsmøtet for Nord-Troms Friluftsråd november 2014 ble det gjort vedtak om å evaluere driften innen utgangen av 2015. Dette er også forankret i de vedtak som er gjort i medlemskommunene.

Styret i Nord-Troms Friluftsråd har den 24.08.15 gjort slikt enstemmig vedtak:

1. Med utgangspunkt i de positive erfaringer som er gjort med interkommunalt samarbeid om friluftsliv, siden Nord-Troms Friluftsråd ble etablert høsten 2014, vil styret tilrå ovenfor medlemskommunene at samarbeidet videreføres.

2. Nord-Troms Friluftsråd vil fortsatte bestå av kommunene Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy. Dersom det skulle vise seg aktuelt og ønskelig vil Friluftsrådet stille seg positiv til å inngå dialog og samarbeid med andre kommuner, enten i Troms eller Finnmark.

3. Styret foreslår at medlemskontingenten for 2016 fastsettes til kr 12,- pr. innbygger.

4. Styret foreslår at kommunene etter kommunevalget oppnevner politisk valgt styremedlem med varamedlem til friluftsrådets styre for valgperioden 2016-2019.

5. Rådmann/administrasjonssjef i medlemskommunene oppnevner administrativ representant til friluftsrådets samarbeidsgruppe.

Her følger en kort oppsummering av arbeidet etter at friluftsrådet ble stiftet den 06.11.14, samt forslag til videre drift.

Aktivitet og resultater

Siden oppstarten har disse oppgavene vært prioritert:

1. Turkassetrimmen Ut i NORD
2. Læring i friluft - samarbeid med skoler (9 skoler deltar) og barnehager (ikke oppstartet)
3. Skilting og merking av turløyper
4. Friluftsskoler og camp i skoleferiene
5. Friluftsliv for flyktninger/fremmedkulturelle
6. Friluftsliv og folkehelse - samarbeid med folkehelsekoordinatorene
7. Tiltak i forbindelse med Friluftslivets år
8. Aktiviteten "På tur med ordføreren"
9. Samarbeid med andre friluftsråd, fylkeskommunen og organisasjoner i Troms
10. Turkart for Nord-Troms
11. Prosjekt "Friluftsport Skjervøy"
12. Spillemidler/anlegg og fysisk tilrettelegging for friluftsliv
13. Etablering av felles utstyrsbase
14. Etablering av nettside (se utinord.no) og aktiv bruk av Facebook

Økonomi
Med utgangspunkt i en samlet netto medlemskontingent fra kommunene på kr 112.000,- har Friluftsrådet pr. 20.08.15 oppnådd totalt kr 1.283.500,- i eksterne tilskudd. Dette fra Friluftsrådenes Landsforbund, Troms fylkeskommune, bank og private aktører (se vedlegg for detaljert oversikt).

Tilskuddene er gitt til de aktiviteter og prosjekt som er listet opp i saken.

Søknaden om administrasjonsstøtte fra Troms fylkeskommune er så langt ikke behandlet. I 2014 mottok friluftsrådene i fylket kr 200.000,- i administrasjonsstøtte fra fylkeskommunen. Denne sammen med administrasjonsstøtte fra friluftsrådenes Landsforbund (statstilskudd) og medlemskontingenten er tenkt å utgjøre hovedfinansieringen av friluftsrådets administrasjon og generelle drift, mens aktiviteter og prosjekt hovedsakelig skal søkes finansiert med øvrige eksterne tilskudd.

Veivalg - Veien videre
På regionrådsmøtet i Nord-Troms regionråd den 24.06.15 ble det gitt en orientering om arbeidet siden Friluftsrådet ble opprettet. Dette saksframlegget bygger på informasjon som ble gitt på regionrådsmøtet.

Nord-Troms Friluftsråd har fått kr 50.000,- i tilskudd til å bistå Finnmark med å etablere friluftsråd også i det fylket. Det arbeidet vil bla avklare om samarbeid mellom Nord-Troms og kommuner i Vest-Finnmark kan være aktuelt. Det pågående arbeid med kommunestruktur vil også være med å avklare hvordan Kvænangen, Kåfjord, Nordreisa og Skjervøy vil samarbeide i framtiden. Det anbefales en løsning der Nord-Troms Friluftsråd videreføres som i dag, men at man inntar en åpen og konstruktiv holdning til å inngå i dialog med andre kommuner i samsvar med de alternativ som måtte komme i årene framover.

Vurdering
Nord Troms Friluftsråd har fungert i knapt et år og kan vise til en omfattende aktivitet. Dette omfatter noe aktivitet der Friluftsrådet har tatt over tiltak og gjort dem til Nord Troms tiltak, men i hovedsak nye aktiviteter som ikke var i Nord Troms tidligere. Dette gjelder spesielt de ulike campene for barn, unge, eldre og flyktninger/fremmedkulturelle.

Satsing på Friluftsråd, friluftsliv og folkehelse er prioriterte områder for både Staten og Troms fylkeskommune, derfor er det viktig at Nord Troms har et Friluftsråd som kan fange opp dette og ikke minst få tilskudd til ulike aktiviteter. Vi trur denne satsingen bare er i begynnelsen og at den vil øke i årene framover.

Kåfjord har deltatt i en stor del av aktivitetene som har vært gjennomført i regi av Friluftsrådet i 2015. Når det gjelder tilskudd til skilting har kommunen hatt egne prosjekt tidligere og har gjennomført veldig mye skilting uavhengig av Friluftsrådet. Fremtidige løypenett/skilting kan imidlertid søkes midler til og gjennomføres i samarbeid med rådet.

Sommeren 2015 skulle det gjennomføres 2 friluftsskoler i Kåfjord, men på grunn av få påmeldte til den ene, ble det gjennomført kun 1 camp. Denne var i samarbeid med Riddu Riddu der det var stor deltakelse og engasjement.
Ut i Nord og kodearkene skapte en del frustrasjoner, både blant kommunens egne innbyggere, men også blant andre som ikke fant disse. Det var på forhånd ikke avklart hvem- og når som skulle få ut disse til de 18 forskjellige turene som var tatt med i informasjonsfolderen fra Nord-Troms Friluftsråd. Innen 1. oktober var imidlertid alle på plass, men fremdeles mangler det avklaring om oppfølging av disse kassene, noe som må på plass før neste sesong.
Når det gjelder infofolder og Ut i Nord siden på nett må kartanvisningene for Kåfjord gjennomgås slik at de er korrekt, og stemmer med terrenget.

Rådmannen vil med bakgrunn i dette anbefale at Nord Troms friluftsråd etableres som et permanent organ i Nord Troms.

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Marvik Widar
Straumfjordnes 198
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 140/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2372-2	9685/2015	1942/41/2	16.11.2015

Delegert vedtak - søknad om konsesjon på erverv av fast eiendom gnr 1942/41/2

Henvisning til delegasjon: Delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa kommunestyre sak 71/95.

Søker: Widar Marvik, Straumfjordnes 226, 9151 Storslett
Selger: Ketil Einar Sagelv, Murstadgutua 21, 2340 Løten

Saksopplysninger:
Widar Marvik søker om konsesjon for kjøp av eiendommen gnr 41, brn 2 i Nordreisa som tilleggsjord til egen drift på driftsenheten gnr 65, brn 12 og 5 i Nordreisa kommune. Kjøpesummen er oppgitt til kr 1.100.000,- noe vi ikke har spesielle merknad til.

Iflg Skog og landskap sine gårdskart har eiendommen gnr 41, bnr 2 totalt 479,2 daa fordelt på følgende arealer:

69,9 daa	fulldyrka jord
83,8 daa	skog, middels bonitet – av dette kan ca 60 daa dyrkes opp
174,1 daa	uproduktiv skog
6,6 daa	myr
39,0 daa	jorddekt fastmark
98,2 daa	skrinn fastmark
1,7 daa	bebygd/annet arealer

I søknaden er det oppgitt at det på eiendommen er en bolig fra 1950 og et fjøs fra 1965. Begge bygningene er i middels god stand.

Eiendommen det søkes konsesjon på, ligger ca 2,2 km fra E6 opp Kildalen. Hovedformålet med kjøpet av eiendommen er å få egeneid dyrkingsjord tilgjengelig. Eid jord er mer forutsigbart i forhold

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no
Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no
Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01
Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

til leid jord. Marvik driver med geitmelkproduksjon i Straumfjorden og har i flere år høstet arealer på eiendommen gnr 42, bnr 2 som ligger en km lenger nord mot Storslett.

Pr 20.08.1014 høstet Marvik totalt 219 daa fulldyrka jord. Av dette var 91 daa eget areal. Ved kjøp av tilleggseiendom vil han øke andel egeneid jord og har også mulighet for å dyrke opp mer jord på denne eiendommen.

Vurderinger:
Virkemidlene i konsesjonsloven skal brukes slik at det oppnås vern om landbrukets produksjonsarealer, og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlig for samfunnet. Søkernes formål med ervervet står sentralt i vurderingen, enten eiendommen erverves til landbruksformål eller andre formål. Formålet med ervervet må veies opp mot de hensyn loven fremmer er mest gagnlig for samfunnet om søker får konsesjon eller om eiendommen bør overdras til andre. Etter loven har ingen krav på konsesjon, men konsesjon må gis med mindre det er saklig grunn til å avslå.

Eiendommen har et bolighus i middels god stand som kan leies ut og formålet med kjøpet er ellers ihht til konsesjonsloven.

Vedtak:
Nordreisa kommune viser til konsesjonsloven §§ 1 og 2 og innvilger Widar Marvik konsesjon for erverv av eiendommen gnr. 41, bnr. 2 som tilleggseiendom til gnr 65, brn 12 m.fl. i Nordreisa kommune.
Kjøpesummen aksepteres.

Vi gjør oppmerksom på jordloven § 8 som pålegger alle grunneiere av fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite evig driveplikt.

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

May Halonen
Konsulent

Vedlegg: Faktura for behandlingsgebyr av konsesjonssøknaden

Kopi til:
Ketil Einar Sagelv Murstadgutua 21 2340 LØTEN

Kopi av vedtak om konsesjon må vedlegges skjøtet og sendes for tinglysning til Kartverket på Hønefoss

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Isabel Kanutte Musum
Svartfossveien 228
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 160/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2554-2	10769/2015	1942/29/20	06.01.2016

Delegert vedtak - søknad om konsesjon på leie av fast eiendom i henhold til konsesjonsloven gnr 29/20

Saksopplysninger:

Søker: Isabel Kanutte Musum, Svartfossveien 228, 9161 Storslett
Grunneier: Statskog SF, Serviceboks 1016, 7809 Namsos

Isabel Musum søker om konsesjon for leiekontrakt i 20 år på gnr 29, bnr 20 til landbruksformål. Eiendommen eies av Statskog SF. Formålet med leieavtalen er å høste de fulldyrka arealene og etter hvert også dyrke opp mer. I den vedlagte festekontrakten er festeavgiften oppgitt til å være kr 1541 pr år og festeavtalen er på 20 år fra 1.1.2015.

Vurderinger:
Isabel Musum eier og driver gnr 29, bnr 9, 15, 24 og 34. Det drives med melkeproduksjon og på driftsenheten er det totalt 120 daa fulldyrka jord. I tillegg leies det 293 daa. I dette arealet er også 32 daa på gnr 29, bnr 20 inkludert.

I konsesjonsloven formålsparagraf står det:
Loven har til formål å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet, bl.a. for å tilgodese framtidige generasjoners behov, landbruksnæringen, behovet for utbyggingsgrunn, hensynet til miljøet, allmenne naturverninteresser og friluftsinteresser og hensynet til bosettingen.

Videre står det i kapittel 2 om disposisjoner som likestilles med konsesjon:
§ 3.*(særlige rettigheter som omfattes av loven)*

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Lovens regler om konsesjon gjelder også stiftelse og overdragelse av leierett og annen lignende bruksrett over fast eiendom med mindre retten er stiftet for en tid av høyst 10 år, uten adgang for brukeren til å kreve kontraktstiden forlenget ut over dette tidsrom. Det samme gjelder for andre rettigheter over fast eiendom som innebærer at eierens adgang til å rå over eiendommen eller til å få det økonomiske utbyttet av den blir vesentlig innskrenket. Stiftelse og overdragelse av utbyggingskontrakter av enhver art, herunder avtaler om fortrinnsrett til å foreta utbygging, medfører konsesjonsplikt uten hensyn til varighet.

Fast eiendom kan ikke tas til brukelig pant for lengre tid enn 3 år uten konsesjon.

Det vil si at i følge konsesjonsloven er erverv av landbrukseiendom og leie av areal på lengere tid enn 10 år konsesjonspliktig.

Det er viktig at en gårdbruker har forutsigbarhet i drift av areal som dyrkes og særlig med tanke på nydyrking. Hvis det ikke er mulig å kjøpe eiendom, er det gunstig med langsiktige leieavtaler og da helst over 10 år. Dette medfører konsesjonsplikt, men formålet med søknaden faller inn under alle punktene som skal tilgodeses i forhold til § 1 i konsesjonsloven.

Vedtak:
I medhold av konsesjonsloven § 1 og 3, gis Isabel Musum konsesjon for leie av gnr 29, bnr 20 av Statskog jfr. festekontrakt. Årlig leieavgift er kr 1541, fra 1.1.2015 og i 20 år.

Det settes som vilkår at eiendommen drives på en landbruksmessig forsvarlig måte sammen med resten av driftsenheten som Isabel Musum driver.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

May Halonen
Virksomhetsleder

Vedlegg: Faktura for behandlingsgebyr for konsesjonssøknad

Kopi til:
Statskog SF Serviceboks 1016 7809 NAMSOS

Fra: geir tomasjord[geir.tomasjord@gmail.com] Dato: 31.12.2015 12:01:58 Til: Post Nordreisa
Tittel: Fri kjøring - lokal forskrift
Hei ! Her kommer vårt innspill til miljø,plan og utviklingutvalgets arbeid med ny forskrift i forbindelse med frikjøring med snøskuter på islagte vann og vassdrag. Vennlig hilsen
Naturvernforbundet i Nordreisa

Postmottak@nordreisa.kommune.no

Miljø,plan og utviklingsutvalget.

Naturvernforbundet i Nordreisa(NiN) er kjent med at plan,miljø og utviklingutvalget skal gå i gang med arbeidet med en lokal forskrift som åpner for fri kjøring med snøskuter på islagte vann som ligger i skuterløypene.
NiN ønsker derfor å komme med noen innspill til dette arbeidet. Nordreisa kommune har en unik og variert natur. Det vil vi også ha i fremtiden slik at de som kommer etter oss også kan få oppleve denne juvelen av villmark og uberørt natur.

I Stortingsproposisjon 35 L oppfordres kommunene til å ta spesielt hensyn til friluftslivet og at snøskuterløyper ikke bør legges i spesielt viktige eller viktige friluftsområder. Det understrekes også at kommunene bør holde store sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper. I Nordreisa ligger en stor del av løypenettet i høyfjellet, og dette området har en topografi som gjør at motorstøy kan høres på lang avstand. Fri skuterkjøring på islagte vann og vassdrag vil føre til en betydelig utvidelse av løypenettet med mange kilometer og samtidig en utvidelse av støysonen på fjellet. Områder fri for motorstøy skrumper stadig inn, og jo høyere til fjells kjøringen foregår jo lengre sprer støyen seg. I følge Miljødepartementet forsvinner det aller mest områder i Nord Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende støyfrie områdene.

Sikkajarvi

Sikkajarvi har til alle tider vært et populært og mye brukt turområde for bygdas befolkning både sommer og vinter. I dag er det skiløype til, og over vannet fra Veibrink og Sørkjosen og videre til Kildalen. Da det ble opprettet skuterløype til Sikkajarvi var løypeslutt merket i god avstand fra vannet. Det var god selvjustis blant skuterfolket om å respektere at det ikke ble kjørt ut på vannet. Etter hvert har løypeslutt merkingen blitt flyttet helt til strandlinjen. Med regelen om rasting 300 m fra løypen , har dette ført til at nesten alle nå kjører ut på vannet når det skal fiskes. Vi i NiN mener denne praksisen må stoppes, og at snøskuterløypa som kommer opp fra Rotsund må stoppe 300 m fra Sikkajarvi. Dette vil hindre kjøring ut på vannet,og man unngår støy og ulovlig kjøring i skiløypene i området. Sikkajarvi er i tillegg et regulert vann og dette kan igjen føre til usikker is. Sikkajarvi er det vannet i Nordreisa som er mest brukt både av fot og skiløpere, og hvor det samtidig er gjort tilgjengelig for motorisert ferdsel til vannet med snøskuter. Det er derfor spesielt viktig at dette vannet gis et godt vern mot motorisert ferdsel på selve vannet

Goccesjarvi

Snøskuterløypa som går vest for Sidusoaivi kan fjernes, fordi det er kortere å kjøre til Sivravannet via Cuollojarvi. Denne sløyfa generere bare ekstra motorferdsel i fjellet. Hva er vitsen med to adkomstveier til et vann ? Nordreisa kommune og Nordreisa skuter og båtforening bør merke løypene, og informere om hvilke vann det er lov/ikke lov å benytte på en slik måte at det ikke er tvil om hvilke vann som er tilgjengelig for snøskuter og hvilke som ikke er det. Flere av vannene som ligger nærme opp til løypenettet på østsiden av Reisadalen har potensielle terrengfeller i nærheten.

Røyelløypa -Ragasjarvi

Denne løypa bør stoppe ved vestenden av Ragasjarvi. I følge Nordreisa skuter og båtforening brukes vannet som akselerasjons flate for å kjøre opp på toppen av den 1024 m høye Corrogaisa. Dette er et fjell som kan gi store snøskred. Det er ikke lenge siden det i dette område var en dødsulykke i forbindelse med ulovlig kjøring utenfor løype.

Regjeringen har ikke pålagt kommunene å vurdere hverken risikoen(terrengfeller,støy, islagte vann og vassdrag)for ulovlig kjøring eller konsekvensene av det. Naturmangfoldloven §9 føre var prinsippet som sier: «*når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet,skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmiljøet».* NiN mener at viktigheten av å åpne forsiktig i samsvar med hva tilgjengelige midler og kunnskap gjør mulig å kontrollere,før det eventuelt kommer ut av kontroll,kan knapt nok undervurderes. Erfaringer fra både Norge og enda mer fra andre land ,viser at det nærmest umulig å stramme inn når man først har åpnet opp.

NiN mener Nordreisa kommune må bruke motorferdselloven og minne på om at den er til for å redusere motorferdsel i utmark til et minimum. En lokal forskrift som skal åpne opp for fri ferdsel på islagte vann og vassdrag må utredes på best mulig måte. Nordreisa kommune må gjøre en utredning som man i ettertid kan gå god for og som ikke skader de som kjører snøskuter og heller ikke de som ferdes i naturen uten motor.

NiN vil gjerne ta imot henvendelser fra kommunen i saker og områder som berører våre medlemmers interesser. NiN ønsker Nordreisa kommune lykke til med arbeidet med lokal forskrift og har tillit til at natur – og friluftsinteresser blir ivaretatt i den videre saksgangen.

For Naturvernforbundet i Nordreisa
Geir Tomasjord
Leder

Fra: postmottak@tromsfylke.no
Sendt: 17.12.2015 14:43:56
Til: post@balsfjord.kommune.no; postmottak@bardu.kommune.no; postmottak@berg.kommune.no; postmottak@dyroy.kommune.no; postmottak@gratangen.kommune.no; postmottak@harstad.kommune.no; postmottak@ibestad.kommune.no; Post Kafjord; postmottak@kvafjord.kommune.no; Post Kvænangen; post@lavangen.kommune.no; post@lyngen.kommune.no; postmottak@malselv.kommune.no; Post Nordreisa; postmottak@lenvik.kommune.no; Post Skjervoy; Post Storfjord; postmottak@karlsoy.kommune.no; postmottak@tromso.kommune.no; postmottak@torsken.kommune.no; postmottak@tranoy.kommune.no; post@skanland.kommune.no; postmottak@sorreisa.kommune.no; postmottak@salangen.kommune.no
Kopi:

Emne: KUNNSKAPSGRUNNLAGET FOR TROMS 2015
Vedlegg: KUNNSKAPSGRUNNLAGET FOR TROMS 2015.PDF;150000134549.DOC

VÅR REFERANSE: Saksnr: 15/3397-17 Løpenr: 47634/15
Saksbehandler: Synnøve Lode Deres ref.:
Oversender vedlagte dokument.

Med vennlig hilsen
Synnøve Lode
Planavdeling

KUNNSKAPSGRUNNLAGET
2015

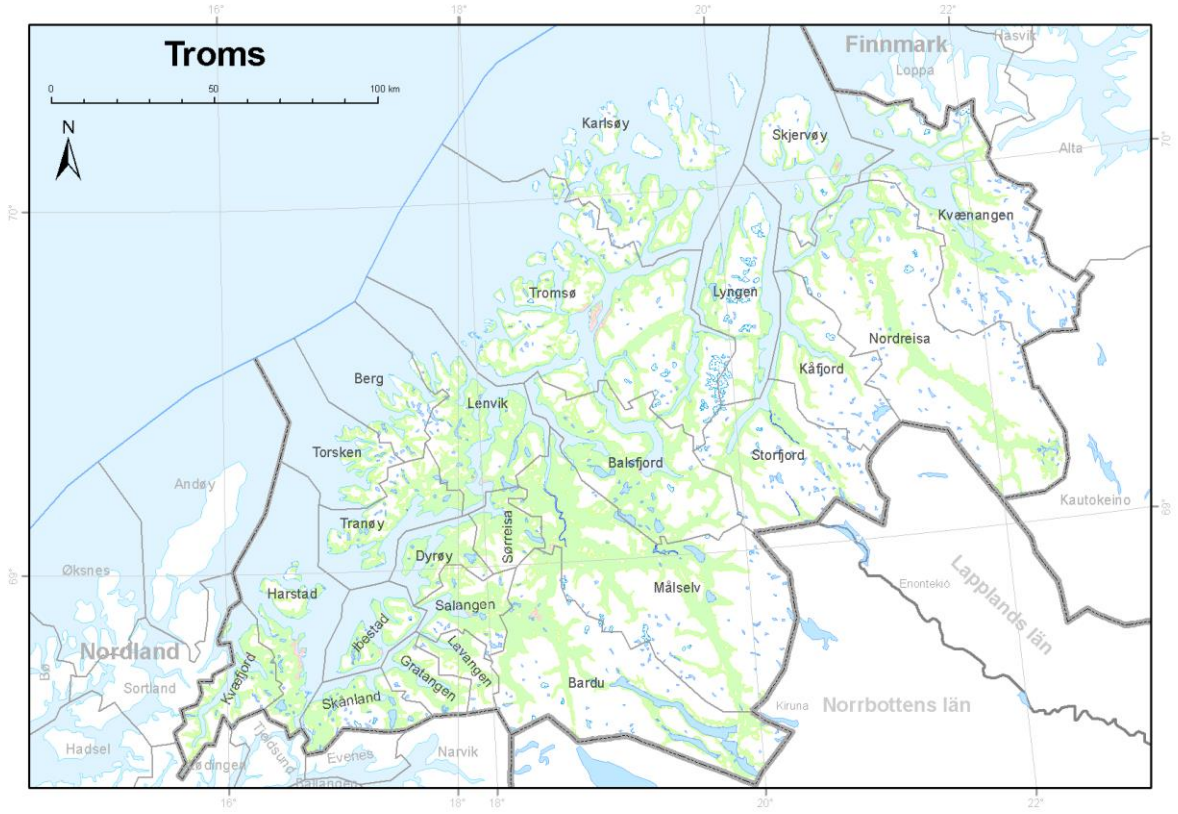

Hovedutfordringer i Troms

Nordområdene

- ✓ Utnytting av bevaring av naturressurser
- ✓ Geopolitikk
- ✓ Språk og kultur
- ✓ Kompetanse og teknologiske løsninger
- ✓ Transportinfrastruktur
- ✓ Opprettholde og videreutvikle kontakt og samarbeid over grensene i nord

Kultur, idrett og friluftsliv

- ✓ Kulturbruken er sosialt ulikt fordelt
- ✓ Opprettholde bredden
- ✓ Møteplasser som tilfredsstiller dagens krav
- ✓ Ta vare på og utvikle frivillig sektor
- ✓ Videreutvikle kulturkompetansen

Utdanning, forskning og innovasjon

- ✓ Regionale forskjeller i utdanningsnivå
- ✓ Utfordringer knyttet til gjennomføring i videregående opplæring
- ✓ Nedgang i elevkull
- ✓ Reorganisering av Fagskoleutdanningen
- ✓ Lav bruk av FoUoI nettverk i utviklingsarbeid
- ✓ For lav FoUoI innsats i hele fylket
- ✓ I større grad prioritere og posisjonere ut fra forskning, utvikling og innovasjon
- ✓ Manglende bestillekompetansen og lite forvaltningen av kunnskap

Demografi

- ✓ Sentralisering
- ✓ Eldrebølge
- ✓ Stor omsorgsmengde i distriktene
- ✓ Andel unge distriktskvinner
- ✓ Flykningeutfordring

Næring og sysselsetting

- ✓ Rekruttering og tilgjengeliggjøring av riktig kompetanse
- ✓ Infrastruktur
- ✓ Spredt bosetting
- ✓ By vs. omland
- ✓ Små bedrifter – struktur på næringsliv
- ✓ Nedbygging i primærnæringene
- ✓ Risikovillig kapital

Arealforvaltning, natur og friluftsområder

- ✓ Sikre jevnlig revisjon av arealplaner i sjø og på land
- ✓ Bruk og vern i kystsone og strandson
- ✓ Arealkonflikter knyttet til reindrift
- ✓ Knapphet på jord i landbruket – jordvern
- ✓ Kvalitet i fortetting
- ✓ Kapasitet og kompetanse
- ✓ Sikring av friluftsområder og inngrepsfrie naturområder

Klima, energi og naturforvaltning

- ✓ Økende klimagassutslipp
- ✓ Økende energiforbruk
- ✓ Mangelfullt datamateriale for å iverksette tiltak
- ✓ Oppnå bærekraftige viltbestander
- ✓ Kunnskapsbasert forvaltning av fiskeressursene
- ✓ Rømt oppdrettsfisk og lakselus

Samferdsel

- ✓ Økende bytrafikk – tiltak gang, sykkel og kollektiv
- ✓ Økende godstransport på veg og mangel på alternativer for gods
- ✓ Forfallet på fylkesvegnettet
- ✓ Økende klimautslipp fra transportsektoren og behov for klimatilpasningstiltak generelt
- ✓ Samordnet prioritering mellom stat og region for strekningsvise infrastrukturtiltak
- ✓ Forsyningssikkerhet og forsterket avhengighet av infrastruktur i Sverige (veg og jernbane)

Folkehelse og levekår

- ✓ Sosial ulikhet i helse
- ✓ Økning i psykiske lidelser
- ✓ Økning i livsstilsykdommer
- ✓ Skader, ulykker og vold
- ✓ Dårlig etablert og forankret folkehelsearbeid

2

Innhold

1. INNLEDNING 8
Regional planstrategi for Troms 8
Nasjonale forventninger 8
Regional utvikling 9
Interessen for nordområdene 9
Troms sitt nordområdepolitiske arbeid 10
Utviklingstrekk med muligheter og utfordringer 11
2. DEMOGRAFI 13
Befolkningsutvikling i Troms 13
Sør-Troms 14
Midt-Troms 15
Tromsøregionen 15
Nord-Troms 15
Befolkningssammensetning og utvikling 18
Omsorgsmengde 19
Kjønnsbalanse 20
Fødselsoverskudd 21
Flytting og «Gjennomtrekk» 22
Innvandring 23
3. FOLKEHELSE OG LEVEKÅR 24
Sosial ulikhet i helse 25
Helse 26
Levealder 26
Psykiske lidelser 27
Overvekt, fedme og diabetes 28
Tannhelse 29
Samisk helse 30
Helse i innvandrerbefolkningen 30
Ungdoms helse 31
Helse hos eldre 31
Levekår og sosiale forhold 31
Inntekt, sosialhjelp og søknad om kommunal bolig 31
Sykefravær 32
Uføretrygd 33
Arbeidsledighet 33

Utdanning 34
Barnevern 34
Levevaner 34
Fysisk aktivitet 34
Tilrettelegging for fysisk aktivitet 35
Kosthold 36
Tobakk 36
Rusmidler 37
Deltakelse, universell utforming og sosialt nettverk 38
Skader og ulykker 39
Folkehelse- og levekårsutfordringer i Troms 41
4. KLIMA, ENERGI OG NATURFORVALTNING 43
Klima og energi 43
Utslipp av klimagasser i Troms 43
Energibruk i Troms 44
Fornybar energi 44
Klimatilpasning 46
Samfunnssikkerhet 46
Naturforvaltning 47
Naturmangfold 47
Forvaltning av høstbart vilt 48
Forvaltning av innlandsfisk 50
Anadrom laksefisk 51
Forvaltning av vann og kystområder 51
Næringspotensial 53
Marin forsøpling 53
5. AREALFORVALTNING, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER 55
Arealknapphet og arealutfordringer i sjø og på land 55
Arealformål 57
Akvakultur 57
Fiskeri 57
Landbruk 58
Skogbruk 59
Reindrift 59
Forsvar 60
Forretningsarealer 60
Kulturminner 61

Landskap og arealbruk 62
Det bygde landskapet og offentlige rom 62
Samisk bygningsarv 63
Kvenske kulturminner og kvensk bygningsarv 63
Strand- og kystsone 63
Troms' skråbildearkiv 65
Friluftslivsområder 66
Kartlegging og verdsetting av friluftsområder 66
Nærmiljøområder 66
Offentlig sikrede friluftslivsområder 67
Naturområder 67
Nasjonalparker og landskapsvernområder 68
Inngrepsfrie naturområder (INON) 68
6. NÆRING OG SYSSELSETTING 70
Generelle utfordringer for alle næringer 70
Forsvarets tilstedeværelse i Troms 71
Forsvaret 71
Faktatall - sysselsetting og arbeidsmarked i Troms 71
Sysselsetting 71
Sysselsetting i primærnæringene 73
Sysselsetting i offentlig tjenesteyting 73
Næringstetthet 74
Selvstendig næringsdrivende 74
Nyetableringer og nyetableringsrater 75
Overlevelse, lønnsomhet og omsetning 75
Sysselsatte i nye foretak 77
KIFT-andeler av sysselsettingen i kommunene 77
Arbeidsmarkedet i Troms 77
Yrkesdeltakelse 77
Pendling 78
Funn i Byregionprogrammet 79
Generelle næringsutfordringer i Troms 79
Risikovillig kapital 80
Infrastruktur 80
Status, utviklingstrekk og utfordringer 81
Landbruk 81
Skogbruk 83

Reindrift 83
Fiskerinæringen 83
Fiskeriene 84
Fiskeindustri 85
Akvakultur 85
Reiselivsnæringen 88
Mineraler 89
Petroleum 90
Bioteknologi 92
Innovasjonsinfrastruktur 94
7. UTDANNING, FORSKNING OG INNOVASJON 96
Utdanningsnivået i befolkningen 96
Videregående opplæring 96
Flyktninger og skoletilbud 100
Læring og psykisk helse 100
Opplæring i samisk 100
Fagskoleutdanning 101
Forskningsdrevet innovasjon og utvikling 101
Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) 105
8. KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV 106
Status kultursektoren i Troms 106
Frivillighet og deltakelse 110
Felles utfordringer innenfor kultur-, idretts- og friluftslivssektoren 112
Kunst og kulturformidling 114
Museer 114
Regionale og lokale kulturbygg 115
Profesjonell kunst- og kultur 116
Festivaler 117
Visuell kunst 118
Film 119
Bibliotek 119
Privatarkiv 123
Anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 123
Samisk og kvensk språk og kultur 126
Samisk 126
Kvensk 126
Kultursamarbeid i nordområdene 127

9. SAMFERDSEL 128
Innledning 128
Næringslivets transportutfordringer 128
Sjømatnæringen 129
Grossister/dagligvarer 129
Petroleum 129
Landbruk 130
Avfall 130
Mineraler og mineralbasert industri 130
Regional utvikling - samferdselsutfordringer 130
Reisevaner og byutfordringer 131
Kollektivtransport 132
Passasjerutvikling 132
Rutetilbud 134
Kollektivtransport og reiseliv 134
Utfordringer og muligheter for kollektivtilbudet i Troms 134
Infrastruktur i fylket 134
Godsknutepunkter/terminaler i og utenfor fylket 135
Trafikksikkerhet: Ulykkesbildet og utvikling 136
Rassikring - utfordringer 136
Riksveg - utfordringer 137
Fylkesveg - utfordringer 137
Gang- og sykkel 138
Luftfart og FOT-ruter 138
Sjøfart - havn og farled 139
Jernbane 142
Vedlegg 1: Kapittelvis kildeoversikt 144
Nettkilder: 148
Vedlegg 2 Figurliste 150
Vedlegg 3 Tabell-liste 152

1. INNLEDNING

I dette dokumentet presenteres kunnskapsgrunnlaget til den regionale planstrategien for Troms 2016-2019. Det redegjøres for nåsituasjonen, viktige utviklingstrekk, samt muligheter og utfordringer i Troms innenfor flere ulike områder fordelt på ni kapitler; innledning; demografi; folkehelse og levekår; klima, energi og ressursforvaltning; arealforvaltning, natur- og friluftsområder; næring og sysselsetting; utdanning, forskning og innovasjon; kultur, idrett og friluftsliv; og samferdsel.

Dokumentet danner grunnlaget for utarbeiding av den regionale planstrategien for Troms for perioden 2016-2019. Regional planstrategi er det overordna styringsdokumentet på fylkeskommunalt nivå.

Regional planstrategi for Troms

Regional planstrategi er ikke et plandokument, men et verktøy for å ta stilling til hvilke regionale planspørsmål som det nyvalgte fylkestinget i Troms ser som viktig å arbeide med. Den regionale planstrategien skal inneholde en oversikt over hvilke planer som skal utarbeides i Troms i denne fireårsperioden.

Hensikten med regional planstrategi er at den skal fremme helhetlig regional utvikling og gjøre planleggingen mer forpliktende og målrettet. Med utgangspunkt i foreliggende kunnskapsgrunnlag skal det gjennom arbeidet med regional planstrategi stimuleres til en politisk debatt om hva som er viktige utfordringer og utviklingsmuligheter, og hva som bør prioriteres for å få til den utviklingen som ønskes i Troms fylke. Regional planstrategi har også som hensikt å legge til rette for et forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, regional stat samt berørte organisasjoner og institusjoner aktører ved at de ulike aktørene deltar i å prioritere hvilke planer som er nødvendig å utarbeide, og fastsetter hvem som deltar i samarbeidet om å utarbeide planene. Regional planstrategi for Troms 2016-2019 blir 2. generasjons planstrategi for Troms fylkeskommune.

Nasjonale forventninger

Et utgangspunkt for utarbeidelse av den regionale planstrategien og kunnskapsgrunnlaget er de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging. Forventningsdokumentene 2015 forelå fra regjeringen i juni d.å. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at fylkeskommunene og kommunene fokuserer på i planleggingen i den kommende perioden for å bidra til gjennomføring av gjeldende nasjonal politikk. Forventningsdokumentet 2015 omfatter følgende hovedtema:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Utarbeidelse av regional planstrategi innebærer en arena for dialog og samhandling mellom flere aktører om utfordringer og gjensidige forventninger. I tillegg til nasjonale forventninger er derfor lokal erfaring og kunnskap av avgjørende betydning for å komme fram til en felles forståelse og enighet om hva som er hovedutfordringene i fylket, og hvilke utfordringer som

bør prioriteres. I Troms ser man viktigheten av å fremheve betydningen av Troms fylkes beliggenhet i nord – sett i lys av nordområdesatsingen.

Regional utvikling

Regional utvikling er samfunnsbygging i bred forstand. Til grunn for utvikling ligger et dynamisk samspill mellom det som skjer i sivilsamfunnet, det som skjer i den politiske sfære, i kunnskaps- og kompetansesystemene og i næringslivet. Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurs, og folkehelseutviklingen er sentralt. Utviklingen av næringer er ofte avhengig av et tett samspill med politiske og offentlige systemer, men også at lokalsamfunnene de opererer i har tilstrekkelig med ressurser i form av gode tilbud (fra vugge til grav) og sosiale trivselsmekanismer eksempelvis stimulering av frivillig sektor. Forsknings- og utdanningssystemene er også en svært viktig aktør, både som tilbyder av kompetanse, men også som partner i utviklingsprosessene. Det er koplingen mellom de ulike samfunnsaktørene, næring, politikk, forskning/utdanning, kultur og sivilsamfunn, som danner grunnlaget for regionale innovasjonssystemer og det er derfor viktig å fokusere på helheten i den regionale utviklingen.

Interessen for nordområdene

Troms har en sentral geografisk beliggenhet i nordområdene, en del av verden som i senere år har fått økt oppmerksomhet grunnet store energi og marine ressurser, klimaendringer og derav muligheter for økt økonomisk aktivitet. Stikkord her er energiutnyttelse, fiskeri, forskning og skipsfart.

Nordområdene er Norges viktigste utenrikspolitiske interesseområde. Regjeringen Solberg har uttrykt at «nordområdepolitikken skal bygge opp under aktivitet og bosetting i nord. Satsing på næringsutvikling og utbygging av infrastruktur blir viktige virkemidler. Norske interesser skal ivaretas gjennom en tydelig nasjonal tilstedeværelse og på grunnlag av havretten. Regjeringen vil videreutvikle samarbeidet med Russland og de øvrige polarstatene. Regjeringen vil arbeide for en bærekraftig forvaltning av naturressursene i nord. Beredskapen innen miljøvern, søk og redning skal styrkes»[1].

I rapporten «*Nordkloden*» (2014) framgår det at regjeringen vil prioritere 5 områder; internasjonalt samarbeid, næringsliv, kunnskap, infrastruktur, samt miljøvern, sikkerhet og beredskap.

Forholdet til Russland har endret seg over de siste tiårene og et aktivt samarbeid i Barentsregionen har bidratt til omfattende kontakt og en mer positiv tilnærming på flere områder enn det som var situasjonen for noen tiår tilbake. Delelinjeavtalen med Russland fra 2010 gir i utgangspunktet nye muligheter for næringsutvikling. Per i dag fremstår likevel folk-til-folk samarbeidet, som er et viktig fundament for å skape tillit og kulturforståelse, som mer vellykket enn næringssamarbeidet. Samtidig har man sett eksempler på at naboskapet med Russland på andre områder fortsatt kan være preget av ustabilitet.

Det har over de siste tiårene også utviklet seg en økende interesse omkring nordområdene og Arktisk internasjonalt. I 2014 ble det etablert et eget næringslivsforum under Arktisk råd; Arctic Economic Council. Formålet er å være en plattform for dialog og samarbeid mellom Arktisk råd og næringslivet. Rådets sekretariat er plassert i Tromsø.

[1] Regjeringen Solbergs tiltredelseserklæring 18.10.13.

Utviklingsmuligheter i Arktis innebærer at stadig flere land ser mot nord. Dette gjelder ikke bare de arktiske statene, men også EU og land som Kina, India og Japan. Det er ventet at EU vil presentere sin arktiske strategi i 2016.

Troms sitt nordområdepolitiske arbeid

Den nasjonale nordområdepolitikken blir brukt som begrunnelse for innsats på ulike sektorer. Utfordringen blir å se nordområdepolitikken i sammenheng med andre nasjonale politikkområder, som regionalpolitikken og samferdselspolitikken. For Troms handler dette om å kople seg på de nasjonale satsingene og gi disse et regionalt uttrykk. Fokuset må i sterkere grad være på hvordan nærings- og kompetanseutvikling i Troms bidrar til å sikre velferd og utvikling i Norge, samtidig som kompetansemiljø i regionen er fremst på kompetanse knyttet til arktiske forhold, ressursene i nord og forvaltningen av disse.

> *«Vår ambisjon er at det nordlige Norge skal sette dagsorden for den norske nordområdepolitikken. Vi skal skape kunnskap, aktivitet, økt verdiskaping og nærvær i nord. Det krever et fortsatt nært internasjonalt samarbeid mellom de arktiske landene og i Barentsregionen.*
>
> *Nordområdene skal ikke bare være en råvareeksportør, men verdiskaper og kunnskapsleverandør. Vi vil jobbe for at aktivitet i nord også skal gi klare ringvirkninger i nord.»*
>
> Utdrag fra fylkesrådets politiske plattform (oktober 2015)

Det er viktig sett fra Troms ståsted å ha fokus på at nordområdesatsingen skal sikre velferd og sysselsetting i nord. I dette perspektivet er internasjonalt samarbeid og engasjement viktig. Deltakelse på internasjonale arenaer og internasjonale nettverk gir mulighet til sterkere politisk påvirkning og mulighet til å diskutere felles problemstillinger og kan være et incitament til egen politikkutforming. Gjennom grenseoverskridende samarbeid og deltakelse i internasjonale prosjekter kan en oppnå merkbar regional utvikling i eget fylket og ikke minst tilføre fylkets aktører ny kompetanse og nye innovative ideer og løsningsforslag.

Det internasjonale engasjementet i Troms fylke strekker seg fra regionalpolitisk samarbeid over grensene i nord til konkrete grenseoverskridende prosjekter innen tema som forskning, urfolk, kultur, helse, utdanning, næringsliv og samferdsel. Fylkeskommunen og en rekke kommuner har vennskaps- og samarbeidsavtaler mellom kommuner og tilsvarende både i våre naboland og i andre deler av verden.

For Troms fylkes internasjonale arbeid er fortsatt Barentsregionen vårt hovedsatsingsområde. Med økt fokus på nordområdene og større muligheter for økonomisk aktivitet er Barentsregionen og Nordkalotten en naturlig arena for mye av det internasjonale samarbeidet i Troms. I tillegg betyr selvsagt den geografiske nærheten og felles utfordringer og muligheter noe, når grenseoverskridende samarbeid i nord inngås. Barentssamarbeidet, slik det har utviklet seg siden Kirkenes erklæringen i 1993 er basert på folk-til-folk samarbeid og skjer både

gjennom formelt etablerte politiske institusjoner, som Barentsregionråd og Nordkalottrådet og gjennom prosjektsamarbeid og felles tiltak innenfor ulike sektorer for å løse felles utfordringer og utnytte felles muligheter.

Av de internasjonale avtaler som Norge har inngått står EØS-avtalen i en særstilling når det gjelder omfang og innvirkning på samfunns- og politikk utforming i Norge. EØS-avtalen forplikter Norge til å implementere en stor del av EUs politikk og regelverk uten at vi har noen medbestemmelsesrett i EUs besluttende organer. EUs politikk innenfor felt som transport, miljø, energi, maritime spørsmål og regionalpolitikk har både direkte og indirekte betydning helt ned på lokalt nivå. Norske kommuner og fylker er pålagt å gjennomføre og følge opp en rekke EØS-vedtak, blant annet saker som omhandler offentlige anskaffelser, statsstøtte og arbeidsliv. Ulike rapporter de siste årene viser at opp mot 70 % av sakene i kommunestyrer og fylkesting er berørt av EU/EØS[2]. Gjennom politisk deltakelse på internasjonale arenaer og i internasjonale nettverk er Troms med og påvirker politikkutformingen i EU. Videre har norske aktører anledning å delta i en rekke av EUs programmer for territorielt samarbeid og programsamarbeid innenfor enkeltsektorer. I tillegg til dette viser utviklingen av EUs nordlige dimensjon og prosessen rundt utarbeidelsen av en egen strategi for nordområdene at EU også er opptatt av det som skjer i nord og vil i tiden fremover bli en av aktørene involvert i utviklingen av nordområdene.

Utviklingstrekk med muligheter og utfordringer

Langsiktige utviklingsmuligheter i nord innenfor marine ressurser, petroleum, mineralutvinning, skipstrafikk, klima- og miljøforskning og havovervåking både forutsetter og danner grunnlaget for økt internasjonalt samarbeid i nordområdene.

Kunnskap og kompetanse er et av Troms store fortrinn i nasjonal og internasjonal sammenheng. Tromsø er utpekt som senter for kompetanse og kunnskap på klima- og miljø i nordområdene. Dette innebærer at Troms-miljøene fremstår som attraktive og viktige samarbeidsparter internasjonalt.

Utvinning av våre naturressurser fordrer kunnskap, kompetanse og teknologiske løsninger. De nordlige regionene står her alle overfor utfordringer knyttet til dette. Samarbeid mellom forsknings- og utdanningsinstitusjonene i nordområdene vil kunne tilføre ny og viktig kompetanse for å kunne utnytte naturressursene på en bærekraftig og effektiv måte. Samtidig som mobilitet og kunnskaps- og erfaringsoverføring, vil kunne bidra til å løse utfordringer knyttet til mangel på arbeidskraft.

Over de senere år er det en rekke eksempler på at samarbeidsrelasjoner mellom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland er ytterligere forsterket. Den økte oppmerksomheten om aksen øst-vest får stadig nye uttrykk gjennom konkrete samarbeid på ulike områder som forskning og utvikling, næring, infrastruktur, mfl. Manglende alternativer for godstransport gjør at behovet for forbedret transportinfrastruktur øst/vest er enda viktigere enn før. Dette krever samarbeid mellom regionene i nord, både på politisk nivå og sektornivå. Arbeidet med Joint Barents Transportplan er et eksempel på et slikt samarbeid.

[2] NOU 2012:2 *Utenfor og innenfor* og Meld. St. 5 (2012-2013) *EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU.*

Samtidig som det er et behov for forbedret transportinfrastruktur ser en at skipstransporten vil kunne øke grunnet økt ressursutnyttelse og klimaendringer. Nye transportkorridorer gjennom nordøst og nordvest passasjen er et mulig scenario, samtidig som økt short-sea-shipping på tvers av grensene er ventet. Økt skipstransport vil kreve både samarbeid om logistikkløsninger, beredskap og overvåking av trafikken.

De siste årenes geopolitiske utvikling, preget av sanksjonspolitikk, har bidratt til et kjøligere klima mellom Norge og Russland på nasjonalt nivå. Det er imidlertid et ønske fra begge land at det regionale samarbeidet i nord må videreutvikles og at det er viktigere enn noen gang å ta vare på og bygge samarbeidsrelasjoner. Folk-til-folk-samarbeidet bidrar til å skape tillit og kulturforståelse, noe som er grunnleggende viktig for andre typer samarbeid på tvers av grensene. Samtidig er samarbeidet mellom næringslivet i nordområdene til tider vanskelig grunnet kulturforskjeller, ulike rammebetingelser og kompliserte regelverk. Norsk næringsliv opplever for eksempel utfordringer knyttet til det å etablere seg i Russland.

Til tross for nære relasjoner mellom befolkningen i nordområdene er manglende språkkompetanse og kulturforståelse fortsatt en utfordring for et godt samarbeid. Særlig gjelder dette kompetanse i Norge om språk, kultur og samfunnsforhold i Russland.

Identitetsbygging og kulturforståelse krever kontinuerlig innsats og er en forutsetning for et godt internasjonalt klima i nordområdene.

2. DEMOGRAFI[3]

Dette kapitlet gir et oppdatert bilde på demografiske forhold for kommunene i Troms. Oppdateringen baserer seg på oppsettet fra kunnskapsgrunnlaget fra 2011, med noen endringer og utvidelser der det er nødvendig for å gi en god analyse av situasjonen i fylket.

Kapitlet går gjennom fylket kommunevis, regionvis og aggregert, i tillegg til å sammenligne tall fra kommunene med landsdelen og landet som helhet.

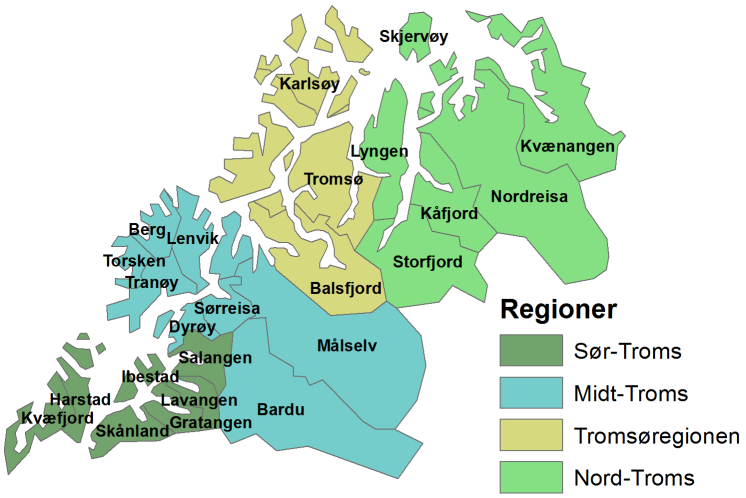

Figur 2.1: Kommuner i Troms og regioninndeling

I 2012 slo Bjarkøy og Harstad seg sammen til én kommune. Her er tall for de to kommunene slått sammen for årene før sammenslåingen. Ved inndeling i regioner brukes inndelingen vist på kartet i Figur 2.1.

Dersom ikke annet er nevnt er tallgrunnlaget i kapitlet hentet fra SSB. Framskriving av fødselsoverskudd er modellert med Panda med befolkningstall fra SSBs prognoser. Der SSBs prognoser benyttes er det middelalternativet som rapporteres. Regnskapstall er hentet fra foretaksdatabasen Proff forvalt.

Det gjøres oppmerksom på at enkelte tall for noen kommuner kan være ganske små, og at tilfeldigheter derfor kan avgjøre om små kommuner ligger øverst eller nederst på rangeringer. For å motvirke dette er det stort sett brukt gjennomsnitt over flere år for å gi mer robuste resultater.

Befolkningsutvikling i Troms

Sett i forhold til landet har Troms hatt en liten, men positiv vekst i folketallet de siste fem årene. Totalt sett har fylket 7 000 flere innbyggere enn for fem år siden, en økning på 4,4 %. Fødselsoverskuddet er noe lavere, mens nettoinnflytting ovenfor utlandet er omtrent like stort som for hele landet.

Det som likevel gjør befolkningsveksten i Troms lavere enn for Norge er en stor flyttestrøm fra Troms til landets andre fylker. De største flyttestrømmene går til storbyene i sør: Oslo, Trondheim og Bergen. Lekkasjen er størst blant unge voksne, men gjelder alle aldersgrupper.

[3] Kapitlet *Demografi* bygger på notat 1/2015 fra Norut Northern Research Institute AS (Norut) «Demografi og sysselsetting i Troms – oppdaterte tall og framskrivninger» utarbeidet på oppdrag fra Troms fylkeskommune.

En del av denne flyttestrømmen kan forklares med innvandrere som flytter videre etter å ha bodd noen år i Troms, men selv om man kontrollerer for dette går den innenlandske flyttestrømmen i all hovedsak sørover.

Tabell 2.1: Befolkningsutvikling og prognoser for regionene i Troms. SSBs middelalternativ.

	Årlig endring i prosent, 2010-2015	Årlig endring i prosent, 2015-2025	Folketall 2015	Prognose 2025
Sør-Troms (unntatt Harstad)	0,3 %	0,4 %	11 838	12 346
Harstad (inkl. Bjarkøy)	0,8 %	0,7 %	24 676	26 398
Midt-Troms (unntatt Lenvik)	0,3 %	0,3 %	18 709	19 218
Lenvik	0,5 %	0,9 %	11 535	12 568
Balsfjord og Karlsøy	0,3 %	0,5 %	8 009	8 389
Tromsø	1,6 %	0,8 %	72 681	78 668
Nord-Troms	-0,2 %	0,4 %	16 005	16 575
Troms	0,9 %	0,7 %	163 453	174 162
Norge	1,3 %	1,1 %	5 165 802	5 710 615

Det er store forskjeller i befolkningsutviklingen innad i fylket. Befolkningen i Tromsø har økt med 5 376 personer i 5 års-perioden, Harstad med 937. Det er altså en fortsatt sentralisering i fylket. En forklaring på dette er flyttemønsteret, men en annen viktig forklaring er befolkningssammensetningen. En yngre befolkning gjør at fødselsoverskuddet i byene er høyere enn for resten av fylket og dette forsterker sentraliseringen.

Totalt har 14 av 24 kommuner i Troms hatt en befolkningsøkning fra 2010–2015, mens særlig Dyrøy, Kvænangen, Lyngen og Karlsøy har hatt nedgang. Disse kommunene har mye innenlandsk fraflytting uten å kompensere med innflyttere fra utlandet. I tillegg forsterker et fødselsunderskudd denne trenden.

Prognosene fra SSB viser en noe svakere befolkningsøkning de neste ti årene både i Troms og nasjonalt. I Troms er det i stor grad Tromsø som er årsaken til redusert vekst, da kommunen antas å få en videre vekst som er mer i linje med resten av fylket de neste ti årene. Nord-Troms forventes å snu en nedgang til en beskjeden økning i folkemengden.

Sør-Troms

Etter en periode med befolkningsnedgang forrige tiår har Sør-Troms de siste 5 årene opplevd befolkningsvekst hvert år, og har hatt en årlig vekst på 0,6 %. Mesteparten av veksten har skjedd i Harstad, men også i Skånland har det blitt flere. Ellers er befolkningsendringene svært små.

Harstad drar nytte av et fødselsoverskudd på 360 personer i perioden, i tillegg til et flytteoverskudd ovenfor utlandet på 932 personer. Skånland har hatt et lite fødselsunderskudd i perioden, men på grunn av lite fraflytting er veksten likevel positiv.

Regionen totalt har hatt et fødselsoverskudd på 185 personer og en netto innflytting på 904 personer fra 2010–2015.

Fremover forventes Sør-Troms en nærmest uendret vekst i folketallet, på 0,6 % årlig vekst til 2025. Prognosene for Harstad og Skånland viser noe lavere vekst, mens Lavangen forventes å få en nedgang i folketallet. Særlig Kvæfjord antas å få større vekst enn tidligere.

Midt-Troms

I Midt-Troms har de siste årene vært positiv befolkningsmessig, etter at forrige tiår var preget av vekselsvis opp- og nedgang i folketallet. Regionen hadde en årlig vekst på 0,4 % fra 2010–2015. I tillegg til Lenvik har Bardu, Målselv og Sørreisa hatt positiv befolkningsutvikling, mens særlig Dyrøy har hatt en nedgang, på totalt 79 personer i perioden. Nedgangen i Dyrøy skyldes et fødselsunderskudd på 64 personer, kombinert med lite innvandring.

Midt-Troms har hatt et fødselsoverskudd på 103 personer, og en netto innflytting på 455 personer i perioden.

Veksten i Midt-Troms forventes å øke noe det neste tiåret, på grunn av økt vekst i Lenvik, samt at nedgangen i Dyrøy og Berg avtar. Samtidig forventes veksten som har vært i Bardu de siste 5 år å opphøre, og nedgangen i Tranøy og Torsken forsterkes.

Tromsøregionen

Tromsø er den eneste kommunen i Troms som har overgått den nasjonale veksten i befolkning de siste fem årene, og bidrar til at Tromsøregionen kommer godt ut vekstmessig. Totalt sett har regionen hatt en årlig vekst på 1,5 %, tross befolkningsnedgang i Karlsøy kommune. Mens Karlsøy har både et negativ fødselsunderskudd netto utflytting, har både Tromsø og Balsfjord netto innflytting. Tromsø har i tillegg et fødselsoverskudd på 2627 personer.

Tromsøregionen hadde et fødselsoverskudd på 2495 personer, og en netto innflytting på 2990 personer.

Prognosene for Tromsøregionen antyder en dempet vekst. I Tromsø forventes veksten å halveres, noe en økning i Balsfjord og Karlsøy ikke kan gjøre opp for.

Nord-Troms

Nord-Troms har hatt en nærmest kontinuerlig befolkningsnedgang siden 80-tallet. Også de siste fem årene har det gått litt nedover, med en årlig nedgang på 0,2 %. Det er store forskjeller internt i regionen. Det er først og fremst Lyngen og Kvænangen som er årsaken til den negative befolkningsutviklingen i regionen, med en nedgang på henholdsvis 230 og 90 personer. Årsaken er både fødselsunderskudd og fraflytting. Den eneste kommunen med betydelig oppgang er Nordreisa, med 0,5 % årlig økning, eller 125 personer, og det er innflytting fra utlandet som er årsaken til økningen.

Totalt har Nord-Troms et fødselsunderskudd i perioden på 148 personer, og er dermed den eneste regionen i Troms med et fødselsunderskudd. I tillegg har regionen en netto utflytting på 55 personer.

De neste ti årene ser noe lysere ut for Nord-Troms-regionen og SSB forventer en årlig vekst på 0,4 % frem til 2025. Dette skyldes en forventning om økt vekst i Nordreisa og Storfjord, samt at nedgangen i Lyngen og Kvænangen forventes å bli mindre enn den har vært.

Tabell 2.2: Befolkningsutvikling og prognoser for kommunene i Troms, sortert etter region; Sør-Troms, Midt-Troms, Tromsøområdet og Nord-Troms. SSBs middelalternativ

	2010	2015	2020	2025	Årlig prosentvis endring 10-15	Årlig prosentvis endring 15-25
Harstad	23 739	24 676	25 508	26 398	0,8 %	0,7 %
Kvæfjord	3 049	3 076	3 211	3 317	0,2 %	0,8 %
Skånland	2 855	2 988	3 058	3 135	0,9 %	0,5 %
Ibestad	1 408	1 410	1 450	1 458	0,0 %	0,3 %
Gratangen	1 150	1 137	1 143	1 131	-0,2 %	-0,1 %
Lavangen	1 012	1 008	992	967	-0,1 %	-0,4 %
Salangen	2 211	2 219	2 291	2 338	0,1 %	0,5 %
Bardu	3 949	4 078	4 049	4 071	0,7 %	0,0 %
Målselv	6 510	6 693	6 955	7 170	0,6 %	0,7 %
Sørreisa	3 366	3 451	3 595	3 698	0,5 %	0,7 %
Dyrøy	1 233	1 154	1 118	1 072	-1,3 %	-0,7 %
Tranøy	1 552	1 544	1 496	1 478	-0,1 %	-0,4 %
Torsken	899	884	853	820	-0,3 %	-0,7 %
Berg	926	905	922	909	-0,5 %	0,0 %
Lenvik	11 243	11 535	12 150	12 568	0,5 %	0,9 %
Tromsø	67 305	72 681	76 025	78 668	1,6 %	0,8 %
Balsfjord	5 515	5 720	5 870	6 053	0,7 %	0,6 %
Karlsøy	2 371	2 289	2 339	2 336	-0,7 %	0,2 %
Lyngen	3 152	2 922	2 876	2 802	-1,5 %	-0,4 %
Storfjord	1 888	1 898	2 054	2 126	0,1 %	1,2 %
Kåfjord	2 207	2 182	2 221	2 227	-0,2 %	0,2 %
Skjervøy	2 881	2 895	2 914	2 953	0,1 %	0,2 %
Nordreisa	4 757	4 882	5 113	5 308	0,5 %	0,9 %
Kvænangen	1 316	1 226	1 187	1 159	-1,4 %	-0,5 %

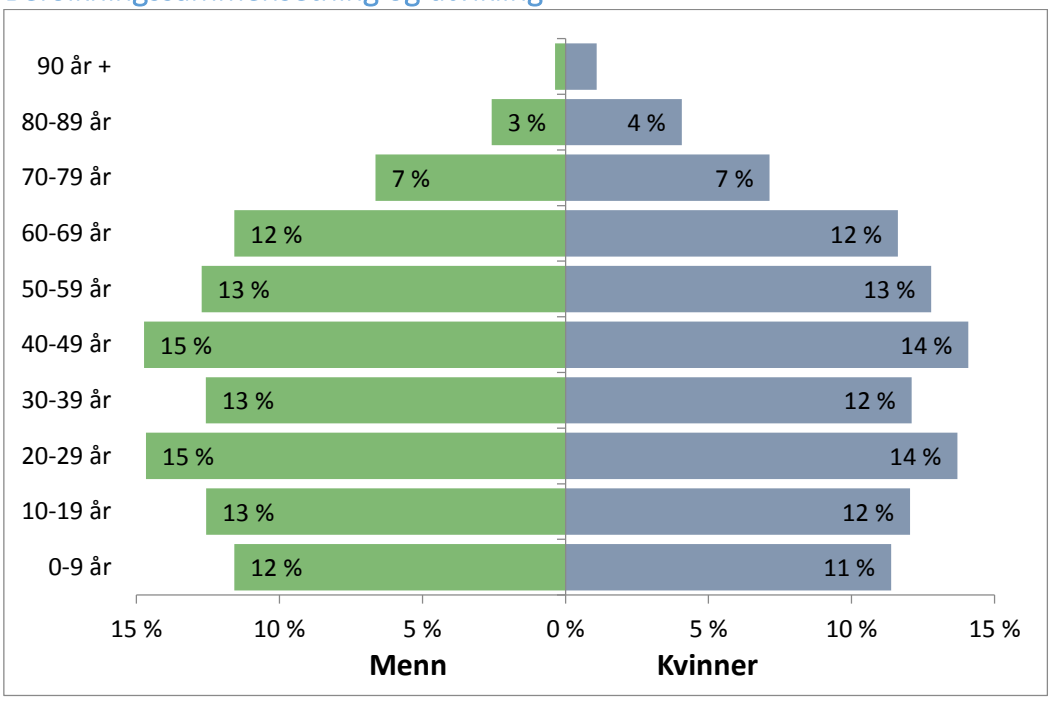

Figur 2.2: Andel av menn og kvinner i Troms innen 10-årige aldersgrupper i 2015

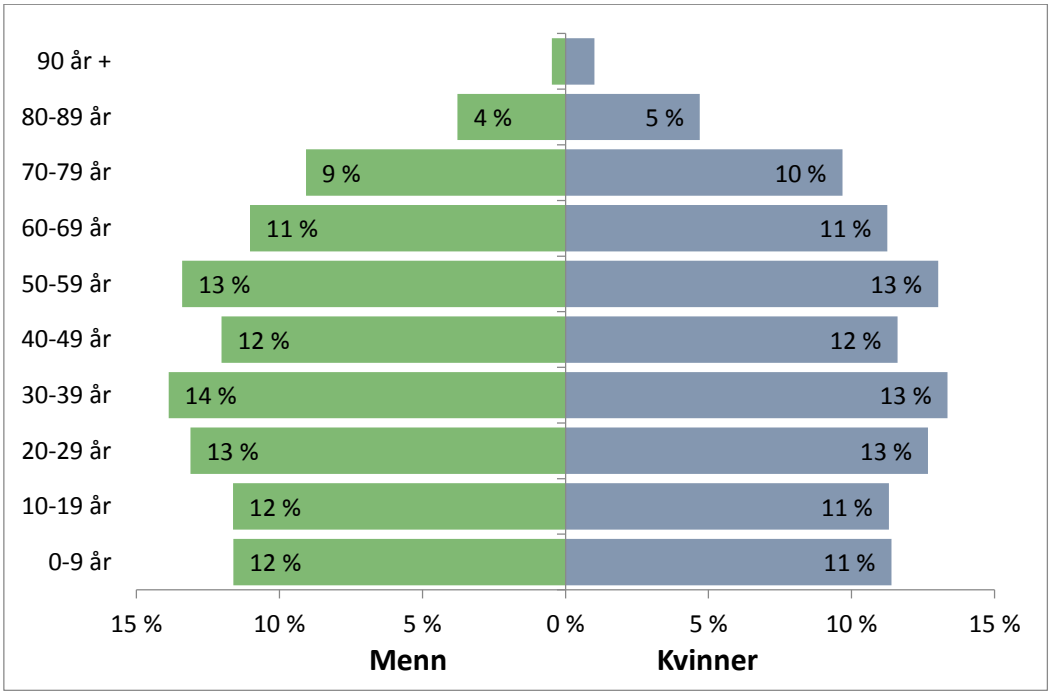

Figur 2.3: Andel av menn og kvinner i Troms innen 10-årige aldersgrupper i 2025, SSBs middelalternativ

En sammenligning av befolkningspyramider for 2015 og 2025 viser at befolkningen i Troms blir eldre det neste tiåret. Aldersgruppene over 70 år kommer til å utgjøre en større andel av befolkningen, mens det særlig vil bli færre personer i 40-årene. Om vi ser lengre frem i tid vil dette bildet forsterkes ytterligere. En større andel personer utenfor yrkesaktiv alder vil gi utfordringer for regionen.

Omsorgsmengde

Utviklingen kan illustreres ved en indikator for «omsorgsmengde», som viser hvor stor andel av befolkningen som ikke er i arbeidsfør alder (her definert som under 20 år og over 67 år) per person i arbeidsfør alder (20-66 år).

Indikatoren viser at omsorgsmengden vil øke fra 0,61 personer per person i arbeidsfør alder i 2015, til 0,68 i 2025. I Tranøy og Ibestad antas det et nærmere én til en-forhold mellom aldersgruppene i 2025, mens Tromsø kommer best ut i Troms. I 2015 ligger Troms noe bedre an enn landet under ett, mens omsorgsmengden forventes å være større enn nasjonalt i 2025.

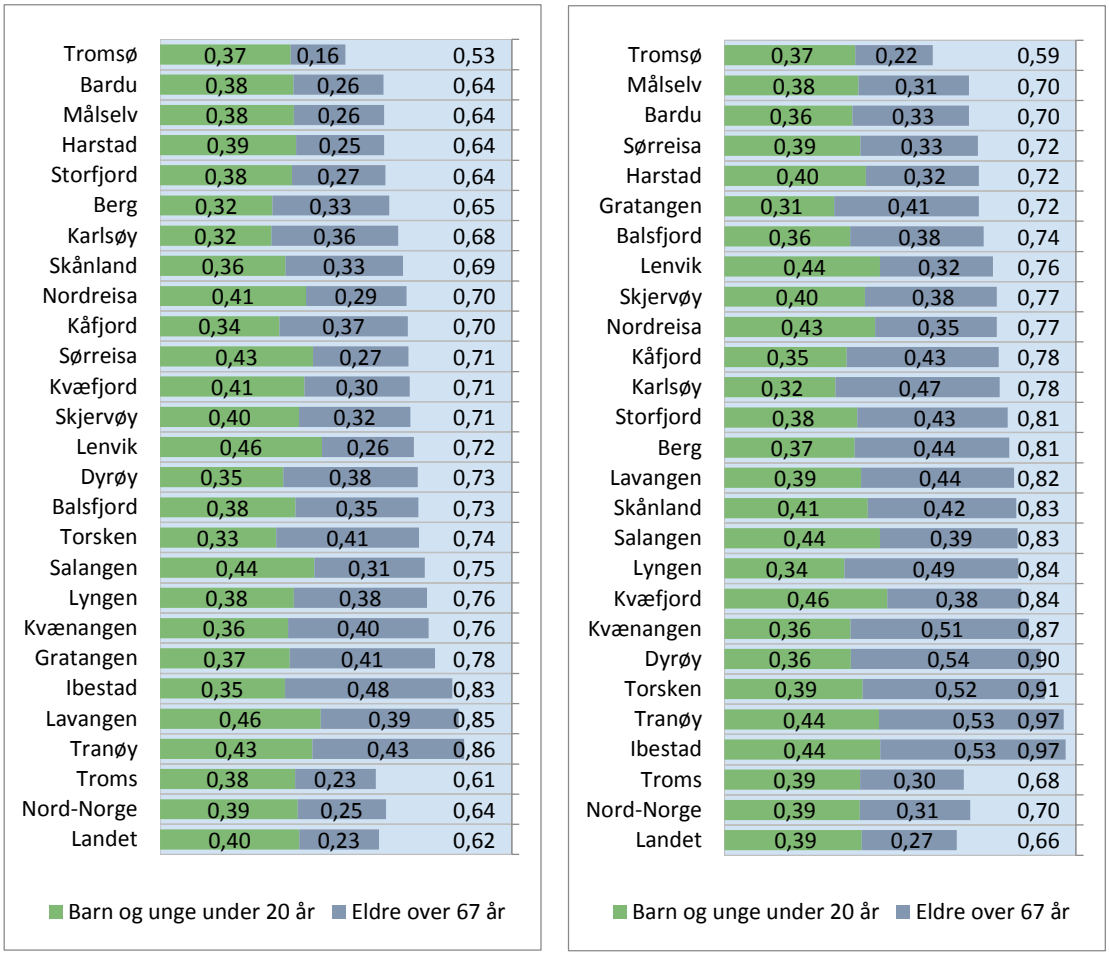

Figur 2.4: «Omsorgsmengde»: Antall unge (under 20 år) og eldre (over 67 år) per person i yrkesaktiv alder (20-66 år), i 2015 (til venstre) og 2025 (til høyre). Prognoser fra SSBs middelalternativ

Kjønnsbalanse

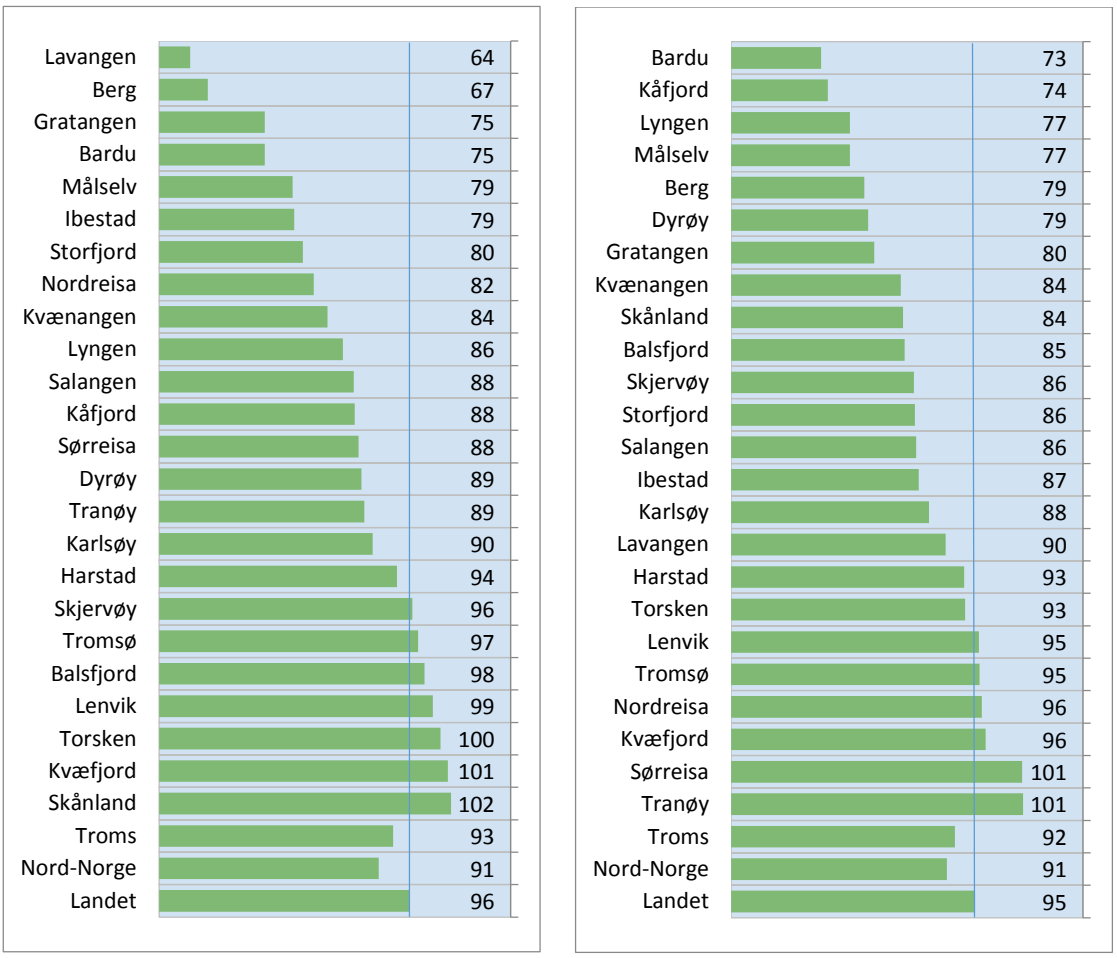

Figur 2.5: Antall kvinner per 100 menn i alderen 20-39 år, i 2015 (venstre) og 2025 (høyre). Prognoser fra SSBs middelalternativ

Kjønnsbalanse blant unge voksne (20-39 år) kan være en indikator på arbeidsmarkedet og velferd i kommunene. Unge menn oppgir oftere jobb som flyttemotiv enn unge kvinner[4], og jobber oftere i konjunkturavhengige bransjer. Unge kvinner jobber oftere i offentlig sektor, gjerne innen helse- og omsorg og undervisning, og er ikke like utsatt for endringer i arbeidsmarkedet. Kjønnsbalanse blant unge kan også si noe om fremtidig fødselsrate i kommunen.

Troms har en større overvekt av unge menn enn landet, men kommer bedre ut enn Nord-Norge totalt. Bare to kommuner i Troms har overvekt av unge kvinner boende: Kvæfjord og Skånland. Dette er imidlertid små kommuner der små flyttestrømmer kan endre kjønnsbalansen. De største kommunene er plassert på øvre del av skalaen, og er mer kjønnsbalansert enn fylket totalt.

[4] Se NIBR-rapport 2012:22 Sørlie, Aure og Langset, «Hvorfor flytte? Hvorfor bli boende?»

Fødselsoverskudd

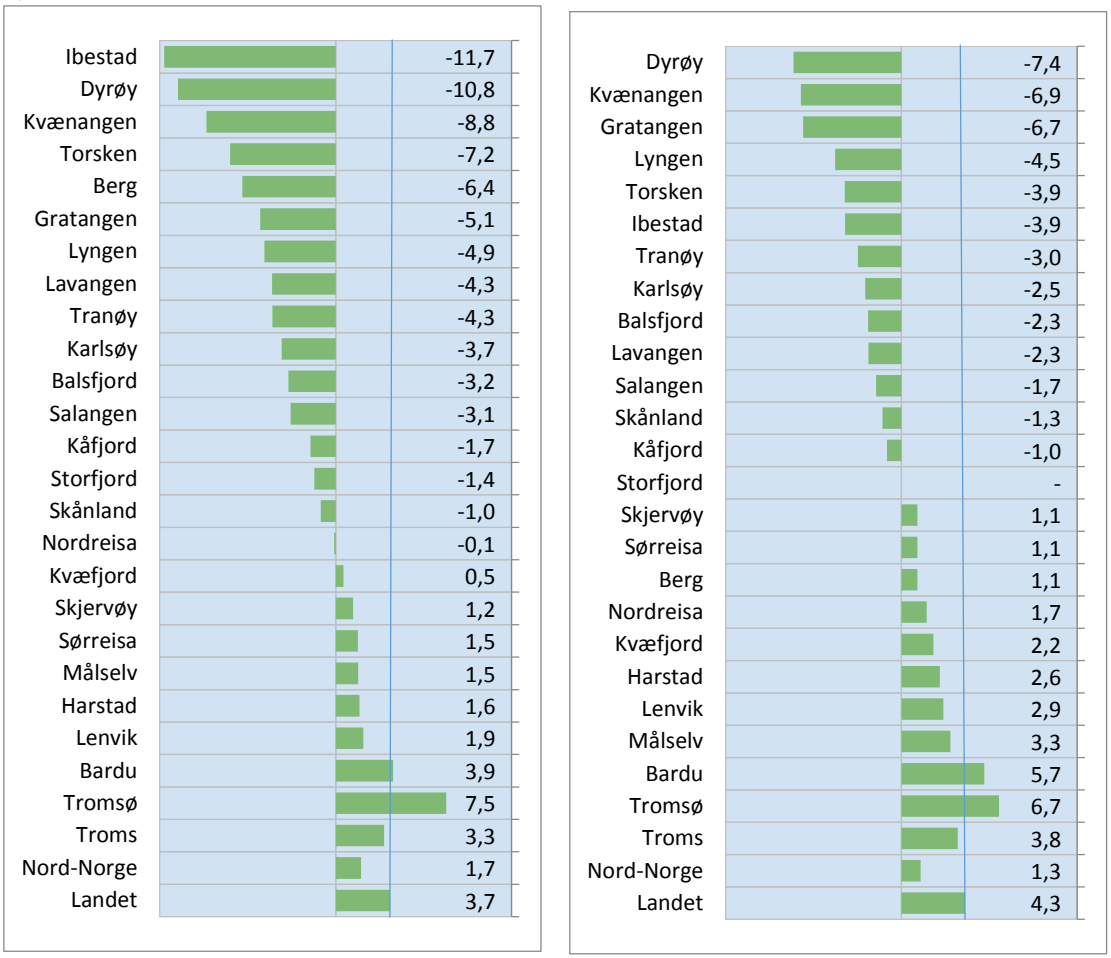

Figur 2.6: Årlig fødselsoverskudd per 1000 innbygger, gjennomsnitt 2010-2014 (venstre) og 2021-2025 (høyre). Prognoser fra SSBs middelalternativ, modellering fra Panda.

Fødselsoverskuddet i en kommune er først og fremst en speiling på befolkningsstrukturen, særlig andel kvinner i fødedyktig alder. I tillegg kommer faktorer som fruktbarhet og dødelighet inn, men her er det mindre forskjeller mellom kommunene.

Blant kommunene med fødselsunderskudd finner vi først og fremst utkantkommuner som kjennetegnes av en stor andel eldre, som dermed gir høyere dødelighet og lavere andel kvinner i fruktbar alder. De største kommunene har alle et fødselsoverskudd, og særlig Tromsø kommer bra ut. Dette er også kommunen med lavest andel eldre og kommunen har en god kjønnsbalanse på 97 unge kvinner per 100 unge mann.

Også forsvarskommunen Bardu har et høyt fødselsoverskudd, selv med færre kvinner per mann i kommunen. Den skjeve kjønnsbalansen i Bardu skyldes imidlertid at det er mange unge menn, ikke få unge kvinner bosatt her.

I perioden 2021-2025 forventes fødselsoverskuddet å være høyere i Troms enn i dag, til tross for at det forventes å synke noe i Tromsø. Det at Harstad og Lenvik forventes å få et høyere fødselsoverskudd trekker oppover, samtidig som kommunene som i 2010–2014 hadde størst fødselsunderskudd antas å nærme seg fødselsbalanse.

Flytting og «Gjennomtrekk»

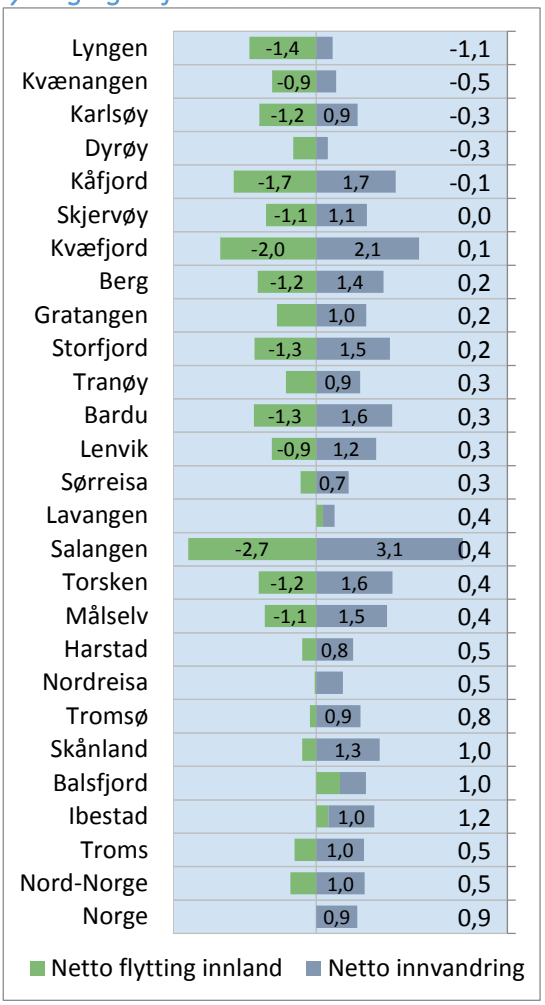

Figur 2.7: Netto innflytting per 100 innbyggere, delt på netto innenlandsk innflytting og netto innvandring 2010-2014. Total netto innflytting i høyre marg.

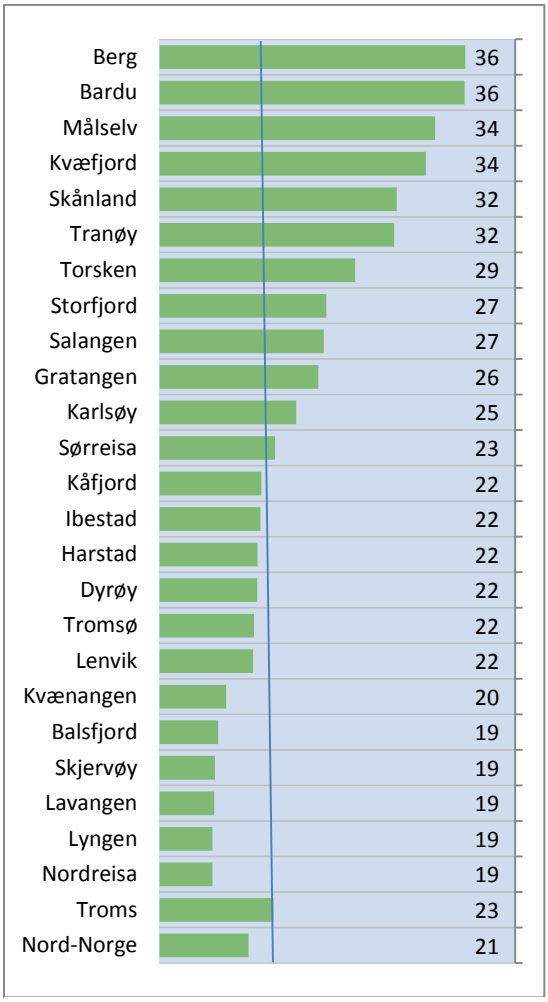

Figur 2.8: Antall inn- og utflyttinger (mellom kommuner) per 100 innbyggere i alderen 20-39 år, årlig gjennomsnitt 2009-2013.

Nettoflyttingen for fylket har vært positiv de siste fem årene, og 19 kommuner har hatt flere tilflyttere enn utflyttere. Bare tre kommuner har hatt en positiv innenlands flyttestrøm, men dette har også en viss sammenheng med at innflyttere fra utlandet ofte flytter videre etter å ha etablert seg i Norge, så en stor innvandring gjenspeiles ofte også i en økning i innenlands utflytting.

Troms er et mobilt fylke sammenlignet med landsdelen totalt. Innad i fylket har Berg og Bardu nesten dobbelt så stor flyttefrekvens blant unge voksne som de minst mobile kommunene. De tre største kommunene, Tromsø, Harstad og Lenvik, har alle hatt 22 inn- og utflyttere i året per 100 innbyggere i aldersgruppen 20-39 år, mens den fjerde største kommunen Målselv ligger helt i mobilitetstoppen med 34.

Høy flytteaktivitet kan ha både positive og negative sider. På den ene siden kan nye folk bringe nye impulser og idéer til et lokalsamfunn, mens det på den andre siden kan være et tegn på at innflyttere ikke finner seg til rette i kommunen.

Innvandring

Det har vært en stor vekst i innvandringen til Norge det siste tiåret. Den viktigste grunnen til dette er en tidobling av innvandrere med arbeid som motiv for innflyttingen. I Troms økte antall årlige innvandringer med 82 % fra 2005 til 2014, til totalt 2467 personer. Økningen er størst i Midt-Troms, mens Nord-Troms kun har hatt en økning på ca. 50 % i perioden.

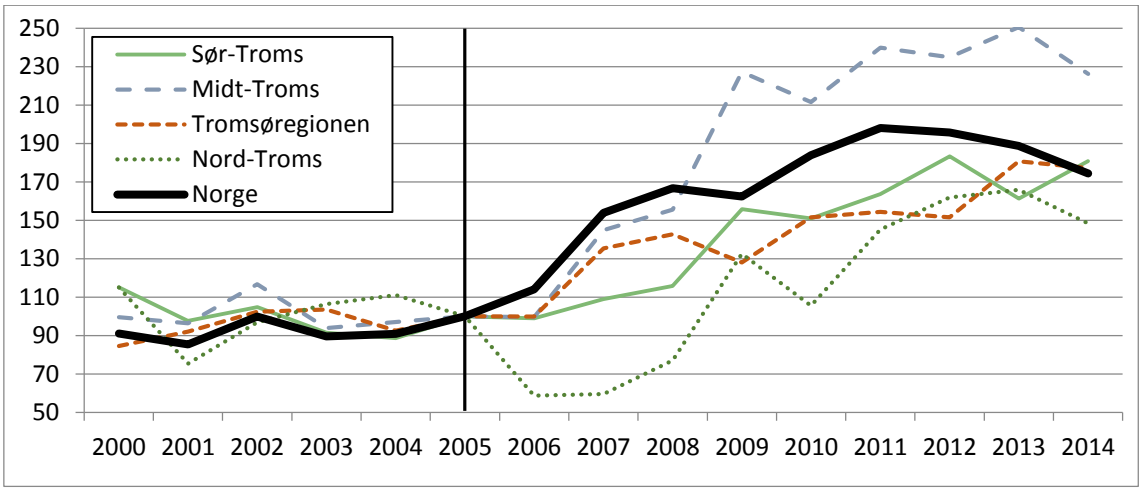

Figur 2.9: Antall innflyttinger fra utlandet til regionene i Troms 2000-2014. Indeks, 2005=100.

Den største delen, 58 %, av innvandringsbefolkningen i Troms kommer fra andre land i Europa. Ytterligere 17 % kommer fra Afrika, og 20 % fra Asia, mens de gjenværende innvandret fra Amerika og Oceania. Sammenlignet med Norge totalt har Troms en større andel innvandrere fra Europa. Det er Nord-Troms og Tromsøregionen som er årsaken til det, mens Midt-Troms og Sør-Troms har en mindre andel europeiske innvandrere enn det nasjonale snittet.

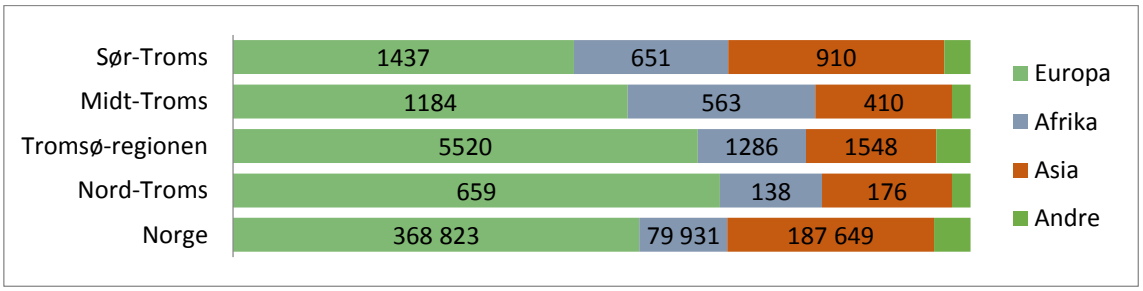

Figur 2.10: Antall innvandrere bosatt i regionene i Troms, etter verdensdelsbakgrunn.5

De neste årene er det vedtatt å ta imot ekstra flyktninger fra Syria til Troms. Dette vil dra opp innvandringen disse årene og kan ha en effekt lokalt, men vil ikke påvirke befolkningsmønsteret i kommunene i vesentlig grad.

[5] Utenlandsfødte registrert bosatt i Norge 1. januar. Europa unntatt Tyrkia, Asia inkluderer Tyrkia.

3. FOLKEHELSE OG LEVEKÅR

Folkehelse er en betegnelse på befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning. Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.[6] God oversikt over helse og påvirkningsfaktorer er en forutsetning for å beskrive folkehelseutfordringer og ressurser, og nødvendig for å planlegge og gjennomføre tiltak.

Fremveksten av en god folkehelse bygger på utvikling på flere områder: Samfunnsforhold og levekår, endringer i sykdomspanoramaet og medisinske gjennombrudd og organisering av et helsevesen og folkehelsetiltak.

Den generelle helsetilstanden og levealderen har økt i Norge de siste 20 årene. Bedringen har blant annet vært størst for grupper med lang utdanning og høy inntekt. For å bedre folkehelsetilstanden er det viktig med kunnskap angående forskjeller og hva som påvirker helsen, og tiltakene må rettes slik at det utjamner sosiale helseforskjeller. Videre dominerer livsstilsykdommer sykdomsbildet i den vestlige verden. Kunnskap om levevaner og hva som påvirker levevanene våre er derfor vesentlig for å forebygge slike sykdommer. Modellen under viser at helsen påvirkes av mange faktorer. Dette er et viktig bakteppe når vi skal vurdere hvilke utfordringer og muligheter vi har i forhold til å bedre folkehelsen i Troms.

Figur 3.1: Den sosiale helsemodellen

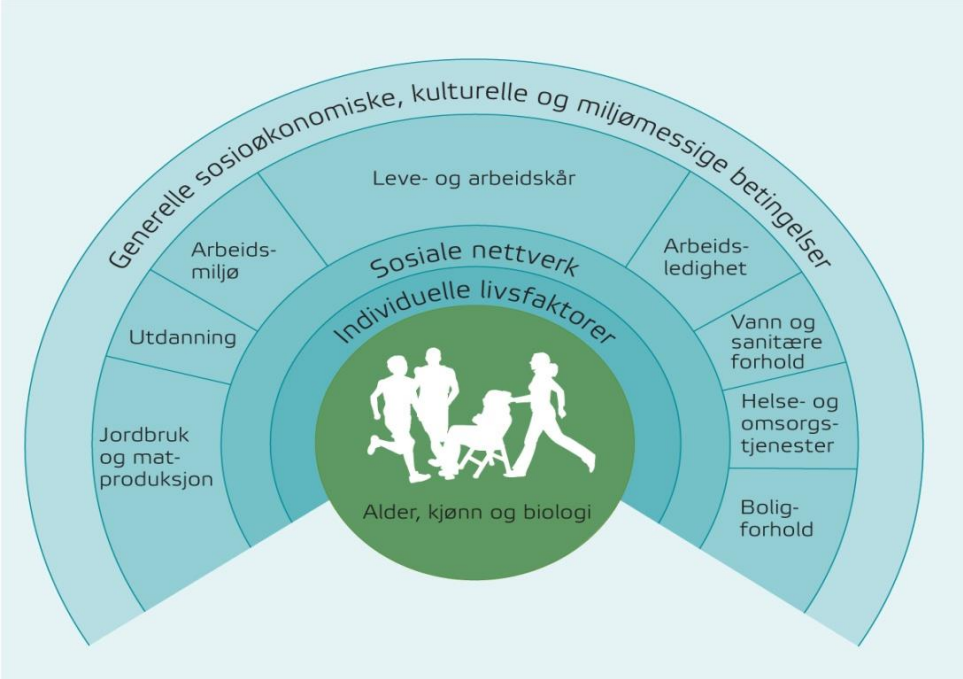

Kilde: Whitehead og Dahlgren 1991

[6] www.regjeringen.no

Folkehelseloven trådte i kraft 1. januar 2012 og skal bidra til samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Kommuner og fylkeskommuner skal fremme helse innen de oppgaver og med de virkemidler de er tillagt. Loven legger til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid. Folkehelsearbeidet skal forankres bredt og foregå på tvers av sektorer.

Riksrevisjonen gjennomførte i 2014 en undersøkelse av offentlig folkehelsearbeid. Målet var å vurdere i hvilken grad kommunenes og fylkeskommunenes folkehelsearbeid er systematisk og langsiktig, og hvilken utstrekning de statlige virkemidlene understøtter folkehelsearbeidet lokalt og regionalt. Undersøkelsen viser blant annet at det er variasjon med hensyn til hvor langt kommunene har kommet med å integrere folkehelse i kommunale planer slik som både folkehelseloven og plan- og bygningsloven krever. Det er videre behov for mer forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om folkehelsetiltak. Det er et ytterligere potensial for en bedre forankring av folkehelsearbeidet på tvers av ulike sektorer, både statlig, regionalt og kommunalt nivå. I undersøkelsen gir et stort flertall av kommunene uttrykk for at det er behov for klarere nasjonale føringer og retningslinjer som konkretiserer hva godt folkehelsearbeid innebærer.

Sosial ulikhet i helse

Helsen i befolkningen varierer mye mellom ulike befolkningsgrupper; etter inntekt, utdanning, arbeids- og bomiljø, kjønn, oppvekstsvilkår, tilgang til helsetjenester og etnisk og kulturell bakgrunn. Helseulikheter speiler sosiale forskjeller i levekår og levevaner. Forskjellene følger hele det sosioøkonomiske hierarkiet, og gjelder alle aldersgrupper både når det gjelder psykisk og somatisk helse. Mønsteret er det samme: helsen blir bedre med økende status.

Det er for eksempel utdanningsforskjeller i dødelighet i Norge. Dersom befolkningen klassifiseres i henhold til utdanningsnivå fra lav til høy synker dødeligheten gradvis. I den voksne befolkningen økte inntektsulikheten i dødelighet mellom 1970- og 1990-tallet, mens den i perioden 1993-2009 har vært stabil.

Studier viser også at levevaner ofte følger utdannings- og inntektsnivå. Det betyr at grupper med lengre utdanning og høyere inntekt i gjennomsnitt har bedre levevaner og helse enn grupper som har kortere utdanning og lavere inntekt.[7]

[7] Nasjonalt folkehelseinstitutt. Folkehelserapport 2015: *Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

Helse

Folkehelsebarometeret under viser status for utvalgte helse- og levekårsindikatorer for Troms hvor nøkkeltall i fylket og landstall sammenlignes.

Figur 3.2. Folkehelsebarometer for Troms

Tema		Indikator	Fylke	Norge	Enhet (*)	Periode(**)
Befolkning	1	Befolkningsvekst	1	1,1	prosent	2013
	2	Befolkning under 18 år	21	22	prosent	2014
	3	Befolkning over 80 år	4,1	4,3	prosent	2014
	4	Personer som bor alene, 45 år +	25,7	25,6	prosent	2014
Levekår	5	Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	81	83	prosent (a*)	2013
	6	Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	8	10	prosent	2012
	7	Inntektsulikhet, P90/P10	2,5	2,7	-	2012
	8	Arbeidsledige, 15-29 år	2,3	2,3	prosent	2013
	9	Uføreytelser, mottakere 18-24 år	3,8	3,9	prosent	2013
	10	Barn av enslige forsørgere	18	15	prosent	2013
Miljø	11	God drikkevannsforsyning	90	89	prosent	2013
	12	Forsyningsgrad, drikkevann	84	89	prosent	2013
	13	Personskader, 0-14 år, beh. i sykehus	8,4	8,0	per 1000 (a*)	2013
Skole	14	Trives på skolen, 10. klasse	83	85	prosent	2014/15
	15	Mobbes på skolen, 10. klasse	4,2	4,7	prosent	2014/15
	16	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	26	25	prosent	2011-2013
	17	Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	29	27	prosent	2011-2013
	18	Frafall i videregående skole	30	24	prosent	2013
Leve-vaner	19	Røyking, daglig, 16-44 år	15	14	prosent (a,k*)	2009-2013
	20	Snusbruk blant menn, daglig, 16-44 år	22	20	prosent (a,k*)	2009-2013
	21	Overvekt inkl. fedme, 17 år	27,1	21,9	prosent	2013
Helse og sykdom	22	Forventet levealder, menn	78,9	79,0	år	2007-2013
	23	Forventet levealder, kvinner	83,3	83,3	år	2007-2013
	24	Utdanningsforskjell i forventet levealder	4,5	4,9	år	2006-2012
	25	Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 0-74 år	136	141	per 1000 (a*)	2013
	26	Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 15-29 år	144	141	per 1000 (a*)	2013
	27	Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	287	259	per 1000 (a*)	2013
	28	Hjerte- og karsykdom, primærh.tj.	103	103	per 1000 (a*)	2013
	29	Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	36	34	per 1000 (a*)	2013
	30	Lungekreft, nye tilfeller	56	56	per 100 000 (a*)	2012
	31	Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	76	78	per 100 000 (a*)	2012
	32	Antibiotika, 0-4 år, legemiddelbrukere	176	240	per 1000	2013
	33	Friske tenner, 5-åringer	84	83	prosent	2013
	34	HPV-vaksine, dekning, 16-åringer	70	67	prosent	2013

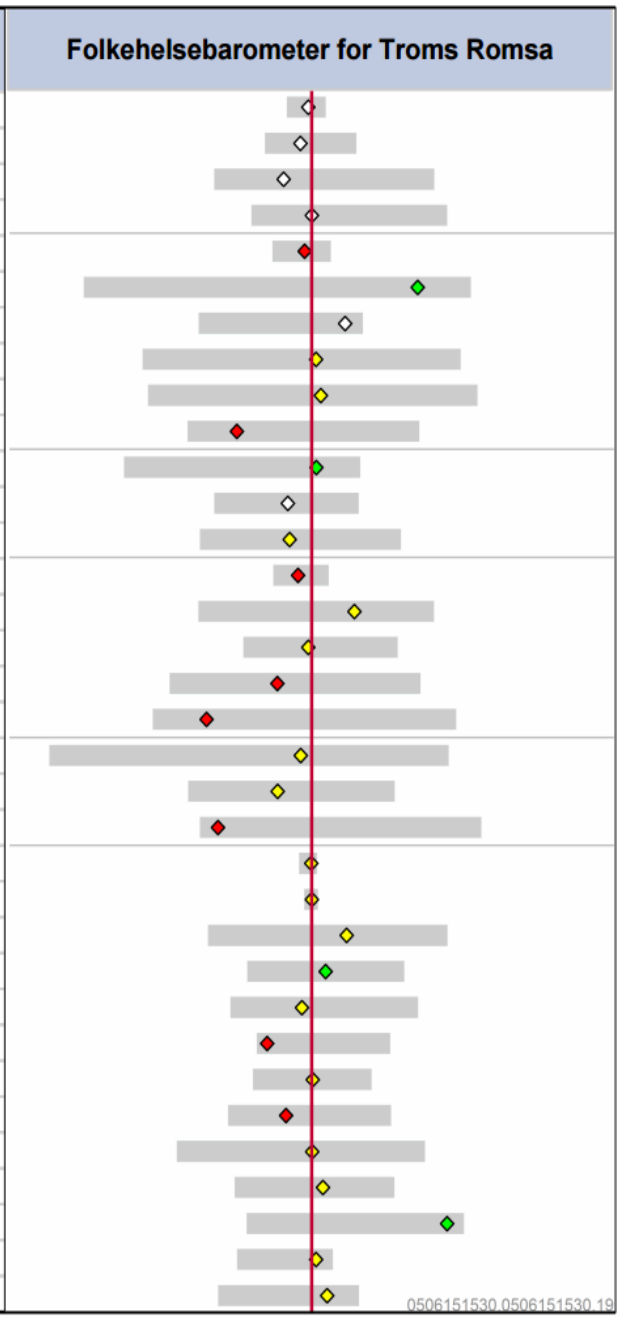

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):
* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert. ** = perioden statistikken omfatter.

Kilde: Folkehelseinstituttet (2015).

Levealder

I 2015 er levealderen for norske kvinner 84 år og for menn 80 år[8]. I Troms i 2015 er det 83,3 år for kvinner og 78,9 år for menn. Forskjell i levealder mellom menn og kvinner blir stadig mindre. Vi har meget lav spedbarnsdødelighet i Norge. I et lengre historisk perspektiv har dødeligheten falt betydelig i den norske befolkningen og levealderen har økt. Endringer i forventet levealder kan indirekte si noe om befolkningens helse og levekår, om kvaliteten i helsetjenesten, medisinsk utvikling samt endringer i befolkningens levevaner og livskvalitet. At vi lever lenger er en positiv utvikling, men representerer også på sikt store utfordringer med tanke på pensjoner og helse- og omsorgstjenester.[9]

Psykiske lidelser

Mellom 30 og 50 prosent blir rammet av en psykisk lidelse i løpet av livet. Disse lidelsene er en av våre største helseutfordringer og er en viktig årsak til for tidlig død, uførhet, sykefravær og nedsatt livskvalitet. Angst, depresjon og rusrelaterte lidelser er de vanligste tilstandene. Psykiske lidelser er høyere i større byer enn på bygda. Kvinner har oftere psykiske sykdommer enn menn. Ruslidelser forekommer imidlertid hyppigere hos menn, og menn begår oftere enn kvinner selvmord.

I 2013 tok 554 mennesker sitt eget liv. Av disse var det 176 kvinner og 378 menn.[10] De siste 10 årene har risikoen for selvmord vært rundt 15 per 100 000 for menn og rundt 6 per 100 000 for kvinner.[11] Selvmordsatferd (selvmordstanker, forsøk og selvmord) er et alvorlig folkehelseproblem i nordområdene både i den generelle befolkningen og blant urfolksgrupper. Selvmord blant urfolk har endret seg fra å være et relativt sjeldent fenomen til å nå et epidemisk nivå i løpet av de siste 3-4 tiårene. [12] Tall for Helseregion Nord-Norge viser at 48 personer begikk selvmord i 2013.[13]Det kan være mange skjulte selvmord i gruppen ulykker. For eksempel rundt 5-10 prosent av alle dødsulykker i trafikken som blir undersøkt av Statens vegvesen sine ulykkesanalysegrupper, er selvmord.

Psykiske lidelser hos barn fører til mistrivsel, lærevansker og funksjonsproblemer i hjem og skole. Til enhver tid regner vi med at 15-20 % av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblem. Omtrent 8 prosent av barn og unge har så alvorlige problemer at det tilfredsstiller kriteriene til en psykisk lidelse. [14]I skoleåret 2010/2011 og 2012/2013 ble det gjennomført en helseundersøkelse blant ungdom på første året på videregående skole i kommunene Tromsø og Balsfjord. Foreløpige tall fra denne viser at dårlig selvopplevd helse er forbundet med lite fysisk aktivitet i fritiden og søvnproblemer.

Vi vet lite om enkeltårsakene, men både genetiske og miljømessige faktorer kan øke risikoen for å utvikle psykiske lidelser. Noen av de viktigste risikofaktorene er omsorgssvikt, fysiske og seksuelle overgrep, dårlig sosioøkonomisk posisjon, samlivsproblemer, ensomhet, sosial

[8] Globalis.no/statistikk
[9] SSB.
[10] Folkehelseinstituttet (2011). *Selvmord og selvmordsforsøk - faktaark med helsestatistikk*.

[11] Nasjonalt folkehelseinstitutt. Folkehelserapport 2015: *Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.
[12] Senter for samisk helseforskning (2015). *Korsen e det med helsa di?* Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet.

[13] www.norgeshelsa.no
[14] Nasjonalt folkehelseinstitutt. Folkehelserapport 2015: *Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

isolasjon, manglende sosial støtte og manglende deltagelse i arbeidslivet. Deltakelse i arbeidslivet virker særlig forebyggende, da det gir rutiner, sosial integrasjon, mening med tilværelsen og økonomisk handlefrihet. Dersom andelen arbeidsledige og uføretrygdede øker, kan det føre til hyppigere forekomst av psykiske lidelser.[15]

Beregninger basert på studier i Vest-Europa viser en utbredelse av demens på 6,9 prosent blant personer over 59 år og hele 43 prosent i gruppen over 89 år. Flere kvinner enn menn blir demente, og kan delvis tilskrives høyere levealder blant kvinner.[16] Pga. økende levealder vil vi få et økt antall demenstilfeller. I 2050 vil det i Norge være over dobbelt så mange personer med demens som i dag. Det innebærer to store utfordringer: for det første en nødvendig utbygging av hjemmetjenester og sykehjem og en fordobling av antall omsorgspersonell til eldreomsorgen. For det andre må man forsøke å forebygge eller utsette demens.[17]

Overvekt, fedme og diabetes

Fedme og overvekt øker i hele verden og er et av de største helseproblemene vi står overfor i framtiden. Fedme øker risikoen for en rekke sykdommer og plager, deriblant diabetes.

Diabetes er en av de store folkesykdommene og Verdens Helseorganisasjon definerer diabetes som en av framtidens største trusler mot folkehelsen. Forekomsten av diabetes i Norge er økende. Man regner med at det har skjedd en tredobling av antall personer med diabetes de siste 30-40 årene.[18]Det er anslått at 0,6 prosent av befolkningen i Norge har type 1-diabetes. Totalt 3,8 prosent av befolkningen har diagnostisert type 2-diabetes. Noe som betyr at vel 218 000 personer (4,3 % av befolkningen) totalt anslås i 2014 å ha diagnosen diabetes. Type 2 diabetes kan i stor grad forebygges med økt fysisk aktivitet og vektreduksjon. Det mangles fortsatt utfyllende data om diabeteskontrollen hos voksne diabetespasienter i Nord-Norge. Type 1 diabetes er den vanligste formen for diabetes blant barn, og om lag 300 nye personer under 15 års alder får type 1-diabetes hvert år i Norge. Dette tallet har vært stabilt fra 2004. Type 2-diabetes rammer oftest voksne personer, men også barn og unge kan få sykdommen. Risikoen øker ofte i takt med kroppsvekt.[19]

Data fra Barnevekststudien 2008 - 2012 viser at mellom hver femte og hver sjette tredjeklassing er overvektig (16 %). Videre viser tallene at forekomsten av overvekt er 50 prosent høyere blant barn på landsbygda sammenlignet med barn i byer. I tillegg er forekomsten av overvekt (inkludert fedme) høyest i Helseregion Nord. På landsbasis sank andelen tredjeklassinger med overvekt og fedme fra 19.6 prosent i 2008 til 18.3 prosent i 2012. Helseregionene Nord- og Midt hadde høyest andel med overvekt og fedme sammenlagt i nevnte periode.[20] En undersøkelse blant fireåringer i Tromsø viser en økende andel overvektige jenter over en

[15] Nasjonalt folkehelseinstitutt. *Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv*. Rapport 2009:8.

[16] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[17] Hjort, P.F og Waaler H.T (2010). *Demens frem mot 2050*. Tidsskrift for Den norske legeforening. Nr. 13 – 1. juli 2010. 130:1356 – 8

[18] Helse Nords fagråd for diabetes (2013). *Fra handling til samhandling 2014 – 2019*. Helse Nords diabetesplan. Revisjon av handlingsplan for diabetes 2008 – 2013.

[19] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[20] Nasjonalt folkehelseinstitutt. (2011) *Barns vekst i Norge – resultater 2010.* Barnevektsstudien

periode på 15 år.[21] Selv om det er for tidlig å si at økningen er utrykk for en trend blir det viktig å følge de nasjonale faglige retningslinjene om forebygging, utredning og behandling av overvekt og fedme hos barn og ungdom.

Data fra Tromsøundersøkelsen 2007 - 08 viser at forekomsten av overvekt og fedme øker betydelig hos voksne. I aldersgruppen 40-45 år har den økt med nærmere 25 prosentpoeng i perioden 1974 til 2008. I samme periode har andelen overvektige økt med nærmere 20 prosentpoeng. Utviklingen stemmer overens med andre norske studier.[22]

Figur 3.3. Fordeling av kroppsvektgrupper hos menn og kvinner 40-45 år i 1979, 1994 og 2008 etter vektgruppe.

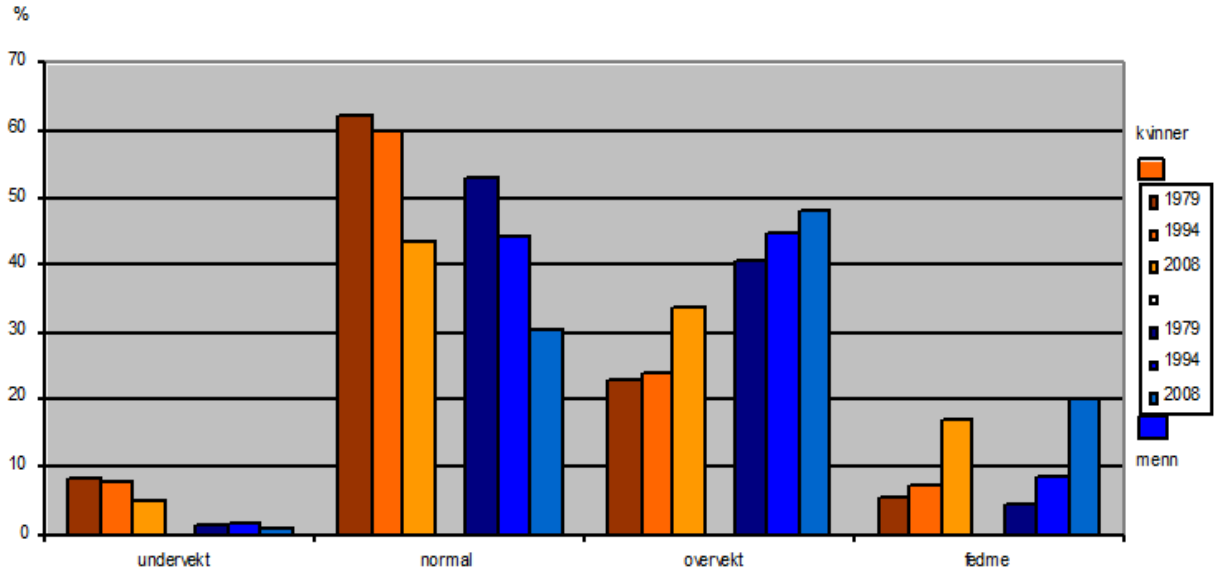

Kilde: Tromsøundersøkelsen

Tromsøundersøkelsen er Norges mest omfattende og best besøkte befolkningsundersøkelse gjennom 40 år og er forskningen har gitt verdifulle helsedata. Den 7. Tromsøundersøkelsen pågår fra 2015 til 2016 hvor 33 000 personer i Tromsø kommune har fått invitasjon i posten til å delta på undersøkelsen.

Tannhelse

De vanligste sykdommene i tenner og munnhule, kan langt på vei forebygges. Av sykdommer som rammer barn, er karies (hull i tennene) den sykdom som krever mest ressurser av helsetjenesten i Norge. Gode tannhelsevaner kan i stor grad forhindre karies. Sosioøkonomiske faktorer spiller en vesentlig rolle. Kariesskader påført i barne- og ungdomsalder kan medføre redusert helse og økt behandlingsbehov resten av livet.

Tannhelsen hos 5-åringer og 12-åringer i Troms er nå omtrent like bra som landsgjennomsnittet. Hos 18-åringer er tannhelsen fortsatt noe dårligere enn landsgjennomsnittet. En mindre andel av ungdomskullet får fortsatt alvorlige kariesskader: 13 prosent av 18-åringene har hatt kariesskader i mer enn åtte tenner.

[21] Dvergsnes K., Skeie G. (2009)*: Utviklingen i kroppsmasseindeks hos fireåringer i Tromsø 1980–2005,* Tidsskrift for Den norske legeforening nr. 1/2009.

[22] NTNU- HUNT forskningssenter. (2011) *Folkehelse i endring - Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag*.

Rapport om tannhelse viser at bosatte i Nord-Norge har gjennomgående dårligere helsetilstand enn de som er bosatt i andre deler av landet, og dette gjelder også for tannhelsetilstanden. Mens 8 prosent av befolkningen over 21 år i hele landet har dårlig eller svært dårlig tannhelse, gjelder dette for 11 prosent i de tre nordligste fylkene.[23]

Samisk helse

Det er grunn til å tro at den samiske befolkningen står overfor noen spesifikke helseutfordringer. I 2012 ble det satt i gang en ny undersøkelse for å innhente mer kunnskap om overvekt/fedme, metabolsk syndrom og type 2-diabetes, tannhelse, psykisk helse, trygdemedisin og bruk av helsetjenester blant den samiske befolkningen. Det har komt tall fra to kommuner i Troms og en i Nordland. Tall fra denne undersøkelsen viser for eksempel at det er en høy andel overvekt og fedme i befolkningen. Dette gjelder både for menn og kvinner i alle aldersgrupper. Det ble også påvist over dobbelt så mange menn og kvinner i Kåfjord i forhold til resten av landet med diagnosen type 2 diabetes. Antall røykere i alle kommunene har gått tilbake.[24]

Helse i innvandrerbefolkningen

Andelen innvandrere (personer født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre) i befolkningen har steget kraftig i Norge siden 1970 og utgjorde i 2013 om lag 12 prosent av befolkningen. Rundt halvparten av innvandrerbefolkningen er i dag i aldersgruppen 20-44 år. Om lag 320 000 kommer fra Europa og 240 000 fra Afrika og Asia. Innvandrerbefolkningen er en sammensatt gruppe når det gjelder alder, kjønn, opprinnelsesland, sosioøkonomisk status, innvandringsgrunn og oppholdstid. Det er store helsemessige forskjeller mellom de ulike innvandrergruppene.

Innvandrere fra lavinntektsland i Afrika og Asia utgjør en stor del av de som blir diagnostisert med infeksjonssykdommene tuberkulose, hiv og hepatitt B. Diabetes er spesielt utbredt blant innvandrere fra Sri Lanka og Pakistan. I flere innvandrergrupper er overvekt og fedme utbredt.[25] Voksne innvandrere og barn og voksne med flykningebakgrunn rapporterer om mer psykiske helseplager enn etnisk norske.

Ikke siden andre verdenskrig har flere mennesker vært på flukt. 59,5 millioner mennesker var på flukt i 2014, og 38,2 millioner av disse er internt fordrevne. Dagens situasjon med krig, konflikt og fattigdom i Europas nærområder fører til flere flyktninger til europeiske land. Over 700 000 asylsøkere kom til Europa i 2014, noe som er en økning på 47 prosent sammenlignet med 2013. Drømmen om Europa ender i Middelhavet for stadig flere desperate mennesker fra land i Afrika og Asia. Den store økning i tallet på asylsøkere til hele Europa skyldes hovedsakelig konfliktene i Syria, Irak og Sør-Sudan. Fra 2011 til 2015 har Europa mottatt rundt 6 prosent av de syriske flyktningene, rundt 210 000 personer totalt. Til sammenligning var antallet registrerte syriske flyktninger i Egypt, Irak, Jordan, Libanon og Tyrkia 3,9 millioner.[26]

[23] Helsedirektoratet (2015b). *Tannhelsestatistikk. Utviklingstrekk og endringer på tannhelseområdet*.
[24] Senter for samisk helseforskning. *Helse- og livsstilsundersøkelsen*. Rapprt Kåfjord, Skånland og Evenes kommune. SAMINOR 2.
[25] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[26] Flyktningehjelpen (2015). E*uropa: Stadig flere flyktninger i Europa*. Flyktningregnskapet 2015.

I henhold til norsk lov har helsevesenet samme ansvar for helsetjenester til asylsøkere som for den øvrige befolkningen.

Det er fortsatt mangelfull kunnskap om innvandrerbefolkningens helse. Noen av de viktigste datakildene vi har er mer enn 10 år gamle.

Ungdoms helse

Ungdata er en undersøkelse for skoleelever på ungdomsskoletrinnet og videregående opplæring som nasjonalt er gjennomført i mer enn 350 kommuner siden 2010, 86 kommuner i 2014, hvorav totalt 9800 elever i videregående (VGS) i Nord-Norge deltok. Tallene fra undersøkelsen blant unge i nord viser at ungdom flest trives godt på skolen og blir sett på som en veltilpasset og hjemmekjær ungdomsgenerasjon. Ca.25 prosent av elevene i ungdomsskolen og nærmere halvparten av elevene i VGS har skulket skolen siste året. Fra 7-15 prosent av elevene i ungdomsskolen opplever jevnlig mobbing. Frafall i VGS er et omfattende problem, og tall viser at 30 prosent av de som startet VGS i 2006 fullførte ikke.[27]

Det er store kjønnsforskjeller i psykisk helse hvor nesten 25 prosent av jentene fra 15-16 årsalderen rapporterer om flere ulike depressive symptomer/psykiske plager og ensomhet. Uavhengig av kjønnsforskjellene er det slik at de som har flest psykiske plager har dårligere relasjoner til foreldrene, blir oftere mobbet, bruker mer rusmidler og deltar oftere i kriminelle handlinger.

Antall diagnostiserte tilfeller av kjønnssykdommer, hovedsakelig klamydiainfeksjoner, har økt kraftig gjennom en 10-årsperiode fram til 2008 og har siden vært stabilt høy (om lag 22 000 tilfeller årlig). Det er særlig personer i alderen 15-25 år som smittes.

Helse hos eldre

Antall eldre i befolkningen øker betydelig fra 2025, og det vil bli en firedobling av antall 80-89 åringen innen utgangen av dette århundret. Antall personer som er 100 år og eldre var 736 ved starten av 2012 og vil vokse til 12 500 i år 2100. En aldrende befolkning vil medføre flere konisk syke, og siden kreftrisikoen øker med alderen vil det bli flere eldre med en kreftdiagnose.

Forventet levealder varierer med bostedsfylke. For eksempel kan en forvente å leve 2 år lengre om en bor i Sogn og Fjordane, enn i Finnmark, som har lavest forventet levealder i Norge. I aldersgruppen over 70 år tar følgende sykdommer flest leveår: hjertesykdom, hjerneslag, KOLS, Alzheimers og lungebetennelse. Forekomsten av brudd i Norge er blant de høyeste i verden, og årsaken til dette er stort sett ukjente. Klimatiske forhold kan bare forklare deler av den høye forekomsten.

Levekår og sosiale forhold

Inntekt, sosialhjelp og søknad om kommunal bolig

Personinntekt er en viktig indikator for levestandard. Det er ulike årsaker til at en søker sosial hjelp eller kommunal bolig. Men fellestrekk er ofte en anstrengt privatøkonomi. Husholdningene i Norge har opplevd en meget sterk inntekstvekst siden årtusenskiftet. Medianinntekten etter skatt var i 2013 døyt 45 % høyere enn i 2000 – omregnet til faste priser.

[27] SSB.

Gjennomsnitts bruttoinntekt i Norge lå i 2013 på 407 000 kroner, og i Troms fylke på 376 700 kroner. Den mest negative sosioøkonomiske utviklingen for perioden 2008-2010 (2007-2009 for inntekt) i Troms er å finne i Berg, Lyngen og Kvæfjord, samt i Tromsø. [28]At Tromsø har svak inntektsutvikling kan imidlertid delvis skyldes endringer i skatteregler. På de andre indikatorene har Tromsø hatt mer gjennomsnittlig utvikling. Mest positiv sosioøkonomisk utvikling har Dyrøy og Skjervøy. Positiv inntektsutvikling for kvinner er et fellestrekk, et annet er nedgang i søknader om kommunale boliger.

Målt fra perioden 2005-07 til 2008-10 har flertallet av kommunene i fylket hatt nedgang i andelen sosialhjelpsmottakere. Det samme er trenden på landsbasis og for landsdelen. Nedgangen har vært betydelig i nærmere halvparten av kommunene. Andel fattige i Troms i 2006 var på ca. 3,2 prosent, og fylket ligger dermed under landsgjennomsnittet som var på 4,4 prosent.[29] Antall barn som lever i fattigdom i Norge, fortsetter å øke. Andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt, økte fra 8,0 prosent i 2012 til 8,6 prosent i 2013. Barn med innvandrerbakgrunn utgjør nå over halvparten av alle barn i økonomisk utsatte familier. Andel barn i fattige hushold i Troms var i 2013 på over 6 prosent.[30] Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt i Troms er lavere enn landet som helhet.[31]

Tabell 3.1: Antall fattige barn i Norge

2006	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
67.300 (7%)	70.000 (7,3%)	72.700 (7,6%)	73.800 (7,7%)	74.300 (7,7%)	73.900 (7,6%)	78.200 (8%)	84.300 (8,6%)

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Sykefravær

Det totale legemeldte sykefraværet i Norge var i 2014 på 6.4 prosent, og i Troms fylke på 6.3 prosent. Hos dem under 35 år går sykefraværet ned. Kvinner har fortsatt et betydelig høyere sykefravær enn menn. I Troms var det i 2014 Bardu (4.6 prosent), Torsken (5 prosent) og Målselv (5.5 prosent) som har det minste sykefraværet. Det største sykefraværet er i Kvænangen med 10,5 prosent). Sykefraværet i Troms har gått ned med 1 prosent fra 2013 til 2014. Sykefraværet blant kvinner i fylket har gått ned med hele 2,3 prosent. Spesielt stort er nedgangen blant gruppen mellom 35-44 år. I følge NAV har det høye fraværet i Troms flere årsaker. En av dem er fylkets næringsstruktur. Et høyt innslag av offentlig sektor betyr mange ansatte i undervisningsyrker og i helse- og omsorgsyrker hvor fraværet tradisjonelt er høyere enn i andre bransjer. Den andre hovedårsaken er et godt arbeidsmarked. Når ledigheten er la får

[28] Nilssen. I. B og Lie. I (2011). *Tromskommunene – indikatorer for omstillingsutfordringer 2011*. NORUT. Rapport 2011:7

[29] Kommunal- og regionaldepartementet. *Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2011, Berekningsteknisk dokumentasjon til Prop.* 1 S (2010-2011).

[30] Epland.J og Kirkeberg M.I. (2015) *Utvikling i vedvarende lavinntekt. Flere økonomisk utsatte barn*. SSB.

[31] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

flere arbeidstakere med helseplager innpass i arbeidslivet og det bidrar til en økning av det totale fraværet.[32]

Tabell 3.2: Legemeldt sykefravær i prosent 4 kvartal 2005 – 2014. Totalt, fylke og kjønn

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	5,8	5,8	5,9	6,0	6,4	6,0	5,4	5,6	5,4	5,4
Troms	6,8	6,9	7,0	7,3	7,5	7,1	6,4	6,8	6,3	6,3

Kilde: NAV

Uføretrygd

Per 30. juni 2015 var det registrert 311 800 mottakere av uføretrygd i Norge. Dette utgjorde 9,4 prosent av befolkningen (18-67 år). På landsbasis er andelen uføre kvinner på 11,2 prosent, og menn er på 7,7 prosent. Troms hadde en andel på 11,2 prosent uføretrygdede første halvår i 2015. Med dette ligger Troms over landsgjennomsnittet på 9,4 prosent. Fra 2012 til 2015 har uføretrygdede gått ned med ca. 1 prosent i Troms. Mange kommuner har hatt vekst omkring gjennomsnittet for fylket, landsdelen og landet, men noen kommuner utmerker seg med høyere vekst. Klart størst økning av uføretrygdede fra 2013 til 2015 har vært i Harstad, Ibestad og Balsfjord.[33]

Arbeidsledighet

I Norge ligger arbeidsledigheten på 2,9 prosent av arbeidsstyrken i 2015, mot 2,7 prosent i august 2014. Ledigheten har det siste året økt for alle aldersgrupper, bortsett for de under 24 år. Og den aller største økningen finner vi blant personer over 60 år. Arbeidsledigheten har økt betydelig for menn, spesielt for aldersgrupper over 25 år, men er størst for menn mellom 20 og 24 år hvor ledigheten nå ligger på 5,1 prosent av arbeidsstyrken, mot 4,7 prosent for ett år siden.

I Troms lå arbeidsledigheten i august 2015 på 2,3 prosent. Ledigheten i Troms holder seg stabil, og er fortsatt blant fylkene med lavest ledighet i landet. Lavest ledighet finner vi i Bardu (1,2 prosent), Målselv (1,3 prosent) og Ibestad (1,4 prosent). Høyest ledighet finner vi i Torsken (6,9 prosent), Gratangen (4,8 prosent) og Kvænangen (4,3 prosent).

Tall fra august 2015 viser i målt prosent at ledigheten økte mest for ingeniør- og ikt-fag, fulgt av industriyrker, mens jordbruk, samt serviceyrker, har hatt den mest positive ledighetsutviklingen den siste måneden.[34] KS anslår at Troms vil mangle 1312 helsefagarbeidere i 2030 og vil trenge 145 nye helsefagarbeidere hvert år. I tillegg kommer behovet for helsepersonell med høyere utdanning. Behovet for mer kompetanse vil også øke som følge av Samhandlingsreformen.[35] Tabellen under viser utviklingen i arbeidsledighet i fylket og for landet over flere år.

[32] NAV
[33] NAV
[34] NAV.
[35] Fylkesmannen i Troms, 23.9.2011.

Tabell 3.3: Helt arbeidsledig fordelt på fylker. Årsgjennomsnitt. Prosent av arbeidsstyrken.

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	3,9	3,5	2,6	1,9	1,7	2,7	2,9	2,7	2,5	2,6	2,8
Troms	3,7	3,6	2,9	2,1	1,9	2,6	2,5	2,2	2,2	2,3	2,3

Kilde: NAV

Utdanning

Utdanningsforhold er viktig for oppvekstsvilkår, og utdanningsnivå er en sentral faktor i det sosioøkonomiske hierarkiet og i utvikling av folkehelsetilstanden. Frafall i videregående skole er en særlig utfordring i Troms. Mer informasjon under *kapittel 7: Utdanning*.

Voksne med svake leseferdigheter opplever at de har dårligere helse enn de med tilfredsstillende leseferdigheter gjør. Studie av en internasjonal kartlegging av voksnes leseferdigheter viser at det er en sammenheng mellom opplevd helse og leseferdigheter, og faktisk helse.[36]

Barnevern

53 100 barn og unge i Norge fikk tiltak fra barnevernet i løpet av 2014, cirka det samme som i 2013. Tallet på barn som var under omsorg blant disse økte med 6 prosent. 9 600 barn fikk omsorgstiltak i løpet av 2014, og 43 500 barn og unge fikk hjelpetiltak. Sett i forhold til tallet på barn i befolkninga i aldersgruppa 0-17 år har også delen med omsorgstiltak blitt større. De siste ti åra har barn under omsorg økt fra 5,5 per 1 000 barn i 2005 til 7,6 per 1 000 barn i 2014.[37]

Omfanget av barnevernstilfeller er en indikasjon på sosiale problemer og uheldige trekk ved barns oppvekstsituasjon. Det er videre en tendens til at kommuner med mange barnevernstilfeller også har relativt stort omfang av andre levekårsproblemer. Slik sett kan indikatoren også være en pekepinn om et bredere levekårsproblem. Troms har en høyere andel barn med barnevernstiltak enn landsgjennomsnittet.

Levevaner

Det mangler gode levevanedata på kommune- og fylkesnivå. Likevel har vi noe kunnskap om nasjonale utfordringer som gjelder for Troms. Generelt har grupper med lang utdanning og høy inntekt et mer sunt kosthold og er mer fysisk aktive enn de med kort utdanning og lav inntekt. Det samme mønsteret gjelder for røyking og andre rusmidler enn alkohol. Overvekt inkludert fedme ser ut til å være mer utbredt i Troms enn landet som helhet.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet er et overordnet begrep. I dette inngår mange termer som for eksempel lek, mosjon, idrett, trening, kroppsøving mm. Fysisk aktivitet kan grovt sett defineres som det å bevege seg, å bruke kroppen.

[36] Toft, T.E (2013). *Leseferdighet viktig for å kunne ta vare på helsa*. Forskningsmiljøene, Universitetet i Stavanger.
[37] SSB .

Med unntak av de yngste barna er det fysiske aktivitetsnivået i befolkningen urovekkende lavt. Kun en av fem norske voksne oppfyller de statlige anbefalingene om daglig fysisk aktivitet. [38] Statistikken viser at aktivitetsnivået har sammenheng med utdanningsnivå, og personer med lavest utdanning er mest inaktive. Flere kvinner enn menn defineres som aktive og aktivitetsnivået er lavere de eldre du blir.

Tre av fire nordmenn er med på friluftslivsaktiviteter minst en gang i måneden. Å gå tur i skog og mark er den mest vanlige formen for fysisk aktivitet.[39] Naturen er dermed en viktig arena for fysisk aktivitet.

Allerede i seks- til niårsaldere synker aktivitetsnivået. Mange ungdommer opplever at ulike interesser og aktiviteter konkurrerer om tiden, og blant 15- åringene senkes aktivitetsnivået ytterligere. Kartlegging av fysisk aktivitet blant barn og ungdom viste et gjennomgående trekk at gutter har et høyere aktivitetsnivå enn jenter. Blant niåringene hadde 91 prosent av guttene og 75 prosent av jentene et fysisk aktivitetsnivå som tilfredsstilte helsemyndighetenes anbefalinger.[40]

Norske anbefalinger for fysisk aktivitet:

Om alle får 10 minutter mer daglig fysisk aktivitet per dag vil om lag halve befolkningen møte de nasjonale anbefalingene.

Barn og unge

Minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag, alternativt fordelt utover uken.

Voksne og eldre

Minimum 150 minutter med moderat intensitet per uke eller minimum 75 minutter med høy intensitet per uke.

Bare halvparten av 15-åringene oppfyller anbefalingene som helsemyndighetene gir om en time fysisk aktivitet i løpet av en dag. Tall fra SSB viste at niåringene i snitt var 43 prosent mer aktive enn 15-åringene. Denne store forskjellen mellom aldersgruppene kan delvis forklares ved at en betydelig større andel av 15-åringene bruker mye tid på stillesittende aktiviteter. I gjennomsnitt var guttene 15 prosent mer aktive enn jentene. Generelt er både jenter og gutter mer aktive på hverdager enn i helgene. Aktivitetstoppen på hverdager er relatert til skole/skolefritidsordingen og organiserte aktiviteter på ettermiddagen og kvelden.[41]

Tilrettelegging for fysisk aktivitet

Hvordan nærmiljøet er utformet er sentralt for fysisk aktivitet. Det er vesentlig å ha kunnskap om samspillet mellom individet, for eksempel barn og unge, og miljøet rundt. Slik kunnskap antyder hvorfor noen barn og unge er svært aktive, mens andre har et lavt fysisk aktivitetsnivå. Forskjellene oppstår særlig knyttet til variasjon i oppvekstmiljø.

Tilrettelegging for gående og syklende er svært effektivt. Troms ligger under landsgjennomsnittet når det gjelder antall kilometer med sykkel-, gangveier/turstier mv. med

[38] Helsedirektoratet (2014a). *Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet. Innspill til departementets videre arbeid for økt fysisk aktivitet og redusert inaktivitet i befolkningen.* Rapport IS-2167.
[39] *Fysisk aktivitet; omfang. Tilrettelegging og sosial ulikhet*, Nasjonalt råd for fysisk aktivitet. Rapporten ser på mønstre ved fysisk aktivitet i den voksne befolkningen, fra 15 år og oppover.
[40] Kolle. E. et al. (2012) *Fysisk aktivitet blant 6-, 9- og 15-åringer i Norge – Resultater fra en kartlegging i 2011*. Helsedirektoratet
[41] Ekornrud.T (2012). *Fysisk aktivitet blant barn og unge: Er barn og unge blitt mindre fysisk aktive?* Samfunnsspeilet 2012/3. Statistisk sentralbyrå.

kommunalt driftsansvar per innbygger.[42] Tilrettelegging for lavterskeltilbud og fysisk aktivitet i skoler og barnehager er viktig. Det ligger et stort potensial i å motivere og legge til rette for friluftsliv. Organisert idrett er den største arenaen for barn og unge til å drive fysisk aktivitet. Det er imidlertid en utfordring at sosial ulikhet også gjenspeiles i deltakelse i idretten.[43] Tilrettelegging for fysisk aktivitet er nærmere omtalt i *kap.5 Arealforvaltning, natur- og friluftsområder, kap.9 Samfer*dsel og *kap.8 Kultur*.

Kosthold

Det har over lang tid skjedd en positiv utvikling i det norske kostholdet. Forbruket av grønnsaker og frukt har økt betydelig over tid, og forbruket av sukker har gått ned de siste ti årene. Fra midten av 1970-årene til begynnelsen av 1990-tallet minsket kostens fettinnhold. I de senere år har imidlertid nedgangen i kostens innhold av mettede fettsyrer stoppet opp og økt igjen. Dødeligheten av hjerteinfarkt er betydelig redusert siden 1970, mens forekomsten av kreft, fedme og type 2-diabetes fortsetter å øke. På tross av flere positive utviklingstrekk i matvareforbruket de siste årene har kostholdet til store deler av befolkningen fortsatt klare ernæringsmessige svakheter. De største ernæringspolitiske utfordringene i tiden fremover er fortsatt å øke inntaket av grønnsaker og frukt, grove kornprodukter og fisk, og redusere inntaket av mettet fett og salt samt redusere inntaket av sukker, særlig hos barn og unge. Sammen med økt fysisk aktivitet vil slike kostforandringer redusere forekomsten av overvekt, kreft, hjerteinfarkt og type 2-diabetes. Videre er det en stor utfordring å utjevne forskjeller i kostholdsvaner som fører til sosiale helseforskjeller. Dette inkluderer også tannhelse. Kostholdet er ofte kulturelt bestem, og gode og dårlige vaner overføres innenfor familien. [44]

Tobakk

Røyking øker risikoen for hjerte- og karsykdommer, KOLS[45] og mange former for kreft. Global Burden of Disease 2010 har estimert at 6624 dødsfall i Norge i 2010 kan tilskrives røyking, og at hver av dem som røyker har i gjennomsnitt tapt 11 leveår. Nær halvparten av storrøykerne dør før de fyller 70 år. Hjerte- og karsykdommer er den klart hyppigeste dødsårsaka og røyking er den enkeltfaktoren som har sterkest negativ innvirkning på folkehelsa vår.[46]

Rundt 13 prosent av befolkningen mellom 16 og 74 år røykte daglig i 2014. Flest som røyker daglig er det blant dem mellom 45 og 64 år, færrest blant de yngste. Det er små forskjeller på menn og kvinner. Den daglige røykinga har gått ned, mens snusbruken har økt. Både blant menn og kvinner ser det ut til at nedgangen i røyking har økt kraftig siden årtusenskiftet, og andelen som røyker daglig er halvert på ti år – fra 26 til 13 prosent. Det tilsvarer en nedgang på over 400 000 mennesker. Tall for perioden 2010–2014 viser at det er store forskjeller mellom fylkene i røyking. Lavest andel som røyker daglig finner man i Oslo med 13 prosent, høyest andel i Finnmark med 24 prosent. I samme periode var andelen i Troms 16 prosent, en nedgang på 5 prosent fra perioden 2006 – 2010.[47]Forskjellene mellom utdanningsgrupper er store, der bare 8

[42] www.kommunehelseprofiler.no.
[43] Enjolras B. og Wollebæk D. (2010). *Frivillige organisasjoner, sosial utjevning og inkludering.* Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
[44] Helsedirektoratet (2015a). *Utviklingen i norsk kosthold 2014*. Rapport IS-2255.
[45] Kronisk obstruktiv lungesykdom.
[46] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014
[47] SSB.

prosent av de med universitets- eller høyskoleutdanning røyker, og 34 prosent av personer med grunnskoleutdanning røyker.[48]

Ni prosent av den voksne befolkningen bruker snus daglig og fem prosent av og til. Det har vært en økning i andelen som bruker snus daglig fra 5 til 9 prosent de siste ti årene, noe som i hovedsak skyldes den kraftige økningen blant ungdom. Utdanning ser ikke ut til å ha noe å si for hvem som snuser. Snusbruken varierer sterkt med kjønn og alder. 23 prosent bruker snus daglig blant unge menn, mot 12 prosent blant unge kvinner. Menn i alderen 16–44 år utgjør den største delen av de som bruker snus daglig.

I skoleåret 2010/2011 og 2012/2013 ble det gjennomført en helseundersøkelse blant ungdom på første året på videregående skole i kommunene Tromsø og Balsfjord. Tall fra denne viser 29 prosent av guttene og 19 prosent av jentene er daglig snusbrukere, mens fire prosent av guttene og seks prosent av jentene er daglig røykere.[49]

Rusmidler

Som rusmiddel regner vi alkohol, vanedannende legemiddel og ulovlige rusmiddel (narkotika) som blant anna cannabis, amfetamin, heroin og kokain. En rekke samfunnsutfordringer er knyttet til rusmiddelbruk. Avhengighet, psykiske lidelser, vold, trafikkulykker og andre ulykker er blant disse. Et særlig problem er også sammenhengen mellom foreldres alkoholbruk/-misbruk og omsorgssvikt for barn og ungdom. Sykehusinnleggelser grunnet alkoholrelaterte hoveddiagnoser er økende.

I gjennomsnitt drikk nordmenn over 15 år cirka 8 liter rein alkohol per år. [50]Det registrerte alkoholforbruket ble doblet i perioden 1950 til 1980. Deretter gikk det noe ned fram til begynnelsen av 1990-årene, for så å øke igjen. Forbruket av vin er nå tre ganger så høyt som i 1980. Forbruket av øl har minsket noe, mens forbruket av brennevin har minsket mye siden 1980-årene.[51]De som bor i store byer drikker oftere enn de som bor på mindre steder.

Tabell 3.4: Registrert alkoholforbruk. Antall liter ren alkohol og vareliter øl, vin og brennevin per innbygger fra 15 år og over.

År	**1950**	**1960**	**1970**	**1980**	**1990**	**2000**	**2005**	**2009**	**2010**	**2013**	**2014**
Ren alkohol (l/innbygger)	2,9	3,5	4,7	6,0	5,0	5,7	6,4	6,7	6,6	6,2	6,2
Vareliter (l/innbygger):											
Øl, lettøl	24,0	33,1	48,7	61,9	64,6	64,9	67,2	66,3	64,9	59,6	59,4
Vin	1,2	1,7	3,1	5,7	7,9	13,6	16,6	18,4	18,5	18,4	18,6
Brennevin	4,0	4,0	4,8	5,8	3,0	2,7	3,3	3,4	3,2	2,9	2,8

[48] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014

[49] *Fit futures* – en del av Tromsøundersøkelsen.

[50] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[51] Helsedirektoratet (2015a). *Utviklingen i norsk kosthold 2014*. Rapport IS-2255.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Alkoholkonsum og hyppighet av alkoholinntak øker med økende utdanning og inntekt. Likevel er det færre som blir alkoholavhengige i disse gruppene sammenliknet med personer med lav utdanning og inntekt.[52] En kartlegging av klientgruppen ved behandlingstiltak for rusmiddelmisbruk i Nord-Norge bekreftet også sosial ulikhet. Klientgruppen hadde lav utdanning, lav tilknytning til arbeidsmarkedet og lav inntekt. Halvparten av klientene hadde alkohol som mest brukte rusmiddel. Andelen med alkohol som mest brukte rusmiddel er langt høyere i Nord-Norge enn i resten av landet, mens andelen som brukte heroin er langt lavere.[53] Samisk ungdom bruker ikke mer legale eller illegale rusmidler enn ikke-samisk ungdom bosatt i Nord- Norge. Snarere viser eksisterende forskning at samisk ungdom drikker mindre alkohol, og flere er også avholdsmennesker.[54]

Trenden blant ungdom i Norge viser en reduksjon i alkoholkonsum der det har vært en betydelig nedgang side 2002.[55]

Utenom alkohol er cannabis og amfetamin de mest brukte rusmidla i Norge. Tallet på bilførere som er tatt for kjøring under påvirkning av cannabis eller metamfetamin, har økt kraftig de siste fem åra. Personer med høy sosial status har oftere prøvd narkotiske stoff enn personer med lav sosial status, mens langvarig misbruk er vanligst hos den siste gruppa.[56]

Deltakelse, universell utforming og sosialt nettverk

Deltakelse i samfunnet og sosiale nettverk er viktige faktorer for helsen og for å utjamne sosiale helseforskjeller. For personer med nedsatt funksjonsevne er tilgjengelighet viktig for samfunnsdeltakelse. Regjeringens visjon er at Norge skal være universelt utformet innen 2025. Flere lover og forskrifter har blitt endret for å sikre universell utforming og økt tilgjengelighet. Men det er mange utfordringer knyttet til universell utforming i Troms, blant annet i forbindelse med eldre bygningsmasse og tilrettelegging for transport.[57] Det er et stort behov for økt bevissthet, kompetanse og ressurser for å møte disse utfordringene og følge opp lovverket.

Et godt sosialt nettverk og støtte fra andre mennesker er viktig for å kunne mestre belastninger og tåle sykdom. Mangel på sosial støtte øker risikoen for å utvikle psykiske helseproblemer og kroppslige lidelser. En kartlegging av grad av sosial støtte blant voksne i Norge i 2008 viste at andel med liten grad av sosial støtte er størst blant de eldste. Ensomhet vil trolig bli mer utbredt i årene som kommer, først og fremst fordi det blir flere eldre. Tap av ektefelle og svekket helse øker risikoen for å oppleve ensomhet.[58]

[52] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[53] Andreassen, M. (2007*) Klienter i behandlingstiltak for rusmiddelmisbruk i Nord-Norge – hvem er de?* Nordnorsk Kompetansesenter – Rus.

[54] Senter for samisk helseforskning (2015). *Korsen e det med helsa di?* Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet.

[55] NOVA (2014). *Ungdata. Nasjonale resultater 2014*. Norsk forskningsinstitutt for oppvekst, velferd og aldring.

[56] Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

[57] Troms Fylkeskommune (2009). *Handlingsplan for universell utforming i Troms fylkeskommune 2009-2013*.

[58] Thoresen. K. (2005) *Flere ensomme? Om ensomhet i den senmoderne tid.* Aldring og livsløp nr. 3/2005.

Organisasjonslivet utgjør en viktig sosial arena. Levekårsundersøkelsen 2014 viser at nær åtte av ti er medlem av minst én organisasjon. Fem av ti heltids yrkesaktive er aktivt medlem i minst én organisasjon, sammenlignet med tre av ti arbeidsledige eller uføre. Yrkesaktive har også bedre sosiale nettverk og høyere mellommenneskelig tillit enn arbeidsledige og uføre. I samsvar med tidligere år, er det i arbeidstakerorganisasjoner og idrettsorganisasjoner at medlemsandelen er høyest. Hele 53 prosent av alle sysselsatte er medlem i en fagforening eller arbeidstakerorganisasjon, og 25 prosent av befolkningen er medlem i et idrettslag. Generelt er det slik at medlemsandelen i ulike organisasjonstyper øker med utdanningsnivået.[59]

Tabell 3.5: Deltakelse og sosial støtte for personer 16 år og over (prosent)

	2011	**2014**
Er aktivt medlem i to eller flere organisasjoner	16	16
Har utført gratisarbeid for organisasjon(er) siste 12 måneder	39	38
Har skrevet innlegg på Internett for å påvirke en sak siste 12 måneder	11	8
Har noen man kan spørre om råd for å finne fram i offentlig byråkrati	76	79
Har noen man kan spørre om råd angående helseproblemer eller sykdom	83	84

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fire av ti nordmenn utførte hver for seg i gjennomsnitt 78 timer gratisarbeid for en organisasjon i løpet av det siste året.

Offentlige møteplasser og arenaer kan også motvirke ensomhet og fremme integrering og likeverd. Folkebibliotek finnes i alle kommuner og er en lavterskel møteplass for alle uavhengig av alder, sosial og økonomisk status og etnisitet.

I *kap.8 Kultur* er frivillighet og organisasjonsliv nærmere beskrevet.

Skader og ulykker

Til tross for en betydelig nedgang i dødelighet som følge av ulykker, er skader og ulykker fremdeles en stor utfordring for folkehelsen.

Årlig behandles om lag 300 000 pasienter for skader på sykehus.[60]Over 90 prosent av disse skadene skyldes ulykker. [61]Skader forekommer mest hyppig blant ungdom og unge voksne, samt i den eldre delen av befolkningen. Særlig etter 80 år øker hyppigheten av skader kraftig. Menn skader seg oftere enn kvinner fram til omtrent 50 års alder. Kjønnsforskjellen er aller størst i aldersgruppen 20-34 år, der skadefrekvensen er nesten dobbelt så høy for menn som for

[59] Statistisk sentralbyrå (2014). *Organisasjonsaktivitet, politisk deltakelse og sosialt nettverk, levekårsundersøkelsen, 2014*. Publisert 4.desember 2014.
[60] Myklebust I. et.al. (2014). *Skadebildet i Norge. Hovedvekt på personskader i sentrale registre*. Folkehelseinstituttet Rapport 2014:2.
[61] Helsedirektoratet (2014b). *Personskadedata 2013, Norsk pasientregister*. Rapport 06/2014. Oslo: Helsedirektoratet.

kvinner. Rundt 30 prosent av alle ulykker skjer i hjemmet. I perioden 2009-2011 døde i gjennomsnitt 2500 personer hvert år. Slike dødsfall utgjør cirka 6 prosent av alle dødsfall i Norge. Dødelighet som følge av ulykker har blitt betydelig redusert de siste tiårene. Nedgangen har vært særlig markant hos barn, ungdom og unge voksne. [62] Siden 1950-tallet har det vært en kraftig reduksjon i dødelighet blant gutter og unge menn. I 1951 var det 45 per 100 000 gutter i alderen 0-17 år som døde på grunn av ulykker. I 2012 var tilsvarende tall 2 per 100 000 gutter.

Den positive utviklingen skyldes blant annet en kraftig reduksjon i dødsfall som følge av transportulykker. Tall viser at 833 personer døde i transportulykker i 1970. I 2012 ble det registrert 187 slike dødsfall, et historisk lavt antall. Også for drukningsulykker har det vært en svært positiv utvikling. [63]

Forebygging av ulykker og skader er et felt som ingen "eier", men som mange aktører har et ansvar for. Tverrsektorielt arbeid fremheves derfor som viktig. Ulykkesforebyggende arbeid er en del av miljørettet helsevern og reguleres av folkehelseloven (lov om folkehelsearbeid). Ulykker kan i stor grad forebygges, og det finnes mange tiltak med dokumenterbar effekt. Særlig strukturelle tiltak som lover, produkt- og miljøendringer, har vist seg å være effektive. For eksempel kan hoftebeskyttere, støtabsorberende gulv og strøing på glatte fortau forebygge fall blant eldre

Omfanget av skader i politirapporterte trafikkulykker har minsket de siste årene, fra 11 600 i 2000 til 6 800 i 2013. Totalt døde 140 personer i trafikkulykker i 2012. Figuren under viser antall døde i trafikkulykker i 2012.

Figur 3.4: Antall døde i trafikkulykker i 2012. Menn og kvinner i ulike aldersgrupper.

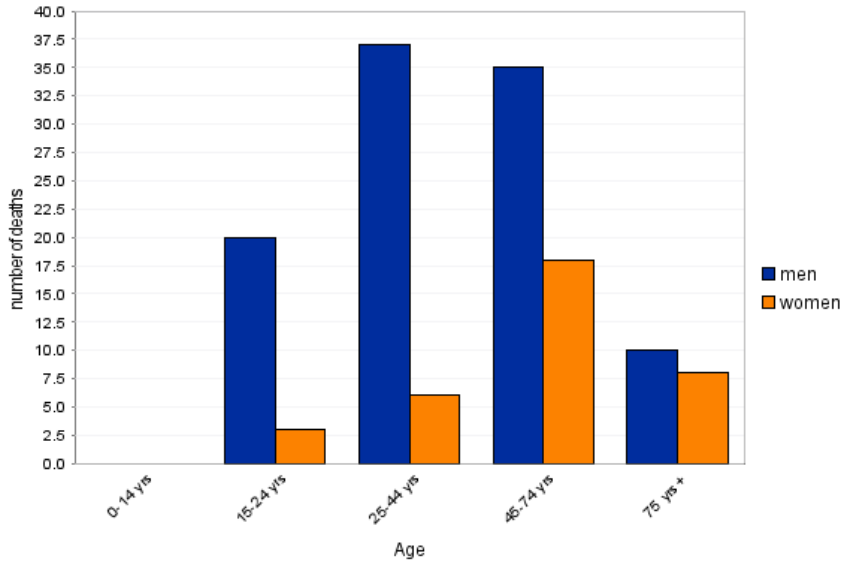

Kilde: FHI/Dødsårsaksregistret

[62] Myklebust I. et.al. (2014). *Skadebildet i Norge. Hovedvekt på personskader i sentrale registre*. Folkehelseinstituttet Rapport 2014:2.
[63] FHI/Dødsårsaksregisteret. Statistikk tilgjengelig på http://statistikkbank.fhi.no/dar/

For ulykkesskader som ikke medfører dødsfall, er det ikke mulig å gi et samlet skadebilde basert på eksisterende register. Sannsynligheten for at de aller fleste av myndighetenes ulykkes- og skaderegistre har en større eller mindre grad av underrapportering er stor.

Skaderegistret ved UNN Harstad registrerer skadeomfanget i Sør-Troms. I perioden 2001-2010 ble det her registrert over 34 000 skadetilfeller. Av disse ble 20 prosent innlagt på sykehus. De alvorligste skadene utgjorde 23 omkomne og over halvparten av disse omkom som følge av trafikkskade. Skader i barnehage, arbeidsskader, lårhalsbrudd og idrettsskader utgjorde ca. 40 prosent av skadebildet. Resterende andel var andre skader som vold og selvpåført skade, skader i institusjon, enkelte tannskader, brannskader, fritidsskader og andre fallskader. I perioden ble det registrert 1098 lårhalsbrudd. Det utgjør enorme kostnader når man legger til grunn at et lårhalsbrudd koster ca. 500 000 kr.[64]

Folkehelse- og levekårsutfordringer i Troms

Folkehelseutfordringene i Troms er knyttet til sosial ulikhet i helse. Helsen i fylket viser sosiale forskjeller og at det er sammenheng mellom inntekt, utdanning, arbeids- og bomiljø, kjønn, oppvekstsvilkår, etnisk og kulturell bakgrunn, levevaner og helse.

Psykiske lidelser er en av våre største helseutfordringer og angst, depresjon og rusrelaterte lidelser er de vanligste tilstandene.

Livsstilsykdommer, blant annet knyttet til overvekt og fedme er en stor utfordring. Det er grunn til å tro at Troms i all hovedsak har mange av de samme utfordringene som resten av landet når det gjelder levevaneområdene knyttet til å øke befolkningens fysiske aktivitet, bedre kostholdet og redusere tobakk- og rusbruk.

Skader, ulykker og vold utgjør også et betydelig problem i fylket.

Figur 3.5: På hvilke tre områder har kommunen de største folkehelseutfordringene? Andel av kommunene som har valgt kategoriene. I prosent.

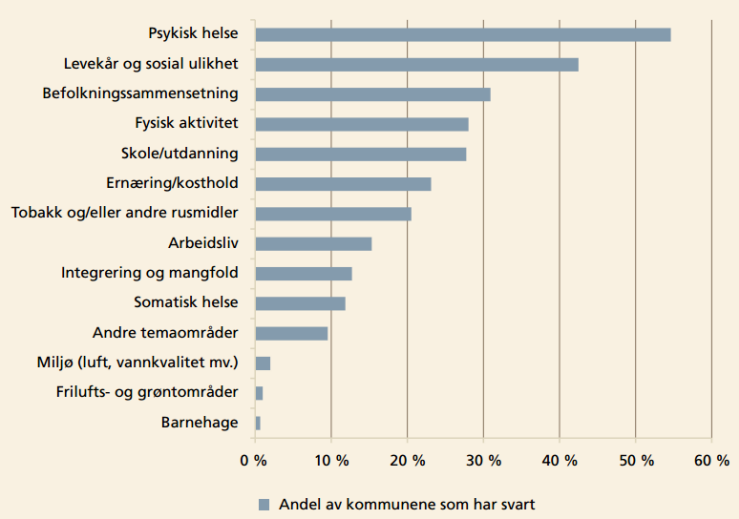

Kilde: Spørreundersøkelse i kommunene. Riksrevisjonen (2014).

[64] Norsk pasientregister og Personskaderegisteret ved UNN Harstad. *Ulykker i Norge. Nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade 2009-2014*. I-1146 B.

Potensialet i folkehelsearbeidet ligger i en tverrsektoriell innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Mye tyder på at enkelttiltak alene ikke kan utjevne sosiale helseforskjeller, men at en må samordne virkemidler innen ulike fag- og forvaltningsnivåer og samarbeide for å styrke kapasiteten og gjennomføringskraften i arbeidet.

De fleste kommunene har foreløpig ikke etablert et systematisk folkehelsearbeid, og arbeidet som blir gjort er ikke tilstrekkelig kunnskapsbasert. En stor utfordring innen folkehelsearbeid er forankring av arbeidet i sektorer utenfor helse. Det er behov for å styrke oppfølgingen av det kommunale folkehelsearbeidet.

4. KLIMA, ENERGI OG NATURFORVALTNING

Klima og energi

Det er allment akseptert at utslipp av klimagasser som følger av fossil forbrenning, fører til global oppvarming med blant annet nedsmelting av polisene og innlandsisen på Grønland, med omfattende konsekvenser for det globale klima. Regjeringen har gjennom *St.melding 13 (2014-2015) Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU* fastsatt at Norges utslipp av klimagasser skal reduseres med minst 40% innen 2030.

Klimaforskningen viser at det er nordområdene som først og tydeligst vil merke virkninger av klimaendringene, med konsekvenser for naturmiljø, fysisk infrastruktur og samfunn for øvrig. Naturmiljøet med arktiske økosystemer er særlig sårbart for klimaendringer. Topografi, bosetting, infrastruktur og næringsstruktur innebærer relativ høy grad av eksponering for virkninger av klimaendringene, så som havnivåstigning, økt fare for flom og stormflo, jord-, snø- og sørpeskred der folk bor og ferdes. Klimaendringene gir ulike utslag innen ulike næringer, virksomheter og aktiviteter, infrastruktur, naturtyper og geografiske områder. Klimaendringene endrer også telen i marka og klimatilpassede vekster. Utfordringene er mange og sammensatte. Kartlegging, overvåking og kunnskapsinnhenting omkring klimaendringer bør derfor ha et særskilt fokus på lokale og regionale variasjoner. Klimaendringer vil sannsynligvis føre til mer og verre ekstremvær. Dette får store konsekvenser for Troms, som er et kystfylke med spredt bosetning og sterk avhengighet av fysisk infrastruktur knyttet til transport og kommunikasjon forøvrig samt kraftlinjer og lokale vann- og avløpsnett.

Utslipp av klimagasser i Troms

Det er utarbeidet et klimaregnskap for Troms og for Troms fylkeskommune[65]. Rapporten viste at utslipp av CO2- ekvivalenter i Troms i 2013 var på rundt 950 000 tonn. Dette var i underkant av 2 % av landets totale utslipp. Den viser også at transport er den største kilden til klimagassutslipp i fylket. Transport sto for over halvparten av utslippene. Fra 1990 til 2008 økte utslippene i Troms med cirka 18 %[66]. Dette viser at ambisjonen om å nå de nasjonale målene for reduksjon i utslipp av klimagasser krever betydelige tiltak. NORUT rapport 07/2011 ligger til grunn for statistikken som er presentert i kunnskapsgrunnlaget 2011 og viser mer detaljert endring i ulike sektorer fra 1991 fram til 2008. Her framkommer i hvilke sektorer utslipp og forbruk øker, og hvor det er reduksjon, og videre at både økning og reduksjon statistisk kan ha forskjellig forklaring. Reduksjon i utslipp fra landbruket kan for eksempel skyldes omlegging til mer klimavennlig drivstoff og mer effektiv energibruk, men kan også komme som følge av redusert aktivitet i næringen. Redusert utslipp fra avfallsdeponi skyldes bedre teknologi og endret avfallshåndtering.

[65] COWI rapport 11/14: *Underlagsmateriale til strategi for klima og miljø for Troms*
[66] NORUT rapport 07/2011: Utarbeidet på oppdrag fra Troms fylkeskommune for å systematisere grunnlagsmaterialet for klimaplanarbeid.

Figur 4.1: Klimagassutslipp i Troms fylke 2013, fordelt på kilder.

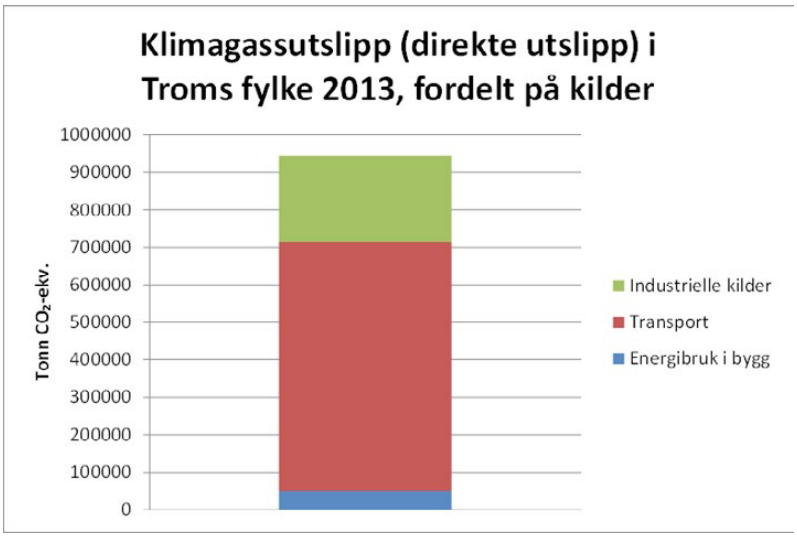

Kilde: COWI rapport 11/14

Utfordringer

Gjeldende klimastrategi for Troms ble vedtatt av fylkestinget 2007. Prosessen med ny klima- og energistrategi behandles på fylkestinget desember 2015. Det er i dag et mangelfullt kunnskapsgrunnlag for å vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes regionalt som bidrag til å innfri nasjonale forpliktelser. Det mangler utslippsstatistikk, fylke- og kommunefordelt, for årene 2008 -2011, og tallmaterialet som er produsert og lagt fram i 2015 (SSB) er ikke direkte sammenlignbart med tidligere kategoriseringer.

Innhenting, bearbeiding og tilrettelegging av tallmateriale som viser endringer i utslipp av klimagasser, sektor, kommune- og fylkesfordelt etter 2008 og fram til i dag, må inngå i forestående utarbeiding av klima- og energistrategi for Troms, for å fastsette reduksjonsmål, konkretisere tiltak og bestemme gjennomføringsløp.

Energibruk i Troms

Statistikk over energiforbruk finnes bare sammenlignbart fra 2005 og fram til 2008. Dette er gjengitt i kunnskapsgrunnlaget fra 2011. Hovedtrekk for Troms er med basis i dette materialet et økende forbruk av alle typer energi, med unntak av bensin og kull. Reduksjon i bensinforbruket oppveies av økt forbruk av diesel.

I Troms er det ubetydelig energigjenvinning fra avfall. Innbyggerne i Troms har høyt forbruk av elektrisitet. Energiforbruket er generelt høgt per innbygger, og ligger over landsgjennomsnittet.

Potensial for økt forsyning fornybar energi både gjennom økt produksjon (utbygging), gjenvinning og energieffektivisering vil være et sentralt tema i videre arbeid med klima- og energistrategi for Troms

Fornybar energi

Overgang til karbonnøytralt energibruk; det grønne skiftet, innebærer utbygging av fornybar energi. Økt tilgang på fornybar kraft vil i all hovedsak være basert på vann- og vindenergi. I tillegg er bioenergi en viktig kilde til fornybar varme og fornybart drivstoff. Det er gjennomført

kartlegginger og et forprosjekt innen bioenergi i Troms. Det er flere produsenter av skogsflis til biobrenselanlegg, men lite samarbeid mellom dem. Det er avdekket behov for oppbygging av kunnskap gjennom hele verdikjeden innen bioenergi, både blant private aktører og i den offentlige forvaltningen.

Omgivelsesenergi, det vil si lokale varmesentraler, varmepumper, energi fra berggrunn, jord og sjøvann, kan bidra i en lokal sammenheng og redusere forbruk av elektrisk kraft. Vellykket energieffektivisering vil også bidra til at fornybar energi (elektrisk kraft) i større grad blir tilgjengelig.

Kommunenes egne analyser av energiforbruk viser et potensial både for energieffektivisering og omlegging til økt bruk av fornybar energi. Både tilgang til fornybar energi og bygningsmassen i Troms er imidlertid en utfordring samt at det mangler infrastruktur for vannbåren varme. For fylket som helhet er mellom 2-11 prosent av bygningsmassen tilrettelagt for vannbåren varme. Kun tre kommuner har en bygningsmasse med rundt 10 prosent slik tilrettelegging. Dette representerer et begrenset sluttbrukermarked, og antas å bidra til å dempe entusiasmen hos potensielle produsenter og leverandører av alternativ energi.

Overføringsnettet for elektrisk kraft er viktig infrastruktur, og kapasiteten både i sentralnettet og i distribusjonsnettet er i dag en begrensning for å realisere potensialet innen vindkraft og småkraftproduksjon. Forsyningssikkerheten i regionen er ikke tilfredsstillende.

Utfordringer

All energiutbygging med tilhørende infrastruktur representerer naturinngrep, som har forskjellige konsekvenser for ulike parter og interesser som berøres. Kartlegging har vist at man i Troms ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å vurdere konsekvensene som utbygging av vindkraft, småkraft og bioenergi vil kunne ha for utmarksnæringer og naturbasert reiseliv, friluftsliv, landskap og biologisk mangfold

En bærekraftig utnyttelse av fylkets ressurser innen fornybar energi er av betydning både for å møte klimautfordringene og i regional verdiskaping og næringsutvikling. Oppgradering av kraftnettet – både sentralnettet og distribusjonsnettet - er en forutsetning for å realisere potensialet knyttet til fornybar energi, og vil bedre forsyningssikkerheten lokalt og regionalt, og gi mulighet for å eksportere kraften fra økt ny kraftproduksjon. I et samfunnssikkerhetsperspektiv er det også viktig at eksisterende og vedtatte høyspentlinjer skal fremgå i kommuneplanens arealdel som hensynssoner.

Fylkets naturgitte forutsetninger gir potensial for utbygging av vindkraft og små vannkraftverk. Det bør derfor vurderes om det skal utarbeides regionale planer for dette for å styrke beslutningsgrunnlaget for konsesjonsbehandlinger. Planer for små vannkraftverk skal ses i sammenheng med regionale vannforvaltningsplaner.

Det er et behov for samordnet planlegging av satsing på fornybar energi. Troms har potensial til å bidra til nasjonal målsetting om økt produksjon av fornybar energi, der småkraft, vindkraft og bioenergi er mest aktuelle i dag. Dette vil kunne bidra til økt lokal og regional verdiskaping og næringsutvikling.

Klimatilpasning

Klimatilpasning betyr tilpasning til konsekvensene av klimaendringene, slik disse gir seg utslag i samfunnsmessig og naturgitt sårbarhet. Tilpasning omfatter også utnytting av nye muligheter som klimaendringene fører med seg, som for eksempel lengre vekstsesong som følge av temperaturøkning. Tilpasningsstrategier og tiltak må baseres på nærmere kartlegging og vurdering av lokale forhold og hvilke konsekvenser klimaendringene kan forventes å få for ulike virksomheter og næringer, geografiske områder, infrastruktur og bebyggelse og for natur og økosystemer. Klimatilpasning Norge (dsb) har utarbeidet et interaktivt kart[67] som viser hvilke temperatur- og nedbørendringer vi kan forvente i Norge, fram mot 2050 og 2100.

Rapporten *Klima i Norge 2100*[68] er oppdatert i 2015, og dermed er det nå et oppdatert datagrunnlag for klimatilpasning.

Hovedfunnene fra den nye rapporten er:

- En økning i årstemperaturen på ca. 4,5 ºC (spenn: 3,3 til 6,4 ºC)
- En økning i årsnedbøren på ca. 18 % (spenn: 7 til 23 %)
- Regnflommene blir større og kommer oftere
- Styrtregnepisodene blir kraftigere og vil forekomme hyppigere
- Snøsmelteflommene blir færre og mindre
- I lavtliggende områder vil snøen bli nesten borte i mange år, mens det i høyfjellet kan bli større snømengder i enkelte områder
- Havnivået øker med mellom 15 og 55 cm avhengig av lokalitet
- Det blir færre isbreer og de som er igjen har blitt mye mindre

Havnivået forventes å stige med opptil 70 cm langs sør- og vestlandet og 60 cm i Nord-Norge innen 2100, noe som må tas hensyn til i planlegging for næringsvirksomhet, bebyggelse og infrastruktur. Mer nedbør vil gi økt belasting på alle typer fysisk infrastruktur og bygninger, ikke minst vil det kunne oppstå kapasitetsproblemer i kommunale vann- og avløpssystemer. Mer nedbør vil gi hyppigere skred og økt skredfare i områder som tidligere ikke har vært utsatt. Det vil kunne ha stor betydning for utøvelse av friluftsliv og naturbasert turisme, samt for vanlig ferdsel, som kollektiv- og næringstransport.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen i Troms utarbeidet i 2010 en risiko- og sårbarhetsanalyse for Troms fylke (fylkesROS) som også omhandler klimaproblematikk. Denne er nå under revisjon og vil være ferdigstilt ved utgangen av 2015. FylkesRos gir en oversikt over særskilte risikoforhold i fylket, blant annet som en følge av klimaendringene, og er et kunnskapsgrunnlag til bruk i planlegging på regionalt og lokalt nivå. FylkesRos er et utgangspunkt for kommunene i deres arbeid med lokale risiko- og sårbarhetsanalyser, og fylkesmannen oppfordrer også til at dokumentet anvendes som et kunnskapsgrunnlag for den videre regionale planleggingen i fylket.

I samarbeidsprosjektet, *Klimaprosjekt Troms,* mellom Fylkesmannen i Troms, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Meteorologisk Institutt, Norges vassdrags- og energidirektorat, Troms fylkeskommune, Målselv kommune, Tromsø kommune, Balsfjord kommune og Lyngen kommune, er *Klimaprofil Troms* utviklet. Dette er et kunnskapsgrunnlag

[67] www.klimatilpasning.no
[68] NCCS report no.2/2015: *Klima i Norge 2100*

som gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer for Troms fram mot 2100 i et samfunnssikkerhetsperspektiv.

Selv om det i prosjektet er gjort et godt stykke arbeid med å nedskalere og fremskaffe konkret informasjon om klimaet i Troms, er det fremdeles behov for økt kunnskap om hvordan ulike sektorer vil bli påvirket av klimaendringene og hvordan forvaltningen, næringslivet og samfunnet for øvrig skal forholde seg til de endringene man ser både i det daglige og i planlegging.

Norske Klimaservicesenter[69] er nå offisielt åpnet. NKSS har som sitt mandat å tilrettelegge og formidle klima- og hydrologiske data slik at de kan benyttes til klimatilpasning og som et kunnskapsgrunnlag i den daglige planleggingen, både i fylkeskommunen, kommunene og i forvaltningen ellers. Troms har forsknings- og undervisningsmiljø av nasjonal og internasjonal høy faglig kvalitet, og kan potensielt bidra massivt både til kunnskapsproduksjon og til formidling når det gjelder virkninger av klimaendringene og behov for lokale klimatilpasninger, basert på klima- og miljøforskning og overvåkning i regionen.

Utfordringer

Klimaendringene skaper nye utfordringer i planleggingen av utbygging av næring, boliger og infrastruktur. Økt ras- og skredfare, økte nedbørsmengder og flere ekstremværhendelser, som eksempelvis flom, stiller kommunene overfor betydelige utfordringer i deres planlegging. Tilpasningsevnen må økes for å redusere klimasårbarheten i hvert enkelt lokalsamfunn.

Planmyndighetene har fått større miljøansvar og klimaendringene betones som nye utfordringer som planleggingen må ta høyde for. Det medfører økt behov for kartlegging, overvåking og oppdatering av kunnskapsstatus på sentrale miljøparametre, for på denne måten bidra til økt samfunnsmessig beredskap.

Sentrale myndigheter understreker behovet for at klimatilpasning og tiltak som reduserer sårbarheten overfor klimaendringer innarbeides i kommunenes klima- og energiplaner når disse skal rulleres. Skogbruk er nevnt i noen planer i dag. Ved rullering bør skogbrukets muligheter for binding og lagring av karbon suppleres med at skog har viktig funksjon som binder av jordmasser og bidrar til å redusere risiko for ras, flom og skred.

Naturforvaltning

Naturmangfold

Troms har et rikt og variert naturmangfold. Alle arter og naturtyper som har naturlige leveområder i Troms skal ivaretas og sikres for fremtiden. Arealinngrep kan medføre negative konsekvenser og intakte leveområder er en forutsetning for å ta vare på naturmangfoldet i fylket.

Mange steder er det biologiske mangfoldet tett knyttet til menneskelige aktiviteter. Hovedårsaken til at arter utryddes i Norge, skyldes at leveområder ødelegges, forringes og minskes. Endringer i landbruket har blant annet ført til gjengroing. Det gjør at arter trues og forsvinner fra vår flora og fauna. Naturmangfold kan også trues av nedbygging av arealer og

[69] Du finner det her: https://klimaservicesenter.no

utfyllinger i sjø. Mange arter og naturtyper står i fare for å forsvinne for alltid. Dette gjelder også for naturen i Troms.

Naturmangfoldloven (§7) stiller krav til at alle beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på en vurdering etter de miljørettslige prinsippene i lovens § 8-12. Det stilles krav til at kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte offentlig beslutning som berører naturmangfold. Det gjelder både kunnskap om hva slags naturmangfold som blir berørt og hvilke konsekvenser et tiltak vil få for naturmangfold i et planområde. Det skal velges løsninger som unngår eller reduserer negative konsekvenser for naturmangfold.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold finnes i offentlige databaser som Naturbase og Artskart. Disse databasene oppdateres fortløpende med gjeldende kartleggingsmetodikk etter prioriterte behov for ny kartlegging. I tillegg foreligger det rapporter og konsekvensutredninger som inneholder viktig kunnskap om naturmangfold i fylket.

Vern av skog er et viktig virkemiddel for å ta vare på naturmangfoldverdier i skog. Det er fortsatt mangler ved skogvernet i Troms. Det er derfor viktig å sikre naturmangfoldverdier i skog gjennom frivillige verneplanprosesser.

Forvaltning av høstbart vilt

Forvaltningen av høstbart vilt skal være basert på kunnskap, være bærekraftig og samfunnsnyttig. Det nasjonale målet for forvaltning av høstbare viltarter er at *Høsting og annen bruk av levende ressurser skal ikke føre til at arter eller bestander blir utryddet eller truet*. Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027 inneholder mål, strategier og handlingsprogram for forvaltningen av vilt og innlandsfisk.

Rapporten *Vurdering av elgbestandene i Troms*, Naturdata AS (2014) danner grunnlaget for hvordan elgbestanden i Troms bør forvaltes. Den inneholder forvaltningsmål som bør være en rettesnor for forvaltningen av elg i kommunene i Troms. For å bygge opp god kunnskap om elgbestanden i fylket er det viktig at kommunene bruker Hjorteviltregisteret aktivt og legger inn data fra sett elg, slaktevekter og fallvilt.

Utfordringene innen hjorteviltforvaltningen i Troms er store på grunn av rask vekst i elgbestanden. Bestanden har vokst relativt mye siden år 2000, etter en nedgang på slutten av 1990-tallet. Bestanden er produktiv, og til nå har slaktevektene vært høye, men for tette elgbestander kan på sikt føre til næringsstress og lavere vekter.

Det meldes om nærgående elg i bebyggelse, om elg som beiter av fruktbusker i hager. Antallet elgpåkjørsler er høyt og det dokumenteres betydelige beiteskader flere steder. Mange frykter for å møte elg når de går tur i nærområdene. En stor hjorteviltbestand resulterer ofte i skogskader. Hjortevilt og skog må forvaltes slik at både skog og hjortevilt skjøttes på en bærekraftig måte.

Gjennomsnittlig fellingsprosent for Troms har i perioden 1986-2012 ligget på omtrent 80 prosent. Flere kommuner i Troms økte tildelingen av elg i 2014 som følge av veksten, og det ble felt like mange dyr i 2014 (1657) som i 2013 (1651). Om elgbestanden nå vil flate ut vil tiden vise.

Det er kommunen som er den primære forvaltningsmyndigheten av hjorteviltet. En viktig oppgave for kommunene er å vedta målsetninger for utvikling av bestandene. Det er viktig at målsetningene som vedtas er konkrete og etterprøvbare. Noen kommuner i fylket har vedtatt målsetninger for elgbestanden. Dette er et arbeid som kommunen bør prioritere, for å få kontroll med den voksende elgbestanden i fylket.

Figur 4.2: Felte elg i Troms fylke og på landsbasis 1986-2013

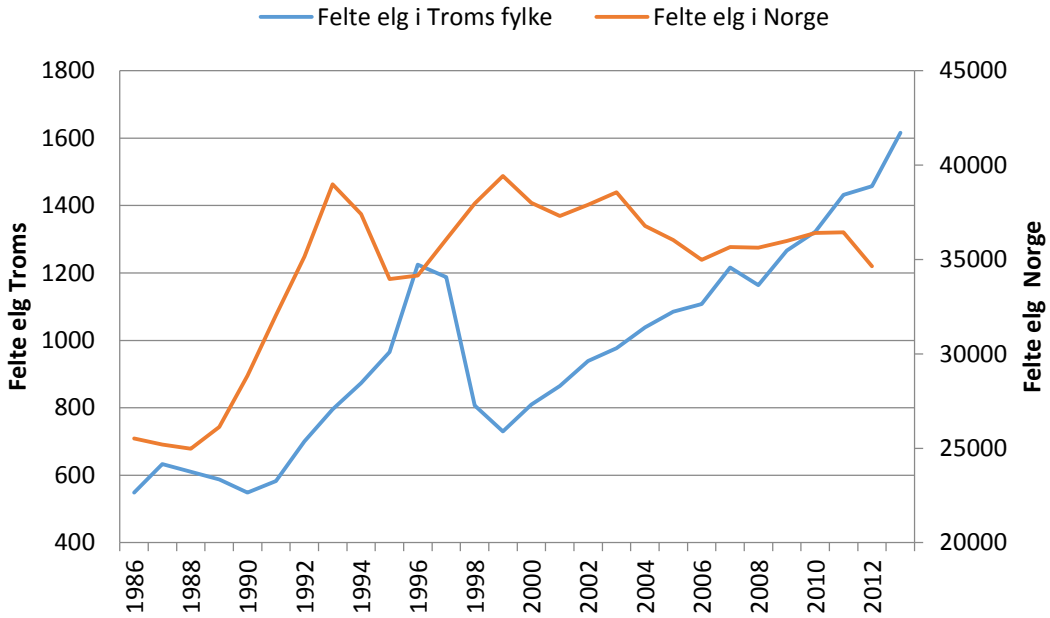

Kilde: Naturdata (2014).

I Troms har småviltjakta, og spesielt rypejakta, lange tradisjoner. For jaktsesongen 2014/2015 var antallet registrerte rypejegere, som har bosted i Troms, 4230. Dette tallet er over gjennomsnittet for de siste ti år, men rypebestandene har siden midt på 2000-tallet blitt betydelig lavere enn gjennomsnittet i perioden 1991-2005, målt i antall felte ryper. I 2015 vurderes det å inkludere li- og fjellrype på en norske rødlisten for arter som er «svært truet».

Rypebestandene varierer mye i størrelse fra år til år, men det er ingen tvil om at bestanden har vært i nedgang som resten av landet. I Troms er det i størst grad Statskog som foretar takseringer av lirype på egne områder. En viktig oppgave blir å oppfordre andre grunneiere til å taksere lirypebestandene på sine eiendommer for å bygge opp et mer solid kunnskapsgrunnlag.

Figur 4.3: Antall jegere med bostedsadresse i Troms på rypejakt de siste ti år.

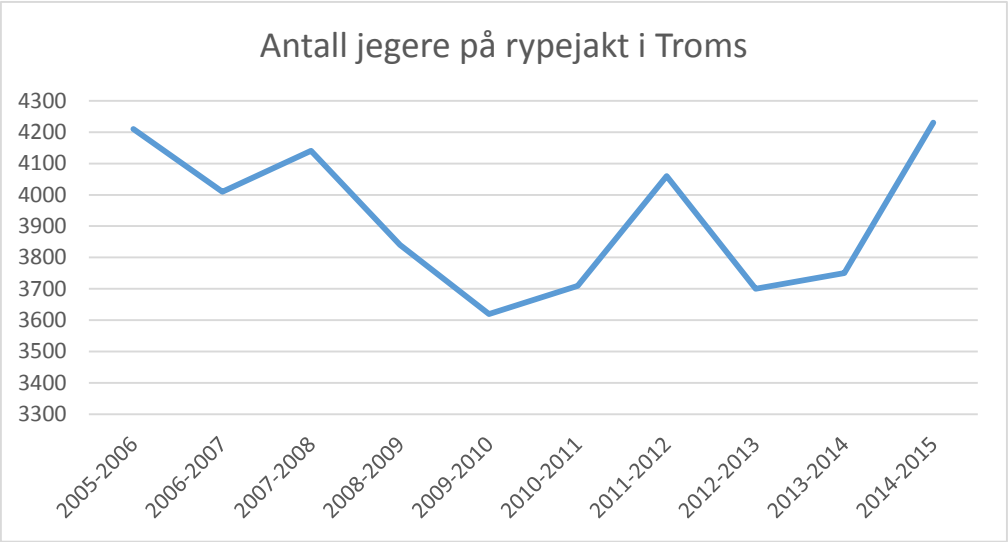

Kilde: SSB

Figur 4.4: Antall li- og fjellryper felt i Troms i perioden 1991-2015.

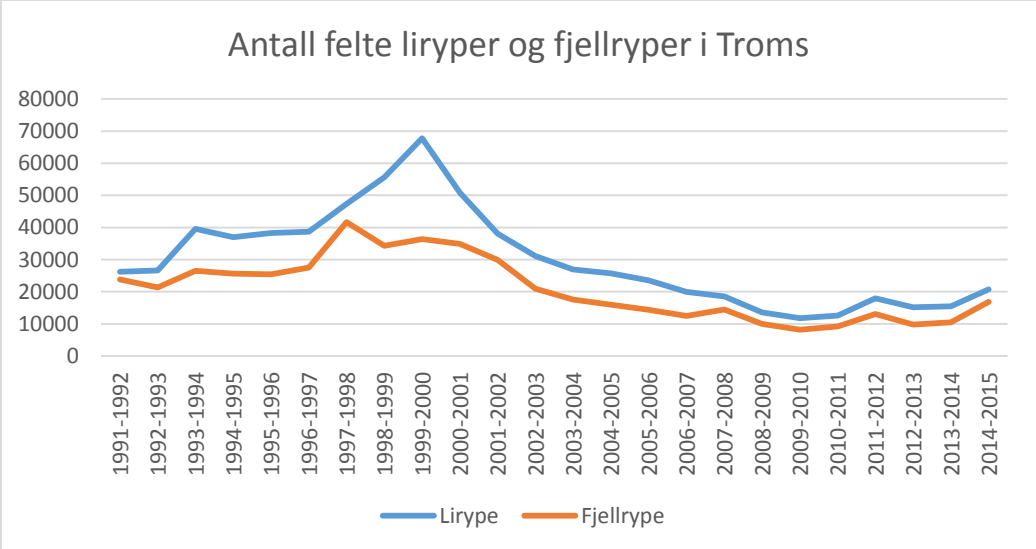

Kilde: SSB.

Forvaltning av innlandsfisk

Innlandsfiskeressursen har potensial til å gi grunnlag for et mer omfattende fritidsfiske og for næringsvirksomhet. De demografiske endringene med færre unge og flere eldre fiskere gir utfordringer for tilrettelegging for fiske. Økt urbanisering øker behovet for motivasjon, rekruttering og opplæring.

De største truslene mot innlandsfisken og det biologiske mangfoldet i vassdrag er ødeleggelse av leveområder og spredning av fremmende arter. Intakte leveområder er en forutsetning for å ta vare på og utvikle fiskebestandene. De viktigste utfordringene i den sammenheng er vassdragsutbygging og andre fysiske inngrep.

Det er nødvendig med mer omfattende kunnskap om fiskevann i Troms, da utbredelse og status er mangelfullt kartlagt. Dette gjelder både med tanke på kvaliteten av leveområdet, bestandene og hvor attraktive de ulike innlandsfiskeforekomstene er for fritidsfiske. Det bør være et mål å arbeide for attraktivt fiske gjennom tilrettelegging for sunne og tallrike bestander, og kartlegging av fiskevann.

Forvaltningen av innlandsfisk i fylkeskommunen må integreres i den helhetlige vannforvaltningen jf. vanndirektivet, vannressursloven og lakse- og innlandsfiskeloven.

Anadrom laksefisk

Truslene mot anadrom laksefisk er mange. Rømt oppdrettsfisk og lakselus er dokumentert å være viktige trusselfaktorer. Med den forventede vekst i oppdrettsnæringen i Troms i årene som kommer ligger det særlig utfordringer i å ivareta de ville bestander av både laks, sjøørret og sjørøye.

Lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* er også en stor trussel mot atlantisk laks. I Troms er flere vassdrag i Skibotnregionen smittet av parasitten. Laksen i disse vassdragene er tilnærmet utryddet. Det er viktig å sikre at smitte ikke spres til andre vassdrag. Miljøforvaltningen i samarbeid med Veterinærinstituttet har derfor i 2015 gjennomført første år av en 2-årig behandling for å bli kvitt parasitten. Etter behandling skal bestandene av laks, sjøørret og sjørøye i vassdragene reetableres.

Etter behandlingen vil Troms forhåpentligvis være kvitt parasitten. Det blir derfor viktig å sikre at parasitten ikke re-introduseres til Troms. Parasitten finnes blant annet naturlig i nabovassdrag i Sverige og Finland. Der er derfor viktig å drive aktivt informasjonsarbeid om risikoen for å overføre smitte fra Sverige og Finland.

Forvaltning av vann og kystområder

Det er et uttalt miljømål at fylkets vannforekomster skal oppfylle miljømålene *god økologisk tilstand* og *godt økologisk potensiale* innen 2021. Det er derfor viktig å følge opp de vannforekomster som i vannforvaltningsplanarbeidet er plassert i risiko for ikke å nå disse miljømålene med tiltak. Dette gjelder bl.a. vannforekomster som er berørt av kraftutbygging. I denne sammenheng er det viktig å få gjennomført vilkårsrevisjoner i de vassdrag hvor det er åpnet for dette.

Troms fylkeskommune ble som følge av forvaltningsreformen vannregionmyndighet fra 1.1.2010. Vannregionmyndigheten skal samordne og koordinere arbeidet med Vannforskriften i Troms vannregion. Formålet med Vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Videre skal Vannforskriften sikre at det utarbeides og vedtas regionale forvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram med sikte på å oppfylle miljømålene, og sørge for at det fremskaffes nødvendig kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet. Som vannregionmyndighet for Troms har Troms fylkeskommune utarbeidet en «Regional forvaltningsplan for vannregion Troms 2016-2021». Planen ble utarbeidet i samarbeid med sektormyndighetene og var på høring 2. halvår 2014. Siden høringen resulterte i vesentlige endringer i planen ble den sendt ut på andregangs

høring sommeren 2015. Forvaltningsplanen skal vedtas av Fylkestinget i Troms i desember 2015 før den skal godkjennes av Klima- og miljødepartementet våren 2016.

I vannregion Troms har mer enn 8o prosent av vannforekomstene god eller svært god vannkvalitet. Årsakene til dette er sammensatte, blant annet at vi har lite industriell virksomhet langs vassdragene som kan føre til forurensning, og fravær av sur nedbør som i stor grad er utfordringen lenger sør i landet. Likevel eksisterer det en del elve-, innsjø og kystvannforekomster som er fysisk og/eller kjemisk berørt av ulike påvirkninger, noen er reversible og kan utbedres, mens andre er mer permanente og vil være for kostbare å gjennomføre. Et eksempel på slike er vannkraftutbygging og andre inngrep i vassdragene der samfunnsnytten er betydelig sett i forhold til miljøkostnadene.

I henhold til Vannforskriften skal fylkets vannforekomster oppfylle miljømålene god økologisk tilstand og godt økologisk potensial innen 2021. Det er derfor viktig å følge opp de vannforekomster som i vannforvaltningsplanarbeidet er plassert i risiko for ikke å nå disse miljømålene.

I Troms er omtrent 40 vassdrag varig vernet mot kraftutbygging gjennom ulike verneplaner. De har et areal for nedbørsfeltene til vassdragene på ca. 10.300 km². Selv om vernet i utgangspunktet gjelder vannkraftutbygging, innebærer vernestatusen at andre typer inngrep skal unngås. Omkring 90 prosent av de verna vassdragene i Troms er berørt av inngrep som vei, bru og kraftlinjer. Visse inngrep er nødvendige for samfunnsutviklingen, blant annet vannkraftutbygginger, drikkevann og veibygging.

Utfordringer

Den store utfordringen i vannforvaltningsarbeidet er manglende kunnskap og dokumentasjon av tilstanden til svært mange av vannforekomstene i fylket. Forvaltningsplanen for Vannregion Troms fokuserer særlig på dette området der det sentrale virkemidlet er overvåking av vannforekomstene og iverksetting av tiltak der tilstand og påvirkning er kjent. Det er også store utfordringer knyttet til at arbeidet er svært sektordelt, og sektorene har i for liten grad ressurser til å prioritere arbeidet med vannforvaltningen. Spesielt gjelder dette kommunene som er sektormyndighet på flere områder, blant annet for avløp og landbruksavrenning som er blant de største påvirkningsfaktorene på vannmiljøet i fylket.

De viktigste forholdene som påvirker vannkvaliteten med hensyn til forurensing er påvirkning fra bosetting og avrenning fra landbruk. Vann og vassdrag med mest forurensning finner vi i Midt- og Sør-Troms, der befolkningstettheten og landbruksaktiviteten er størst. Forurensingen i disse områdene er i stor grad knyttet til overgjødsling eller eutrofiering. I landbruket er det i noen tilfeller satt inn tiltak for å begrense avrenning fra silo, driftsbygg og jordbruksarealer, mens mye gjenstår.

Gjennom tidene har store mengder varer som bygningsmaterialer, maling, kull, oljeprodukter og andre kjemikalier blitt transportert til byene. Både ved forbruk og når vi kaster restene som avfall, blir deler av disse produktene igjen i jorda på land og i sediment på havbunnen. Dette har medført at flere av de største havnene i regionen har blitt utsatt for sterk påvirkning av forurensede kjemikalier i sedimentene på havbunnen. Havnene i Harstad og Tromsø by er spesielt belastet med denne type forurensing. På begge steder er det iverksatt tiltak for å begrense eller «forsegle» disse forurensa massene, men mye arbeid gjenstår før områdene kan

«friskmeldes». Fylket er stort sett lite påvirket av langtransporterte forurensninger som sur nedbør og miljøgifter som for eksempel nikkel.

Næringspotensial

Oppdrettsproduksjonen i Troms er om lag tredoblet de siste 10 år. Likevel er antall oppdrettslokaliteter halvert i samme periode. Produksjonen på lokalitetene øker, og anleggene plasseres på mer utsatte steder. Det er lagt til rette for ytterligere vekst i næringen i tråd med nasjonale mål, blant annet gjennom satsingen på Kystplan Troms, der målet er nye og reviderte kystsoneplaner i samtlige kystkommuner i fylket innen utgangen av 2015. Det ligger an til økning i tilgjengelige lokaliteter for oppdrett i størrelsesorden 40% i årene som kommer, dersom alle kystsoneplanene vedtas med det antall nye lokaliteter som er forespeilet. Det er viktig at mulighetene til ny og økt vekst ikke medfører vesentlige miljøutfordringer eller konflikter med andre brukerinteresser i kystsonen. Dette gjelder spesielt rømt oppdrettsfisk, lakselus og sykdommer. Det er et mål at økning i produksjon av laks og ørret ikke skal medføre økt risiko for uheldige påvirkninger på naturmiljøet og vannforekomstene. Det er derfor avgjørende å etablere ny kunnskap og utvikle de verktøy som kan bidra til å redusere denne risikoen samtidig som næringen utvikles som en stadig viktigere bidragsyter til verdiskaping og sysselsetting i hele fylket.

Marin forsøpling

Marin forsøpling er et økende miljøproblem verden over, og skyldes at store mengder avfall havner i sjøen, både fra landsiden og fra transport, fiskeri og annen virksomhet på og i sjø. Avfall som driver i land eller havner i fjæresonen fra landsiden, medfører forringelse av naturmiljø og opplevelseskvalitet, stedvis også redusert framkommelighet. Det er imidlertid verd å merke seg at mesteparten av søplet som havner i sjøen, forblir i vannsøylen eller synker til bunns. Marin forsøpling påvirker livet i havet negativt, påfører fugler og dyr lidelse og død. Nedbryting til partikkelnivå, særlig plast, tas etter hvert opp i næringskjeden og kan komme på vår egen middagstallerk. Sortering og identifisering av marint avfall viser at en stor andel av plastforurensing kommer fra fiskeri- og havbruksrelatert virksomhet. Det er behov for ytterligere innsats for oppsamling, identifisering og ansvarliggjøring (i hht *Forurenser-betaler-prinsippet*).

For å øke bevisstheten – og høyne miljø- og opplevelseskvaliteten – har fylkeskommunen sammen med Fylkesmannen og kommunene Tromsø, Karlsøy og Balsfjord initiert strandryddeprosjektet Ren kyst (2014-2015). Marin forsøpling og ilanddrevet avfall er et miljø-problem i hele fylket, og Ren kyst prosjektet bør omfatte alle kystkommunene i Troms. I tillegg til rene strender, gir ryddeaksjonene viktig kunnskap og økt bevissthet om et alvorlig og omfattende miljøproblem og viktig samfunnsutfordring. Ansvaret er delt mellom privatpersoner/ individuelle aktører, næringer og myndigheter.

Utfordringer

Utfordringer knyttet til kapasitet til oppsamling av marint avfall og strandsøppel, logistikk og kostnader knyttet til ryddeaksjoner, frakt og sluttbehandling er omfattende, og kan på sikt bare løses gjennom samlet offentlig finansiert overbygning, etter modell av skjærgårdstjenesten, som er etablert i Oslofjorden og på Sørvestlandet.

Det er i alles interesse å forhindre at avfall «kommer på avveie» og havner i naturen. For å få bukt med dette omfattende problemet er etablering av gode ordninger for søppelhåndtering viktig, så som god rutine for kildesortering, og tilstrekkelig utbygd mottaksanlegg. Det er i tillegg overordnet målsetting nasjonalt at avfallsmengden skal reduseres, og at alt gjenvinnbart materiale skal utnyttes.

5. AREALFORVALTNING, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER

Arealknapphet og arealutfordringer i sjø og på land

Troms fylke har et samla areal inkludert territorialfarvann på vel 41 000 km^2, hvorav vel 15 000 km^2 havflate (territorialfarvann), og nær 26 000 km^2 land- og ferskvannsareal, herav mye fjell. Bare 8000 km² ligger lavere enn 300 moh. I overkant av 3000 km^2 ligger på en høyde under 100 moh, som i de fleste tilfeller kan regnes som velegnet til utbygging av boliger og til næringsformål.

Selv om Troms tilsynelatende har rikelig med areal er det svært mange interesser som konkurrerer om de mest anvendelige områdene. Store deler av landarealet ligger langs kystlinja og særlig i kystnære sjøområder er det etter hvert blitt tiltakende interessekonflikter. I hovedsak er konfliktene knyttet til allmennhetens interesser, næringsvirksomhet, forvaltning og vern.

Mange av disse interessekonfliktene kan unngås ved å ha en forsvarlig arealforvaltning. Arealforvaltninga må skje på grunnlag av helhetlige arealplaner som gir fleksibilitet, forutsigbarhet og langsiktighet i bruk og vern av arealer. I arealplanleggingen er det særlig behov for å øke bruken av IKT. Det vil gi mer effektive og standardiserte planprosesser, og åpne for bedre innsyn og medvirkning for befolkningen.

Status for kommuneplanens arealdel i kommunene har bedret seg. I Troms gjelder fremdeles en god del utdaterte og mangelfulle kommuneplaner. 13 av 24 kommuner har en arealdel som er vedtatt i 2010 eller senere. 2 kommuner mangler helt en vedtatt arealdel til kommuneplanen. Imidlertid har det de siste årene vært høy aktivitet på feltet, og flere av kommunene som er farget rosa og lilla på kartet i figuren, er i sluttfasen av planarbeidet. Det forventes at 6-8 av disse kommunene har ferdigstilt oppdaterte arealplaner i løpet av 1-2 år.

Figur 5.1: Arealplanstatus i Troms

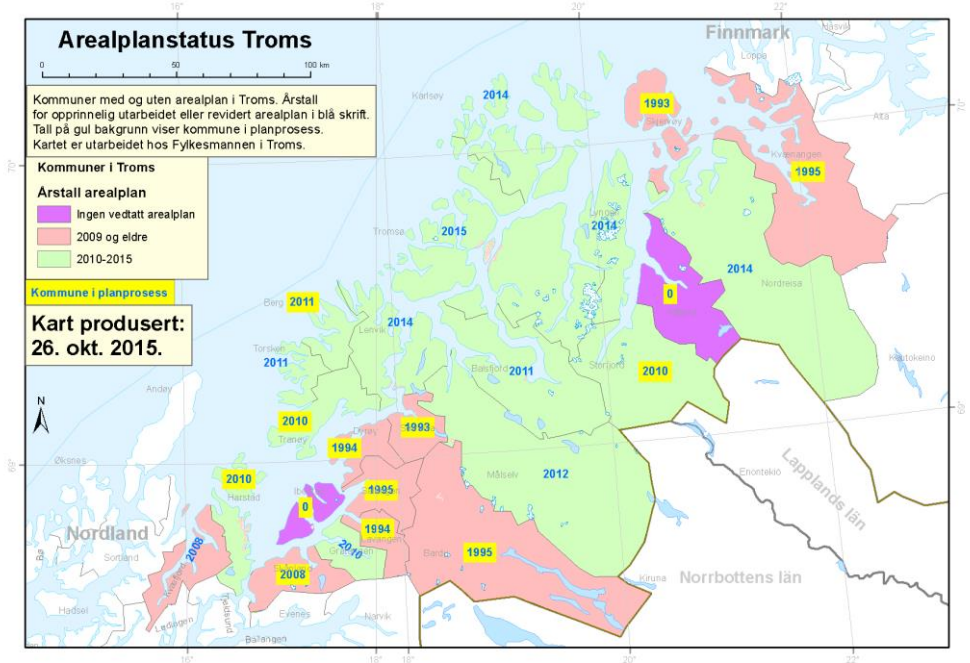

Kilde: Fylkesmannen i Troms, oktober 2015

Det har også blitt mer fokus på kommuneplanens samfunnsdel i senere tid. Det er flere kommuner som har vedtatt, eller er i prosess med utarbeidelse/revidering av kommuneplanens samfunnsdel. Flere kommuner har vedtatt sin samfunnsdel i løpet av 2013-2015.

Figur 5.2: Samfunnsdelstatus i Troms

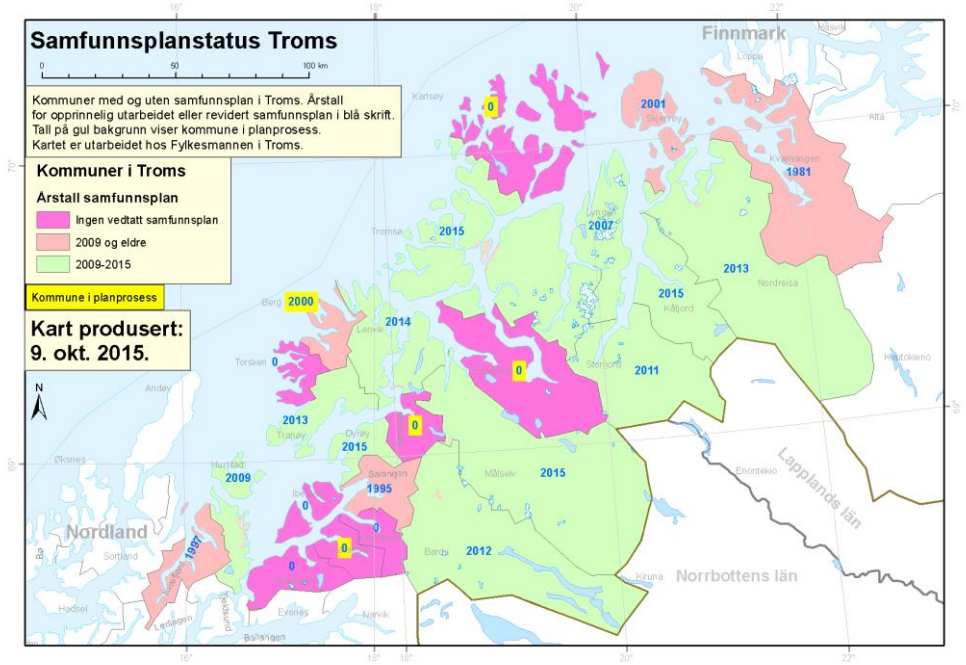

Kilde: Fylkesmannen i Troms, oktober 2015

Det er viktige forskjeller mellom by og distrikt knyttet til arealutfordringer. I byer er samordning av areal- og transportplanlegging en sentral utfordring, og vekstproblematikk knyttet til tilrettelegging av bolig-, rekreasjons- og næringsarealer er gjerne mer framtredende enn i distriktskommunene.

I spredtbygde områder er mange av utfordringene i arealplanlegginga knyttet til spredt bolig- og fritidsbebyggelse. Særlig er fritidsbebyggelse lokalisert i vassdrags- og strandsonen utfordrende da det kan være i konflikt med allmennhetens interesser med hensyn til friluftsliv, jordvern og skogvern.

Det er også knyttet utfordringer til hvordan man ivaretar reindriftas interesser når man legger til rette for fritidsbebyggelse i områder der næringen har sterke interesser.

Byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen er videreført og strammet inn gjennom ny plan- og bygningslov og gjennom statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø. I 100-metersbeltet skal det tas særlig hensyn til naturmiljø, kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Status for arealplaner i sjø i fylket, er forskjellig fra på land. For sjøarealene i Troms er status at samtlige 23 kommuner med sjøarealer har oppdatert og revidert sine kystsoneplaner i 2015, i regi av prosjektet Kystplan Troms.[70]

Utfordringer

En sentral utfordring fremover vil være å sikre en dynamisk og jevnlig revisjon av arealplaner både på land og i sjø. En annen utfordring er knyttet til å sikre og videreutvikle den kompetansen en har utviklet lokalt og regionalt på arealplanlegging i sjø. Det skyldes ikke minst fordi arealplanlegging i sjø skiller seg klart fra annen planlegging på land i forhold til utfordringer, tilnærminger og muligheter. Det er derfor viktig å bygge videre på erfaringene fra Kystplan Troms, samt øvrige interkommunale planprosesser i sjøområdene, og omsette dette til maler og veiledere for arealplanlegging i sjø.

Arealformål

Akvakultur

Akvakulturnæringen er i rask vekst og produksjon av matfisk av laks og ørret har utviklet seg til å bli den viktigste eksportnæringen i fylket. En videre utvikling og vekst innenfor akvakultur er en nasjonal politisk målsetning, der en viktig forutsetning for at dette skal kunne skje er at næringen får tilgang til tilstrekkelige arealer i form av nye og utvidete lokaliteter. Når sjøarealer skal omdisponeres til akvakultur blir det økt press på kystsonen. Det gjelder ikke minst i forhold til kystfiskeriene. En av de største utfordringene fremover i forhold til å legge til rette for nye og større akvakulturlokaliteter er knyttet til det å ivareta kystfiskernes interesser i denne prosessen.

Innen arealplanlegging i sjø er det viktig at man sikrer tilstrekkelig areal til fiskeri- og havbruksnæring, og avveier dette mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Arealbehovet bør sees i et regionalt perspektiv, samtidig som de overordnede vurderinger i kystsoneforvaltningen og –planlegging skal ta utgangspunkt i en økosystembasert og områdebasert tilnærming. Det vil si at nye arealer og ny vekst skal forvaltes og planlegges med utgangspunkt i den samlede belastningen på miljøet innenfor et geografisk område. For at det skal være mulig vil det være viktig å legge til rette for en langsiktig kunnskapsutvikling på strøm og spredningsmodeller, så vel som å få implementert og tatt i bruk slike modeller og analyser i planlegging og forvaltning.

Fiskeri

Fiskerinæringen har i løpet av de siste tiårene gjennomgått vidtrekkende strukturrasjonaliseringer. Det gjelder ikke bare i Troms, men innen de norske fiskeriene mer generelt. Resultatet er færre og større enheter. Men selv om antall fiskefartøy har blitt dramatisk redusert de siste ti-årene har fiskerinæringens behov for areal vært relativt uforandret. Det skyldes blant annet økte bruksmengder og økt mobilitet i flåten. Videre har det også skjedd en økt tilstrømming av fiskefartøy fra andre deler av landet som følge av at de store sesongfiskeriene på kysten har forflyttet seg nordover. Det gjelder både innen kystfisket etter torsk, sild og makrell.

[70] Se nærmere omtale under *Strand- og kystsone* senere i kapitlet.

Kommunene bør legge til rette for å opprettholde og ivareta de viktigste fiskeriområdene. En sentral utfordring i den forbindelse er mangler i de kystnære fiskeridata. Det gjelder først og fremst mangler i forhold til verdisettingen av fiskeområder som så langt ikke har blitt gjennomført. Det betyr at det ikke er foretatt en autorativ vurdering av hvorvidt et fiskefelt er svært viktig, viktig eller mindre viktig. Det innebærer at det i arealplanlegging kan være utfordrende å ivareta og sikre de viktigste fiskeområdene. Derfor bør en søke å få på plass en slik autorativ verdivurdering av fiskeområdene så snart som mulig. Det gjelder ikke bare i forhold til fiskeområder generelt, men også i forhold til samiske fiskerier.

Fiskeriene i fjordene og kystnære områder har vært og er fortsatt en viktig sjøsamisk næring. Rent generelt er fiske med mindre båter og konvensjonelle redskaper en stor arealbruken i kystsonen i Troms, og det er registrert om lag 400 større eller mindre fiskeområder for passive redskaper i Troms. I arbeidet med Kystplan Troms har noen av disse feltene blitt berørt ved etableringen av nye lokaliteter, og utvidelsen av eksisterende lokaliteter. Men samtidig har et betydelig antall av fiskefeltene for passive redskaper fått styrket sin stilling i forhold til tidligere planstatus. Det skyldes at et stort antall av disse fiskefeltene lå innenfor det som tidligere var etablert som flerbruksområder inklusive akvakultur. Dermed har fiske med mindre båter og passive redskaper fått sikret et større areal enn tidligere.

Landbruk

En av hovedutfordringene for Tromslandbruket er eiendomsstruktur og mye jordleie. Det vanlige er at hver gårdbruker leier av mange utleiere, og ofte på kortsiktige vilkår og med ulik avstand fra eget tun. Kortsiktige avtaler medfører svakt vedlikehold av arealene, det oppnås små avlinger og bøndene må høste langt større arealer enn nødvendig. Lang transport av fôr og gjødsel medfører økte kostnader i produksjonen.

Å legge til rette for mer langsiktige leieavtaler, samt større muligheter for å kjøpe arealer som ikke brukes av eier, er nødvendig for å utvikle Tromslandbruket til ei framtidsretta næring med finansieringsordninger som er tilpasset nedskrivningstiden på investeringene.

Kun 1 % av landarealet i Troms er jordbruksareal for matproduksjon. Disse arealene er under press. I et langsiktig perspektiv er det viktig for fylket å kunne produsere mat på de arealene som er best egnet. Jordbruksarealene er grunnlaget for å kunne utvikle lokale matprodukter.

Omdisponeringsforbudet i jordloven legger opp til et strengt jordvern. Regjeringen har de siste årene flere ganger innskjerpet kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene i sin forvaltning etter plan- og bygningsloven og etter jordloven. Selv om forbudet mot nedbygging av dyrka og dyrkbar jord er klar, er utviklingen når det gjelder nedbygging urovekkende.

For å nå målene om redusert nedbygging av dyrket og dyrkbar mark vedtok fylkestinget ved behandling av «Regional plan landbruk Troms 2014-2025» følgende regional planretningslinje som kommunen må hensynta når arealdel og samfunnsdel til kommuneplanen skal utarbeides: «*Landbrukets kjerneområder skal innarbeides i kommunens samfunns- og arealplan. Kjerneområdene innarbeides i kommunens arealdel som* ***hensynssone landbruk*** *når det skal utarbeides ny arealdel til kommuneplanen.*

Landbrukets utfordringer er nærmere omtalt i *Regional plan for landbruk i Troms2014-2025*[71], *Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter.*

Skogbruk

Mange skogeiendommer i Troms mangler ressursoversikt på eiendomsnivå. Skogbruksplaner er et nyttig redskap ved planlegging av skogsdrifter, skogsveger og skjøtselstiltak i skogen. Et godt utbygd skogsvegnett er en forutsetning for å kunne forsyne nåværende og fremtidige flisfyringsanlegg med flis.

Med bakgrunn i de klimamål som er satt er karbonbinding i skog blitt et aktuelt tema. For å øke karbonbinding i skog må planmessig hogst og økning av skogsressursene ved skjøtselstiltak, planting og planteforedling gjennomføres. En skog med god virkeskvalitet vil gi, foruten råstoff til bioenergi, en stor andelskurtømmer som kan brukes til bygningsmaterialer til hus og andre trekonstruksjoner. Tre brukt i slike tiltak vil forlenge bindingen av karbon. Økt fokus på kvalitetsproduksjon i skog vil skape ressurser på lang sikt.

Reindrift

Reindriften er spesiell fordi den utøves over store arealer, med høy intensitet i arealbruken, er sårbar for forstyrrelser og inngrep, samt at det er en urfolksnæring med rettskrav på særlig beskyttelse. Det er store utfordringer i forhold til å sikre tilstrekkelige arealer for en bærekraftig reindrift. Reindriftsretten gir adgang til å la reinen beite i fjell og utmark, og omfatter rett til beite i alle årstider, samt tilgang til nødvendige flytteleier, kalvingsland og parringsområder. Reindriftsretten er basert på alderstidsbruk. I tillegg til selve beiteretten har reindriftsutøverne adgang til å få oppført nødvendige gjerder og anlegg for utøvelse av driften. De har også adgang til å disponere grunn for gjeterhytter, gammer og det som er nødvendig for opphold og bevaring av utstyr, samt adgang til å bruke nødvendige framkomst- og transportmidler, dog under visse begrensninger på omfang og mest mulig bruk av faste løyper.

Tradisjonelt har reindriften nyttet ressurser på arealer som stort sett ikke har hatt betydning for annen kommersiell virksomhet. I dag er interessen stor og økende fra interessenter som ønsker å utnytte utmarka på en annen måte enn reindrifta, og har avgjørende betydning for mulighetene til å drive reindrift i fremtiden. Dette gjelder ikke bare kommersielle interesser, men også rene fritidsformål og ulike typer offentlige interesser, som for eksempel forsvarsformål, overføringsnett for kraft eller rovviltforvaltning. Med økning i folketall, økt velferdsnivå og satsing på «nordområdene», forventes det at konkurransen om arealene vil øke. I tillegg ligger det framtidige utfordringer knyttet til reindriftens driftsmønster med bakgrunn i klimaendringene. Dette vil mest sannsynlig gi størst utslag for tilgjengeligheten av vinterbeite i øy-distriktene hvor nedising på grunn av manglende snødekke gjennom vinteren kan bli mer vanlig.

Reindriften i Troms er grenseoverskridende, enten det gjelder kommunegrenser, fylkesgrenser eller landegrenser, noe som gir utfordringer og setter rammevilkår for næringen og for planmyndighetene. I saker etter plan- og bygningsloven hvor reindriftsinteressene skal veies opp mot andre samfunnsinteresser, er det fylkesmannen i det berørte fylket som avgjør om det for eksempel skal reises innsigelse til kommunale arealplaner. Troms fylkeskommune er i

[71] Troms fylkeskommune: *Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025 – Arktisk landbruk – ei næring med mange muligheter*. Vedtatt i fylkestinget 14.10.2014, sak 61/14.

samarbeid med fylkesmannen i Troms i gang med å utarbeide en regional plan for reindrift i Troms fylke.

Den svenske reindriften i Troms har vært og vil framover bli regulert gjennom en reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige. Imidlertid har reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Sverige i 10 år vært satt ut av funksjon ved at statene har undertegnet, men ikke ratifisert ny avtale. Konsekvensen er at man i Norge har fått en midlertidig ensidig norsk lovgivning som regulerer svensk reinbeiting i Norge og på svensk side viser man til Lappekodisillen av 1751 som rettsgrunnlag til ny konvensjon er på plass. For reindriften i Troms, og for samfunnet for øvrig, har det store konsekvenser at statene ikke er kommet til enighet om den nye konvensjonen.

Forsvar

Troms er et viktig forsvarsfylke med stor aktivitet. Fylkets betydning, med bakgrunn i strategisk beliggenhet, godt utbygde hærfasiliteter og skyte- og øvingsfelt, vil forsterkes ytterligere i årene som kommer. De to store skytefeltene Mauken og Blåtind er knyttet sammen med en gjennomkjøringstrase som medfører at avdelinger kan trene i et større område. Forsvarets store arealutnyttelse i Troms har innvirkninger overfor annen aktivitet. Forsvaret har blant annet koordinert sin aktivitet i Mauken skytefelt med reindriftsutøverne i området.

Forsvarets arealbehov for trening av hær-, luft- og sjøavdelingene kan, med utviklingen av forsvaret, bli større i fremtiden. Det anses viktig at forsvarets fremtidige behov blir koordinert mot annen aktivitet i Troms fylke og spilles inn i de offentlige planer og reguleringer. Omstilling i forsvaret med nedleggelse av forsvarsanlegg og militærleire utgjør et potensial for annen offentlig og privat virksomhet gjennom at allerede utarbeidet infrastruktur kan omreguleres og nyttes til andre formål.

Forsvaret er også en stor bruker av sjøområdene i Troms med sine skyte- og øvingsfelt. Samlet areal til skyte- og øvingsfelt i territorialfarvannet er på 3715 km^2, noe som utgjør om lag 25% av territorialfarvannet i Troms. Disse skyte- og øvingsfeltene i sjø er fordelt på 14 kommuner i Troms. Blant disse finner vi hele 9 kommuner der arealet til skyte- og øvingsfelt utgjør mer enn 20 prosent av kommunenes samlede sjøareal. På topp finner vi Harstad, der hele 74 prosent av sjøarealet er berørt.

Utfordringer

Forsvarets bruk av areal i sjøområdene i Troms vil være en utfordring ved en fortsatt vekst i akvakulturnæringen i årene som kommer. Det vil derfor være viktig å se nærmere på mulighetene for å møte denne utfordringen på en god og konstruktiv måte. En annen utfordring er knyttet til forsvarets graderingsregime på bunndata i kystområdene. Dette regimet innebærer at forvaltningen med flere ikke får tilgang til høyoppløselig bunndata for kystsonen, men må støtte seg på gjennomsnittsdata for ruter på 2500 m^2. Dette begrenser ikke bare tilgangen til et mer detaljertbilde av bunntopografien, men reduserer også mulighetene for å utvikle gode og detaljerte strømmodeller for kystområdene. Dette fordi bunntopografien har stor innflytelse på strømforholdene.

Forretningsarealer

Forretningsstrukturen i byene er i endring. Etablering av kjøpesentre og forretninger utenfor sentrumsområder har gitt økt konkurranse for de tidligere forretningsområdene, noe som har ført til en utvikling der aktiviteten i sentrum av byene har avtatt. Denne utviklingen har også

medført byspredning i den grad at stadig nye arealer utenfor tettbebyggelsen tas i bruk til forretningsformål. Dette er ikke en ønsket utvikling og nye etableringer av forretninger utenfor sentrumsområdene bør derfor begrenses.

Regional plan for handel og service i Troms 2015-2024 legges fram for sluttbehandling i fylkestinget i desember 2015. Den erstatter Fylkesdelplan for kjøpesenter i Troms som ble vedtatt i 2003. Planen er et verktøy for regional samordning ved lokalisering av handelsetableringer i fylket og skal sikre forutsigbarhet og likebehandling. Den vil også være et viktig hjelpemiddel for å sikre robuste og attraktive sentrum i Troms og bidra til å effektivisere arealbruk slik at inngrep i landbruks-, natur- og friluftsområder blir redusert. I tillegg skal den bidra til at nasjonale og regionale mål om jordvern, kulturminnevern og bevaring av det biologiske mangfoldet blir fulgt opp.

Kulturminner

Flere landsomfattende undersøkelser har konkludert med at tapet av viktige kulturminner årlig er langt større enn det forvaltningen kjenner til. Det er derfor et prioritert nasjonalt mål at det årlige tapet skal komme under kontroll og bli mindre enn en halv prosent. For å oppfylle disse målene må forvaltningen ha oversikt over bestanden av kulturminner og et grunnlag for prognosedannelse. Som en del av prognosegrunnlaget må det ligge en oversikt over arealtyper og arealbruk i fylket, samt beregninger over forventete endringer i bruken.

Det er et stort utbyggingspress i byene i Troms, og store utfordringer når det gjelder trafikksituasjonen i sentrumsområdene. Krav til riktig arbeidsmiljø og lønnsomhet settes ofte opp mot kulturhistoriske verdier. Både Tromsø og Harstad har gamle sentrumsområder med høy andel av verneverdig kulturhistorisk viktig bebyggelse. Deler av disse sentrumsområdene står på Riksantikvarens NB!-liste over nasjonale kulturminneinteresser i by. Tolv kommuner i Troms deltar nå i et landsomfattende prosjekt for å få oversikt over viktige lokale kulturminner.

Utfordringer

Store deler av Troms er ikke registrert når det gjelder kulturminner eldre enn 1537. Dette gjelder særlig for LNFR-områdene, der det var lite utbyggingspress den gang registreringen for Økonomisk kartverk ble gjennomført. Det er pr september 2015 registrert 7241 lokaliteter i Troms fra både eldre og nyere tid. Antall lokaliteter har økt med 1668, som resultat av løpende registreringer i forvaltningssaker. Av 16 944 registrerte enkeltminner er 148 fredete bygninger og anlegg fra nyere tid. Dette er et svært lavt tall sammenlignet med øvrige fylker, noe som gjør at Troms er svakt representert og lite synlig i (den nasjonale) oversikten over nasjonale kulturminneverdier.

Omtrent en av syv lokaliteter mangler nøyaktig kartfesting, og mange er feilplassert. Innenfor lokalitetene, som gjerne består av mange enkeltobjekter, mangler to tredjedeler kartfesting. Dette er en stor svakhet ved bruk av Askeladden og Kulturminnesøk der utgangspunktet i hovedsak er kartfestet informasjon.

Figur 5.3: Kartfesting av lokaliteter.

TROMS FYLKE	Antall totalt	Mangler kartfesting
Alle lokaliteter i Askeladden	7 241	1 221
Automatisk fredete lokaliteter	4 614	709
Alle enkeltminner	16 944	10 906
Automatisk fredete enkeltminner	12 019	7 900
Uavklarte lokaliteter	1 702	422
Uavklarte enkeltminner	3 229	2 276

Kilde: Askeladden, pr. oktober 2015

Mer enn 1500 av lokalitetene er uavklart med hensyn til alder og har status som *ikke fredet* inntil alder og type er nærmere bestemt. Disse mange uavklarte kulturminnene er en stor utfordring for kulturminneforvaltningen, og det er behov for en kontrollregistrering for å få gitt disse en endelig status.

Landskap og arealbruk

Landskap er sporene etter alle typer menneskelig påvirkning av landskapet, og konsekvensene av menneskets bruk av landskapet over tid.

Kulturlandskap er et viktig tema i landbrukssammenheng. Det finnes mange tilskuddsordninger innenfor landbruket til ulike deler av dette temaet.

I Troms finnes mange verdifulle kulturlandskap på land og i sjø som forteller om folks liv og virke gjennom tidene. Troms er utpekt av Riksantikvaren som prøvefylke i 2015 for å kartlegge landskap med nasjonale kulturhistoriske verdier, i samarbeid med Sametinget. Utredningen skal være ferdig i 2016.

Utfordringer

Vi har ingen systematisk kartlegging av landskap i Troms. En gammel landskapskartlegging finnes hos fylkesmannen, men den oppfyller ikke kravene til kartlegging som gjelder i dag, og kulturminnetema er ikke med. Landskap som fagtema og forvaltningsområde for Troms må utredes.

Det har skjedd store endringer i bruken av landskapet (ny utnyttelse av LNFR-områdene) med press på andre arealer enn for 30 – 40 år siden da registreringene for økonomisk kartverk ble foretatt. Det betyr at vi har liten kunnskap om bestanden av kulturminner i de nye pressområdene, og tilsvarende liten kontrollmulighet.

Det bygde landskapet og offentlige rom

Det er satt høye nasjonale mål for å ta vare på bygningsarven. Klima- og miljødepartementet lyste i 2014 ut en ordning der kommunene kunne få tilskudd til å ansette byantikvarer. Ingen av kommunene i Troms ønsket å delta i denne ordningen.

Relativt få bygninger og anlegg fra nyere tid er fredet i Troms. Det er et nasjonalt krav at representativiteten og utvalget må bli bredere. Det er også svært få kulturhistorisk viktige bygninger eller områder som er regulert til vern gjennom kommunale planer. Eldre bygninger

i Norge er registrert i en nasjonal database, SEFRAK. En del av de andre kommunene prioriterte også registrering fram til 1945. I hele fylket er det registrert vel 17 000 objekter, i hovedsak bygninger.

Utfordringer

Registrering av eldre bygninger i Norge er nokså tilfeldig utført, og det er store mangler i databasen. I Troms mangler en dekkende oversikt over hva som finnes av viktige antikvariske bygninger og anlegg, spesielt utenfor bykjernene. Det finnes heller ingen oversikt over hva som er kommet til av verneverdige bygninger fra 1945 og frem til i dag. Det er behov for omfattende suppleringsundersøkelser for å få et bedre datagrunnlag.

Det ligger store utfordringer i å ta i bruk de kulturhistorisk viktige bygningene i bysentrene på en måte som både ivaretar vernekriteriene og lønnsomheten til gårdeierne. Et bysentrum er også en møteplass, og innenfor et sentrum finnes det små og store offentlige rom som sammen med bebyggelsen utgjør bylandskapet. Det er en utfordring i Troms å skape gode uterom i byene som forsterker byenes rolle som samlings- og møteplasser for innbyggerne.

Samisk bygningsarv

Samiske bygninger som er eldre enn 100 år er automatisk fredet. Sametinget og Riksantikvaren har de siste årene gjennomført en registrering av samiske bygninger og en analyse av samisk bygningsskikk.

Kvenske kulturminner og kvensk bygningsarv

Troms har et betydelig innslag av kvensk befolkning med en lang historie i fylket. Det er ikke gjort noe systematisk arbeid for å identifisere kvenske kulturminner eller kvensk byggeskikk.

Strand- og kystsone

Troms har et utpreget *kystlandskap* med fjorder, sund og skjærgårder med særegne kvaliteter. Arealene ved strand- og kystsonen er svært attraktive og har høy grad av egnethet til et stort antall ulike arealbruksformål og virksomheter. Interessene er dermed mange og utbyggingspresset er sterkt.

I løpet av de siste årene er det blitt gjort et felles løft knyttet til kystsonen i fylket, som har resultert i at alle kystkommunene i Troms i dag har gode og oppdaterte arealplaner for sjø. Arbeidet er gjort gjennom prosjektet Kystplan Troms, et samarbeidsprosjekt mellom Troms fylkeskommune og kystkommunene i Troms om en samordnet og helhetlig planlegging av sjøarealet i Troms. Prosjektet har tilført kommunene kompetanse og kapasitet innenfor arealplanlegging i sjø, og gjennom interkommunale planprosesser har man sett felles fjordsystemer og andre sjøområder som naturlig henger sammen under ett.

En videre utvikling og miljømessig bærekraftig vekst innenfor akvakultur er en nasjonal politisk målsetning. En sentral forutsetning for dette er en effektiv utnyttelse av eksisterende arealer til oppdrett og en optimal plassering av nye arealer til oppdrett. Fremover vil dette stille enda større krav til en samordnet og helhetlig kommunal planlegging i sjøområdene, så vel som at arealplanlegging i sjø må være dynamisk og der planene revideres ved behov. Det fordrer kompetanse og tilstrekkelige ressurser i kommunene.

Figur 5.4: Status areal-/kystsoneplaner i Troms pr oktober 2015

Kommune	Plan	Planperiode/sist revidert	
Harstad	x	2015-	Vedtas des 2015
Tromsø	x	2015-	2015
Kvæfjord	x	2015-	Vedtas nov 2015
Skånland	x	2015-	2015
Ibestad	x	2015-	2015
Gratangen	x	2015-	Vedta nov 2015
Lavangen	x	2015-	Vedtas nov 2015
Salangen	x	2015-	2015
Målselv	x	2015-	2015
Sørreisa	x	2015-	2015
Dyrøy	x	2015-	2015
Tranøy	x	2015-	Vedtas des 2015
Torsken	x	2015-	2015
Berg	x	2015-	2015
Lenvik	x	2015-	2015
Balsfjord	x	2015-	2015
Karlsøy	x	2015-	2015
Lyngen V.	x	2015-	2015
Lyngen Ø.	x	2015-	Vedtas nov 2015
Storfjord	x	2015-	Vedtas nov 2015
Kåfjord	x	2015-	2015
Skjervøy	x	2014-2026	2015
Nordreisa	x	2014-2026	2015
Kvænangen	x	2014-	2015

Kilde: Troms fylkeskommune

Presset på sjøarealene fra ulike bruks- og verneinteresser øker, samtidig som strukturen i havbruksnæringen er i rask endring. Det fleste kommunene har derfor valgt å ikke spesifisere en konkret tidshorisont for sine nye kystsoneplaner. Selv om de fleste kommuner har lagt til

grunn en planperiode på de neste fire årene i prosessen, har de også lagt til grunn at kystsoneplanene bør revideres ved behov. Det har også blitt fremhevet i enkelte kommunestyrer når planene har vært til egengodkjenning.

I 100-metersbeltet skal allmenne interesser gis fortrinn. Arealbruken i strandsonen skal vurderes i et langsiktig og helhetlig perspektiv hvor det tas særlig hensyn til natur, kultur og landskap. Utbygging i strandsonen bør forbeholdes virksomheter som er avhengig av funksjonell tilknytning til sjø og kai; fiskerier, sjømat, havnevirksomhet osv. Dette må selvfølgelig også skje på grunnlag av godt dokumentert kunnskap om naturverdier og biologisk mangfold. Det er viktig å ta vare på de siste delene av strandsonen vår med respekt og omtanke for å bevare viktige attraksjoner, biologisk mangfold, råvarer av god kvalitet og gode opplevelser for folk flest.

Den stadige omgjøringen av strandsone til veitrafikkareal i Troms er uheldig. På fastlandet i Tromsø kommune ligger, eksempelvis, hele 75 km av strandsonen, mindre enn 30 meter fra flomålet, i veifylling. Veiene fungerer som barrierer til de attraktive friområdene langs fjæra og fører også med seg støy, risiko og ødeleggelse av verdifull kystnatur og kulturlandskap.

Utfordringer

Presset på kyst- og strandsonen i Troms er stedvis stort. Utbygginger gjør inngrep og skaper utfordringer for allmenn ferdsel. Inkluderes veibygging i strandsonen, og presset fra en oppdrettsnæring i vekst, er det et markant press på natur, landskap og allmenne opplevelser langs sjøen i Troms.

Utfordringene for Troms er å avgrense inngrepene i strandsonen, bevare natur, landskap, kulturhistoriske verdier og friluftsinteresser, samtidig som næringsaktivitet i kystområdene skal få utviklingsmuligheter. Store sammenhengende kyststrekninger uten inngrep er spesielt verdifulle for framtida. Det samme gjelder for de mindre gjenværende områdene i tettbygde strøk.

Klare planmålsetninger og godt verktøy er viktig for en helhetlig og langsiktig forvaltning av kystsonen. Grunnlaget for dette ligger i en god kartlegging av den delen av strandsonen som står i direkte samspill med sjøen både økologisk, topografisk og bruksmessig.

Troms' skråbildearkiv

Hele Troms' kyst- og strandsone langs sjø og større vassdrag er skråbildefotografert per 2010. Skråbildeprosjektet, som et stort spleiselag, ble gjennomført etappevis i tidsrommet 2003-2010. Det er nå stort behov for oppdatering av dette materialet, gjennom ny fotografering. Skråbildearkivet er et viktig verktøy som gir god dokumentasjon av arealdisponering og arrondering i kyst- og strandsonen, med stor verdi som kunnskapsgrunnlag for lokal og regional planlegging og forvalting. Flere brukere og brukerinteresser gjør seg gjeldende i kyst- og strandsonen, og behovet for oppdatert kunnskap og dokumentasjon av dagens bruk er aktuelt både med tanke på friluftsliv, næringsvirksomhet og bebyggelse, transport, kommunikasjon og infrastruktur. I et klimaperspektiv med forespeilet havnivåstigning og økt forekomst av stormflo, er kjennskap til og dokumentasjon av fysisk infrastruktur og stedlig topografi særdeles viktig i plansammenheng.

Friluftslivsområder

For å opprettholde et mangfoldig friluftsliv må det være et vidt spekter av arealer med gode kvaliteter, ulik grad av tilrettelegging og god tilgjengelighet. Det omfatter områder både i nærmiljøet, friluftsområder som er spesielt tilrettelagt for alle, og helt inngreps- og støyfrie naturområder.

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

I kommunene i Troms gjennomføres det kartlegging og verdsetting av friluftsområder i tråd med Miljødirektoratets veileder M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftsområder*. Arbeidet pågår i regi av Troms fylkeskommune i samarbeid med kommunene, friluftsråd og frivillige organisasjoner. Kartleggingen viser områdets verdi for friluftsliv, og er en ren friluftslivsfaglig kartlegging. I tråd med nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv er Troms i ferd med å nå målsetning om at flest mulig av landets kommuner skal ha kartlagt og verdsatt sine viktigste friluftsområder innen 2018.

Kartleggingen blir tilgjengelig på miljødirektoratets Naturbase. Alle har tilgang til dataene og kan bruke det som beslutningsgrunnlag i arealplanarbeidet. Kartleggingen danner grunnlaget for løypeplaner, tiltaks- og tilretteleggingsplaner. Den kan dessuten være nyttig i reiselivssammenheng. Det er viktig å revidere kartleggingen med jevne mellomrom, på linje med oppdateringer av kommuneplanens arealdel.

Barnetråkkregistreringer som gir kunnskap om hvordan barn bruker nærmiljøet kan være et godt supplement til kartlegging og verdivurdering av friluftsområder, og er noe som kommuner og skoler kan gjennomføre. Registreringene reflekterer barn og unges egne erfaringer og meninger om sin bruk av uteområdene.

Utfordringer

I kartlegging og verdsetting av friluftsområder er det en utfordring å bekjentgjøre temakartleggingen slik at den blir et hjelpemiddel i arealplanleggingen. Kartleggingen er inne i første generasjon nå, og har ikke vært gjenstand for revisjon enda. Det kan bli en utfordring å revidere kartlegging hvert fjerde år grunnet mangel på ressurser, kompetanse og fokus i kommunene. Mangel på ressurser i form av kompetanse og nok personell er den største utfordringen for å få gjennomført barnetråkkregistreringer.

Nærmiljøområder

De viktigste friluftsområdene befinner seg innenfor en avstand på 50-1000 meter fra der folk bor. Det er disse områdene som brukes mest aktivt.

Utfordringer

Friluftsarealene i nærmiljøet er under press, særlig nær større befolkningskonsentrasjoner og byer. Utviklingsbildet i Troms viser at befolkningstettheten rundt byer og tettsteder øker. I disse fortettingsprosessene blir det avgjørende å sette av tilstrekkelig med grønne lommer, hundremeterskoger, strandsoner og korridorer som sikrer frilufsarealer i nærmiljøet. Definering av markagrenser vil være et godt virkemiddel for ivaretaking av nærmiljøområder.

Offentlig sikrede friluftslivsområder

I Troms er det 25 friluftsområder som er sikret med offentlige midler av ca 2000 totalt i Norge. Potensialet for flere offentlig sikrede områder i Troms er stort. De områdene det er størst behov for å sikre er de som folk bruker mest, i og ved byer og tettsteder, områder i strandsonen og adkomster til utfartsområder.

Kunnskapsgrunnlaget for sikrede områder finnes i offentlige databaser som Naturbase. I 2013 utarbeidet Miljøverndepartementet en nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder. Denne planen viser at statlig medvirkning til sikring og tilrettelegging av viktige områder og ferdselsårer for friluftsliv er et viktig virkemiddel for å nå de nasjonale mål for å fremme friluftsliv. Planen viser status til de eksisterende statlig sikrede friluftsområdene i Troms og inkluderer også en utviklingsdel med fokus på hvilke nye typer friluftsområder som har behov for å sikres i Troms.

Statlig økonomisk støtte gis til tilrettelegging av de statlig sikrede områdene under forutsetning av at disse har godkjente forvaltningsplan.

Offentlig sikrede friluftslivsområder i Troms:

Hjertøya	Balsfjord
Skrivarholmen	Balsfjord
Strupen	Balsfjord
Ersfjordstranda	Berg
Finnlandsholmen	Dyrøy
Kanebogen	Harstad
Solhaug	Harstad
Hersøya, Haugland	Karlsøy
Austerfjordbotn	Kvæfjord
Finnsnesvatnet	Lenvik
Fru Schibsteds Minde	Lenvik
Sørvika	Lenvik
Sandvika	Lyngen
Årøya	Lyngen
Vika	Målselv
Målsnes	Målselv
Goppa	Nordreisa
Kippernes, Kvænnes	Nordreisa
Trøssemark	Skånland
Kampli	Sørreisa
Storneset	Sørreisa
Firkanten	Torsken
Sildevika	Torsken
Tromsdalen	Tromsø
Fagereng	Tromsø

Kilde: Miljødirektoratet, 2015

Utfordringer

En utfordring for offentlig sikrede friluftsområder er å få kommunene til å søke om statlig støtte til sikring av nærmiljøområder.

I tillegg er det en utfordring å utarbeide og revidere fireårlige forvaltningsplaner for områdene for å kunne motta statlig økonomisk støtte.

Naturområder

Beskyttelse av naturmangfold er et sentralt prinsipp som blant annet er gitt i naturmangfoldloven. Det er også viktig ut fra prinsippet om bærekraftig utvikling. Naturmangfoldloven gir virkemidler til å vektlegge naturhensyn i all offentlig myndighetsutøvelse, både i og utenfor vernede områder.

Mange steder er det biologiske mangfoldet tett knyttet til menneskelige aktiviteter. Hovedårsaken til at arter utryddes i Norge, skyldes at leveområder ødelegges, forringes og minskes. Endringer i landbruket har blant annet ført til gjengroing. Det gjør at arter trues og forsvinner fra vår flora og fauna. Naturmangfold kan også trues av nedbygging av arealer og utfyllinger i sjø. Mange arter og naturtyper står i fare for å forsvinne for alltid. Dette gjelder også for naturen i Troms.

Det foreligger omfattende registreringer av naturmangfold i Norge, også for Troms. Det er likevel mangler knyttet til hvordan disse registreringene blir ivaretatt i arealplanleggingen. Selv om det finnes slike registreringer, vil det alltid være behov for nye registreringer i områder med manglende kunnskapsgrunnlag.

Nasjonalparker og landskapsvernområder

Det verna arealet utgjorde i 2007 13 prosent av landarealet i fylket, men med de seinere vernevedtak som er gjort i Troms – Kvænangsbotn landskapsvernområde og Navitdalen landskapsvernområde i Kvænangen kommune samt Rohkunborri nasjonalpark i Bardu – er den totale verneprosenten for landareal i Troms økt til 15,4 prosent.Til sammen er 99 områder i

Nasjonalparker og større verneområder i Troms (pr.2015)

✓ Reisa nasjonalpark	Nordreisa
✓ Ånderdalen nasjonalpark	Tranøy og Torsken
✓ Øvre Dividal nasjonalpark	Målselv
✓ Rohukunborri nasjonalpark	Bardu
✓ Lyngsalpan landskapsvernområde	Balsfjord, Lyngen, Storfjord og Tromsø
✓ Kvænangsbotn landskasvernområde	Kvænangen
✓ Navitdalen landskapsvernområde	Kvænangen
✓ Nordkvaløy – Rebbenesøy landskapsvernområde	Karlsøy

Troms verna etter naturvernloven. I tillegg er 2 eldre trær fredet. To av områdene har fått internasjonal vernestatus, såkalte Ramsarområder.

Figur 5.5: Antall verneområder i ulike vernekategorier og samlet areal innen hver kategori.

Verneform	**Antall**	**Areal km²**
Nasjonalpark	4	2268,8
Landskapsvernområde	22	1593,1
Naturreservat	69	149,6
Fuglefredningsområde	2	1,0
Plantefredningsområde	1	0,9
Naturminne	1	0,009
SUM	**99**	**4013**

Kilde: Fylkesmannen i Troms 2011(Miljøstatus i Troms)

Inngrepsfrie naturområder (INON)

INON er en indikator for arealutviklingen. Kartlegging får tydelig fram for beslutningstakerne hvordan utbygginger fører til at vi får stadig mindre inngrepsfri natur i Norge, og den viser omfanget av tekniske inngrep og viktige utviklingstrekk over tid som påvirker naturgrunnlaget.

I 20-årsperioden 1988-2008 mistet Troms 106 km² med villmarkspregede områder (>5 km fra tyngre tekniske inngrep) og 301 km² med inngrepsfrie naturområder (1-5 km fra tyngre tekniske inngrep). Tap av INON sone 2 (1-3 km): 55 km^2.

Hovedårsakene var tilknyttet jord- og skogbrukssektoren etterfulgt av vassdragsinngrep, energiproduksjon og energitransport. Kartleggingen for perioden 2008-2012 viser at det fortsatt er stort utbyggingspress da ytterlige 16 km² villmarkspregede områder og 83 km² inngrepsfrie naturområder gikk tapt i Troms. De siste ti årene har energisektoren for første gang passert jord- og skogbrukssektoren som årsak for bortfall på nasjonalt nivå. Per i dag er energisektoren, særlig småkraft, en av de største truslene mot inngrepsfri natur. Fra 2012 har det blitt konsesjonsgitt en rekke kraftverk og kraftledninger som enda ikke er fanget opp i statistikken. Ifølge Miljødirektoratet (MD) forsvinner det aller mest inngrepsfri natur i Nord-Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på restene. Innad i fylket er det særlig kystsonen som har knapphet på inngrepsfri natur. Olje- og energidepartementet (OED) skriver i sine retningslinjer for små vannkraftverk at «inngrepsfrihet fra fjord til fjell, uavhengig av sone, tillegges spesiell vekt.»

Betydningen av urørt natur er et av fylkes store fortrinn og merkevarer hva gjelder både friluftsliv, folkehelse og reiseliv.

Tap av INON og et økende press på inngrepsfrie områder er i strid med nasjonal arealpolitikk, hvor det i flere stortingsmeldinger de senere årene er uttrykt at det skal planlegges på en måte som tar hensyn til at inngrepsfrie naturområder i størst mulig grad bevares for framtida.

6. NÆRING OG SYSSELSETTING

Næringsutviklingen i Troms har de siste årene vært god, men der det tidligere var knyttet stor usikkerhet til utviklingen i Eurosonen har man den siste tiden her sett en stabilisering. Som følge av sanksjonene mot Russland på grunn av annekteringen av Krimhalvøya, og påfølgende sanksjoner mot Norge, har dette fått konsekvenser for blant annet sjømateksporten fra Norge til Russland. Konjunkturbarometeret for Nord-Norge (KBNN) tallfester for våren 2015 at det for første kvartal gav en reduksjon på 1,4 milliarder kroner sammenlignet med året før. For de nordnorske aktørene er det i hovedsak laks og sild som er berørt, der det meste av laksen har blitt solgt i andre markeder, mens sildeeksporten er noe redusert, men dette skyldes at sildekvoten er blitt noe lavere.

Generelle utfordringer for alle næringer

Den markante fallet i oljeprisen man opplevde mot slutten av 2014, med over en halvering fra omkring 100 $ fatet i august og til under 50 $ i begynnelsen av januar har utvilsomt hatt en innvirkning på næringslivets vilkår både i Troms, Nord-Norge og Norge som helhet. Denne nedgangen i oljeprisen har også sammenfalt i tid med en styrking av Dollar og Euro mot den norske kronen med henholdsvis 32 % og 16 % det siste året. For oljenæringen isolert sett har man sett at den svake oljeprisen har medført at næringslivet i og rundt næringen har vært gjennom prosesser med nedbemanninger og permitteringer, samt en betydelig lavere aktivitet innen disse næringene. Norges Bank har det siste året gjennomført flere rentekutt med bakgrunn i blant annet svekkelser i vekstutsiktene for norsk økonomi. Med et fortsatt fall i oljeinvesteringene, og lavere etterspørsel etter varer og tjenester fra petroleumsnæringen vil dette redusere aktiviteten i andre deler av norsk økonomi. En svekkelse av kronen vil derimot bidra til at besøkende til Norge opplever et noe lavere prisnivå, som vil være positivt for reiselivsnæringen. En svakere krone vil bidra til økt lønnsomhet for norske eksportbedrifter.

Troms fylke har kommuner med varierende størrelse, men med hovedvekt på små kommuner. Mange av de mindre kommunene har ensidig næringsstruktur basert på naturressurser. Omstilling og bedriftsnedleggelser kan gi store konsekvenser for lokalsamfunnet. Mange av kommunene ligger ikke i naturlige arbeidsområder eller i pendlingsavstand til større offentlig virksomhet som kunne generert ringvirkninger, som f.eks. forsvar, sykehus eller regionale/statlige forvaltningsorganer.

5 kommuner i Troms er inne på ROBEK-listen, fra Kvæfjord i sør til Nordreisa i nord. Dersom utviklingen medfører strammere økonomi i offentlig sektor kan dette senke nivået på offentlig investering og aktivitet og slik skape ytterligere problemer for kommuner med omstillingsutfordringer.

Det er i forslag til Statsbudsjettet for 2016 lagt opp til en utfasing av de næringsrettede midlene for regional utvikling, Kap. 551 post 61, etter 2018 med begrunnelsen i at de berørte kommunene som etter 2003 fikk økt arbeidsgiveravgift da har blitt kompensert i 15 år. Utfasingen vil ikke sammenfalle med perioden for den gjeldende regionalpolitikken i EU som har sin virketid til utgangen av 2020.

Forsvarets tilstedeværelse i Troms

Forsvaret

Forsvarets tilstedeværelse i Troms og i landsdelen er viktig. Dette fremheves i den globale utviklingen med endringer i det internasjonale politiske landskapet og lokaliseringen av viktige nasjonale og internasjonale strategiske ressurser som trenger både overvåkning, beredskap og vern.

Forsvaret er en stor arbeidsplass i Troms. Per september 2015 hadde forsvaret 2900 årsverk i fylket, hvorav 670 var sivilt ansatt. I tillegg var det 2500 tjenestegjørende vernepliktige soldater i garnisonene.

Foruten forsvarsevnen medfører lokaliseringen av forsvaret også økt tilflytting, dette gir fylket og regionen tilgang på flere kompetente arbeidstakere, noe som også øker innovasjonsevnen i forsvarskommunene.

Utfordringer

Forsvarskommunene i Troms fremstår som gode vertskommuner. Det anses likevel å være en vei å gå når det gjelder å til å legge til rette på en slik måte at forsvaret ønsker å legge mest mulig aktivitet til fylket, både gjennom fylkets strategiske plassering i et nordområdeperspektiv og at forsvaret får tilgang til relevante og varierte øvings og manøverområdet. Det er også en vei å gå på kommunal- og fylkesnivå gjennom å utvikle annet næringsliv slik at de forsvarsansattes familier kan få relevante jobber, og at det totale velferdstilbudet for store og små er slik at Troms fylke med sine forsvarskommuner blir et foretrukket bosted for forsvarsfamilier.

Utfordringer knyttet til forsvaret i Troms omhandler omstilling i forsvaret hvor omdisponeringer av avdelinger kan få store innvirkninger på lokalsamfunnene gjennom tapte arbeidsplasser og dertil negative ringvirkninger for annet næringsliv og offentlig tjenesteproduksjon.

Faktatall - sysselsetting og arbeidsmarked i Troms[72]

Sysselsetting

Antall sysselsatte i Troms har økt de siste årene, men det skyldes først og fremst befolkningsøkningen. Ser vi på andel sysselsatte (15–74 år) har denne gått ned noe de siste fem årene, fra 69,2 % i 2009 til 68,2 % i 2010. Om sysselsettingsandelen hadde vært opprettholdt, ville 1260 flere personer vært i arbeid.

[72] Avsnittene tilknyttet «Faktatall – sysselsetting og arbeidsmarked i Troms» bygger på notat fra NORUT «Demografi og sysselsetting i Troms – oppdaterte tall og framskrivninger» utarbeidet på oppdrag fra Troms fylkeskommune.

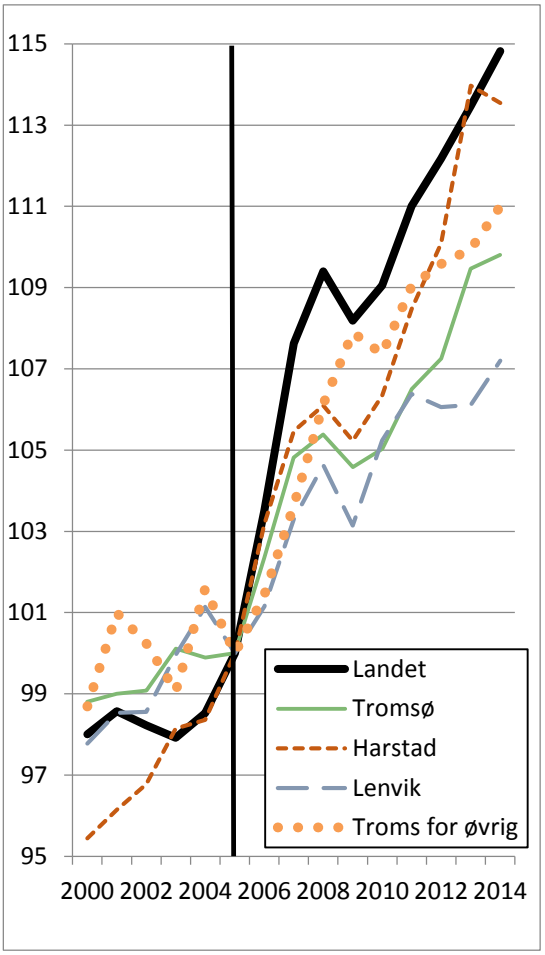

Figur 6.1: Antall sysselsatte etter arbeidssted. Indeks, 2005=100.

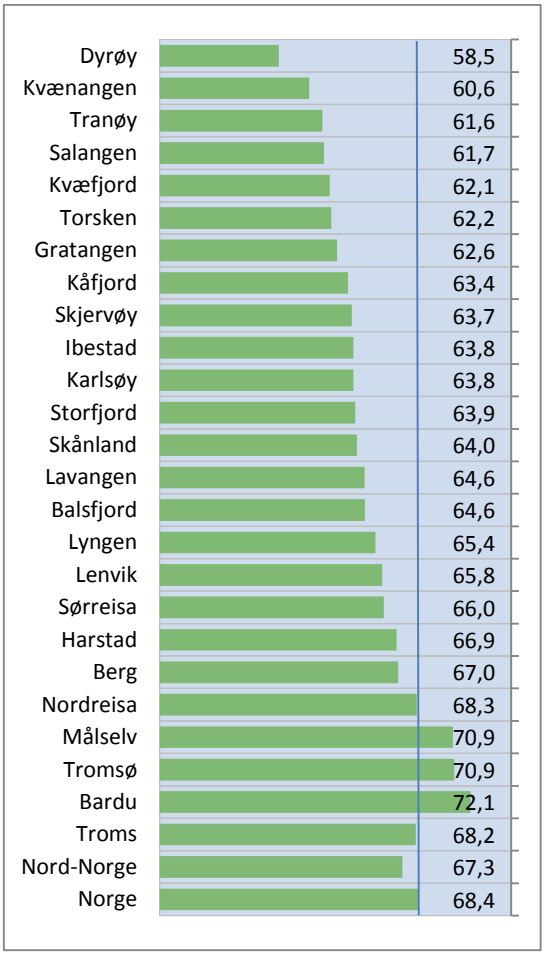

Figur 6.2: Andel sysselsatte av befolkningen 15–74 år, fjerde kvartal 2014.

Blant Tromskommunene er det kun Tromsø og forsvarskommunene Målselv og Bardu som har en sysselsettingsandel større enn landet, og Troms ligger litt under landsgjennomsnittet, men en større andel er sysselsatt i Troms enn i Nordland og Finnmark.

Sysselsetting i primærnæringene

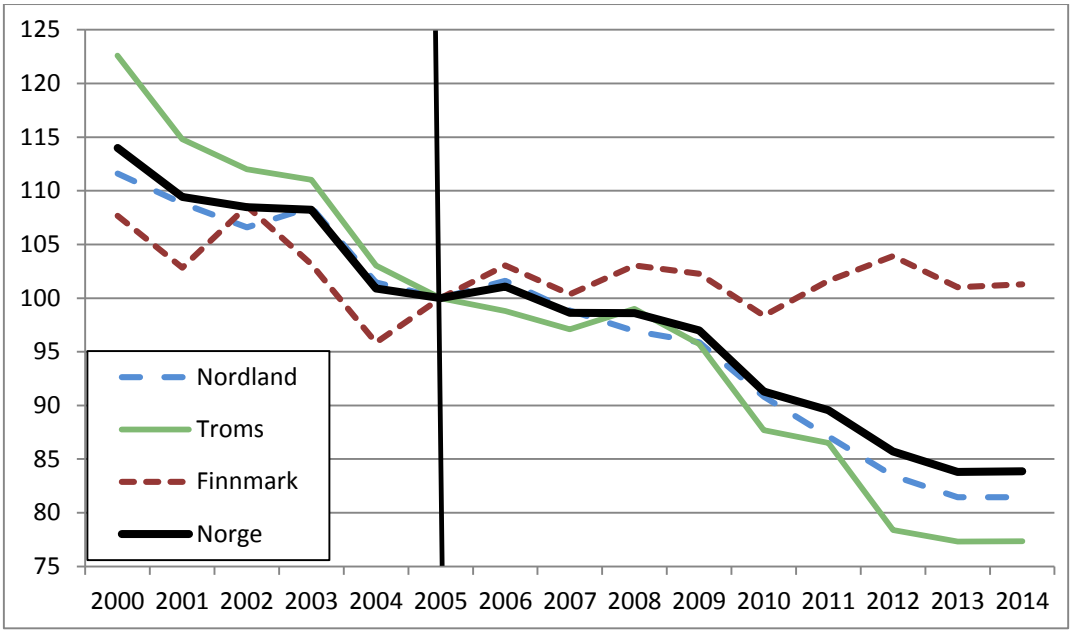

Figur 6.11: Antall sysselsatte i primærnæringene (fiskeri, jordbruk og skogbruk). Indeks, 2005=100.

Sysselsettingen i primærnæringene fortsetter å gå nedover, både som andel av totalt sysselsatte og i antall sysselsatte. I femårsperioden fra siste kvartal 2009 til 2014 ble det 663 færre sysselsatte i primærnæringene, en nedgang på 19 %. Som andel av alle næringer sank primærnæringsandelen fra 5,7 % til 4,8 %.

I Kvæfjord og Skjervøy er antall sysselsatte i primærnæringene mer enn halvert de siste 5 årene, mens Tranøy og Ibestad har hatt vekst. Denne veksten har kommet innen oppdrettsrelaterte næringer.

Fiske og fangst, og jordbruk har hatt en markert nedgang, mens det innen akvakultur har vært vekst de siste årene etter en nedgang i 2012. Skogbruk er en liten næring i Troms med rundt 60 sysselsatte totalt.

Sysselsetting i offentlig tjenesteyting

Sysselsettingen i offentlig sektor i Troms gikk ned fra 2013 til 2014 etter mange år med vekst. Dette skyldes hovedsakelig privatisering i helse- og omsorgssektoren i Tromsø. De siste 5 årene har antall sysselsatte i statlig, fylkeskommunal og kommunal sektor gått opp med 6,4 %, mot 8,6 % på landsbasis.

Næringstetthet

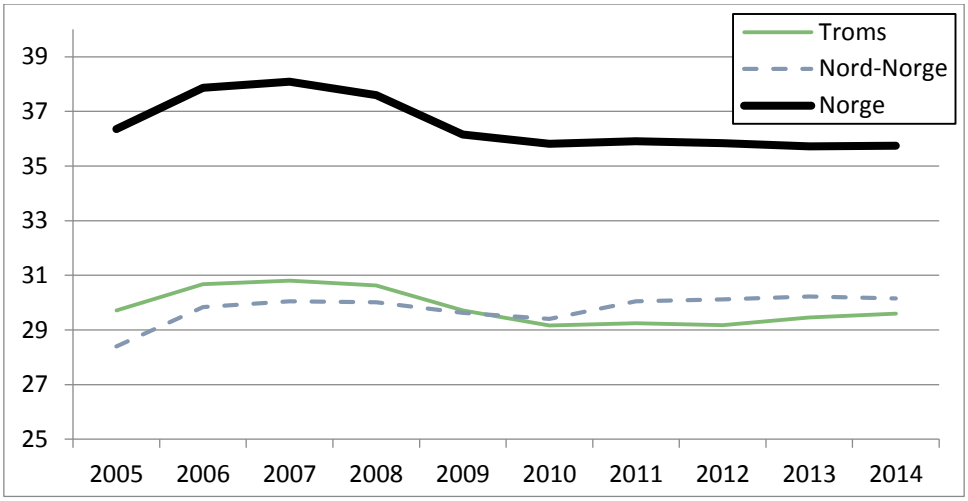

Figur 6.12: Næringstetthet. Antall sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak per 100 innbygger.

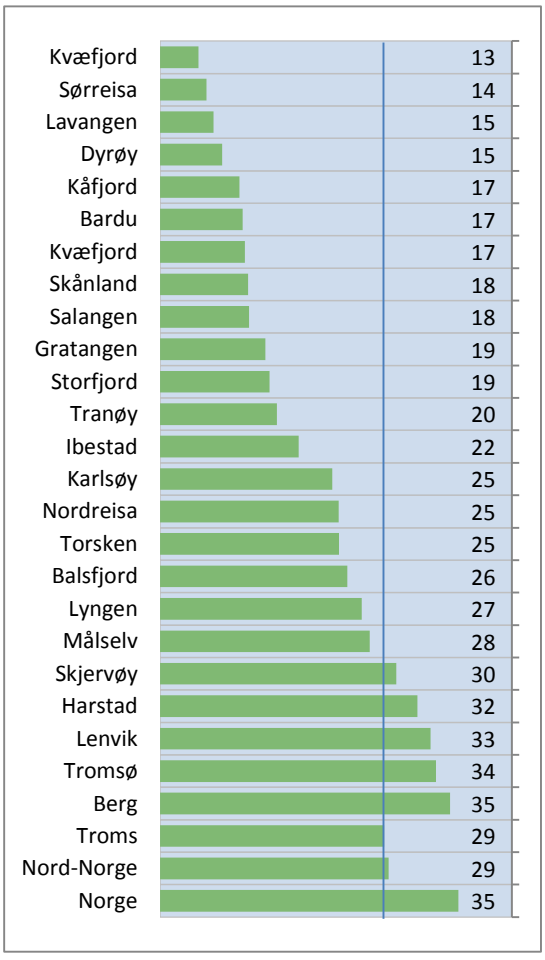

Figur 6.13: Næringstetthet. Antall sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak per 100 innbygger.

kvinner, mot 24 % i 2004.

Næringstetthet er et mål på hvor mye privat næringsliv det er i et område, og måles ved antall sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak per innbygger. Næringstettheten er konjunkturavhengig og økte både i Troms og i Norge før finanskrisen, før den avtok i årene etter. Næringstettheten i Troms og i Nord-Norge ligger på et lavere nivå enn nasjonalt.

Ingen av kommunene i Troms har en næringstetthet som er på nivå med landsgjennomsnittet, men de største kommunene, Tromsø, Harstad og Lenvik, i tillegg til Berg, ligger nært opptil snittet.

Selvstendig næringsdrivende

Antall selvstendig næringsdrivende i Troms hadde en nedgang fra 2004 til 2006, men har etter det tatt seg noe opp igjen. Andelen kvinnelige selvstendig næringsdrivende har hatt økt hvert år siden 2004, og var i 2013 på 27 %. I 2013 var 39 % av de som startet opp nye personlig eide foretak kvinner, mot 29 % i 2004.

Økningen i andel kvinner i næringslivet er i tråd med det som skjer på landsbasis. I Norge var 29 % av landets personlig næringsdrivende i 2013

Nyetableringer og nyetableringsrater

Etter en reduksjon i nyetableringer fra 2006 til 2011, har antall etableringer økt de siste årene, fra 1145 i 2011 til 1566 i 2014. Dette er en del av en nasjonal trend og en normalisering etter en stor nedgang etter finanskrisen. Noe av økningen kan muligens også tilskrives endrede rammebetingelser, for eksempel redusert krav til innskudd i aksjeselskap fra 2012. Hittil i 2015 er etableringsraten i Troms på vei nedover. Første halvår ble det etablert 843 foretak, mot 895 første halvår i fjor.

Nyetableringsraten, antall nye foretak som andel av eksisterende foretak, viser at Troms stort sett følger den nasjonale trenden i nyetableringer, men ligger noe under den nasjonale raten. I 2014 hadde imidlertid Troms en høyere etableringsrate enn Norge. Mye av økningen i nyetableringer i 2014 kom innen bransjer som bygg og anlegg og personlig tjenesteyting.

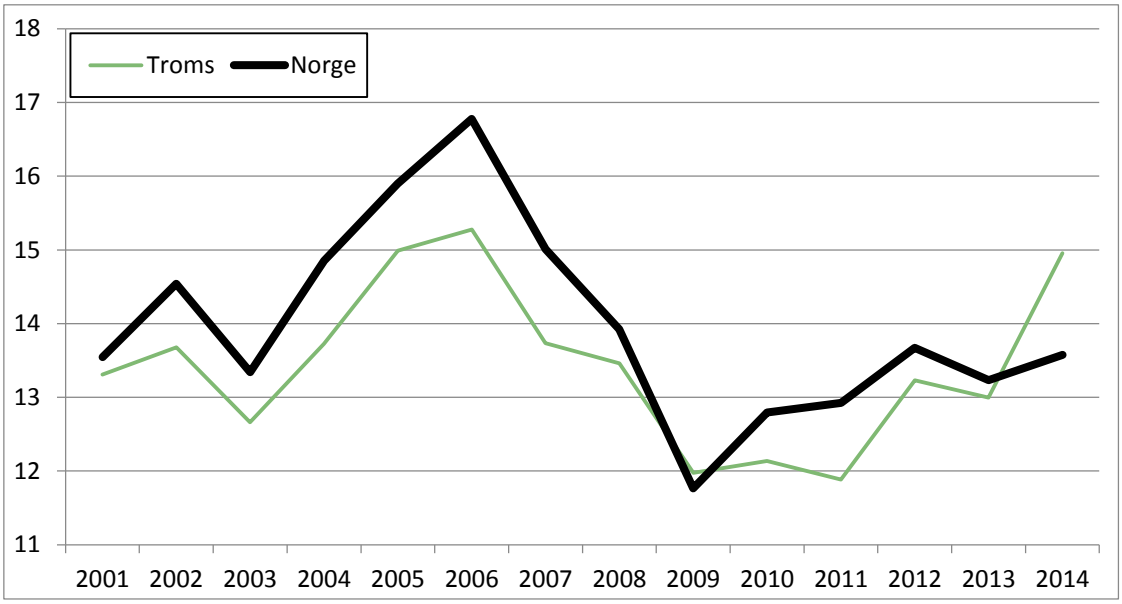

Figur 6.14: Nyetableringsrate, andel nye foretak av eksisterende foretak, 2001-2014.

Overlevelse, lønnsomhet og omsetning

De fleste foretak overlever ikke sine første år, og omtrent halvparten forsvinner det første året. Etter 5 år er rundt 30 % av foretakene fortsatt aktive. Stort sett ligger Troms litt under landsgjennomsnittet på overlevelse, men uten de store avvikene. Antall konkurser hadde en topp i perioden etter at «dot-com»-bobla sprakk i 2001 og etter finanskrisa i 2008, og har også økt de siste årene. I 2014 var antall konkurser nesten på 2009-2010-nivå med 137 konkurser, mot hhv. 142 og 150 i 2009-2010.

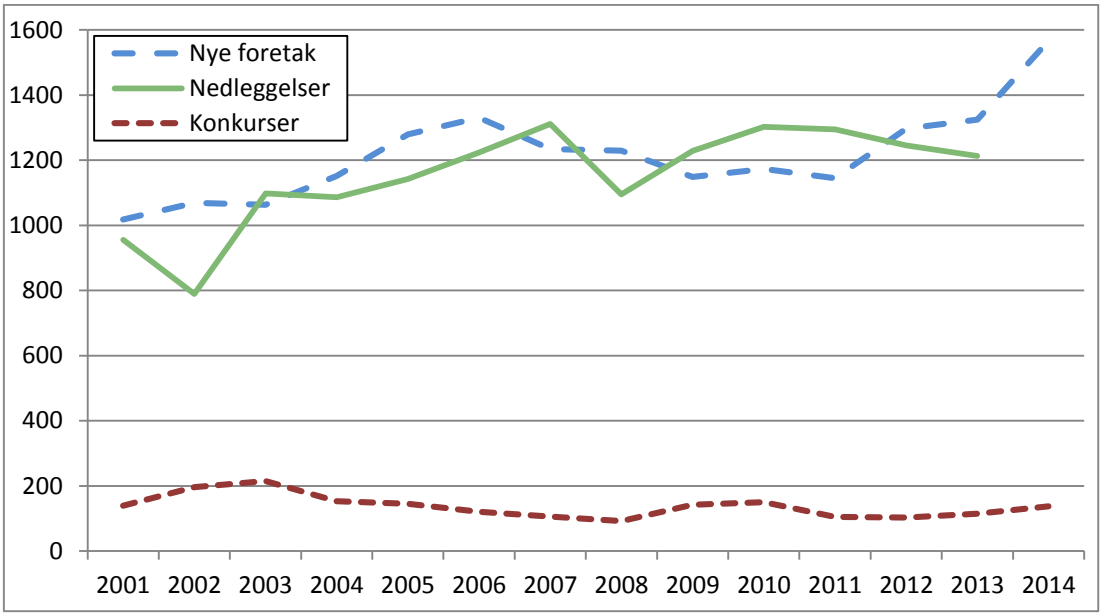

Figur 6.15: Antall nye foretak, nedleggelser og konkurser i Troms, 2001-2014.

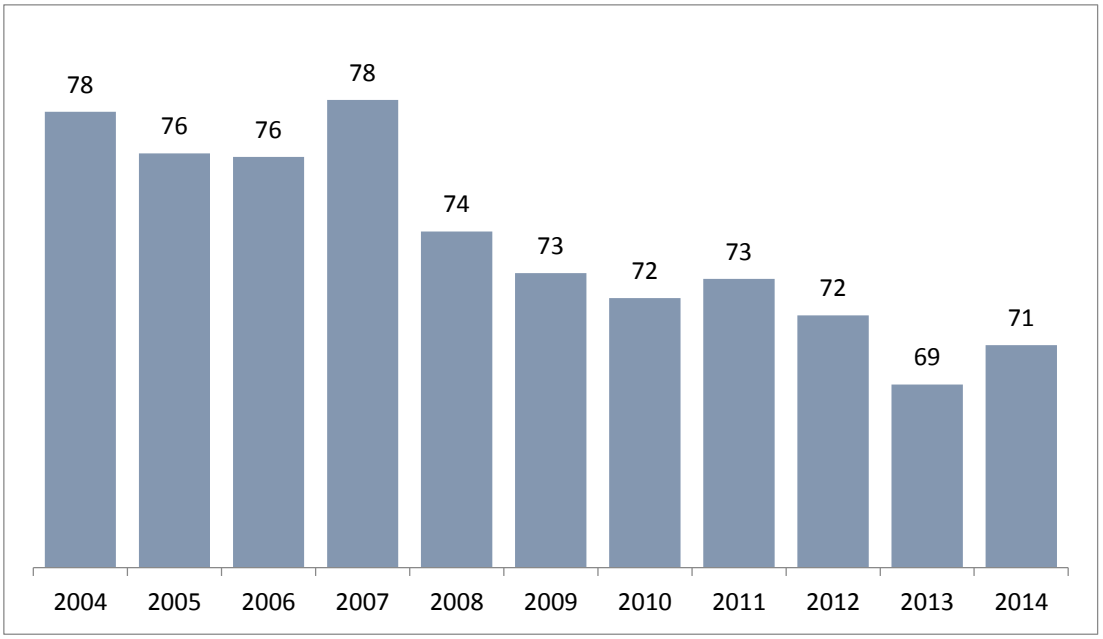

Figur 6.16: Lønnsomhet for regnskapspliktige foretak i Troms. Andel foretak med positivt årsresultat. Kilde: Proff forvalt.

Andelen av foretak i Troms med negativt årsresultat har hatt en økende trend, men med en liten nedgang fra 2013–2014. 2014 var et godt år for foretakene i Troms, med flere foretak med positivt resultat, samt flere foretak med et overskudd på over 20% av gjeld og egenkapital[73]. Total omsetning for alle regnskapspliktige foretak i fylket var 121 milliarder i 2014, en økning på 8,5 milliarder fra 2013.

[73] Også kalt totalrentabilitet.

Sysselsatte i nye foretak

60 % av nye foretak i Troms er enkeltpersonforetak og de fleste har ingen sysselsatte. 9 av 10 nyetablerte foretak har ingen sysselsatte, men ansetter folk i løpet av det første året. Ser man på alle registrerte foretak har 4 av 10 minst én registrert sysselsatt.

KIFT-andeler av sysselsettingen i kommunene

Kunnskap er blitt viktigere. Andelen sysselsatte med høyere utdanning har hatt en stabil vekst det siste tiåret. 35 % av sysselsatte i Troms hadde i 2014 høyere utdanning, 10 % hadde 4-årig utdanning eller mer. I 2005 hadde 29 % høyere utdanning, og 7 % lang høyere utdanning.

Innen kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting (KIFT)[74] har det vært en liten økning på 2 % i sysselsettingen fra 2009 til 2014 og antall sysselsatte i 2014 var 3510 personer. Særlig byggeteknisk konsulentvirksomhet og FoUoI innen naturvitenskap og teknikk har hatt økt sysselsetting i Troms. Foretakene i disse bransjene holder først og fremst til i Tromsø og Harstad. KIFT-sysselsettingen som andel av total sysselsetting holder seg stabil på ca. 4,2 %.

Arbeidsmarkedet i Troms

Yrkesdeltakelse

Yrkesdeltakelsen har gått noe ned de siste årene, etter å ha vært høy i årene før finanskrisen. Tromsø, som huser 47 % av arbeidsmarkedet i Troms, har over tid hatt en yrkesdeltakelse på godt over 70 %. Dette trekker opp andelen for Troms med flere prosentpoeng til 68,2 % i 2014, og gjør at fylket har en høyere yrkesdeltakelse enn de andre nordnorske fylkene, men fremdeles noe under deltakelsen for hele Norge, som er på 68,4 %. Grunnen til den høye yrkesdeltakelsen i Tromsø er hovedsakelig den unge befolkingen som gjør at andelen alderspensjonister i yrkesaktiv alder er mindre.

Til tross for at yrkesdeltakelsen har gått ned har ikke den registrerte arbeidsledigheten økt. Det skyldes at folk har gått ut av arbeidsstyrken. Dels er det fordi flere tar utdanning eller tidlig pensjon, men en annen viktig grunn er at en større andel av befolkingen i yrkesaktiv alder enn tidligere er mellom 67 og 74 år.

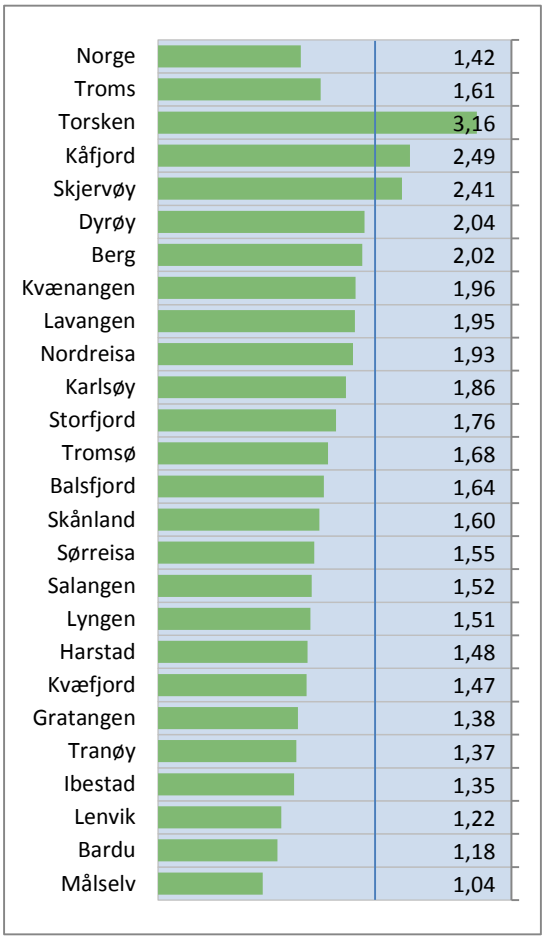

Figur 6.17: Gjennomsnittlig arbeids-ledighetsrate, 2010-2014.

Arbeidsledigheten i Troms lå i snitt på 1,6 % i 2014, og har vært stabil de siste årene. Det er noe høyere enn for landet. Særlig

[74] Hvilke bransjer som inngår i KIFT-begrepet varierer, og det kan ofte være vanskelig å definere kunnskapsintensive bedrifter ut fra bransjekoden. Her er NACE-koder 61, 62, 69, 71, 72, 74 og 82 inkludert.

forsvarskommunene Bardu og Målselv, og Lenvik, utmerker seg med lav ledighet, mens Torsken over lang tid har hatt en høy ledighet.

Pendling

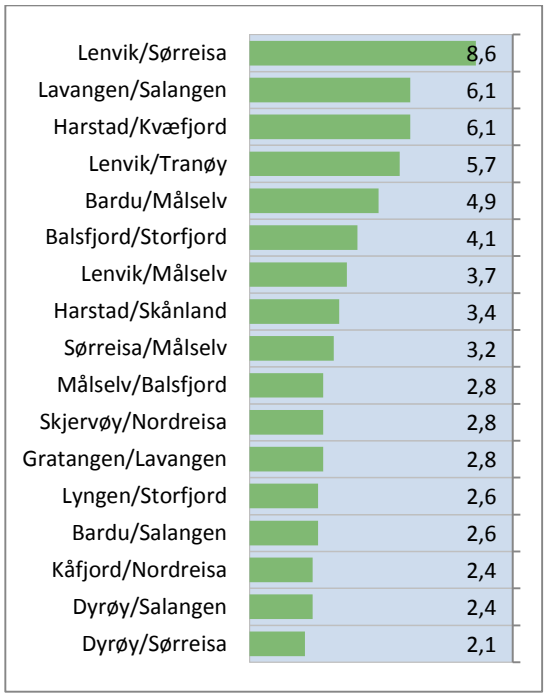

Figur 6.18: Mest integrerte arbeidsmarked. Prosent pendlere mellom kommunene som andel av alle sysselsatte bosatt i kommunene i 2014.

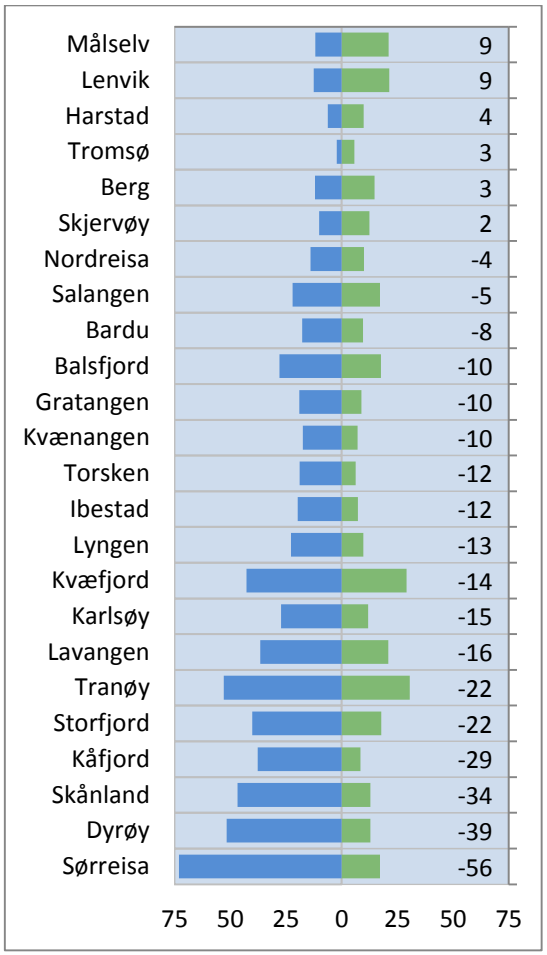

Figur 6.19: «Pendleroverskudd», prosent innpendlere minus utpendlere av sysselsatte i kommunen i 2014. Innpendlere til høyre og utpendlere til venstre.

I 2014 pendlet 4170 personer inn til Troms og 5686 ut fra fylket. De største pendlestrømmene ut av fylket går til storbyene Oslo, Trondheim og Bergen og til sokkelen. I tillegg pendler mange til kommuner rett over fylkesgrensa, og til Bodø og Alta. Det er også de i stor grad de samme kommunene innpendlende bor i.

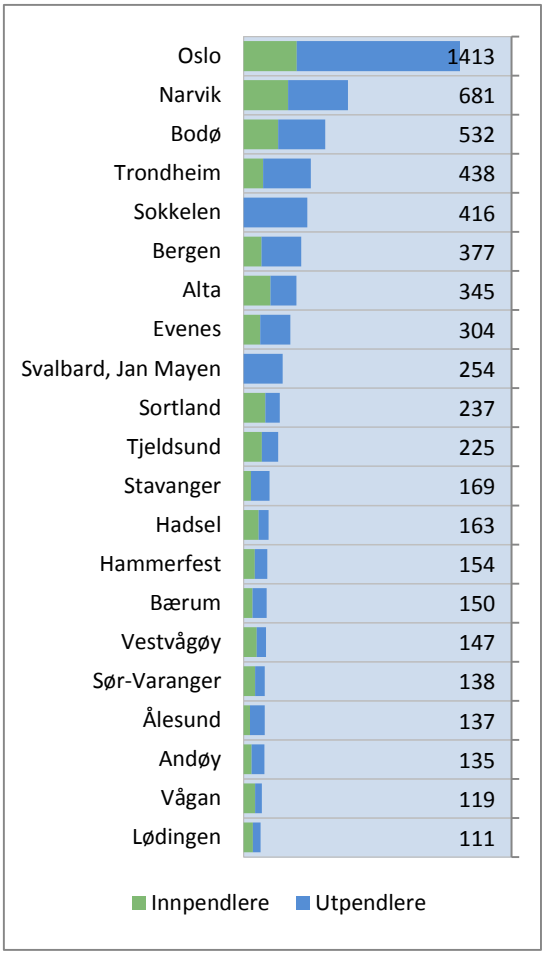

Tromsø drar pendlere fra hele fylket, mens særlig Målselv, Harstad og Lenvik trekker folk fra nabokommunene, og dette bidrar til at de har det største «pendleroverskuddet» i fylket. Den største «pendlestrømmen» i 2014 var fra Sørreisa til Lenvik, på 494 sysselsatte. Totalt er det nesten like mange av de bosatte i Sørreisa som pendler ut av kommunen, som de som jobber i Sørreisa.

Figur 6.20: Antall inn- og utpendlere til og fra Troms, vanligste kommuner/områder utenfor Troms.

Funn i Byregionprogrammet[75]

Som del av det nasjonale Byregionprogrammet er det utarbeidet samfunnsanalyser og rapporter for tre regioner i Troms fylke, her presenteres blant annet viktige utfordringer/funn.

Innenfor næringsutvikling peker petroleum, sjømat og reiseliv seg ut som viktige samarbeidsområder i Sør-Troms og Ofoten. I Tromsøregionen er mat fra sjø og land, opplevelsesnæringer, industrimiljø og næringsklynger framhevet og i Finnsnesregionen peker sjømat, reiseliv og Forsvar seg ut som samhandlingsarenaer.

Generelle næringsutfordringer i Troms

I følge NAVs Bedriftsundersøkelse er Nord-Norge den regionen i Norge som har størst mangel på arbeidskraft. Virksomheter i Troms opplever i større grad enn resten av landet problemer med å rekruttere kompetent arbeidskraft. Virksomhetene tvinges ifølge undersøkelsen til å

[75] Nasjonalt program med målsetning om å styrke regionenes vekstkraft. Programmet skal fremme utvikling som kan utløse byregionenes næringsmessige potensial samt gi økt kunnskap om økonomisk aktivitet og vilkår for vekst. http://distriktssenteret.no/byregionprogrammet/

ansette personer med annen eller lavere kompetanse man søkte etter. Virksomhetene i undersøkelsen melder om forventninger om økt bemanning de neste tolv månedene, men forventningene er noe lavere for 2015 enn tilfellet var for 2014, der 12,1 % av bedriftene venter økt netto bemanning mot 9,4 % i år.

Samlet for alle bransjer er mangelen på arbeidskraft tallfestet i 1264 personer i Troms. Tilsvarende tall for 2014 på 950 personer.

Risikovillig kapital

For å bygge opp et godt næringsliv trengs ikke bare gode fagmiljø og gründere, men også risikovillig kapital. Det er liten tilgang på slik kapital i Troms, som i landsdelen for øvrig. Regjeringen besluttet i mars 2015 opprettelsen av to landsdekkende såkornfond, der disse skal forvaltes fra Bergen og Nord-Norge_. Staten vil bidra med 150 millioner kroner i investeringskapital i hvert av fondene, mens det legges opp til at private investorer må bidra med minst tilsvarende beløp. Innovasjon Norge vil være forvalte statens interesser i fondene. Et slikt såkornfond vil kunne være et viktig bidrag for å styrke mulighetene for Nord-Norsk næringsliv, og tilgang på kapital for innovative bedrifter med internasjonalt vekstpotensial.

Mangel på privat, risikovillig kapital er stadig en utfordring for næringslivet og kan være ekstra belastende i kommuner med svak økonomi.

Infrastruktur

Store avstander preger nordområdene. Regjeringen la i desember i 2014 frem Nordkloden – nordområdene 2014, der del III[76] tar for seg sikrere infrastruktur. Beredskap og miljøvern. Her trekkes det frem at at regjeringen vil videreutvikle transportsystemet i nord slik at det kan håndtere godsstrømmer, hverdagstransport og reiseliv på en pålitelig og bærekraftig måte. Det trekkes videre frem at Norge har som ambisjon å utvikle et effektivt transportsystem i Barentsregionen, med gode interne forbindelser mellom landene og med gode eksterne forbindelser til verdensmarkedet.

Nordnorsk næringsliv opplever transportinfrastrukturen som begrensende for næringsutvikling. Store deler av nordnorsk næringsliv er eksportorientert og basert på rike naturressurser. Lange avstander til markedene gir særlig behov for effektiv logistikk fra og innen landsdelen. Næringene innen olje og gass, mineralressurser, marin sektor og turisme gir grunnlag for vekst i nord, men er avhengige av velfungerende transport på veg, jernbane eller sjø for å kunne ta ut sitt potensial. Videre næringsutvikling innen gruvedrift og mineralbasert næringsutvikling på Nordkalotten medfører et betydelig større krav til infrastruktur og transportkapasitet på bane og sjø. Nedsmelting av is i arktiske områder gir nye muligheter i sjøtransporten.

Kommunal infrastruktur som kommunale næringsarealer, industrikaier, veg, havneanlegg samt vannforsyningsanlegg er en viktig forutsetning for lokalt næringsliv. Spesielt er det utfordringer knyttet til vannkvaliteten flere steder i fylket. Flere steder må befolkningen koke drikkevannet. Mange kommuner må bygge nye eller oppgradere eksisterende vannforsyningsanlegg slik at

76 Nordkloden - nordområdene 2014. Del III, https://www.regjeringen.no/contentassets/885be30502c941bb82631489e6d26910/nordkloden-del-3.pdf

befolkning og næringsliv har rent drikkevann. Slike investeringer er kostbare for kommunene som ofte må delfinansiere investeringene ved økte vannavgifter for innbyggerne.

Det er behov for industrikaier i fylket. Flere steder er eksisterende kaier i dårlig forfatning, noen kaier er enten ut fra størrelse eller tilstand ikke dimensjonert for å ta imot større båter.

Utvikling og styrking av kraftnettet i nord, både gjennom pågående oppgradering av sentralnettet og styrking av regionalnettet i Troms er nødvendige forutsetninger for en god næringslivsutvikling i fylket.

Bred bredbåndtilgang er viktig for næringsutvikling i fylket, og utfordringen fremover er å bidra til at hele Troms får tilgang til varig bredbåndsinfrastruktur. Alle kommuner i Troms har gjennom bredbåndsutbyggingene fått bygd fiberinfrastruktur (stamnett) fram til alle rådhus, og mange kommunale og alle fylkeskommunale lokasjoner. Erfaringene viser at kapasitet i nettet er viktig, og fylkestinget har vedtatt at de bredbåndsløsninger man prioriterer med økonomisk støtte skal være varige løsninger til husholdning og næringsliv. I Troms gjenstår det mange områder som kommersielle utbyggere anser å ha et for svakt kommersielt grunnlag til å kunne bygges ut, slik at offentlige støtteordninger er nødvendige for å sikre høykapasitets bredbåndstilbud i hele Troms. I 2015 har Troms fylkeskommune bidratt til prosjekt som har bidratt til bredbåndsutbygging i kommunene Kvæfjord, Skånland, Gratangen, Ibestad, Sørreisa, Lenvik, Balsfjord, Nordreisa og Kvænangen. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har i samme periode støttet bredbåndsutbyggingsprosjekt i kommunene Tromsø og Salangen.

Status, utviklingstrekk og utfordringer

Landbruk

Den landbaserte matproduksjonen i Troms utgjør en hjørnesteinsbedrift i svært mange kommuner. Den direkte sysselsettingen i jordbruket i Troms i 2013 var på 1143 årsverk med en verdiskaping på 317 mill. kroner. I 2013 var det 1007 aktive jordbruksforetak i fylket. Balsfjord er den største jordbrukskommunen med 229 årsverk og en verdiskapning på 61 mill. kroner.

Troms har naturgitte fortrinn for matproduksjon som godt jordsmonn, store beitearealer av svært god kvalitet, kaldt klima som reduserer behovet for bruk av sprøytemidler, og et lysklima som gir særlige kvaliteter på produktene.

Troms er fortsatt det største geitfylket i landet. Foredlingsindustrien i fylket har relativt sett kommet styrket ut av strukturrasjonaliseringen i TINE og Nortura med store og moderne anlegg som tar imot kjøtt og melk fra hele landsdelen. Det finnes også en del sterke, lokale produsentmiljø og foredlingsbedrifter i fylket.

Hovedutfordringen i landbruket i Troms i dag er den store nedgangen både i antall bruk og i produksjon. I Troms er trenden sterkere enn på landsbasis og i de seinere år har ikke nedgang i bruk blitt kompensert med økt produksjon hos gjenværende bruk, slik at totalt volum produsert har gått ned. Nedgang i landbruksproduksjonen i Troms er særlig bekymringsfullt for foredlingsindustrien i fylket.

Reduksjon i antall aktive gårdsbruk og produksjon skyldes i stor grad manglende rekruttering, noe som igjen har med økonomi og arbeidsforhold å gjøre. Dette er en utfordring både for gjenværende produsenter og for de som driver næringsvirksomhet relatert til landbruk. Det er

også bekymringsfullt for blant annet selvforsyning, bosettingsmønster og desentralisert sysselsetting.

Landbruket er en svært kompetanseintensiv næring der kompetansebehovet spenner fra grunnutdanning til videre- og etterutdanning til eierskifte og kontinuerlig oppdatering innen enkeltproduksjoner og driftsledelse/ økonomi. En viktig brikke for kompetanseoppbygging og rekruttering til det arktiske landbruket er naturbruksskolene. Flere av naturbruksskolene sliter i dag med lav søkning og begrensede ressurser. Her er det nødvendig at det tas tak slik at ikke utdanningstilbudet forvitres.

Troms landbruksfaglige senter er etablert på Senja videregående skole for å drive etter- og videreutdanning innen landbruket. Målet er «*å øke kompetansen i hele landbruksnæringa som grunnlag for næringsutvikling og rekruttering*». Fagsenteret har i flere år tilbudt agronomutdanning for voksne som det har vært stor interesse for.

Det er stort behov for fornying av driftsbygninger og utfordringer er ofte knyttet til offentlig medfinansiering, egenkapitaltilgang, leiejordandel (andel og lengde på kontrakter), planleggingskapasitet.

Eiendomsstruktur og jordleie er en stor utfordring for Tromslandbruket. Nær 60 % av jorda som drives i Troms i dag er leid, oftest på kortsiktige vilkår. En vedvarende utvikling mot større og større driftsenheter med mer og mer leiejord medfører lange transporter, ofte krysskjøring, større maskiner enn jordas bæreevne, ikke optimal anvendelse av husdyrgjødsla, manglende drenering mv. Dette fører til en struktur som hverken er økonomisk eller miljømessig bærekraftig.

Rovviltsituasjonen påvirker mulighetene til å drive beitebasert husdyrproduksjon i store deler av fylket, spesielt sau og rein. Samtidig er nasjonal politikk at det settes krav til antall årlige ynglinger av bjørn, jerv og gaupe i Troms.

Landbruket i Troms har store materielle og menneskelige ressurser som i langt større grad enn i dag kan bidra til å løse kommunenes og andres utfordringer i tjenesteproduksjonen innen oppvekst, velferd, helse og omsorg.

Satsingen på lokal mat gjennom nasjonale utviklingsprogrammer, har ført til en økning av både produsenter og produkter samt kvaliteten på disse de siste 10 årene. For Troms som matfylke har man vært opptatt av å fremme mangfoldet blant produktene fra matprodusentene ved at det beste fra sjø, land, fjell og vann presenteres sammen. Troms har et mangfold av unike råvarer, og har en rekke dyktige produsenter både på kjøtt- og sjømatsiden. Lokalprodusert mat benyttes aktivt av reiselivsnæringen, og det er også derfor viktig å ha en aktiv og levedyktig lokalmatindustri

I 2014 ble *Regional plan for landbruk Troms 2014-2025 Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter*[77] vedtatt av fylkestinget i sak 61/14. Denne gir utfyllende oversikt over status, muligheter og utfordringer for landbruket i Troms.

[77] "Troms fylkeskommune, «Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter» Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025, Vedtatt i Fylkestinget 14.10.2014, sak 61/14.

Skogbruk

Troms er et lauvskogfylke og skogen dekker ca. 1/3 av landarealet. Av et totalt skogareal på 8,08 mill. daa, utgjør lauvskogen 90 %. Produktivt skogareal er på 4,15 mill. daa. Om lag 2,5 millioner daa er økonomisk drivbart, forutsatt tilstrekkelig utbygging av skogsbilvegnettet. Troms er et av fylkene med lavest skogsvegtetthet.

Det er over 9 000 eiendommer med mer enn 25 daa produktiv skog i fylket. Profesjonelle skogsentreprenører står for det vesentligste av hogsten.

Troms har flere større biobrenselanlegg (Tromsø, Setermoen og Harstad) og noen mindre. Dagens skogsvei-infrastruktur og skogplanfaglig kompetanse i Troms er ikke tilstrekkelig til å sikre biobrenselsanleggene nok råstoff over tid.

Skog i vekst både lagrer og tar opp CO2 fra atmosfæren, og kan således fungere som en buffer mot utslipp av klimagasser. Nettotilveksten i skogen (total tilvekst fratrukket hogst og naturlig avgang) binder hvert år rundt 400 000 – 500 000 tonn CO2 i Troms. Dette er over 40 % av årlig CO2-utslipp i fylket.

Skogbruk i Troms er ytterligere beskrevet i *Regional plan for landbruk Troms 2014-2025 Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter*[78].

Reindrift

Reinbeiteområdene i Troms regnes som noen av Norges beste sommerbeiter, og bidrar til ei næring som kjennetegnes av god bærekraft og lønnsomhet. Fra reindriftens totalregnskap november 2014 ser en at Troms reinbeiteområde hadde landets nest høyeste gjennomsnittlige slaktevekter i 2013 med 29,2 kg. Næringen i Troms har mange gode eksempler på innovative og nyskapende miljøer innen reindriften. Dette gjelder innen videreforedling av reinkjøtt, men også kombinering av næring og turisme har blitt mer vanlig innen reindriften. Dette potensialet er økende med bakgrunn i den økende vinterturismen i Troms som gjør kombinasjonsmulighetene større for reindriftsnæringen.

I tillegg til arealbruken vil det i regional plan for reindrift også være naturlig å se på reindriften som nærings- og samfunnsmessig ressurs, herunder næringens eget behov for utvikling næringsmessig, språklig og kulturelt. Reindriften som næring har mange positive elementer i seg. Den bidrar til næringsmessig mangfold, og den bidrar til ivaretakelse og en utvikling av den samiske kulturen.

Fiskerinæringen

Fiskebestandene i Barentshavet og de fleste bestandene i Norskehavet er i god forfatning, og forventes å være det fremover. Etablerte forvaltningsregimer forventes å bestå og bli styrket, blant annet fordi det ble enighet om grenselinjen mellom Russland og Norge i 2010. I Troms ble det i 2014 landet totalt 770 243 tonn fisk målt i rund vekt fordelt på 533 710 tonn torsk og torskeartet fisk, 163 509 tonn pelagiske arter og 73 024 tonn andre arter. Landet kvantum har økt de seinere år etter en periode med nedgang. Troms er nært fiskeområdene i Barentshavet og ved Svalbard. Mange fartøy (norske og utenlandske) lander fangstene i Troms (gjerne frossent) samtidig som de bytter mannskap, foretar service/reparasjoner etc.

[78] "Troms fylkeskommune, «Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter» Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025, Vedtatt i Fylkestinget 14.10.2014, sak 61/14.

For å bidra til at fiskerinæringen fortsetter å være en hjørnesteinsnæring i Troms er det behov for å gjøre næringen mer attraktiv, samt kompetanseheving i form av utdanning og etterutdanning på alle nivå.

Alle deler av fiskerinæringen er tilstede i fylket; fiskeflåte, fiskeindustri, salg, FoUoI og forvalting. Tromsø sin rolle innen fiskeri- og havbruksrelatert FoUoI nasjonalt og internasjonalt er stor som følge av kompetanse på universitetsnivå, innen instituttsektoren, KIFT-bedrifter i området samt at Sjømatrådet har hovedkontor i Tromsø. Det er viktig å sikre og videreutvikle disse fagmiljøene slik at samarbeid mellom næringsliv, FoUoI og forvaltning kan videreutvikles i fylket.

Teknologisk utvikling, effektivisering og lønnsom produksjon på det enkelte anlegg, gjør at fangst pr fartøy eller volum bearbeidet per anlegg øker, Dette bidrar til færre aktører, da råstoffgrunnlaget er begrenset.

Fiskeri- og havbruksselskap med betydelig verdi knyttet opp i rettigheter selges ofte ut av familien og/eller lokalsamfunn i sammenheng med generasjonsskifte. En viktig årsak er at det er mange eiere i utgangspunktet, noe som gjør at aktuelle kandidater lokalt og/eller i familien ikke greier å reise tilstrekkelig kapital for å kjøpe ut de andre medeierne.

Fiskeriene

Troms' andel av den nasjonale fiskeflåten er redusert over tid for de fleste fartøygruppene, som følge av strukturering og salg ut av fylket. Andelen av fartøy med deltakeradgang i fisket etter torsk, sei og hyse med konvensjonelle redskap under 28 m har vært tilnærmet stabil, hensyntatt at strukturordninger medfører at fartøy i lukkede grupper tas ut. I 2014 var det i Troms[79] 7 fartøy med torsketrålkonsesjon, 3 med ringnotkonsesjon og 20 med reketrålkonsesjon. 362 fartøy hadde deltakeradgang i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62ºN med konvensjonelle redskap under 28 m (kystfiskefartøy), 23 i fisket etter NVG-sild og 21 fisket etter sei med not nord for 62ºN.

Pr. september 2015 har 333 fiskefartøy fordelt på 18 kommuner deltakeradgang i fisket etter torsk i den lukkede gruppen for konvensjonelle redskap og hjemmelslengde under 28 m. De fleste er registrert i kommunene Tromsø (104), Lenvik (56), Karlsøy (54) og Skjervøy (31), mens 4 kommuner har 4 eller færre registrerte fartøy. 100 av fartøyene har hjemmelslengde over 11 m, og kan benytte strukturordningene slik at fartøyets kvotegrunnlag kan økes, noe 62% av de aktuelle fartøyene har gjort.

Antall fiskere på landsbasis og i Troms er redusert over tid. I 2014 var det registrert 1405 registrerte fiskere i Troms, hvorav 1107 hadde fiske som hovedyrke og 298 som biyrke. I perioden 2002 til 2014 er nedgang i registrerte fiskere totalt og fordelt på hoved- og biyrke for Troms på henholdsvis 52%, 45% og 68%, noe som er høyere for landet som helhet og hvor nedgangen er henholdsvis 39%, 32% og 60%.

[79] Kilde: Fiskeridirektoratet

For de fleste fartøygrupper i fiskeflåten er det mulig å øke fartøyets kvotegrunnlag ved å kjøpe kvote (strukturering). Økt kvotegrunnlag gir bedre sikkerhet for å finansiere nybygg/nyinvesteringer, flere ombord etc. Dette gir igjen bedre muligheter til forbedringer knyttet til arbeidsmiljø og sikkerhet. Samtidig øker kapitalkostnadene som følge av kjøp av kvote. Kystfiskefartøy med hjemmelslengde under 11 m kan ikke struktureres. Begrenset kvotegrunnlag svekker blant annet muligheten til å kunne være minst to ombord. Samtidig opplever mange usikkerhet knyttet til utforming av de årlige reguleringene innen kystfiskeriene, og dermed fartøyenes økonomiske driftsgrunnlag kommende år og årene fremover.

Innen fiskeflåten er det et betydelig potensial knyttet til tiltak rettet mot råstoffbehandling, teknisk/teknologisk innovasjon og redskapsvalg.

Fiskeindustri

Troms har bedrifter som baserer produksjonen på hvitfisk-, pelagisk- og rekeråstoff. Hvitfiskanleggene i Troms er i hovedsak lokalisert ute langs kysten i området Bjarkøy til Kvænangen. Utviklingen innen hvitfiskindustrien har gjort at avstanden mellom fiskekjøperne har blitt lengre, spesielt i fjordområdene. I Nord-Troms er det etablert mottaksstasjoner eid av ideelle organisasjoner, som fiskarlag, for å bidra til at fiskerne ikke må gå for langt fra heimplassen eller fangstfelt for å levere fangsten. Slike stasjoner anses som infrastruktur, og mottar offentlig støtte til bl.a. transport av fisken inn til fiskekjøpernes anlegg. Torsken som fanges utenfor Troms i hovedsesongen blir i stor grad brukt til saltfiskproduksjon, der størrelsen er viktig for sluttpris, eller eksporteres fersk. Noe filetproduksjon skjer i fylket. Det er flere klippfisktørkeri i Troms der saltfisken som tørkes er produsert i Troms eller Finnmark.

Troms har 2 store, samt noen mindre, anlegg spesialisert på pelagiske arter, og hvor sild, makrell og lodde er viktigste råstoff. Troms er fortsatt rekefylket, da de to store rekebedriftene i Norge som baserer sin produksjon på Barentshavsreker finnes i Troms. I tillegg er det en mindre produsent som har reker fra kystflåten som driftsgrunnlag.

For videre utvikling av fiskeindustrien fremover er markedsorientert produksjon basert på de fordeler Troms har: Nærhet til fiskefeltene utenfor kysten og i Barentshavet, størrelse på fisk som landes og de deler av året fisket skjer. Det er også et betydelig potensial i utnytting av arter som ikke beskattes kommersielt av noen betydning i dag. Utvikling av nye markeder er også viktig. Andre faktorer er kvalitetsforbedringer og prisdifferensiering i innkjøp.

Akvakultur

Matfiskproduksjon av laks, ørret og regnbueørret er vokst til å bli en av de viktigste eksportnæringene for Troms fylke. I 2014 var eksportverdien 4,95 milliarder kroner, noe som utgjør om lag 12 prosent av den totale norske eksporten av laks, ørret og regnbueørret.

Veksten i Troms har vært større enn landsgjennomsnittet de senere årene. Potensialet for fortsatt vekst anses å være størst i den nordlige landsdel, og Troms har gode naturgitte forutsetninger for å øke produksjonen innenfor miljømessig bærekraftige rammer, noe prioriteringene i tildelingsrundene av tillatelser de seneste år viser.

I 2013-2016 blir det tildelt 12 grønne tillatelser i Troms, noe som medfører at det i 2014-2016 blir overført ca. 129 millioner kroner til de kommunene hvor de grønne tillatelsene blir etablert. Dette innebærer at Troms har en potensiell kapasitet av stående biomasse av laks og ørret på 100 170 tonn. I 2015-2016 er det utlyst videre 5 % vekst på 104 av de 106 tillatelsene som er/ blir etablert i Troms.

Produksjonskapasiteten på settefisk har vært og er fortsatt en utfordring i Troms. Per i dag er det 11 settefiskanlegg for produksjon av laks og ørret. I 2011 var det 57 årsverk tilknyttet denne produksjonen. Settefiskanleggene har i dag tillatelseskapasitet på produksjon av 34,3 millioner settefisk/ smolt pr. år. SalMar Nord AS sitt nye settefiskanlegg i Tranøy kommune vil stå for ca. 50 % av denne kapasiteten, og vil være klar for levering av settefisk i 2017. Videre planlegges det ytterligere økt produksjon gjennom andre aktører. På lengre sikt ser det derfor ut som om Troms kan nå målet å bli selvforsynt dersom planene om utvidelser realiseres.

Troms har i dag 9 slakterier for laks og ørret. Dette utgjør 20 % av alle slakteriene i Norge. I 2011 var det 259 årsverk tilknyttet slakteriene i Troms. De fleste slakteriene er integrert i selskap som både har settefiskproduksjon og matfiskproduksjon (hele verdikjeden). Antall slakterier i Troms gjenspeiler i stor grad selskapsstrukturen i Troms, hvor flere mellomstore virksomheter har tilknyttet slakterivirksomhet i områdene de driver i. Halvparten av produksjonen av laks og ørret i Troms slaktes ved Lerøy Aurora AS sitt prosessanlegg på Skjervøy som det klart største anlegget i Troms.

Akvakultur i Troms i dag dreier seg nesten utelukkende om matfiskproduksjon av laks. I Troms er det i dag etablert 17 ulike selskap tilknyttet denne produksjonen, og tillatelsene er spredt mellom mindre, mellomstore og store selskap. Lerøy Aurora AS, SalMar Nord AS, Nordlaks Oppdrett AS og Marine Harvest Norway AS innehar 54 % av tillatelsene til produksjon i Troms i dag. I mange lokalsamfunn i Troms er oppdrett av laks og ørret blitt svært viktig ved at det generer arbeidsplasser gjennom drift av slakteri, settefiskanlegg, brønnbåter og annen tilstøtende virksomhet.

Akvakulturnæringen i Troms kjøpte inn varer og tjenester for over 3 milliarder kroner i 2011, hvorav 80 % var fra leverandører i Nord-Norge (Nofima rapport 12/2012). Rapporten viser også at næringa genererte over 1000 årsverk i primær - og avledet virksomhet, og sysselsatte mellom 10 og 20 % av alle ansatte i privat sektor i 9 av 25 kommuner i Troms i 2011.

Mer enn 400 mennesker er sysselsatt i bedrifter som leverer varer og tjenester til havbruksnæringen i Troms (2011). Det er også i denne delen av næringen det er størst potensiale for vekst i sysselsettingen, både innen eksisterende virksomheter og innen nyetableringer på områder hvor man i dag ikke leverer varer og tjenester fra Troms.

Satsing på kommersiell produksjon av andre marine arter enn laks og ørret har vært nesten fraværende de senere årene. Nytt regelverk tilknyttet fangstbasert havbruk og fokus på mulighetene innen levendelagring av marin villfisk har generert en håndfull satsinger i Troms så langt. De senere år har også det vært noe økning av tillatelser til forskning, herunder rognkjeks og andre kommersielt interessante arter.

Figur 6.13: Oversikt over antall akvakulturtillatelser i Troms i perioden 1994- 2014

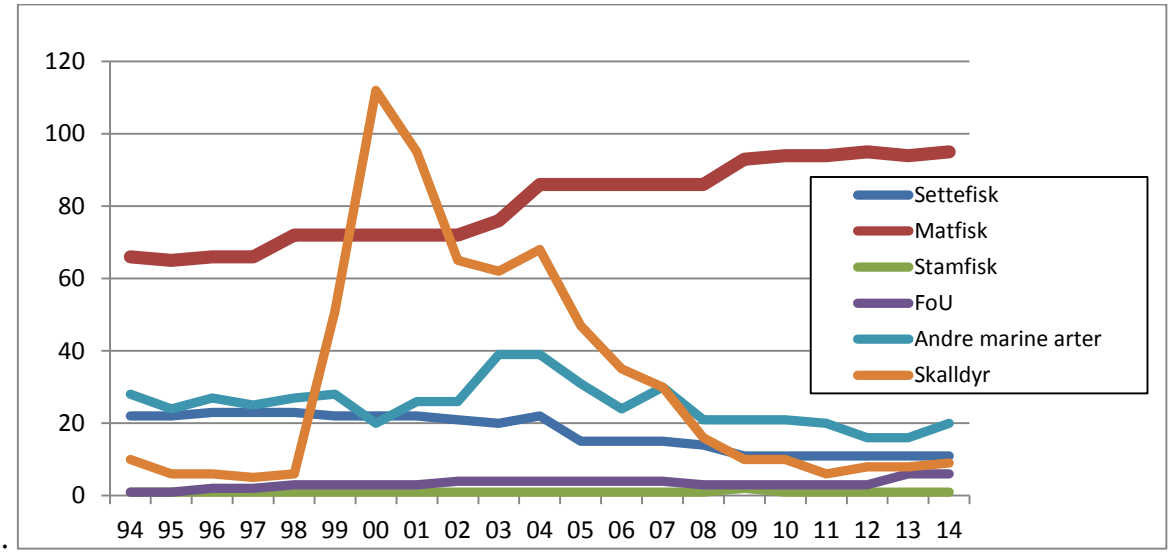

Kilde: Fiskeridirektoratet

Økt produksjon medfører miljømessige og logistikkmessige utfordringer når innsatsfaktorer og ferdigvarer skal transporteres i stadig større volum. Dette belaster lokal-, regional- og statlig veginfrastruktur i fylket. Spesielt vil samspillet med enkeltkommuner og Statens vegvesen stå sentralt for å forvalte vegkapitalen godt. Også transport sjøveien øker, og kravene til sikkerhet og fremkommelighet i farleden vokser med bruken av stadig større fartøyer. Her vil samspillet med Kystverket, kommuner og øvrige statlige etater være viktig for å sikre fremtidsrettet utvikling av både havner, farleder og av sjøsikkerheten.

Tilgang til nytt og egnet areal er en forutsetning for videre vekst innen havbruksnæringen i Troms. Gjennom Kystplan Troms, som er et samarbeidsprosjekt mellom Troms fylkeskommune og kystkommunene i Troms, har målet vært å legge til rette for en helhetlig og samordnet kystsoneplanlegging i Troms. Resultatet av dette prosjektet er at samtlige kystkommuner har revidert, oppdatert og digitalisert sine respektive kystsoneplaner. Det har i tillegg blitt lagt til rette for nye og større akvakulturlokaliteter i fylket.

Havbruksnæringen i Troms skal være miljømessig bærekraftig. Selv om utfordringene med lakselus i dag er betydelig mindre i Troms og Finnmark enn i landet for øvrig, kan en videre biomassevekst og økning av antall laks i sjø, sammen med forventet økt sjøtemperatur, kunne endre dette bildet på sikt. Regjeringen har i Stortingsmelding nr. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*[80], satt lakselus som en viktig miljøindikator for regulering av produksjonen i fremtidens lakse- og ørretoppdrett.

[80] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-2014-2015/id2401865/

Kunnskap om næringens påvirkning på biologisk mangfold og økosystemene må styrkes. Fylkesmannen, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet som har forvaltningsansvaret for disse områdene definerer fortløpende rammene og regelverket for næringen i takt med utviklingen.

Det må satses tydeligere på forskning, utvikling og utdanning. Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet må styrkes som ledende forsknings- og utdanningsinstitusjon innenfor fiskeri- og havbruksnæringen. Det samme gjelder forskningsmiljøer og institutter som Akvaplan-niva AS, Nofima AS og Havforskningsinstituttet m.fl. Styrking av kompetansemiljøene innenfor teknologi og leverandørindustri, sammen med økt fokus og utnyttelse av forskningsmessig infrastruktur, er viktig fremover.

En god fremtidsrettet utvikling i Troms krever betydelig satsing på kunnskap, økte ressurser koblet til bedre og tettere samordning, samarbeid og dialog mellom ulike nivå tilknyttet myndigheter, næring og FoUoI sektoren.

Fylkestinget i Troms vedtok den 11.06.13 en helhetlig akvakulturpolitikk som er styrende for fylkeskommunale prioriteringer ovenfor næringen fremover.

Havbruksstrategi for Troms (2013)[81] har definert 31 strategier og 53 tiltak. Disse kan forenklet deles i fire delkapitler eller innsatsområder; (1) Areal, forvaltning og bærekraft, (2) Lokale og regionale ringvirkninger, (3) Videregående utdanning og rekruttering og (4) Forskning, utvikling og innovasjon.

Reiselivsnæringen

Reiselivsnæringen i Troms har en positiv utvikling. Den prosentvise økning fra 2013 til 2014 for alle rapporteringspliktige kommersielle gjestedøgn var på 15 %, fra 1 006 914 til 1 153 229 overnattinger. Av de besøkende var det 819 576 norske og 333 653 utenlandske statsborgere som tilsvarer en økning på 14 % norske gjester og 17 % utenlandske gjester. Endringen på segmenter rapporteres bare på hotellgjester. Denne viste positive tall for 2014, da kurs- og konferansemarkedet økte med 28 % og ferie/fritid med 19 %. Yrkestrafikken økte med 7 % i samme periode. Kurs-, konferanse- og fritidstrafikken er markeder som bearbeides aktivt av reiselivsnæringen, mens utviklingen av yrkestrafikken i større grad påvirkes av utenforstående hendelser. Næringen sysselsatte 5590 personer i 2013 og omsatte for 6,25 milliarder i 2014. Næringene har de siste årene opplevd vekst både i sommer- og vintersesongen.

Næringen preges av nyetableringer, investeringer og økt vilje til samarbeid. Den positive veksten i antall besøkende har medført innovasjon og utvikling av aktivitetsleverandører. Det har kommet flere leverandører, og disse utvikler flere produkter. Det er bygd hoteller som har medført en betydelig vekst i hotellkapasiteten. Dette medfører kapasitet til fortsatt vekst i de periodene det tidligere har vært fullt, mens det på den andre siden påvirker beleggsprosenten på de enkelte hotellene i de periodene det er mindre besøk, og gir derfor en lavere inntekt per hotell. Reiselivsnæringen har over flere år utviklet samarbeidsrelasjoner på tvers av nisjer og geografi, og fremstår nå i større grad samlet. Utviklingen medfører at kompetanse og erfaring deles mellom aktørene, og en bedre organisering gir næringen større slagkraft.

[81] Du finner havbruksstrategien her:

http://www.tromsfylke.no/Portals/0/Vedlegg/Stabssjef/Planavdelinga/planer%20og%20strategier/Havbruksstrategi%20for%20Troms%20internettversjon.pdf

Det er i Troms et arenaprosjekt som har jobbet aktivt mot vinterturisme, i tillegg til ulike bedriftsnettverk som arbeider mot ulike nisjer innen reiselivsproduktet Troms. Det har i Troms vært fokusert på arrangementer og kurs- og konferansesegmentet, som i sin innordning vil kunne gi betydelige løft i besøket i perioder hvor man bedre får utnyttet kapasiteten hos hotellene og aktivitetsleverandørene. Troms har også fått sin del av en oppblomstring av cruisetrafikken i Nord-Norge, noe som gir betydelige ringvirkninger på land og anses å ha en positiv effekt på utviklingen av nye produkter rettet mot reiselivsmarkedet.

Utfordringer

For å sikre kompetanse og erfaring må Troms fortsatt fokusere på å bli en helårsdestinasjon hvor det er økonomisk bærekraft i å beholde en full stab med ansatte gjennom alle årstidene. Der man tidligere har utviklet og lyktes med å øke vinterbesøket, har dette medført en kapasitetsutvidelse både på overnattings- og aktivitetssiden. Denne utvidede kapasiteten blir i mindre grad utnyttet i sommerhalvåret, noe som medfører usikre sesonger for bedriftene og deres ansatte. Reiselivets organisasjon med destinasjonsselskaper og landsdelsselskap må utvikles for å nå bærekraft. Strukturen må være hensiktsmessig bemannet med rett kompetanse og ressurser til å understøtte næringen. Oppgavefordelingen mellom lokalt, regionalt og landsdelsnivå må organiseres på en hensiktsmessig måte. Reiselivssatsingen må styres slik at større geografiske deler av fylket får ta del i veksten. Hensiktsmessige bakgrunnsdata for å etterprøve og understøtte utviklingen må utvikles, herunder statistikk for mindre overnattingssteder og aktivitetsleverandører. Det må utvikles nasjonale løsninger for å drive kvalitetskontroll av aktivitetstilbyderne, både for å øke kunnskap, heve kvalitet og gjøre reiselivsproduktene trygge.

Mineraler

Mineralknapphet er satt høyt på agendaen i EU. I Norge kom næringsdepartementet i 2013 med et sett med koordinerte tiltak som grunnlag for utvikling av mineralindustrien. Det ble blant annet tildelt rundt 100 millioner kr fordelt over en fireårsperiode, til kartlegging av mineralressurser i Nord-Norge («*Mineralressurser i Nord-Norge*» (MINN)) i regi av Norges Geologiske Undersøkelse (NGU). Programmet har påvist en rekke nye forekomster, noe som vil øke prospekteringstakten fremover (flere leiteselskaper) og med stor sannsynlighet bidra til at en finner nye forekomster av råstoff.

I 2014 var salgsverdien av produsert råstoff i Troms på til sammen 131, 6 millioner kroner, fordelt på byggeråstoff 93,6 millioner, naturstein 0,5 millioner og industrimineraler 37,4 millioner. Antall ansatte i næringen i 2014 var 100 personer.

Når det gjelder byggeråstoff, ble det tatt ut grus og sand på 31 steder i fylket i 2014, mens det ble tatt ut knust stein (pukk) på i alt 12 steder i fylket.

Det er fortsatt ingen malmforekomster i drift i Troms, men det er undersøkelsesrett (tidligere muting) i følgende områder både av norske og utenlandske selskaper: Bergmark, Reinfjord, Vaddas-Birtavarre, Kåfjorddalen, Ringvassøy, Vannøya N, Vannøya S, Espenes og Andørja. Det er størst interesse for følgende metaller: Nikkel, kobber, sink, gull og jern. Det har i 2015 vært relativt liten aktivitet, men dette gjelder ikke bare Troms, også globalt. Potensial for industrimineraler er først og fremst grafitt (Senja) og kalkstein (Rolla, Evenes), og i tillegg dolomitt flere steder. Det er for tiden drift på en skifer/muresteinsforekomst i Nordreisa. Det

kan også være potensial for småskala drift på kleberstein og skifer i tillegg i Målselv, Skjervøy og Kvænangen.

Mineralstrategien i Troms har blitt fulgt opp på flere måter siden den ble vedtatt i Fylkestinget. Troms fylkeskommune har gjennom samarbeidskontrakt og økonomisk støtte til Norges geologiske undersøkelser (NGU) fått til ytterligere kartlegging av mineralressursene i fylket. Dette har bidratt til flere prospekteringer i Troms. Mineralsatsingen har vært fulgt opp på FoUoI-siden med blant annet et forskningsprosjekt i regi av Kolartic på bærekraftig gruvedrift, lokalsamfunn og miljø, med partnere fra Finland, Sverige og Norge (Norut).

Arenaprosjektet i Nord-Norge, «Mineralklynge Nord», der bedrifter og kompetansemiljø fra Troms er involvert, gjennomførte i 2014 en rekke fellessamlinger, studieturer. De har utviklet målrettete verktøy og prosjekter for å utvikle mineralnæringen i nord. Programmet har nylig fått godkjent videreføring som Arenaprogram for ytterligere 2 år.

Det er jobbet aktivt for å styrke det malmgeologiske miljøet ved Norges arktiske universitet i Tromsø blant annet gjennom bevilgning til doktorgradsstipendiat i skjæringsfeltet geologi/miljø og Scanning elektron mikroskop. Institutt for geologi har for tiden tre professorstillinger innen berggrunnsgeologi. Det er nylig utlyst en professor/førsteamanuensisstilling i geokjemi, en professor/førsteamanuensisstiling i malmgeologi/mineralressurser og en phd stilling i malmgeologi/mineralressurser.

Prosjektet på Rolla i Ibestad kommune, som fylkeskommunen tildelte midler til, har gått som planlagt. I 2014 ble det gjennomført flere folkemøter med grunneiere og lokalbefolkningen for å få aksept for prosjektet og boringen. Det ble deretter gjennomført boring i området Breivoll, Skog og Parten. I etterkant av dette ga grunneiere og lokalbefolkning på nytt sin tilslutning til en fortsettelse av prosjektet. I 2015 er det gjort ytterligere analyse av borekjerner og tilsammen 225 prøver er analysert. Analysene skal være ferdigstilt senest andre kvartal 2015 med påfølgende skriving av sluttrapport.

Utfordringer

Den positive tendensen som var i mineralnæringa frem til 2013 fortsatte ikke inn i 2014 og 2015. Lavkonjunkturene har ført til mindre aktivitet, noe også fylkeskommunen merker gjennom at det har vært mindre kontakt med nye aktører om utvikling av mineralprosjekter i fylket. Fylkeskommunen vil følge opp arbeidet med å få til ytterligere kartlegging i Troms gjennom NGU. I samarbeid med Nordland og Finnmark fylkeskommuner vil det igangsettes arbeid med å få på plass en nordnorsk mineralstrategi. Gjennom dette vil fylkene på en bedre måte kunne bidra inn i prosessene med å få løst flaskehalsproblemer knyttet til rettighets- og miljøspørsmål, men også bidra mer målrettet med å få synliggjort mineralnæringas viktighet for samfunnet og å være en pådriver inn i de prosesser som hindrer utvikling i næringa. Gjennom Troms Mineral vil det fortsatt jobbes aktivt med å styrke fagmiljøet innen malmgeologi, i tillegg til at lokale initiativ, ã la Ibestad, fortsatt vil ha fokus.

Petroleum

I følge leverandørrapporten *Levert 2014*[82] opplevde Troms en samlet vekst i sine leveranser til petroleumsindustrien på nærmere 10 prosent fra 2013 til 2014. I 2014 ble det levert varer og tjenester for 883,4 millioner kroner. Men utviklingen i fylkets petroleumsregioner er svært ulikt,

[82] Utført av Kunnskapsparken Bodø i samarbeid med Kunnskapsparken Nord og andre

med vekst i Tromsø og reduksjon i Harstad. Det var 718 årsverk forbundet med leveransene, fordelt på 35 leverandørbedrifter.

De bransjespesifikke leveransene fra industrien i Troms har vært beskjedne i forhold til de tunge leverandørmiljøene på Helgeland, i Salten og i Hammerfest. I 2010 var de på 9 prosent av de samlede leveransene fra nordnorsk leverandørindustri på 3,6 milliarder kroner. Det er positivt at andelen i 2014 var økt til 15,7 prosent av totalt 5,64 milliarder.

Leverandørindustrien i Tromsøregionen har hatt en formidabel vekst de senere årene. Fra leveranser på 200-millionerstallet i 2010, 300-millionerstallet i 2011, og fram til 2014-tallet med 661 millioner kroner. Antall leverandørbedrifter i Tromsø økte fra 16 i 2013 til l17 i 2014, og antall utførte årsverk fra 491 til 560. De sysselsatte årsverkene i Tromsø kjennetegnes av høyt gjennomsnittlig utdanningsnivå, og sterke ingeniør- og kompetansemiljøer i bedrifter som Aker Solution MMO, Akvaplan-niva og Kongsberg Satellite Services.

I Harstad-regionen har antallet utførte årsverk fra leverandørindustrien falt fra 203,5 i 2013 til 108,2 i 2014. Hovedårsaken er den betydelige nedbemanningen Aibel har gjort som en følge av lavere aktivitetsnivå. Totalt hadde Harstad leveranser for 181 millioner kroner i 2014 mot 239,4 i 2013. Antall leverandørbedrifter ble i samme periode redusert fra 15 til 14.

Fylkestinget i Troms vedtok i 2012 *Strategi for utvikling av petroleumssektoren i Troms*. Strategien har fokus på følgende 6 områder: (I) Kompetanse, (II) Infrastruktur, (III) Leverandørutvikling, (IV) Rammebetingelser, (V) Samfunnsutvikling og (VI) Samarbeid og arena.

Etter dette er det gjennomført en rekke store satsinger som vil ha stor effekt i fylket. Det har vært arbeidet både politisk og gjennom målrettet virkemiddelbruk. Et satsingsområde har vært å få etablert sterke petroleumsrelaterte fag- og industrimiljøer i fylket. I 2014 besluttet Statoil å oppføre et nytt bygg i Harstad og første spadetak ble tatt i 2015. Også innsatsen for å styrke Tromsø som petroleumsby har vært betydelig. Fylkeskommunen har blant annet bidratt til utvikling av kunnskapsmiljøer gjennom satsinger på petroleumsrelatert forskning og utdanning. Roald Amundsen Petroleum Research (RAmP) ble offisielt åpnet februar 2014. Dette er et partnerskap mellom fem FoUoI-institusjoner i Norge som gjennom felles forsknings- og studieprogram skal fokusere på de sentrale teknologiske faktorer og utdanninger rettet mot arktiske petroleumsaktiviteter.

Troms fylkeskommune har vært initiativtaker for å styrke det nordnorske samarbeidet innen petroleumssektoren, og et konkret resultat er etablering av Nordnorsk Petroleumsråd. Fylkeskommunen deltar også i Norsk Gassforum.

Fylkesrådet har bidratt med midler for å styrke det petroleumsrelaterte arbeidet i Tromsø/Nord-Troms og Harstad/Midt-Troms. Etter initiativ fra fylkeskommunen er det etablert samarbeid mellom partene. Arbeidet fokuserer blant annet på tilrettelegging, koordinering, kommunikasjon og kompetanseheving og rekruttering. Tromsø kommune har i likhet med Harstad/Lenvik arrangert flere møter mellom områdene og nasjonale og internasjonale selskaper.

Utfordringer

Leverandørindustrien rapporterer om mørkere utsikter for 2015. Særlig leverandørene i Harstad forventer lavere leveranser. Også i Tromsø er det stor usikkerhet med hensyn på fremtiden.

Gjennom Troms petroleum og Nordnorsk petroleumsråd er det satt i gang arbeid for å utrede mulighetsrommene som finnes i de nasjonale rammebetingelser innen petroleum, med sikte på å få frem policy-utviklende tiltak. Å muliggjøre ilandføring på Veidnes gjennom å endre de fiskale rammebetingelser er en målsetning. Spørsmålet er om det er mulig å få et mer differensiert fiskalt system på norsk sokkel der frontierområder som Barentshavet, hvor det blant annet er dårlig infrastruktur, får bedre tilrettelagte rammebetingelser. Det vil også jobbes med å få utbygd videre det regionale/landsdelsmessige forsyningssystemet innen arktisk teknologi og ytterligere leverandørutvikling.

Bioteknologi

Regjeringen har besluttet at det skal utarbeides en nasjonal bioøkonomistrategi i løpet av 2015. For utarbeidelsen er det etablert et eget sekretariat under Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Landbruks- og matdepartementet. Det er signalisert fire hovedtema for bioøkonomistrategien, og for Troms må disse særlig ses i lys av aktiviteten innenfor marin bioteknologi. 1. Et konkurransedyktig næringsliv. 2. Mer fornybar karbon til energi, materialer og kjemikalier. 3. Trygg og sunn mat med mindre miljø- og klimabelastning. 4. En helhetlig kompetanseplattform for en kunnskapsbasert bioøkonomi[83].

Grønn økonomi, det grønne skiftet og sirkulærøkonomi er begreper som blir koblet til bioøkonomien. Alle disse er vide begreper, men hvor bioøkonomien spiller en viktig rolle og bioteknologi kan betraktes som kunnskapsnavet. Selve bioøkonomien omhandler produksjon av fornybare biologiske ressurser, og deres bearbeiding til mat, fôr, kjemikaler, ingredienser, materialer, farmasi og bioenergi. Koblet mot sirkulærøkonomien omfatter dette forståelsen av en økonomi som bidrar til at ressurser forblir i økonomien, også etter at produktet ikke lengre brukes til sitt opprinnelige formål[84].

OECD forventer at bioøkonomien vil være et bærende element i Europas økonomi innen 2060[85]. I en bioøkonomi vil primærnæringenes betydning øke markant ved at råvaren blir utgangspunkt for langt flere produkter enn i dag. Dette gir en økt forventning om sektoroverskridende samarbeid og tverrfaglig kompetanse som grunnlag for innovasjon. Dette kan medføre endring av etablerte verdikjeder, der målet er å utnytte råvaren nærmest mulig «produksjonsstedet», og skape nye kunnskapsbaserte arbeidsplasser.

Pilot- og demonstrasjonsanlegg er å anse som en forutsetning for en realisering av nyskapingspotensialet innen bioøkonomien. For å trekke dette ned på bedriftsnivå kan tilgangen til fysisk infrastruktur være avgjørende for bedriftens innovasjons- og kommersialiseringsprosess. Her er en av hovedgrunnene til at Troms bør være en aktiv pådriver i utviklingen av bioøkonomien, gjennom en videre satsing på bioteknologi med utgangspunkt i det marine ressursgrunnlaget. I Arena-programmets hefte «Teste, simulere og visualisere» understekes viktigheten av tilgang til fysisk infrastruktur som et bidrag til at norskbasert virksomhet får utvikle seg. De viktigste anleggene å vise til, også i nasjonal målestokk, er de to Tromsøbaserte pilot- og testanleggene Barents Biocentre Lab og Nasjonalt anlegg for marin bioprosessering.

83 Nærings- og fiskeridepartementets invitasjon til regionalt innspillsmøte i Tromsø 4. september 2015.
84 https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Bredere-satsing-mot-en-sirkular-okonomi/id765158/
85 Naturviteren nr. 9, 2015. Tidsskrift for Naturviterne.

Den andre hovedgrunnen for at Troms kan påta seg en lederrolle innen en marinbasert bioøkonomi er Arenaprogrammets næringsklynge Biotech North. Professor Torgeir Reve ved Handelshøgskolen BI, Oslo sier at «vi ser at fysisk infrastruktur har hatt, og vil ha, stor betydning for utviklingen av en næring. Konkurransen om de internasjonale kunnskapsbedriftene skjerpes, og da vil det være et godt grep å satse på fysisk og kunnskapsmessig infrastruktur i næringsklyngene»[86]. Utsagnet viser den viktige koblingen som er mellom fysisk infrastruktur og en næringsklynge, der Troms innehar begge deler.

Visjonen for den bioøkonomiske satsingen er framtidsrettet og tilpasset vårt fylkes naturressurser og naturgitte fortrinn. Dette i kombinasjon med de nevnte anleggsstrukturer, relevante forsknings- og utdanningsinstitusjoner, samt en regional kompetanse- og innovasjonsinfrastruktur, gjør det legitimt å sette Troms på kartet i en bioøkonomi.

Troms kan gjennom «det grønne skiftet» utløse en styrket satsing på den marine bioøkonomien for å forløse potensialet, med muligheter vi i dag ikke ser. En skal derimot ikke la potensialet blende for de utfordringer som allerede eksisterer, i og med at bioteknologi i seg selv er en ny og uutforsket næring. Nye stoffer som markedet ikke kjenner til, gir også nye utfordringer vi ikke kjenner til.

Utfordringer

Biotech North har i 2015 fått gjennomført en analyse av det eksisterende bioteknologimiljøet i Troms, som viser at mange av de utfordringer som tidligere er beskrevet, fortsatt er gjeldende. Særlig nevnes utfordringer innen kommersialisering. Dette til tross for at miljøet vurderes som sterkt innen utdanning, forskning og utvikling, og at næringslivet er svært kunnskapsintensivt og tilkjennegis en høy kvalitet. Dette bekrefter at kommersialisering av de marine bioteknologibaserte produkter har tilsvarende utfordringer som andre bioteknologiske produkter, som forutsetter langsiktighet, tverrfaglighet, høy kapitalintensitet og risikovilje. I tillegg er langt mindre av det marine ressursgrunnlaget for denne økonomien oppdaget og utforsket, noe som gir en tilleggsutfordring for hva som kan kommersialiseres. Tross utfordringene har miljøet utvist en «utholdenhet» det er verdt å bygge videre på for å kunne møte denne utfordringen.

Det er, innad i Arenaprogrammet, identifisert at få bedrifter har løpende behov for moderne testfasiliteter for forskning, utvikling og innovasjon, men mange har behov for tilgang i perioder. Dette faktum utgjør en stor utfordring for miljøets testanlegg, der spennet mellom å være et test- og pilotanlegg skal ivaretas, samtidig som de kommersielle driverne skal stimuleres ovenfor nasjonale og internasjonale aktører. Denne utfordringen må ivaretas gjennom å etablere nye samspillsmodeller, som ivaretar de økonomiske utfordringene for denne type anlegg, for en næring der potensialet foreløpig utgjør en verdibase som ennå ikke har nådd sin høyde.

Naturgitte fortrinn er ikke tilstrekkelig i utviklingen av en bioøkonomi. I tillegg kreves det kompetanse og kapital for realisering av de gode ideene. For Troms kreves det ytterlig satsing på bioteknologi innen det marine, og en kartlegging av regionens komparative fortrinn i lys av dette. Bioøkonomien omfatter ikke kun marine produkter, men vår regionale utfordring er å

86 Arena/NCE: «Teste, simulere & visualisere, raskere innovasjon i klyngene med fysisk infrastruktur – raskere innovasjon i klyngene med fysisk infrastruktur». Hefte utgitt mai 2014.

ivareta det forspranget og den posisjonen vi har på denne sektoren, som også er en nasjonal ressursbase. En styrket kartlegging vil vise hva en bør bygge på videre for regionens utvikling.

Betydningen av forskning, utvikling og innovasjon er gjennomgående i en bioøkonomi. For framtidens regionale strategier må det her forventes en styrket satsing, herunder også organisatoriske grep, med tanke på integrerte evaluerings- og implementeringsmekanismer. Dette bygger opp om regionens satsingsområde innen SMART-spesialisering.

Innovasjonsinfrastruktur

Innovasjonsinfrastrukturen i Troms består av næringshagene Senja, Halti og Målselv, Kunnskapsparken Nord, Norinnova (SIVA-strukturen), samt inkubatorer som for eksempel Intek Lyngen og noder. I tillegg regnes våre institusjoner innen høyere utdanning og forskning som en del av innovasjonsinfrastrukturen; UiT Norges arktiske universitet, Høgskoler, Nofima, Norut, Framsenterets institusjoner samt regionens studiesentre. I bredere forstand inngår Innovasjon Norge Troms og Svalbard, SIVA, alle kommunene, Sametinget, Fylkesmannen og Troms fylkeskommune i regionens innovasjonsinfrastruktur. FilmCamp, Newtonrom, Vitensenteret og ulike kompetansetiltak anses også å være en del av denne strukturen.

Innovasjonsinfrastrukturen, forstått i bred forstand, er operativ i hele fylket og skal sørge for at næringslivet har gode hjelpere der bedriftene befinner seg, og bidra til at de ulike virkemidlene og rådgiverne er knyttet sammen. Et eksempel er at regionens næringshager også benyttes til rådgivning innen VRI-programmet (kompetansemeglere). Den delen av innovasjons-infrastrukturen der fylket bidrar med finansiering, ivaretar sine oppgaver på tvers av de kommunale grensene, dog med kommunale avgrensninger. For kommunene gir det en mulighet for å tilby oppfølging utover egne tilgjengelige ressurser. Dette gir en styrke til gründere og etablert næringsliv, som i tillegg til den kommunale næringsoppfølgingen gis tilgang til kompetanse utenfor egen kommune.

Målet for fylkeskommunens satsning på innovasjonsinfrastrukturen i Troms er at man skal kunne ha et helhetlig tilbud for realisering av en forretningsmessig idé til etablering av virksomhet. Særlig er det viktig å ha et tilbud i distrikts-Troms for å sikre etablering av KIFT-bedrifter, som igjen skal bidra til etablering av arbeidsplasser og opprettholde befolkningsstrukturen i hele fylket. Infrastrukturen, som næringshager og inkubatorer, skal sikre at entreprenører får den hjelpen de trenger i ulike faser i en bedriftsetablering, som utarbeidelse av forretningsplan med blant annet juridisk, økonomisk og regnskapsmessig veiledning, samt at de skal få tilbud om å være med i et felles nettverk.

For etablerte SMB-bedrifter betyr innovasjonsinfrastruktur at man har et tilbud innen kompetanseheving, FoUoI-samarbeid med et tilknyttet FoUoI-miljø og bedriftsrettet utvikling gjennom samarbeid med andre bedrifter. Innovasjonsinfrastrukturen skal fremme samarbeid mellom det offentlige, næringslivet og FoUoI-miljøer og således støtte opp om en «Trippel Helix – modell».

Utfordringer

Med utgangspunkt i målet for satsingen på innovasjonsinfrastrukturen, i kombinasjon med trippel helix modellen der FoUoI utgjør en av hovedpilarene, er det behov for å identifisere utfordringer og forbedre eksisterende og nye utfordringer. Dette begrunnes ut fra forhold nevnt i Forskningsrådets indikatorrapport 2015. I Nord-Norge stod næringslivet for knappe 17 prosent av FoUoI-utgiftene. Her er det universitets- og høgskolesektoren som dominerer med om lag

60 prosent av FoUoI-utgiftene. På næringsnivå er det nokså stor avstand mellom faktisk FoUoI-aktivitet og forventet aktivitet i vedkommende næring.

Med forventet FoUoI-aktivitet ut fra næringsstruktur menes de kostnadene næringslivet ville hatt i et fylke dersom FoUoI-aktiviteten i de enkelte næringer i fylket hadde vært på samme nivå som gjennomsnittet for landet for de samme næringene. For eksempel har Troms høyere nivå i medisinsk hi-tech og lavere enn forventet innen fiskeoppdrett[87]. Dette tatt i betraktning av at Troms fylke er fjerde størst i landet målt i solgt mengde oppdrettsfisk[88].

Kommunene i Troms har påpekt at det særlig er knyttet utfordringer til mangel på kompetanse som et hinder for videreutvikling av ideer og initiativ for næringsutvikling. Dette samsvarer med funn framsatt i Regjeringens gründerplan[89], der det heter at; «Mangel på kunnskap og kompetanse er ett av de største hindrene for å etablere egen virksomhet». Videre framsettes det fire hovedutfordringer for gründere, der to kan adresseres til innovasjonsinfrastrukturen a) Mange gründere har manglende oversikt over hvilke utfordringer de trenger bistand til å løse, eller hvem som kan tilby bistanden, b) For mange er det en barriere å få omsatt kunnskap til varer og tjenester som dekker et behov og som vil etterspørres i markedet. Det er også en utfordring at forskningen ofte tas i bruk kun i den sektoren hvor forskningen ble igangsatt. Det kan bety at andre sektorer går glipp av nye muligheter for entreprenørskap.

Med den lave FoUoI-deltakelsen fra næringslivet i Nord-Norge, betyr det at fylket også må bli langt flinkere til å ivareta ideene og initiativene hos gründere og etablert næringsliv. Her blir det derfor viktig å få til et godt samspill innad i fylkets innovasjonsinfrastruktur, og således bidra til en optimalisering av en «trippel helix modell».

Samlet sett kreves det en økt bevissthet om, og anerkjennelse av, den enkelte aktørs unike styrke og kompetanse, for så å gjøre bedre bruk av denne innad i innovasjonsstrukturen. Et regionalt utgangspunktet med «en dør inn», kan forventes å gi positiv uttelling i gründerens opplevelse av hvor hjelpen finnes. For det etablerte næringslivet skal innovasjonsaktørene i større grad oppleves å tilby den beste samarbeidspartneren, med utgangspunkt i næringsaktørens utfordring, uten geografiske begrensninger.

Her kreves det utvikling av en delekultur der kunnskap får flyte fritt mellom innovasjonsaktørene, og over de kommunale grensene. En slik tilnærming vil måtte kreve omstilling for hvordan innsatsen forstås og måles, der resultatene må ses i en regional sammenheng.

Det er ikke tilstrekkelig å bygge opp og vedlikeholde en innovasjonsinfrastruktur, det må i større grad legges til rette for at den er velfungerende, om den skal være en forutsetning for å få til et innovativt og konkurransedyktig næringsliv. Dette er en overordnet rolle som må ivaretas og stimuleres på fylkesnivå, for derigjennom å skape et rikere tilfang på unike ideer og høyne andelen ideer som realiseres og lykkes, nasjonalt og internasjonalt.

[87] Forskningsrådets indikatorrapport 2015, kap.5.5.
[88] http://kystplantroms.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/?appid=770bf76e9b1040448d0732c1d561690f
89 Gode ideer – fremtidens arbeidsplasser Regjeringens gründerplan, Nærings- og fiskeridepartementet oktober 2015.

7. UTDANNING, FORSKNING OG INNOVASJON

Utdanning bygger fremtiden og gir den enkelte verdifulle kunnskaper og ferdigheter som er viktig for å forbedre sin egen livssituasjon. I kampen for sosial utjevning og integrasjon er utdanning et av de mest verdifulle redskapene.

Det at stadig flere tar høyere utdanning påvirker samfunnet på områder som familieliv og arbeidsmarked. Kunnskap og kompetanse bidrar til innovasjons- og konkurranseevne, og kan bidra til å løse fremtidens utfordringer i samfunns- og arbeidsliv.

Utdanningsnivået i befolkningen

I Norge er andelen av befolkningen med høyere utdanning større enn gjennomsnittet i OECD, EU og Norden.[90] Samtidig har Norge en høy og stigende andel forskere. Tallene for 2014 viser at det for første gang er flere kvinner enn menn som avla doktorgrad, samtidig som kvinner er i flertall blant stipendiatene. Dette henger naturlig sammen med at det er flere kvinner enn menn som har tatt utdanning på universitets- og høgskolenivå.

Utdanningsnivået i Troms ligger på landsgjennomsnittet, noe som kan forklares ut fra den sentrale rollen til universitetet i tillegg til en stor offentlig sektor. Det er imidlertid fortsatt stor variasjon i andelen med høyere utdanning mellom kommune. Nærheten til høyskole og universitet har betydning for utdanningsnivået, samtidig som næringsstrukturen i fylket er en viktig faktor.

Videregående opplæring

Videregående opplæring bygger på grunnskolen, og fører frem til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Opplæringen er frivillig, og høsten 2014 var 92 prosent av alle 16-18-åringer i landet i videregående opplæring[91]. 60 prosent av elevene går på studieforberedende utdanningsprogrammer, og 40 prosent går på yrkesfaglige.[92] I løpet at de siste årene har en stadig større andel av elevene gått et studieforberedende løp, men søkertallene for 2015/2016 viste for første gang på mange år en vekst i elever som har søkt seg til yrkesfag.

Det er 13 videregående skoler i Troms, fordelt på fire skoleregioner. I tillegg er det en egen skole for de som er innlagt på sosiale og medisinske institusjoner (SMI-skolen). Siden 2010 har det blitt fem færre skoler, og antall elever per skole har økt. I tillegg til de offentlige skolene er det to private skoler (med rett til statstilskudd). I Troms er det en svært liten andel av elevene som går i private videregående skoler.

Helse- og oppvekstfag er det største yrkesfaglige utdanningsprogrammet i fylket, etterfulgt av Teknikk og industriell produksjon og Elektrofag. Det er store forskjeller mellom kjønnene i valg av utdanningsprogram. Over 90 prosent av elevene som tar Elektrofag og Bygg- og anleggsteknikk er gutter. Innenfor Helse- og oppvekstfag er det en stor overvekt av jenter.

Det har vært et uttalt mål over flere år å øke antallet elever som får lærekontrakt. I 2014 var det 1448 lærlinger og 48 lærekandidater i Troms, til sammen 1496 kontrakter. Det er store forskjeller i fylkene i utviklingen av lærekontrakter. I Troms hadde vi en positiv økning på 19 prosent fra 2011. De fleste lærekontraktene er i privat sektor.

[90] Indikatorrapporten 2015 – Tilstanden i forskning og innovasjon.
[91] Statistisk sentralbyrå.
[92] Utdanningsspeilet 2015

Det har vært et mål over flere år å øke gjennomføringen i den videregående opplæringen i fylket. Troms ligger fortsatt under det nasjonale gjennomsnittet, men har hatt en positiv utvikling. 64, 1 prosent av de som startet sin videregående opplæring i 2008 hadde fullført og bestått målt fem år etter påbegynt skolegang.

Figur 7.1: Gjennomføring i videregående opplæring[93]

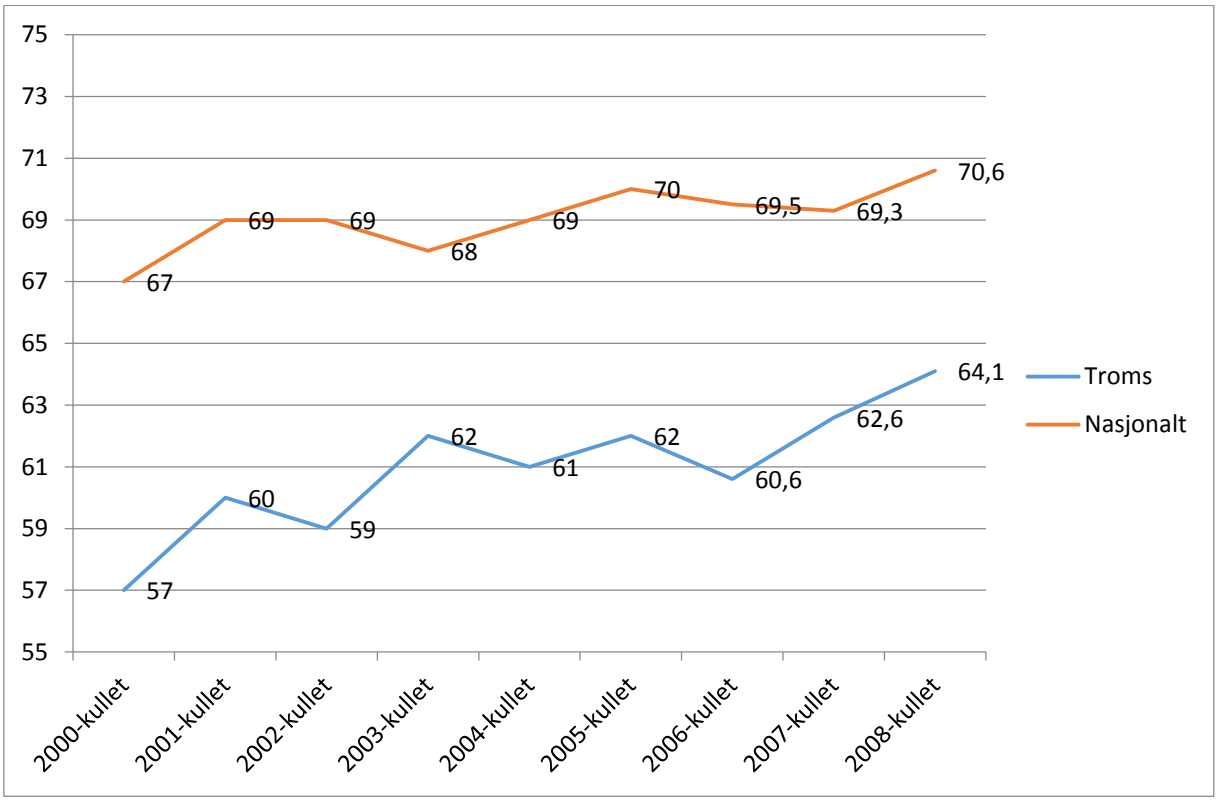

Kilde: skoleporten.no

Andelen som fullfører og består er høyere blant elever som tar studieforberedende utdanningsprogram, enn blant elever som tar yrkesfaglige utdanningsprogram. Utbyttet av opplæringen i grunnskolen er en vesentlig faktor å regne med:

«*Dersom man tar høyde for antall grunnskolepoeng elevene har med seg inn i videregående opplæring, er det like stor andel som fullfører og består blant elever i yrkesfaglige utdanningsprogram, som blant elever i studieforberedende utdanningsprogram*»[94].

Samtidig er det store ulikheter mellom fylkene i andelen som fullfører og består når elever har samme antall grunnskolepoeng. Dersom vi ser på elevene med 40-44 grunnskolepoeng[95], så var andelen som besto studieforberedende utdanningsprogram 63 prosent i Troms, mot 81 prosent i Nord-Trøndelag. For samme gruppe innen yrkesfaglige utdanningsprogram var det 68 prosent som fullførte og bestod i Troms mot 85 prosent av elevene i Telemark.

[93] Gjennomføring i videregående opplæring målt etter at elevene startet på sitt utdanningsløp
[94] Gjennomføringsbarometeret 2015: side 4
[95] Gjennomføringsbarometeret 2015:11. Tallene gjelder årskullet 2006, målt fem år etter de startet sin utdanning.

Fylkeskommunen fortsetter det systematiske arbeidet med å styrke kvaliteten og gjennomføringen i den videregående opplæringen gjennom oppfølgingen av strategiplanen for videregående opplæring i Troms, *Tid for mestring*! og fylkestingsmeldingen, *Samspill for økt gjennomføring*. Fylkeskommunen vil arbeide for at flere fullfører og består yrkesfaglig opplæring, blant annet gjennom en mer fleksibel organisering av opplæringen, et helhetlig og gjennomgående kvalitetssystem og ved å gi tilbud om tids- og stedsuavhengig opplæring.

I tillegg til ovennevnte strategier og tiltak finner fylkeskommunen det nødvendig å belyse utfordringer knyttet til den demografiske utviklingen, størrelsen på årskull til videregående opplæring som følger av denne, samt å se nærmere på sammenhengen mellom psykisk helse og læring.

Figur 7.2: Elevtallsutvikling og årskull til videregående opplæring

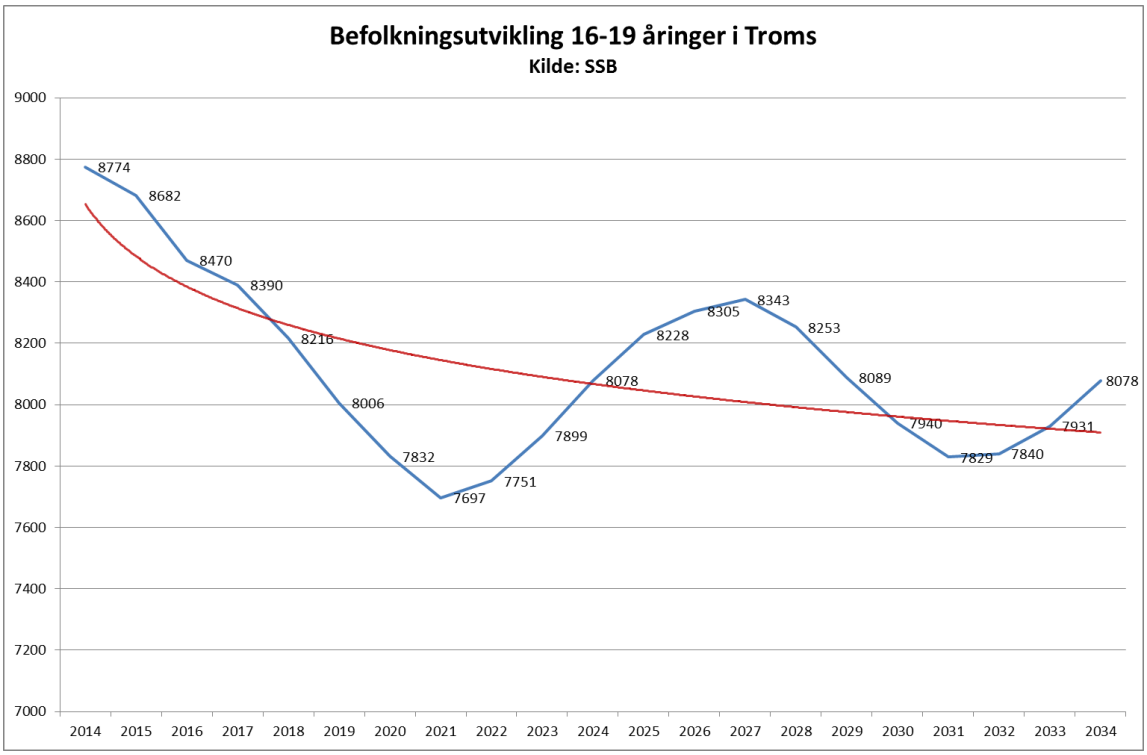

Det tas utgangspunkt i «*Befolkningsutvikling 16-19- åringer i Troms*»:

Framskrivingen viser antallet 16-19-åringer og de aktuelle årskullene for videregående opplæring. I perioden 2014- 2021 viser statistikken en nedgang fra 8774 ungdommer i 2014 til 7697 i 2021, det vil si en reduksjon på over 1000 ungdommer. Bare i perioden 2014-2016 vil befolkningsnedgangen for denne aldersgruppen være på 300 ungdommer.

Figur 7.3: Fremskrevet folkemengde, 16-19 år

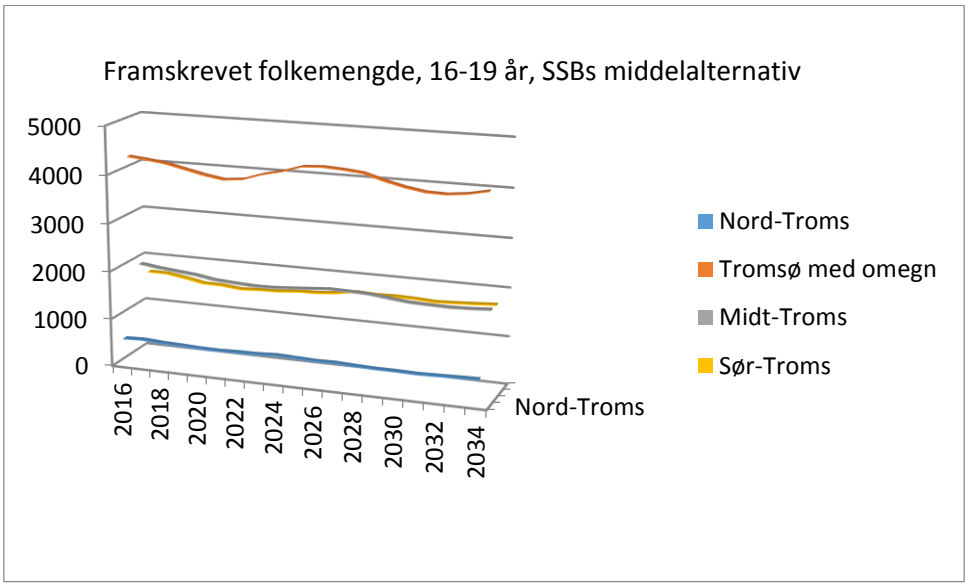

Utvikling av ungdomskullene i perioden 2016-2034 for årskullene 16-19 år viser at det er små endringer innad i den enkelte region i perioden. I Nord-Troms og Tromsø med omegn vil antallet 16-19-åringer ligge nokså stabilt i perioden 2016-2034. I Sør-Troms vil antallet ungdommer øke med 50 til 1718 ungdommer. I Midt-Troms vil ungdomsmassen reduseres med over 200 til 1727 ungdommer i samme periode.

Fremover vil det være viktig å stabilisere tilbudene og utvise fleksibilitet ved endringer. Samarbeid med nærings- og arbeidsliv gjennom bruk av fleksible opplæringsmodeller vil være viktig for å kunne tilby en god og tilpasset opplæring innenfor enkelte utdanningstilbud, slik det foreslås i fylkestingsmeldingen *Samspill for økt gjennomføring.*

Selv om fylkeskommunen har som mål at elevene i størst mulig grad skal få tilbud om en videregående opplæring nær hjemstedet, så er det et faktum at flere elever må flytte hjemmefra og bo på hybel under utdanningen. Prisnivået på hybler er imidlertid svært høyt, for eksempel i Tromsø, noe som gjør det svært vanskelig for elevene å flytte på seg. I opplæringsloven slås det fast følgende:

«Fylkeskommunen skal hjelpe til med å skaffe losji for elevar i vidaregåande skole som bur slik til eller som har så lang veg at dei ikkje kan nytte dagleg skyss til skolen. Om nødvendig skal fylkeskommunen byggje elevheim».[96]

[96] Opplæringsloven kap.

Flyktninger og skoletilbud

På grunn av flyktningsituasjonen i Midtøsten, Nord-Afrika og Sør-Europa forutsettes det at kommunene i Troms bosetter flere flyktninger i planperioden enn det som er vanlig. Tall fra IMDI viser at Troms er oppfordret til å ta imot inntil 692 flyktninger per år i planperioden. Blant disse forventer vi også at det er ungdommer og voksne som vil søke videregående opplæring. De som kommer til Norge har gjennomgående lav utdanning og derav behov for opplæring for å kunne integreres gjennom arbeid i et høykompetansesamfunn som det norske.

Læring og psykisk helse

Psykiske lidelser er en av landets største helseutfordringer. Det er en vesentlig utfordring for hele samfunnet at mange mennesker faller ut av arbeidslivet og havner i uførhet. Depresjon, angst og rusmisbruk koster det norske samfunnet opp mot 70 milliarder av kroner hvert år.[97] Beløpet omfatter både direkte kostnader til behandling, og indirekte kostnader som oppstår fordi mennesker med psykiske lidelser både dør tidligere enn andre mennesker, fordi de ofte faller ut av arbeidslivet, og fordi de går på uføretrygd.

Samtidig er det en erkjennelse av at stadig flere ungdommer i videregående opplæring har midlertidige psykiske lidelser, blant annet i form av angst og depresjon. Det viktigste skolene da har å gjøre, er å sørge for at elevene ikke blir borte fra skolehverdagen. Skolene skal tilby opplæring med nok fleksibilitet til at man kan tilrettelegge for elever som i kortere eller lengre perioder i livet har det vanskelig. Det er ikke slik at psykiske helseplager gjør elevene fullstendig ute av stand til å være under opplæring.

Det er viktig å ha fokus på barn og unge og deres oppvekst og opplæring for å styrke den psykiske helsetilstanden i befolkningen, forebygge lidelser og bedre samfunnsøkonomien. Skolen er en sentral forebyggingsarena. Det er en nær sammenheng mellom psykisk helse og vennskap, tilhørighet og mestring. Tromsskolen må derfor satse på psykisk helsearbeid som en integrert del av skolens kjernevirksomhet. «*Tiltak har større og mer varig virkning når temaet psykisk helse integreres i den vanlige undervisningen heller enn behandles som et eget tema*.»[98]

Opplæring i samisk

Opplæringen i samisk er underlagt et vidt regelverk fra ILO-konvensjonene om urfolks rettigheter til opplæringsloven. Utfordringen knyttet til samisk språkopplæring er todelt. For det første skal det gis opplæring innenfor rammene av det internasjonale og nasjonale regelverket og i tråd med fylkets kvalitetsambisjoner. Dette kan være utfordrende når elevene er relativt få, spredt på flere skolesteder, og opplæringen skal gis med utgangspunkt i ulike læreplaner med flere læreplannivåer som ikke er aldersavhengige. For det andre skal opplæringen ikke bare oppfylle lov- og kvalitetsforventninger, men også bidra til å rekruttere brukere av det samisk språket. I dette ligger det blant annet at elever med norsk som førstespråk kan lære seg samisk som andrespråk. På dette siste punktet har det vært en negativ utvikling de senere årene.

Opplæring i samisk i de videregående skolene i Troms gis i hovedsak som stedsuavhengig opplæring med utgangspunkt i Nord-Troms videregående skole. Skolen er fylkets ressursskole

[97] Bjarne Røsjø, Norsk forskningsråd: Læring, læringsmiljø og psykisk helse. Rapport fra dialogkonferanse 20.-21.11.2015

[98] Terje Ogden, Atferdssenteret. Folkehelserapporten 2014.

for slik undervisning. Det gis tilbud i samisk som førstespråk, andrespråk og i fremmedspråk på ulike nivåer. Undervisningen har tradisjonelt vært gitt i lyd/bilde-studioer, der faglærer er lokalisert ved Nord-Troms videregående skole mens elevene deltar fra studioer ved egen skole. Å koordinere undervisningen for en elevgruppe med tilhørighet til forskjellige skoler er utfordrende blant annet som følge av ulike timeplaner. Som følge av de særskilte utfordringene knyttet til samisk språkopplæring skal det foretas en grundig gjennomgang av en rekke forhold ved samiskundervisningen. Gjennomgangen kan danne grunnlag for en fylkestingsmelding om samiskundervisningen i de videregående skolene i Troms.

Fagskoleutdanning

Fagskoleutdanning er yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og skal være et reelt alternativ til lengre utdanninger ved høgskole/universitet. Fagskolene gir kompetanse til arbeid og oppgaver på ledernivå innen både privat og offentlig sektor. Studentene er voksne, og mange av dem tar studiene ved siden av jobb. Dette betinger høy motivasjon og struktur. Fagskoleutdanning i Troms gis i de tekniske fagene av offentlig tilbydere, mens det er både private og offentlige tilbydere innen helse- og sosialfagene. Fagskolen er viktig for næringslivet i Troms.

Kunnskapsdepartementet oppnevnte i 2013 et nasjonalt utvalg som skulle gjennomgå fagskolens organisering, forvaltning og økonomi. Utvalget la i desember 2014 fram sitt arbeid gjennom en NOU 2014:14 – *Fagskolen – et attraktivt utdanningsvalg***.** Utredningen vil bli behandlet i Stortinget høsten 2016. Det vil etter denne behandlingen bli fremmet en egen sak for fylkestinget om fagskolens organisering og utvikling i Troms.

Forskningsdrevet innovasjon og utvikling

Troms har 4,3 prosent av landets samlede FoUoI-aktivitet[99] og har mest FoUoI-aktivitet av de tre nordnorske fylkene. Dette skyldes først og fremst universitets- og høgskolesektoren, som står for to tredeler av fylkets FoUoI-aktivitet, og Universitetet i Tromsø (UiT) er i særklasse den viktigste FoUoI-aktøren.

UiT Norges arktiske universitet er landsdelens eneste breddeuniversitet i den forstand at institusjonen dekker så godt som alle akademiske fag. Etter fusjonen med Høgskolen i Tromsø (2009) og Høgskolen i Finnmark (2013) har også institusjonens portefølje av profesjonsutdanninger økt. I tillegg har er man i gang med en fusjoneringsprosess med Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik. Innenfor instituttsektoren er det flere viktige aktører, blant annet Nofima, Norsk Polarinstitutt, Norut Tromsø, Havforskningsinstituttet og Bioforsk Nord. Universitetssykehuset i Nord-Norge er også en viktig FoUoI-aktør. 90 prosent av FoUoI-aktiviteten i fylket er konsentrert til Tromsø- regionen.

FoUoI-intensiteten i fylkets næringsliv er samlet sett relativt lav, men det er to næringer der det er konsentrert en del FoUoI-aktivitet. I medium high tech industri som gjelder det marinbiologiske næringslivet (se egen omtale i kap.6), og faglig vitenskapelig tjenesteyting som gjelder aktivitet bygget ut de siste årene i tilknytning til oljeaktiviteten i Barentshavet. Her har det vært en meget sterk vekst. I begge de nevnte sektorene har næringslivet en betydelig høyere FoUoI-aktivitet enn det som kunne forventes ut fra næringenes størrelse. I tillegg foregår det en del FoUoI-aktivitet i IKT-næringen, men her ligger aktiviteten noe lavere enn det som kunne forventes utfra næringens størrelse. Fylkets andel av bevilgningene fra Forskningsrådet var på

[99] Jfr. Forskningsrådets indikatorrapport 2015.

5,8 prosent, mens fylket har 2,4 prosent av Skatte-FUNN-prosjektene og en andel på 7 prosent av tilsagnene fra Innovasjon Norge.

Troms har tre forskningssentre under Forskningsrådets senterordninger; dette dreier seg om to aktive SFF (Senter for fremragende forskning) og en aktiv SFI (Senter for fremragende innovasjon). Her har det skjedd endringer siden 2012, dog understrekes det av universitetet at selv om SFI- og SFF-sentre avsluttes som aktive senter-prosjekter, er forskningsmiljøene – som er selve kjernene i ovennevnte sentre – fortsatt intakte og blant de beste som universitetet har.

Det har vært en realvekst på 57 prosent i investeringer i FoUoI i perioden 2001–2012, og dette ligger godt over landsgjennomsnittet på 30 prosent. Troms er dermed blant fylkene som har hatt høyest realvekst i perioden, bare Sør-Trøndelag har hatt høyere vekst. Veksten har skjedd i alle de tre utførende sektorene, høyest i instituttsektoren med 70 prosent. Det pågår for tiden fire klyngeprosjekter med finansiering fra Norwegian Innovation Clusters i fylket, alle er Arena-prosjekter. Det ene er prosjektet Lønnsomme Vinteropplevelser som arbeider med utvikling av attraktive vinteropplevelser rettet mot reiselivs- og opplevelsesbedrifter primært i Troms, men også noe i Nordland. Det andre er Biotech North som er rettet mot marin bioteknologi i Tromsø-regionen. Det tredje er Arktisk maritim klynge som er rettet mot utvikling av utstyr og prosesser knyttet til maritim virksomhet i arktisk klima. Klyngen ledes fra Narvik og har sin hovedtyngde i Nordland og Sør-Troms. I tillegg har man Mineralklynge Nord, som er rettet mot gruve- og mineralaktører i Nord-Norge, det ledes fra Bodø og har størsteparten av sin virksomhet i Nordland, men også noe i Troms og Finnmark.

Grunnet den sterke utbyggingen av universitetet skårer fylket meget høyt med hensyn til FoUoI-utgifter per innbygger i universitets- og høgskolesektoren. Fylket er høyest på denne indikatoren med over det tredobbelte av landsgjennomsnittet, med Sør-Trøndelag og Oslo på de neste to plassene. Også når det gjelder FoUoI som andel av fylkets bruttoprodukt, skårer Troms meget høyt, her er fylket nummer to etter Sør-Trøndelag. Andelen bedrifter med innovasjon ligger noe under landsgjennomsnittet, og andelen tilsagn fra Innovasjon Norge med innovasjon på nasjonalt og internasjonalt nivå ligger betydelig under. FoUoI-intensiteten i næringslivet er lav, med 57 prosent av landsgjennomsnittet. Utdanningsnivået ligger på gjennomsnittet for landet, noe som primært skyldes den dominerende rollen til universitetet samt en sterkt utbygget offentlig sektor.

Utfordringer

For å møte utfordringer knyttet til det fremtidige næringslivet er det igangsatt et arbeid med å utforme en FoUoI-strategi. Det gjennomføres en systematisk kartlegging av forsknings- og kunnskapsbehov innenfor både næringsliv og offentlig sektor for å avdekke eventuelle gap i forhold til eksisterende tilbud og aktivitet. Strategien skal kartlegge utfordringene i tett samråd med FoUoI-miljøer og næringslivet med sikte på å utvikle strategier for å møte fremtidens behov. Det er også aktuelt å gjennomføre SMART-spesialisering, en analyse som belyser regionens fortrinn og muligheter innen ulike områder i tråd med den arbeidsmetodikken som brukes i EU-forskningsprogram. Arbeidet med å utvikle en samlet regional forsknings-, utviklings- og innovasjonsstrategi for Troms har vært etterspurt og baserer seg blant annet på følgende forhold:

- Regionen har i hovedsak svakt utviklede relasjoner mellom næringsliv og forskning, og næringslivet bruker generelt liten grad av FoUoI-nettverk i sitt utviklingsarbeid. Det er viktig å styrke samarbeidet mellom bedrifter og forskningsmiljøer i og utenfor fylket. Økt bruk av FoUoI i næringslivet vil blant annet bidra til å øke kompetansen i regionen, samt å gjøre næringslivet mer robust og konkurransedyktig, også nasjonalt og internasjonalt.

- Regionen har flere næringer som er vokst fram basert på kompetanse. Dette gjelder for eksempel innenfor bioteknologi, fjernovervåkning og petroleum.

- Tromsø er den mest forskningstunge delen av regionen – og det er behov for å øke bruken av FoUoI i næringslivet og offentlig sektor også i resten av fylket.

- Troms fylke konkurrerer med regioner som prioriterer forskning, utvikling og innovasjon, og dette burde derfor også være en del av fylkets posisjonering.

- Troms fylkeskommune må kunne bestille forskning og forvalte kunnskap på en slik måte at det bidrar både til å styrke eksisterende næringer i regionen og til å bygge fremtidige næringer.

- En godt forankret regional FoUoI-strategi vil kunne gi en mer helhetlig retning for satsing, og er en forutsetning for god prioritering og forvaltning av forskningsmidler regionalt.

Det er viktig å få til et godt samarbeid mellom utdannings- og FoUoI-miljøene i Nord-Norge dersom landsdelen og Troms best skal kunne utnytte mulighetene som ligger her. Sentralt i dette arbeidet er UiT – Norges arktiske universitet, samt andre større forskningsinstitusjoner, blant annet miljøene på Framsenteret og i Breivika.

FoUoI-strategien for Troms må bygge på dette utgangpunktet, og legge til rette for mulighetene som ligger i det utvidede universitetet med tilknytning i Troms, Alta, Hammerfest, Kirkenes, Bardufoss, Harstad og Narvik. Denne brede dekningen av landsdelen gir også et godt grunnlag for samarbeid omkring å møte utfordringer i regionen, samt for etablering av et samarbeidsklima hvor FoUoI-miljøene utfyller og forsterker hverandre, som igjen åpner for målrettet spesialisering mot områder der regionen og landsdelen har konkurransefortrinn.

Regjeringens nordområdestrategi ”Nordkloden” danner også utgangspunkt for behovet for en forsknings- utviklings og innovasjonsstrategi for Troms. Økt verdiskapning er et av hovedmålene for nordområdesatsingen, og økt innovasjon, kunnskap, teknologiutvikling og samarbeid understrekes som nødvendig for å styrke omstillingsevnen og konkurransekraften i nordnorsk næringsliv. I tillegg framheves det at utvikling av sterke, regionale kunnskapsbaserte næringsmiljøer og kompetent arbeidskraft for nærings- og samfunnsliv er avgjørende for å utløse landsdelens verdiskapingspotensial.

Norge skal være ledende på kunnskap om nord, for nord og i nord. Det er i den sammenhengen viktig for fylkeskommunen å bidra til å regionalisere regjeringens nordområdesatsinger der dette er relevant. Det er også et mål, jf. Fylkesplan for Troms 2014-2025, å bidra til at regionens FoUoI-institusjoner er med på å utvikle den aktuelle kunnskapen om, for og i nordområdene. Både regjeringens langsiktige prioriteringer og overordnede mål er sentrale for utformingen av

FoUoI-strategien for Troms, og må ligge som grunnlag for prioriteringer som settes for regionen.

Forskning kan brukes på flere områder i offentlig sektor, blant annet for å mobilisere til å utvikle drivere for innovasjon, løse samfunnsutfordringer knyttet til offentlig planlegging og infrastruktur, innovasjon i helse, omsorg og velferd, samt i utdanning og bedring av oppvekstsvilkår. Norge har et mulighetsrom til å forske seg fram til tidsriktige løsninger for offentlig sektor, og en FoUoI-strategi for Troms vil kunne bidra til å tilrettelegge for dette i regionen. Spesielt viktig blir arbeidet med å koble FoUoI-miljøer til offentlige organer, samt mobilisere og stimulere kommuner og andre aktører til i større grad å ta i bruk FoUoI.

Troms fylkeskommune har gjennom den nesten ti år lange VRI-satsingen erfart at samhandling mellom FoUoI-miljøer, næringsliv og virkemiddelapparat er en svært viktig faktor for å øke forskningsbasert kunnskap ute i bedriftene. Det er svært viktig at samhandlingsplattformene og erfaringene fra VRI-programmet ivaretas også etter at VRI-programmet er over i 2017. For å få til dette er det viktig at noen av virkemidlene fra VRI videreføres, særlig at det gjøres tilgjengelig midler til samhandling og mindre arenaer som kan bygge opp under denne type aktiviteter.

De andre virkemidlene fra VRI-satsingen er også viktige å videreføre; kompetansemegling, mobilitet og forprosjekt. Erfaring med kompetansemegling (rådgivning overfor bedrifter som ønsker å benytte forskning inn i egne prosjekter hvor kompetansemegler også bistår med å finne forskningsmiljø) viser at det kan være behov for en sterkere profesjonalisering av kompetansemeglerne, men at det er viktig at den lokale forankringen til meglerne beholdes. Tilliten mellom megler, næringsliv og forskningsmiljø er viktig for at en slik ordning skal kunne fungere optimalt. Kompetansemegleren er en mellomromsarbeider som skal befinne seg ute i nettverkene, ha god kobling til forskningsinstitusjonene og også jobbe tett opp mot det regionale virkemiddelapparatet.

For at overnevnte virkemidler skal fungere godt er det behov for å videreføre ordningen med bedriftsprosjekt; mindre prosjektstøtte som kan brukes som insentiv for å få bedriftene i gang med å bruke forskningsbasert kunnskap. I tillegg gir slike prosjekter SMBer med liten erfaring med forskning mulighet til konkret samarbeid med FoUoI-miljø, samtidig som prosjektene forbereder bedriftene på potensielle større forskningsprosjekt, og virker mobiliserende for å koble forskningsmiljø og næringsliv.

Troms har også god erfaring med mobilitetsvirkemidlene professor II-stillinger fra næringslivet og studentmobilitet, tiltakene passer godt opp mot universitetet. Professor II-stillinger fra næringslivet har de siste par årene vært en svært populær ordning ved UiT. Når det gjelder studentmobilitet bør en videreføring av ordningen gjøres mer problemorientert opp mot næringslivets utfordringer. Studentene som reiser ut i bedrift bør også ha et godt apparat fra eget forskningsmiljø i ryggen. Forpliktende samarbeid mellom forskningsmiljø og bedrift må ligge i bunnen for at utbyttet både for student, bedrift og forskningsmiljø skal bli så godt som mulig og at det sikres en viss langsiktighet.

Det bør ses på mulighetene for å videreføre noen av virkemidlene i VRI gjennom det regionale forskningsfondet i Nord-Norge (RFFNORD). Det regionale forskningsfondet er en ordning etablert i 2010 som har utviklet seg til en viktig aktør for å tilrettelegge for forskning i landsdelen – på landsdelens premisser. RFFNORD har vært en suksess da man har klart å

tilrettelegge nasjonale virkemidler til regionale forhold, basert på lokal kunnskap om næringslivet, forskning i regionen og regionale prioriteringer. RFF bør styrkes slik at forskningsrådets midler kan anvendes på best mulig måte ute i regionene.

Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN)

Troms fylkeskommune har ansvar for etablering og drift av Tannhelsetjenestens kompetansesenter i Nord-Norge (TkNN). TkNN skal tilby spesialisttjenester, drive forskning, fagutvikling, etterutdanning og spesialistutdanning. For tiden er det spesialistutdanning i kjeveortopedi (tannregulering), klinisk odontologi (en ny breddespesialitet for voksenbehandling) og pedodonti (barnetannpleie). TkNN er det odontologiske kompetansesenteret i landet som er kommet lengst i utviklingen.

Utfordringer

En utfordring er å få utdannet spesialister fra landsdelen, som kan sikre en bærekraftig drift og utvikling av kompetansesenteret. Videre er det viktig å opprettholde TkNN som et ledende regionalt odontologisk kompetansesenter, slik at TkNN kan konkurrere om kompetansearbeidskraft, og utdanne tannleger og spesialister med forankring i landsdelen, samt utvikle TkNN som forskningssenter for å bygge opp forskningsbasert kunnskap i tannhelsetjenesten nasjonalt og regionalt.

8. KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV

Kultur skal bidra til regional utvikling, kompetansebygging og til deltakelse og opplevelser av høy kvalitet. Kulturlivet i Troms favner et mangfold av kulturuttrykk knyttet til ulike kunstformer, kulturarv, bibliotek, digital formidling, idrett og friluftsliv. Både den profesjonelle kulturen og det frivillige arbeidet som drives i ulike organisasjoner bidrar til et kulturtilbud og aktivitet som spenner over en bred skala. Frivilligheten, det offentlige og næringslivet er i et samspill viktige bidragsytere innenfor kulturfeltet.

Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT) [100] viser at alle som konsumerer kultur i en eller annen form opplever bedre helse, er mer tilfreds med livet sitt og har mindre forekomster av angst og depresjon, sammenlignet med folk som ikke er så opptatt av kultur. Dette kan bety at kulturaktiviteter bør tas med som en viktig ingrediens når det skal jobbes med å fremme bedre folkehelse.

Tilgang til og tilrettelegging av gode møteplasser slik at flest mulig kan drive kulturell virksomhet, idrett og friluftsliv bidrar til bolyst og aktive lokalsamfunn. En møteplass trenger ikke alltid være en fysisk størrelse. I et lokalsamfunn er det like viktig at det legges til rette for at lag og foreninger, ulike generasjoner, profesjonell og amatør, kommune og sivilbefolkning møtes på tvers, for å søke nye samarbeid, koordinere lokal aktivitet og tenke felles utvikling på sine områder i sitt nærmiljø.

Status kultursektoren i Troms

Enkelte av dataene på kulturområdet er svært gode mens andre har svakheter. Uansett kan de dataene som finnes gi verdifull kunnskap.

Norsk kulturindeks 2014 med resultater for Troms[101] tar for seg kulturtilbud og kulturaktivitet i kommunene i fylket. Rapporten framholder at kommunene har ulike forutsetninger for å gi innbyggerne et godt kulturtilbud. Kommuneøkonomi og prioritering av kulturen har innvirkning på kulturtilbudet, spesielt når det gjelder bibliotek, kulturskole og kino.

Kommuner som ligger nær de store byene har gjerne god tilgang på et bredt kulturtilbud utenfor egen kommune. Disse kommunene «trenger» dermed ikke i like stor grad å ha et bredt tilbud av for eksempel konserter og scenekunst. Ligger en kommune langt unna steder med et større kulturtilbud, vil det være behov for å ha et bredere kulturtilbud lokalt slik som bibliotek, kulturskole og den frivillige kultursektoren. Gjennomsnittlig reisetid til de ulike kommunesentrene i Troms spenner mellom 3,3 minutter i Lavangen til 36, 4 minutter i Karlsøy.

Kommunenes og fylkeskommunens netto driftsutgifter til kultursektoren sier noe om utviklingen innenfor feltet. Midlene brukes sammen med andre virkemidler slik som tildelinger over statsbudsjettet til kunst- og kulturinstitusjoner, Frifond, Norsk kulturråd, tildelinger fra Riksantikvaren, spillemidler til Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, anlegg for idrett og fysisk aktivitet og til lokale og regionale kulturbygg. Beregninger viser at hver offentlige krone som brukes på kultur utløser fem frivillige kroner.

[100] NTNU- HUNT forskningssenter. (2011) *Folkehelse i endring - Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag*.

[101] Aasen, G.K og Kleppe, B (2014). *Norsk kulturindeks 2014*. TF-notat nr. 55/2014, Telemarksforskning.

Tabell 8.1: Utvalgte nøkkelfakta om kultursektoren for kommunene i Troms og Troms fylkeskommune med utvalgte referansefylker.

	Netto driftsutgifter kultur-sektoren i prosent av totale nettodriftsutgifter 2010-2013			Netto driftsutgifter kultur-sektoren per innbygger av totale nettodriftsutgifter 2010-2013		
	2011	**2012**	**2013**	**2011**	**2012**	**2013**
Tromsø	5,1	4,5	4,7	2184	2006	2216
Harstad	..	..	4,3	..	..	2182
Kvæfjord	1,6	2	1,6	1481	1923	1525
Skånland	1,6	1,4	1,9	898	841	1214
Ibestad	3,6	4,3	4,1	2560	3039	2957
Gratangen	1,6	1,2	1,5	1137	895	1114
Lavangen	3,1	3	3	2087	2092	2189
Bardu	5,5	5,1	4,5	3160	2859	2753
Salangen	4,8	4,9	4,9	2839	3049	3345
Målselv	4,2	3,3	3,4	2051	1724	1901
Sørreisa	3,1	3,4	3,3	1355	1600	1685
Dyrøy	4,1	4,1	3,8	2790	2927	2883
Tranøy	1,2	1,2	1,3	755	842	920
Torsken	..	1	0,6	..	720	457
Berg	2,8	2,8	3,2	1785	1827	2074
Lenvik	3,2	3	3,6	1650	1542	2023
Balsfjord	1,5	1,5	1,1	738	814	643
Karlsøy	2	2,5	2,3	1225	1675	1540
Lyngen	2,8	2,7	3	1545	1629	2001
Omasvuotna Storfjord Omasvuonon	3,6	3,5	3,9	2363	2379	2577
Gáivuotna Kåfjord	3,7	3,8	3,6	2375	2611	2387
Skjervøy	3	3,1	3,2	1854	1898	2024
Nordreisa	3,1	3,4	2,8	1566	1899	1520
Kvænangen	1,8	1,9	1,7	1363	1524	1518
Troms fylkeskommune	3,9	3,6	3,8	1 936	1 863	2 060
Nordland fylkeskommune	3,5	3,4	3,3	1 779	1 870	1 898
Finnmark fylkeskommune	5	4,6	4,7	2 969	2 831	2 921

1. januar 2013 ble kommunene Harstad og Bjarkøy slått sammen til en ny kommune Harstad.

Kilde: SSB/KOSTRA, 2014.

De samlede netto driftsutgiftene til kultur pr. innbygger i Troms har hatt en nedgang på 9 % siden 2006. For landet er nedgangen på 15 %. Samlede netto driftsutgifter pr. innbygger til kultur i 2013 for alle kommuner i Troms var 2060 kroner. Av disse gikk 390 kroner til idrettsanlegg, 336 kroner til kulturskoler, 242 kroner til idrett, 282 kroner til bibliotek, 197 kroner til aktivitetstilskudd for barn og unge, 171 kroner til kunstformidling, 235 kroner til kommunale kulturbygg, 76 kroner til museum og 155 kroner til andre kulturaktiviteter. På kinoområdet har Troms hatt en netto driftsinntekt på 25 kroner pr. innbygger.

Salangen, Ibestad, Dyrøy, Bardu, Storfjord og Kåfjord er de kommunene som bruker mest kommunale penger på kultur. Salangen er den eneste kommunen som bruker mer enn 3000 kroner pr. innbygger, med totale nettodriftsutgifter pr. innbygger på 3345 kr.

Blant fylkene i Norge rangerer Troms på tredjeplass i Norsk kulturindeks 2014. Fylket scorer middels eller høyt i de fleste kategorier. De høyeste rangeringene i Troms finner vi i kategoriene scenekunst, sentrale tildelinger, kino, konserter og kulturarbeidere. Troms oppnår middels rangeringer i kategoriene kunstnere, bibliotek og museum, men rangerer lavt i kategorien frivillighet. Den totale plasseringen i Norsk kulturindeks er summen av rangeringer i de ti kategoriene kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskole + Den kulturelle skolesekken (DKS), sentrale tildelinger og frivillighet. Det er grunn til å anta at Troms kommer godt ut med bakgrunn i at fylket har flere store institusjoner, knutepunktfestivaler, besøkstall i bibliotek over landsgjennomsnittet, en konsolidert museumsstruktur mm. I Troms er det utdanningsprogram for idrett, musikk, dans og drama, medier og kommunikasjon og design og håndtverk i videregående skoler. Troms har høyere utdanning innenfor idrett, kunst, musikk og litteratur.

Tabell 8.2: Troms sin rangering (av 19) sammenlignet med utvalgte referansefylker.

Fylke	Kunstnere	Kulturarbeid	Museum	Konserter	Kino	Bibliotek	Scenekunst	Kultur-skole + DKS	Sentraltildeling	Frivillighet	Total
Sør-Trøndelag	4	4	4	3	1	2	5	10	2	6	1
Troms	6	3	8	3	3	7	2	11	3	18	3
Hordaland	3	5	3	2	8	13	4	19	1	8	4
Nordland	15	9	6	9	16	19	10	4	11	1	11
Rogaland	12	10	7	15	9	2	8	18	15	17	13

Kilde: Norsk kulturindeks 2014, Telemarksforskning

Tromsø rangerer høyest i Norsk kulturindeks blant kommunene i Troms med en delt 18. plass. Kommunen har falt 13 plasser siden 2013. Kommunen scorer godt i de fleste kategoriene med unntak av frivillighet og kulturskole + DKS.

Norsk Kulturbarometer 2012 som gir en samlet framstilling av nordmenns bruk av ulike kulturtilbud, og deres tilgang til og interessen for slike tilbud viser at befolkningens kulturbruk er økende. Kulturbarometeret (jf. figur 8.1) viser at kino er det tilbudet som flest personer bruker. Konserter, idrettsarrangement og folkebibliotek følger deretter. For eksempel bruker 2/3 av barn og unge biblioteket.[102] Selv om kulturbarometeret gjengir nasjonale tall er det grunn til å anta at disse er overførbare til Troms.

Figur 8.1: Andel som har brukt ulike kulturtilbud siste 12 måneder. 2008 og 2012

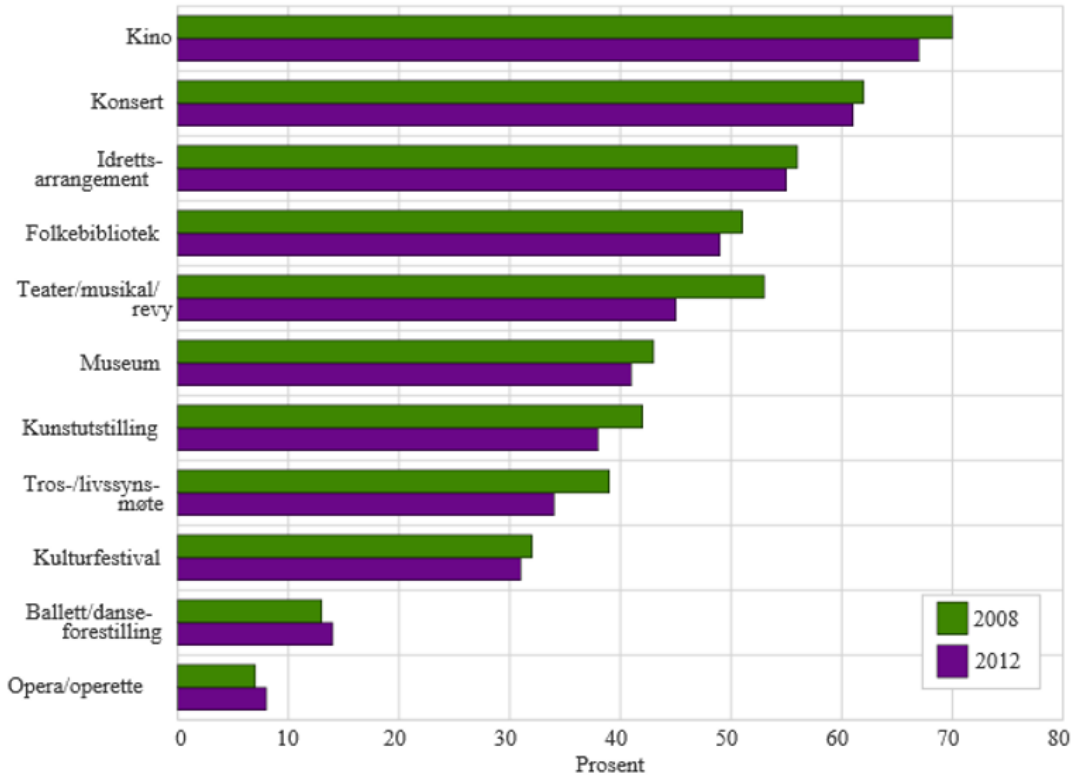

Kilde: Norsk kulturbarometer 2012, SSB

Kulturbarometeret viser at en større andel kvinner enn menn er brukere av de tradisjonelle kulturtilbudene slik som teater, opera, ballettforestillinger, kunstutstillinger, folkebibliotek og på tros-/livssynsmøter. Menn går derimot mer på idrettsarrangement. Begge kjønn går i omtrent like stor grad på kino og kulturfestivaler, museer og konserter. Barn og ungdom er større brukere av de fleste kulturtilbud enn andre aldersgrupper. Det er likevel blant de eldre at det har vært størst økning i kulturbruken. Statistikkene viser også at bruken av kulturtilbud og besøk

102 Lagerstrøm B.O og Revold M.K (2015). *Undersøkelse om bibliotekbruk 2015*. Statistisk sentralbyrå Rapporter 2015/32

i kulturinstitusjonene er størst i byene. Når det gjelder tilgjengelighet, så sier hele 34% av de som svarte på undersøkelsen i 2012, at de bor under 1 km til nærmeste idrettsanlegg, mens det er 7% som har tilsvarende kort avstand til lokaler som brukes til teaterforestillinger.

Levekårsundersøkelsen 2014[103] viser at befolkningen er aktive friluftsmennesker som benytter skog og fjell til både fotturer og skiturer. Men en lavere andel enn før bruker tid på fiske, jakt, bær- og sopptur. Åtte av ti går tur i skog og fjell, og fire av ti har vært på kortere skiturer. Personer med høyere utdanning er mest aktive. *For mer om fysisk aktivitet se kap.3.*

Tabell 8.3: Deltakelse på ulike fritidsaktiviteter i løpet av siste tolv måneder. Prosent.

	2011	**2014**
Vært på kortere fottur i skogen eller på fjellet	81	79
Vært på kortere skitur i skogen eller på fjellet	42	39
Vært på bær- eller sopptur	37	34
Vært på fisketur	45	43
	2007	**2013**
Vært på joggetur	38	40
Drevet med sykling eller vært på sykkeltur	40	45
Drevet med styrketrening	30	39
Trener eller mosjonerer minst en gang i uka	73	82

Kilde: SSB

Frivillighet og deltakelse

Rundt 80 % befolkningen er medlem i minst én organisasjon og nesten 50 % definerer seg som "aktive medlemmer". Det er anslagsvis 10 millioner medlemskap fordelt på over 80 000 lag og foreninger i Norge. Over halvparten av alt frivillig arbeid skjer i kultur – og idrettsorganisasjoner.

I 2014 var om lag 25 prosent av befolkningen medlem i et idrettslag. Hovedtrekkene de siste ti årene er at til tross for et stabilt aktivitetsnivå innen kultur og fritidslag er det en svak nedgang blant unge deltakere i frivilligheten. Samtidig er de unge som deltar i frivillig aktivitet mer bevisst sitt engasjement, og deltar i større grad for eget læringsutbyttet. Den økende generelle individualiseringen og moderniseringsprosessen gjør det vanskeligere å rekruttere til verv for fellesskapet.

Den frivillige arbeidsinnsatsen i de frivillige organisasjonene tilsvarer 115 000 årsverk. 48 % av befolkningen (over 16 år) bidrar med frivillig arbeid i de frivillige organisasjonene årlig. Dette er den høyeste andel som er målt på verdensbasis. Fire av ti nordmenn utførte hver for seg i gjennomsnitt 78 timer gratisarbeid for en organisasjon i løpet av året.

103 Statistisk sentralbyrå (2014), *Idrett og friluftsliv, levekårsundersøkelsen, 2014.*

Figur 8.2: Medlemskap og aktive medlemmer av ulike organisasjoner i 2014.

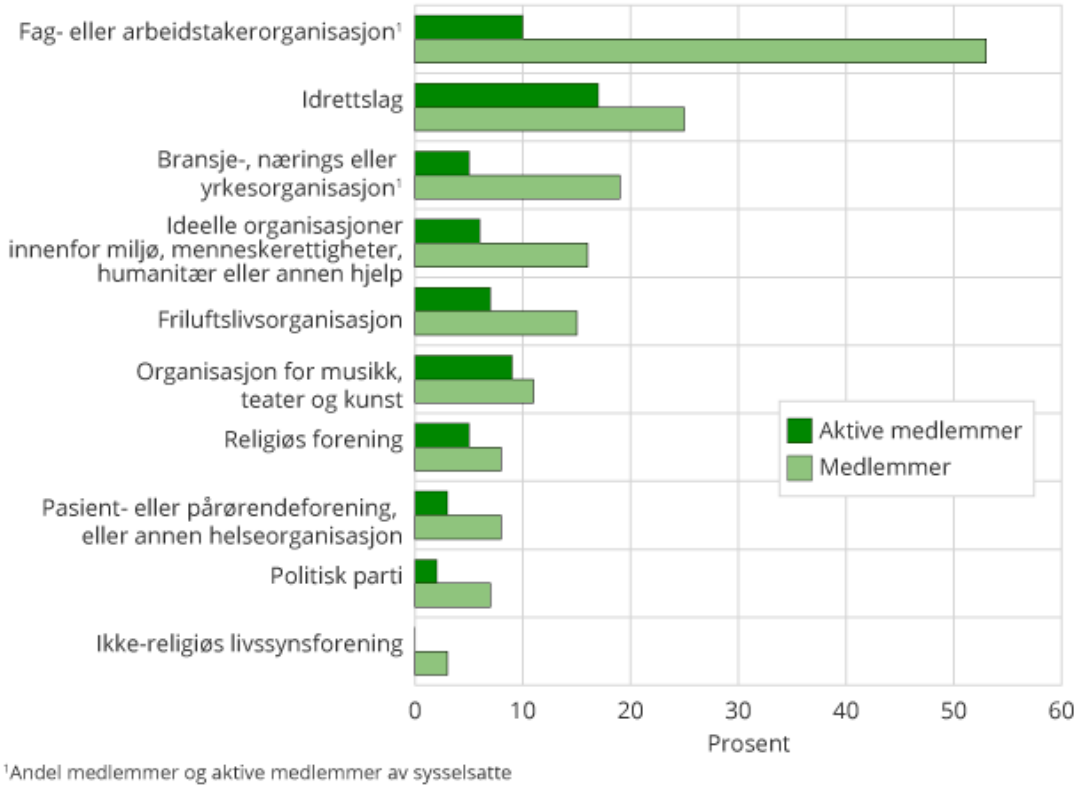

Kilde: SSB

Troms skiller seg ikke i stor grad fra de nasjonale tallene og har et rikt og mangfoldig organisasjonsliv. 37 prosent av befolkningen i Troms er medlem av et idrettslag, noe som ligger over landsgjennomsnittet. I 2015 er det registrert 398 idrettslag med til sammen 60 000 medlemskap. Troms idrettskrets er den organisatoriske overbygning for idretten i Troms. Alle kommunene i fylket har et idrettsråd, hvorav 20 er aktive. Det er 20 særkretser og fem regioner, noe som viser at det er et mangfold av idrettsaktiviteter. Troms fotballkrets, Troms skikrets og Troms bedriftsidrettskrets har flest medlemmer.

Det er over 130 frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner og lokallag med rundt 20 000 medlemmer i Troms. 13 organisasjoner er tilsluttet Forum for natur og friluftsliv Troms (FNF Troms), hvorav Norges Jeger og Fiskerforbund Troms og Troms Turlag har til sammen over 30 lokallag. Per 2015 er det fire friluftsråd som betjener kommunene i Troms; Midt-Troms friluftsråd, Nord-Troms friluftsråd, Ishavskysten friluftsråd og Ofoten friluftsråd. Det ligger an til at alle kommunene i Troms vil være tilknyttet et friluftsråd i løpet av 2015/2016. Rådene er viktige samarbeidsparter for de frivillige organisasjonen når det gjelder å stimulere til aktivitet og ivareta og tilrettelegge områder for friluftsliv.

Troms har et høyt nivå og mange aktører på den frivillige arenaen også utover idretts- og friluftsorganisasjonene. Det er flere fylkesoverspennende organisasjoner som Troms Fylkeshusflidlag, Ungdommens kulturmønstring (UKM), Hålogaland Amatørteaterselskap (HATS), Troms Barne- og Ungdomsråd (TROBUR) og Troms musikkråd. Troms barne- og ungdomsråd (TROBUR) har 26 medlemsorganisasjoner med til sammen 18 315 medlemmer.

Troms musikkråd organiserte fem musikkråd i 2015 og 11 medlemsorganisasjoner. HATS har pr 2015 61 medlemslag i Troms, og 152 medlemslag i de tre nordligste fylkene tilsammen.

Det er et stort frivillig engasjement knyttet opp mot idretts- og kulturarrangementer. Hele året er dugnadsinnsatsen stor med mange festivaler, kultur- og bygdedager og andre kulturarrangement lokalt. De senere årene ser det også ut til at det er et økt samspill mellom det profesjonelle kunst –og kulturlivet og frivillige aktører. Økt samhandling gir god synergieffekt på rekruttering fra frivillig feltet til den profesjonelle arenaen, samtidig som det er et signal om økt krav til profesjonalitet i frivillig sektor, både på aktivitets- og organisatorisk side.

En fremvekst av mer eller mindre organiserte fritidsfellesskap blant unge med innvandrerbakgrunn er kommet de senere årene, men få grupperinger kan defineres som organisert og medlemsstyrt. De er ikke synlige brukere av offentlig støtteordninger for frivillige lag og foreninger. Hålogaland Amatørteaterselskap (HATS) har sammen med Troms Idrettskrets gjennomført et eget bolystprosjekt «Bolyst gjennom Ildsjeler», hvor fokus har vært bland annet på rekruttering av ungdom, innvandrere og andre tilflyttere i lokalsamfunnet.

Mva. refusjon til frivillige organisasjoner sier noe om den frivillige aktiviteten på kulturfeltet. Troms mottok om lag 1,2 millioner i mva.-refusjon i 2013. Dette utgjør 7,4 kroner pr. innbygger og er 36 % under landsgjennomsnittet. Nedgangen fra året før var på 14 %. Av utvalgte fylker, er Troms det eneste som har hatt en nedgang. Den totale økningen på landsbasis var 21 %. Målselv er den kommunen der det frivillige mottar desidert mest mva.-refusjon pr. innbygger, etterfulgt av Salangen, Tranøy, Kvæfjord og Sørreisa.

Figur 8.3: Mva.-refusjon til frivillige lag innen kunst og kultur, eksl. idrett i 2013. Kr pr. innbygger for utvalgte fylker og hele landet.

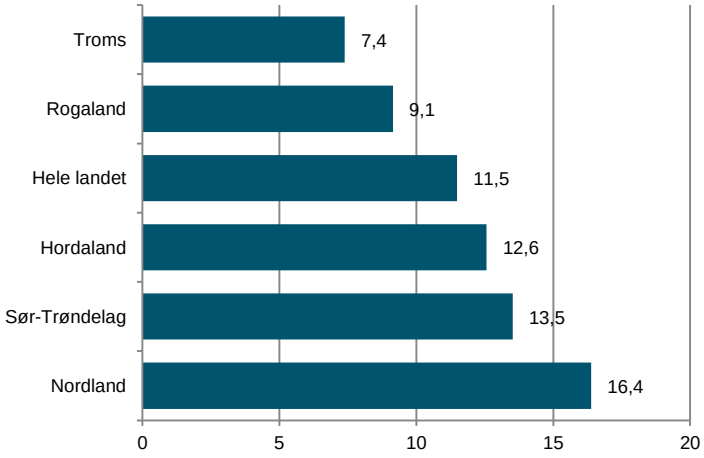

Kilde: ?

Felles utfordringer innenfor kultur-, idretts- og friluftslivssektoren

Folkehelsegevinsten med kultur må bli tydeligere. Undersøkelser viser at kulturbruken er sosialt ulikt fordelt. Folks inntekt og utdanning har stor betydning for bruken av de fleste kulturtilbudene. De med høy utdanning bruker kulturtilbudene i betydelig større grad enn personer med lav utdanning. Dette gjelder i særlig grad kino, teater, opera/operette, ballett/dans,

kunstutstillinger og museer. Tilrettelegging og tilgjengelighet i kulturtilbudet for å jevne ut sosiale ulikheter må i større grad settes på dagsorden.

Det er en utfordring å beholde bredden i det kulturelle spekteret, fra bredde til profesjonell utøvelse, fra utfoldelse til opplevelse.

Frivilligheten har utfordringer i å skulle påta seg oppgaver utover egen kjernevirksomhet i forhold til økonomi og kompetanse uten at dette kompenseres fra det offentlige. Manglende økonomisk vekst i tilskudd som følger normal pris -og indeksregulering gir lite rom for utvikling. Det offentlige har i oppgave å forvalte fellesskapets ressurser til beste for innbyggerne. En viktig del av dette arbeidet er å stimulere til aktivitet i regi av idretten og frivillige organisasjoner, og å legge til rette for lokalt engasjement og inkludering.

Ungdom, innvandrere og tilflyttere i et lokalsamfunn er fremdeles de som deltar minst i lokal frivillighet. Det er behov for å videreutvikle tilbud til disse gruppene gjennom å tilby alternative tilbud tilpasset samfunnsendringer og behov. Idretten og kulturlivet trenger ungdom som har vilje og overskudd til å videreutvikle attraktiv aktivitet, og å drive organisasjonen videre. Samtidig kan idretten og annen kulturaktivitet tilby ungdommene forhold som er viktig for god helse, sosiale relasjoner, engasjement, tilstedeværende voksne og fysisk aktivitet. Troms er et flerkulturelt samfunn og stadig flere innbyggere er bærere av ulike kulturer. Idretten og kulturen i Troms har vist god evne til å innlemme ulike grupper i sine aktiviteter. Det er en utfordring at det er grupper som deltar mindre på denne banehalvdelen enn andre.

Det er behov for å styrke og utvikle kompetansen hos aktører på regionalt og lokalt nivå i forhold til planlegging og kunnskap om kultur, idrett og friluftsliv. Videre er det et behov for å videreutvikle samarbeidet med utdanningsinstitusjonene i fylket for å få til gode utdanningstilbud som gir formell kompetanse på kulturområdet. Det er en utfordring å rekruttere kompetanse til Troms innenfor kunst- og kulturfeltet. Det er manglende kapasitet lokalt til å følge opp og utvikle gode og langsiktige samarbeid mellom offentlig og frivillig sektor.
Kunst- og kulturlivet i Troms er preget av mange små miljøer som skal dekke mange funksjoner på mange steder med lange avstander imellom. Og miljøene er ofte avhengig av innsats fra ildsjeler.

I Troms er det fremdeles en vei å gå før kulturtilbudet er godt nok utbygd for å kunne dekke behovet for gode arenaer og møteplasser som tilfredsstiller dagens krav til fasiliteter. Behovene innenfor de forskjellige kunstneriske sjangerne er forskjellig, men det er viktig at man tilpasser et minimalkrav for visning og produksjon av kunstneriske uttrykk. Produksjon og formidling av kunst henger nøye sammen. Komponisten er avhengig av musikeren, kunstneren av galleriene, filmskaperne av kinoene, dramatikeren av skuespillerne og teateret og forfatteren av biblioteket og leseren. Produksjon og formidling er to helt nødvendige deler av en helhet.

Alle anlegg som enten bygges nye eller rehabiliteres skal tilfredsstille krav til tilgjengelighet. Det finnes ingen helhetlig oversikt per i dag over hvor mange idretts-, friluftslivs- og kulturanlegg i Troms som er universelt utformet eller som er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.

Det mangler god statistikk og kunnskap om betydningen av kultur som virkemiddel knyttet til andre sektorer. Mulighetene for et bredt spekter av idrett, friluftsliv og kulturaktiviteter blir ofte

fremhevet som et fortrinn når kommuner og andre skal markedsføre seg med hensyn til bolyst og lokalsamfunnets kvaliteter.

Kunst og kulturformidling

Museer

I museene finnes kunnskap om stedets og regionens historie og særtrekk. Tromsø museum – Universitetsmuseet er fylkets største og driftes av staten. Polarmuseet, som er konsolidert inn i Tromsø museum, får også tilskudd fra fylkeskommunen. Nordnorsk kunstmuseum i Tromsø er et rent statlig museum.

Troms har et ungt museumslandskap der de tre regionmuseene Nord-, Midt- og Sør-Troms Museum, samt Perspektivet Museum i Tromsø, først ble etablert i sin nåværende form gjennom den avsluttede museumsreformen. Disse museene finansieres av staten, fylket og kommunene i et trepartssamarbeid. Totalt drifter regionmuseene 46 lokale og regionale anlegg over hele fylket. Sør-Troms museum drifter også skonnerten Anna Rogde. I tillegg til regionmuseene er Troms vertsfylke for Nordnorsk Fartøyvernsenter, som også driver Båtmuseet i Gratangen.

Tre av regionmuseene har hovedkontor med mulighet for utstillinger og formidling i nye, tidsmessige lokaler. Dette gjelder Nord-Troms museum som i 2015 flyttet inn i nye Halti i Nordreisa, Midt-Troms museum med utstillingslokaler i Kunnskapsparken på Finnsnes og hovedkontor i Sundlia «Tradsenter» på Setermoen, samt Sør-Troms museum med Trondenes Historiske Senter i Harstad. Perspektivet museum holder til i en fredet trebygning i Tromsø sentrum, tidligere Folkets hus.

Jevnt over er regionmuseene og deres lokale anlegg godt besøkt, med over 135 000 besøkende i 2014. Siden mange av arrangementene foregår utendørs på anleggene, vil det reelle publikumsbesøket være høyere enn det antallet som er tellet ved hvert museum. Det er likevel store forskjeller, særlig mellom Nord-Troms og resten av fylket.

Tabell 8.4: Besøksstatistikk for museene i 2014

	Besøkstall totalt	Derav barn/unge	Derav DKS
Sør-Troms	59094	3668	1815
Midt-Troms	44344	2343	1257
Nord-Troms	4008	559	130
Perspektivet	27586	2280	1161
Totalt	135032	8850	4363

Kilde: Museums rapportering til KUD 2014

Utfordringer

Ideelt sett skulle museene med sine mange anlegg vært åpne og tilgjengelige på linje med bibliotekene. Dette lar seg ikke gjøre, og de fleste anleggene er i dag åpne i avgrensede perioder i sommersesongen eller i forbindelse med spesielle arrangementer. Det er en åpenbar skjevhet

i besøkstall mellom Nord-Troms og de øvrige regionmuseene. Med nye Halti bør det bli endringer i publikumstilstrømningen. Regionmuseene eier eller disponerer 194 antikvariske bygninger som også inneholder uerstattelig kulturhistorisk gjenstandsmateriale, i form av møbler, verktøy og maskiner. Mange av bygningene er i dårlig forfatning, og alle trenger løpende vedlikehold.

Perspektivet museum har store utfordringer når det gjelder kontor – og utstillingslokaler. Dette museet har behov for tidsriktige fasiliteter som både kan bedre de ansattes arbeidsforhold, gi bedre muligheter for utstillinger og formidling, samt gi bedre forhold for behandling av samlingene.

Det finnes i dag ingen tilskuddsordninger for museumsbygninger hverken fra Klima- og miljødepartementet eller Kulturdepartementet. Alle museene har utfordringer når det gjelder magasinforholdene. Det mangler infrastruktur og system for ivaretagelse av opplæring og videreføring av kunnskap om tradisjonshåndverk og annen tradisjonsbåren kunnskap.

Regionale og lokale kulturbygg

Siden 2013 har Troms fylkeskommune hatt et ekstra fokus på arenautvikling gjennom prosjektet Rom for Kultur, både utbedring av fysiske bygg og arenaer, men også møteplasser og infrastruktur for samarbeid og utveksling. Pr i dag er det registrert nærmere 100 lokale kulturbygg i Troms (jf. idrettsanlegg.no), mens det gjennom Rom for Kultur er erfart et betydelig større antall bygdehus, grende- og samfunnshus som ikke er registrert. Disse fyller en viktig rolle i lokalsamfunnene rundt i hele fylket. Ved mange av bygningene er det store behov for oppgraderinger for å kunne møte nye krav til funksjonalitet, tekniske krav og universell utforming.

Enkelte kommuner har kulturhus med kapasitet og tekniske fasiliteter til å ta imot større profesjonelle kunst- og kulturproduksjoner. Seks kulturhus fungerer som regionale knutepunkt og er fast stoppested for Hålogaland Teater. Harstad kulturhus ble bygd på 80-tallet, kulturhusene i Tromsø, Salangen, Sørreisa og Skjervøy ble bygd på 90-tallet, mens det i 2000 kom oppgradert kulturhus i Kvænangen. Øvrige kommuner har ikke oppgraderte kulturhus. Rom for Kultur-prosjektet har avdekket at flere av kulturhusene ikke har tilfredsstillende akustiske forhold, og heller ikke sikkerhetsmessige gode nok scenetekniske løsninger. I 2015 åpnet nye Halti kulturscene. Ved Rådstua Teaterhus i Tromsø arbeides det i 2015 med oppgradering til regional scene-status. Innen visuell kunst er det pr 2015 to steder utenom Tromsø som tar imot Nordnorsk Kunstmuseums landsdelsprogram. Det er i 2015 ingen spesialiserte arenaer for profesjonell dans i Troms.

I tillegg til kulturbyggene i offentlig eller forenings eie, har flere kommuner i Troms ervervet seg musikkbinger. Musikkbingene kan søkes fra Musikkutstyrsordningen, og er et positivt tilskudd til mange lokalsamfunn som mangler gode øvingsrom for ungdom tilpasset musikkaktivitet. Bingene benyttes også i kombinasjon med kulturskole og UKM. Det er siden 2009 satt opp 7 musikkbinger i 6 kommuner i Troms; Berg, Salangen, Tromsø, Storfjord (2 stk), Målselv og Lavangen kommuner.

Utfordringer

Troms har en utfordring med for få arenaer med kapasitet og tekniske fasiliteter for profesjonelle kunstnere, både for produksjon og fremvisning.

I tillegg mangler de regionale kulturbyggene økonomisk bærekraft til nødvendig oppgraderinger og vedlikehold for å opprettholde nivå og standard. Flere står overfor nødvendig rehabilitering etter mange års slitasje på inventar og utstyr.

Det er også et stort spenn i brukergruppen på de lokale arenaene som gir utfordringer i forhold til gode og funksjonelle flerbruksløsninger med tanke på ulike behov til ulike aktiviteter.

Profesjonell kunst- og kultur

Flere av de profesjonelle kunst- og kulturinstitusjonene og kunstorganisasjonene i Troms inngår i *Den nordnorske kulturavtalen*, som er et samarbeid mellom Troms, Nordland og Finnmark fylkeskommuner. Gjennom kulturavtalen får landsdelen dekket hele spekteret av i alt 14 kunst- og kulturinstitusjoner, og landsdelens kunstnerorganisasjoner. Institusjonene har ulik eierskap- og selskapsform. Troms er vertsfylke for Festspillene i Nord-Norge, Trastad Samlinger, Nordnorsk fartøyvernsenter, Nordnorsk filmsenter og HATS – Hålogaland Amatørteaterråd. Satsingsområdene for avtaleperiode 2014-2017 er film, visuell kunst, litteratur og dans.

Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge (LiNN) har siden 1979 formidlet musikk med profesjonelle utøvere til et bredt spekter av arrangører og publikum i hele landsdelen. Lokale arrangører og frivillige lag og foreninger har kunnet benytte seg av LiNN's musikertjeneste, en ordning hvor profesjonelle musikere bidrar til gjennomføring av lokale produksjoner mot et rimelig honorar.

Den kulturelle skolesekken skal medvirke til alle elever i skolen får et profesjonelt kunst- og kulturtilbud uavhengig av hvor de bor, og tilbudet skal være gratis. I Troms er dette regulert gjennom egne samarbeidsavtaler med alle kommuner. I skoleåret 2014/2015 var det 76 produksjoner fordelt på 744 hendelser og 68 980 elever fordelt på 50 734 i grunnskolen og 18 247 i videregående skole.

Hålogaland Teater (HT) som eies av Troms og Finnmark fylkeskommuner og Tromsø kommune hadde i 2014 351 forestillinger, hvorav 73 på turné. Antall publikum på forestillingene i 2014: 49 734 hvorav 7 549 på turné. Egenproduksjoner ligger årlig på mellom 9 og 11. Teateret har hatt en publikumsvekst knyttet til andre aktiviteter fra 8 400 besøkende i 2012 til 12 254 i 2014.

Institusjonene er viktige møteplasser, kompetansebyggere og utviklere av kunst- og kulturfeltet i Troms. Prosjektet Rom for Kultur har i sin prosjektperiode bidratt til infrastruktur og økt samarbeid og kompetanseoverføring mellom de profesjonelle institusjonene, kunstnergruppene, kommunene og det frivillige kulturlivet rundt om i Troms.

Norsk kulturråd (Kulturrådet) forvalter de mest sentrale tilskuddsordninger til det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Tildelingene gjøres på bakgrunn av en kvalitativ vurdering av den kunstneriske virksomheten. Kunstnere i Troms fikk i 2013 tildelt nær 2,8 millioner i tilskudd fra Statens kunstnerstipend. Dette utgjør 17 kroner pr. innbygger og er 60 % under landsgjennomsnittet. 18 av kunstnerne var bosatt i Tromsø, to i Harstad og én i Tranøy (*Norsk Kulturindeks 2014*).

Aktører fra Troms får langt mer enn landsgjennomsnittet om man ser Norsk kulturfond (forvaltes av Norsk kulturråd) og statens kulturbudsjett under ett. I 2013 delte Kulturdepartementet og Norsk kulturråd ut i underkant av 44,2 millioner i stedsspesifikke

tildelinger til Troms. Dette utgjør 272,5 kroner pr. innbygger og 75 % over landsgjennomsnittet. Nordnorsk Opera og Symfoniorkester og Hålogaland Teater bidrar til at Troms skårer høyt.

Figur 8.4: Stedsspesifikke tildelinger fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd til aktører i Troms, hele landet og utvalgte fylker i 2013. Kr pr. innbygger.

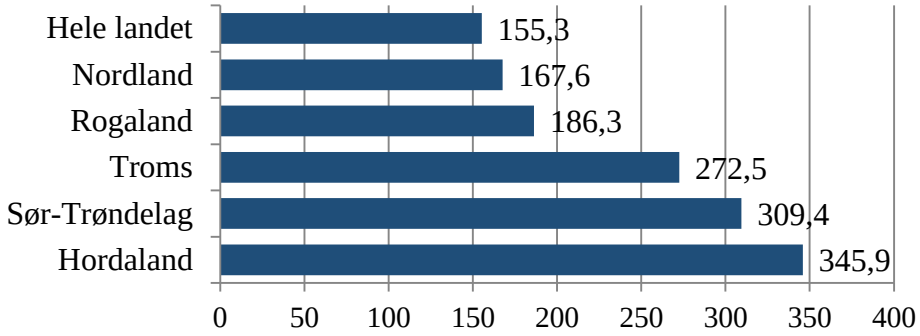

Kilde: Norsk kulturindeks 2014, Telemarksforskning

Utfordringer

Landsdelsoppdraget til institusjonene har potensiale til å utvikles videre og kompetansemiljøene må være bevisst sin betydning for utvikling av lokal infrastruktur og rekruttering til feltet, også til regioner de ikke er lokalisert

Produksjoner i DKS finansieres nasjonalt over spillemidlene og det er en utfordring at disse midlene ikke indeksreguleres. Dette kan på sikt føre til kutt i ordningens omfang.

Festivaler

Festivalene har posisjonert seg som viktige møteplasser og bidrar til frivillig aktivitet, identitetsbygging, inkludering og samhold i lokalsamfunnene. I de senere år har man sett en dreining av publikums- og pengestrøm til disse arenaene. Tendensen er at enkeltstående kulturarrangement til en viss grad har kommet i skyggen av festivaloppblomstringen. Festivalene tilfører lokalsamfunnene et bredt spekter av verdiskaping, og ses på som viktige samarbeidspartnere av aktører innen reiseliv og næringsliv for øvrig. I tillegg til å være arena for kunstspredning, bidrar festivalene til kompetanseheving innenfor arrangørfeltet, til næringsutvikling og talentutvikling. Festivalene med sitt frivilligkorps styrker også lokalsamfunnenes beredskapskompetanse.

Antall søknader på fylkeskommunens tilskuddsordning for festivaler sier noe om at det er et rikt mangfold av festivaler. Antall søknader har ligget stabilt over år. I 2015 var det 52 søknader hvorav 30 ble tildelt midler. Fylkeskommunen innførte i 2015 treårige tilskudd for utvalgte festivaler, dette for å sikre kontinuitet og bedre utviklingsvilkår. Tromsø internasjonale filmfestival (TIFF), Nordlysfestivalen, Ilios, Riddu Riddu, Finnsnes i fest, Ordkalotten og Buktafestivalen er alle eksempler på festivaler som spenner over ulike sjangre og som treffer ulike målgrupper. Troms har to samiske og en kvensk festival.

Norsk kulturråds festivaltilskuddsordning er under revidering i 2015/2016. Et lite utvalg av Troms' festivaler mottar tilskudd fra Norsk Kulturråds tilskuddsordning, noen av dem treårige

tilskudd. Regional medfinansiering er en viktig faktor for å utløse statlig tilskudd. Slike tilskuddsordninger fordrer at alle nivåer av forvaltningen samhandler.

Utfordringer

En utfordring i forhold til festivaltildelinger er for lite dialog og samarbeid mellom de ulike forvaltningsnivåene. Det er ikke godt nok kommunisert at festivalene er kompetanseleverandører for å beholde kunst- og kulturfaglig relatert fagkompetanse i Troms, eller at festivalene bidrar betydelig til lokalt næringsliv, og i særdeleshet til transportbransjen og hotellnæringen.

Visuell kunst

Troms har landsdelens fremste fagmiljø innen visuell kunst, representert gjennom et mangfold av kunstnere, Nordnorsk Kunstmuseum, Kunstakademiet og Kunstvitenskap ved Universitetet i Tromsø, Tromsø kunstforening, kunstnerdrevne gallerier Kurant og Small Projects, og Troms fylkeskultursenter med landsdelens største kunstnerfelleskap. Fylkeskultursenteret rommer 25 atelierer til leie for visuellkunstnere, et gjesteatelier med flere Artist-in-Residence-programmer, etableringsatelier for unge visuellkunstnere og fellesverksteder.

Forskningsmiljøet ved Universitetet i Tromsø (UiT), Nordnorsk Kunstmuseum, Riddu Riđđu Festivála og Lásságámmi utgjør kompetansemiljøet på samisk visuell kunst sammen med andelen av samiske kunstnere. Institusjonene og virksomhetene er alle med på å løfte mulighetene for det unge, aktive kunstnermiljøet i Troms.

Den visuelle kunstscenen i Troms forholder seg i økende grad til den internasjonale arenaen.

Etter etableringen av Kunstakademiet i Tromsø har det blomstret opp nye, kunstnerstyrte gallerier og fellesatelier i fylket, som ved sin virksomhet er med på å ivareta utforskende kunstaktivitet, arbeid mot internasjonale kunstmiljøer, og publikumsrettet aktivitet av mindre format. Troms er unik nasjonalt innen Outsider Art ved Trastad Samlinger i Kvæfjord.

Troms har i dag fire gjestekunstnerboliger som tar imot gjestekunstnere innen visuell kunst: Lásságámmi kunstner- og forskerbolig, Kråkeslottet på Senja, Peripheral Centre og Troms fylkeskultursenter i Tromsø. Det er viktig å skape utvekslingsprogrammer rundt disse stedene for å gjøre dem til attraktive møteplasser. Artist in residence-programmene som er knyttet til gjesteatelieret ved Troms fylkeskultursenter er en del av Troms fylkeskommunes satsing på visuell kunst. High North Artist-in-Residence (A-i-R) nettverk er en felles plattform for kunstnere og organisasjoner som driver eller ønsker å etablere A-i-R og utvekslingsprogrammer i Barentsregionen. Prosjektet har som mål å løfte frem regionens egenart og oppfordre til utvikling av nye A-i-R og utvekslingsprogrammer for kunstnere i de nordlige delene av Norge, Sverige, Finland og Nordvest-Russland.

Utfordringer

En utfordring for visuell kunst i Troms er få godkjente visningslokaler til visning av kunst, og i tillegg er det lav offentlig innsats knyttet til utvikling av kunstnermiljøet, arenautvikling og til kompetanseheving innen formidling av kunst. I tillegg er det få visuelle kunstnere bosatt utenfor Tromsø. Rammebetingelsene for næringsutvikling er i liten grad tilpasset kunstnernes virksomhet og behov.

Film

Troms representerer et tyngdepunkt innenfor film i Nord-Norge. Mange av aktørene har betydelig fokus på barn/unge i sin virksomhet. De sentrale filminstitusjonene i Troms er Nordnorsk Filmsenter, som eies av det tre nordnorske fylkeskommunene og inngår i kulturavtalen. Filmsenteret har tilskuddsordning til dokumentar- og kortfilm som et kjerneområde. FilmCamp eies av Troms fylkeskommunen og kommuner i Midt-Troms. FilmCamp har allerede filmkommisjon i sitt oppdrag fra Troms fylkeskommune, og har bidratt til at store internasjonale filminnspillinger er lagt til Troms. Filmveksthuset Tvibit eies av Tromsø kommune, og fremstår som landets største senter for talentutvikling og ungdomsfilm. Tromsø Internasjonale Filmfestival er landets største filmfestival. De bidrar til bransjeutviklingen i nord, både som formidlings- og kompetansebyggende arena, og også som produsent av blant annet Film Fra Nord-programmet og barnefilmfestivalen Verdens Beste, samt drift av landsdelens eneste Cinematek.

Det øvrige filmmiljøet i Troms består av en rekke små enkeltforetak, hvorav den nyetablerte klyngesatsingen Filmverftet, samt noen få større produksjonsselskaper. Som en oppfølging av den nasjonale filmpolitikken, jmf regjeringens forslag til en permanent tilskuddsordning for to til tre konsoliderte filmfond, forhandler de tre nordnorske fylkeskommunene samt Sparebankens kulturnæringsstiftelses om et felles nordnorsk filmfond.

Utfordringer

Nasjonale omlegginger i den økonomiske innretningen innenfor filmfeltet gjør bransjen sårbar og fører til utfordringer.

Bibliotek

Biblioteklandskapet i Troms består av folkebibliotek, skolebibliotek i grunnskole og videregående skole og universitets- og høgskolebibliotek. Bibliotekene er del av et felles nettverk som i prinsippet skal medføre at tilgangen til litteratur er lik for alle uavhengig av bosted. Folkebibliotekenes virksomhet er hjemlet i lov. Fylkesbiblioteket ivaretar fylkeskommunens lovpålagte ansvar for regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling. Dette innebærer rådgivning til lokale myndigheter, bibliotekfaglig veiledning, utviklingsarbeid, fellestjenester og kompetansetiltak.

Folkebibliotekene har et tredelt samfunnsoppdrag. De skal bidra til kunnskap og læring, til litterær og kulturell opplevelse og fra 2014 ble formålsparagrafen i Biblioteksloven endret slik at bibliotekene også skal være en uavhengig møteplass og en arena for offentlig samtale og debatt. Dette stiller nye krav til både bibliotekrommet og til aktiviteten i biblioteket.

I Troms gjennomførte 17 kommuner ett eller flere arrangement i bibliotek i 2014. Besøkstallene er et mål på om det fysiske biblioteket brukes. Stor bruk av Tromsø bibliotek har gitt høye gjennomsnittlige besøkstall på fylkesnivå siden 2005, men nå har også flere andre kommuner høyt bibliotekbesøk. I 2014 økte særlig i bruken av Lenvik bibliotek med nye lokaler i Kunnskapsparken.[104]

[104] Fylkestingssak 44/15. *Folkebibliotek i Troms 2014 – status og utfordringer*. Også Fylkesrådsak 105/15

Figur 8.5. Besøk pr innbygger i folkebibliotek i Troms 2012-2014

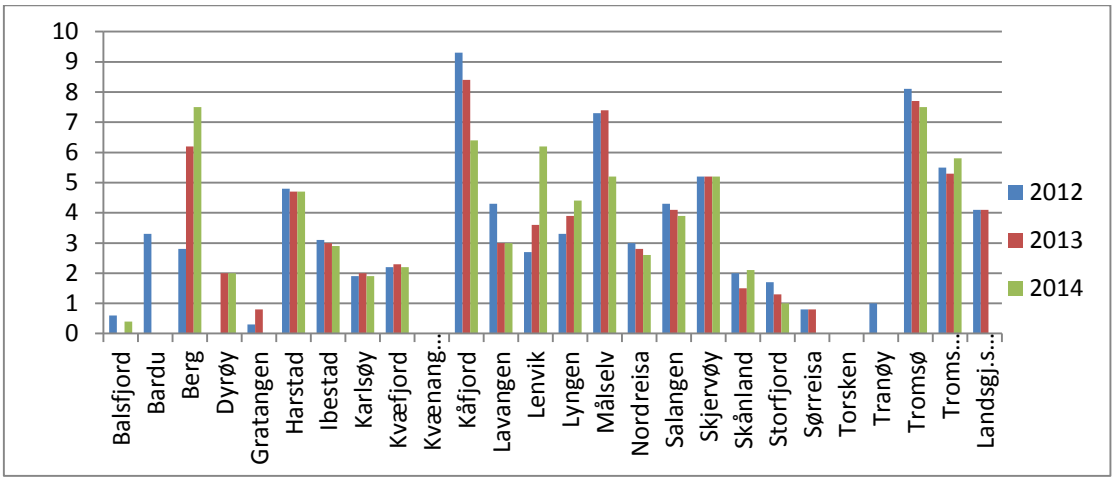

Kilde: Fylkestingssak 44/15. *Folkebibliotek i Troms 2014 – status og utfordringer*. Også Fylkesrådsak 105/15

Bibliotekene utgjør lavterskel møteplasser for alle, uavhengig av alder, sosial og økonomisk status og etnisitet, og finnes i alle kommuner. I motsetning til noen andre kulturtilbud brukes biblioteket like mye i små kommuner som i store, og like mye av brukere med innvandrerbakgrunn som de uten slik bakgrunn. NOU-en *Bedre integrering*[105] framhever bibliotekets aktive og positive rolle i integreringen, og viser et potensial til å utvikle tilbudene ytterligere med de nødvendige ressursene tilgjengelig. I flere kommuner i Troms bidrar biblioteket aktivt i med integreringstiltak. På landsplan er bruken av bibliotek som møteplass og arrangementsarena økt, særlig for eldre aldersgrupper.[106] 2/3 av barn og unge og 2/5 av den voksne befolkninga brukte biblioteket siste år. Tilsvarende tall finnes ikke på fylkesnivå, men ca.1/3 av befolkninga i Troms var aktive biblioteklånere i 2013, tilsvarende på landsplan var i underkant av 1/5.[107]

Folkebibliotekene i Troms har utviklet målretta tilbud til desentraliserte studenter gjennom samarbeid med de regionale studiesentrene og fagbibliotekene om tilbud til disse (se kap.7 utdanning). På landsplan brukes folkebibliotek i studiesammenheng mer av voksne studenter enn av de yngre, og mer av studenter med innvandrerbakgrunn enn andre. Ca. 40% av fjernstudentene bruker folkebibliotek i forbindelse med studier.[108] Det er grunn til å tro at andelen er høyere i Troms hvor tjenester til denne brukergruppa er en prioritert oppgave. Kommunal - og moderniseringsdepartementet la i 2015 lagt fram en rapport om tiltak som kan bidra til å øke befolkningas digitale deltakelse og kompetanse. Rapporten har resultert i etableringa av Nasjonalt program for digital deltakelse, Digidel 2017, der bibliotekene er part.[109]

[105] NOU (2011) *Betre integrering. Mål, strategier, tiltak.* Departementenes servicesenter Informasjonsforvaltning. 2011:14.
[106] Lagerstrøm B.O og Revold M.K (2015). *Undersøkelse om bibliotekbruk 2015*. Statistisk sentralbyrå Rapporter 2015/32
[107] Aasen, G.K og Kleppe, B (2014). *Norsk kulturindeks 2014*. TF-notat nr. 55/2014, Telemarksforskning.
[108] Lagerstrøm B.O og Revold M.K (2015). *Undersøkelse om bibliotekbruk 2015*. Statistisk sentralbyrå Rapporter 2015/32
[109] Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2015*). Programbeskrivelse 2015-2017*. Nasjonalt program for digital deltakelse. Økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen.

Folkebibliotekenes formidling av faglitteratur til studenter og fagmiljøer forutsetter at bibliotekene inngår i et nettverk med større bibliotek, inkludert fag- og forskningsbibliotek. Overgang til lisensierte digitale ressurser i fagbibliotekene medfører begrensninger i tilgangen til oppdatert faglitteratur og informasjon utenfor fag- og forskningsinstitusjonene. Dette medfører at den nyeste kunnskapen ikke er tilgjengelig for offentligheta utenfor de store institusjonene. Det er faglitteratur bibliotekene har størst problemer med å levere i henhold til etterspørsel fra brukerne.[110]

Det er en sammenheng mellom mengde lest og leseferdighet.[111] Gode leseferdigheter er positive for mestring og gjennomføring i skolen Bibliotekbrukere leser mer enn andre, og høytlesing for barn er mer utbredt blant bibliotekbrukere enn andre. [112] I kommunene i Troms er det etablert systematiske og formaliserte samarbeid mellom bibliotek og skoler og barnehager om litteraturformidling og lesestimulering. Utlånet av bøker til barn i folkebibliotek Troms er over landsgjennomsnittet. Med unntak av Harstad har alle kommuner med tilgang til bibliotekbusstjenester et utlån av bøker til barn på eller over snittet for fylket.

Figur 8.6: Utlån av bøker for barn pr. barn. Troms 2014[113]

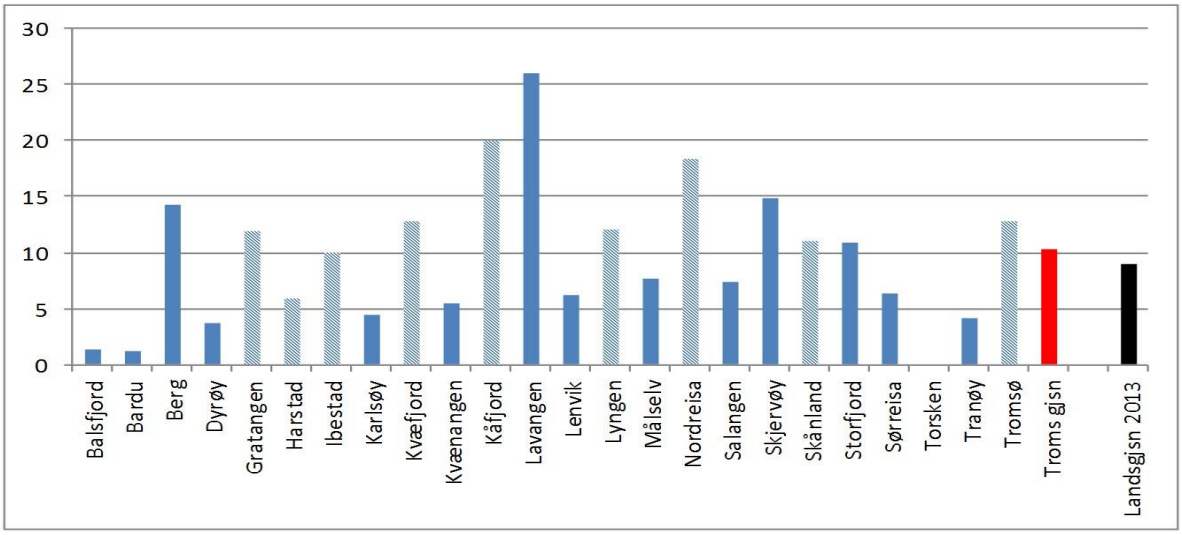

Kilde: Fylkestingssak 44/15. *Folkebibliotek i Troms 2014 – status og utfordringer*. Også Fylkesrådsak 105/15. Indikatorer basert på statistikkrapportering fra kommunene til Nasjonalbiblioteket

Bibliotek er ett av de områdene som i kommuneproposisjonen omtales som *små spesialiserte områder*. Bibliotek er der sett som ett av fagområdene som har særlig behov for større organisasjoner for å kunne etablere *fagmiljøer* for å gi bedre tjenester. Dette krever omorganisering og omstrukturering av tjenesten ved eventuelle kommunesammenslåinger, for

[110] Fjernlånsundersøkelse gjennomført at Norsk bibliotekforening og fylkesbibliotekene 2014.
[111] Lesesenteret (2013). *Norske barn leser bedre.* Publisert 10.12.2013
[112] Lagerstrøm B.O og Revold M.K (2015). Undersøkelse om bibliotekbruk 2015. Statistisk sentralbyrå Rapporter 2015/32
[113] Bøker til barn omfatter her også e-bøker. Skravert søyle er kommuner med bokbusstilbud til barn. Også Karlsøy har bibliotekbusstilbud, men utlånstallene inngår i statistikk for Tromsø. Utlån pr. barn er beregnet ut fra antall barn i aldersgruppa 0-14 år pr 1.1.14.

å ivareta både faglighet og tilstrekkelig nærhet til tjenestene. Bibliotekbrukerundersøkelsen 2015 viser at nærhet til tjenestene er viktig for ¾ av bibliotekbrukerne.

På bibliotekfeltet ligger fylket på en 7. plass av 19 fylker med hensyn til de størrelsene Norsk kulturindeks måler. Dette viser at kommunene i Troms har relativt større satsinger på noen andre kulturområder enn bibliotek, men også at Troms rangerer over landsgjennomsnittet på bibliotekindikatorene. Disse omfatter besøk, utlån og aktive lånere. [114]

Folkebibliotekenes tilbud er avhengig av kommunal økonomi.[115] Kulturutredninga omtaler bibliotek som del av den kulturelle grunnmuren som er blitt systematisk underfinansiert over tid.[116] Dette har også vært tilfelle i Troms. Utgiftene til innkjøp av bøker og andre medier til folkebibliotek i Troms ble redusert etter 2010. De siste par årene har trenden snudd noe, men i 2014 hadde likevel over halvdelen av kommunene mindre til innkjøp av bøker og andre medier pr innbygger enn de hadde i 2010.

Figur 8.7: Medieregnskap pr. innbygger Troms og landsgjennomsnitt 2009-2014

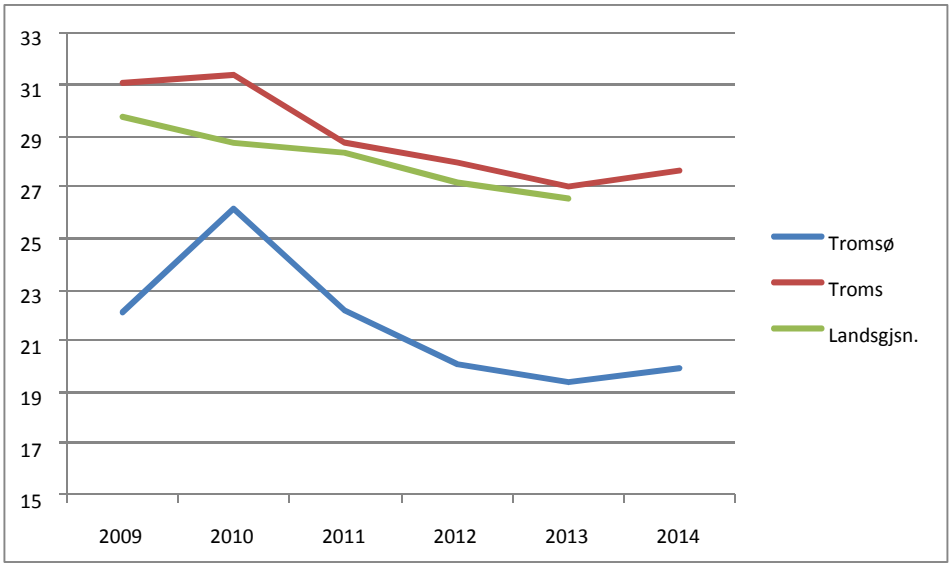

Kilde: Fylkestingssak 44/15. *Folkebibliotek i Troms 2014 – status og utfordringer*. Også Fylkesrådsak 105/15.

Utfordringer

Kommuneøkonomi- og prioritering er ei utfordring for at befolkninga skal få de bibliotektjenestene de skal forvente. I Troms har det vært gjennomført utstrakt utviklingsarbeid i bibliotek på tross av økonomisk nedprioritering. I hovedsak er dette finansiert av eksterne midlertidige midler. Dette er en krevende og ikke bærekraftig arbeidsform over tid.

Bibliotekbusstjenester til barn er en enkel måte å bidra til at flere barn leser mer og dermed blir bedre lesere. Et slikt tilbud finnes ikke i Midt-Troms. Endringer i fokus fra samlingsforvaltning til relasjonsbygging og arrangementsarena stiller nye krav til både biblioteklokaler og

[114] Aasen, G.K og Kleppe, B (2014*). Norsk kulturindeks 2014*. TF-notat nr. 55/2014, Telemarksforskning.
[115] Lesesenteret (2013). *Norske barn leser bedre*. Publisert 10.12.2013
[116] NOU (2014). *Kulturutredningen 2014*. Departementenes servicesenter informasjonsforvaltning. 2013:4.

kompetanse. Fagbibliotekenes samlinger er i stadig større grad digitalisert og underlagt lisenser som begrenser deling utenfor institusjonen. Dette er ei uløst utfordring på nasjonalt nivå.
Bibliotekfeltet er i stor endring, både med hensyn til roller, medietilfang og teknologi. Feltet omfatter små enheter som har behov for sammensatt kompetanse. Dette løses til en viss grad gjennom interkommunale samarbeid. Bibliotekene er lavterskeltilbud som er velegnet i integreringsarbeid. Dette forutsetter tilgang til nødvendige økonomiske og menneskelige ressurser.

Privatarkiv

For å sikre at vesentlig informasjon om privat virksomhet ikke går tapt og at privat aktivitet blir synlig i historia om Troms må arkivmateriale etter privat virksomhet tas vare på og gjøres tilgjengelig for befolkningen. Det offentlige arkivverket har ansvar for å ta vare på arkiver etter offentlig virksomhet, ansvaret for arkivmateriale etter privat virksomhet som bedrifter, private institusjoner og organisasjoner i Troms er derimot ikke avklart.

Anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

I de aller fleste kommunene i Troms er det et variert utvalg av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. I det nasjonale registret for anlegg[117] som gir en oversikt over ordinære anlegg og nærmiljøanlegg er det registrert 1 341 ordinære anlegg i Troms. Det er blant annet registrert 203 fotballanlegg, 39 flerbrukshaller, 131 skytteranlegg, 56 svømmeanlegg, 187 skianlegg og 23 friidrettsanlegg. I tillegg er det et mangfold av andre anleggstyper. Fire kommuner i Troms mangler en flerbrukshall/idrettshall av en viss minimum størrelse på aktivitetsflaten. Dette er Tranøy, Torsken, Karlsøy og Kvænangen.

Etablering av nærmiljøanlegg bidrar til å legge forholdene til rette for aktiviteter som er åpne for alle. I Troms er det registrert 591 nærmiljøanlegg. Det finnes mange flotte nærmiljøanlegg for allsidig bruk av barn og ungdom slik som balløkker, binger, skileikanlegg, sandvolleyballbaner, skateanlegg, gapahuker i tilknytning til turstier, flater for flerbruk, offroadløyper mm.

Kommunene har et rikt nett av tur-/lysløyper som stadig utvidelses og oppgraderes. Fysisk tilrettelegging er et middel for å gjøre friluftslivsområdene mer tilgjengelige og attraktive. I Troms er det flere områder som er godt tilrettelagt for friluftsliv, men det er stort potensiale for en videre utvikling slik at befolkningens muligheter for et aktivt friluftsliv økes. Det nasjonale turskiltprosjektet har til hensikt å skape mer utendørs aktivitet der folk bor ved å skilte og informere om turstier og turløyper. Det skal også sikre en felles utforming av skiltene i hele landet. Turkort med kart og turbeskrivelse skal informere om turrutene. Skilting av turruter fra sentrum i tettsteder og byer vil bidra til at rutene mer synlige og terskelen for å bruke disse lavere. I perioden 2013-2015 har rundt 90 prosjekter mottatt midler fra turskiltprosjektet.

Årlig fordeles spillemidler til anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Fylkeskommunene er delegert myndighet til å forvalte spillemidlene. Spillemiddeltilskuddet utgjør i gjennomsnitt 20 prosent av kostnaden for å bygge anleggene. Det er imidlertid stor forskjell i hvor stor andel spillemidlene utgjør mellom de ulike anleggstypene. Nærmiljøanlegg, anlegg for samiske idretter og friluftslivsanlegg mottar i gjennomsnitt et tilskudd tilsvarende rundt 40 prosent av anleggskostnaden.

[117] idrettsanlegg.no

Kulturdepartementet og Norges idrettsforbund utga i 2014 en statistikksamling som gir en gjennomgang av spillemiddelsøknadene og anleggssituasjonen i Norge. Denne viser at det er stor forskjell på anleggssituasjonen i fylkene og kommunene. Et generelt trekk er at de mindre kommunene har flere anlegg per innbygger enn de mer folkerike. Etterslepet på spillemidler har aldri vært større i beløp enn i 2014. Gjennomsnittlig ventetid på utbetaling av spillemidler på landsbasis er 2,8 år.

Idrettslagene står som søker for over halvparten av søknadene, mens det offentlige står for de største investeringene. Tendensen i 2014 er at idrettslagenes investeringer vokser, mens kommunenes investeringer faller tilsvarende.

Tabell 8.5: Utviklingstrekk i spillemidler for Troms i perioden 2011-2015

År	Antall godkjente søknader	Godkjent kostnad	Godkjent søknadssum	Tildelt spillemidler	Etterslep/ ventetid år
2011	149	408 080 567	92 380 000	26 332 000	2,5
2012	120	341 481 076	89 738 000	25 042 000	2,6
2013	142	483 640 784	136 638 000	31 013 000	3,4
2014	123	467 939 840	125 996 000	31 972 000	2,9
2015	124	574 800 923	151 655 000	40 455 000	2,7

Kilde: Troms fylkeskommune

Når det gjelder anleggssituasjonen viser statistikken at Troms ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder anlegg pr innbygger innenfor anleggstypene fotballbane gress/grus, fotballbane kunstgress, liten idrettshall, friidrettsbane, normalstørrelse idrettshall og stor idrettshall. Det er imidlertid ikke tatt hensyn til geografiske forhold.

Figur 8.8: Anleggsdekning fylkesvis – antall anlegg (vektet etter kostnad og aktivitetspotensiale for et antall utvalgte anleggstyper) per 10 000 innbyggere.

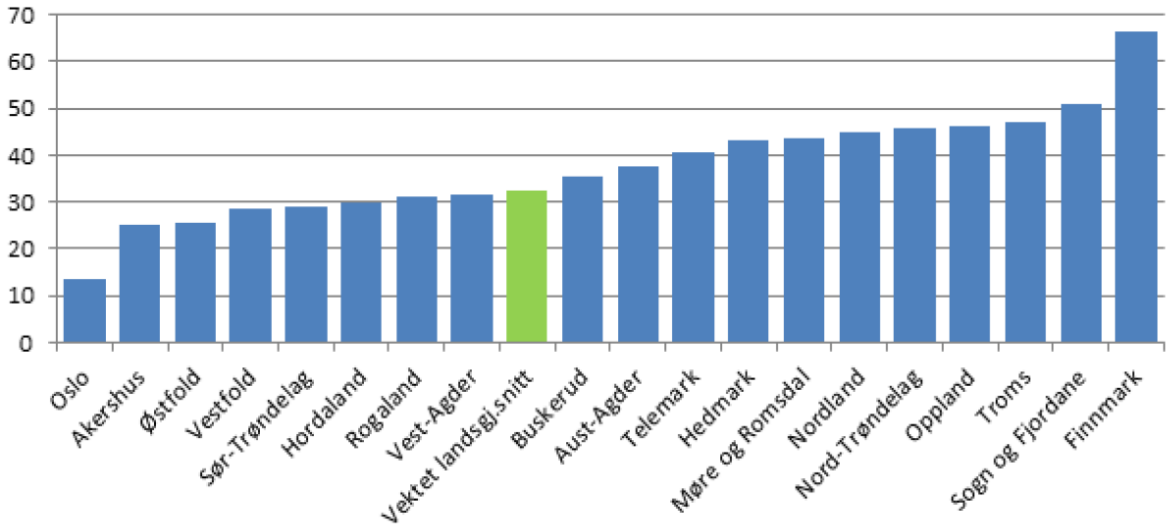

Kilde: Kulturdepartementet 2014

Troms idrettskrets og Tromsø idrettsråd har med tilskudd fra Troms fylkeskommune gjennomført prosjektet *Anleggsløftet for tromsidretten* i perioden 2013-2015. Prosjektet har bidratt til å belyse anleggssituasjonen i fylket. Det er blant annet identifisert en rekke anlegg under utvikling. Som et resultat av anleggsløftet skal Idrettskretstinget behandle anleggsplan for Troms idrettskrets våren 2016.

I Troms har anleggssituasjonen for idretten i Tromsø vært spesielt anstrengt. Flere større anleggsutbygninger framover vil sørge for å bedre denne. Her kan nevnes Tromsøbadet med klatrehall som skal etableres på Templarheimen. Det samme skal en basishall for turn. Videre skal TUIL Arena utvides med fotballhall og turnhall, og det skal bygges flerbrukshall på Storelva. Det planlegges ny arena for hopp, langrenn og skiskyting i Grønnåsen. Byen har behov for en større flerbruksarena som kan huse de typiske hallidrettene og som også er tilrettelagt slik at byen kan ta imot større arrangementer innendørs. Av større anlegg i resten av fylket planlegges det blant annet ski- og skiskytteranlegg i Nordreisa, ridesenter, ishall og turnhall i Lenvik og sykkelanlegg i Harstad.

Større idrettsarrangementer bidrar til lokal entusiasme, gode tilbud der folk bor, større rekruttering og god profilering av kommunen og regionen. Det arrangeres et stort antall idrettsarrangementer i fylket pr år, både bredde- og toppidrettsarrangementer. Troms og Nord-Norge er imidlertid sjelden vertskap for store nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer.

Utfordringer

Det er behov for flere, bedre og tidsriktige anlegg for idretten og flere attraktive friluftslivsanlegg for alle. Det er også behov for å sikre en bedre grunnfinansiering til utbygging av store kostnadskrevende anlegg.

Etterslepet på spillemidler til anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er utfordrende for frivilligheten som i stadig større utstrekning tar ansvar for anleggsutbygging. I tillegg kommer utfordringer i forhold til blant annet drift og vedlikehold.

Det mangler fasiliteter som kan huse større regionale, nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer.

Samisk og kvensk språk og kultur

Samisk

Samarbeidsavtalen mellom Troms fylkeskommune og Sametinget 2007-2015 har som formål å legge forholdene til rette for varig fast samarbeid mellom partene i saker som angår samene og samiske områder i Troms fylke, blant annet å legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk, sin kultur, sitt samfunnsliv og sine næringsveier i Troms fylke.

I Fylkesplan 2014-2025 er urfolksdimensjonen et særskilt kapittel. Der understrekes nødvendigheten av å satse på samisk klynge- og institusjonsbygging. Det er seks samiske språk- og kultursentre i Troms, fordelt i de ulike regionene. Sentrene mottar årlig økonomisk tilskudd fra Troms fylkeskommune og Sametinget. Sentrene har en sentral rolle i et omfattende gjenoppbyggings- og revitaliseringsarbeid av samisk språk og kultur etter et århundre med fornorskningspolitikk. Språksituasjonen har forbedret seg betydelig i områdene der språksentrene har virket. Denne nye kultur- og språkbevisstheten har igjen generert ny nærings- og kulturvirksomhet som synliggjør landsdelens kulturelle mangfold både regionalt og nasjonalt. Stadig flere samer flytter til byer. Gáisi språksenter i Tromsø kommune betjener et stort omland med Tromsø by som sentrum, og er et viktig kontaktpunkt mellom de samiske miljøene i Tromsø kommune.

Et allsidig kulturliv styrker samisk samhørighet og identitet. Troms fylkeskommune bidrar til dette gjennom samisk kunst- og kulturtilbud i Den kulturelle skolesekken (DKS), Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge.

Riddu Riđđu er landets største samiske festival som mottar årlig tilskudd fra Troms fylkeskommune. Riddu Riđđu i Kåfjord hadde i 2015 i alt 86 arrangement og 24 533 arrangementsbesøk. Festivalen har rundt 5 700 registrerte festivalbesøkende hvert år. Dette tallet har holdt seg stabilt over flere år. Riddu Riđđu har frem til 2015 hatt status som knutepunktfestival, en ordning som i forslag til statsbudsjett for 2016 er avviklet.

Festivalen Márkomeannu mottar støtte fra Sametinget, og søker årlig festivaltilskudd fra Troms fylkeskommunes tilskuddsordning. Troms fylkeskommune har bidratt med midler fra næringsetaten for utviklingstiltak for begge festivaler.

Troms fylkeskommune yter årlig grunntilskudd til samiske kulturorganisasjoner i Troms for å legge til rette for at levedyktige samiske foreninger, som har kulturarbeid som hovedoppgave, skal kunne drive sin virksomhet i Troms fylke.

Kvensk

Troms fylke har en stor andel innbyggere med kvensk og samisk herkomst. I Norge ble kvensk anerkjent som et eget språk i 2005. Språket snakkes hovedsakelig i Troms og Finnmark.

Norge har definert kvensk språk som ett av fem norske regions- eller minoritetsspråk. Minoritetsspråkpakten slår fast at vern om de historiske regions- eller minoritetsspråkene i

Europa er med på å holde oppe og utvikle kulturell rikdom og tradisjoner i Europa.

I 2014 fattet fylkestinget i Troms vedtak om at kvensk språk bør oppgraderes fra nivå II til nivå III i Den europeiske pakten om regions - eller minoritetsspråk. Språkcharteret forplikter nasjonalstatene til å gjennomføre konkrete tiltak for å bevare regional- og minoritetsspråk, slik at disse blir synlige i både politikk, i lovgivning og i praksis.

I fylkesplanens kap. 2 om strategier skal Troms fylkeskommune «Bidra til å utvikle kvensk språk og kultur». Troms fylkeskommunes engasjement for kvensk språk og kultur knyttes i hovedsak til eierskap og driftsfinansiering av Halti Kvenkultursenter i Nordreisa, prosjektfinansiering av Storfjord språksenter som jobber for å styrke samisk og kvensk/finsk, og festivalstøtte til kvenfestivalen Paaskiviikko. Troms fylkesbibliotek er i avslutningsfasen av et forprosjekt som ser på mulige modeller for etablering av en nasjonal kvensk bibliotektjeneste.

Utfordringer

Språk- og kultursentrene driver med et minimum av ressurser, noe som setter begrensinger for utviklingsarbeidet ved språksentrene. Det er i tillegg vanskelig å rekruttere språklærere til sentrene.

Riddu Riđđu har behov for forutsigbar, statlig finansiering og Márkomeannu har på samme måte behov for en forutsigbar regional finansiering for å kunne utvikles videre.

Det mangler systemer som er skreddersydd for Troms sine utfordringer, slik at samisk kystkultur og markesamisk kultur løftes fram og synliggjøres. Tiltak og regelverk som er utviklet med utgangspunkt i indre Finnmark treffer ikke Troms sin samiske befolkning like godt, herunder også bysamer

Det kvenske språket er sterkt utrydningstruet og det mangler tiltak som kan bidra til at kvensk språk og kultur skal overleve og utvikles

Kultursamarbeid i nordområdene

De tre nordlige fylkeskommunene samarbeider med Kulturdepartementet om norsk-russiske kulturdager og treårige samarbeidsprogrammer innenfor kulturfeltet. Troms fylkeskommune har, sammen med Nordland og Finnmark fylkeskommuner, Barentssekretariatet, Kulturdepartementet og Utenriksdepartementet, et felles finansieringsprogram, BarentsKult, som skal stimulere økningen av grenseoverskridende kultur i nord, og bidra til realiseringen av større, profesjonelle kunst- og kulturprosjekter i norsk og russisk del av Barentsregionen. Det settes årlig av 12 millioner kroner til formålet.

Troms fylkeskommune har bilaterale samarbeidsavtaler med Arkhangelsk fylkesregjering, Murmansk fylkesregjering, Fylkesregjeringen i Republikken Karelen og Fylkesregjeringen i Republikken Komi. De bilaterale samarbeidsavtalene er en forlengelse av fylkets internasjonale engasjement i Barentsregionen, og dekker et bredt spekter av samarbeidsområder, herunder kultur. Troms fylkeskommune har også samarbeidsavtale med Norrbottens läns landsting.

Troms fylkeskommune er representert i The Joint Working Group on Culture (JWGC), som er en av arbeidsgruppene i det organiserte Barentsamarbeidet. JWGC skal bl.a. oppfordre til etablering av nye nettverk, kompetanse- og kunnskapsutvikling, og utveksling av informasjon om kultursamarbeid i Barentsregionen.

9. SAMFERDSEL

Innledning

Transportinfrastruktur og transporttilbud er grunnleggende virkemiddel for å oppnå gitte samfunnsmål. Samferdselsløsningene binder sammen regioner, er viktig å forene bo- og arbeidsmarkedsområder og er samtidig en forutsetning for et konkurransedyktig næringsliv, trygghet og opprettholdelse av regional bosetting og sysselsetting.

Troms har tyngdepunktene for næringsaktivitet og befolkning langs kysten. En av hovedutfordringene for samferdsel i Troms består i å knytte kyst med innland og kystregioner sammen, både for person og gods.

Samferdselsdepartementet har det overordna nasjonale ansvaret for transport og kommunikasjon til lands til vanns og i lufta. Myndighet er delegert til ulike direktorater, transportetatene (Jernbaneverker, Kystverket, Statens Vegvesen) og Avinor.

Fylkeskommunens direkte ansvar er fylkesvegnettet og kollektivtransporttilbudet i fylket, herunder hurtigbåt, ferge, buss og skoleskyss, tilrettelagt transport (TT) og transport- og drosjeløyver. Kommunene er ansvarlige for kommunalt vegnett, herunder gang og sykkelveger og tilretteleggende infrastruktur for kollektivtransport. Det stilles derfor store krav til samordning av politikk og planlegging, mellom myndighetsnivå; Stat, fylke og kommune. Dette krever særlig høye krav til kommunikasjon og informasjonsflyt mellom de ulike nivå og organisasjoner.

Næringslivets transportutfordringer

Næringslivet i Troms ventes fortsatt å stå foran en betydelig vekst og utvikling. Det ventes sterk vekst i sjømatnæringen og i reiselivsnæringen. I gruve- og bergverksnæringen samt petroleumsnæringen er det nå en mer moderat optimisme i motsetning til få år tilbake.

Hovedutfordringen for næringslivets transporter er at transportsystemet og infrastrukturen er kapasitetsmessig i utakt med framtida. Fylkesvegforfallet i Troms var i 2013 målt til mellom 6 – 8 milliarder kroner. Dette vegforfallet er økende og kan i verste fall medføre vegbrudd og vegkollaps på viktige regionale strekninger. I tillegg kommer forfallet på riksvegstrekningene i regionen.

Infrastrukturbygging må ses på som avgjørende vilkår for å sikre slik næringsutvikling, bosetting og fortsatt vekst i fylket vårt. Sammenhengen mellom havn, veg, jernbane og lufthavn må fanges opp på enda bedre måte.

Norske statlige og regionale planer og strategier bør derfor legges for å bygge/tilby den transportinfrastruktur som trengs for å utvikle og tilrettelegge for næringsliv, befolkning og bærekraftig ressursbruk. Dette må gjøres i samarbeid med andre lands myndigheter og i tett dialog med internasjonale vareeiere/industri og logistikkaktører. Fylkeskommunen ønsker å fremheve betydningen av en statlig satsing på å utvikle de robuste vekstregionene for å få til funksjonelle arbeidsmarkedsregioner, sammen med et fokus på regularitet og godsflyten i det totale transportsystemet.

Næringslivets transportløsninger og transportbehov varierer. For noen er sjøtransport viktig, mens andre i stor grad benytter jernbane via Narvik. Samtlige næringer er imidlertid store brukere av veitransport.

Figur 9.1: Trafikkbelastning på vei, fordeling av tungtrafikk pr. utvalgt næring i Troms.

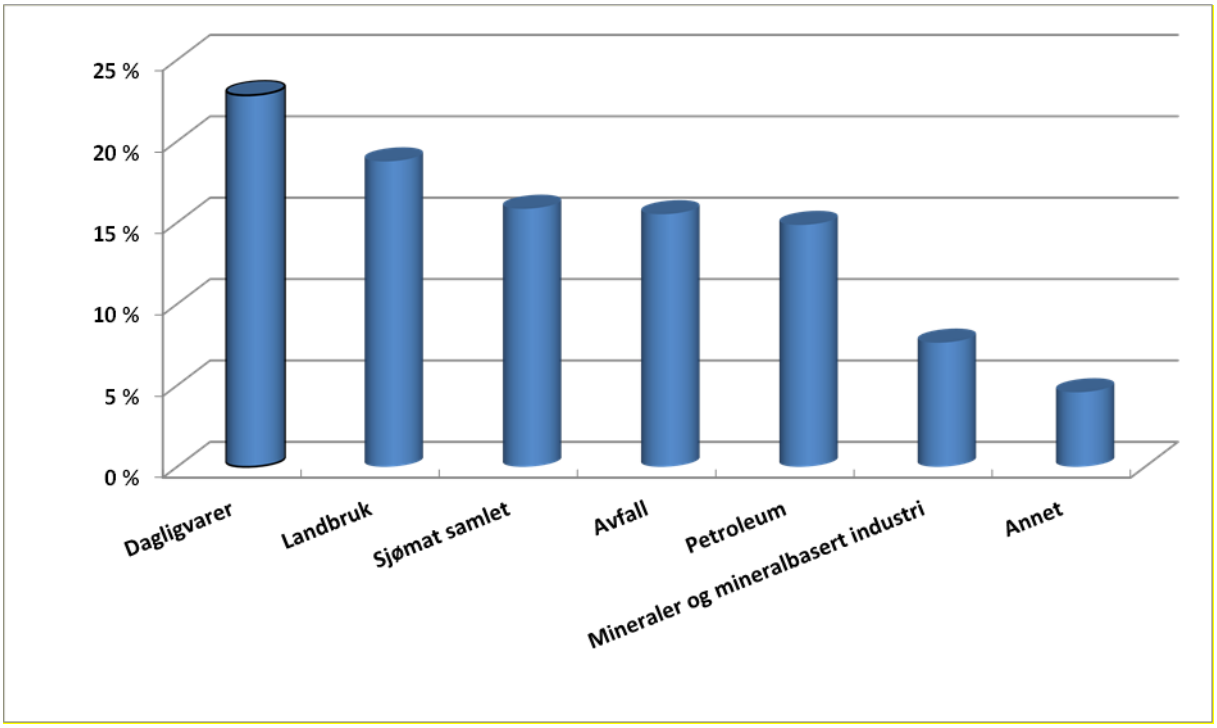

Kilde: Transportutvikling 2015

Sjømatnæringen

Sjømatnæringen bidrar med en betydelig veitransport. Troms er i 2014 Norges fjerde største havbruksfylke. Sjømatnæringen står for ca. 16 % av de registrerte veitransportene. Fangst har en mindre andel veitransport enn havbruk. Den tyngst trafikkerte «fiskeveien» er E6 og grenseovergangen mot Nordland. Av fylkesveiene transporteres det mest sjømat på FV855 (Buktamo-Finnfjordbotn), FV86 (Finnfjordbotn-Finnsnes) og FV866 (Langslett-Skjervøy).

Grossister/dagligvarer

Dagligvaremarkedet har vært dominert av 4 aktører; Coop, REMA, ASKO/NorgesGruppen og ICA. ICA er nylig overtatt av Coop. I Troms betjenes markedet fra lagre i Tromsø og Narvik. Det meste av transportene skjer med bil og de fleste næringstransportene langs vei i Troms (23%) har sitt utgangspunkt i dagligvaregrossistenes lager og distribusjon. En betydelig inntransport skjer imidlertid med tog til Narvik for deretter å bli transportert med bil til Tromsø.

Petroleum

Troms har ikke operative offshorebaser. Det største transportarbeidet på vei genereres som følge av distribusjon av petroleumsprodukter til konsumenter og næringsliv, ikke av basevirksomhet. Inntransport til tankanleggene skjer med båt og de tyngst trafikkerte veiene i Troms knyttet til bildistribusjon av petroleumsprodukter ligger i nærheten av de store tankanleggene (Tromsø, Harstad og Bergneset) og bysentra. FV53 i Tromsø har stor belastning som følge av Skjelnantanks beliggenhet langs denne veien.

Landbruk

Balsfjord er den største landbrukskommunen i Troms fylke. Næringens største aktører er TINE meierier, Nortura og Felleskjøpet.

Det utføres et betydelig veitransportarbeid innenfor landbruk.

De største transportene er tilknyttet TINE i Harstad og RV83. Mange fylkesveier berøres som følge av inntransporter og distribusjon av landbruksprodukter. Størst trafikk er registrert på FV 858 mellom Tømmerelv (E6) og Storsteinnes i Balsfjord.

Avfall

En av de store transportbrukerne i Troms er avfallsnæringen. De største transportene går mellom Tromsø og Nordkjosbotn. Over halvparten av avfallstransportene ut fra anleggene går til Sverige. Begrensninger i muligheten til deponering skaper et økt transportbehov.

Mineraler og mineralbasert industri

Det er stor transportaktivitet forbundet med fylkets mineralressurser. Ikke bare fra store mineralbaserte bedrifter som Finnfjord AS og Skaland Graphite AS, men fra mange aktører innenfor pukk og grus. Det meste av mineraltransporten foregår med båt. Næringen genererer også et betydelig lokalt veitransportarbeid i Troms. Veitransportstrekningene er vanligvis korte, noe som innebærer at mange regionale/lokale veier i nærheten av store pukk-/grusforekomster har stor transportbelastning. De tyngste transportene går langs E6, mellom Nordkjosbotn og Midt-Troms. Av fylkesveiene har FV855 (Buktamo-Finnfjordbotn), FV91 (Lyngseidet-Svendsby) og FV868 (Lyngseidet-Oteren) størst transport av mineraler.

Regional utvikling - samferdselsutfordringer

Nord-Norge har store framtidige vekstmuligheter med sin strategiske beliggenhet og et rikt ressursgrunnlag. Konjunkturbarometeret for Nord-Norge[118] melder Arbeidsmarkedet i Nord-Norge ser nå bedre ut enn i resten av landet, forventer at denne utviklingen fortsetter i 2015 og 2016. Hovedårsaken til at arbeidsmarkedet kommer bedre ut i nord, er at landsdelen er mindre preget av svingningene i oljesektoren.

Selv om de nordnorske arbeidsmarkedsregionene er mange og små, er potensialet for regionforstørring stort. Dersom dette potensialet realiseres, kan det styrke grunnlaget for langsiktig vekst og trygge jobber i landsdelen. Forskere ved Transportøkonomisk institutt (TØI) har beregnet effekten veiutbedringer vil ha på arbeidsmarkedsregionenes størrelse. Effekten måles i hvor mange flere som vil pendle når infrastrukturen er forbedret, og yttergrensene er definert med maks 45 minutters reiseavstand. TØI tenker seg at alle veier – unntatt i tettsteder – oppgraderes til veistandard med fartsgrense på 80 km/t. Effekten på regionstørrelse er stor, og klart sterkest på Vestlandet og i Nord-Norge utenom Finnmark. Dette kommer dels av stor pendlertilbøyelighet i disse fylkene, og dels av et veinett med en stor andel lav makshastighet. I tillegg vil utbedringene berøre et relativt stort antall mennesker, som vil bli inkludert i et nytt og større arbeidsmarked. I Nord-Norge er det kysten Senja-Kvænangen og områder i randsonen til Tromsø som har størst potensial for regionforstørring. Her vil pendlingen kunne øke med over 200 prosent ved en veioppgradering til fartsgrense på 80 km/t. Dersom det investeres i infrastruktur der potensialet for regionforstørring er størst, er det ingenting i veien for at også Nord- Norge skal utvikle flere, større og mer robuste arbeidsmarkedsregioner.

[118] Konjunkturbarometer for Nord-Norge, NORUT, våren 2015 (Sparebanken 1 Nord-Norge).

En spørreundersøkelse av bedriftsledere i landsdelen viser imidlertid en stor bekymring knyttet til dagens transportinfrastruktur og til fremtidige offentlige bevilgninger til samferdselsområdet. Det vises blant annet til:

- Utfordringene med vegnett og veginfrastruktur som en betydelig begrensende faktor for utvikling
- Begrensede muligheter for utvikling av containertransport til og fra Nord-Norge
- Manglende satsing på jernbane
- Ikke tilstrekkelig fergekapasitet

Fylkesgrensene representerer en utfordring i forhold til samferdsel. Hålogalandsregionen, med Sør-Troms og Nordre Nordland er en vekstregion, med et stort behov for korresponderende kollektivtransporttilbud og forutsigbare vegforbindelser over fylkesgrensen.

Reisevaner og byutfordringer

Vegtransport er helt dominerende på korte og mellomlange avstander, både for person- og godstransporter. De lange godstransportene på veg er i mange tilfeller del av en lengre transportkjede som kan omfatte båt- eller jernbanetransporter og distribusjonstransporter inn til eller ut fra godsterminaler.

Harstad har på bakgrunn av planlegging av en vegpakke, gjennomført en konsekvensutredning (KU)[119]. Vegsystemet har kapasitetsproblemer i rushtid, og preges av redusert framkommelighet og miljøproblemer i sentrum. Transportsystemet dårlig tilrettelagt for kollektivtrafikk, og tilbudet til gående og syklende er ikke sammenhengende og tilstrekkelig trafikksikkert. Kollektivreiser i Harstad har de siste ti årene gått ned med ca. 14 prosent[120]. Kollektivreiser i Harstad tilsvarer 4 prosent av persontransporten ifølge reisevaneundersøkelsen av 2009 (Dette bildet har sannsynligvis ikke forandret seg til i dag). Situasjonen for Finnsnes er den samme som for Harstad, med mye av de samme utfordringene. Det pågår et arbeid med sikte på en helhetlig bypakke, med tunnel for å legge trafikk utenom sentrum.

I Tromsø viser beregninger at uten tiltak, vil fortsatt boligbygging og befolkningsvekst kunne føre til betydelige trafikk- og køproblemer om få år[121]. Tromsø er en by i sterk vekst, prognoser for befolkningsvekst tilsier omlag 14 000 de neste 20 årene[122]. Biltrafikken vil øke med 20 prosent og vi vil få 25 000 flere daglige bilturer i 2030. Trafikken har økt med 5 prosentprosent de siste fem årene og nivået av svevestøv overskrider i perioder kritisk nivå.

60 prosent av alle daglige reiser er med personbil. Hver fjerde reise er til fots eller med sykkel (26 prosent). Tromsø har lavest antall km med gang og sykkel-veg pr 1000 innbygger, sammenlignet med de ti største kommunene i landet. Data for reisevaner i Harstad er sammenlignbare. Til tross for dette har Tromsø 24 prosent gangreiser. Tromsø er en bussby,

[119] Konseptvalgutredning (KVU) er en del av KS1, som er pålagtfor store offentlige prosjekter med statlig bevilgning over 750 millioner kroner. Utredningen analyserer transport- og andre samfunnsbehov og vurderer ulike prinsipielle måter (konsepter) å løse behovene på.
[120] Reisevaneundersøkelse for Tromsø og Harstad, Statens vegvesen og Troms fylkeskommune 2009.
[121] Vegvalg Tromsø (KVU), Statens Vegvesen 2010.
[122] Befolkningsstatistikk, SSB.

med en kollektivandel på 12 prosent[123] er Tromsø blant de 4 beste byene i landet. Men trafikktall fra Statens vegvesen, og passasjerstatistikk fra Troms fylkestrafikk viser at bilveksten er høyere enn veksten i reiser med sykkel, gange og buss.

Utfordringer – byer i Troms

På lik linje med andre byer i Norge, står byene i Troms overfor utfordringer med arealbruk, økt trafikk med de problemene som følger av utslipp, støy- og støv. For å styrke byenes funksjon som regionale sentra med knutepunktsfunksjoner, vil det være nødvendig å bygge ut transportløsninger inn mot og i sentrumsområdene i byene. Tilrettelegging for økt kollektiv transport, gang og sykkelbruk i byene må være en del av en slik strategi.

Dersom målet er overgang av trafikanter fra bil til kollektivtransport, viser en analyse av kollektivtransport i Tromsø[124] at satsing på kollektivtransport må følges av restriktive tiltak mot bilbruk. Studier og erfaringer fra andre byer viser også at en satsing på kollektivtransport alene gir små eller svært små gevinster. Innføring av restriktive tiltak mot bilbruk er imidlertid en politisk utfordring for bykommunene.

Bypakken for Harstad (Harstadpakken) er i gjennomføringsfasen. Tunnel for å avlaste sentrum og prioritering av kollektivtransport, gange sykkel og trafikksikkerhet er prioritert.

Tromsøpakke 3 er igangsatt, med kollektivfelt og gang/sykkel tilrettelegging langs stakkevollvegen som viktigste prosjekt. Tromsø har inngått avtale om belønningsordning for kollektivtransport, på 260 mill kr (+ ekstramidler 55 mill kr) for perioden 2015-2018.

Sommeren 2016 skal Transportnett Tromsø ferdigstilles. Det er et planleggingsprosjekt som skal resultere i en søknad på bymiljøavtale for Tromsø. Mål og krav for å inngå bymiljøavtale er nullvekst i personbiltrafikk og brukerfinansiering.

Kollektivtransport

Troms fylkeskommune har siden 2008 gradvis innført anbudskontrakter på buss, båt og ferge. Av 16 fergesamband ble 11 overført fra staten per 01.01.2010. Anbudskontraktene har gitt mer offentlig styring av tilbudet og redusert kostnadsnivået. For mange av kontraktene er det også satt krav om maksimumsalder/utskiftning av transportmateriell. All drift av kollektivtrafikk skal håndteres av Troms fylkestrafikk fra 01.01.2012 og markedsføres under en felles profil.

Passasjerutvikling

Det er økning både i by og distrikt. Potensialet for videre økning er definitivt størst i byene.

Passasjerstatistikken viser i gjennomsnitt en økning på 6,5 prosent i antall reiser i byene. Det betyr at den er litt høyere enn befolkningsveksten. Det er også positivt å registrere en viss økning også på distriktet, der hoveddelen er på de regionale rutene mellom byene (Tromsø-Narvik og Tromsø-Alta). Det er vanskelig å peke på enkeltårsaker, men det har åpenbart hatt effekt med større satsing på ungdom (nytt ungdomskort i Tromsø og Harstad), i tillegg til at det generelt har blitt billigere for de som reiser ofte. Det er brukt mye ressurser på å forenkle takstsystemet og bedre ruteinformasjon på internett og mobiltelefon. Omlag 14 prosent av alle reiser er skolereiser.

[123] Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2013/14, TØI rapport 1383/2014
[124] Fremtidens kollektivtransport i Tromsø, Urbanett Analyse, rapport 18/2010.

Tabell 9.1: Passasjerutvikling i Troms [125].

	Passasjerer **2014** (mill.)	**Endring** **Prosent fra 2013**
Kollektivtransport i Troms	**13,5**	**+ 1,4 prosent**
Bybussen i Tromsø	8,3	+ 2,2 prosent
Hurtigbåtene	0,28	-3,3 prosent
Buss midt-Troms og Senja	0,84	+1,2 prosent
Buss regionrutene	0,26	+ 2 prosent
Buss Nord-Troms	0,25	+10 prosent

Kilde: Troms fylkestrafikk 2015

I Troms fylke er det totalt 14 fergesamband. 11 av disse er i drift hele året. 3 samband er sommersamband. Disse er Brensholmen – Botnhamn, Stornes – Skrolsvik og Gryllefjord – Andenes. Sambandet Stornes – Skrolsvik var ikke i drift sommeren 2015.

Tabell 9.2: Det er ingen riksvegsamband i Troms. Fylkesfergesamband

Rutenavn	Operatør	Båtnavn	Byggeår	Passasjer-kapasitet	PBE
Revsnes - Flesnes	Torghatten nord AS (underleverandør for Fjord 1)	Hålogaland	2002	200	75
Stangnes - Sørrollnes	Norled AS	Ibestad	2014	234	74
Stornes - Bjørnerå	Norled AS	Lauvstad	2007	145	50
Grytøy - Sandsøy - Bjarkøy	Norled AS	Kvernsund / Dyrøy / Strandebarm	2014/1964/ 1971	99/15 /195	25/28/21
Stornes - Skrolsvik (ikke i drift)					
Brensholmen - Botnhamn (sommersamband)	Torhatten Nord AS	Helgøy	1978	187	24
Bellvik - Vengsøy - Mjølvik (Musvær-Risøy)	Torhatten Nord AS	Vengsøy / Karlsøy	2011/1975	47/250	21/25
Hansnes - Karlsøy - Vannøy	Torhatten Nord AS	Malangen	2001	200	62
Hansnes - Reinøy	Torhatten Nord AS	Salangen	1972	245	24
Mikkelvik - Bromnes	Torhatten Nord AS	Rebbenesøy	2011	47	16
Lyngseide - Olderdalen	Bjørklid (underleverandør for Norled)	Goalsevarre	1982	290	77
Breivikeidet - Svensby	Bjørklid (underleverandør for Norled)	Jæggesvarre	2002	250	75
Reserveferge Ullsfjord og Lyngen	Bjørklid (underleverandør for Norled)	Vaggesvarre	1979	300	50
Storstein - Nikkeby - Laukskaret	Torhatten Nord AS	Reinøy	1989	96	26
Rotsund - Havnnes - Uløybukt	Torhatten Nord AS	Uløytind	2011	47	16
Gryllefjord - Andenes (sommersamaband)	Torhatten Nord AS	Skutvik	1972	200	29

Kilde: Transportutvikling 2015

Utviklingen for fergene i Troms er god. Antall passasjerer har hatt økning med om lag 2 prosent siste år, mens antall kjøretøy hadde en økning på 3,2 prosent. Det er 6 hurtigbåtsamband i fylket. Det har vært en nedgang i hurtigbåttrafikk totalt, på ca 3 prosent fra 2013-14.

125 Troms fylkestrafikk 2015 – «Fylkesferd»

Tabell 9.3: Hurtigbåtsamband

Rutenavn	Transportselskap	Båtnavn	Byggeår	Passasjer-kapasitet	Hastighet i knop	Laste-førende	Laste-kapasitet
Tromsø - Finnsnes - Brøstadbotn - Engenes - Harstad	Boeral Transport Nord AS	Sollifjell / Kistefjell / Fløyfjell	2010	250	33	Nei	
Tromsø - Skjervøy	Boeral Transport Nord AS	Jernøy	2007	147	35	Ja	3 biler/ 6 paller
Tromsø - Lysnes - Tennskjær - (Vikran)	Boeral Transport Nord AS	Jernøy	2007	147	35	Ja	3 biler/ 6 paller
Sommarøy - Tussøy - Sandneshamn	Sommerøy Cruise AS	Skaaskjær		20	25	Nei	
Harstad - Bjarkøystedene - Sør-Senja	Boeral Transport Nord AS	Stjernøy	2009	126	32	Ja	6-8 paller
Skjervøy - Kvænangen og Vortøy	Torhatten Nord AS	Kvænangen	2005	52	25/30	Ja	15 paller

Kilde: Transportutvikling 2015

Rutetilbud

Busstilbudet er best i byområdene der kollektivtransport er et reelt alternativ til bilen for daglig skyss. I distriktene er trafikken i hovedsak dimensjonert etter skoleskyss. Også på de regionale rutene mellom byene er det i større grad markedstilpasset rutetilbud. I ny anbudskontrakt for Tromsø fra 2012 er det lagt inn en produksjonsvekst på omlag 6 prosent. Rutetilbudet på båt og ferge søkes tilpasset til trafikkgrunnlaget.

Kollektivtransport og reiseliv

Det er satset på sykkelturisme i Troms med tilrettelegging på ferger, merking av sykkelruter, egne nettside for sykkelturisme m.v.

Utfordringer og muligheter for kollektivtilbudet i Troms

Utfordringene for kollektivtransport i Troms er tosidig; det skal utvikles et effektivt og konkurransedyktig kollektivtilbud i byer og tettsteder, med fokus på kapasitet og frekvens, samtidig skal det legges til rette for et kollektivtilbud i distriktet, som dekker lokale behov.

Samordna areal- og transportlegging er en forutsetning for god fremkommelighet for buss i byer og tettbygde strøk. Det er et uutnyttet markedspotensiale i byene, dette utløses ved bedre markedstilpassing av ulike behov, og etablering av bestillingsruter. Det kan utvikles flere og bedre tjenester på internett og mobil, spesielt i forhold til ruteinformasjon, billettering og salg.

Lav befolkningstetthet og store områder i distriktet utgjør en utfordring i forhold til å bygge et godt kollektivtransportsystem. Innenfor gitte økonomisk rammer skal tilbudet være tilstrekkelig effektivt og med god nok flatedekning. Bedre samordning av lokalruter, regionruter, skoleskyss, helsetransport og drosjekjøring er viktig for å gi bedre kollektivtilbud i distriktet.

Kollektivsystemet, materiell og infrastruktur, skal være universelt utformet etter en gitt norm. Det er et etterslep knyttet til oppgradering av eksisterende infrastruktur for kollektivtransport, i forhold til gjeldende normer og samfunnsmessige behov. Men det er ikke kartlagt hvor stort dette behovet er.

Infrastruktur i fylket

Etter forvaltningsreformen fra 2010, er fylkeskommunen største vegeier og har overtatt alle fergesamband i Troms. Troms har 609 km riks-/europavei og 2.915 km fylkesveier. Fylket har videre 1.891 km kommunale veier og 3.123 km private veier. 34 % av de samlede fylkesveistrekninger i Nord-Norge ligger i Troms.

Riksvegene/*Europavegene* knytter Troms til øvrige landsdeler og utlandet. Riksvegnettet består av:

- E6 som binder fylkets regioner sammen i nord-sør akse
- E8 danner en øst-vest akse fra Tromsø og inn i Finland.
- E10, med arm til Harstad, binder sammen Sør Troms og Nordlige Nordland.

Fylkesvegene knytter regioner og enkeltkommuner i fylket til hverandre og til riksvegene.

Kommunale veger har i hovedsak en lokal transportfunksjon innenfor den enkelte kommune.

Næringslivet i Troms har en desentralisert lokalisering og mange veier er av stor viktighet for de enkelte næringsaktører. Med basis i de næringer i Troms som er vurdert, har veiene rundt Nordkjosbotn flest registrerte tunge kjøretøy. E6 mellom Nordkjosbotn og

Bergneset har flest registreringer. Europavegene E6 og E8 er de dominerende veiene i Troms når det gjelder tungtrafikk.

De tyngst belastede fylkesveistrekningene er:

- FV 855/FV86 mellom Buktamo-Finnfjordbotn og Finnfjordbotn-Finnsnes
- FV 53 mellom Skjelnan (tankanlegg) og Tomasjord
- FV 866 Langslett-Skjervøybrua

For Tromsbedriftene er den mest brukte grensepasseringen for veitransport mellom Norge og Sverige/Finland E8 over Kilpisjärvi. Deretter kommer E10 over Bjørnfjell i Nordland. Det går mye trafikk mellom Troms og Nordland på de to veiene som fører inn til Harstad; RV 83 til Tjeldsundbrua og FV 83 til fergesambandet Revsnes-Flesnes.
De 3 største fergesambandene for tungtrafikk er Revsnes-Flesnes, Lyngseidet-Olderdalen og Svensby-Breivikeidet. Fylket har flere næringsaktører som er avhengig av ferger, der ferge representerer eneste regulære transportalternativ inn til fastlandet.

Av de utvalgte næringene er det dagligvaredistribusjon som har det største veitransportarbeidet. Andre utvalgte bransjer med stor næringstrafikk er landbruk, sjømat, avfall og petroleumsdistribusjon. Flere veistrekninger oppgis å representere flaksehalser i trafikkavviklingen, både riksveier og fylkesveier, - herunder åpningstider på tollstasjonen på Bjørnfjell og vinterfremkommelighet over Kvænangsfjellet og Gratangsfjellet. Tromsø by nevnes som en utfordring, spesielt i forhold til distribusjon av konsumvarer (dagligvarer, melkeprodukter m.v.)[126]

Godsknutepunkter/terminaler i og utenfor fylket

Internt i Troms er det flere viktige knutepunkt i form av havner og landbaserte terminalfunksjoner. Mange av disse er små i en større sammenheng, men likevel viktige for regional utvikling.

[126] «Status næringstransporter i Troms 2015». Transportutvikling AS, 2015.

De sentrale knutepunktfunksjonene i Troms fremkommer primært som en konsekvens av befolkningstetthet, næringsaktivitet, infrastruktur, beliggenhet og markedsaktørenes valg. De store transporthusene har etablert sine terminaler der slike logistikkmessige knutepunkt oppfattes som kommersielt best.

For jernbanetransport er knutepunkt *utenfor fylket* først og fremst knyttet til jernbaneforbindelsen i Narvik (Ofotbanen). I tillegg har Kiruna økt sin aktivitet og mange forventer ytterligere økning over denne terminalen. Relevante flyterminaler for transport av havbruksprodukter til Asia finnes både i Norge (Gardermoen) og Finland (Helsinki).

Trafikksikkerhet: Ulykkesbildet og utvikling

Siden 2001 er antall trafikkulykker, inkludert drepte og skadde i trafikken gått ned. Dette er på nivå med landet ellers, se figur 37.

Trafikksikkerhetsarbeidet i Norge generelt og i Troms fylke baserer seg på nullvisjonen om at det skal ikke forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i vegtrafikken. En rekke trafikksikkerhetstiltak og kampanjer skal medvirke til reduksjonen i tallet på drepte og hardt skadde på norske veger. Denne visjonen er lagt til grunn for trafikksikkerhetstiltak på fylkesveger.

1 person ble drept på fylkesvegene i Troms i 2014. Bare Finnmark har hatt 0 drepte i løpet av et kalenderår. 2014 hadde en betydelig nedgang fra 7 drepte i 2013. Foreløpige tall for 2014 viser for øvrig at 10 personer ble hardt skadd, mens 130 personer ble lettere skadd. Endelige tall for 2013 viste at 7 personer ble hardt skadd og 140 lettere skadd.

I Troms er det utforkjøringsulykker som er den hyppigste ulykkestypen, fulgt av kryss og møte ulykker, se figur 39. 40 prosent av ulykker med hardt skadde og drepte skjer i utforkjøringsulykker, 25 prosent av hardt skadde og drepte skjer i møteulykker.

Figur 9.2: Utviklingen i trafikkulykker Troms.

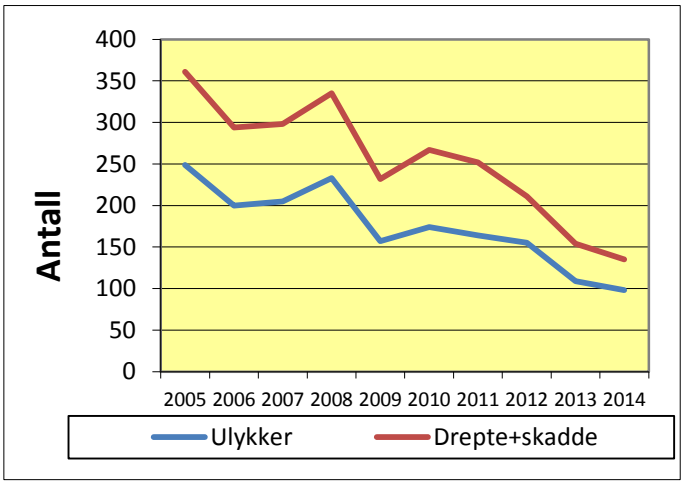

Kilde: SVV 2014.

Figur 9.3: Fordeling av type ulykke.

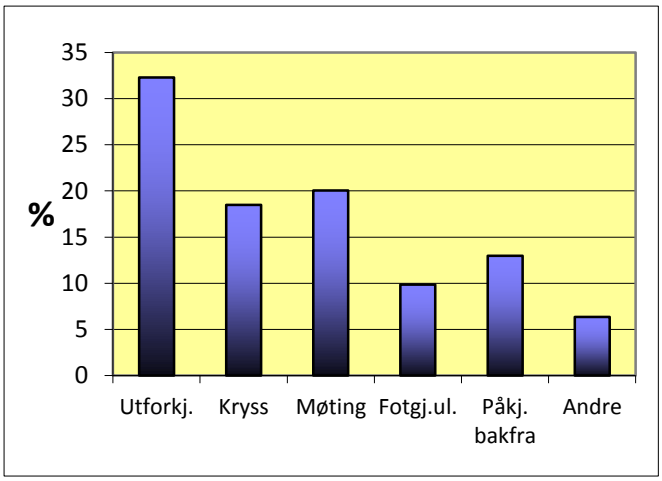

Kilde: SVV 2014

Rassikring - utfordringer

Troms er et fylke med betydelige ras- og skredutfordringer. Troms er blant tre fylker med flest vegstengninger på grunn av ras. Flere steder i Troms har få eller ingen omkjøringsmuligheter,

slik at stengning av vegstrekninger på grunn av ras, har store konsekvenser for befolkning og næringsliv. Ras eller risiko for ras genererer bekymring og utrygghet i mange lokalsamfunn i fylket. En studie på samfunnsøkonomiske gevinster av rassikring for Vestlandet og Nord-Norge (veger med relativ høy ÅDT) viser at en stengt veg koster samfunnet gjennomsnittlig 475 000 kr per døgn[127]. Rassikringsplan for riks og fylkesveger i Region nord[128], skisserer utfordringer i Nord-Norge. Samlet kostnad for rassikringsbehovet i Troms, riks- og fylkesveg, er ca. 3,8 mrd.

Riksveg - utfordringer

Den økende næringstransporten stiller krav til regularitet og forutsigbarhet for godstransport. Rassikring og utbedring av strekninger med høyfjellsproblematikk er viktige tiltak. Av beredskapshensyn må omkjøringsruter for riksvegnettet vektlegges sterkere. Den sterke trafikkveksten og en stigende andel med brede, lange og tunge kjøretøyer, krever omfattende tiltak.

E6 fra Nordkjosbotn og nordover preges av mindre og større utfordringer knyttet til smal veg og rasfarlige strekninger. Kvænangsfjellet er spesielt utsatt for vinterstengning. Omkjøring via Finland utgjør en omveg på opp mot 700 kilometer. Også Gratangsfjellet utgjør en flaskehals for tunge kjøretøy – mange på veg mellom knutepunktene i Narvik og Tromsø.

Mellom Nordkjosbotn og Skibotn har E8 smale veger, med manglende vegskulder, dette fører til trafikkfarlige forhold for tungtransport. Fra Skibotn til Finskegrensa gjenstår fortsatt partier med stignings- og kurvaturutfordringer. Dette er spesielt uheldig for tungtransporten som i økende grad finner vegen over Kilpisjärvi. E 8 fra Tromsø til Nordkjosbotn er spesielt utsatt for trafikkulykker. Det er et stort behov for tiltak, både lengere strekninger med midtdelere og tiltak mot utforkjøringer.

Riksvegene i byområdene har utfordringer knyttet til trafikksikkerhet, støy- og støvproblematikk og barrierer, spesielt i Harstad og Tromsø. Det er et stort behov for tiltak i forhold til gang og sykkel.

Fylkesveg - utfordringer

Det er store utfordringer knyttet til drift- og vedlikehold av eksisterende fylkesveger i Troms. Det registrerte forfallet på fylkesveg i Troms oppgraderes til stadighet og er i 2013 beregnet til mellom 6 – 8 mrd. kroner. Omtrent halvparten av det beregnede vedlikeholdsetterslepet består av standardetterslep på dekke og vegfundament. Behovet for tunnelvedlikehold er stort på grunn av begrenset levetid og høye krav til kvalitet og sikkerhet.

Det er mange ulike brukergrupper på vegene. Et viktig mål er at vegnettet er tilgjengelig for alle. Det er et etterslep i forhold til universell utforming av terminaler og bussholdeplasser, men omfanget er ukjent.

Det er mange krav om nye veglenker, innkorting av vegstrekninger og landfast forbindelser for mange øykommuner i Troms. I byene er det store investeringsbehov, for kapasitetsøkning og

[127] Samfunnsøkonomisk verdi av rassikring. Møreforskning Molde AS, rapport 0801, 2008.
[128] Rassikringsplan for Riks- og fylkesveger i Region Nord, Statens vegvesen 2008

effektivisering. Dette må avveies mot behovet for å utbedre og vedlikeholde eksisterende vegnett.

Gang- og sykkel

Det er et stort udekket behov i forhold til tiltak for gående og syklende. Med bakgrunn i miljøhensyn, trafikksikkerhet og folkehelse er det betydelige positive effekter ved en større satsing på gang og sykkel tilrettelegging. Troms fylke hadde 939 873 meter sykkelveg pr. 1.januar 2010. Til sammenligning er det i gjennomsnitt pr fylke 2 556 759 meter. Tall fra KOSTRA viser at Troms har betydelig mindre kommunale turstier og gang- og sykkelveg enn gjennomsnittet for resten av landet. 25 % av barna er i dag dårlig motorisk utviklet pga. for liten fysisk aktivitet, og gjennomsnittsvekten øker[129]. Det er derfor ønskelig at skoleelever i større grad skal gå til skolen.

Tidligere planlegging fokuserte på framkommelighet for bil. Gående og syklende var nesten ikke tema. Derfor er det i dag et stort behov for ressurser til gang- og sykkeltilrettelegging.

Luftfart og FOT-ruter

Avinor driver 46 lufthavner i Norge. 29 av disse er definert som lokale lufthavner og betjenes med mindre turbopropmaskiner med opptil 50 seter. Totalt var det i 2014 1,509 millioner ruteflypassasjerer (kommet/reist) på de lokale lufthavnene. Flest passasjerer hadde Florø med 146.000, færrest hadde Fagernes med 3.500. Det er 10 lufthavner som har færre enn 20.000 passasjerer og under 2.000 flybevegelser med rutefly pr år. De 5 minste har hver under 10.000 passasjerer og 1200 flybevegelser pr. år. På en gjennomsnittlig dag er det opp til 20 avreiste passasjerer og 2 ruteflyavganger. Ingen av de lokale lufthavnene drives i økonomisk balanse, og i 2014 ble underskuddene dekket ved 673 millioner i samfinansiering i Avinor. De fleste rutene som går til/fra disse lufthavnene er FOT ruter. Samferdselsdepartementet kjøpte kapasitet for 600 millioner på disse lufthavnene i 2014, og statens totale kostnader var dermed 1.273 millioner. Tilgang til effektive reiser er viktig for lokalsamfunnene og i mange tilfeller finnes det ikke alternativer til flyet på grunn av lange avstander og/eller manglende fremkommelighet grunnet vær- og kjøreforhold.

Lufthavner i Norge er definert inn i tre kategorier, utfra størrelse og funksjon:

- Regionale lufthavner; med regional funksjon. Sørkjosen lufthavn i Nordreisa er eneste regional lufthavn i Troms.
- Mellomstore stamlufthavner; Troms har to mellomstore, Bardufoss og Harstad/Narvik lufthavn Evenes (Deler av rullebanen ligger i Troms).
- Store stamlufthavner; Tromsø er eneste store stamlufthavn i Troms. Har internasjonal, nasjonal og regional funksjon.

Samlet har flyplassene i Troms har hatt passasjerøkning i 2014, men det skyldes i hovedsak Tromsøs relative størrelse. Bardufoss hadde en oppgang på 6%, Harstad/Narvik lufthavn Evenes en nedgang på 6 prosent, Sørkjosen lufthavn hadde 6 prosent nedgang, mens Tromsø hadde 2,7 prosent passasjerøkning tilsvarende en total på over 2 millioner reisende[130].

[129]"Gåboka", Dalhman, Inge. Vegdirektoratet, UTBpublikasjon 2005/05.
[130] Avinor: https://avinor.no/konsern/om-oss/trafikkstatistikk/arkiv

Utfordringer

Avinors lufthavner er avhengig av kryssfinansiering gjennom overskuddet fra de største lufthavnene i Norge. Dårlig inntjening hos store lufthavner, betyr begrensete ressurser til å utvikle "ulønnsomme" flyplasser, og et press på nedlegging av de minste lufthavnene.

Tromsø har klare begrensninger for å ta imot store internasjonale passasjerfly, på grunn av for kort rullebanelengde og terminalkapasitet. Forsert prosjektoppstart for ny terminal er ventet i 2017 med ferdigstilling i 2019. Et mulig behov for en forlenget rullebane er skal vurderes først etter 2020. Det utgjør en utfordring i forhold til en satsing på reiseliv i Troms, og er begrensende faktor for Tromsø som snuhavn for cruisetrafikk.

Næringsliv og regionrådet for Sør-Troms etterspør bedre rutetilbud for Harstad/Narvik Evenes. Det er behov for hyppigere avganger og flere direkteruter for å tilfredsstille behovet for næringsliv og offentlig virksomhet. En forutsetning for dette er at sikkerhetskrav blir oppfylt og kapasitet i infrastrukturen er på plass.

For Bardufoss lufthavn er det viktig å følge med på lokale og regionale behov, i forhold til Forsvarets drift i en tid da Forsvaret er under omstilling.

Det er økende behov for flyforbindelser øst-vest i nordområdet, og sør-nord mellom de nordiske landene og Russland. Bedre og direkte flyforbindelser blir særlig viktig for å binde sammen næringsliv, offentlig virksomhet og forskingsmiljøer i nordområdene. Det regionale flytilbudet må tilby god kommunikasjon mellom regioner i landsdelen. Flyruten Tromsø-Luleå-Oulu har startet opp regulære flyvninger 5 dager i uken. Etter 17 års drift eksisterer ingen direkte flyforbindelse mellom Troms og Murmansk og Arkhangelsk etter at den ble lagt ned ultimo 2014. Dette utfordrer Barentssamarbeidet i praksis, men spesielt reiser til og fra Russland i nord.

Flytrafikk og FOT er del av vårt kollektivtilbud i distriktene. Evenes bør derfor få 4 daglige avganger til-/fra Tromsø fra dagens 2 mellom mandag-fredag. Dette vil ivareta økt reisebehov som følge av befolkningsvekst, Universitets-/høyskolefusjon mellom Tromsø, Harstad og Narvik, omstrukturering i Helse Nord og nedleggelse av Framneslia fra 2017. Setekapasitet vil derfor måtte fordobles i ukedagene. Sørkjosen bør få satt opp en ekstra ettermiddagsflyvning mellom mandag til fredag som ivaretar behov for videre forbindelse til Oslo, samt muligheten for møter fra formiddagen med retur til Tromsø innenfor normale møtetidspunkter. Krav til setekapasitet økes tilsvarende 1 ekstra t/r flyvning i ukedagene.

Sjøfart - havn og farled

Store deler av næringstransportene i Troms går sjøveien. Sentrale infrastrukturoppgaver for å stimulere sjøtransport er knyttet til utbedring og vedlikehold av farleder, utvikling av havner og kaianlegg, terminal- og lagerfunksjoner, landbasert tilknytning mv.

I Norge finnes 32 stamnetthavner, som gjennom NTP er gitt riksveitilknytning. Det innebærer at staten sitter med ansvaret for både sjøverts og landverts infrastruktur til og fra disse havnene. Bakgrunnen for at disse havnene sikres riksveitilknytning, er erkjennelsen av at sjøtransporten må ses i sammenheng med de andre transportformene. Status som stamnetthavn kan ha betydning for prioriteringen av infrastrukturtiltak i den grad det er behov for utbedring av havnens tilknytning til landbasert eller sjøverts infrastruktur. Pr. mai 2015 er det 7 utpekte

havner i Norge. Disse er definert som særlig viktige intermodale knutepunkt for nasjonal og internasjonal gods- og passasjertransport. De utpekte havnene skal ifølge Havne- og farvannsloven utarbeide en plan som ivaretar krav til arealtilgang og effektivitet som er nødvendig som operativt transportknutepunkt.

I Troms er det 2 stamnetthavner/terminaler. I Troms har Tromsø i tillegg status som «Utpekt havn».

Tabell 9.4: Stamnett- /utpekte havner i Troms og Nord-Norge.

Kommune	Havn	Terminal	Note
Rana	Mo i Rana havn	Toraneset	
Bodø	Bodø havn	Bodøterminalen	Utpekt havn fra september 2013
Narvik	Narvik havn	Fagernesterminalen	
Harstad	Harstad havn	Stagnesterminalen	
Tromsø	Tromsø havn	Breivika	Utpekt havn
Alta	Alta havn	Elvebakken Terminalkaia	
Hammerfest	Hammerfest havn	Polarbase	
Hammerfest	Hammerfest havn	Melkøya	
Nordkapp	Honningsvåg havn	Honningsvåg havn	
Sør-Varanger	Kirkenes havn	Passasjerterminalen	

Kilde: Transportutvikling AS/Kystverket

Det synes i dag lite trolig at status som Utpekt Havn vil gi spesielle fordeler, i og med at nåværende regjering har bebudet endringer i havneklassifiseringen. I den nye nasjonale havnestrategien (21.januar 2015) legger Regjeringen opp til å avvikle begrepet «Utpekt Havn»:

> ***«Avvikling av utpekt havn***
>
> *Som et ledd i å forenkle havnestrukturen vil regjeringen avvikle systemet med utpekt havn. Dialogen med næringen og innspill fra transportetatene har vist at dette systemet ikke er et hensiktsmessig statlig virkemiddel for å styrke og effektivisere havnene. Regjeringen ønsker derfor å avvikle dette systemet for å fokusere på utviklingen av effektive, intermodale knutepunkt.»*[131]

De største volumene (tonn) i Troms går over et fåtall større havner, både kommunale og private. Målt i tonn er Tromsø havn den største havnen i Troms. Havnen har variert aktivitet og opererer innenfor flere markedssegmenter. Etter at «Tege» ble tatt ut av drift er det svært lite containertrafikk over havnene i Troms.

[131] Nasjonal havnestrategi-Regjeringens strategi for effektive havner for å få mer gods på sjø, side 30

Figur 9.4: Totale tonn over kai, havner i Troms 2014.

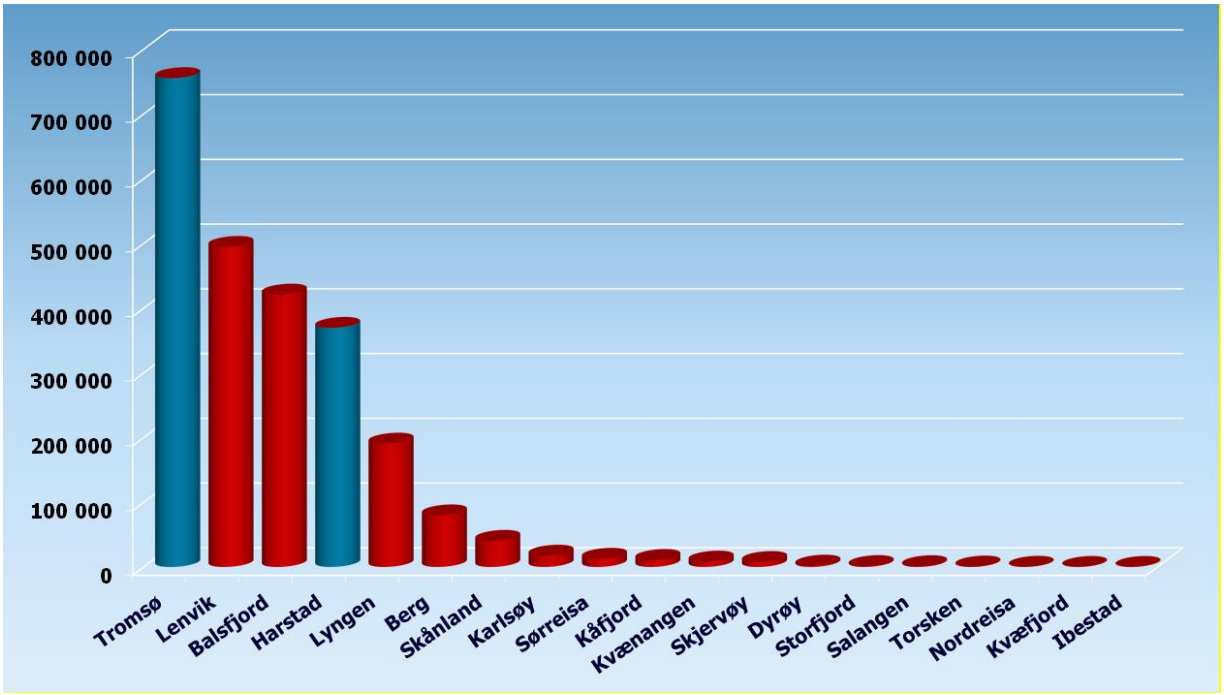

Kilde: Transportutvikling AS[132]

Sett fra et infrastrukturperspektiv utgjør farledenes og havnenes beliggenhet en viktig rolle knyttet til næringsaktivitet og regional utvikling i nord. Spesielt fordi mye av nordområdeutviklingen vil skje i et maritimt perspektiv. Den største drivkraften er satsningen på olje- og gassvirksomhet i nord, men det er også betydelig utviklingspotensial innen fiskeri- og havbruk, reiseliv og mineralbasert næringsvirksomhet.

Havnene i Troms eies av kommunene og noen av private eiere. De viktigste kommunale trafikkhavnene er lokalisert til byene Skjervøy, Tromsø, Finnsnes og Harstad. Det fins to stamnetthavner i Troms, Stangnesterminalen i Harstad og Breivikaterminalen i Tromsø. Kystverket har her ansvar for leden inn til kai, i praksis sørge for rett dybde. Troms har omlag 40 såkalte statlige fiskerihavner, det vil si der staten har investert midler, en del av dem er ikke næringsaktive. Store fiskerihavner er lokalisert blant annet på Senja, i Tromsø, Karlsøy og Skjervøy kommuner.

Stamnetthavna i Tromsø er godsknutepunkt for landsdelen og en stamnetthavn spesielt viktig for godstransport mot Finnmark og Svalbard. Tromsø havn bygget en ny industrihavn på Grøtnes rettet mot sjøbasert industri. Tromsø havn er snuhavn for cruisebåter og ønsker å utvikle denne virksomheten videre.

Stangnesterminalen i Harstad havn har regionale funksjoner i forhold til tilstøtende regioner som Sør-Troms, Ofoten, Vesterålen og Lofoten. Harstad er også en viktig flerbrukshavn som betjener ulike interesser i ulik grad som industri og næringsliv, persontransport og reiseliv, samt

[132] Blå søyler representerer offentlig kjente tall for 2014, - dvs kun Tromsø og Harstad. De røde søylene viser tonn som ikke ligger i de offentlige statistikkene pr 2014. Dette er tall Transportutvikling AS har hentet inn via intervjuer med den enkelte havn eller estimert ut fra annen sekundærinformasjon.

lokale behov. Finnsnes havn kan tilby tjenester til næringsliv og industri, med god lagerkapasitet. Finnfjord smelteverk har egen kai for mottak av innsatsfaktorer og utskiping av produkter.

Kommunale fiskerihavntiltak kan få støtte etter søknad. Tilskudd krever kommunal egenfinansiering av minst 50 prosent av prosjektkostnadene, samtidig som finansiering krever søknadsbehandling både i kommune, fylkeskommune og statlige organer.

Utfordringer

Utfordringer for fremtidig utvikling av sjøfart og havn ble skissert i Nordområdeutredningen for NTP[133]. Utfordringer består blant annet av å ha kaianlegg og terminaler for håndtering av alle typer gods. Direkte kobling mot overordnet vegnett for å utvikle de største havnene med tanke på effektive knutepunkt og intermodalitet. Mangel på samordning av gods, spredning av gods på mange aktører og på ulike transportformer gjør at sjøbasert transport taper terreng i forhold til vegtransport.

Flere av de større fiskerihavnene i Troms, blant annet på Senja og i Tromsø, Karlsøy og Skjervøy kommune har behov for oppgradering eller utbygging av sin infrastruktur. Dette omfatter grunnleggende infrastruktur som skjerming av utsatte innseilinger, nyanlegg, vedlikehold av moloer og utdyping av havneområder.

Harstad Havn trenger investeringer i kaianlegg og industriarealer for å få tilstrekkelig kapasitet for videre utvikling. Undersøkelser har vist at Harstad havn er til dels sterkt forurenset av metaller og organiske miljøgifter. Det skal settes i gang et arbeid for å rense sjøbunnen i havna. Det er behov for ytterligere utvikling og vedlikehold av farleder knyttet til Harstad havn.

Breivikaterminalen i Tromsø mangler fortsatt statlig finansiering for en tilstrekkelig god vegforbindelse med E8. Problemet er todelt, dagens tilkobling mellom veg og havn har ikke kapasitet til å ta unna tungtransport og annen næringstransport slik trafikken er i dag. Trafikken som skal inn og ut av havna møter et vegnett i Breivika som i rushtid preges av kø og forsinkelser.

Jernbane

I Troms arbeides det kontinuerlig for en framtidig jernbanetilknytning. Nye mineralfunn i Sverige og Finland tilsier at behovet for tilgang til isfrie havner i Nord-Norge kan øke i framtiden. Lønnsomheten på jernmalmutvinning vil være en viktig driver for en industriell tilknytning. En bane fra Kolari i Nord-Finland ut til Skibotn i Storfjord kommune og videre til Tromsø har vært aktualisert, men er avhengig av en industriell partner som i dag ikke foreligger. Tidligere har man også utredet andre alternativer, eksempelvis Tromsbanen som omfatter forbindelse fra Nord-Sverige til Bardu kommune, og videre til Tromsø via Sørdalen.I tillegg forlengelse av Nordlandsbanen og forlengelse av Ofotbanen fra Narvik til Tromsø.

Utfordringer

Videre utredning av jernbane til Troms er ikke prioritert på nasjonalt nivå, før lønnsomhet kan fastslås. Det er nødvendig å utarbeide gode faktagrunnlag for våre godsstrømmer, og kartlegge hvordan bane og båt, eventuelt fly, kan ta en større del av dagens vegbaserte varetransport. Det er nødvendig å følge utviklingen av banenettet i landet forøvrig, og å påvirke sentrale

[133] Nordområdeutredningen del 2 "Ny infrastruktur i Nord", Transportetatene og Avinor, 2011

myndigheter for å øke bane- og terminalkapasiteten på banetransport til og fra Nord-Norge. Kapasiteten på Ofotbanen er nesten fullt utnyttet, noe som skaper utfordringer for punktlighet og vedlikehold – spesielt viktig for næringslivet og logistikken av varer til og fra Troms. For å bøte på dette er det nylig iverksatt et omfattende prosjekt knyttet til nye krysningsspor. En langsiktig mål for Troms er å få dobbeltspor i hele traséen og få dette inn i Nasjonal Transportplan for 2018- 2029.

Vedlegg 1: Kapittelvis kildeoversikt

Kapittel 1: Innledning

Fylkesrådets politiske plattform (oktober 2015)

Regjerings Solbergs tiltredelseserklæring 18.10.13

NOU (2012). *Utenfor og innenfor. Norges avtaler med EU*. 2012:2

Regjeringen (2013). *EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU*. Meld St. 5 (2012-2013)

Kapittel 2: Demografi

NORUT (2015). *Demografi og sysselsetting i Troms – oppdaterte tall og fremskrivninger*. Arbeidsnotat 1/2015.

Kapittel 3: Folkehelse og levekår

Andreassen, M. (2007) *Klienter i behandlingstiltak for rusmiddelmisbruk i Nord-Norge – hvem er de?* Nordnorsk Kompetansesenter – Rus.

Dvergsnes K., Skeie G. (2009): *Utviklingen i kroppsmasseindeks hos fireåringer i Tromsø 1980–2005*, Tidsskrift for Den norske legeforening nr. 1/2009.

Ekornrud.T (2012). *Fysisk aktivitet blant barn og unge: Er barn og unge blitt mindre fysisk aktive?* Samfunnsspeilet 2012/3. Statistisk sentralbyrå.

Enjolras B. og Wollebæk D. (2010): *Frivillige organisasjoner, sosial utjevning og inkludering*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Epland.J og Kirkeberg M.I. (2015) *Utvikling i vedvarende lavinntekt. Flere økonomisk utsatte barn*. Statistisk sentralbyrå.

FHI/Dødsårsaksregisteret. Statistikk tilgjengelig på http://statistikkbank.fhi.no/dar/ (hentet 01.10.2015)

Flyktningehjelpen (2015). E*uropa: Stadig flere flyktninger i Europa.* Flyktningregnskapet 2015.

Folkehelseinstituttet (2011). *Selvmord og selvmordsforsøk - faktaark med helsestatistikk.*

Folkehelseinstituttet (2015). *Folkehelseprofil 2015 Troms Romsa*.

Grønlid, G.N og Hårberg G.B. *Barn og unges helse*. Digitale læremidler for videregående opplæring.

Handlingsplan for universell utforming i Troms fylkeskommune 2009-2013.

Helse Nords fagråd for diabetes (2013). *Fra handling til samhandling 2014 – 2019.* Helse Nords diabetesplan. Revisjon av handlingsplan for diabetes 2008 – 2013.

Helsedirektoratet (2015a). *Utviklingen i norsk kosthold 2014.* Rapport IS-2255.

Helsedirektoratet (2015b). *Tannhelsestatistikk. Utviklingstrekk og endringer på tannhelseområdet*.

Helsedirektoratet (2014a). *Kunnskapsgrunnlag fysisk aktivitet. Innspill til departementets videre arbeid for økt fysisk aktivitet og redusert inaktivitet i befolkningen*. Rapport IS-2167.

Helsedirektoratet (2014b). *Personskadedata 2013, Norsk pasientregister*. Rapport 06/2014. Oslo: Helsedirektoratet.

Hjort, P.F og Waaler H.T (2010). *Demens frem mot 2050*. Tidsskrift for Den norske legeforening. Nr. 13 – 1. juli 2010. 130:1356 – 8

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Troms av 23.9.2011.

Kolle. E. et al. (2012) *Fysisk aktivitet blant 6-, 9- og 15-åringer i Norge – Resultater fra en kartlegging i 2011*. Helsedirektoratet

Kommunal- og regionaldepartementet. *Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2011*, Berekningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2010-2011).

Myklebust I. et.al. (2014). *Skadebildet i Norge. Hovedvekt på personskader i sentrale registre*. Folkehelseinstituttet Rapport 2014:2.

Nasjonalt folkehelseinstitutt. (2011) *Barns vekst i Norge – resultater 2010.* Barnevektsstudien.

Nasjonalt folkehelseinstitutt (2014) *Folkehelserapporten 2015. Helsetilstanden i Norge*. Rapport 2014:4.

Nasjonalt folkehelseinstitutt. (2009) *Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv*. Rapport 2009:8

Nasjonalt råd for fysisk aktivitet. (2011) *Fysisk aktivitet; omfang. Tilrettelegging og sosial ulikhet*

Nilssen. I. B og Lie. I (2011). *Tromskommunene – indikatorer for omstillingsutfordringer 2011*. NORUT. Rapport 2011:7

NTNU- HUNT forskningssenter. (2011) *Folkehelse i endring - Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag*.

Norsk pasientregister og Personskaderegisteret ved UNN Harstad. Ulykker i Norge. *Nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade 2009-2014.*

NOVA (2014). *Ungdata. Nasjonale resultater 2014.* Norsk forskningsinstitutt for oppvekst, velferd og aldring.

Riksrevisjonen (2014). *Riksrevisjonens undersøkelse av offentlig folkehelsearbeid.* Dokument 3:11 (2014-2015)

Senter for samisk helseforskning (2015). *Korsen e det med helsa di?* Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet.

Senter for samisk helseforskning. *Helse- og livsstilsundersøkelsen*. Rapprt Kåfjord, Skånland og Evenes kommune. SAMINOR 2.

Statistisk sentralbyrå (2014). *Organisasjonsaktivitet, politisk deltakelse og sosialt nettverk, levekårsundersøkelsen, 2014*. Publisert 4.desember 2014.

Thoresen. K. (2005) *Flere ensomme? Om ensomhet i den senmoderne tid, Aldring og livsløp* nr. 3/2005.

Toft, T.E (2013). *Leseferdighet viktig for å kunne ta vare på helsa.* Forskningsmiljøene, Universitetet i Stavanger.

Torvik. A. F og Rognmo. K (2011) *Barn av foreldre med psykiske lidelser eller alkoholmisbruk: omfang og konsekvenser*. Nasjonalt folkehelseinstitutt. Rapport 2011:4

Lover:
Folkehelseloven
Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.
Lov om planlegging og byggesaksbehandling.

Nettkilder:
www.fhi.no
www.helsedirektoratet.no
www.kommunehelseprofiler.no
www.nav.no
www.nav.no/troms
www.norgeshelsa.no
www.ssb.no

Kapittel 4 Klima, energi og naturforvaltning

COWI (2014). *Underlagsmateriale til strategi for klima og miljø for Troms.* Rapport 11/14.

Miljødirektoratet (2014). *Kunnskap om marin forsøpling i Norge 2014*. RAPPORT M-265 - 2014

Miljødirektoratet (2015). *Klima i Norge 2100 – Kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning, oppdatert 2015* (på oppdrag fra Miljødir).

NORUT (2011). *Klimautslipp, energibruk og energiproduksjon kommunene i Troms*. Utarbeidet på oppdrag fra Troms fylkeskommune for å systematisere grunnlagsmaterialet for klimaplanarbeid. Rapport 07/2011

Statistisk sentralbyrå (2015). *Nasjonalregnskap og miljø, 1990-2013*.

Statistisk sentralbyrå (2014). *Utslipp av klimagasser Fylkestall for utslipp av klimagasser*.

Nettkilder:
Naturdatabasen: www.naturbase.no
Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no

Kapittel 5 Arealforvaltning, natur- og friluftsområder

Troms fylkeskommune: *Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter - Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025*. Vedtatt i Fylkestinget 14.10.2014, sak 61/14.

Miljødirektoratet (2015). *Klima i Norge 2100 – Kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning, oppdatert 2015* (på oppdrag fra Miljødir).

Kapittel 6 Næring og sysselsetting

Kunnskapsparken Bodø: *Petroleumsrelatert leverandørindustri i Nord-Norge*. Rapport levert 2014.

Nærings- og fiskeridepartementet (2015). *Landsdekkende såkornfond til Bergen og Nord-Norge.* Regjeringen 21.03.2015.

NAV (2015). *Bedriftsundersøkelsen 2015.*

Nofima (2012). *Norske torsketrålere – struktur og lønnsomhet*. Rapport 12/2012, utgitt mai 2012.
Nord-magasinet (2014). *Nordnorsk Reiselivsstatistikk 2014*. Bilag i magasinet Reiseliv i Nord, nr. 1/2015.

NORUT (2015). *Demografi og sysselsetting i Troms – oppdaterte tall og fremskrivninger*. Arbeidsnotat 1/2015.

Regjeringen (2015). *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett*. Godkjent i statsråd 20.03.2015. Meld.St.16 (2014-2015).

Troms fylkeskommune (2014). *Arktisk landbruk - ei næring med mange muligheter - Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025*. Vedtatt i Fylkestinget 14.10.2014, sak 61/14.

Troms fylkeskommune (2013). *Havbruksstrategi for Troms.* Vedtatt i fylkestinget i Troms 11.06.2013 i sak 37/13.

Nettkilder:
Distriktssenteret: http://distriktssenteret.no/byregionprogrammet/.
Konjunkturbarometer for Nord-Norge 2015: http://www.kbnn.no/#/

Kapittel 7 Utdanning, forskning og innovasjon

Arena/NCE (2014). *Teste, simulere & visualisere, raskere innovasjon i klyngene med fysisk infrastruktur – raskere innovasjon i klyngene med fysisk infrastruktur*. Utgitt mai 2014.

Forskningsrådet (2015). *Indikatorrapporten 2015.* Kapittel 5.5 Fylkesvise indikatorer for FoU og innovasjon.

Troms Fylkeskommune (2015). *Et historiekart om havbruk i Troms*.

Naturviteren (2015). Tidsskrift for Naturvitere. Nr. 9, 2015.

Nærings- og fiskeridepartementet (2015). *Gode ideer – fremtidens arbeidsplasser*. Regjeringens gründerplan, oktober 2015

Utenriksdepartementet (2014*). Bredere satsing mot en «sirkulær økonomi»*. Regjeringen 07.07.2014.

Kapittel 8: Kultur, idrett og friluftsliv

Aasen, G.K og Kleppe, B (2014). *Norsk kulturindeks 2014*. TF-notat nr. 55/2014, Telemarksforskning.

Fylkestingssak 44/15. *Folkebibliotek i Troms 2014 – status og utfordringer*. Også Fylkesrådsak 105/15.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2015). *Programbeskrivelse 2015-2017*. Nasjonalt program for digital deltakelse. Økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen.

Kulturdepartementet (2006-2007). *Frivillighet for alle*. St.meld.nr.39.

Kulturdepartementet og Norges Idrettsforbund (2014): Spillemidler til idrettsanlegg. En gjennomgang av spillemiddelsøknadene og anleggssituasjonen (V-0972).

Lagerstrøm B.O og Revold M.K (2015). *Undersøkelse om bibliotekbruk 2015*. Statistisk sentralbyrå Rapporter 2015/32

Lesesenteret (2013). *Norske barn leser bedre*. Publisert 10.12.2013

Musems rapportering til KUD 2014

Nasjonalbiblioteket (2014). *Folkebibliotek.* Statistikk for folkebibliotek. http://www.nb.no/Bibliotekutvikling/Tall-og-fakta/Statistikk-for-norske-bibliotek/Folkebibliotek

NOU (2014). *Kulturutredningen 2014.* Departementenes servicesenter informasjonsforvaltning. 2013:4.

NOU (2011) *Betre integrering. Mål, strategier, tiltak*. Departementenes servicesenter Informasjonsforvaltning. 2011:14.

NTNU- HUNT forskningssenter. (2011) *Folkehelse i endring - Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag*.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. *Ung Frivillighet for alle*. Rapport 2011:6.

Statistisk sentralbyrå (2014). *Idrett og friluftsliv, levekårsundersøkelsen, 2014.*

Statistisk sentralbyrå (2012). *Norsk kulturbarometer 2012.*

Lover:
Lov om folkebibliotek

Nettkilder:
www.idrettsanlegg.no
www.ssb.no

Kapittel 9: Samferdsel

Konjunkturbarometer for Nord-Norge, NORUT, våren 2015, Sparebanken 1 Nord-Norge.

Troms fylkestrafikk (2015). *Fylkesferd*.

Transportutvikling AS (2015). *Status næringstransporter i Troms 2015.*

Transportetatene og Avinor (2011). *Ny infrastruktur i Nord*. Nordområdeutredningen del 2

Vedlegg 2 Figurliste

FIGUR 2.1: KOMMUNER I TROMS OG REGIONINNDELING 13
FIGUR 2.2: ANDEL AV MENN OG KVINNER I TROMS INNEN 10-ÅRIGE ALDERSGRUPPER I 2015 18
FIGUR 2.3: ANDEL AV MENN OG KVINNER I TROMS INNEN 10-ÅRIGE ALDERSGRUPPER I 2025, SSBS MIDDELALTERNATIV 18
FIGUR 2.4: «OMSORGSMENGDE»: ANTALL UNGE (UNDER 20 ÅR) OG ELDRE (OVER 67 ÅR) PER PERSON I YRKESAKTIV ALDER (20-66 ÅR), I 2015 (TIL VENSTRE) OG 2025 (TIL HØYRE). PROGNOSER FRA SSBS MIDDELALTERNATIV 19
FIGUR 2.5: ANTALL KVINNER PER 100 MENN I ALDEREN 20-39 ÅR, I 2015 (VENSTRE) OG 2025 (HØYRE). PROGNOSER FRA SSBS MIDDELALTERNATIV 20
FIGUR 2.6: ÅRLIG FØDSELSOVERSKUDD PER 1000 INNBYGGER, GJENNOMSNITT 2010-2014 (VENSTRE) OG 2021-2025 (HØYRE). PROGNOSER FRA SSBS MIDDELALTERNATIV, MODELLERING FRA PANDA. 21
FIGUR 2.7: NETTO INNFLYTTING PER 100 INNBYGGERE, DELT PÅ NETTO INNENLANDSK INNFLYTTING OG NETTO INNVANDRING 2010-2014. TOTAL NETTO INNFLYTTING I HØYRE MARG. 22
FIGUR 2.8: ANTALL INN- OG UTFLYTTINGER (MELLOM KOMMUNER) PER 100 INNBYGGERE I ALDEREN 20-39 ÅR, ÅRLIG GJENNOMSNITT 2009-2013. 22
FIGUR 2.9: ANTALL INNFLYTTINGER FRA UTLANDET TIL REGIONENE I TROMS 2000-2014. INDEKS, 2005=100. 23
FIGUR 2.10: ANTALL INNVANDRERE BOSATT I REGIONENE I TROMS, ETTER VERDENSDELSBAKGRUNN. 23
FIGUR 3.1: DEN SOSIALE HELSEMODELLEN 24
FIGUR 3.2. FOLKEHELSEBAROMETER FOR TROMS 26
FIGUR 3.3. FORDELING AV KROPPSVEKTGRUPPER HOS MENN OG KVINNER 40-45 ÅR I 1979, 1994 OG 2008 ETTER VEKTGRUPPE. . 29
FIGUR 3.4: ANTALL DØDE I TRAFIKKULYKKER I 2012. MENN OG KVINNER I ULIKE ALDERSGRUPPER. 40
FIGUR 3.5: PÅ HVILKE TRE OMRÅDER HAR KOMMUNEN DE STØRSTE FOLKEHELSEUTFORDRINGENE? ANDEL AV KOMMUNENE SOM HAR VALGT KATEGORIENE. I PROSENT. 41
FIGUR 4.1: KLIMAGASSUTSLIPP I TROMS FYLKE 2013, FORDELT PÅ KILDER. 44
FIGUR 4.2: FELTE ELG I TROMS FYLKE OG PÅ LANDSBASIS 1986-2013 49
FIGUR 4.3: ANTALL JEGERE MED BOSTEDSADRESSE I TROMS PÅ RYPEJAKT DE SISTE TI ÅR. 50
FIGUR 4.4: ANTALL LI- OG FJELLRYPER FELT I TROMS I PERIODEN 1991-2015. 50
FIGUR 5.1: AREALPLANSTATUS I TROMS 55
FIGUR 5.2: SAMFUNNSDELSTATUS I TROMS 56
FIGUR 5.3: KARTFESTING AV LOKALITETER. 62
FIGUR 5.4: STATUS AREAL-/KYSTSONEPLANER I TROMS PR OKTOBER 2015 64
FIGUR 5.5: ANTALL VERNEOMRÅDER I ULIKE VERNEKATEGORIER OG SAMLET AREAL INNEN HVER KATEGORI. 68
FIGUR 6.1: ANTALL SYSSELSATTE ETTER ARBEIDSSTED. INDEKS, 2005=100. 72
FIGUR 6.2: ANDEL SYSSELSATTE AV BEFOLKNINGEN 15–74 ÅR, FJERDE KVARTAL 2014. 72
FIGUR 6.3: ANTALL SYSSELSATTE I PRIMÆRNÆRINGENE (FISKERI, JORDBRUK OG SKOGBRUK). INDEKS, 2005=100. 73
FIGUR 6.4: NÆRINGSTETTHET. ANTALL SYSSELSATTE I PRIVAT SEKTOR OG OFFENTLIGE FORETAK PER 100 INNBYGGER. 74
FIGUR 6.5: NÆRINGSTETTHET. ANTALL SYSSELSATTE I PRIVAT SEKTOR OG OFFENTLIGE FORETAK PER 100 INNBYGGER. 74
FIGUR 6.6: NYETABLERINGSRATE, ANDEL NYE FORETAK AV EKSISTERENDE FORETAK, 2001-2014. 75
FIGUR 6.7: ANTALL NYE FORETAK, NEDLEGGELSER OG KONKURSER I TROMS, 2001-2014. 76
FIGUR 6.8: LØNNSOMHET FOR REGNSKAPSPLIKTIGE FORETAK I TROMS. ANDEL FORETAK MED POSITIVT ÅRSRESULTAT. KILDE: PROFF FORVALT. 76
FIGUR 6.9: GJENNOMSNITTLIG ARBEIDS-LEDIGHETSRATE, 2010-2014. 77
FIGUR 6.10: MEST INTEGRERTE ARBEIDSMARKED. PROSENT PENDLERE MELLOM KOMMUNENE SOM ANDEL AV ALLE SYSSELSATTE BOSATT I KOMMUNENE I 2014. 78
FIGUR 6.11: «PENDLEROVERSKUDD», PROSENT INNPENDLERE MINUS UTPENDLERE AV SYSSELSATTE I KOMMUNEN I 2014. INNPENDLERE TIL HØYRE OG UTPENDLERE TIL VENSTRE. 78
FIGUR 6.12: ANTALL INN- OG UTPENDLERE TIL OG FRA TROMS, VANLIGSTE KOMMUNER/OMRÅDER UTENFOR TROMS. 79
FIGUR 6.13: OVERSIKT OVER ANTALL AKVAKULTURTILLATELSER I TROMS I PERIODEN 1994- 2014 87
FIGUR 7.1: GJENNOMFØRING I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING 97
FIGUR 7.2: ELEVTALLSUTVIKLING OG ÅRSKULL TIL VIDEREGÅENDE OPPLÆRING 98
FIGUR 7.3: FREMSKREVET FOLKEMENGDE, 16-19 ÅR 99

FIGUR 8.1: ANDEL SOM HAR BRUKT ULIKE KULTURTILBUD SISTE 12 MÅNEDER. 2008 OG 2012 109
FIGUR 8.2: MEDLEMSKAP OG AKTIVE MEDLEMMER AV ULIKE ORGANISASJONER I 2014. 111
FIGUR 8.3: MVA.-REFUSJON TIL FRIVILLIGE LAG INNEN KUNST OG KULTUR, EKSL. IDRETT I 2013. KR PR. INNBYGGER FOR UTVALGTE FYLKER OG HELE LANDET 112
FIGUR 8.4: STEDSSPESIFIKKE TILDELINGER FRA KULTURDEPARTEMENTET OG NORSK KULTURRÅD TIL AKTØRER I TROMS, HELE LANDET OG UTVALGTE FYLKER I 2013. KR PR. INNBYGGER. 117
FIGUR 8.5. BESØK PR INNBYGGER I FOLKEBIBLIOTEK I TROMS 2012-2014 120
FIGUR 8.6: UTLÅN AV BØKER FOR BARN PR. BARN. TROMS 2014 121
FIGUR 8.7: MEDIEREGNSKAP PR. INNBYGGER TROMS OG LANDSGJENNOMSNITT 2009-2014 122
FIGUR 8.8: ANLEGGSDEKNING FYLKESVIS – ANTALL ANLEGG (VEKTET ETTER KOSTNAD OG AKTIVITETSPOTENSIALE FOR ET ANTALL UTVALGTE ANLEGGSTYPER) PER 10 000 INNBYGGERE. 125
FIGUR 9.1: TRAFIKKBELASTNING PÅ VEI, FORDELING AV TUNGTRAFIKK PR. UTVALGT NÆRING I TROMS. 129
FIGUR 9.2: UTVIKLINGEN I TRAFIKKULYKKER TROMS. FIGUR 9.3: FORDELING AV TYPE ULYKKE. 136
FIGUR 9.4: TOTALE TONN OVER KAI, HAVNER I TROMS 2014. 141

Vedlegg 3 Tabell-liste

TABELL 2.1: BEFOLKNINGSUTVIKLING OG PROGNOSER FOR REGIONENE I TROMS. SSBS MIDDELALTERNATIV. 14
TABELL 2.2: BEFOLKNINGSUTVIKLING OG PROGNOSER FOR KOMMUNENE I TROMS, SORTERT ETTER REGION; SØR-TROMS, MIDT-TROMS, TROMSØOMRÅDET OG NORD-TROMS. SSBS MIDDELALTERNATIV..... 17
TABELL 3.1: ANTALL FATTIGE BARN I NORGE 32
TABELL 3.2: LEGEMELDT SYKEFRAVÆR I PROSENT 4 KVARTAL 2005 – 2014. TOTALT, FYLKE OG KJØNN 33
TABELL 3.3: HELT ARBEIDSLEDIG FORDELT PÅ FYLKER. ÅRSGJENNOMSNITT. PROSENT AV ARBEIDSSTYRKEN. 34
TABELL 3.4: REGISTRERT ALKOHOLFORBRUK. ANTALL LITER REN ALKOHOL OG VARELITER ØL, VIN OG BRENNEVIN PER INNBYGGER FRA 15 ÅR OG OVER..... 37
TABELL 3.5: DELTAKELSE OG SOSIAL STØTTE FOR PERSONER 16 ÅR OG OVER (PROSENT) 39
TABELL 8.1: UTVALGTE NØKKELFAKTA OM KULTURSEKTOREN FOR KOMMUNENE I TROMS OG TROMS FYLKESKOMMUNE MED UTVALGTE REFERANSEFYLKER..... 107
TABELL 8.2: TROMS SIN RANGERING (AV 19) SAMMENLIGNET MED UTVALGTE REFERANSEFYLKER..... 108
TABELL 8.3: DELTAKELSE PÅ ULIKE FRITIDSAKTIVITETER I LØPET AV SISTE TOLV MÅNEDER. PROSENT..... 110
TABELL 8.4: BESØKSSTATISTIKK FOR MUSEENE I 2014..... 114
TABELL 8.5: UTVIKLINGSTREKK I SPILLEMIDLER FOR TROMS I PERIODEN 2011-2015 124
TABELL 9.1: PASSASJERUTVIKLING I TROMS 133
TABELL 9.2: DET ER INGEN RIKSVEGSAMBAND I TROMS. FYLKESFERGESAMBAND 133
TABELL 9.3: HURTIGBÅTSAMBAND..... 134
TABELL 9.4: STAMNETT- /UTPEKTE HAVNER I TROMS OG NORD-NORGE..... 140

Kommunene i Troms

Vår ref.:	**Saksbehandler**:	**Arkiv**:	
15/3397-17	Synnøve Lode	121 SAKSARKIV	
Løpenr.:	**Tlf. dir.innvalg**:	**Deres ref**.:	**Dato**:
47634/15	77 78 81 67		15.12.2015

KUNNSKAPSGRUNNLAGET FOR TROMS 2015

Troms fylkeskommune vedtok i oktober 2012 *Regional planstrategi for Troms 2012-2015*, som den første regionale planstrategien utarbeidet etter plan- og bygningsloven av 2008. Nå er en ny valgperiode startet opp, og arbeidet med å utarbeide en ny regional planstrategi for perioden 2016-2019 er i gang.

Et viktig utgangspunkt for utarbeidelse av regional planstrategi er å definere viktige utviklingstrekk og utfordringer i fylket, som det er gjort i kunnskapsgrunnlaget som nå er utarbeidet. Kunnskapsgrunnlaget for Troms 2015 ble behandlet i fylkestinget 11. desember, sak 75/15, og er vedlagt dette brevet.

Kunnskapsgrunnlaget for Troms 2015 bygger på kunnskapsgrunnlaget som ble utarbeidet for fire år siden. Det er gjort oppdateringer av statistikkmateriale samt at det er tatt inn nye tema/områder som i løpet av forrige periode har fått økt aktualitet. Dokumentet består av ni kapitler som skisserer status, utviklingstrekk og utfordringer innenfor ulike tema:

1. Innledning
2. Demografi
3. Folkehelse og levekår
4. Klima, energi og naturforvaltning
5. Arealforvaltning, natur- og friluftsområder
6. Næring og sysselsetting
7. Utdanning, forskning og innovasjon
8. Kultur, idrett og friluftsliv
9. Samferdsel

Besøksadresse	**Telefon**	**Telefaks**	**Bankgiro**	**Org.nr.**
Strandveien 13	77 78 80 00	77 78 80 01	4700 04 00064	NO 864 870 732
Postadresse	**Epost mottak**		**Internettadresse**	
Postboks 6600, 9296 TROMSØ	postmottak@tromsfylke.no		www.tromsfylke.no	

Inndeling av tema i kunnskapsgrunnlaget er ikke ment å være førende for videre arbeid med de prioriteringer som gjøres i regional planstrategi, men er ment som et grunnlag for diskusjoner om hva som er de viktigste utfordringene i Troms. Innspill fra diskusjonene skal være utgangspunkt for oppfølging av utfordringene i regional planstrategi.

Det videre arbeidet med regional planstrategi er i gang, og det tas sikte på å behandle regional planstrategi i fylkestinget i oktober 2016.

Troms fylkeskommune oppfordrer kommunene til å ta i bruk *Kunnskapsgrunnlaget for Troms 2015* i sitt videre arbeid med kommunale planstrategier og øvrige planer.

Med vennlig hilsen

Gerd H. Kristiansen
fylkesråd for plan og økonomi

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg:
Kunnskapsgrunnlaget for Troms 2015

Fra: Heidi Kvamme Antonsen[heidi.kvamme.antonsen@miljodir.no]
Dato: 12.11.2015 12:48:08
Til: fmfipostmottak@fylkesmannen.no; fmnopost@fylkesmannen.no; fmnopost@fylkesmannen.no; fmtrpostmottak@fylkesmannen.no; fmtrpostmottak@fylkesmannen.no; karin.haetta@Kautokeino.kommune.no; nrl@nrl-nbr.no; post.mhpd@politiet.no; post.ostfinnmark@politiet.no; post.troms@politiet.no; post.vestfinnmark@politiet.no; post@balsfjord.kommune.no; post@fefo.no; Post Kafjord; Post Kvænangen; Post Lyngen; Postmottak Miljødirektoratet; post@skanland.kommune.no; Post Skjervoy; Post Storfjord; post@tjeldsund.kommune.no; postmottak@alta.kommune.no; postmottak@bardu.kommune.no; postmottak@batsfjord.kommune.no; postmottak@berg.kommune.no; postmottak@berlevag.kommune.no; postmottak@dyroy.kommune.no; postmottak@evenes.kommune.no; postmottak@gamvik.kommune.no; postmottak@gratangen.kommune.no; postmottak@hammerfest.kommune.no; postmottak@harstad.kommune.no; postmottak@hasvik.kommune.no; postmottak@ibestad.kommune.no; postmottak@karlsoy.kommune.no; postmottak@kld.dep.no; postmottak@kvafjord.kommune.no; postmottak@lavangen.kommune.no; postmottak@lebesby.kommune.no; postmottak@lenvik.kommune.no; postmottak@lmd.dep.no; postmottak@loppa.kommune.no; postmottak@malselv.kommune.no; postmottak@masoy.kommune.no; postmottak@mattilsynet.no; postmottak@narvik.kommune.no; postmottak@nesseby.kommune.no; postmottak@nordkapp.kommune.no; Post Nordreisa; postmottak@porsanger.kommune.no; postmottak@salangen.kommune.no; postmottak@sorreisa.kommune.no; postmottak@sor-varanger.kommune.no; postmottak@torsken.kommune.no; postmottak@tranoy.kommune.no; postmottak@tromso.kommune.no; postmottak@vadso.kommune.no; postmottak@vardo.kommune.no; samediggi@samediggi.no; servicekontoret@kvalsund.kommune.no
Tittel: Vedtak om kvote for jakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn i 2016

Vår ref.: 2015/13908

Vedlagt følger brev fra Miljødirektoratet. Brevet sendes elektronisk uten underskrift og skal betraktes som et originalt dokument. Papirdokument vil ikke bli ettersendt.

Vi ber om at offisielle svar og henvendelser til Miljødirektoratet gjøres til post@miljodir.no

Med hilsen
Heidi Antonsen
konsulent, Arts- og vannavdelingen

Miljødirektoratet
Telefon: 03400 / 73 58 05 00
Mobil: 994 18 435

Nett: www.miljødirektoratet.no - www.miljøstatus.no
Postadresse: Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim – Strømsveien 96, 0663 Oslo

Adresseliste

Trondheim, 10.11.2015

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
[Deres ref.]	2014/13908	Jan Paul Bolstad

Vedtak om kvote for jakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn i 2016

Med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16 og § 77 jf. lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 9, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om en totalkvote på åtte – 8 – gauper i rovviltregion 8 – Finnmark og Troms inkludert fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn. Av disse kan det felles inntil to – 2 – gauper i B- området i Finnmark og seks – 6 – gauper i B- området i Troms inkludert deler av området i Nordland. Nærmere vilkår og fordeling av kvoten og fastsettelse av hunndyrkvote følger av dette vedtak.

Kvotejakt er en ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i naturmangfoldloven § 16, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet. Ved fastsettelse av kvote for jakt på gaupe skal det særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i området, og på den skade viltet gjør.

Et uttak av totalt åtte – 8 – gauper i B- området i region 8 inkludert området i Nordland vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Bakgrunn

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens §§ 8, 10 og 11 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden):

> *Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf.*

Postadresse: Postboks 5672, Sluppen, 7485 Trondheim | **Telefon:** 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljødirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391
Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo|

> *forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. (…)*

Miljødirektoratet viser til NINA rapport 1179 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2015. Før jakt i 2015 ble det estimert 60,5 familiegrupper i Norge, og gaupebestanden ligger under det nasjonale målet på 65 årlige familiegrupper. I perioden 2007 til 2012 lå gaupebestanden over det nasjonale målet. Siden 2013 har bestanden ligger under målet. I region 8 har antall familiegrupper økt i 2015 med 2,5 familiegrupper sammenlignet med 2014, dvs fra 5,5 familiegrupper til 8 familiegrupper. Det nasjonale bestandsmålet for regionen er 10 familiegrupper av gaupe med delmål på seks familiegrupper i Troms og fire familiegrupper i Finnmark. I 2015 er det registrert seks familiegrupper i Troms og to familiegrupper i Finnmark.

Gjennomsnittlig antall familiegrupper de tre siste årene i regionen er under det nasjonale bestandsmålet på 10 familiegrupper, og nemnda i region 8 har dermed ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i 2016.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lovgrunnlaget
Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) og forskrift 18.mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

> *«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»*

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal midlertidig avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveiing skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om

geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt som er utarbeidet av rovviltnemndene.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for jakt på gaupe og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Miljødirektoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 16 og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 16 (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk):

> *Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29.mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).*
> *(…)*
> *Ved avgjørelse om å tillate høsting og om fremgangsmåte ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring og rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.*

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

> *Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*
>
> *Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

> *I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (…)*
>
> *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.*

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

> *Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller*

kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det er vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (…)

Miljødirektoratet viser videre til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Det fremgår av forliket at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket i 2011 legger videre til grunn at det er et mål at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Dagens praksis med at de regionale rovviltnemndene har myndighet til å fastsette kvoter for jakt og lisensfelling for arter der regionalt bestandsmål er oppnådd videreføres. Samtidig er det understreket at også i de tilfeller *der bestandsmålet ikke er nådd*, skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt. Direktoratet har den 29. oktober 2015 mottatt anbefaling fra rovviltnemnda i region 8 om kvote og områdeavgrensning for jakt på gaupe i 2016.

Rovviltnemndas anbefaling:

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Rovviltnemnda vil tilrå at det setts en kvote på seks - 6 - gauper i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland (i samarbeidsområdet kan det ikke felles gaupe øst for Bjerkvik og E6). Av disse tilrår rovviltnemnda at det ikke kan felles mer enn totalt tre gauper i B- området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Rovviltnemnda tilrår at det ikke kan felles mer enn tre voksne tisper, jakta stoppes når tre voksne tisper er felt.

Gaupekvote i Finnmark

Rovviltnemnda vil tilrå at det settes en kvote på to - 2 - gauper i B- området i Finnmark. Det tilrås at det ikke kan felles mer enn én voksen tispe, og at jakta stoppes når én voksen tispe er felt.

Miljødirektoratet sin vurdering

Forvaltningsmessige rammevilkår:

Gaupe som art er i dag fåtallig, og det kreves forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Hensynet til levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, samt hensynet til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt, medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske

områder. Det er likevel et generelt vilkår at tillatelse til felling bare kan gis dersom fellingen ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Rovviltnemnda i region 8 har vedtatt en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen vektlegges prinsippet om geografisk differensiering. Differensieringen bygger på de nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen. Ved vurderinger om felling eller jakt legges det vekt på føringer i regional forvaltningsplan. Innenfor A- området i regionen skal det sikres en bærekraftig forvaltning, her skal bestandsmålet for blant annet gaupe nås og opprettholdes. Utenfor A-området, dvs B-området, skal næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ha prioritet.

Om kvotejakt:
Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og region 8:
Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser i denne sammenheng til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, NINA rapport 1179 datert juni 2015 vedrørende bestandsstatus for gaupe og nærmere beskrivelser i dette vedtaket. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28(29) februar. I NINA rapport 1179 går det fram at det er registrert henholdsvis 59, 53,5 og 60,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2013, 2014 og 2015. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for tredje året på rad er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Miljødirektoratet legger til grunn at det er et fortsatt mål om vekst i bestanden av gaupe i Norge for å nå det nasjonale bestandsmålet. Dette er allikevel ikke til hinder for å åpne for kvote for jakt på gaupe så lenge uttaket ikke er til hinder for en fortsatt vekst i bestanden.

Bestandsovervåkingen av gaupe i region 8 viser de siste fem årene at regionen har ligget på bestandsmålet bortsett fra de to siste årene. I 2014 ble det registret 5,5 familiegrupper i regionen, nesten en halvering i forhold til året før. Årsaken kan ikke alene forklares gjennom kjent avgang av gauper i regionen. Nedgang i bestanden av gaupe på svensk side

kan forklare deler av bestandsnedgangen på norsk side. Inneværende år ble det registrert seks familiegrupper i Troms og to i Finnmark. Delmålet i Troms ble nådd mens det er et mål på fire familiegrupper i Finnmark.

Avgang av gaupe i 2015:
Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastingen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe utover skabb i Norge. Utover enkelte påkjørsler og skadefellinger skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastingen. Så langt i 2015 er det skutt fem gauper i fylket under kvotejakt og skadefelling. I tillegg er det registrert annen avgang på én gaupe.

Skadepotensialet på husdyr:
Erstatningsoppgjørene for sau drept av fredet rovvilt viser at tapene til gaupe har gått noe ned de siste årene. Det er svært begrensede tap til sau i region 8 og i samarbeidsområdet i Nordland beitesesongen 2015. For rein er det nesten en halvering av tap i perioden oktober 2014 til d.d sammenlignet med tidligere periode.

Om arealdifferensiering i rovviltregion 8:
Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Direktoratet legger til grunn at den regionale rovviltnemnda i region 8 med sin geografiske differensiering har i varetatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensingen av områder med mål om yngling av gaupe er foretatt ut fra en samlet vurdering og avveiing, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Konklusjon
Ved fastsettelsen av kvote for jakt på gaupe i region 8 og området i Nordland har direktoratet gjort en vurdering av kvoten og hunndyrkvoten sett i forhold til bestandssituasjonen, samt til prognosen for gaupebestanden i regionen og i landet som helhet (NINA rapport 1179). For å oppnå en fortsatt vekst i bestanden i regionen og i landet som helhet jf. det nasjonale bestandsmålet for gaupe, er det viktig å begrense uttaket av voksne hunndyr. Direktoratet mener sekretariatets innstilling på to – 2 – voksne hunngauper i Troms inkludert samarbeidsområdet med Nordland og èn voksen hunngaupe i Finnmark fortsatt vil bidra til en vekst i bestanden.

Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold anser Miljødirektoratet det forsvarlig å fastsette en begrenset kvote for jakt på gaupe innenfor nærmere avgrensede områder i region 8 inkludert samarbeidsområdet med Nordland i 2016. Vi har i vårt vedtak fulgt anbefalingen fra Rovviltnemnda i region 8 –Troms og Finnmark, med unntak av hunndyrkvoten for Troms og området i Nordland. Uttak i samsvar med kvotevedtaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Det åpnes for en kvote på seks – 6 – gauper i B-området Troms fylke og samarbeidsområdet med Nordland. Av disse kan det totalt felles tre – 3 – gauper i B- området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Det kan felles maksimalt to – 2- voksne hunngauper og kvotejakten skal stoppes dersom hunndyrkvoten fylles.

Det åpnes for en kvote på to – 2 – gauper i B- området i Finnmark. Det kan felles maksimalt én voksen hunngaupe og kvotejakten stoppes dersom hunndyrkvoten fylles.

Særlige vilkår:

1. Kvotejakta varer fra 1. februar – 31. mars 2015. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen fra jaktstart og frem til 29. februar. De tiltak som er mulige for å unngå at familiegrupper felles i denne periode, skal være iverksatt.

2. Fylkesmannen i Troms administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. Fylkesmannen i Finnmark administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk i Finnmark.

3. Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse kvotejakten eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det.

4. All avgang av gaupe innenfor regionen etter at vedtaket er fattet belastes aktuell kvote.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Morten Kjørstad	Jan Paul Bolstad
fagdirektør	seniorrådgiver

Kopi til:

Fylkesmannen i Troms / Romssa Fylkkamánni	Postboks 6105	9291	Tromsø
Fylkesmannen i Finnmark / Finnmárkku Fylkkamánni	Statens hus	9815	Vadsø
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	Bodø
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007, Dep	0030	OSLO
Rovviltnemnda i region 8 c/o Fylkesmannen i Troms / Romssa Fylkkamánni	Postboks 6105	9291	Tromsø
Østfinnmark politidistrikt		9917	KIRKENES
Vestfinnmark politidistrikt	Postboks 330	9615	HAMMERFEST
Troms politidistrikt	Postboks 6132	9291	TROMSØ
Midtre Hålogaland politidistrikt		9480	HARSTAD
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ
Sámediggi - Sametinget		9730	KARASJOK
Norske reindriftssamers landsforbund	Postboks 508	9800	VADSØ
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Rovviltnemnda i region 7 c/o Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	Bodø
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Alle kommuner i Finnmark			
Alle kommuner i Troms			
Tjeldsund kommune		9444	Hol I Tjeldsund
Evenes kommune	Postboks 43	8539	Bogen I Ofoten
Narvik kommune	Postmottak	8512	Narvik

Fra: Harald Teig[hateig@yahoo.no]
Dato: 05.01.2016 12:13:37
Til: postmottak@narvik.kommune.no; post@ballangen.kommune.no; postmottak@tysfjord.kommune.no; postmottak@hamaroy.kommune.no; postmottak@steigen.kommune.no; post@sorfold.kommune.no; postmottak@fauske.kommune.no; postmottak@bodo.kommune.no; post@beiarn.kommune.no; postmottak@saltdal.kommune.no; postmottak@rana.kommune.no; postmottak@hemnes.kommune.no; post@alstahaug.kommune.no; post@vefsn.kommune.no; post@grane.kommune.no; postmottak@bindal.kommune.no; post@skanland.kommune.no; postmottak@gratangen.kommune.no; postmottak@lavangen.kommune.no; postmottak@salangen.kommune.no; postmottak@bardu.kommune.no; postmottak@malselv.kommune.no; postmottak@sorreisa.kommune.no; post@balsfjord.kommune.no; Post Storfjord; postmottak@tromso.kommune.no; post@lyngen.kommune.no; Post Kafjord; Post Nordreisa; Post Kvænangen; postmottak@alta.kommune.no; postmottak@masoy.kommune.no; e-post@kautokeino.kommune.no; postmottak@karasjok.kommune.no; postmottak@porsanger.kommune.no; postmottak@tana.kommune.no; postmottak@lebesby.kommune.no; postmottak@gamvik.kommune.no; postmottak@berlevag.kommune.no; postmottak@batsfjord.kommune.no; postmottak@vardo.kommune.no; postmottak@nesseby.kommune.no; postmottak@sor-varanger.kommune.no; Servicekontoret@kvalsund.kommune.no; postmottak@loppa.kommune.no; postmottak@nordkapp.kommune.no; postmottak@hammerfest.kommune.no
Tittel: Vardebrenning

Da noen hadde problemer med å åpne vedlegg, og det ved en glipp ble sendt et utkast, sendes riktig vedlegg her;

Til formannskapet i kommunen.

Vi ber om at dette taes opp som referatsak.

Stortinget skal evaluere rovdyrforliket i mars. I den sammenheng tar Naturen for alle et initiativ til vardebrenning i de fleste kommuner fra Lindesnes til Nordkapp. Budskapet med dette er at rovdyr må forvaltes lokalt og på kommunenivå, det er der kunnskapen og ikke minst erfaringene finnes.

Vi ser for oss at den enkelte kommune bidrar med en varde om kvelden 26 februar. Men det er også viktig at alle som vil sende et signal om sitt syn på rovdyrforvaltning kan delta, med alt fra egen varde på en fjelltopp, til en bålpanne på verandaen. Her er det viktig at både småbarnsmoren som ikke tør å la ungene leke ute, og husdyrbonden som har måtte gi opp bruken av sine beiterettigheter i utmarka, får gi uttrykk for sitt syn, og ikke minst de som vil vise sin sympati med disse.

Bernkonvensjonen er også klar på at gjeninnføring av arter skal ha lokal aksept. Dette kravet kan vanskelig sees å være oppfylt når det gjelder ulven.

Hvem er så «Naturen for alle»? Vi er en arbeidsgruppe som har vokst fram av rovdyrdebatten på internett, vi har en valgt ledelse, og vi jobber bredt med å bidra til å endre norsk rovdyrpolitkk. Dette oppropet om vardebrenning er bare en liten del av det vi er engasjert i, men vi mener det er viktig at flest mulig får tilkjenngi sitt syn på noe som har vist seg å påvirke hverdagen til de som bor i dagens ulvesone på en dramatisk måte.

Vi har en informasjonsside på nettsamfunnet Facebook under samme navn, Naturen for alle.

Erling Nordgaard, leder NFA
Arbeidsgruppe for vardebrenning:
Ole Anders Tønneberg
Roald Nilsen
Harald Teig

Nordreisa kommune
Utviklingsavdeling

Gunhild Skogstad
Straumfjordnes 121
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 132/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/266-6	9544/2015	1942/65/21	10.11.2015

Nytt delegert vedtak - søknad om tilskudd til drenering av jordbruksjord gnr 1942/65/21

Vi viser til delegert vedtak 127/15, datert 27.10.15.

Etter en ny gjennomgang av søknaden ser vi at tilskuddsbeløpet er beregnet på feil i forhold til gjeldende forskrift.

Saksopplysninger:
I forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord står det:

§ 4.Beregning av tilskudd
Tilskudd til drenering av jordbruksjord, avgrenset til systematisk grøfting, profilering og omgraving utgjør 1 000 kroner per dekar. Ved annen grøfting kan det gis 15 kroner per løpemeter grøft begrenset oppad til 1 000 kroner per dekar.

Ved utregning av tilskuddsbeløpet er det tatt med både antall dekar som skal dreneres og antall meter grøft. Det er feil. Iflg forskriften kan det bevilges maksimum kr 1000 pr daa og tilskuddet blir da slik:

Det søkes om tilskudd til: 6 daa profilering á kr 1000. Sum tilskudd blir kr 6000.

Saksframstillingen i delegert vedtak nr 127/15 er riktig (se vedlegg). Delegert vedtak nr 127/15 erstattes med dette med påfølgende vedtak og vilkår.

Vedtak:
Jfr forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord innvilges søknaden med et tilskudd på kr 6000 for drenering av 6 daa fulldyrka jord på gnr 65, bnr 21 i Nordreisa kommune.

Vilkår:

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

- Tiltaket må være sluttført innen 1.11.2017.
- Søkeren er selv ansvarlig dersom tiltakene får privatrettslige konsekvenser, f.eks drikkevannskilder, beiterettigheter og stikkrenner.
- Innvilget tilskudd utbetales ved innlevering av en skriftlig rapport og utbetalingsanmodning etter at tilskuddsmottaker har dokumentert at tiltaket er gjennomført.
- Hele eller deler av tilskuddet kan avkortes dersom foretaket uaktsomt eller forsettelig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad eller rapportering som danner grunnlag for urettmessig utbetaling av tilskuddet.

Klageadgang

*Vedtaket kan påklages til **Nordreisa kommune.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Med vennlig hilsen

May Halonen
Konsulent

Vedlegg
1 Delegert vedtak - søknad om tilskudd til drenering av jordbruksjord på gnr. 1942/65/21

Kopi til:
Fylkesmannen i Troms Postboks 6105 9291 TROMSØ
Vedlagt søknad

Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE

Ymber AS
Bjørklysvingen 3
9152 SØRKJOSEN

Vår dato: 08.12.2015
Vår ref.: 201405444-10
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Kjetil Greiner Solberg

Vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt – Ymber AS – manglende retting etter revisjon av IK-vassdrag 27. november 2014 i Nordreisa kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) pålegger med dette Ymber AS retting av tre avvik etter miljørevisjon.

Det varsles om at NVE vil vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom dokumentasjon på retting ikke er sendt NVE innen 4. desember 2015.

Sakens bakgrunn

NVEs miljøtilsyn gjennomførte den 27. november 2014 en konsernrevisjon hos Ymber AS hvor det ble avdekket tre avvik på forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen, FOR 2011-10-28 nr. 1058 (IK-vassdrag). Det ble satt frist for retting til 1. september 2015. I rapporten datert 5. desember 2014 ble det gitt varsel om vedtak om retting dersom avvikene ikke ble lukket innenfor fristen. NVE etterlyste dokumentasjon for lukking av avvik på e-post 20.oktober 2015. Ymber svarte 27. oktober av de ville komme med en redegjørelse i løpet av dagen, men NVE har enda ikke mottatt dokumentasjon på at avvikene er lukket.

NVEs vurdering

Ymber ble gitt nesten 9 måneder til å rette avvikene etter miljørevisjonen som ble avholdt 27. november 2014. Dette er å anse som en lang frist på retting av avvik. NVE har etter purring på e-post ikke mottatt dokumentasjon på retting, og ser det som nødvendig å pålegge Ymber AS å lukke avvikene gjennom et vedtak.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vedtak

NVE pålegger med dette Ymber AS å rette de tre avvikene på IK-vassdrag, avdekket ved konsernrevisjon gjennomført av NVE den 27.11.2014:

IK-vassdrag § 5-3: *Ymber AS må utarbeide en skriftlig plan for hvordan miljøfaglig kompetanse skal etableres, opprettholdes og utvikles.*
IK-vassdrag § 5-5: *Ymber AS må etablere en måleanordning som gjør det mulig for allmennheten å lese av vannstanden i Sikkajavri.*
IK-vassdrag § 5-9: *Ymber AS må etablere en skriftlig rutine som sikrer intern gjennomgang og oppdatering av IK-systemet.*

Revisjonsrapporten som ble oversendt 5. desember 2014 beskriver avvikene nærmere.

Pålegg om retting er hjemlet vannressursloven § 59.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom vedtaket om retting ikke blir etterfulgt, varsler vi at NVE vil vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt jf. vannressursloven § 60. Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig.

Det gis frist til å uttale seg om spørsmålet om tvangsmulkt innen 21 desember 2015. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Nordreisa kommune

Kopi:

Fra: nve@nve.no[nve@nve.no] Dato: 08.12.2015 09:51:35 Til: Post Nordreisa Tittel: Vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt - manglende retting etter revisjon 21.11.14 - Ymber AS - Nordreisa kommune. NVEs referanse: 201405444-10

Til Nordreisa kommune

Vedlagt følger dokument **201405444-10 Vedtak om retting og varsel om tvangsmulkt - manglende retting etter revisjon 21.11.14 - Ymber AS - Nordreisa kommune** fra **NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat**.

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Nordreisa kommune
Postboks 174
9156 STORSLETT

Att. Olaf Nilsen

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 135/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/1449-6	9569/2015	1942/15/160	10.11.2015

IGANGSETTINGSTILLATELSE

Etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 21-4.
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Muoniovegen 3, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	15/160
Tiltakshaver:	Nordreisa Kommune	Adresse:	Postboks 174, 9156 STORSLETT
Ansvarlig søker:	Asplan Viak AS	Adresse:	Postboks 24, 1301 SANDVIKA
Tiltakets art:	Nytt bygg - boligformål - over 70 m²	Bruksareal:	891,4m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av pbl 2008 § 21-4 godkjennes søknad om tiltak etter pbl 2008 § 20-1 mottatt 05.10.2015 om tillatelse til igangsetting av grunn/fundamenteringsarbeider for omsorgsboliger Guleng III og endring av ansvarlig søker fra Haldde Arkitekter AS org.nr: 996 150 062 til Asplan Viak AS org.nr: 910 209 205.

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	**Godkjenningsområde**
Asplan Viak AS Org. nr. 910 209 205	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 2 PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Bygningsmessig, bygningsfysikk og brannkonsept.
Total Brannsikring AS Org. nr. 891 465 882	KONT - Uavhengig kontrollerende av brannkonsept, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Uavhengig kontroll av brannkonseptet.
GeoNord AS Org. nr. 997 024 311	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 2. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Plassering av byggetiltak.
Peyma Entreprenør AS Org. nr. 912 187 233	UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Overordnet ansvar, Grunn- og betongarbeider, tømrerarbeider og montering av trekonstruksjoner.

Lokal godkjenning av foretak:
Med hjemmel i pbl 2008 § 22-3 og SAK10 § 9-2, gis lokal godkjenning av foretak og ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak:

Foretak	**Godkjenningsområde**
Rørlegger Helgesen AS Org. nr. 989 976 028	UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Bunnledning, sanitæranlegg, sprinkler og varmeanlegg.
Siv.Ing Pål Pettersen Org. nr. 992 765 399	KONT – Uavhengig kontrollerende av prosjektering og utførelse, tiltakskl. 2. Ansvarsområde: Konstruksjonssikkerhet og bygningsfysikk.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Foretakene uten sentral godkjenning som søker om ansvarsrett, bekrefter ved søknad om lokal godkjenning at de oppfyller pbl 2008 § 22-3 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15,
Ved nybygg over 300 m^2 BRA og restaurering i bygg på over 100 m^2 BRA skal det foreligge avfallsplan i tiltaket jfr. SAK10 § 5-5 bokstav h.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/1449.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

Asplan Viak AS	Postboks 24	SANDVIKA
GeoNord AS	Humleveien 11	ALTA
Halde Arkitekter AS	Sorenskriverveien 11	ALTA
Nordreisa Kommune	Postboks 174	STORSLETT
Peyma Entreprenør AS	Humleveien 3	ALTA
Rørlegger Helgesen AS	Havnegata 30	SKJERVØY
Siv.Ing Pål Pettersen	Rotsundelvdalen 6	ROTSUND
Total Brannsikring AS	Postboks 1189	ALTA

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Stian Hansen
Bjørklysvingen 24
9152 SØRKJOSEN

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 129/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/1556-2	9187/2015	1942/47/155	30.10.2015

TILLATELSE TIL TILTAK
BRUKSENDRING
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-4.
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av NN kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Bjørklysvingen 24, 9152 SØRKJOSEN	Gnr/Bnr:	47/155
Tiltakshaver:	Stian Hansen	Adresse:	Bjørklysvingen 24, 9152 SØRKJOSEN
Ansvarlig søker:	BM Per Strand Storslett AS	Adresse:	Hovedvegen 16, 9151 STORSLETT
Tiltakets art:	Endring av bygg - bruksendring	Bruksareal:	92,8m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av plan- og bygningsloven §§ 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak mottatt 02.06.2015 for bruksendring av kjeller på gbn 1942/47/155.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og godkjente søknader om ansvarsrett samt kontrollerklæringer.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	Godkjenningsområde
BM Per Strand Storslett AS Org. nr. 947560832	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 1 PRO/KPR - Ansvarlig prosjekterende og kontrollerende for prosjektering, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Bygninger og installasjoner

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
Sørkjosen Vest C
Planid: 19421979_003

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Foretakene uten sentral godkjenning som søker om ansvarsrett, bekrefter ved søknad om lokal godkjenning at de oppfyller pbl 2008 § 22-3 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Tiltakshaver gis personlig ansvarsrett da han sannsynliggjør at arbeidet vil bli utført iht. plan- og bygningslovens bestemmelser, jf SAK10 § 6-8.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1

(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2. Det må monteres tilbakeslagsventil i kjelleren på avløpet.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Øvrige opplysninger:
For ordens skyld minnes om noen forhold som ansvarlig prosjekterende må være oppmerksom på:

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15, Byggavfall.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Spesielle forhold:

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:
Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/1556.

Med vennlig hilsen

Bente Fyhn
Konsulent

Kopi til:
BM Per Strand Storslett AS Hovedvegen 16 9151 STORSLETT

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Unn-Marit Holm
Solbakken 7
9152 SØRKJOSEN

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 136/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2116-2	9624/2015	1942/83/28	12.11.2015

BYGGETILLATELSE

Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-1.
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Hestvika, 9181 HAMNEIDET	Gnr/Bnr:	83/23
Tiltakshaver:	Unn-Marit Holm	Adresse:	Solbakken 7, 9152 SØRKJOSEN
Ansvarlig søker:	Byggsøk Norge AS	Adresse:	Per Helgesens vei 94, 8013 BODØ
Tiltakets art:	Nytt bygg - boligformål - over 70 m²	Bruksareal:	106,2m²

VEDTAK

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-1 og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse mottatt 10.09.2015 for oppføring av fritidsbolig på eiendommen gbr.1942/83/23.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart datert og godkjente søknader om ansvarsrett samt kontrollerklæringer.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	**Godkjenningsområde**
Byggsøk Norge AS Org. nr. 813 181 282	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 1 Ansvarsområde: Søkefunksjonen.
Rusåsnes Fabrikker AS Org. nr. 928 759 393	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Prosjektering av hytte med fundaments plassering og fundaments laster. Arbeider byggesett hytte på fabrikk.
JoWa Maskin AS Org. nr. 989 434 632	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Grunnfundamentering og terrengarbeid. Utvendig vann og avløp.
ByggTorget Betongservice AS Org. nr. 944 896 600	UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Mur og betongarbeider.
Malermester Løvoll AS Org. nr. 984 960 026	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Membran med tetting til sluk og overflater. Montering av pipe med ildsted. Oppføring av hytte med innredning.

Lokal godkjenning av foretak:
Med hjemmel i pbl 2008 § 22-3 og SAK10 § 9-2, gis lokal godkjenning av foretak og ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak:

Foretak	**Godkjenningsområde**
Rørlegger Helgesen AS Org. nr. 989 976 028	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Innvendig sanitæranlegg.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF-Område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Foretakene uten sentral godkjenning som søker om ansvarsrett, bekrefter ved søknad om lokal godkjenning at de oppfyller pbl 2008 § 22-3 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***kommunen.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2116.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

Byggsøk Norge AS	Per Helgesens vei 94	8013	BODØ
ByggTorget Betongservice AS	Industrivegen 24	9152	SØRKJOSEN
JoWa Maskin AS	Kildalsveien 137	9151	STORSLETT
Malermester Løvoll AS	Moan 33	9151	STORSLETT
Rusånes Fabrikker AS	Rusånes	8255	RØKLAND
Rørlegger Helgesen AS	Havnegata 30	9180	SKJERVØY

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Nordreisa IL
Høgegga 26
9151 STORSLETT

Att. Elin Kaasen

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 134/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2143-6	9557/2015	1942/42/8	10.11.2015

BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-1.
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Kildalveien 69, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	42/8
Tiltakshaver:	Nordreisa IL	Adresse:	Høgegga 26, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:	KT Byggtjeneste	Adresse:	Seljeveien 2C, 9515 ALTA
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål over 70 m²	Bruksareal:	435m²

VEDTAK

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-1 og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse mottatt 21.09.2015 for oppføring av annen idrettsbygning (klubbhus) Bygn.typekode: 659. På eiendommen gbr 1942/42/8.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart datert og godkjente søknader om ansvarsrett samt kontrollerklæringer.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Vilkår:
Tiltaket skal utføres i samsvar med ovennevnte dokumentasjon og på følgende vilkår:

Tiltaket skal utføres i henhold til geoteknisk rapport for området fra Multiconsult.

Adkomstveg kan ikke anlegges i buffersone for støy som er tatt med i planarbeidet for regulering av området.

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	**Godkjenningsområde**
KT Byggtjeneste Org. nr. 989 471 317	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 1 PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Arkitekturprosjektering, oppmålingsteknisk prosjektering og innmåling/utstikking av tiltak.
Eriksen Maskin AS Org. nr. 991 341 420	UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Grunnarbeider/landskapsutforming og septikkanlegg.
Tømrer Gøran Romsdal AS Org. nr. 983 473 192	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Overordnet ansvar (Bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner).
Jaro AS Org. nr. 976 241 053	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Konstruksjonssikkerhet kjeller og hulldekke, montering av bærende betongkonstruksjoner.
Nord Troms Rør AS Org. nr. 989 975 781	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Sanitær, varme- og slukkeinstallasjoner.
JB Elektro AS Org. nr. 999 027 903	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Brannalarm, nødlys og ledesystem.

Total Brannsikring AS Org. nr. 891 465 882	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Brannkonsept.
ØYJO AS Org. nr. 999 291 678	KONT - Ansvarlig kontrollerende av utførelsen, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Kontroll av lufttetthet.

Lokal godkjenning av foretak:
Med hjemmel i pbl 2008 § 22-3 og SAK10 § 9-2, gis lokal godkjenning av foretak og ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak:

Foretak	Godkjenningsområde
Elektro Kjøl AS Org. nr. 947 213 873	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Ventilasjon og klimainstallasjoner.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
LNF – Område.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.
Merknad fra eiere av naboeiendom gbr 1942/42/4 er ivaretatt i vedtaket.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Foretakene uten sentral godkjenning som søker om ansvarsrett, bekrefter ved søknad om lokal godkjenning at de oppfyller pbl 2008 § 22-3 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2. Søknad om utslippstillatelse foreligger i kommunens saksbehandlingssystem og det er foretatt befaring av kommunens representant for utslippstillatelser og byggherres ansvarlige for avløpssystemer.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2143.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

Elektro Kjøl AS	Postboks 25	9152	SØRKJOSEN
Eriksen Maskin AS	Postboks 2210	9507	ALTA
Jaro AS	Humleveien 14	9514	ALTA
JB Elektro AS	Meierivegen 1	9152	SØRKJOSEN
KT Byggtjeneste	Seljeveien 2C	9515	ALTA
Nord Troms Rør AS	Postboks 87	9189	SKJERVØY
Rune Hansen	Tømmernesvegen 62	9151	STORSLETT
Total Brannsikring AS	Postboks 1189	9504	ALTA
Tømrer Gøran Romsdal AS	Postboks 2125	9507	ALTA
ØYJO AS	Postboks 257	9502	ALTA

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Vangen Eiendom
Arnestad 4
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 141/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2482-2	9821/2015	1942/47/142	19.11.2015

BYGGETILLATELSE

Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-1.
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Industrivegen, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	47/506
Tiltakshaver:	Vangen Eiendom	Adresse:	Arnestad 4, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:	BYGGtorget Betongservice AS	Adresse:	Industrivegen 24, 9152 SØRKJOSEN
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål over 70 m²	Bruksareal:	413,8m²

VEDTAK

Tillatelse:
Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-1 og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse mottatt 18.11.2015 for oppføring av verkstedbygg på eiendommen gbr.1942/47/506.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart og godkjente søknader om ansvarsrett samt kontrollerklæringer.

Godkjenning av foretak for ansvarsrett:

Foretak med sentral godkjenning:
Med hjemmel i pbl 2008, § 22-1, jf byggesaksforskriften 2010 (SAK10) § 9-1 gis ansvarsrett i forbindelse med omsøkte tiltak til følgende foretak med sentral godkjenning:

Foretak	Godkjenningsområde
BYGGtorget Betongservice AS Org. nr. 944 896 600	SØK - Ansvarlig søker, tiltakskl. 1 PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. UTF - Ansvarlig utførende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Overordnet ansvar (Bygning, anlegg eller konstruksjon, tekniske installasjoner).
RIB I NORD Org. nr. 992 320 885	PRO - Ansvarlig prosjekterende, tiltakskl. 1. Ansvarsområde: Konstruksjonssikkerhet.

SAKSUTREDNING/BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET:

Planstatus:
Reguleringsplan for Sørkjosen Øst 3-Havna Industriområde planid: 19421979_003.

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Administrasjonens drøfting/begrunnelse:
Foretakene med sentral godkjenning, som søker om ansvarsrett, bekrefter at de oppfyller pbl 2008 § 22-1 og SAK10 §§ 10-1 og 10-2 til ansvarsrett for omsøkte fagområder.

Til arbeid som krever ansvarsrett og ansvarlig foretak ikke selv utfører, eller har nødvendig kompetanse for å utføre, skal ansvarlig foretak forvisse seg om at innleid foretak tilfredsstiller forskriftens krav til kompetanse for sitt fag og har kontrollsystemet på plass.

Det er ansvarlig søkers ansvar å påse at alle fag er dekket med ansvarsrett før arbeidet igangsettes jf pbl § 23-4.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)
Minner om krav om radonsperre mot grunnen i bygninger beregnet for varig opphold jfr. byggeteknisk forskrift TEK10 § 13-5.

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2. Tilknyttes kommunalt vannverk og avløpsledninger.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Tiltak etter pbl 2008 kap 20, skal tilfredsstille krav til forsvarlig avfallshåndtering i eller i medhold av loven.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1.
Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:

Generell aktsomhetsplikt:
Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i "Naturmangfoldloven" §§ 4 og 5. Utføres en aktivitet i henhold til en tillatelse av offentlig myndighet, anses aktsomhetsplikten oppfylt dersom forutsetningene for tillatelsen fremdeles er til stede.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2482.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

RIB I NORD	Sorenskrivervegen 11	9513	ALTA
BYGGtorget Betongservice AS	Industrivegen 24	9152	SØRKJOSEN

Nordreisa kommune
Drift og utvikling

Jan Harald Tørfoss
Tørfossveien 110
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 150/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2461-2	10419/2015	1942/32/1	10.12.2015

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-4
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Tørfossveien 110, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	32/1
Tiltakshaver:	Jan Harald Tørfoss	Adresse:	Tørfossveien 110, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	,
Tiltakets art:	Endring av bygg - utvendig tilbygg større enn 50 m²	Bruksareal:	300m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av plan- og bygningsloven §§20-4 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse tiltiltak uten ansvarsrett mottatt 10.11.2015 for oppføring av tilbygg til driftsbygning på gbr 1942/32/1.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Planstatus:
LNF-Område

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15, Byggavfall.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:
Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2461.

Med vennlig hilsen

Bente Fyhn
konsulent

Nordreisa kommune
Drift og utvikling

John Edvin Johansen
Rongadalveien 58
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 149/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2478-2	10417/2015	1942/7/1	10.12.2015

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-4
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Rongadalvegen 58, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	7/1
Tiltakshaver:	John Edvin Johansen	Adresse:	Rongadalvn 58, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	,
Tiltakets art:	Endring av bygg - utvendig tilbygg mindre enn 50 m²	Bruksareal:	25m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av plan- og bygningsloven §§ 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 17.11.2015 for oppføring av tilbygg til driftsbygning på gbr 1942/7/1.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Planstatus:
LNF-Område

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15, Byggavfall.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:
Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til ***kommunen.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2478.

Med vennlig hilsen

Bente Fyhn
Konsulent

Nordreisa kommune
Drift og utvikling

Christin Andersen
Tømmernesvn. 223
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 147/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2564-2	10328/2015	1942/18/18	08.12.2015

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-4
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av Nordreisa kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Tømmernesveien 223, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	18/18
Tiltakshaver:	Christin Andersen	Adresse:	Tømmernesvegen 223, 9151 Storslett
Ansvarlig søker:		Adresse:	,
Tiltakets art:	Endring av bygg - utvendig tilbygg mindre enn 50 m²	Bruksareal:	24m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av plan- og bygningsloven §§ 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak mottatt 23.10.2015 for oppføring av tilbygg til garasje på gnr 18/18.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Planstatus:
LNF-Område

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Gjennomføringsplan:
Gjennomføringsplan foreligger jf pbl 2008 § 21-2, og SAK10 § 5-3

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15, Byggavfall.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:
Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2564.

Med vennlig hilsen

Bente Fyhn
konsulent

Nordreisa kommune
Drift og utvikling

Sylvi Soini Johansen
Elvebakken 109
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 148/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2387-2	10331/2015	1942/60/13	08.12.2015

TILLATELSE TIL TILTAK UTEN ANSVARSRETT
BYGGETILLATELSE
Svar på søknad om tillatelse for tiltak etter plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) § 20-4
Vedtak hjemlet i delegeringsreglement vedtatt av kommunestyre i sak 71/95.

Byggested:	Elvebakken 109, 9151 STORSLETT	Gnr/Bnr:	60/13
Tiltakshaver:	Sylvi Soini Johansen	Adresse:	Elvebakken 109, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker:		Adresse:	,
Tiltakets art:	Nytt bygg - ikke boligformål under 70 m²	Bruksareal:	50 m²

VEDTAK

Tillatelse:
I medhold av plan- og bygningsloven §§ 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett mottatt 28.10.2015 for oppføring av garasje på gnr 60/13.
Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Planstatus:
LNF-Område

Nabovarsling:
Naboer og gjenboere er varslet iht. pbl 2008 § 21-3 og SAK10 § 5-2.

Byggegrunn, miljøforhold mv:
I henhold til søknad ansees byggegrunn sikret i hht pbl 2008 § 28-1
(flom- og rasfare, forurenset grunn, natur- og miljøforhold)

Atkomst/avkjørsel:
Eiendommen anses å være sikret lovlig atkomst i samsvar med pbl 2008 § 27-4.

Vannforsyning og avløp:
Eiendommen anses for å være sikret lovlig vannforsyning og avløp i samsvar med pbl 2008 §§ 27-1 og 27-2.

Kultur- og fornminner:
Dersom det under utgraving i marka kommer fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i område, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturetaten, Troms fylkeskommune omgående jfr. kulturminnelovens § 8 andre ledd. (pbl 2008 § 21-5, SAK10 § 6-2).

Sikringstiltak ved byggearbeid:
Det vises til bestemmelsene i pbl 2008 § 28-2.

Avfall:
Alt avfall som tiltaket genererer, og som ikke gjenbrukes i egen virksomhet, må leveres til mottak godkjent av forurensningsmyndighetene. Viser for øvrig til avfallsforskrift kap. 15, Byggavfall.

Dokumentasjon ved tilsyn:
Kopi av denne tillatelse sammen med beskrivelse av tiltaket, godkjent situasjonsplan for plassering Tegninger og ansvarsretter skal være tilgjengelig på byggeplassen.

ØVRIGE LOVBESTEMMELSER:
Anmodning om ferdigattest:
Ved anmodning om ferdigattest, skal det sendes inn dokumentasjon for at slutt kontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf pbl 2008 § 21-10 og SAK10 § 8-1. Ved endringer som ikke krever egen søknad i forhold til tillatelsen, skal det innsendes oppdatert situasjonsplan og tegninger samt underretning om tiltakets plassering.

Bortfall av tillatelse:
Er tiltaket ikke satt i gang senest innen 3 år etter at tillatelse er gitt, faller den bort. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i lengre tid enn 2 år, jf pbl 2008 § 21-9.

Klageadgang
*Vedtaket kan påklages til **kommunen.** Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Viser til Forvaltningslovens § 28.*

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/2387.

Med vennlig hilsen

Bente Fyhn
konsulent

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Tom - Erik Jensen
Gammelbruvegen 23
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 137/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/862-11	9627/2015	1942/49/5	12.11.2015

FERDIGATTEST
Svar på anmodning om ferdigattest, jf pbl § 21-10
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa kommunestyre i sak 71/95

Byggested:	Latteren 48, 9153 ROTSUND	Gnr/Bnr:	49/5
Tiltakshaver:	Tom - Erik Jensen	Adresse:	Gammelbruvegen 23, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker: Org. nr.	Alvsbyhus Norge AS	Adresse:	Postboks 2008 Høyden, 1520 MOSS
Tiltakets art:	Nytt bygg - boligformål - over 70 m²	Bruksareal:	123,5
Byggetillatelse/Igangsettingstillatelse sak-dato		29.04.2015	

VEDTAK:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding datert 06.10.2015 fra ansvarlig søker på oppføring av bolig på eiendommen gbr.1942/49/5.

Saksutredning/begrunnelse for vedtaket:
I innsendte sluttdokumentasjonen er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf forskrift om byggesak (byggesaksforeskriften) § 8-1.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Klagerett:
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved senere henvendelse vedrørende saken, vennligst oppgi referansenummer 2015/862.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:

JOWA Maskin AS	Kildalsveien 137	9151	STORSLETT
Alvsbyhus Norge AS	Postboks 2008 Høyden	1520	MOSS
Nord Troms Rør AS	Strandveien 90	9180	SKJERVØY
Norsk Byggtilsyn Aspli	Gamleveien 44	1642	SALTNES
Siv.Ark Roar.A.Iversen	St.Olavsgt 3	2406	ELVERUM

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

Ole Morten Grønlund
Tømmernesvegen 231
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 138/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2399-2	9631/2015	1942/18/27	12.11.2015

FERDIGATTEST
Svar på anmodning om ferdigattest, jf pbl § 21-10
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa kommunestyre i sak 71/95

Byggested:	Tømmernesvegen 225, 9151	Gnr/Bnr:	18/27
Tiltakshaver:	Ole Morten Grønlund	Adresse:	Tømmernesvegen 231, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker: Org. nr.	Byggtorget Betongservice AS 944 896 600	Adresse:	Industrivegen 24, 9152 SØRKJOSEN
Tiltakets art:	Nytt bygg – ikke boligformål over 70m^2	Bruksareal:	105m^2
Byggetillatelse/Igangsettingstillatelse sak-dato		18.10.2013	

VEDTAK:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding datert 26.10.2015 fra ansvarlig søker på oppføring av garasje på eiendommen gbr.1942/18/27.

Saksutredning/begrunnelse for vedtaket:

I innsendte sluttdokumentasjonen er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf forskrift om byggesak (byggesaksforeskriften) § 8-1.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Klagerett:
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved senere henvendelse vedrørende saken, vennligst oppgi referansenummer2015/2399.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler
Direkte innvalg: 77 77 07 59

Kopi til:
Byggtorget Betongservice AS Industrivegen 24 9152 SØRKJOSEN

Nordreisa kommune
Teknisk avdeling

John Erik Severinsen
Reisadalen 886
9151 STORSLETT

Delegert vedtak
Delegert utvalg miljø-, plan og utviklingsutvalget - nr. 151/15

Deres ref:	Vår ref (bes oppgitt ved svar):	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2015/2547-2	10421/2015	1942/47/400	10.12.2015

FERDIGATTEST
Svar på anmodning om ferdigattest, jf pbl § 21-10
Vedtak hjemlet i delegasjonsreglement vedtatt av Nordreisa kommunestyre i sak 71/95

Byggested:	Øvre baisit 8, 9152 SØRKJOSEN	Gnr/Bnr:	47/400
Tiltakshaver:	John Erik Severinsen	Adresse:	Reisadalen 886, 9151 STORSLETT
Ansvarlig søker: Org. nr.	Byggtorget Betongservice AS 994 896 600	Adresse:	Industrivegen 24,9152 Sørkjosen
Tiltakets art:	Ombygging, bruksendring kjeller.	Bruksareal:	80m^2
Byggetillatelse/Igangsettingstillatelse sak-dato		01.06.1999	

VEDTAK:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding datert 01.12.2015 fra ansvarlig søker på ombygging bruksendring kjeller.

Postadresse:
Postboks 174, N- 9156 Storslett
E-post:
postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17
Internett:
www.nordreisa.kommune.no

Telefon: + 47 77 77 07 00
Telefaks: + 47 77 77 07 01

Bankkonto: 4740.05.03954
Org.nr: 943 350 833

Saksutredning/begrunnelse for vedtaket:

I innsendte sluttdokumentasjonen er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf forskrift om byggesak (byggesaksforeskriften) § 8-1.

Event. tilleggeinformasjon:
Underetasje har ikke tilstrekkelig alternativ rømningsvei fra 2 soverom.
2 stk vinduer skiftes til godkjent størrelse for rømning.
Disse vil bli skiftet av tidligere huseier så snart de foreligger senest innen 15.01.2016.

Klagerett:
Vedtaket kan påklages til ***Nordreisa kommune.*** *Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.*

Klagen skal sendes skriftlig, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

En slik klage kan føre til at avgjørelsen blir omgjort. Kommunen er ikke ansvarlig for tap som tiltakshaver måtte lide ved en slik omgjøring.

Ved senere henvendelse vedrørende saken, vennligst oppgi referansenummer2015/2547.

Med vennlig hilsen

Ketil Jensen
Byggesaksbehandler

Kopi til:
Byggtorget betongservice AS Industrivegen 24 9152 SØRKJOSEN

Nord-Troms Brannvesen

Rosengren Håkon Oddmund 04.11.2015

Reisadalen 1126

9151 Storslett

Tilsynadresse:	Holmen 0 (H - 1 - 1)	**Saksreferanse:**	2015/120
Bygningsnr:	192213673	(bes oppgitt ved svar)	
Eiendom:	25 / 9 / 0 / 0	**Vår referanse:**	Geir Wahlgren
Antall røykløp:	1	**Avtale nr:**	200845
Antall ildsted:	1		

Registrerte røykløp/feiinger:

Besøkt	Status	Hyppighet	Plassering	Type
04.11.2015	Utført	Hvert 2.år		Tegl

Feierapport

Nordtroms Brannvesen gjennomførte feiing med fyringsanlegget i ovennevnte objekt. Feiingen ble foretatt i medhold av Lov av 14. juni 2002 nr 20 (brann- og eksplosjonsvernloven) § 11 første ledd bokstav h, samt Forskrift av 26. juni 2002 nr 847 (forebyggendeforskriften) kap. 7. Kravene til fyringsanlegget er nedfelt i brann- og eksplosjonsvernloven § 6, samt Forskrift av 26. juni 2002 nr 847 (forebyggendeforskriften) kap. 2.
Sikkerhetsnivået ved fyringsanlegget er vurdert i forhold til kravene i Forebyggendeforskriften.

Innledning
Formålet med feiingen var å vurdere forholdene ved fyringsanlegget som har betydning for brannsikkerheten og atkomsten.
Omfang
Feiingen omfatter kontroll med at fyringsanlegget for oppvarming av rom og bygninger er intakt, fungerer som forutsatt og ikke forårsaker brann eller annen skade.
Tilsynsrapporten omhandler alle avvik som er avdekket.

Definisjoner
Avvik:
Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Avvik vil i hovedsak være brudd på følgende forskriftskrav:

- Fyringsanlegget skal være tilfredsstillende bygget eller montert, jf. Forebyggendeforskriften § 2-1
- Fyringsanlegget skal være tilfredsstillende kontrollert, ettersett og vedlikeholdt, jf. forskriftens § 2-4
- Melding til kommunen (feiervesenet) om nytt ildsted eller vesentlige endringer av fyringsanlegget skal være sendt, jf. forskriftens § 2-4, 3. ledd
- Fyringsanlegget skal ha tilfredsstillende atkomst, jf. forskriftens § 2-6

Anmerkning:
Forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
Kommentarer:
Utfyllende beskrivelse av avvik/funn som beskriver de faktiske forhold ved anlegget.

Avvik røykløp:

Gjelder: Tegl **Plassering:**

1 Utvendig skade — Skorsteinen er sprukket i nedre, og øvre del. Skaden er oppstått etter sotbrann. Må rehabiliteres i hele dens lengde. Kontrollert visuelt, og med kamera.

Avvik fra:

Andre avvik:

1	Avtale	Fyringsforbud	Fyringsforbudet oppheves når skorsteinen er rehabilitert, kontrollert og funnet i orden.

Avvik fra:

Kommentarer:

Tilbakemelding
Med henvisning til Forebyggendeforskriften § 7-2 andre ledd, ber feiervesenet om en skriftlig tilbakemelding med fremdriftsplan som viser hvordan og når påpekte avvik vil bli rettet.
Fremdriftsplanen oversendes til [navn feiervesen] innen angitt frist.

Med hilsen

Geir Wahlgren
Feier
Mobil: +47 960 97 755
Epost: geir.wahlgren@kvanangen.kommune.no

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Troms
Postboks 6105
9291 TROMSØ

Deres ref	Vår ref	Dato
2014/4208	14/3665-154	02.12.2015

Svar på søknad om skjønnsmidler etter ras i Nordreisa kommune

Viser til brev av 19.10.2015 med søknad om ekstraordinære skjønnsmidler og brev av 10.11.2015 med tilleggsopplysninger til søknaden. Fylkesmannen i Troms søker på vegne av Nordreisa kommune om kompensasjon til ekstraordinære kostnader som påløpte i forbindelse med et jordras i mai 2015. Departementet har behandlet søknaden og vedtatt at Nordreisa kommune kan få kompensasjon for halvparten av de påløpte kostandene, dvs 1 135 685 kroner.

Departementet kan gi kompensasjon for ekstraordinære kostander kommuner pådrar seg i forbindelse med naturskade. Kommuner som har en egenandel på over 250 kroner per innbygger kan kompenseres. Er kostnadene mellom 250 og 500 kroner per innbygger, kan kommunene kompenseres for halvparten av utgiftene.

Fylkesmannen i Troms har allerede innvilget 800 000 kroner til Nordreisa av sin egen reservepott til kompensasjon for de ekstraordinære kostnadene til kommunen. Dette er et tillegg til KMDs tildeling, og medfører dermed at egenandelen til kommunen blir lavere enn halvparten av kostnaden. Denne praksisen er ikke i tråd med retningslinjene til skjønnsmidlene 2015, som sier: "Dersom kommunen mottar andre statlige tilskudd hvor det er lagt inn forutsetning om kommunal egenandel, skal skjønnsmidlene ikke brukes til å dekke denne egenandelen."

KOPI

Postadresse
Postboks 8112 Dep
NO-0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

http://www.kmd.dep.no/

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Hanne Thonstad
22247259

Fylkesmannens tilbakeholdte skjønnsmidler er ment å avlaste departementets reservepott, ikke å dekke kommunens egenandeler. Når fylkesmennene i 2015 ble pålagt å sette av midler på skjønnsrammen til naturskade og andre ekstraordinære hendelser, var hensikten ikke å redusere kommunenes egenandeler, men å legge til rette dor at mindre saker kunne løses lokalt.
Samtidig viser vi til fylkesmannens omtale av Nordreisas økonomiske situasjon, og vi vurderer derfor fylkesmannens tildeling i lys av denne. På bakgrunn av en samlet vurdering innvilger derfor KMD tildeling av skjønnsmidler, uavhengig av fylkesmannens kompensasjon. Departementet vil likevel gjøre oppmerksom på at dette er et unntakstilfelle.

Nordreisa kommune har søkt om å få dekket 2 271 370 kroner, og får dermed tildelt en kompensasjon på 1 135 685 kroner. Dette tilsvarer halvparten av de ekstraordinære utgiftene til kommunen.

Kompensasjon er beregnet slik:

Søknadsbeløp	Innb. per 1.1.2015	Utg. per innbygger	Beregnet kompensasjon	Andel av søknadsbeløp som kompenseres
2 271 370	4 882	465	1 135 685	50 %

Kompensasjonen blir utbetalt i løpet av desember 2015.

Med hilsen

Grete Lilleschulstad
underdirektør

Hanne Thonstad
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:
Nordreisa kommune Postboks 174 9156 STORSLETT

KOPI

Fra: Hanne.Thonstad@kmd.dep.no[Hanne.Thonstad@kmd.dep.no]
Dato: 02.12.2015 16:06:25
Til:
Kopi: Post Nordreisa
Tittel: Svar på søknad om skjønnsmidler etter ras i Nordreisa kommune

---

Se vedlagte saksdokumenter.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/1589-24
Arkiv: 150
Saksbehandler: Dag Funderud
Dato: 06.01.2016

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Budsjett 2016 Drift og utvikling

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Vedtak budsjett øk plan kst 17.desember 2015
2 Prot. ad-hoc øk omst 09.04.15
3 Prot. ad-hoc øk omst 12.03.15
4 Prot. ad-hoc øk omst. 28.05.15

Rådmannens innstilling

1. Det utarbeides bemanningsplaner for alle virksomheter, til behandling i utvalgsmøte møte 3. mars 2016.
2. Uavhengig av bemanningsplaner utredes videre:
   Kutt renhold kr 250.000,-
   Kutt vaktmestertjenesten med 160.000,-
   Energisparing kr 300.000,-
   Venterom fergeleie Rotsund, utrede en billigere og mer rasjonell drift
   Overføre kommunal veg til Troms fylkeskommune kr 100.000,-
   Salg av plantjenester til Skjervøy, Kvænangen og Kåfjord kommuner
3. Alle vakante stillinger holdes vakant til 1.april 2016.
4. I oppstart investering ombygging Moan skole må forprosjektet se på flere mulige løsninger av plassproblematikken. Herunder oppvekstutvalgets vedtak om bruk av Sørkjosen skole, flytting til Storslett skole og samarbeid med andre instanser om leie av lokaler.
5. Det skal utredes om hvorvidt det kan være lønnsomt å oppgradere de eksisterende barnehagebyggene til moderne standarder i forhold til å bygge nye avdelinger på Høgegga.
6. Leonard Isaksensvei 10.

a. Eiendommen deles i to
b. Leon. Isaksensv 10 renoveres for forsikringssummen til kommunalt formål hvor det gis muligheter for brukergrupper og andre.

7. Det lages en tiltaksliste over effektiviseringstiltak og forslag til investeringer som må gjøres for å få de realisert.

Saksopplysninger

Nordreisa kommunestyre vedtok i møte 16. desember en driftsramme for Sektor for Drift og utvikling på kr 37.088.103. Dette innebærer et behov for å redusere tjenester med kr 611.364.

6 Sektor for drift og utvikling	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Ramme for 2015	37 015 248	37 015 248	37 015 248	37 015 248
Endringer i budsjettet for 2015				
Konsekvensjustert budsjett	684 219	684 219	684 219	684 219
Sum tiltak	-611 364	-682 222	-705 137	-771 289
Ramme 2016	**37 088 103**	**37 017 245**	**36 994 330**	**36 928 178**

Nordreisa kommunestyre vedtok i tillegg at alle vakante stillinger holdes vakante fram til det foreligger bemanningsplaner som er innenfor rådmannens rammeforslag på de ulike sektorene. Dette gjelder ikke stilling som byggesaksbehandler, som skal lyses ut. Videre vedtok kommunestyret at sektorene etter vedtak kan gjøre endringer innenfor egne rammer fram til revidert budsjett dersom dette finansieres av andre konkrete innsparingstiltak. Alle sektorene skal videre ha en full gjennomgang av sine tjenester, med utgangspunkt i tjenestenes behov og bruk av mulige alternative løsninger skal det settes sammen nye bemanningsplaner i henhold til de nye rammene for de ulike sektorer. Gode faglige vurderinger og involvering av ansatte og fagorganisasjonene er nødvendig. Budsjettet skal deretter revideres i mars, etter grunnlag fra nye bemanningsplaner.

Sektor 5 og 6, Drift og utvikling er i vedtaket av 16.12.15 direkte berørt med dette:

1. Som strakstiltak vedtas følgende:

De vakante stillingene holdes vakante fram til det foreligger bemanningsplaner som er innenfor rådmannens rammeforslag på de ulike sektorene. Dette utgjør til sammen 9,13 mill kr og 23,9 % på sektor Drift og utvikling (2.182.070 kr)

4. Stillingen som byggesaksbehandler lyses ut snarest.

6. Alle sektorene gjør full gjennomgang av sine tjenester. Med utgangspunkt i tjenestenes behov og bruk av mulige alternative løsninger skal det settes sammen nye bemanningsplaner i henhold til de nye rammene for de ulike sektorer. Gode faglige vurderinger og involvering av ansatte og fagorganisasjonene er nødvendig.

7. Budsjettet revideres i mars med grunnlag i nye bemanningsplaner.

9. I oppstart investering ombygging Moan skole må forprosjektet se på flere mulige løsninger av plassproblematikken. Herunder oppvekstutvalgets vedtak om bruk av Sørkjosen skole, flytting til Storslett skole og samarbeid med andre instanser om leie av lokaler.

10. Muligheten for flytting av voksenopplæringa til videregående utredes

12. Det skal utredes om hvorvidt det kan være lønnsomt å oppgradere de eksisterende barnehagebyggene til moderne standarder i forhold til å bygge nye avdelinger på Høgegga.

14. Leonard Isaksensvei 10.
a. Eiendommen deles i to

b. Leon. Isaksensv 10 renoveres for forsikringssummen til kommunalt formål hvor det gis muligheter for brukergrupper og andre

c. Det utredes om bruken av eiendom 2 skal bygges til leiligheter som selges på det åpne markedet, eller om arealet skal avsettes til å imøtekomme kommunale behov.

15. Skolestrukturen beholdes slik den er.

Investeringsbudsjett:

6. Barne- og unges kommunestyre forslag om gatelys oversendes til Utvalg for miljø,- plan og utvikling.

I tillegg ble det vedtatt et oversendelsesforslag til administrasjonen med endringer i driftsbudsjettet for 2016-2019:

Rotsundelv 5-7 til Storslett fra høst 2017.

Vurdering

Sektor for Drift og utvikling skal drifte sektoren med en ramme på 37.088.103 kr. Dette gir et behov for innsparing i 2016 på kr 611.364.

Miljø, plan og utviklingsutvalget gjorde 19.11.2015 følgende vedtak:

Følgende kutt foreslås videreført fra budsjettmøtet i utvalg for Miløˌ- plan og utvikling:

- Kutt av Ingeniør 100 % kr 688 000
- Kutt renhold kr 250.000,-
- Energisparing kr 300.000,-
- Vakant vaktmester 4 mnd kr 160.000,-

Utrede videre:

- Venterom fergeleie Rotsund overføre til Giæver med forbehold om videre drift av venterommet. Reduksjon kr 20.000,-
- Overføre kommunal veg til Troms fylkeskommune kr 100.000,-
- Salg av plantjenester til Skjervøy, Kvænangen og Kåfjord kommuner
- Gjennomgang av ledige areal til kommunale formål for å forhindre store utbygginger.

Forslag til hva man må utrede videre:

1. Som strakstiltak vedtas følgende:

De vakante stillingene holdes vakante fram til det foreligger bemanningsplaner som er innenfor rådmannens rammeforslag på de ulike sektorene. Dette utgjør til sammen 9,13 mill kr og 23,9 % på sektor Drift og utvikling (2.182.070 kr)

Stillingene holdes vakant til etter budsjettmøtet i mars.

4. Stillingen som byggesaksbehandler lyses ut snarest.

Stillingen er lyst ut og vil besettes første halvdel av januar 2016.

6. Alle sektorene gjør full gjennomgang av sine tjenester. Med utgangspunkt i tjenestenes behov og bruk av mulige alternative løsninger skal det settes sammen nye bemanningsplaner i henhold til de nye rammene for de ulike sektorer. Gode faglige vurderinger og involvering av ansatte og fagorganisasjonene er nødvendig.

Det settes igang en bred prosess med tillitsvalgte, ansatte og virksomhetsledere for å utarbeide en bemanningsplan til møtet 3.mars 2016. Vedtaket påpeker at det ønskes en vurdering av

mulige alternative løsninger for å løse oppgaven på en mer rasjonell måte. Vi mener at utredningen derfor må inneholde forslag til nye effektiviseringstiltak og forslag til investering i slike tiltak.
I vedtak om gebyrsatser for 2016 er det tatt inn vedtak om at elektroniske løsninger skal være billigere. Prinsippet er at hvis kunden gjør noe av jobben, så blir kostnaden til kunden lavere. Eks er E-billetter til kino og kulturarrangement ved Halti kulturscene, billigere fellingslisens for elg ved bruk av elektronisk innlevering av Sett elg. I tillegg skal kommunen i 2016 lodde ut 2 nettbrett til kunder som går over til å bruke e-faktura i stedet for papirfaktura.
Vi mener at en i en total gjennomgang av kommunens drift må ta i bruk flere slike tiltak for å effektivisere kommunens totale drift. Gjennom prosessene med ansatte og tillitsvalgte forventes det at kommer langt flere tiltak enn de som er nevnt under.
Eks
Innføre papirløse møter i kommunestyret og alle hovedutvalgene, innføre flere selvbetjente løsninger innenfor tekniske tjenester, innføre Digital postkasse, ta i bruk velferdsteknologi innen Helse, innføre selvbetjent utlån på biblioteket osv.

Sektor for drift og utvikling utfører mange tjenester til de andre to sektorene. Vi drifter alle bygg, herigjennom byggdrift og renhold. Vårt arbeid påvirkes derfor av hvordan de som er i bygget bruker det. Vi mener derfor det er riktig og også belyse hvordan bruk av bygg påvirker vårt arbeid.

7. Budsjettet revideres i mars med grunnlag i nye bemanningsplaner.
Det er satt i gang en prosess både innad i sektoren og i samarbeid med de to andre sektorene med mål om å legge fram en ny bemanningsplan møtet i mars 2016.

9. I oppstart investering ombygging Moan skole må forprosjektet se på flere mulige løsninger av plassproblematikken. Herunder oppvekstutvalgets vedtak om bruk av Sørkjosen skole, flytting til Storslett skole og samarbeid med andre instanser om leie av lokaler.

I samarbeid med Sektor for oppvekst og kultur vil vi lage en utredning for skolene i sentrum av kommunen i hht bestillingen over.

10. Muligheten for flytting av voksenopplæringa til videregående utredes

I samarbeid med Sektor for oppvekst og kultur vil vi lage en utredning for skolene i sentrum av kommunen i hht bestillingen over.

12. Det skal utredes om hvorvidt det kan være lønnsomt å oppgradere de eksisterende barnehagebyggene til moderne standarder i forhold til å bygge nye avdelinger på Høgegga.

I samarbeid med Sektor for oppvekst og kultur vil vi lage en utredning for barnehagene i sentrum av kommunen i hht bestillingen over.

14. Leonard Isaksensvei 10.
a. Eiendommen deles i to

b. Leon. Isaksensv 10 renoveres for forsikringssummen til kommunalt formål hvor det gis muligheter for brukergrupper og andre

c. Det utredes om bruken av eiendom 2 skal bygges til leiligheter som selges på det åpne markedet, eller om arealet skal avsettes til å imøtekomme kommunale behov.
Sektoren vil effektuere pkt a og b og vil starte arbeidet med utredningen i forhold til pkt c.

15. Skolestrukturen beholdes slik den er.
Sektoren tar pkt 15 til etterretning. I forhold til vårt ansvar for drift av skolebyggene vil det da ikke bli noen endringer.

Investeringsbudsjett:

6. Barne- og unges kommunestyre forslag om gatelys oversendes til Utvalg for miljø,- plan og utvikling.
Sektoren tar saken videre til Utvalg for miljø,- plan og utvikling for å finne best mulig løsninger innenfor de budsjettrammene vi får til vedlikehold av gatelys.

I tillegg ble det vedtatt et oversendelsesforslag til administrasjonen med endringer i driftsbudsjettet for 2016-2019:
Rotsundelv 5-7 til Storslett fra høst 2017.
I samarbeid med Sektor for oppvekst og kultur vil det bli lagd en utredning for Rotsundelv skole i hht bestillingen over.

Rammetimetall, pleiefaktor, omorganiseringer, strukturelle endringer (feks barnehager som kan slås sammen, virksomheter som kan slås sammen, Rotsundelv skole, 5-7 kl til Storslett skole, bruk av lokaler, salg av lokaler, inntekter, flytting av tjenester (VO til vgs)

Generelt kan en til disse tiltakene si at alle forslag om endringer av bruk av kommunale bygg vil få konsekvenser for Sektor for Drift og utvikling. Redusert bruk eller salg av bygg vil gi reduksjon i behov for driftsutgifter, byggvedlikehold og renholdsutgifter. Omfanget av endringene kan vi tallfeste i utredninger utarbeidet i samråd med de to andre sektorene.

Lovpålagte / ikke-lovpålagte oppgaver
Sektor for drift og utvikling utfører ulike oppgaver i kommunen. Innen mange fagområder gjennomfører sektoren lovpålagte myndighetsoppgaver gjennom planlegging, enkeltvedtak eller utarbeiding av lokale forskrifter mm.
Videre utfører sektoren tjenester til kommunens innbyggere innen veg, vann, avløp, brann, mm, samt at sektoren drifter kommunens eiendommer og bygninger.
I en kommune som Nordreisa er utviklingsarbeid viktig. Det er ikke lovpålagt, men skal vi opprettholde bosetningen, arbeidsplasser og være en attraktiv kommune, må det jobbes innen dette fagfeltet. En kjensgjerning er at både Statlige, regionale og fylkeskommunale enheter sitter på store summer øremerkede midler som kommuner kan søke på. Kommunen kan her hente inn store beløp til egen drift eller til samfunnsutvikling i kommunen. Et eksempel er det nybygde Halti bygget som etter mange søknader fikk 38 mill i tilskudd.

<u>Prosessen i arbeidet</u>

- Alle virksomhetsledere er orienterte om at det skal utarbeides bemanningsplaner, og sektorleder drøfter disse med virksomhetslederne.
- Tillitsvalgte og verneombudet inviteres til møter sektorleder har med virksomhetslederne.
- Virksomhetslederne involverer ansatte om prosessen på sine arbeidsplasser.

Behandling:

Siv Elin Hansen (Sv) fremmet følgende felles verbalforslag fra Nordreisa Sv, Nordreisa Sp, Nordreisa Ap og Nordreisa MDG:
Verbalforslag tillegg til budsjett:

1. Som strakstiltak vedtas følgende:
   i) De vakante stillingene holdes vakante fram til det foreligger bemanningsplaner som er innenfor rådmannens rammeforslag på de ulike sektorene. Dette utgjør til sammen 9,13 mill kr. Dette fordeles slik: 4,1 % på sektor for administrasjon, 13,9% på sektor for Oppvekst, 58,1 % på sektor for helse og omsorg og 23,9 % på sektor Drift og utvikling
2. Det søkes departementet om å fordele nedbetaling av akkumulert underskudd over to år med 4,785 mill kr pr år.
3. Avdrag reduseres til minimumsavdrag i 2016, dette beregnes til 3 mill kr.
4. Stillingen som byggesaksbehandler lyses ut snarest.
5. Sektorene kan etter vedtak i utvalget gjøre endringer innenfor egne rammer fram til revidert budsjett dersom dette finansieres av andre konkrete innsparingstiltak.
6. Alle sektorene gjør full gjennomgang av sine tjenester. Med utgangspunkt i tjenestenes behov og bruk av mulige alternative løsninger skal det settes sammen nye bemanningsplaner i henhold til de nye rammene for de ulike sektorer. Gode faglige vurderinger og involvering av ansatte og fagorganisasjonene er nødvendig.
7. Budsjettet revideres i mars med grunnlag i nye bemanningsplaner.
8. Ordførergodtgjørelsen justeres i hht ordinær lønnsvekst
9. I oppstart investering ombygging Moan skole må forprosjektet se på flere mulige løsninger av plassproblematikken. Herunder oppvekstutvalgets vedtak om bruk av Sørkjosen skole, flytting til Storslett skole og samarbeid med andre instanser om leie av lokaler.
10. Muligheten for flytting av voksenopplæringa til videregående utredes
11. Drift av kultursalen organiseres slik at drift og inntektspotensialet utnyttes best mulig.
12. Det skal utredes om hvorvidt det kan være lønnsomt å oppgradere de eksisterende barnehagebyggene til moderne standarder i forhold til å bygge nye avdelinger på Høgegga.
13. Ruskonsulenten og ungdomskontakten videreføres som prosjekt ut over prosjektperioden. Videreføringen forutsetter prosjektmidler fra fylkesmannen. Kommunen forskutterer lønnskostnadene fram til tilsagn er klart og utbetalingene foreligger.
14. Leonard Isaksensvei 10.
    a. Eiendommen deles i to
    b. Leon. Isaksensv 10 renoveres for forsikringssummen til kommunalt formål hvor det gis muligheter for brukergrupper og andre
    c. Det utredes om bruken av eiendom 2 skal bygges til leiligheter som selges på det åpne markedet, eller om arealet skal avsettes til å imøtekomme kommunale behov.
15. Skolestrukturen beholdes slik den er

John Karlsen (Frp) fremmet følgende oversendelses forslag til administrasjonen:

Endringer i driftsbudsjettet for 2016-2019

Tiltak	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Nye tiltak:				
Lillebo 5 plasser	2.500.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-
Tilbakeføre frukt, kaffe med mer til sykehjem	70.000,-	70.000,-	70.000,-	70.000,-
Dagtilbud funksjonshemmede	1.900.000,-	1.900.000,-	1.900.000,-	1.900.000,-
Sum	4.470.000,-	4.470.000,-	4.470.000,-	4.470.000,-
Kutt/Inntekter				
Red pol honorar utvalg fra 0,2 til 0,1 %	70.000,-	70.000,-	70.000,-	70.000,-
Rotsundelv 5-7 til Storslett	0,-	1.000.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-

Endringer i investeringsbudsjettet 2016-2019:

Tiltak	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Ny 1-4 skole Skogeiendommen	0,-	750.000,-	25.000.000,-	25.000.000,-
Bygge ny 1-4 Rotsundelv	0,-	0,-	10.000.000,-	0,-
Ombygging Moan skole til barnehage	0,-	0,-		7.500.000,-
Salg av barnehage/Sørkjosen skole	0,-	0,-	2.500.000,-	5.000.000,-
Finansieres slik: 16 millioner omdisponeres fra Formannskapets forslag til skoleinvesteringer. 15 millioner omdisponeres ved reduksjon i investering i sykehjem. (disse får 50% tilskudd) 29 millioner tas opp i lån utover Formannskapets innstilling				

Terje Olsen (H) fremmet følgende forslag:
Nytt punkt:
Igangsetting av Lillebo med 5 plasser i 2016. Kostnadsramme 2.5 mill.
Finansiering: kr 151 000 husleie dialyse, kr 719 000 rammeøkning og resterende innenfor helse- og omsorgs egen ramme.

Ingvil Birkelund Andresen (Krf) fremmet følgende endringsforslag:
Se nærmere på kostnader og organisering av drift av nødnettet. Saken legges frem til ny behandling i helse- og omsorgsutvalget.

Hilde Anita Nyvoll (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag fra Nordreisa Sv, Nordreisa Sp, Nordreisa Ap og Nordreisa MDG:
Pkt. 16
Økt rammetilskudd kr 719.000,- husleie dialysesenter kr 151.000,- og prosjektering av ny gravlund kr 128.000,-, sum totalt kr 998.000,- legges på disposisjonsfond.

Siv Elin Hansen (Sv) fremmet følgende endringsforslag fra Nordreisa Sv, Nordreisa Sp, Nordreisa Ap og Nordreisa MDG:

Investeringsbudsjettet

- Automatisk utlån biblioteket tas ut
- Investering Guleng III justeres

Det ble først stemt over formannskapets innstilling punkt 1. Innstillingens punkt 1. enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over formannskapets innstilling punkt 2. Innstillingens punkt 2. enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over forslaget fra John Karlsen (Frp). Forslaget enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over forslaget fra Terje Olsen (H). 10 stemte for og 11 stemte imot. Forslaget falt dermed.

Det ble deretter stemt over forslaget til Ingvil Birkelund Andersen (Krf). Forslaget enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt punktvis over felles verbalforslag fra Siv Elin Hansen (Sv).
Punkt 1 til punkt 13 enstemmig vedtatt.
Punkt 14 enstemmig vedtatt.
Punkt 15. 14 stemte for og 7 stemte imot. Forslaget dermed vedtatt.

Det ble deretter stemt over fellesforslaget fra Hilde Anita Nyvoll (Ap).
17 stemte for og 4 stemte imot. Forslaget dermed vedtatt.

Det ble deretter stemt over felles tilleggsforslag fra Siv Elin Hansen (Sv). Tilleggsforslaget enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over formannskapets innstilling punkt 3. Innstillingens punkt 3 enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over formannskapets innstilling punkt 4. Innstillingens punkt 4 enstemmig vedtatt.

Det ble deretter stemt over formannskapets innstilling punkt. 5 og punkt 6. Innstillingens punkt 5. og 6. enstemmig vedtatt.

Tilslutt ble det stemt samlet over formannskapets innstilling med alle vedtatte endringer.
Budsjett og økonomiplan 2016-2019 enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Økonomiplan 2016 – 2019 vedtas. Økonomiplanens 1. år er årsbudsjettet for 2016.
2. Driftsbudsjettet 2016 – 2019 vedtas med følgende nettoramme per sektor:

Tall i hele kroner	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
1 Sektor for administrasjon	29 326 907	29 482 314	29 267 895	29 456 263
2 Sektor for oppvekst og kultur	115 218 948	114 638 980	113 940 121	113 398 669
3 Sektor for helse og omsorg	112 886 486	111 223 463	110 754 038	109 398 817
5 Selvkost	137 214	137 214	137 214	137 214
6 Sektor for drift og utvikling	37 088 103	37 017 245	36 994 330	36 928 178
7 Skatter og rammetilskudd	-14 416 800	-14 416 800	-14 416 800	-14 416 800
8 Renter, avdrag og avsetninger	-15 670 600	-15 670 600	-15 670 600	-15 670 600
0 Prosjekter og interkommunale selskap	30 000	30 000	30 000	30 000
	264 600 258	**262 441 816**	**261 036 198**	**259 261 741**

1. Som strakstiltak vedtas følgende:
   ii) De vakante stillingene holdes vakante fram til det foreligger bemanningsplaner som er innenfor rådmannens rammeforslag på de ulike sektorene. Dette utgjør til sammen 9,13 mill kr. Dette fordeles slik: 4,1 % på sektor for administrasjon, 13,9% på sektor for Oppvekst, 58,1 % på sektor for helse og omsorg og 23,9 % på sektor Drift og utvikling
2. Det søkes departementet om å fordele nedbetaling av akkumulert underskudd over to år med 4,785 mill kr pr år.
3. Avdrag reduseres til minimumsavdrag i 2016, dette beregnes til 3 mill kr.
4. Stillingen som byggesaksbehandler lyses ut snarest.
5. Sektorene kan etter vedtak i utvalget gjøre endringer innenfor egne rammer fram til revidert budsjett dersom dette finansieres av andre konkrete innsparingstiltak.
6. Alle sektorene gjør full gjennomgang av sine tjenester. Med utgangspunkt i tjenestenes behov og bruk av mulige alternative løsninger skal det settes sammen nye bemanningsplaner i henhold til de nye rammene for de ulike sektorer. Gode faglige vurderinger og involvering av ansatte og fagorganisasjonene er nødvendig.
7. Budsjettet revideres i mars med grunnlag i nye bemanningsplaner.
8. Ordførergodtgjørelsen justeres i hht ordinær lønnsvekst
9. I oppstart investering ombygging Moan skole må forprosjektet se på flere mulige løsninger av plassproblematikken. Herunder oppvekstutvalgets vedtak om bruk av Sørkjosen skole, flytting til Storslett skole og samarbeid med andre instanser om leie av lokaler.
10. Muligheten for flytting av voksenopplæringa til videregående utredes
11. Drift av kultursalen organiseres slik at drift og inntektspotensialet utnyttes best mulig.
12. Det skal utredes om hvorvidt det kan være lønnsomt å oppgradere de eksisterende barnehagebyggene til moderne standarder i forhold til å bygge nye avdelinger på Høgegga.
13. Ruskonsulenten og ungdomskontakten videreføres som prosjekt ut over prosjektperioden. Videreføringen forutsetter prosjektmidler fra fylkesmannen. Kommunen forskutterer lønnskostnadene fram til tilsagn er klart og utbetalingene foreligger.
14. Leonard Isaksensvei 10.
    a. Eiendommen deles i to

b. Leon. Isaksensv 10 renoveres for forsikringssummen til kommunalt formål hvor det gis muligheter for brukergrupper og andre
c. Det utredes om bruken av eiendom 2 skal bygges til leiligheter som selges på det åpne markedet, eller om arealet skal avsettes til å imøtekomme kommunale behov.

15. Skolestrukturen beholdes slik den er
16. Økt rammetilskudd kr 719.000,- husleie dialysesenter kr 151.000,- og prosjektering av ny gravlund kr 128.000,-, sum totalt kr 998.000,- legges på disposisjonsfond.

3. Investeringsbudsjettet med følgende ramme pr. sektor:

Tall i hele kroner	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Samlet
Egenkapitalinnskudd KLP	1 400 000	1 500 000	1 600 000	1 600 000	6 100 000
Guleng III	20 000 000				20 000 000
Heldøgnsbemannede omsorgsboliger for eldre	500 000	20 000 000	20 000 000		40 500 000
Avdrag videreformidlingslån	5 400 000	5 400 000	5 400 000	5 400 000	21 600 000
Økte avdrag startlån	750 000	1 250 000	1 750 000		3 750 000
Startlån	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	40 000 000
Nybygg Leonard Isaksensveg	2 810 000				2 810 000
Gjennoppbygging Lenoard Isaksensveg	2 810 000				2 810 000
Uteområdet Storslett skole	1 000 000				1 000 000
Grunnkjøp	1 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	5 500 000
Hjellnes forprosjekt og grunnkjøp		1 000 000			1 000 000
Infrastruktur nye utbyggingsområder			800000		800 000
Nordreisahallen - takkonstruksjon	150 000				150 000
Ny vei til Moan skole	1 000 000				1 000 000
Planlegging og utbyggin Moan skole	500 000	10 000 000	5 000 000		15 500 000
Rotsundelv skole - nytt taktekke		250 000	250 000		500 000
VAR investeringer	1 530 000	1 040 000	1 300 000	2 200 000	6 070 000
	48 850 000	**51 940 000**	**47 600 000**	**20 700 000**	**169 090 000**

Tall i hele kroner	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Samlet
Opptak av lån	-38 490 000	-43 790 000	-28 850 000	-13 700 000	-124 830 000
Salg av tomter	-1 400 000	-1 500 000	-1 600 000	-1 600 000	-6 100 000
Refusjon fra staten på heldøgnsbem. omsorgsboliger			-10 000 000		-10 000 000
Avdragsinntekter Startlån	-6 150 000	-6 650 000	-7 150 000	-5 400 000	-25 350 000
Bruk av bundne investeringsfond	-2 810 000				-2 810 000
	-48 850 000	**-51 940 000**	**-47 600 000**	**-20 700 000**	**-169 090 000**

4. Nordreisa kommune vedtar et låneopptak på kr 18.490.000 i 2016. Lånet tas opp i samsvar med prekvalifiseringen til den låneinstitusjonen som tilbyr de gunstigste rentebetingelser.

   Nordreisa kommune vedtar i tillegg et låneopptak på kr 20.000.000 til Guleng III med bakgrunn i at gjeldene vedtak fra 2014 anses for å være foreldet til å søke om fylkesmannens godkjenning.

5. Nordreisa kommune vedtar kassakreditt med en kredittramme på kr 35 millioner. Kassakreditten tas opp i Sparebank1 Nord-Norge, jmf hovedbankavtalen.

6. Barne- og unges kommunestyre forslag om gatelys oversendes til Utvalg for miljø,- plan og utvikling.

7. Se nærmere på kostnader og organisering av drift av nødnettet. Saken legges frem til ny behandling i helse- og omsorgsutvalget.

8. Oversendelsesforslag til administrasjonen:

Endringer i driftsbudsjettet for 2016-2019

Tiltak	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Nye tiltak:				
Lillebo 5 plasser	2.500.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-
Tilbakeføre frukt, kaffe med mer til sykehjem	70.000,-	70.000,-	70.000,-	70.000,-
Dagtilbud funksjonshemmede	1.900.000,-	1.900.000,-	1.900.000,-	1.900.000,-
Sum	4.470.000,-	4.470.000,-	4.470.000,-	4.470.000,-
Kutt/Inntekter				
Red pol honorar utvalg fra 0,2 til 0,1 %	70.000,-	70.000,-	70.000,-	70.000,-
Rotsundelv 5-7 til Storslett	0,-	1.000.000,-	2.500.000,-	2.500.000,-

Endringer i investeringsbudsjettet 2016-2019:

Tiltak	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Ny 1-4 skole Skogeiendommen	0,-	750.000,-	25.000.000,-	25.000.000,-
Bygge ny 1-4 Rotsundelv	0,-	0,-	10.000.000,-	0,-
Ombygging Moan skole til barnehage	0,-	0,-		7.500.000,-
Salg av barnehage/Sørkjosen skole	0,-	0,-	2.500.000,-	5.000.000,-
Finansieres slik: 16 millioner omdisponeres fra Formannskapets forslag til skoleinvesteringer. 15 millioner omdisponeres ved reduksjon i investering i sykehjem. (disse får 50% tilskudd) 29 millioner tas opp i lån utover Formannskapets innstilling				

Møteprotokoll

Utvalg: **Arbeidsgruppa for økonomisk omstilling i Nordreisa kommune**
Møtested: Formannskapssalen, Rådhuset
Dato: 09.04.2015
Tidspunkt: 11:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Lidvart Jakobsen	Leder	AP
Halvar M Wahlgren	Nestleder	H
Sigrund Hestdal	Medlem	AP
Øyvind Evanger	Medlem	AP
John R Karlsen	Medlem	FRP ikke møtt
Gerd H Kristiansen	Medlem	KRF
Olaug Bergset	Medlem	SP
Hilde Anita Nyvoll	Medlem	AP
Beate Severinsen	Medlem	FAG
Ola Dyrstad	Medlem	UT
Heidi Jensen	Medlem	HV
Siv Elin Hansen	Medlem	SV
Karoline Olaussen	Medlem	UNG ikke møtt

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Geir H. Sagelv	MEDL	H

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Mona Solvang	Geir H. Sagelv	KRF

I tillegg møtte:

Navn	
Elin Lindbom	fra NAV
Johanne Båtnes	Oppvekstleder
Hilde Henriksen	Teknisk sjef
Aina K. Hagen	Enhetsleder
Bodil Mikkelsen	Helse- og omsorgsleder

Merknader ingen

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Anne Marie Gaino	Rådmann
Christin Andersen	Ass.rådmann
Rita Toresen	økonomisjef

Underskrift:
Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Ordfører Lidvart Jakobsen

Siv Elin Hansen

Møtesekretær Christin Andersen

Ola Dyrstad

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr

Arbeid med økonomisk omstilling for Nordreisa kommune

REFERAT FRA ARBEIDSGRUPPEMØTE 9. april 2015 kl 11.00 – 15.30
Sted: kommunestyresalen
Tilstede: Lidvart Jakobsen (AP), Olaug Bergset (SP), Gerd Kristiansen (Krf), Øyvind Evanger (AP), Siv Elin Hansen (SV), Hilde Nyvoll (AP), Sigrund Hestdal (AP), Mona Solvang (Krf), Halvar Wahlgren (H), HVO Heidi Jensen, HTV Ola Dyrstad, HTV Beate Severinsen, Oppvekst- og kulturleder Johanne Båtnes, økonomisjef Rita Toresen, fung teknisk sjef Hilde Henriksen, DMS-leder Aina K Hagen, helse- og omsorgsleder Bodil Mikkelsen, NAV-leder Elin Lindbom og rådmann Anne-Marie Gaino.

FELLESOMRÅDER
Rådmann gjennomgikk fellestiltak som lederne har foreslått:

- Sykefraværsoppfølging
- Små-utgifter
- Ansettelser
- Økonomistyring

Følgende kommentarer fremkom i møtet:

- Styrke lederkompetanse på økonomistyring og ledelse.
- Viktig å involvere ansatte i budsjettprosessen. Dette er kommet med i økonomireglementet.
- Inntektene må kvalitetsjekkes i budsjettprosessen.
- Jobber vi på riktig måte; dvs bruker vi tiden vår rett?

Hvordan har vi organisert i Nordreisa kommune? Har vi god organisering? Hvor stor andel er de administrative ressurser? Hvordan er lønnsveksten for ledere i kommunen?
Denne spørsmålsstillingen tas som et eget tema på et senere møte.

OPPVEKST OG KULTUR
Oppvekst- og kulturleder presenterte mulige besparelser/inntekter

- Barnehagestruktur
- Skolebøker
- Lærerstillinger
- Skolestruktur (ønskes ikke utredet)
- Spesialundervisning
- Flytting av Voksenopplæringa
- Mottak av flere flyktninger. Her ble det kommentert at flyktninger ikke skal tas som en inntektspost.
- Redusere bruk av konsulenter i barnevernet
- Egenbetaling kulturskolen

HELSE OG OMSORG
Helse- og omsorgsleder presenterte områder der utgifter må vurderes:

- Turnusgjennomgang
- Nivå på hjemmehjelp
- Nivå på hjemmesykepleie
- Kjøring støttekontakter
- Utgifter tilsynsfarmasøyt
- Administrative stillinger
- Økte egenbetalinger

Følgende spørsmål fremkom i møtet:

- Kan sykehjemmene samordne sin drift?
- Hva består utgiftsveksten av i helse- og omsorg fra 2013 til 2014?
- Hva med driftsnivået til kjøkkenet?
- Hvor mange en-til-en-tjenester har vi?
- Kan vi samlokalisere boligtjenester?
- Hvordan er beordringsbruken og hva den koster kommunen?

DISTRIKTSMEDISINSK SENTER
DMS-leder presenterte mulige tiltak for å øke inntektene:

- Reforhandle interkommunal jordmoravtale
- Reforhandle kostnadsgrunnlaget for DMS-tjenester
- Nye prosjekter med UNN og Helse Nord
- Jobbe med å få kreftsykepleier til DMS'et

Det ble kommentert at det er viktig å få en avklaring på finansiering av sykestuesengene.

TEKNISK SEKTOR
Teknisk sjef presenterte mulige tiltak:

- Nedstenging av deler av Sonjatun barnehage (strøm, kommunale gebyrer, beholde forsikring) høst 2015.

- Gjennomgang renhold
- Flytte driftsansvar for veilys riksvei/fylkesvei til veieier
- Vurdere nivå leieinntekter kommunale bygg, gjennomgang reglement
- Brøytekontrakter 2017/18: Eksterne leverandører kontra egen drift (konkurranse med forbehold om egen regi)
- Gjennomgang vaktmestertjeneste
- Gjennomgang grøntanlegg/løypekjøring
- Avhende eldre bygningsmasse og konsentrere tjenester i færre bygninger, fordeler både drift bygg og drift tjenester:
    - Vurdere utbygging Høgegga barnehage til 6 avdelinger
    - Vurdere utbygging Sørkjosen barnehage til 3 avdelinger
    - Sanering bygninger Sonjatun barnehage/utrede bruk av areal til omsorgsboliger
    - Salg Storslett barnehage
    - Salg Sørkjosen skole
    - Dagens kinosal som voksenopplæringsrom
    - Utrede ulike alternativer L. Isaksens vei
    - Framtidig bruk av Rotsundelv skole (må sees i sammenheng valg struktur oppvekst)
    - Framtidig bruk av Oksfjord skole (må sees i sammenheng valg struktur oppvekst)

Det fremkom følgende kommentarer/spørsmål:

- Er det lov å ta skuterløypeavgift?
- Vurdere privat utbygging kontra bygging i egen regi.
- Vurdere fremtidig bruk av Sørkjosen skole som et oppvekstsenter (skole/barnehage), lage egen sak til kommunestyret.

Tema på fremtidige arbeidsgruppemøter:

1. Gjennomgang av sykefraværet på neste arbeidsgruppemøte:
- Kortsiktig
- Langtidsfravær
- Årsak til sykefravær
- Variasjon år/avdeling
- AMU tiltak/belønning
- Er det mulig å søke støtte til sykefraværsprosjekt?
- Ibestad-modellen
2. Presentasjon av Kostra-tall for NK på et arbeidsgruppemøte.
3. Politisk og administrativ organisering i Nordreisa kommune
4. Gjennomgang sektor for sektor, der kun den enkelte sektor trenger å møte

Neste møte foreslås til 28. mai kl. 12.00 – 15.00.

Anne-Marie Gaino, referent

Møteprotokoll

Utvalg: **Arbeidsgruppa for økonomisk omstilling i Nordreisa kommune**
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Dato: 12.03.2015
Tidspunkt: 12:00 – 16:15

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Lidvart Jakobsen	LEDER	AP
Halvar M Wahlgren	NESTL	H
Øyvind Evanger	MEDL	AP
Sigrund Hestdal	MEDL	AP
John R Karlsen	MEDL	FRP
Gerd H Kristiansen	MEDL	KRF
Hilde Anita Nyvoll	MEDL	AP – leder av oppvekstutvalget
Beate Severinsen	MEDL	FAG
Ola Dyrstad	MEDL	UT
Heidi Jensen	MEDL	HV

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Olaug Bergset	MEDL	SP
Geir H. Sagelv	MEDL	H, leder av driftsutvalget

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Olaf Skogmo	Olaug Bergset	SP
Mona Solvang	Geir H. Sagelv	KRF – nestleder av driftsutvalget

Merknader

Ingen fra ungdomsrådet kan møte.

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Anne-Marie Gaino	Rådmann
Rita Toresen	Økonomisjef
Christin Andersen	Ass. Rådmann
Dag Funderud	Leder utviklingsavdelingen
Bodil Mikkelsen	Helse- og omsorgsleder
Hilde Henriksen	Konst Leder teknisk avdeling

Underskrift:
Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

_____ _____

Lidvart Jakobsen
Ordfører

_____ _____

Christin Andersen
Utvalgssekretær

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr

Arbeidsgruppa for økonomisk omstilling i Nordreisa kommune kalles inn med dette til møte 12.3.15 kl 12:00 på formannskapssalen.

Eventuell forfall meldes fra snarest til servicetorget: Tlf 77 77 07 10 eller pr e-post til postmottak@nordreisa.kommune.no

Pkt 6 i budsjettvedtaket av 17.12.14:

Det opprettes en politisk arbeidsgruppe som får mandat til å gjennomgå kommunens totale drift, med sikte på å redusere utgifter/øke inntekter med 30 mill kr innen 2017.
Arbeidsgruppen sammensettes av formannskapet og hovedutvalgsledere. For å sikre medbestemmelse velges 2 representanter fra fagorganisasjonene, samt hovedverneombud. Fra administrasjonen deltar rådmann, økonomisjef og controller.
Politisk arbeidsgruppe settes sammen av de av formannskapets medlemmer som frivillig ønsker å være med i denne, pkt 7 i rådmannens innstilling.

Formannskapet ba i møte 05.03.15 om at formannskapet og hovedutvalgslederne innkalles til møtet. Hovedverneombudet innkalles også.

Representantene fra fagorg er ikke valgt (velges 11. mars på HTV-møte), men får kopi av denne innkallingen slik at de er orientert om møtet 12. mars kl. 12.00.

Event. saksdokumenter blir lagt frem under møtet.

Referat

Arbeidsgruppen for økonomisk omstilling videreførte arbeidet fra formannskapsmøtet samme dag. Formannskapet foreslår en reduksjon og revidering av budsjettet for 2015 med 10 mill kroner.

Nordreisa kommune må redusere driftsnivået kr 4 mill innenfor helse i 2016 og påfølgende 26 mill kroner i 2017, totalt kr 30 mill kroner innenfor økonomiplanperioden vedtatt av kommunestyret desember 2014.

Arbeidsgruppen for økonomisk omstilling jobber videre med prosessen for reduksjon av driftsnivå. Prosessen fortsetter.

Neste møte i arbeidsgruppen for økonomisk omstilling er satt til 9. april, kl 1200.

Møteprotokoll

Utvalg: **Arbeidsgruppa for økonomisk omstilling i Nordreisa kommune**
Møtested: Formannskapssalen, Rådhuset
Dato: 28.05.2015
Tidspunkt: 12:00 – 15:10

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Lidvart Jakobsen	Leder	AP
Halvar M Wahlgren	Nestleder	H
Sigrund Hestdal	Medlem	AP – meldt forfall
Øyvind Evanger	Medlem	AP
John R Karlsen	Medlem	FRP – ikke møtt
Gerd H Kristiansen	Medlem	KRF
Olaug Bergset	Medlem	SP
Geir H. Sagelv	Medlem	H – ikke møtt
Hilde Anita Nyvoll	Medlem	AP
Beate Severinsen	Medlem	FAG
Ola Dyrstad	Medlem	UT
Heidi Jensen	Medlem	HV
Karoline Olaussen	Medlem	UNG

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Siv Elin Hansen	MEDL	SV

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Kirsti Hansen-Krone	Siv Elin Hansen	SV

Merknader

I tillegg møtte:

Navn	Stilling
Hilde Henriksen	Konst. Teknisk sjef
Rita Toresen	Økonomisjef

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Anne-Marie Gaino	Rådmann
Christin Andersen	Ass. rådmann

Underskrift:
Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Lidvart Jakobsen	Halvard M Wahlgren
Christin Andersen *Utvalgssekretær*	Olaug Bergset

Saksliste

Tema: Gjennomgang av sykefraværet i Nordreisa kommune

Protokoll

Behandling:
Olaug Bergset (SP) fremmet følgende forslag:

1. Implementere «oppføling av sykemeldte» og mål og tiltak for Nordreisa kommunes IA arbeid.
2. Følge ekstra opp alle ledere med over 15% fravær på sin enhet siste to år.
3. Be om at vikarbruk blir vurdert konkret i behov og omfang i hvert enkelt tilfelle.
4. Rapportere på dette arbeidet
5. Gjennomgang av bemanningsplaner og organisering / utvikle prosjekt på helse- og omsorg.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:
1. Implementere «oppføling av sykemeldte» og mål og tiltak for Nordreisa kommunes IA arbeid.
2. Følge ekstra opp alle ledere med over 15% fravær på sin enhet siste to år.
3. Be om at vikarbruk blir vurdert konkret i behov og omfang i hvert enkelt tilfelle.
4. Rapportere på dette arbeidet
5. Gjennomgang av bemanningsplaner og organisering / utvikle prosjekt på helse- og omsorg.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/733-9
Arkiv: M82
Saksbehandler: Hilde Henriksen
Dato: 23.12.2015

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
3/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Nødnett - Krav om revidert abonnementsordning

Henvisning til lovverk:
Brann- og eksplosjonsvernloven §16
Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 6-3

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune krever av betalingsordningen for abonnement knyttet til Nødnett endres i 2016 slik at kostnadene fordeles etter innbyggertall.

Saksopplysninger

Utbygging, drift og bruk av Nødnett er vedtatt på nasjonalt nivå, og kommunene er pålagt å benytte dette for brann- og redningsvesen.
Nødnett for brann er tatt i bruk i november 2015 for kommunene i Troms. All utalarmering av brannmannskaper og kommunikasjon under brann- og redningsoppdrag skjer på Nødnettet.

Kommunene betaler abonnement til Direktoratet for Nødkommunikasjon etter antall terminaler det enkelte brann- og redningsvesen har. Abonnementstype den enkelte terminal skal plasseres i, er fastsatt av direktoratet, og er ikke et valg den enkelte kommune kan gjøre.

Abonnementskostnadene Nødnett brann pr innbygger, ekskl kostnader for Alarmsentral, utgjør ifølge NRK Sogn og Fjordane kr 2,28 for Oslo og kr 3,50 for Bergen.
For Nordreisa utgjør abonnementskostnadene kr 33,3 pr innbygger. Nordreisa brannvesen har siste 5 år gjennomsnittlig 40 oppkall pr år som gir en nødnettkostnad på kr 4080 pr hendelse uavhengig av størrelse.
Forrige sambandsløsning kostet Nordreisa kommune kr 8,8 pr innbygger eller kr 1080 pr hendelse.

DNK skal på oppdrag fra Justisdepartementet, vurdere dagens betalingsordning i løpet av første halvdel av 2016.

Vurdering

Nødnettet gir bedre dekning og gir en tryggere hverdag for både befolkning og for innsatsmannskaper i nødetatene. Kostnadene for Nødnettet skal i utgangspunktet avspeile bruksfrekvensen av den enkelte terminal, ifølge DNK.
Ordningen gir kommuner med liten befolkningstetthet uforholdsmessige store kostnader da disse har deltidsansatte på utkalling. For at slik ordning skal fungere, må antallet deltidsansatte være høyere enn ved faste vaktlag, noe som igjen gir urimelige kostnadsmessige utslag. I en liten kommune med store avstander, må antall deltidsansatte være høyt samtidig som hendelsesfrekvens er veldig lav.
Dagens ordning vil gi særlig Troms og Finnmark uforholdsmessig stor del av driftskostnadene for Nødnettet da det ikke forventes stor befolkningsøkning uavhengig av eventuelle framtidige endringer i kommunestruktur. Generelt er befolkningsgrunnlaget i denne delen av landet liten og befolkede områder store. Konsekvensen er høy andel deltidsansatte og stor abonnementskostnad samtidig med få innbyggere å dele kostnaden på.

Nordreisa kommune er tilnærmet en gjennomsnittskommune i folketall på landsbasis, og får en firedobling i sambandskostnader som følge av Nødnettet. Kostnadsøkningen må dekkes på bekostning av tjenester i kommunen.

Betalingsordningen oppleves som urimelig slik ordningen er i dag og abonnementskostnaden bør fordeles pr innbygger, og ikke pr terminal.

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/2406-4
Arkiv: K01
Saksbehandler: Hanne Henriksen
Dato: 06.01.2016

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
4/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Høring av ny lokal forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms

Henvisning til lovverk:

Motorferdselloven
Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag
Plan- og bygningsloven

Vedlegg
1 Høringsutkast: Forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms
2 Høringsutkast: Kart til forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms
3 Høringsutkast: Utredning av vann og vassdrag

Rådmannens innstilling

Lokal forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms, legges ut til høring og offentlig ettersyn i seks uker, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a og plan- og bygningsloven § 11-14.

Saksopplysninger

Nordreisa miljø-, plan- og utviklingsutvalg vedtok i møte den 19. november 2015 følgende:

Miljø, plan og utviklingsutvalget viser til Lov om motorferdsel og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 14.07.2015 og vedtar oppstart av arbeidet med lokal forskrift som åpner for fri kjøring med snøskuter på islagte vann i snøskuterløypene.

1. De tjuefire vannene i hht vedlagte kart i saksutredninga samt krysningspunkter over Reisaelva på løypa mellom Svartfoss og Gapherus skal utredes.

2. Utredninga bør legges fram for utvalget i januarmøtet, høringsprosess til vinteren og kommunestyrebehandling i mars 2016.

Vedlagte utredning er en følge av utvalgets vedtak og tar for seg 22 vann som er direkte tilknyttet dagens snøskuterløyper i Nordreisa kommune. To vann er merket av tilsammen to ganger hver på ulike kartutsnitt. Dette gir 22, og ikke 24, vann som skal utredes. Da krysningspunktet over Reisaelva på løypa mellom Svartfoss og Gapherus er hjemlet i gjeldene forskrift om snøscooterløyper Nordreisa kommune utredes ikke denne her, men vil tas opp ved revisjon av forskriften for snøskuterløyper.

Ny forskrift vil gi være en tilleggsforskrift til eksisterende forskrift om snøskuterløyper i Nordreisa kommune der flere vann langs eksisterende traséer helt eller delvis åpnes opp for fri kjøring med snøskuter.

Forhåndsvarsel om utarbeidelse av forskrift ble varslet på kommunens hjemmesider den 8. desember 2015. Frist for uttalelser var satt til den 31. desember 2015, og det kom inn én skriftlig uttalelse. Den var fra Naturvernforbundet i Nordreisa. Et sammendrag av uttalelsen med kommunens kommentarer kan leses i utredningens kapittel 3.

Vurdering

Etter å ha vurdert foreslåtte vann og vassdrag, foreslår administrasjonen et høringsutkast der det på 19 av de 22 foreslåtte vannene helt eller delvis kan åpnes for kjøring ut fra eksisterende snøskuterløype på islagt vann for å raste, jf. bestemmelsene i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a.

Forskrift om motorferdsel med snøskuter på islagte vann i Nordreisa kommune, Troms

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å gi bestemmelser om kjøring med snøskuter på islagte vann i tilknytning til fastsatte snøskuterløyper i Nordreisa kommune hjemlet i *forskrift om snøscooterløyper, Nordreisa kommune, Troms* (FOR-2005-10-24-1249).

§ 2 Virkeområde

Bestemmelsen hjemler kun kjøring med typegodkjent og registrert snøskuter (beltemotorsykkel) på nærmere angitte vann. Den hjemler ikke fornøyelseskjøring med andre motorkjøretøy, som ATV med påsatte belter eller snørekjøring etter tråkkemaskin (catskiing).

§ 3 Vann der fri kjøring er tillatt

Fri kjøring med snøskuter på islagte vann er tillatt på følgende vann i tilknytning til eksisterende snøskuterløyper i Nordreisa kommune når løypa er åpen, jf. kart datert dd.mm.åååå Nordreisa kommune:

På løype 1 - Gahperus – Somájávri:

- Geatkkutjávri
- Skorajávri
- Deler av Somájávri på norsk side av riksgrensen

På løype 2 - Oksfjord – Kautokeino:

- Bjørnskardvannet/Ádjájárvi
- Doaresjávri
- Gaskajávri
- Vuolit Juovvavággejávri
- Luosmejávri
- 756
- Vilbealesjávri
- Sorbmejávri
- Goččesjávri
- Čuollojávri
- Sivravatnet/Gurešjávri
- Bajit Oaggunjávri

På løype 4 - Svartfoss – Løype 2:

- 856
- 841

På løype 7 - Rotsundelv – Gievdnejávri:

- Pilterivannet

På løype 9 - Sammenbindingsløype: Løype 2 – Kvænangen (ved Stuora Mollešjávri):

- Stuora Mollešjávri

§ 4 Åpning og stenging av motorferdsel på islagte vann

a. På vann nevnt i denne forskrift tillates det fri kjøring med snøskuter fra det tidspunkt snøskuterløypen de er tilknyttet er merket og bekjentgjort åpnet til og med 4. mai. Kommunen bekjentgjør åpning av løypene.
b. Vann i tilknytning til løype 1 – Gahperus-Somájávri og løype 8 - sammenbindingsløypa til Kåfjord stenges 1. mai. Dette sammenfaller med tidspunkt for stenging av løypene.
c. Kommunen kan stenge for motorferdsel på vann med umiddelbar virkning dersom det oppstår forhold som gjør dette nødvendig, på lik linje som i øvrig løypenett.
d. Kommunen skal stenge hele-, eller deler av løypenettet dersom reinbeitedistriktene ber om dette av hensyn til reindrifta. Dette gjelder også for vann i tilknytning til løypene.

§ 5 Bruk av løypenettet

a. Hastighet reguleres av *Forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel* (FOR-2001-12-14-1412)
b. Fører av snøskuter har alltid vikeplikt for skiløpere/myke trafikanter/annen ferdsel.
c. Ferdsel på vann, og i løypenettet forøvrig, skjer på eget ansvar. Den som ferdes på islagt vassdrag har et selvstendig ansvar for selv å påse at isen er trygg.
d. All ferdsel i løypene skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljøet og mennesker.

§ 6 Skilting og merking

Løypene, herunder vann, skal skiltes og merkes etter retningslinjer gitt av fylkesmannen.

§ 7 Parkering og rasting

a. Parkert snøskuter skal plasseres slik at den ikke er til hinder eller fare for all annen ferdsel.
b. Det er tillatt å parkere inntil 15 meter fra vannkant for rasting, unntatt på vestre halvdel av Bjørnskardvannet/Ádjájávri, østre side av Pilterivannet/ Gievdnejávri og nordvestre og sørlig side av Geatkkutjávri, jf. markeringer på kart datert dd.mm.åååå.
   Det er bare kjøring i rett linje ut fra vannkant som er tillatt ved rasting. Parallellkjøring langs vannkanten er ikke tillatt.
c. Maksimal hastighet ved kjøring utenfor vann i forbindelse med rasting er 20 km/t.

§ 8 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks.

Snøskuterkjøring på islagte vann

Kart tilhørende forskriften

VEDLAGT ER FØLGENDE:

- OVERSIKTSKART (A1)
- 5 KARTUTSNITT (A3)

HØRINGSUTKAST

Bjørnskardvannet

Biltervannet

Goatkkutjávri

Somájávri

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

0 2000 4000 6000 m

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

N

0 1000 2000 3000 m

Bjørnskardvannet

Doaresiávri

856

841

Oaskajávri

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

N

0 500 1000 1500 2000 m

Stuora Mollesjávri

Luosmejávri

Vuolit Juovvavággejá

736

Vilbealesjávri

Sorbmejávri

Goccesjávri

Cuellojávri

Sivravatnet

Bajit Oaggunjávri

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

N

0 500 1000 1500 2000 2500 m

Geatkkutjávri

Skorajávri

Somájávri

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

N

0 500 1000 1500 2000 2500 3000 m

Pilterivannet

Nordreisa kommune

Høringsutkast

Dato: 6.1.2016

Tegnforklaring

Områder for fri kjøring

Forbud mot å kjøre på land

Snøskuterløype

Kommunegrense

N

0 250 500 750 1000 1250 m

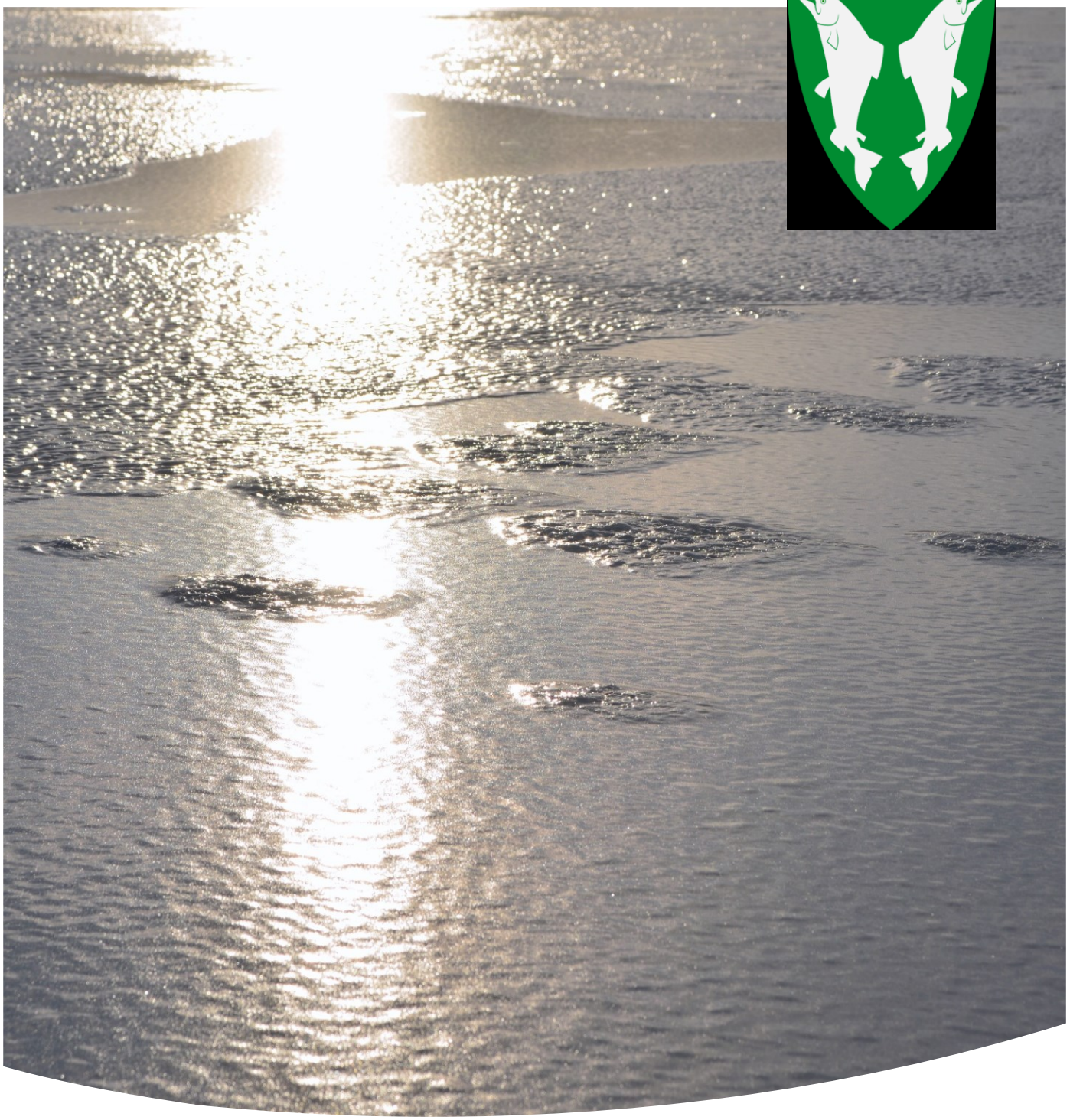

Snøskuterkjøring på islagte vann

Utredning av vann og vassdrag

NORDREISA KOMMUNE

Postadresse:
Postboks 174
9156 Storslett
E-post: postmottak@nordreisa.kommune.no

Besøksadresse:
Sentrum 17

www.nordreisa.kommune.no

Telefon: 77 77 07 00
Telefaks: 77 77 07 01

Bankkonto: 4740 05 03954

Organisasjonsnr: 943 350 833

Snøskuterkjøring på islagte vann – utredning av vann og vassdrag

Innhold

1. Innledning 4
   1.1. Dagens snøskuterløyper 4
   1.2. Motorferdselloven 4
   1.3. Forvaltningsloven 6
   1.4. Naturmangfoldloven 6
   1.5. Forholdet til grunneiere 7
   1.6. Om vurderingen av vann og vassdrag 7
      1.6.1. Risiko og sårbarhet 7
      1.6.2. Trafikksikkerhet 9
      1.6.3. Natur 10
      1.6.4. Friluftsliv 10
      1.6.5. Støy 10
      1.6.6. Bolig- og hytteområder 12
      1.6.7. Eiendomsforhold 12
      1.6.8. Kulturminner og kulturmiljø 12
      1.6.9. Reindrift 12
      1.6.10. Annet 12
2. Vurdering av vann og vassdrag 13
   2.1. Oksfjordvannet 14
   2.2. Bjørnskardvannet/Ádjájárvi 19
   2.3. Lánkajávri 23
   2.4. Doaresjávri 27
   2.5. 856 30
   2.6. 841 33
   2.7. Gaskajávri 35
   2.8. Vuolit Juovvavággejávri 38
   2.9. Stuora Mollešjávri 41
   2.10. Luosmejávri 45
   2.11. 756 47
   2.12. Vilbealesjávri 49
   2.13. Sorbmejávri 53

HØRINGSUTKAST

2.14. Goccesjávri 56
2.15. Čuollojávri 58
2.16. Sivravatnet/Gurešjávri 60
2.17. Bajit Oaggunjávri 63
2.18. Sikkajávri 65
2.19. Pilterivannet/Gievdnejávri 69
2.20. Geatkkutjávri 73
2.21. Skorajávri 77
2.22. Somájávri 80
2.23. Oppsummering 84
3. Innkomne innspill 85
3.1. Merknader/innspill til varsel om oppstart 85
3.1.1. Naturvernforbundet i Nordreisa (31.12.2014) 85
Vedlegg 1: Støysonekart for ordinære snøskuterløyper i Nordreisa kommune 87
Vedlegg 2: Støysonekart for både ordinære snøskuterløyper i Nordreisa kommune og nye støysoner for vurderte vann 90

HØRINGSUTKAST

1. Innledning

Nordreisa miljø-, plan- og utviklingsutvalg vedtok i møte den 19. november 2015 følgende:

Miljø, plan og utviklingsutvalget viser til Lov om motorferdsel og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 14.07.2015 og vedtar oppstart av arbeidet med lokal forskrift som åpner for fri kjøring med snøskuter på islagte vann i snøskuterløypene.

1. *De tjuefire vannene i hht vedlagte kart i saksutredninga samt krysningspunkter over Reisaelva på løypa mellom Svartfoss og Gapherus skal utredes.*
2. *Utredninga bør legges fram for utvalget i januarmøtet, høringsprosess til vinteren og kommunestyrebehandling i mars 2016.*

Denne utredningen er en følge av utvalgets vedtak og tar for seg 22 vann som er direkte tilknyttet dagens snøskuterløyper i Nordreisa kommune. To vann er merket av tilsammen to ganger hver på ulike kartutsnitt. Dette gir 22, og ikke 24, vann som skal utredes. Da krysningspunktet over Reisaelva på løypa mellom Svartfoss og Gapherus er hjemlet i gjeldene forskrift om snøscooterløyper Nordreisa kommune utredes ikke denne her, men vil tas opp ved revisjon av forskriften for snøskuterløyper.

1.1. Dagens snøskuterløyper

Per i dag er det ti etablerte snøskuterløyper i Nordreisa kommune (se figur 1):

1. Gahperus – Somájávri
2. Oksfjord – Kautokeino
3. Røyelen – Løype 2
4. Svartfoss – Løype 2
5. Sammenbindingsløype: Svartfoss – Gahperus
6. Sammenbindingsløype: Sappen – Gahperus
7. Rotsundelv – Gievdnejávri
8. Sammenbindingsløype: Løype 1 – Kåfjord (ved Áhkkejávri)
9. Sammenbindingsløype: Løype 2 – Kvænangen (ved Stuora Mollešjávri)
10. Løype 3 – Ragasjávri

Disse løypene gir samlet et snøskuterløypenett på ca. 220 kilometer.

Ny forskrift vil gi være en tilleggsforskrift til eksisterende forskrift om snøskuterløyper i Nordreisa kommune der flere vann langs eksisterende traséer helt eller delvis åpnes opp for fri kjøring med snøskuter.

1.2. Motorferdselloven

Motorisert ferdsel i utmark og vassdrag reguleres av *Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag* (Motorferdselloven) av 10. juni 1977 nr. 82 og tilhørende forskrifter. Motorferdselloven ble sist endret 19.06.2015. Formålet med loven er «ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen».

Motorferdselloven åpner for at alle kommuner i landet kan opprette snøskuterløyper. Den nye loven åpner også for at det kan være lov å kjøre fritt på islagte vann som snøskuterløypa går over. Departementet fastsatte dette i *Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* av 14.07.2015. Etter denne sentrale forskriften kan kommunene fastsette en lokal forskrift som angir hvilke vann dette skal gjelde i hver enkel kommune.

Motorferdsellovens utgangspunkt er at motorferdsel i utmark er forbudt. Skuterløyper er å anse som unntak fra loven og skal kun opprettes dersom det foreligger tungtveiende grunner for det, og løypene ikke kommer i vesentlig konflikt med andre interesser.

HØRINGSUTKAST

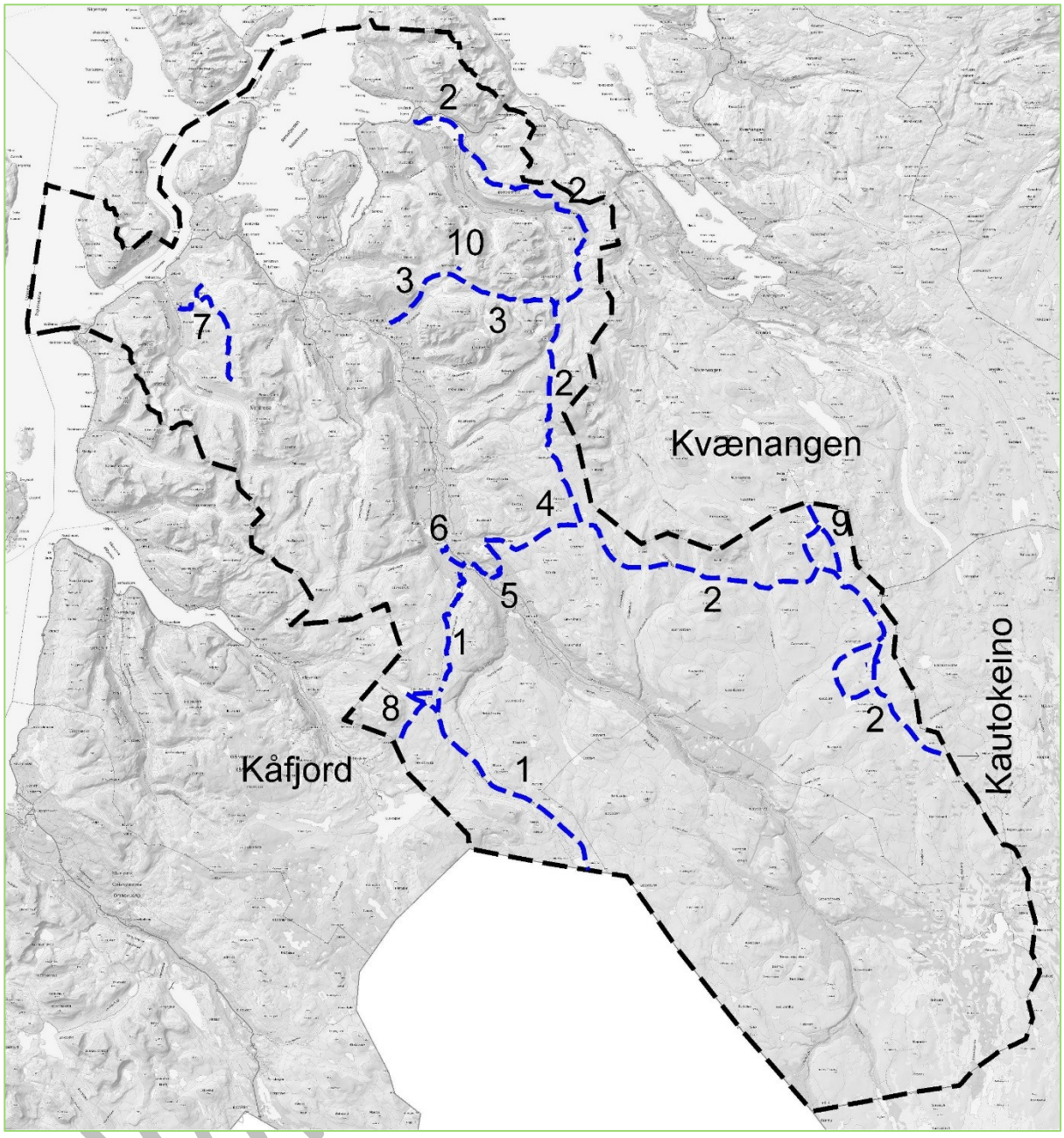

Figur 1: Snøskuterløyper i Nordreisa kommune. Tall angir løypenummer.

Motorferdselloven spesifiserer følgende begrensninger i adgangen til å fastsette snøskuterløyper:

- Snøskuterløyper skal ikke legges i verneområder eller foreslåtte verneområder.
- Snøskuterløyper skal ikke legges i nasjonale villreinområder.
- Snøskuterløyper skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften.
- Snøskuterløyper skal ikke kreve terrenginngrep.

Ved etablering av nye løyper plikter kommunen å ta hensyn til:

- Støy
- Friluftsliv
- Naturmangfold
- Bolig- og hytteområder
- Landskap

- Kulturminner og kulturmiljø
- Sikkerhet for de som kjører og andre

Regelverket åpner for å etablere løyper for kjøring med snøskuter (beltemotorsykkel) på vinterføre. Bruk av andre kjøretøy i løypene, som for eksempel ATV med påsatte belter, kan ikke brukes. Med vinterføre menes mark som er dekket av naturlig vintersnø. Hele løypa må være dekket av et bærende snølag, og løypene kan ikke brukes når deler eller flekker i løypa ikke lenger er dekket av snø.

1.3. Forvaltningsloven

Skuterløypene i kommunen er fastsatt i *Forskrift om snøskuterløyper, Nordreisa kommune, Troms* (FOR-2005-10-24-1249). En endring i løypenettet betyr endring av forskriften og må derfor behandles etter forvaltningslovens kapittel VII. Det fremgår i forvaltningslovens § 37 at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Dette innebærer at offentlige og private institusjoner, organisasjoner og interessegrupper som forskriften skal gjelde for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir endret. Videre heter det at så langt det trengs for å få saken allsidig opplyst skal opplysninger også søkes innhentet fra andre.

Saken bør derfor sendes ut på en bred høring før endelig behandling i kommunestyret. I tillegg må høringen om endring av snøskuterløypenettet kunngjøres i minst en lokal avis og på kommunen egen hjemmeside slik at allmennheten får anledning til å sette seg inn i og uttale seg i saken.

1.4. Naturmangfoldloven

Rundskriv *T-6/09 Om endring i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* sier at naturmangfoldlovens § 1 og kapittel II *Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk*, og særlig prinsippene for offentlig beslutningstaking i lovens §§ 8-12, jf. § 7, har betydning for avgjørelser etter motorferdselregelverket. Naturmangfoldloven (heretter NML) trådde i kraft 1. juli 2009. NML § 7 sier at prinsippene i §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal derfor i enhver beslutning som fattes ved utøving av offentlig myndighet fremgå hvordan kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper er vurdert.

Prinsipper som har direkte betydning på motorferdselsområdet er:

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)
    - *Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade naturmangfoldet.*
- Før – var – prinsippet (§ 9)
    - *Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jamfør § 9, slik at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det treffes en beslutning på et for dårlig kunnskapsgrunnlag.*
- Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)
    - *Virkninger av et tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for.*
- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)
    - *Det er tiltakshaver av det omsøkte tiltaket som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.*
- Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode (§ 12)

HØRINGSUTKAST

- *Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikker og lokalisering av tiltaket som ut fra en samlet vurdering av den tidligere, nåværende og fremtidige bruken av mangfoldet gir det samfunnsmessige beste resultatet.*

Hvilken vekt prinsippene i §§ 8 - 12i NML, sammen ved forvaltningsmålene i §§4 og 5, blir tillagt, avhenger av hvilke naturmangfoldverdier som finnes, i hvilket omfang de vil bli berørt og av andre hensyn i saken. For å sikre mest mulig ensartet forvaltning i tråd med prinsippene, kreves det i § 7 i NML at vurderingen og vektleggingen av prinsippene skal framgå av beslutningen. Det innebærer en plikt til å synliggjøre hvordan prinsippene er vurdert i den enkelte sak, i hvilken grad de er relevante, og hvilken vekt de er tillagt.

Dersom forslag til snøskuterløyper berører:

- naturtyper som er truet eller nær truet på Norsk rødliste for naturtyper 2011
- verdifulle naturtyper Norge har et særlig ansvar for
- truete eller nær truete arter på Norsk Rødlistefor arter 2010
- verdifulle arter Norge har et særlig ansvar for

skal prinsippene i §§ 8-12 tillegges større vekt.

1.5. Forholdet til grunneiere

Grunneier har rett til å nekte motorferdsel på sin grunn. En tillatelse fra grunneier er derfor en forutsetning for å kunne åpne en snøskuterløype.

Ved utlegging av snøskuterløyper etter nasjonal forskrifts §§ 4 og 8, er det nødvendig å innhente grunneiers samtykke. Lignende vurderinger gjør seg gjeldende når det gis bestemmelser etter forskriftens § 3 annet ledd som regulerer ferdselen til bestemte traséer.

Også når ferdselen kanaliseres til bestemte traséer ved at det settes vilkår for tillatelse etter forskriftens §§ 5 og 6, jf. § 7, bør forholdet til grunneier avklares under saksforberedelsen.

Dersom det er umulig å nå alle grunneiere, f.eks. på grunn av uoversiktlige eiendomsforhold, kan varsel foretas ved kunngjøring i lokalpressen. Det må likevel søkes å nå hver enkelt direkte så langt det er mulig.

Alle de utredete vannene ligger på, eller i direkte tilknytning til, eksisterende snøskuterløyper i Nordreisa kommune. Tillatelser vil ikke hentes inn før tidligst i løpet av høringsperioden.

1.6. Om vurderingen av vann og vassdrag

1.6.1. Risiko og sårbarhet

En vurdering av snø- og steinskredfare, samt fare ved ferdsel på vann og vassdrag med tanke på usikre isforhold bl.a. ved inn og utløp av vann.

Det er gjort en visuell og kvantifiserbar fremstilling av ROS-analysen ved hjelp av en risikomatrise som er supplert med en tekstlig vurdering av risiko og sårbarhet.

Metoden for vurdering av risiko og sikkerhet er hentet fra Miljøverndepartementets veileder for reguleringsplan:
http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/veiledninger/2011/reguleringsplanveileder.

- Rødt indikerer uakseptabel risiko. Tiltak må iverksettes for å redusere denne til gul eller grønn.
- Gult indikerer risiko som bør vurderes med hensyn til tiltak som reduserer risikoen.
- Grønt indikerer akseptabel risiko

HØRINGSUTKAST

Risikomatrisen ser slik ut:

Konsekvens / Sannsynlighet	1. Ubetydelig	2. Mindre alvorlig/en viss fare	3. Betydelig/ Kritisk	4. Alvorlig/ farlig	5. Svært alvorlig/ katastrofalt
5. Svært sannsynlig/ kontinuerlig	5	10	15	20	25
4. Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet	4	8	12	16	20
3. Sannsynlig/ flere enkelttilfeller	3	6	9	12	15
2. Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller	2	4	6	8	10
1. Lite sannsynlig/ ingen tilfeller	1	2	3	4	5

- Hendelser i røde felt: Tiltak nødvendig, i utgangspunktet ikke akseptabelt.
- Hendelser i gule felt: Tiltak må vurderes.
- Hendelser i grønne felt: Ikke signifikant risiko, men risikoreduserende tiltak kan vurderes.
- Tiltak som reduserer sannsynlighet vurderes først. Hvis dette ikke gir effekt eller er mulig, vurderes tiltak som begrenser konsekvensene.

Vurdering av sannsynlighet for uønsket hendelse er delt i:

- Svært sannsynlig/ kontinuerlig (5): Skjer ukentlig/ forhold som er kontinuerlig tilstede i området.
- Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet (4): Skjer månedlig/ forhold som opptrer i lengre perioder, flere måneder.
- Sannsynlig/ flere enkelttilfeller (3): Skjer årlig/ kjenner til tilfeller med kortere varighet.
- Mindre sannsynlig/ kjenner tilfeller (2): Kjenner 1 tilfelle i løpet av en 10-års periode.
- Lite sannsynlig/ ingen tilfeller (1): Kjenner ingen tilfeller, men kan ha hørt om tilsvarende i andre områder.

Vurdering av konsekvenser av uønskede hendelser er delt i:

1. Ubetydelig/ ufarlig: Ingen person eller miljøskader/ enkelte tilfeller av misnøye.
2. Mindre alvorlig/ en viss fare: Få/små person- eller miljøskader/ belastende forhold for enkeltpersoner.
3. Betydelig/ kritisk: Kan føre til alvorlige personskader/ belastende forhold for en gruppe personer.
4. Alvorlig/ farlig: (behandlingskrevende) person- eller miljøskader og kritiske situasjoner.
5. Svært alvorlig/ katastrofalt: Personskade som medfører død eller varig men; mange skadd; langvarige miljøskader.

Ras og skredfare

Kommunene bør ikke legge løyper i skredutsatte områder elle bratt terreng. Begrepet «bratt terreng» beskriver terreng brattere enn 30 grader. De fleste snøskred utløses i områder som er brattere enn 30 grader. Snøskred kan imidlertid starte i moderat bratt terreng som er mellom 25-30 grader. Det kan særlig skje under dårlige vær- og stabilitetsforhold. Med «skredutsatte områder» menes utløpsområder for skred. Det er områder som kan nås av snøskred som enten er fjernutløst, utløst av andre eller naturlig utløste.

HØRINGSUTKAST

NGIs kartdatabase som viser utløsnings- og utløpsområder for skred er brukt for å finne bratt og skredutsatt terreng. Kartutsnitt fra NGIs kartdatabase som viser utløsnings- og utløpsområder for ras- og skred vises i utredningen der det er slike fareområder i nærheten av et utredet vann.

Enkelte terreng som er markert i kart som utløpsområder for skred kan være relativt trygge under normale forhold, men være utsatte under særlige dårlige og ustabile forhold. Dersom løyper unntaksvis legges slik at de krysser steder som kan være skredutsatte under særlig ustabile forhold, kan det være behov for å gjøre snøskuterførere oppmerksom på dette ved å overvåke og varsle, stenge, skilte eller ved å gi generelle advarsler.

Kommunen må også ta hensyn til andre lokale forhold som kan representere en fare ved skuterkjøring, for eksempel små brattheng og kløfter, usikker is, vertikal- og horisontal kurvatur, siktforhold, værforhold, påkjøringsfarlige objekter.

Usikker is

På regulerte vann er isen stedvis dårligere enn på andre vann. Dette gjelder spesielt områder omkring inntak og utløp av overføringstunneler. I tillegg svekkes isen og blir utrygg i langt større områder i sund og elveos på grunn av økt strømhastighet som følge av reguleringen. Langs strendene på nedtappede vann kan isen ha store sprekker, særlig på bratte partier.

På regulerte vann varierer vannstanden i løpet av vinteren, blant annet på grunn av uttapping av magasinvann i løpet av vinteren, og derved også en generell synking i vannstanden. Dette kommer til syne på isen ved at isen grunnstøter og sprekker opp langs land etter hvert som vannstanden synker. Virkningen er størst der hvor strendene er bratte og bunnen ujevn, og det kan her danne seg store sprekker. Sprekkene kan være dekket av snø uten at snøen bærer, og er derfor farlige å passere. På slakere områder vil isen føye seg etter underlaget og det er greit å passere. Der stranden er bratt vil de grunnstøtte isflakene gli og presse ned innsjøisen langs land. Det "varme" innsjøvannet presses da opp, og vi får smelting og overvann de nærmeste meterne fra land.

De fleste regulerte vann har gradvis synkende vannstand utover vinteren. Når vårsmeltingen begynner stiger vannstanden igjen. De oppsprukne isflakene i reguleringssonen begynner da å flyte igjen, og strandsonen blir relativt raskt ufarbar. Det er som regel så mildt at isflakene ikke fryser fast til hverandre.

Der hvor vannstanden varierer både opp og ned gjennom vinteren kan oppsprekking og overvann langs land bli så omfattende at det er vanskelig selv på slakere områder å ta seg ut på isen. Selv om isen utpå noen steder kan være brukbar frarådes all ferdsel på slike vann.

Etter islegging er vanntemperaturen nær 0 grader celsius rett under isen. Bare noen få meter nedover i dypet stiger vanntemperaturen til 1-3 grader, men det er store variasjoner fra år til år og fra innsjø til innsjø. På regulerte vatn tappes en del av vannet ut i løpet av vinteren. Store vannmasser skal da forflyttes til kraftverksinntaket. Gjennom trange sund og over grunne terskler øker strømhastigheten, og varmere dypvann dras mot overflaten. Dette tærer på isen og kan gi åpent vann eller farlig tynn is. Spesielt skummelt er det at sundene kan ha farbar is på høy vannstand, mens isen svekkes utover vinteren når vannstanden tappes ned.

Tilsiget til og avløpet fra magasin kan økes ved at vannføringen økes kunstig i naturlige elveløp eller i tunneler. Dette vil gi større os ved elveinnløp og utløp enn normalt, og tilsvarende åpne områder nær tunnelutløp. Ofte er tunnelutløpet på dypt vann, og det kan da bli råk utpå vatnet.

1.6.2. Trafikksikkerhet

Må vurderes der vann og vassdrag ligger i direkte tilknytning til vei. Trafikksikkerhetsmomenter som parkeringsmuligheter, avkjørsler og ev. krysning av vei vurderes.

HØRINGSUTKAST

1.6.3. Natur

En vurdering av traséforslagets påvirkning på natur og miljø i influensområdet, jf. naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurderingen ser på data innhentet fra bl.a. naturbase og artskart. I tillegg brukes annen kjent kunnskap gjennom kommunens viltkartlegging og annen erfaringsbasert kunnskap.

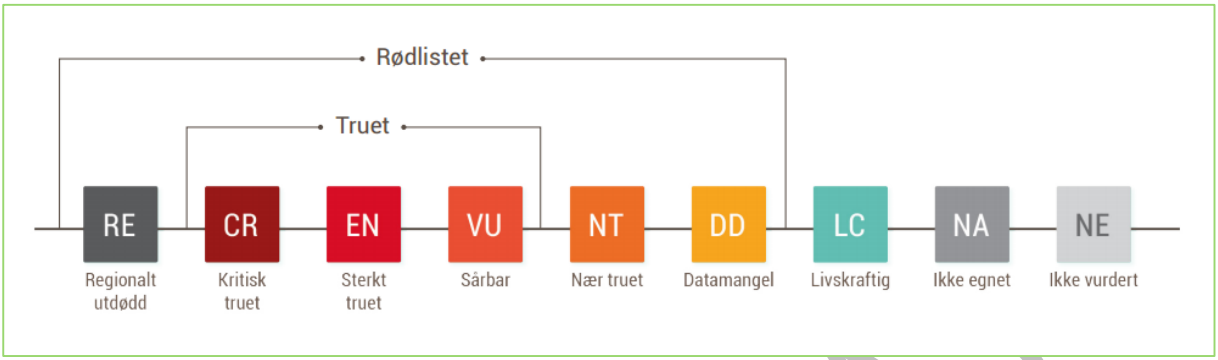

Figur 2: De ulike kategoriene i Rødlista for arter 2015 (Henriksen S og Hilmo O (2015) Rødlista for arter 2015 - Et innblikk i metode og resultat. Artsdatabanken, Norge).

Det sees også på hvordan ferdselen vil kunne påvirke landskapet. Snøskutertraseer blir synlige både gjennom merkingen, og ved sporene som oppstår ved kjøring. Kommunen bør derfor vurdere synligheten av snøskutertraseer, og forsøke å unngå å legge traseene på åskammer eller på annen måte unødig eksponert i landskapet. Slik lokalisering har også betydning for støyvirkningene av løypene. Det er viktig at dette hensynet avveies mot sikkerhetshensyn, da skredfaren ofte er større nede i forsenkninger i terrenget enn oppe på rygger.

Ett enkelt motorkjøretøy behøver ikke isolert sett medføre noen skade eller ulempe, men summen av mange vil ofte utgjøre en stor miljøbelastning.

Snøskuterløyper kan for eksempel ødelegge for hekkende fugl, ynglende vilt eller spesielt sårbar natur. Kommunene har plikt til å utrede virkningene løypene vil ha for naturmangfoldet når løypene legges. Plikten til å ta hensyn må anses som brutt dersom kommunen legger løyper med tilhørende rasting for nære hekkeplasser, hi, spillplasser eller liknende, slik at det er fare for at hekking oppgis, eller gjennom særlig sårbare eller truede botaniske forekomster der skader på vegetasjon eller markdekke kan oppstå ved lite snødekke.

1.6.4. Friluftsliv

Kommunen skal utrede virkningen løypene vil ha på friluftsliv i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Friluftslivet risikerer å bli skadelidende når snøskuterløyper er etablert, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensyn til friluftslivet skal tillegges spesielt stor vekt når snøskuterløyper skal planlegges og fastsettes. Dette understrekes i forarbeidene til loven.

Det er gitt følgende føringer:

- Kommunen bør ikke legge snøskuterløyper i blant annet viktige eller svært viktige friluftslivsområder, jamfør Miljødirektoratets håndbok M98 – 2013 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.
- Kommunene bør holde store, sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper.

1.6.5. Støy

Stillhet og ro er viktige kvaliteter ved friluftslivet. Fred og ro handler både om fravær av plagsom støy og om den positive opplevelsen av stillhet. Kommunen må gjøre vurderinger rundt

HØRINGSUTKAST

konsekvenser av støy – både for friluftslivet, men også for boliger og hytter som blir berørt av snøskuterløypene.

Avstandene vist i tabell 1 er et anslag på hvor stor en støysone kan være, dvs. at nøyaktige støyberegninger vil kunne vise en annen støyutbredelse (avstand), blant annet på grunn av terrengets utforming. Støysonen vil også variere etter værforhold og føre. Lyd bærer lengre ved stille vær og ved hardt føre, enn ved mye vind og i løs snø. Avstandene i tabellen benyttes for å finne minsteavstand fra traseen til støyømfintlige bygg og stille områder, hvor en ikke behøver supplerende støyberegninger.

Kommunene blir i *Miljødirektoratets foreløpige støyveileder for støy og planlegging av snøskuterløyper* anbefalt å legge anslagene på 60 km/t til grunn i planleggingen. Når det gjelder fritidsboliger bør det vurderes å sette strengere støykrav til den enkelte hytte eller hyttefelt som i dag har et godt lydmiljø.

I vår vurdering av de enkelte vannene har vi beregnet avstanden ut fra vannenes vannlinje.

Tabell 1: Sjablongløsning. Viser minste avstand i meter fra senterlinjen av en snøskuterløypetrasé til ytterkant av gul og rød støysone. Vi har tatt utgangspunkt i de enkelte vanns vannlinje som vår senterlinje i vår beregning av gul støysone for de ulike hastigheter. (Kilde: Miljødirektoratet)

Avstand i meter fra senterlinje av traséen til ytterkant av gul og rød støysone					
Hastighet		**20 km/t**	**40 km/t**	**60 km/t**	**Full akselerasjon**
Områdetype	**Anbefalt grenseverdi L_{5AF}**				
Friluftsområder som er verdsatt som **svært viktig** eller **viktig**: • Store turområder med tilrettelegging • Store turområder uten tilrettelegging • Særlige kvalitetsområder • Utfartsområde • Nærturterreng • Leke- og rekreasjonsområde • Grønnkorridor • Marka • Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag • Jordbrukslandskap	40	450 m	800 m	**1400 m**	2800 m
Støynivå mot støyømfintlige bygg (boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager)	60 70 (rød sone)	50 m 20 m	100 m 40 m	**150 m** **50 m**	350 m 100 m

HØRINGSUTKAST

1.6.6. Bolig- og hytteområder

Kommunen må ta hensyn til bolig og hytteområder – både ut fra hensyn sikkerhet, støy og forstyrrelser.

1.6.7. Eiendomsforhold

Oversikt over hvilke eiendommer som berøres av forslaget.

1.6.8. Kulturminner og kulturmiljø

Det undersøkes hvorvidt foreslåtte traséer berører kjente kulturminner, jf. Askeladden.

Kommunen skal ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø, og må søke å finne løsninger for å unngå konflikt med disse hensynene

1.6.9. Reindrift

Eventuelle konflikter mellom snøskuter- og reindriftsinteresser vurderes. Dette kan f.eks. være dersom er område er vinterbeite eller om tidspunkt for kjøring er i konflikt med flyttetidspunkt for reinflokkene.

1.6.10. Annet

Andre relevante problemstillinger. Benyttes ved behov.

HØRINGSUTKAST

2. Vurdering av vann og vassdrag

Følgende vann er vurdert i utredningen:

1. Oksfjordvannet
2. Bjørnskardvannet/Ádjájárvi
3. Láŋkajávri
4. Doaresjávri
5. 856
6. 841
7. Gaskajávri
8. Vuolit Juovvavággejávri
9. Stuora Mollešjávri
10. Luosmejávri
11. 756
12. Vilbealesjávri
13. Sorbmejávri
14. Goccesjávri
15. Čuollojávri
16. Sivravatnet/Gurešjávri
17. Bajit Oaggunjávri
18. Sikkajávri
19. Pilterivannet
20. Geatkkutjávri
21. Skorajávri
22. Somájávri

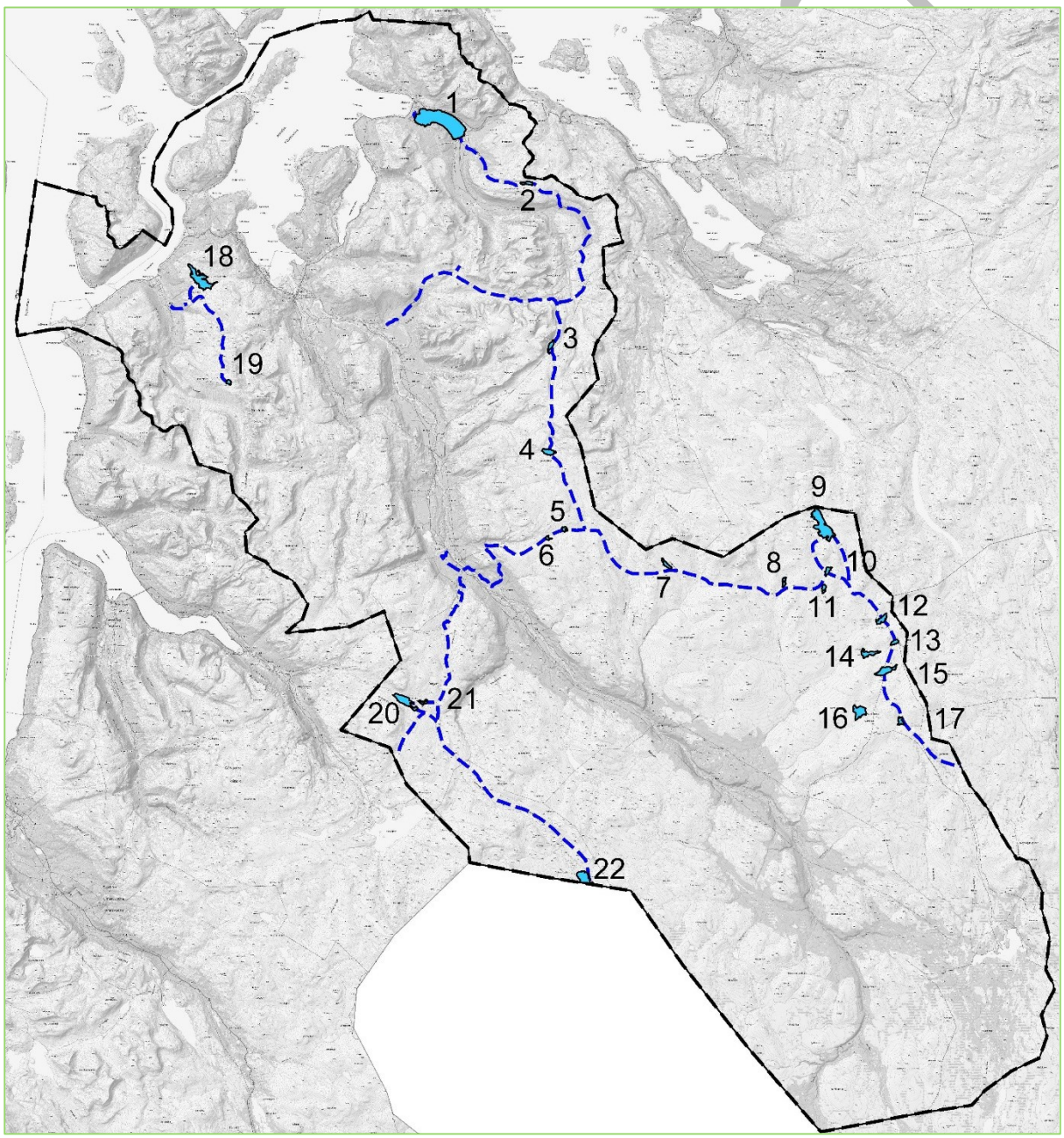

Figur 3: Vann og vassdrag som er utredet.

2.1. Oksfjordvannet

Oksfjordvannet ligger nært vei og bebyggelse. Det er nært løypestart for snøskuterløype 2, og løypa går også over vannet. Vannet ligger på 9 m.o.h. og har et overflateareal på 5 672,4 daa (5,67 km^2). Vannet er ca. 1,2 x 4,5 km på det bredeste/lengste.

Figur 4: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Ja	Sannsynlig/ flere enkelttilfeller 3	Alvorlig/ farlig 4	12	Flere steder ligger bredden av vannet innenfor utløpsområder for skred. Det bør ikke rastes i disse områdene. Risikoen på øvrige deler av vannet er lavere.
Usikre isforhold	Ja	Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet 4	Alvorlig/ farlig 4	16	Ofte dårlig is på strekningen Elverum til Holmen. Generelt dårlig is på alle elver som renner inn i Oksfjordvannet. Dårlig is ved utløp av vannet til Fiskelva. Ssnøskuterløypa vises på kartutsnittet over er det

HØRINGSU

Figur 5: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Oksfjordvannet ligger nært både E6 og FV 360. Eventuell snøskutertrafikk på selve vannet mener vi ikke vil utgjøre en økt risiko for trafikksikkerheten dersom satte fartsgrenser overholdes og førerne utviser hensyn. Det kan imidlertid oppstå uheldige situasjoner dersom en endring av forskriften vil føre til flere krysninger av E6 og FV 360 for å kunne kjøre direkte ut på vannet fra bebyggelsen rundt og i nærheten av vannet

Natur

Oksfjordvannet er en del av det verna vassdraget Fiskelva (Oksfjordvassdraget) med verneplan ID 208/2 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet er leveområde for oter (*Lutra lutra*), en art oppført å være av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse (Naturbase, 8.12.2015). Lengst sør, der snøskuterløypa går på land ved utløpet av Storelva, er den viktige naturtypen gråor-heggeskog med ID BN00070984 registrert (Naturbase, 8.12.2015). Midt mellom Daganeset og Vassbotn er det et lite område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien 1-3 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

En rekke arter er registrert i og ved Oksfjordvannet. Av disse er følgende arter på rødlista (Artskart, 8.12.2015): makrellterne (EN), ærfugl (NT), lirype (NT), storspove (VU), fiskemåke (NT), gjøk (NT), sandsvale (NT), stær (NT), blåstrupe (NT), sivspurv (NT), svartand (NT) og sjøorre (VU). Av øvrige arter er det registrert flere fugler, en rekke krepsdyr og insekter.

Det er sjørøye i Oksfjordvannet. Fiske i vannet etter ørret og røye er tillatt fra 1. juli til og med 31. august. Det vil si at det ikke er tillatt med isfiske vinterstid.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som er registrert i tilknytning til Oksfjordvannet er avhengig av åpent vann. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og vil opphøre før isen er borte på grunn av usikker is. Da fiske vinterstid ikke er tillatt med hjemmel i annet lovverk vil ikke det være grunnlagt for økt fiske.

HØRINGSUTK

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Oksfjordvannet ligger i område 1942-007 Oksfjordvannet og Kvænangsfjellet. Området er vurdert til å ha verdi A – Svært viktig.

> *Et veldig populært område hele året for både lokale og tilreisende. Det er en god del hytter og fritidshus i Oksfjorden og en godt besøkt campingplass ved Oksfjordvannet. På vinteren arrangeres det årlig isfiskekonkurranse på Oksfjordvannet. Starten på snøskuterløypenettet til fjells finner man også her. På sommeren er vannet svært godt egnet til padling eller stangfiske fra båt. Ved utløpet til fjorden er det veldig populært å fiske etter blant annet sjøørret. Det er laget et båtutsett ved Oksfjordhamn. Det er godt bærterreng i de sørvendte skråningene opp mot Kvænangsfjellet og Malingsfjellet. Det er også endel jaktaktivitet (elg, rype) i området. Det er dessuten mye skiaktivitet mot Naigá rundt påsketider, og denne toppen inngår også i "Ut i Nord". I Oksfjordhamn finner man lysløype og rasteplasser med bord og benker. Det er gapahuker og natursti i starten av Oksfjorddalen. Det er populært å sykle rundt vannet. Det er mye historie knyttet til andre verdenskrig i området, f.eks fangeleir og overbygd tunnel over fjellet.*

Det er et vidt spekter av friluftsaktiviteter som har utgangspunkt i dette området, og som har gitt området verdi A – svært viktig. En av disse aktivitetene er ferdsel langs eksisterende snøskuterløype. Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig aktivitet. Isfiske vinterstid er sterkt begrenset i dette vannet på grunn av bestanden med sjørøye, og begrenser seg til den årlige isfiskekonkurransen rundt påske som søker egen dispensasjon til dette.

Støy

Det er relativt mange boliger, fritidsboliger og noen gårdsbruk innenfor støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir denne i hovedsak utvidet på sørsiden, og på det meste med omkring én kilometer. Økt trafikk av snøskutere som ferdes fritt rundt på vannet vil være negativt for all bebyggelse og annen aktivitet innenfor støysonen.

HØRINGSUTKAST

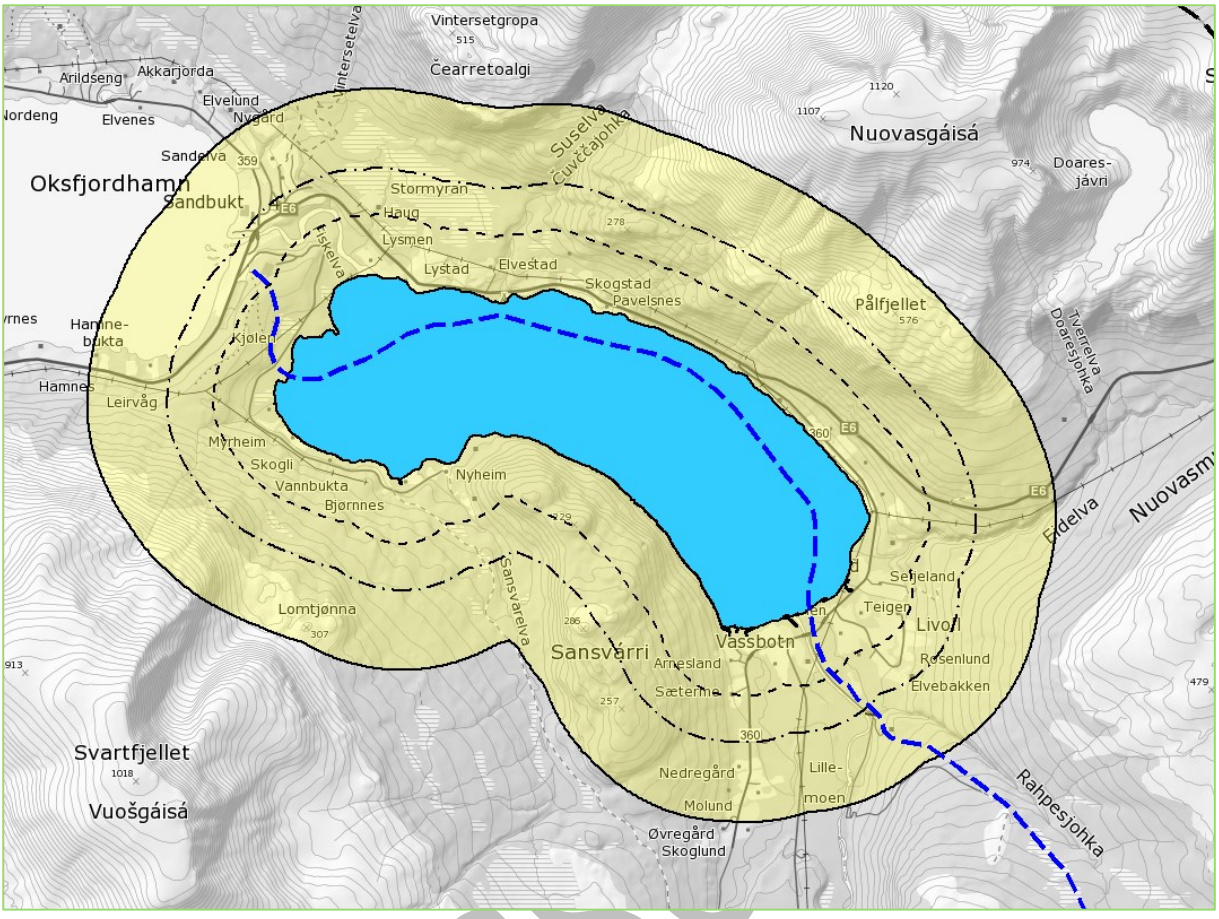

Figur 6: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det ligger både bolig og hytteområder rundt mer eller mindre hele Oksfjordvannet. På nordsiden av vannet ligger Oksfjord camping. Det er også to vedtatte reguleringsplaner, et område for fritidsboliger og ett område for campingplass, i nærheten av vannet.

Eiendomsforhold

Oksfjordvannet ligger innenfor eiendom med GBR 0/1 som er umatrikulert grunn.

Kulturminner og kulturmiljø

Langs bredden av Oksfjordvannet er det registrert flere kulturminner (Askeladden, 10.12.2015). De fleste er automatisk freda kulturminner, med unntak av to som er fjerna. Mesteparten av kulturminnene er registrert som bosetnings-aktivitetsområder (hustufter). I tillegg er det ett par gravminner/-felt og en tjæremile.

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom kulturminnene i området og motorferdsel med snøskuter på Oksfjordvannet.

Reindrift

Oksfjordvannet ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Området er sommerbeite, og beskrives som høysommerland, der sentrale deler som regel er over skoggrensa, der reinen oppholder seg midtsommers og får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplage innenfor korte avstander.

HØRING

Det går en trekklei nord for vannet og E6.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Oksfjordvannet anbefales ikke.

Dette begrunner kommunen med usikre isforhold store deler av sesongen på deler av vannet, samt støyproblematikk for et stort område med både bolig- og fritidsbebyggelse. I tillegg en åpning også kunne føre til økte problemer med trafikksikkerhet på blant annet E6. Isfiske på vannet er heller ikke aktuelt, da dette ikke er tillatt på grunn av bestanden med sjørøye. Isfisket begrenser seg derfor til den årlige isfiskekonkurransen rundt påske som søker egen dispensasjon til dette.

HØRINGSUTKAST

2.2. Bjørnskardvannet/Ádjájárvi

Snøskuterløype 2 går over vannet. Vannet ligger på 584 m.o.h. og har et overflateareal på 222 daa (0,22 km^2). Vannet er ca. 0,26 x 1 km på det bredeste/lengste.

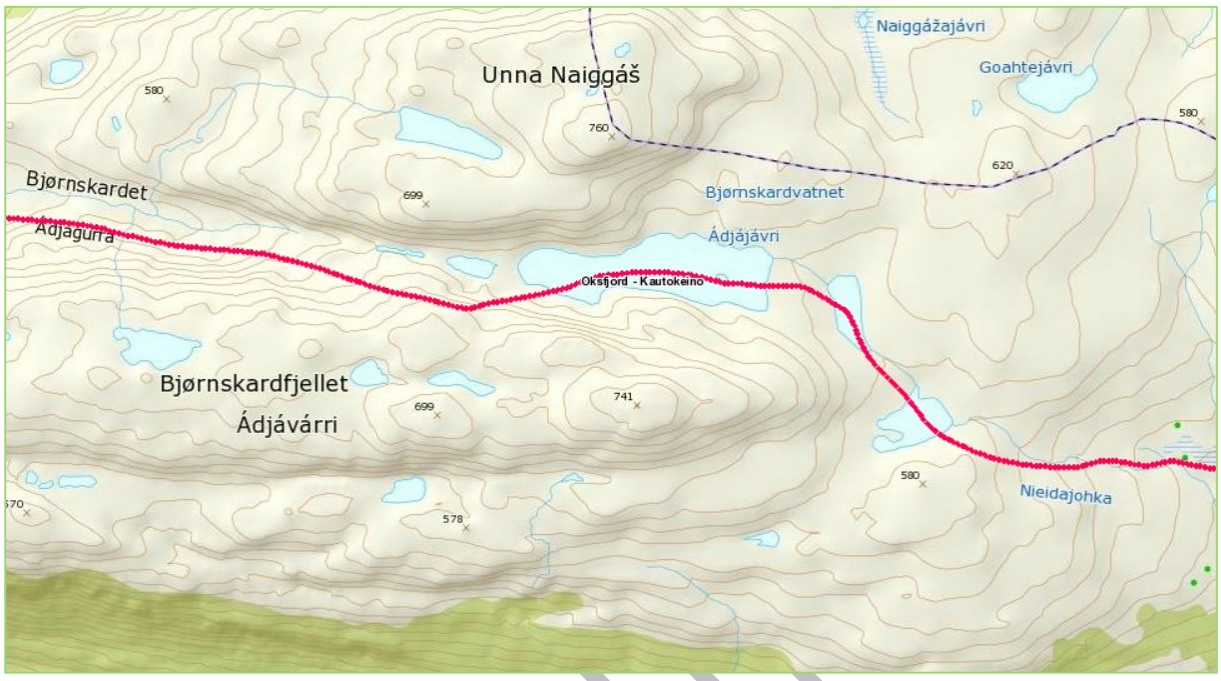

Figur 7: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Flere steder ligger bredden av vannet innenfor utløpsområder for skred, men erfaringsmessig blåser ofte disse områdene bare for snø. Spesielt i vestre tredjedel av vannet. Det bør ikke rastes i disse områdene. Risikoen på øvrige deler av vannet er lavere.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Stabile isforhold. Ikke store inn-/utløp. Faren for dårlig is er størst dersom snøskuterløypa stikkes tidlig.

HØRINGSUTKAST

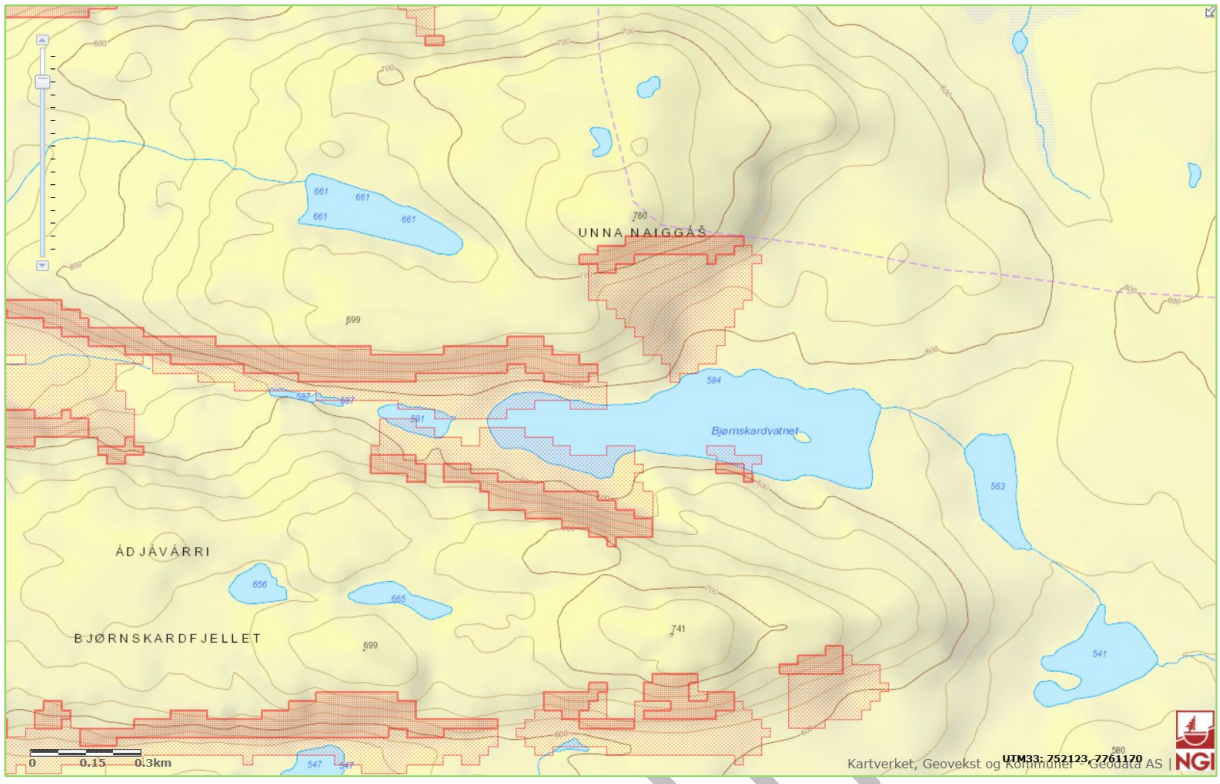

Figur 8: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Bjørnskardvatnet er en del av det verna vassdraget Fiskelva (Oksfjordvassdraget) med verneplan ID 208/2 (Naturbase, 8.12.2015). I/på vannet inkludert nærområdene er det registrert flere arter av stor og særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse. Dette gjelder artene fjellmarinøkkel (NT), dvergsyre (NT) og storlom (NT) (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien 1-3 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det kun registrert ørret, storlom og dvergsyre i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som er registrert i tilknytning til Bjørnskardvatnet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

HØRINGSU

Friluftsliv

Bjørnskardvatnet ligger i område 1942-009 Vaddas og er vurdert til å ha verdi B – viktig.

> *Et skjermet turområde som binder sammen Oksfjorddalen med Reisadalen og Navitdalen. Området er et spennende turområde med mye interessant historie fra gruvedrifta ved Vaddas gruver rundt 1900, fine botaniske forekomster og et fantastisk vilt landskap. Det var også en kraftstasjon i området som ble sprengt under andre verdenskrig. Oksfjordvassdraget er et varig vernet vassdrag. Det er en fin parkeringsplass ved veienden av en smal traktorvei (som fortsetter innover Oksfjorddalen etter siste bolighus). Det er fint å sykle fra bygda og oppover dalen langs denne veien. Det fins litt tilrettelegging for friluftslivet i området. Dette inkluderer blant annet tre sjeldent vedlikeholdte turstier, noen spredte skilt, ei hengebru over elva, noen nedslitte gapahuker og en gammel natursti. Det går snøskuterløype gjennom Lilleelvdalen som kommer fra Oksfjordvannet.*

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen svært lite utvidet. På det meste med omkring 150 meter nordover.

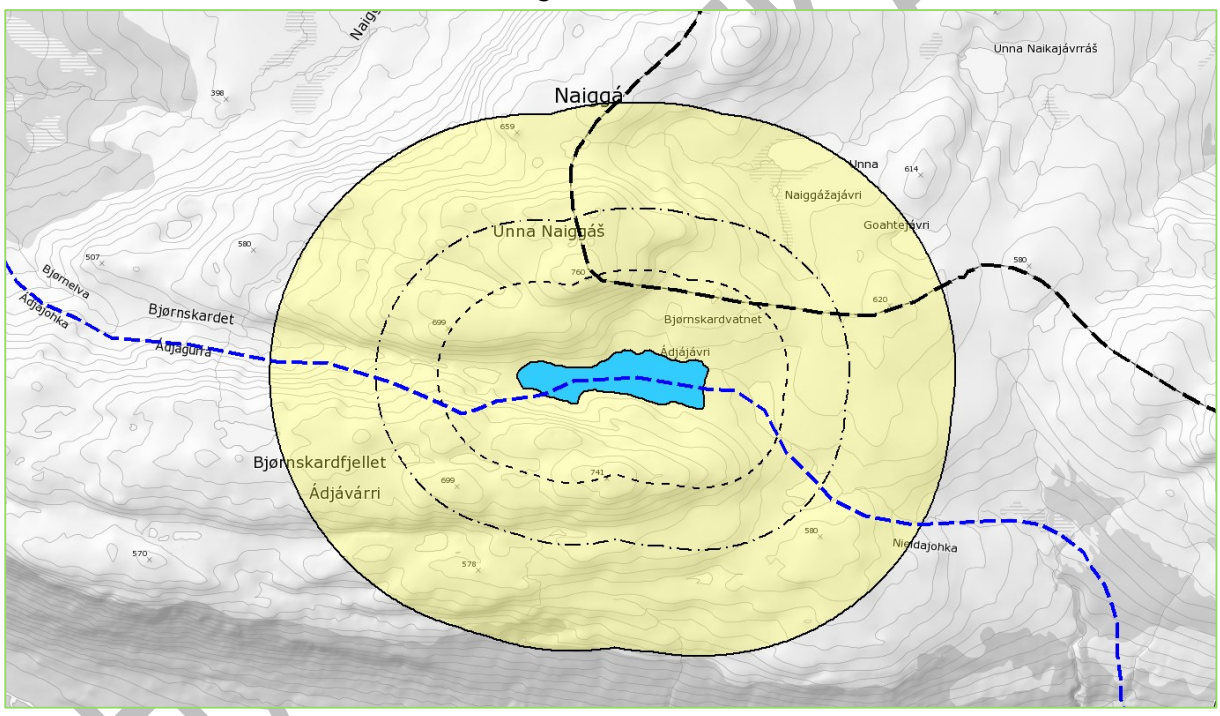

Figur 9: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Bjørnskardvatnet.

Eiendomsforhold

Bjørnskardvatnet ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Bjørnskardvatnet ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Området er sommerbeite, og beskrives som høysommerland, der sentrale deler som regel er over skoggrensa, der reinen oppholder seg midtsommers og får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplage innenfor korte avstander.

Det går en trekklei øst for vannet.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Bjørnskardvatnet kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk.

HØRINGSUTKAST

2.3. Láŋkajávri

Snøskuterløype 2 går langs den østre bredden av Láŋkajávri. Vannet ligger på 712 m.o.h. og har et overflateareal på 273 daa (0,27 km^2). Vannet er ca. 0,37x1,2 km på det bredeste/lengste.

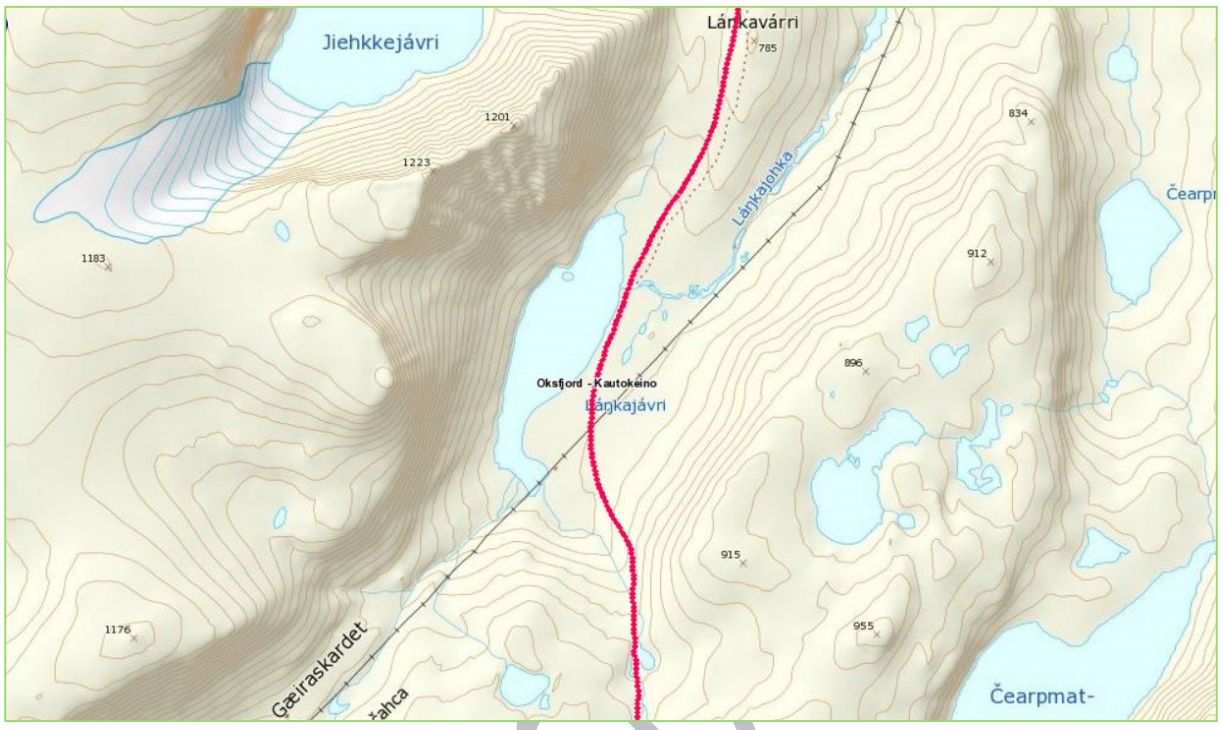

Figur 10: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Ja	Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet 4	Alvorlig/ farlig 4	16	Hele del vestre bredden av vannet ligger innenfor utløpsområde for skred. Det bør ikke rastes i disse områdene. Risikoen for skred som vil berøre østre halvdel av vannet er lav. Skred på vestsiden av vannet kan slå hull i isen på vannet.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Isforhold antas å være relativt trygge.

HØRINGSU

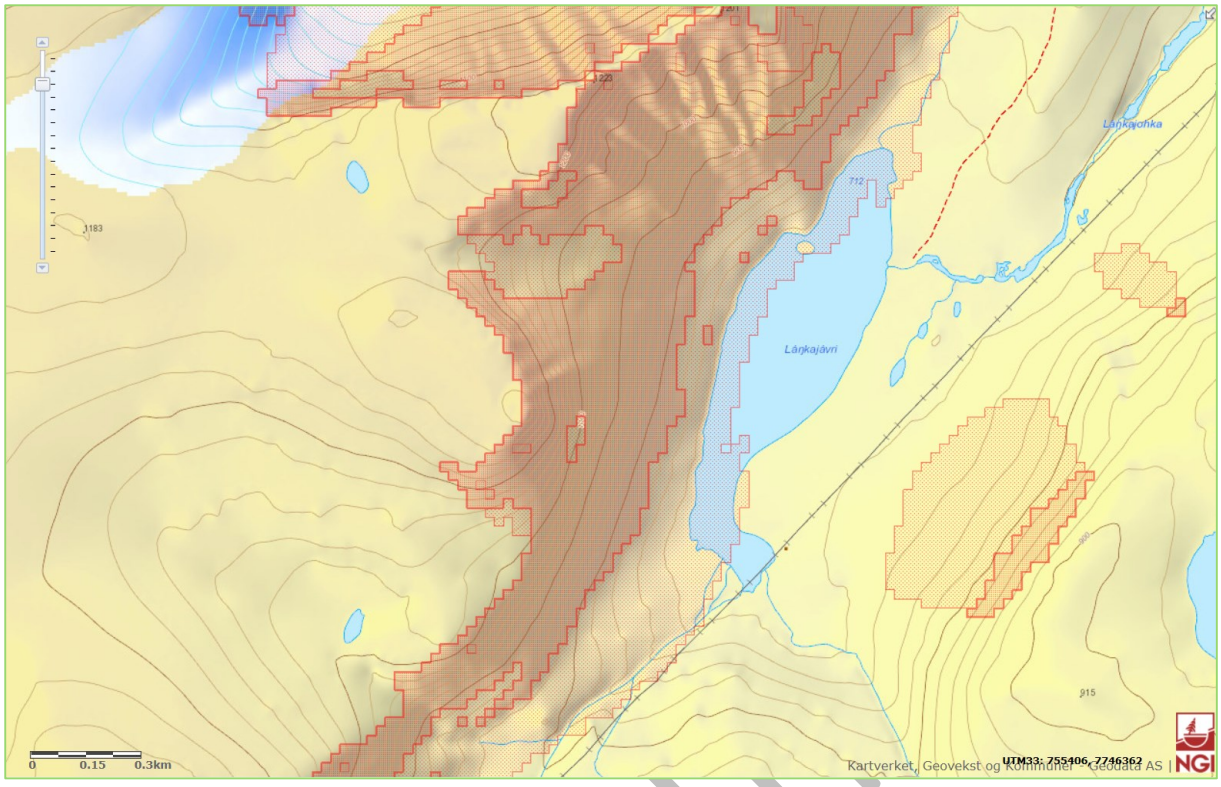

Figur 11: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Láŋkajávri er en del av det verna vassdraget Fiskelva (Oksfjordvassdraget) med verneplan ID 208/2 (Naturbase, 8.12.2015). Langs vestsiden av vannet er det registrert et område med den viktige naturtypen *kalkrike områder i fjellet* (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Láŋkajávri ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C – registrert.

> *Et veldig stort fjell/viddeområde som er relativt lite brukt sommerstid. Området er godt egnet til fiske, telting, skiturer og fotturer, men oppleves som noe utenfor allfarvei og litt*

HØRINGSU

utilgjengelig på grunn av avstanden. Vinterstid er det snøskuterløype i området og området brukes derfor også mer. Skiturer, hundekjøring i snøskuterløypa og bålkos er blant hovedaktivitetene i den årstiden. Dette er kjerneområde for reindrifta (ATV-veier, hytter, reingjerder osv.).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Hovedaktiviteten i området er blant annet knyttet til eksisterende snøskuterløype.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen lite utvidet. På det meste med omkring 350 meter vestover.

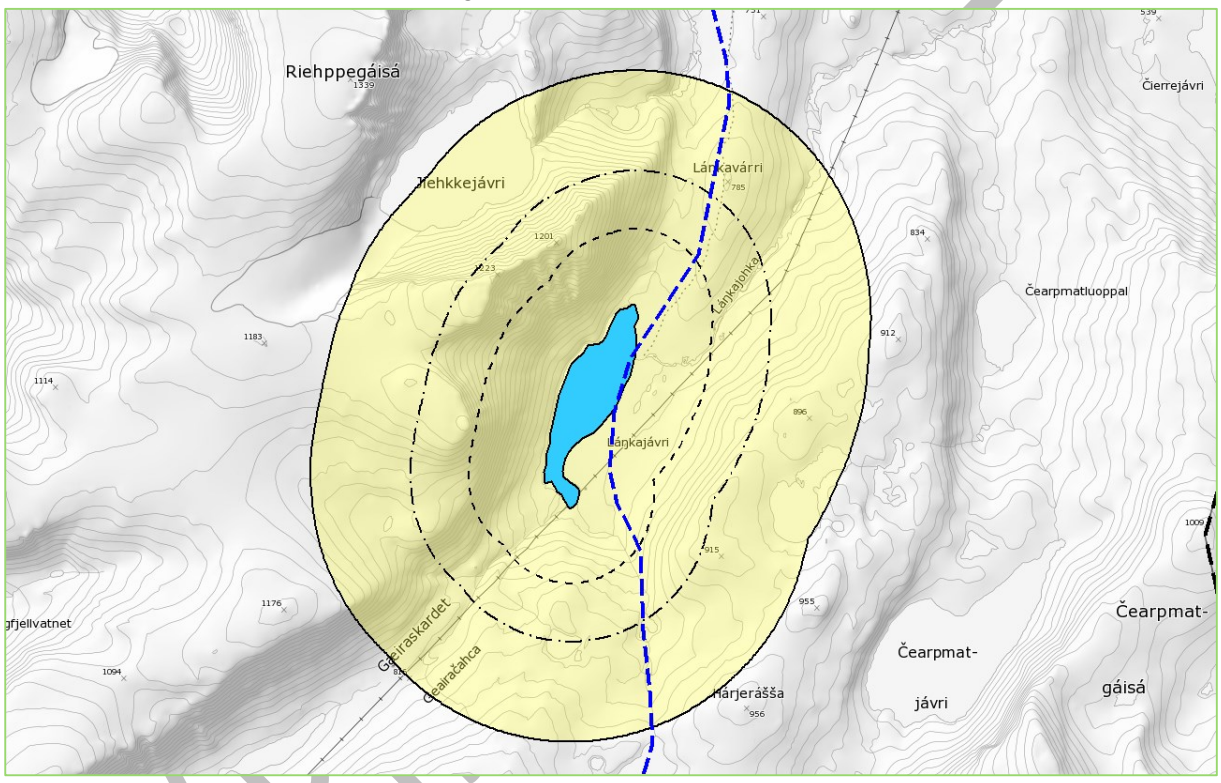

Figur 12: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Láŋkajávri.

Eiendomsforhold

Láŋkajávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er registrert et automatisk freda bosetning-aktivitetsområde ved sørspissen av Láŋkajávri (Askeladden, 10.12.2015). Vi mener det ikke vil være konflikt mellom kulturminnene i området og motorferdsel med snøskuter på Láŋkajávri.

Reindrift

Láŋkajávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Vannet ligger innenfor areal som er avgrenset til sommerbeite. Rett øst for Láŋkajávri er det både vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland. Grensen mellom sommer-, vår- og høstbeite går langs den østlige bredden av Láŋkajávri.

Det går en trekklei nordøst for vannet.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Láŋkajávri anbefales ikke.

Dette begrunner kommunen med stor snøskredfare og medfølgende forhold som gir usikker is på vannet.

HØRINGSUTKAST

2.4. Doaresjávri

Snøskuterløype 2 går over vannet med stikkløyper ut til begge ender av vannet. Vannet ligger på 868 m.o.h. og har et overflateareal på 414 daa (0,41 km^2). Vannet er ca. 0,5 x 1 km på det bredeste/lengste.

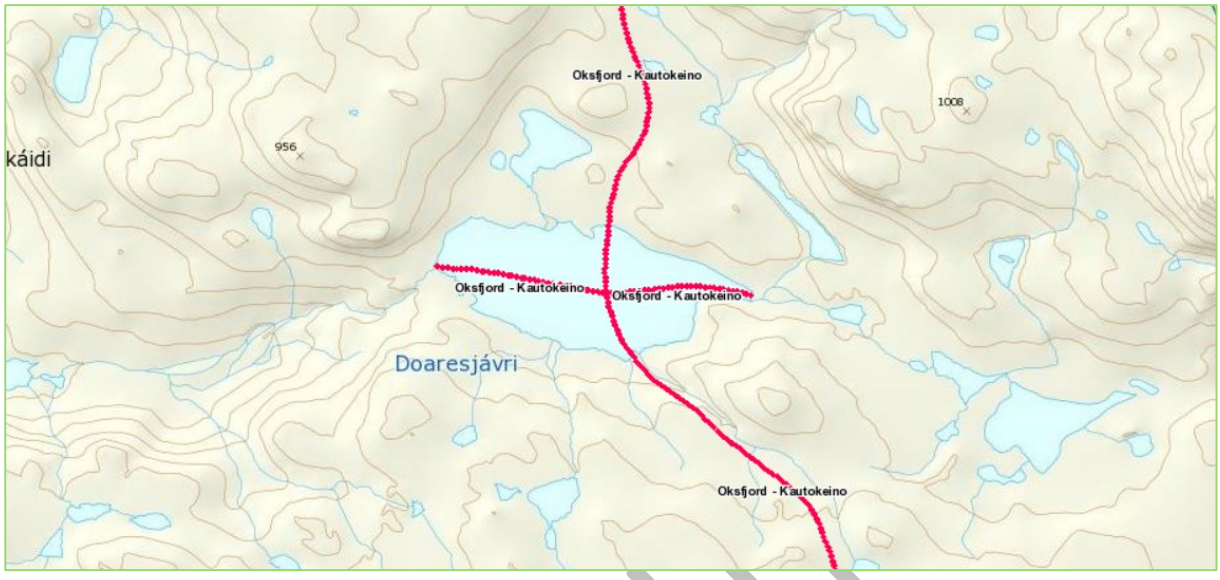

Figur 13: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Doaresjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Doaresjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og

HØRINGSUTK

hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Doaresjávri ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C – registrert (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Láŋkajávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen svært lite utvidet.

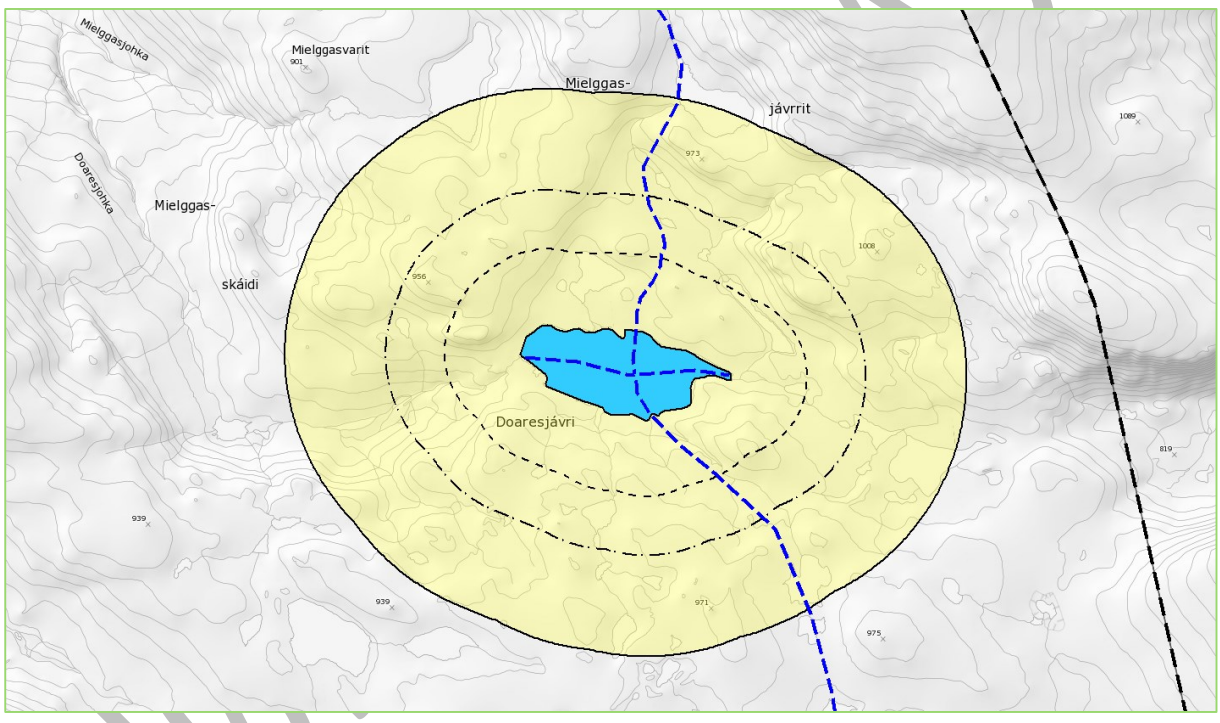

Figur 14: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Doaresjávri.

Eiendomsforhold

Doaresjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Doaresjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Vannet ligger innenfor areal som er avgrenset til vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland. Rett sørvest for Doaresjávri er det sommerbeite. Grensen mellom sommer-, vår- og høstbeite går langs den sørvestre bredden av Doaresjávri.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Doaresjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype, med eksisterende stikkløyper på vannet, slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.5. 856

Vannet på kote 856 ligger rett nord for snøskuterløype 4. det er ca. halvannen kilometer til kryss mellom løype 2 og løype 4. Vannet ligger på 856 m.o.h. og har et overflateareal på 129 daa (0,13 km^2). Vannet er ca. 0,35 x 0,4 km på det bredeste/lengste.

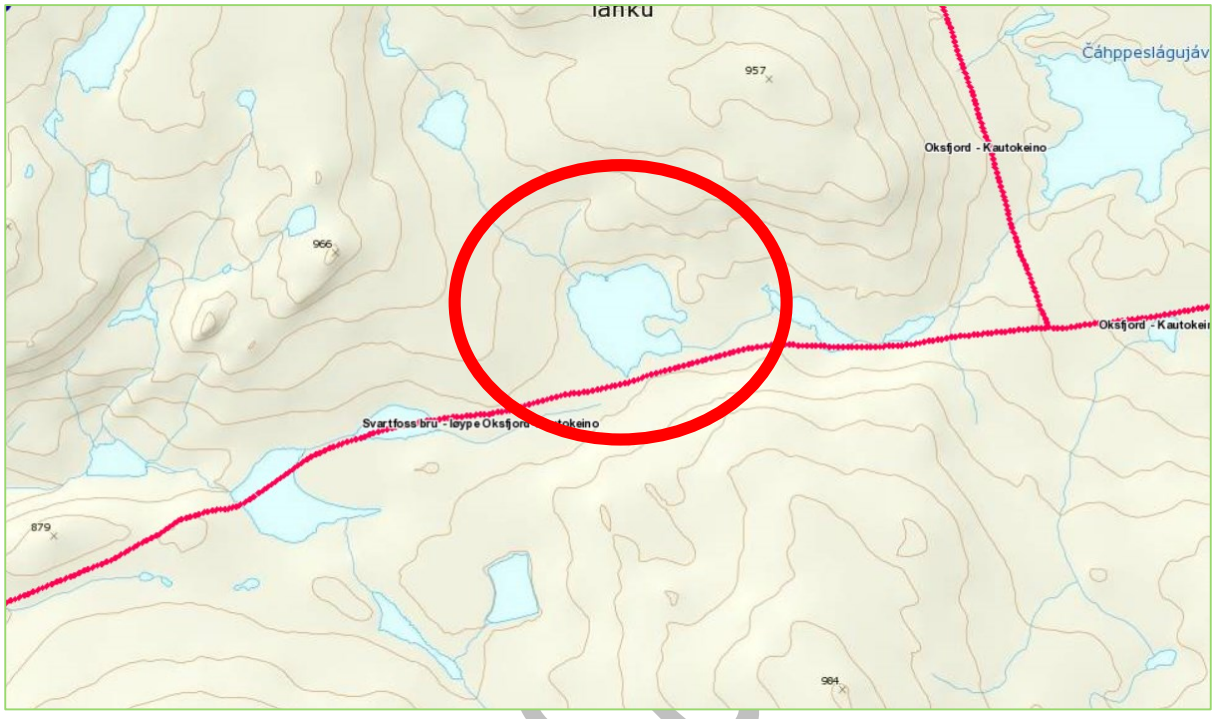

Figur 15: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Vannet på kote 856 ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Vannet som ligger på kote 856 er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til

HØRINGS

vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Vannet som ligger på kote 856 ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C - registrert (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Láŋkajávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen lite utvidet. På det meste med omkring 270 meter nordover.

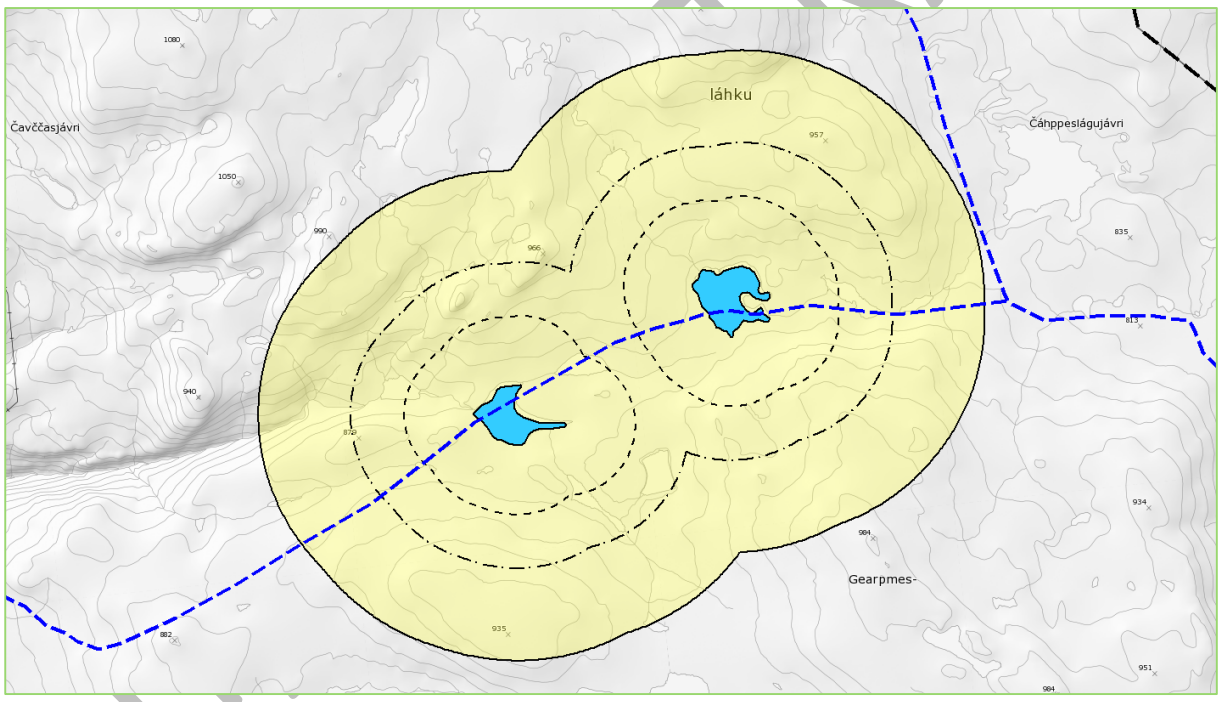

Figur 16: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Vannet som ligger på kote 856.

Eiendomsforhold

Vannet som ligger på kote 856 ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

UTKAST

Kulturminner og kulturmiljø
Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift
Vannet på kote 856 ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor areal som er avgrenset til sommerbeite.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon
Fri ferdsel med snøskuter på vannet på kote 856 kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk.

HØRINGSUTKAST

2.6. 841

Løype 4 går rett over vannet på kote 841. Vannet ligger på 841 m.o.h. og har et overflateareal på 93 daa (0,09 km^2). Vannet er ca. 0,25 x 0,4 km på det bredeste/lengste.

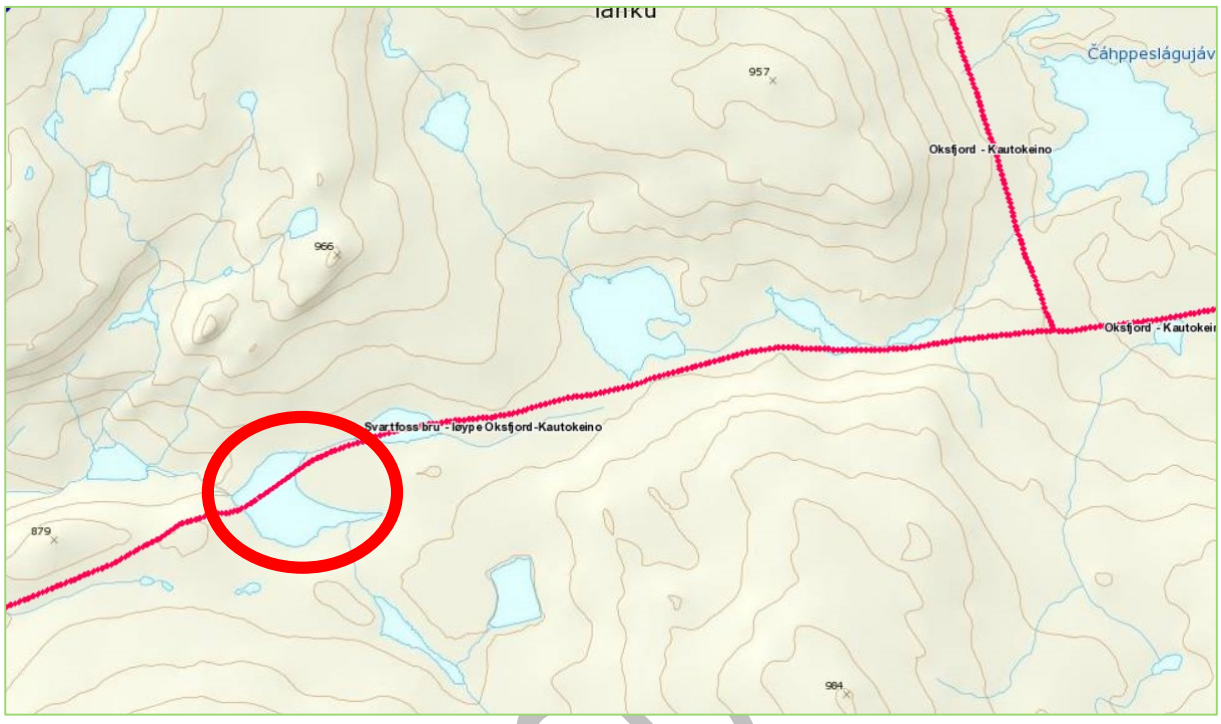

Figur 17: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Vannet på kote 841 ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Vannet som ligger på kote 841 er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge), og er fordelt omtrent halvt om halvt i kategoriene 3-5 km og >=5 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til

HØRINGSU

vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Vannet som ligger på kote 841 ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C – registrert (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Láŋkajávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen lite utvidet. På det meste med omkring 300 meter sørover.

Se støykart i vurdering for vann på kote 856.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Vannet som ligger på kote 841.

Eiendomsforhold

Vannet som ligger på kote 841 ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Vannet på kote 841 ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor areal som er avgrenset til sommerbeite.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på vannet på kote 841 kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk.

HØRINGSUTKAST

2.7. Gaskajávri

Gaskajávri ligger rett nord for løype 2. Vannet ligger på 878 m.o.h. og har et overflateareal på 258 daa (0,26 km^2). Vannet er ca. 1,2 x 0,33 km på det bredeste/lengste.

Figur 18: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Gaskajávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Gaskajávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og

HØRINGSUTK

hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Gaskajávri ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C – registrert (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Láŋkajávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en del nordover. På det meste med omkring 1,2 kilometer.

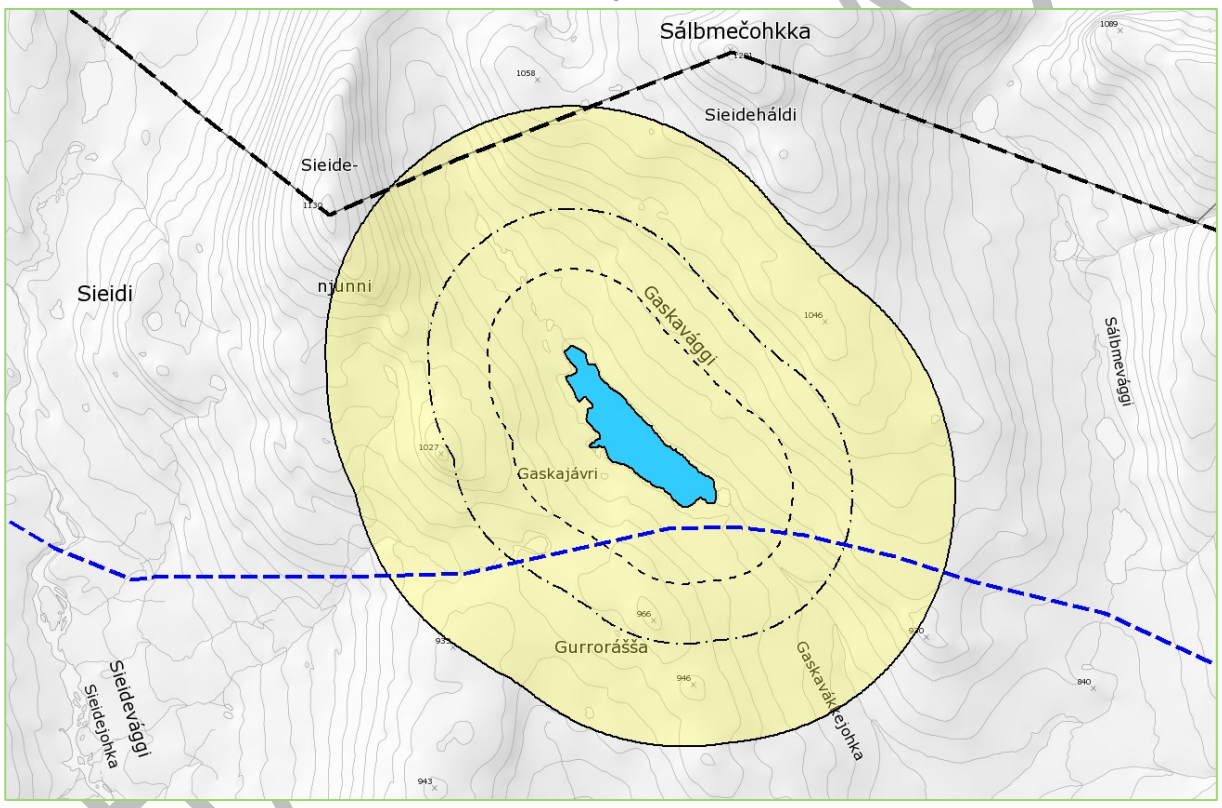

Figur 19: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Gaskajávri.

Eiendomsforhold

Gaskajávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Gaskajávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor areal som er avgrenset til sommerbeite.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Gaskajávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet.

HØRINGSUTKAST

2.8. Vuolit Juovvavággejávri

Vuolit Juovvavággejávri ligger rett nord for løype 2. Avstanden fra vannet til løypa er på ca. 200 meter. Vannet ligger på 785 m.o.h. og har et overflateareal på 178 daa (0,18 km^2). Vannet er ca. 0,86 x 0,3 km på det bredeste/lengste.

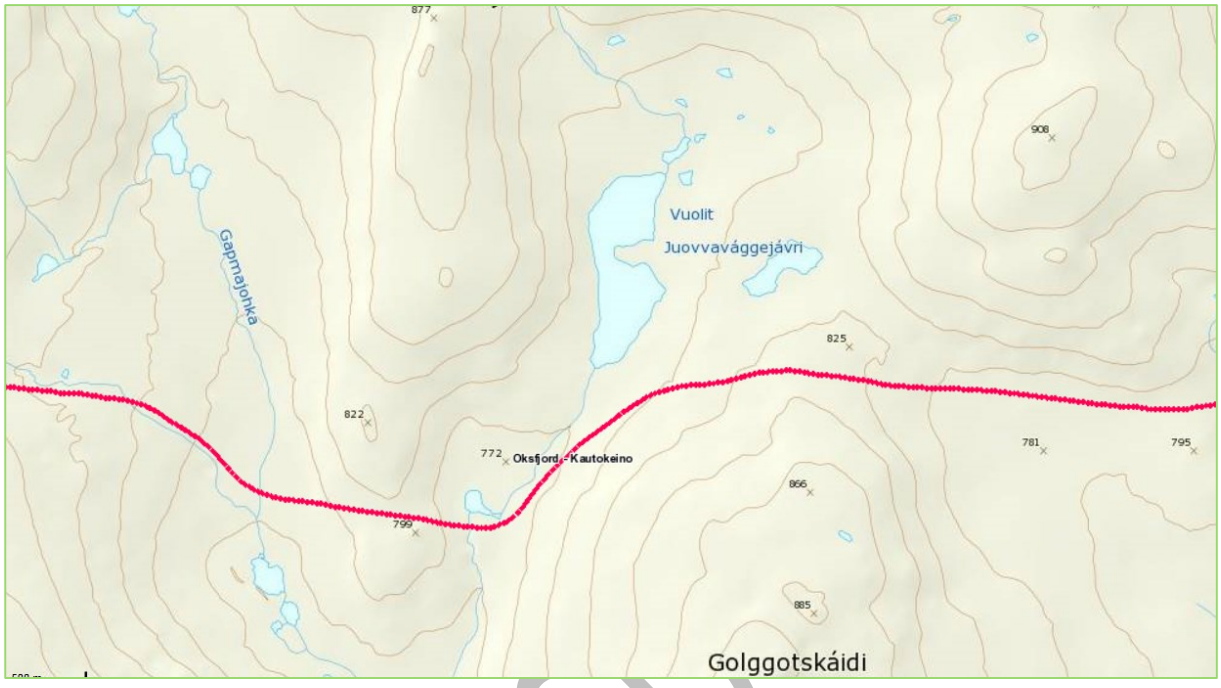

Figur 20: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Vuolit Juovvavággejávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Vuolit Juovvavággejávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien 3-5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til

HØRINGSU

vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Vuolit Juovvavággejávri ligger i område 1942-011 Reisadalen øst og vurdert til å ha verdi C – registrert (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Láŋkajávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en del nordover. På det meste med omkring 950 meter.

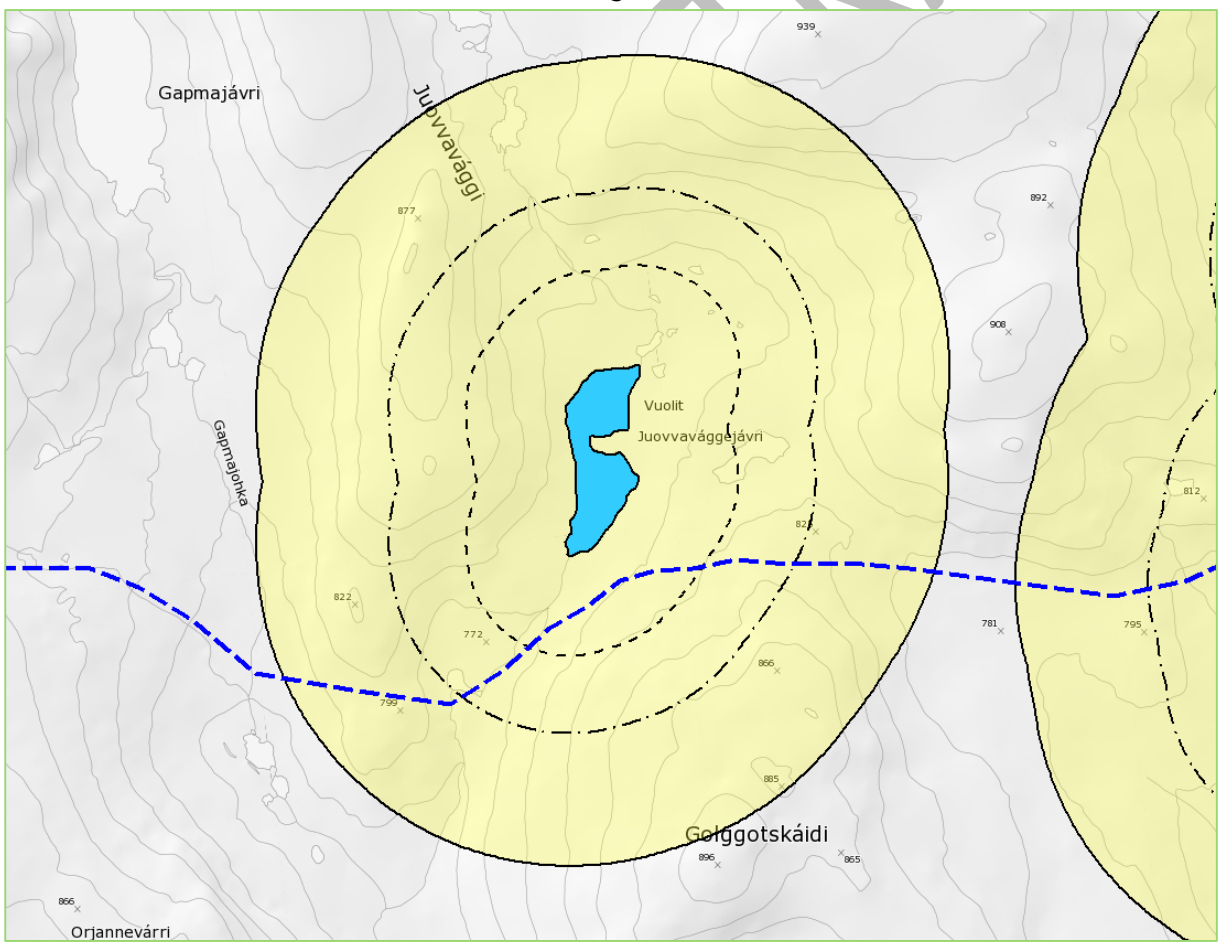

Figur 21: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t.

Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Vuolit Juovvavággejávri.

Eiendomsforhold

Vuolit Juovvavággejávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Vuolit Juovvavággejávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Vannet ligger innenfor areal som er sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Vuolit Juovvavággejávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet.

HØRINGSUTKAST

2.9. Stuora Mollešjávri

Løype 9 går over Stuora Mollešjávri. Denne løypa er en sammenkoblingsløype til snøskuterløypene i Kvænangen kommune. Vannet ligger på 781 m.o.h. og har et overflateareal på 2341 daa (2,34 km^2). Vannet er ca. 3,2 x 1,1 km på det bredeste/lengste. Vannet er regulert til vannkraft.

Figur 22: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Stuora Mollešjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet 4	Alvorlig/ farlig 4	16	Stuora Mollešjávri er et regulert vann, og isen kan stedvis være dårlig. Dette gjelder spesielt områder omkring utløp til overføringstunnelen. I tillegg svekkes isen og blir utrygg i langt større områder i sund og elveos på grunn av økt strømhastighet som følge av reguleringen. Langs strendene på nedtappede vann kan isen ha store sprekker, særlig på bratte partier.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

HØRINGSUTK

Natur

Stuora Mollešjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er det kun registrert skoldkreps i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Stuora Mollešjávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig.

> *Området brukes svært mye på vinterstid (spesielt i påsken!), på grunn av tilgjengelighet som følge av snøskuterløypa. Her er det teltleir, isfiske, skigåing og hundekjøring som er hovedaktivitetene. Godt i fiske i vannene. Lite/ingen aktivitet på sommeren. Kjerneområde for reindrift (ATV-veier, hytter, reingjerder osv).*

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen noe utvidet. På det meste med omkring 900 meter vestover.

HØRINGSUTKAST

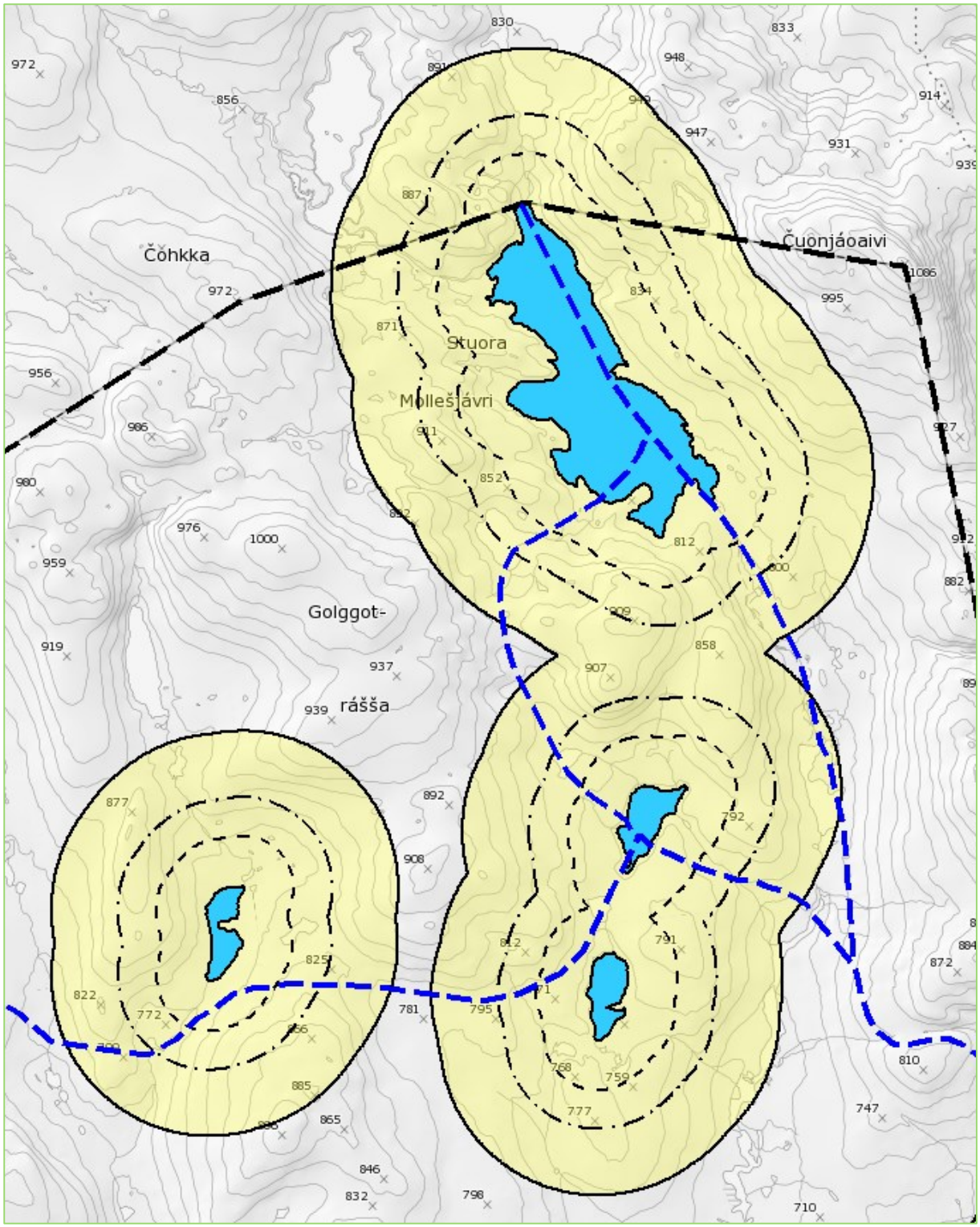

Figur 23: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Stuora Mollešjávri.

Eiendomsforhold
Stuora Mollešjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø
Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av Stuora Mollešjávri (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift
Stuora Mollešjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Selve vannet har ingen reindriftsregistreringer. På østsiden av vannet har distrikt 34 Ábborášša sommerbeite. På vestsiden av vannet har distrikt 35 Fávrrosorda sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Sør og vest for vannet går det en flyttelei.

Rett nord for Stuora Mollešjávri har distrikt 34 Ábborášša en mye brukt teltplass.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon
Fri ferdsel med snøskuter på Stuora Mollešjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare på vannet. Vedrørende usikre isforhold på grunn av at vannet er regulert vil det måtte være samarbeid mellom om kommune og regulanten av vannet slik at løypa kan stenges dersom isforholdene blir usikre. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne.

HØRINGSUTKAST

2.10. Luosmejávri

Luosmejávri ligger ved krysset mellom løype 2 og løype 9. Løypene følger østbredden av vannet og lengst nord går løype 9 utpå vannet. Vannet ligger på 757 m.o.h. og har et overflateareal på 219 daa (0,22 km^2). Vannet er ca. 0,8 x 0,42 km på det bredeste/lengste.

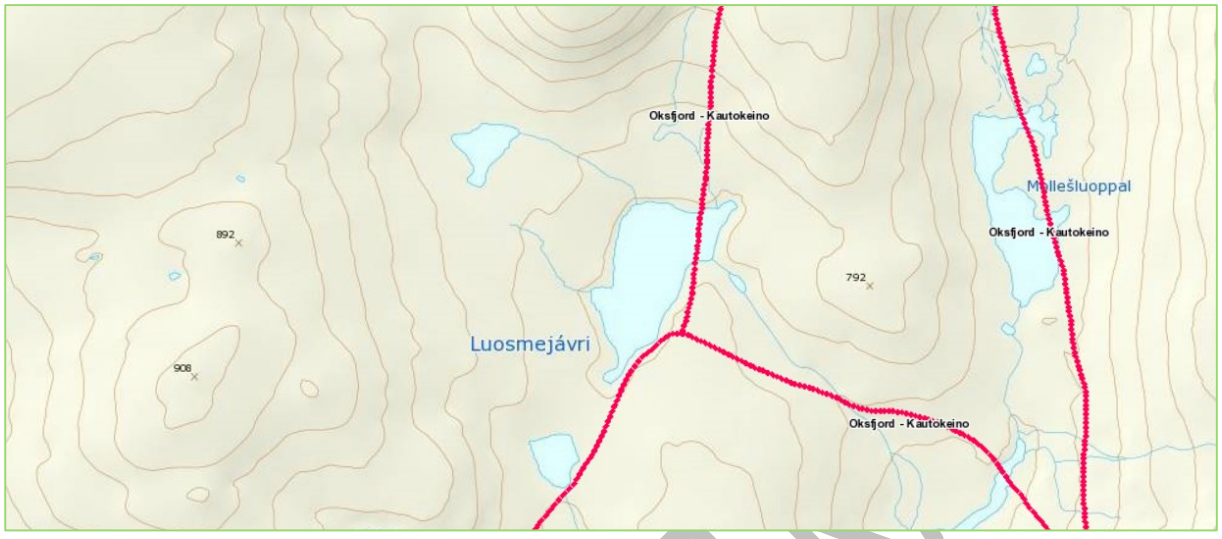

Figur 24: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Luosmejávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Luosmejávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien 1-3 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og

HØRINGSUTK

hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv
Luosmejávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy
Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen ikke utvidet.

Se kartutsnitt i vurderingen for Stuora Mollešjávri.

Bolig- og hytteområder
Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Luosmejávri.

Eiendomsforhold
Luosmejávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø
Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av Luosmejávri (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift
Luosmejávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Vannet ligger innenfor både sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon
Fri ferdsel med snøskuter på Luosmejávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.11. 756

Vannet på kote 756 ligger rett sørøst for løype 2. Det er ca. 150 meter fra løypa til vannet. Vannet ligger på 756 m.o.h. og har et overflateareal på 191 daa (0,19 km^2). Vannet er ca. 0,76 x 0,32 km på det bredeste/lengste.

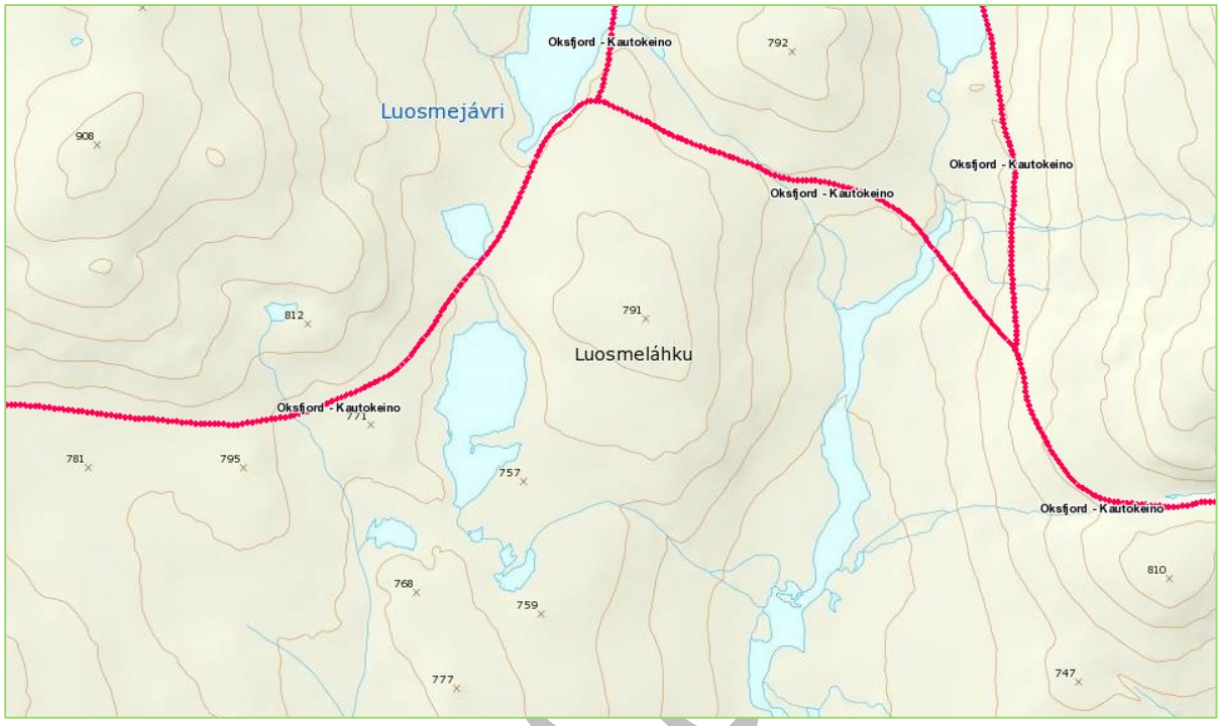

Figur 25: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Vannet på kote 756 ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Vannet på kote 756 er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 8.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien 1-3 km fra inngrep (Naturbase, 8.12.2015).

I artskart (8.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til

HØRINGS

vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Vannet på kote 756 ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe sørover. På det meste med omkring 650 meter.

Se kartutsnitt i vurderingen for Stuora Mollešjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Vannet på kote 756.

Eiendomsforhold

Vannet på kote 756 ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Vannet på kote 756 ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Vannet ligger innenfor både sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på vannet på kote 756 kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.12. Vilbealesjávri

Løype 2 går rett over vannet fra nord mot sør. Det er også en utstikker fra løype 2 til østenden av vannet. Vannet ligger på 685 m.o.h. og har et overflateareal på 397 daa (0,4 km^2). Vannet er ca. 1,2 x 0,44 km på det bredeste/lengste.

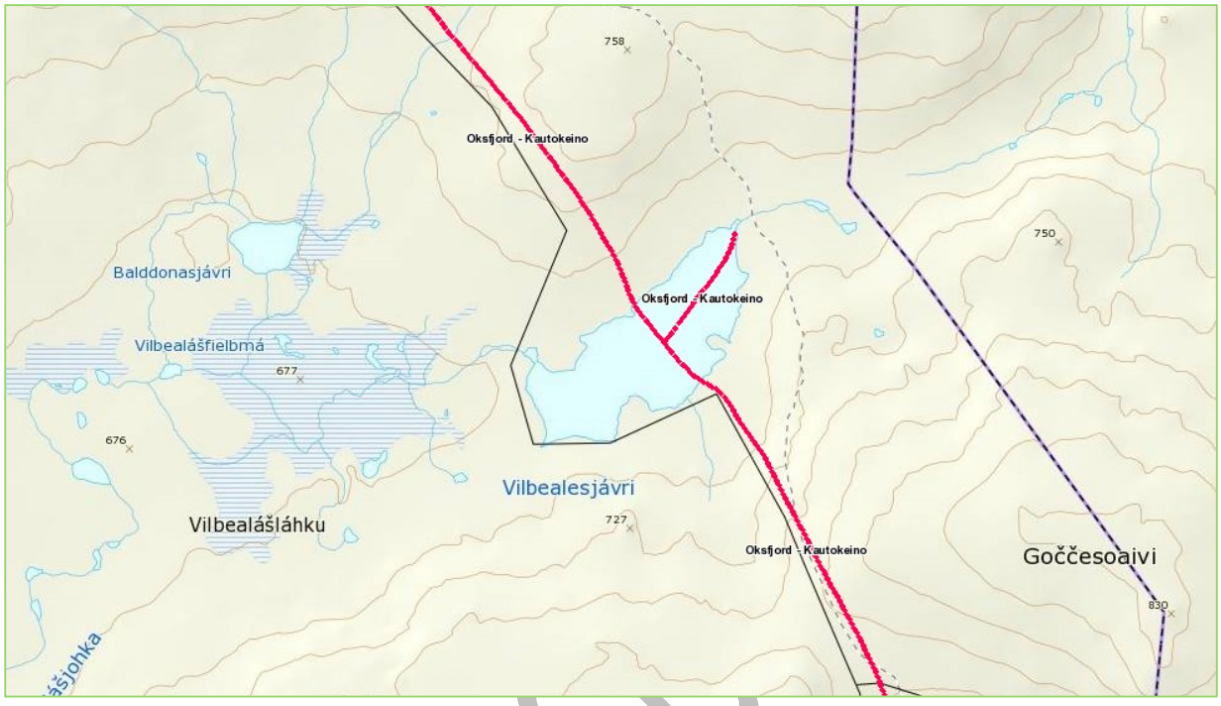

Figur 26: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Vilbealesjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Vilbealesjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategoriene 1-3 og 3-5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at

HØRINGS

vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Vilbealesjávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe vestover. På det meste med omkring 650 meter.

HØRINGSUTKAST

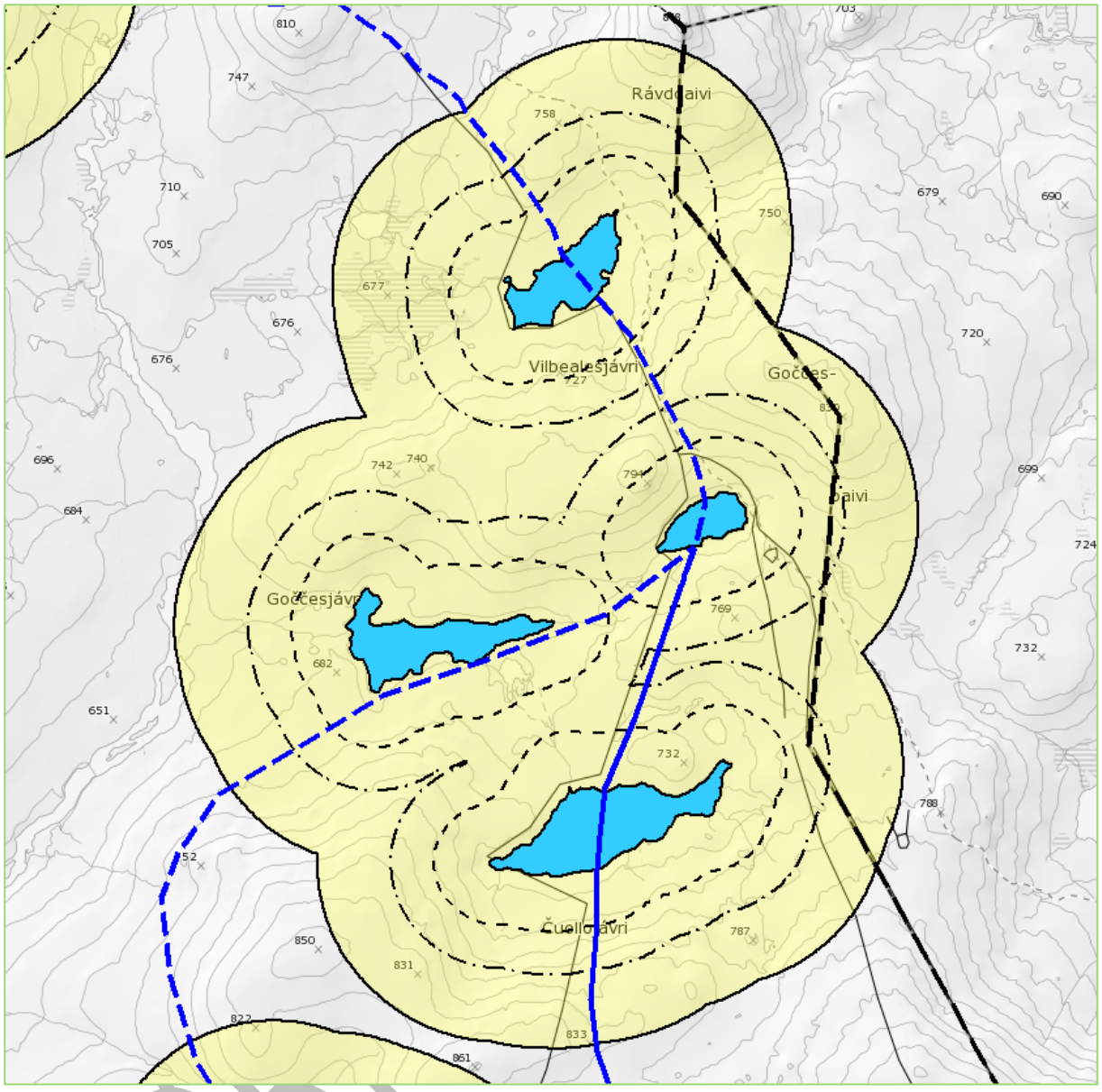

Figur 27: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Vilbealesjávri.

Eiendomsforhold

Vilbealesjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Vilbealesjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Selve vannet har ingen reindriftsregistreringer. Nord og øst for Vilbealesjávri har distrikt 34 Ábborášša sommerbeite. Vest og sør for vannet har distrikt 35 Fávrrosorda sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Nord og øst for vannet går det en flyttelei.

På nordsiden av Vilbealesjávri har distrikt 34 Ábborášša en mye brukt teltplass.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Vilbealesjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.13. Sorbmejávri

Løype 2 går rett over vannet fra nord mot sør. Rett sør for vannet ligger løypekrysset mellom løype 2 og en sideløype til løype 2 som går en sløyfe til Goccesjávri og Sivravatnet/Gurešjávri. Vannet ligger på 712 m.o.h. og har et overflateareal på 199 daa (0,2 km^2). Vannet er ca. 0,78 x 0,32 km på det bredeste/lengste.

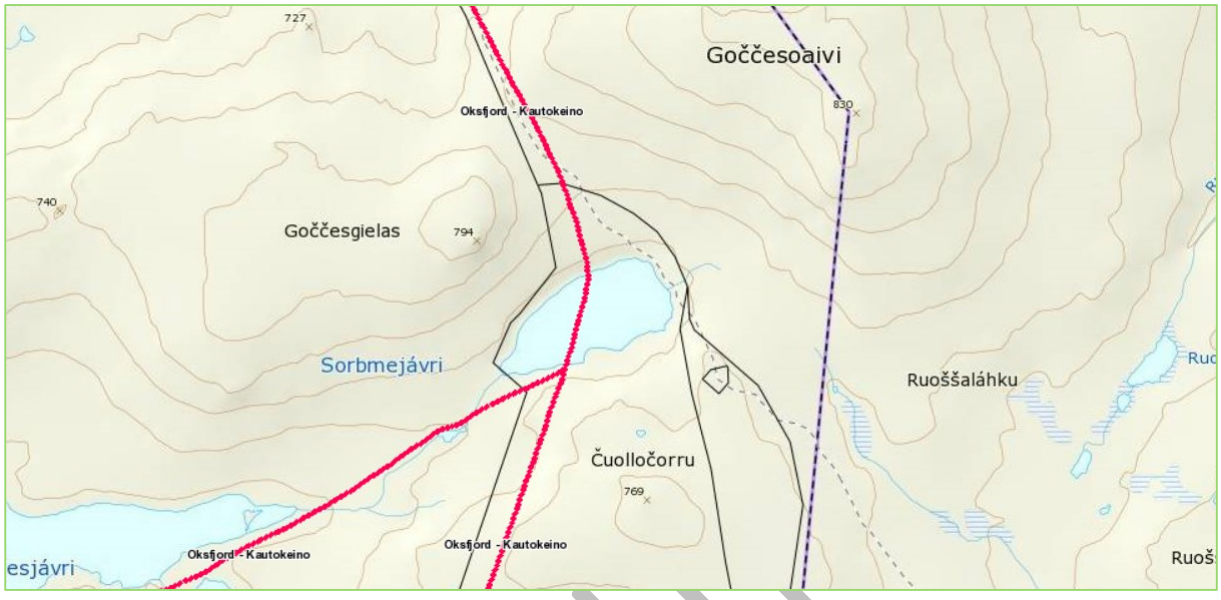

Figur 28: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Sorbmejávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Sorbmejávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategoriene 1-3 og 3-5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold

HØRINGSUTKAST

om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Sorbmejávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe østover. På det meste med omkring 300 meter.

Se kartutsnitt i vurderingen for Vilbealesjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Sorbmejávri.

Eiendomsforhold

Sorbmejávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Sorbmejávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 35 Fávrrosorda.

Selve vannet har ingen reindriftsregistreringer. Nord og øst for Sorbmejávri har distrikt 34 Ábborášša sommerbeite. Vest og sør for vannet har distrikt 35 Fávrrosorda sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland. Sommerbeitet strekker seg mer sørøstover for vannet enn vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Nord og øst for vannet går det en flyttelei.

På sørsiden av Sorbmejávri har distrikt 42 Beahcegealli et område som brukes som oppsamlingsområde.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Sorbmejávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

HØRINGSUTKAST

2.14. Goccesjávri

En sidesløyfe av løype 2 går langs sørlig bredde av Goccesjávri. Vannet ligger på 678 m.o.h. og har et overflateareal på 517 daa (0,52 km^2). Vannet er ca. 1,7 x 0,83 km på det bredeste/lengste.

Figur 29: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Goccesjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Goccesjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien 1-3 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

HØRINGSUTK

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Goccesjávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe nordover. På det meste med omkring 850 meter.

Se kartutsnitt i vurderingen for Vilbealesjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Goccesjávri.

Eiendomsforhold

Goccesjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Goccesjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor sommerbeite til distrikt 42 Beahcegealli. Nord for vannet har distrikt 35 Fávrrosorda sommerbeite, vårbeite/kalvingsland og høstbeite/parringsland.

Sør og vest for vannet går det en flyttelei.

Øst for Goccesjávri har distrikt 42 Beahcegealli et område som brukes som oppsamlingsområde.

På vestsiden av Goccesjávri har distrikt 42 Beahcegealli en mye brukt teltplass.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det er lite motorferdsel med snøskuter. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Goccesjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Støysonen ved vannet vil utvides noe dersom hele vannet tas i bruk, men utvidelsen ansees for å være akseptabel. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området grenser til kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.15. Čuollojávri

Løype 2 går over vannet med stikkløyper ut til begge ender. Vannet ligger på 706 m.o.h. og har et overflateareal på 745 daa (0,75 km^2). Vannet er ca. 2,1 x 0,68 km på det bredeste/lengste.

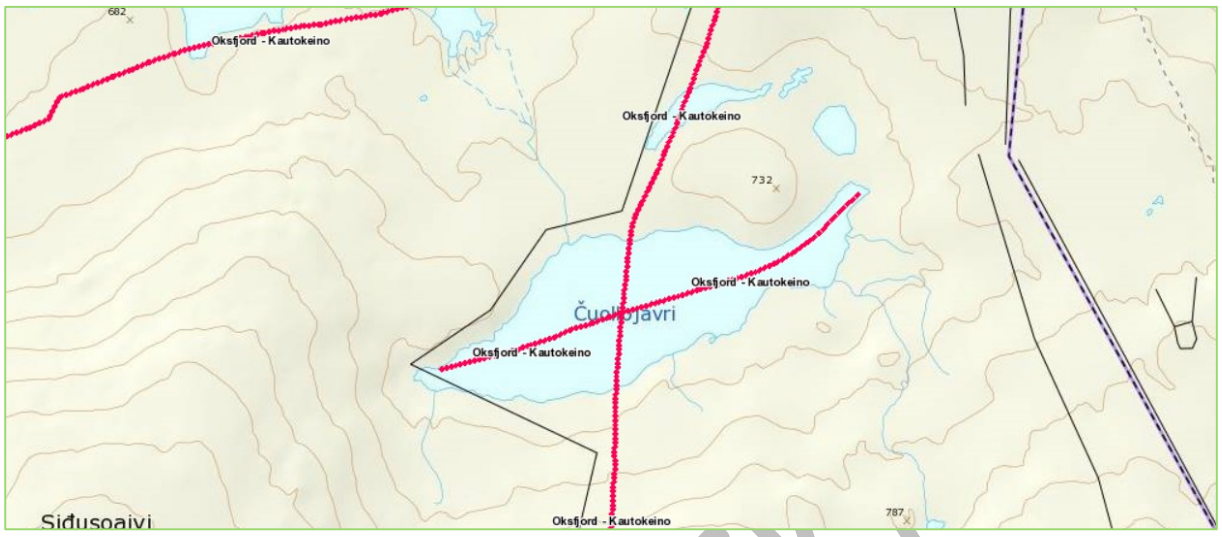

Figur 30: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Čuollojávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Čuollojávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategoriene 1-3 og 3-5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

HØRINGSUTK

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Čuollojávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet svært lite på grunn av eksisterende stikkløyper ut til begge ender av vannet.

Se kartutsnitt i vurderingen for Vilbealesjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Čuollojávri.

Eiendomsforhold

Čuollojávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Čuollojávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor sommerbeite til distrikt 42 Beahcegealli. Et stykke øst for vannet har distrikt 34 Ábborášša sommerbeite.

Sør og vest for vannet går det flytteleier.

Čuollojávri ligger innenfor et område distrikt 42 Beahcegealli bruker som oppsamlingsområde. Et stykke øst for vannet har distrikt 34 Ábborášša en trekklei som leder inn til en fangarm som også brukes av distrikt 30A Oarjjabealli.

Både nord og sør for Čuollojávri har distrikt 42 Beahcegealli en mye brukt teltplass.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Čuollojávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne.

HØRINGSUTKAST

2.16. Sivravatnet/Gurešjávri

En sidesløyfe av løype 2 går i nordenden av Sivravatnet/Gurešjávri. Vannet ligger på 741 m.o.h. og har et overflateareal på 856 daa (0,86 km^2). Vannet er ca. 0,87 x 1,1 km på det bredeste/lengste.

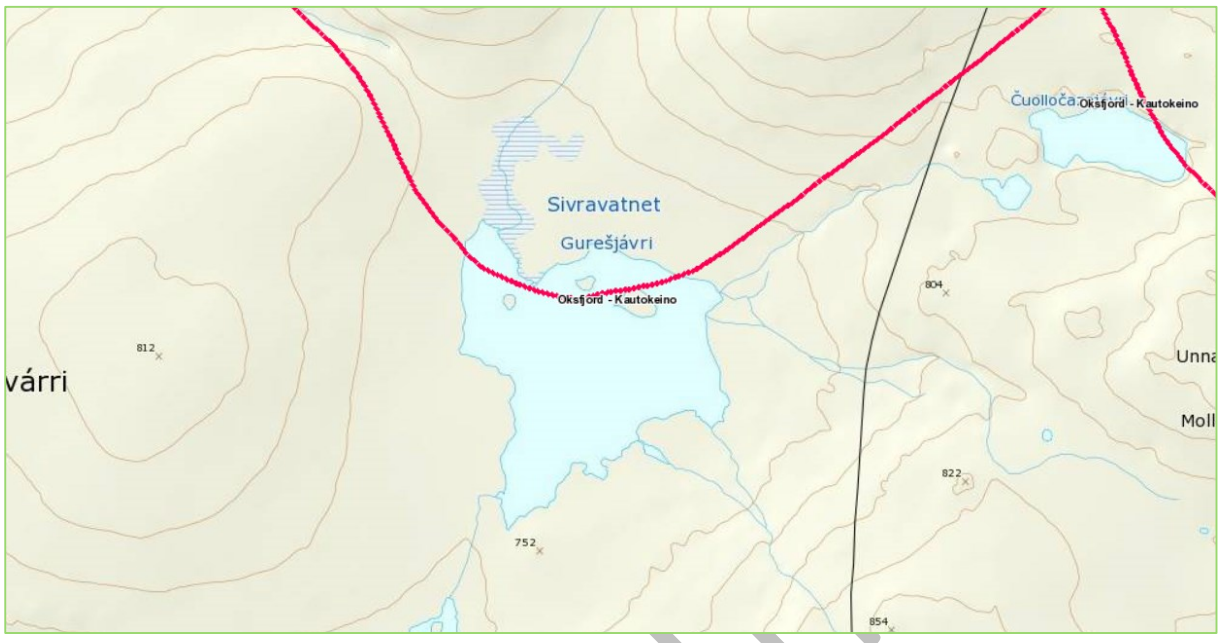

Figur 31: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Sivravatnet/Gurešjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Sivravatnet/Gurešjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien 3-5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er kun registrert røye i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold

HØRINGSUTK

om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Sivravatnet/Gurešjávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en del sørover. På det meste med omkring 1 kilometer.

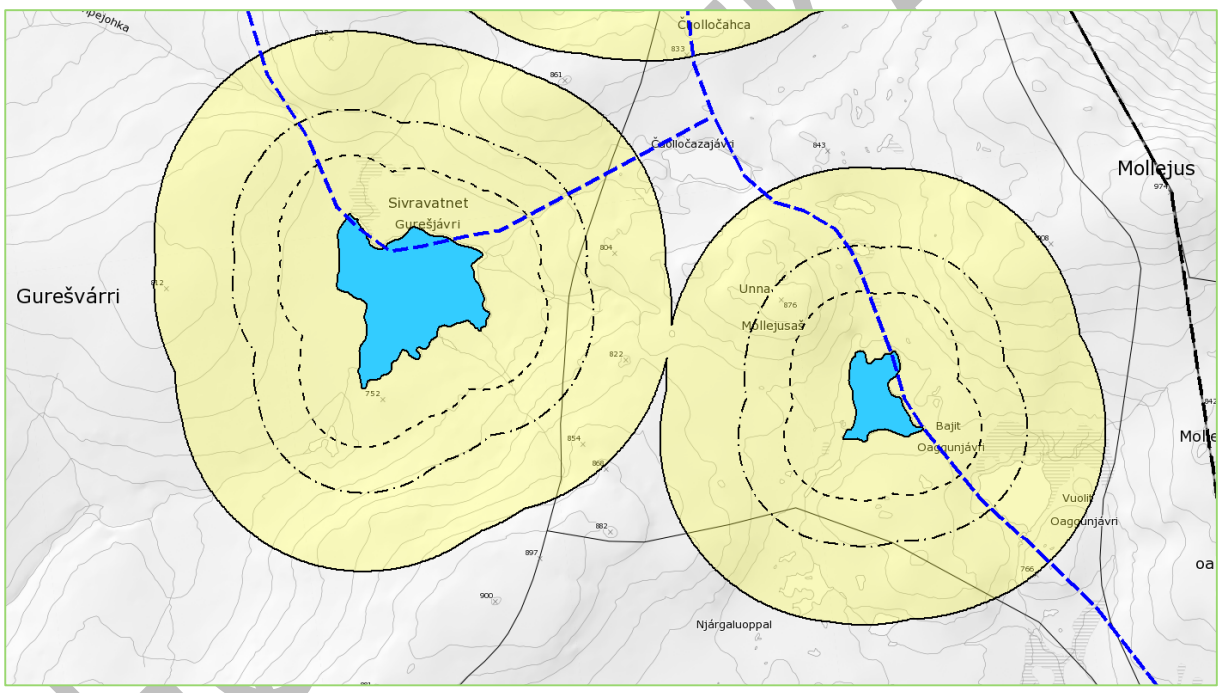

Figur 32: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Sivravatnet/Gurešjávri.

Eiendomsforhold

Sivravatnet/Gurešjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Sivravatnet/Gurešjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor sommerbeite til distrikt 42 Beahcegealli.

Sør og nord for vannet går det flytteleier.

Rett øst for Sivravatnet/Gurešjávri er det et område som distrikt 36 Cohkolat bruker som oppsamlingsområde.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Sivravatnet/Gurešjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Støysonen ved vannet vil utvides noe dersom hele vannet tas i bruk, men utvidelsen ansees for å være akseptabel. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne.

HØRINGSUTKAST

2.17. Bajit Oaggunjávri

Løype 2 følger den østre bredden av vannet. Vannet ligger på 778 m.o.h. og har et overflateareal på 230 daa (0,23 km^2). Vannet er ca. 0,6 x 0,3 km på det bredeste/lengste.

Figur 33: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Bajit Oaggunjávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Bajit Oaggunjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og

HØRINGSUTK

hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Bajit Oaggunjávri ligger i område 1942-043 Mollesjavri-Sivravatnet og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Stuora Mollešjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe vestover. På det meste med omkring 550 meter.

Se kartutsnitt i vurderingen for Sivravatnet/Gurešjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Bajit Oaggunjávri.

Eiendomsforhold

Bajit Oaggunjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Bajit Oaggunjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 42 Beahcegealli.

Vannet ligger innenfor sommerbeite til distrikt 42 Beahcegealli.

Nord og øst for vannet går det flytteleier.

Bajit Oaggunjávri ligger innenfor et område som brukes av distrikt 36 Cohkolat til oppsamlingsområde.

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Bajit Oaggunjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Støysonen ved vannet vil utvides noe dersom hele vannet tas i bruk, men utvidelsen ansees for å være akseptabel. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne.

HØRINGSUTKAST

2.18. Sikkajávri

Løype 7 går opp til vannets vestre kant. Vannet er regulert og nedre og øvre regulerte vannstand er på hhv. 349 og 354 m.o.h., og vannet har et overflateareal på 1 706 daa (1,71 km^2). Vannet er ca. 3 x 1 km på det bredeste/lengste.

Figur 34: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Sikkajávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Meget sannsynlig/ periodevis, lengre varighet 4	Alvorlig/ farlig 4	16	Sikkajávri er et regulert vann, og isen kan stedvis være dårlig. Dette gjelder spesielt områder omkring utløp til overføringstunnelen. I tillegg svekkes isen og blir utrygg i langt større områder i sund og elveos på grunn av økt strømhastighet som følge av reguleringen. Langs strendene på nedtappede vann kan isen ha store sprekker, særlig på bratte partier.

HØRINGSUTK

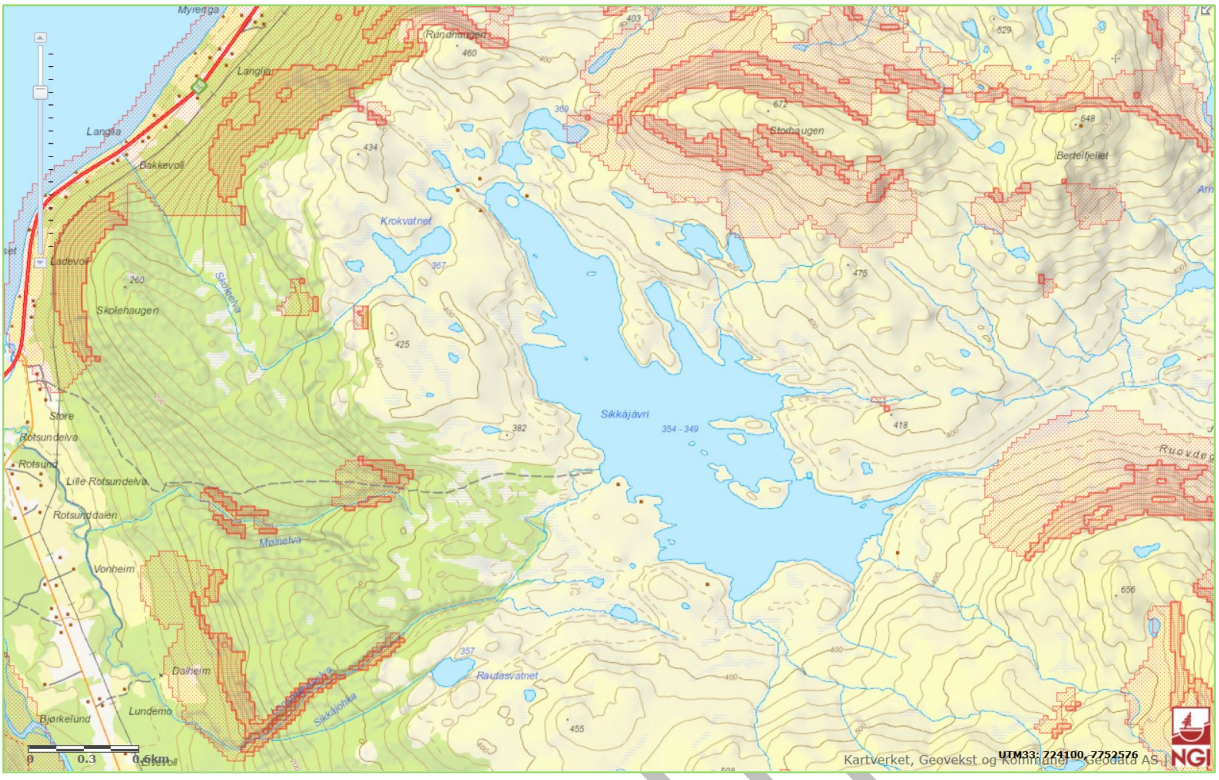

Figur 35: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Sikkajávri ligger ikke innenfor noen verneplan for vassdrag eller INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge). Det er heller ikke gjort andre registeringer som berører vannet i naturbase (Naturbase, 9.12.2015).

En rekke arter er registrert i og ved Sikkajávri i artskart. Av disse er kun en av artene på rødlista (Artskart, 8.12.2015): jerv (EN). Av øvrige arter er det registrert flere planter og lav, samt røye.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Sikkajávri ligger i område 1942-018 Sikkájávri-Kildalsdammen. Området er verdisatt til verdi A – svært viktig.

HØRINGSUTKAST

Veldig populært utfartsområde, spesielt i påsketiden med merkede skiløyper fra Vegbrink til Sikkajavri og videre til Kildalsdammen (ca 18 km). Sikkajavri er et svært populært turmål og isfiskevann. Det er snøskuterløype fra Gahperus til Geatkkujavri og videre over til Kåfjord. Geatkkujavri er et populært isfiskevann. Cillagaisa er et tur mål som er med i "Ut i Nord". Det er også merket snøskuterløype fra Rotsunddalen til Sikkajavri og merket skiløype fra Rotsunddalen til Pilteri. Fra Pilteri går det også en trase over til Nordmannvikdalen i Kåfjord. Det er en åpen gamme øverst i Pilteridalen. Fra Kildalsdammen er det også mulig å gå på ski gjennom Samueldalen over til Gahperus i Reisadalen, denne traseen tråkkes/merkes rundt påske. Det er flere trimbøker spredt i hele området. Hovedaktivitetene i området inkluderer skiturer, fotturer, teltturer, fiske, isfiske, bærplukking og jakt. Det er private hytter ved Sikkajavri. Ved Kildalsdammen er det to gapahuker og ved innløpet til Cilladalen ligger en liten gamme.

Vi mener det her vil være et potensiale for mulig konflikt mellom økt ferdsel med snøskuter og øvrig friluftsliv. Delvis på grunn av at området er et populært område for skiaktivitet, og delvis på grunn av at det er et mye større område som da vil åpnes for motorisert ferdsel enn det som er tilfelle per i dag.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Det ligger minst én gapahuk innenfor støysonen. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en god del nord og østover. På det meste med omkring 1,8 kilometer.

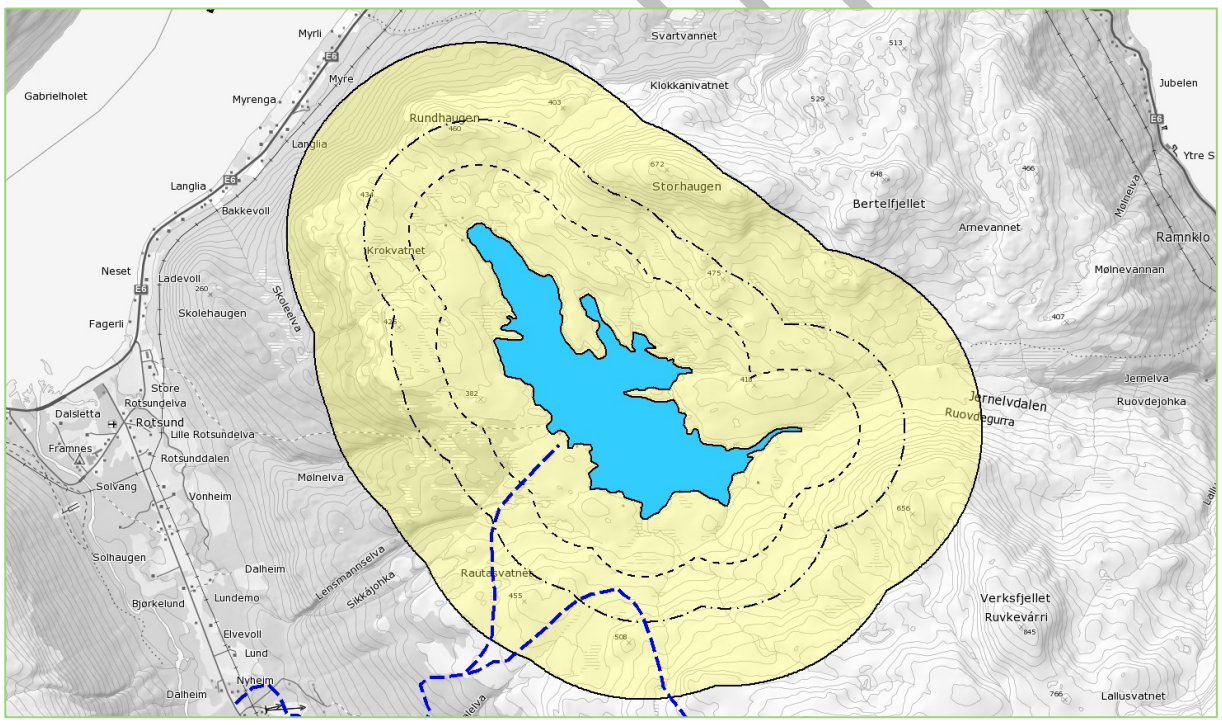

Figur 36: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Sikkajávri.

UTKAST

Eiendomsforhold

Store deler av Sikkajávri ligger innenfor eiendom med GBR 0/0 som er umatrikulert grunn. Lengst nord ligger vannet innenfor eiendom med GBR 71/6 og 71/33 som begge eies av Anders Boltås.

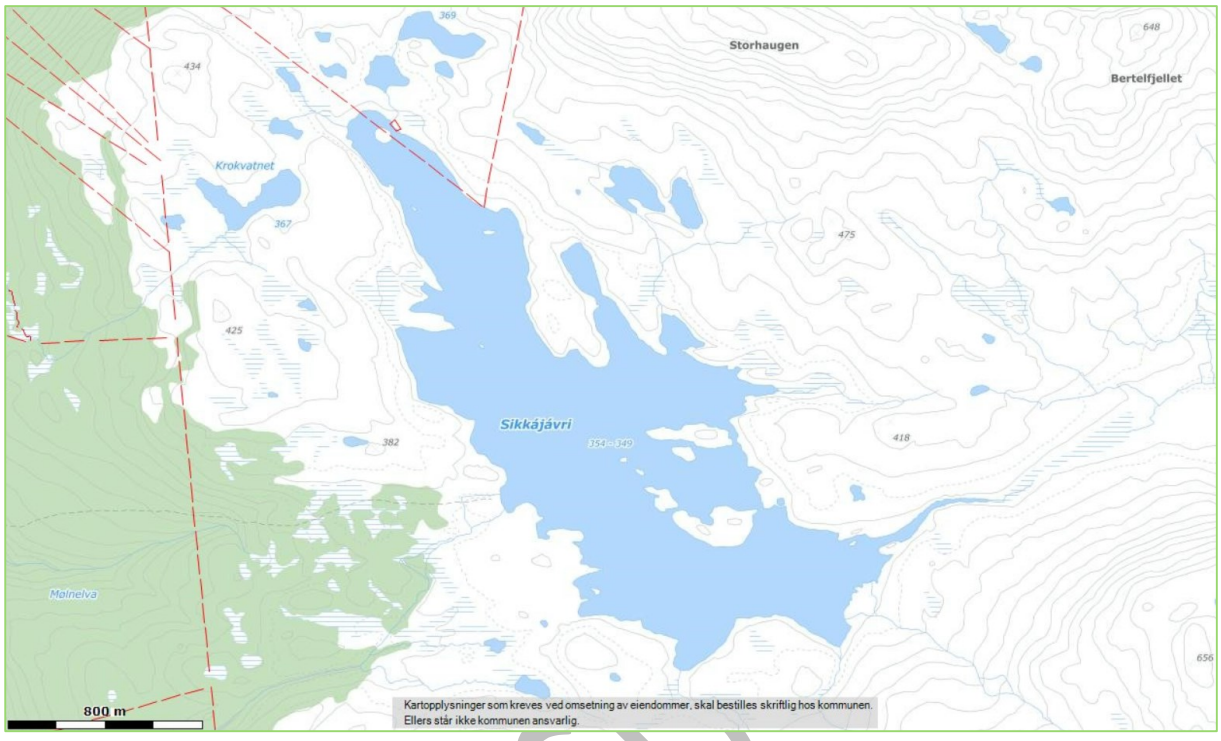

Figur 37: Røde stiplete linjer viser eiendomsgrenser.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Sikkajávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 36 Cohkolat.

Vannet ligger innenfor sommerbeite og vårbeite/kalvingsland til distrikt 42 Beahcegealli. Området er i tillegg høstbeite/parringsland for distrikt 39 Árdni/Gávvir.

I nordenden av vannet går det en trekklei mot/fra østsiden av Sikkajávri.

Det går flytteleier på begge sider av Sikkajávri.

Rett nord for, og i sørøst-enden av, Sikkajávri har distrikt 36 Cohkolat mye brukte teltplasser. I tillegg ligger det en gamme rett sør for vannet.

Kommunen mener det er et lite potensiale for konflikt mellom reindriftsinteresser i kalvingsperioden og en eventuell økt motorferdsel på vannet. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Sikkajávri anbefales ikke.

Dette begrunner kommunen med usikre isforhold da det er et regulert vann, og at utvidelsen av gul støysone vil bli svært mye større enn hva den er i dag. Tyngst veier imidlertid hensynet til øvrig vinterfriluftsliv i området. Området er mye brukt til blant annet skigåing, og har tradisjonelt sett vært et «stille» område som har vært skjermet fra snøskutertrafikk. Dette ønsker kommunen å ivareta også i framtiden.

HØRINGSU

2.19. Pilterivannet/Gievdnejávri

Løype 7 går opp til vannet. Vannet ligger 738 m.o.h. og har et overflateareal på 133 daa (0,13 km^2). Vannet er ca. 0,36 x 0,45 km på det bredeste/lengste.

Figur 38: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Ja	Sannsynlig/ flere enkelttilfeller 3	Alvorlig/ farlig 4	12	På østsiden av Pilterivannet/ Gievdnejávri går utløpsområde for skred et godt stykke ut på vannet. Det bør ikke rastes i dette området. Risikoen på øvrige deler av vannet er lavere.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

HØRINGSUTK

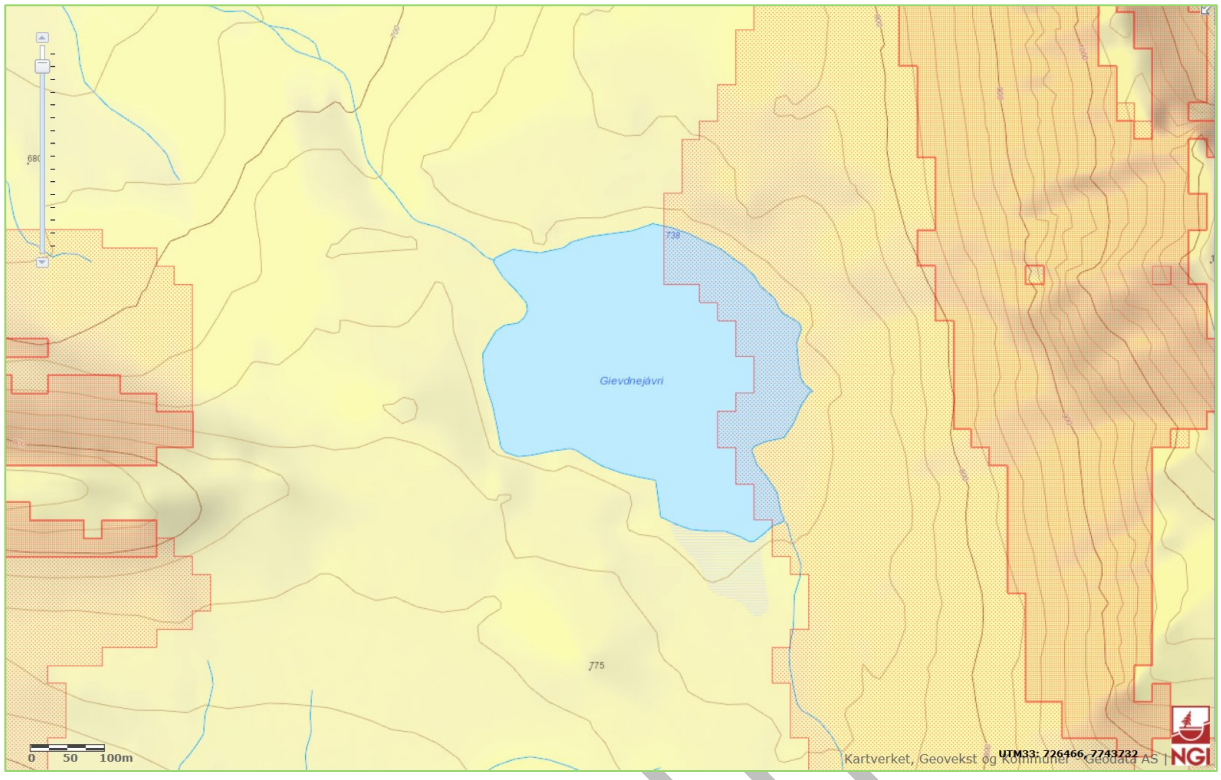

Figur 39: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Pilterivannet/ Gievdnejávri ligger ikke innenfor verna vassdrag (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

I artskart (9.12.2015) er det ingen registeringer i/på vannet.

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som antatt å leve i tilknytning til vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Pilterivannet/ Gievdnejávri ligger i område 1942-018 Sikkájávri-Kildalsdammen. Området er verdisatt til verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Sikkajávri).

HØRINGSUTK

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe sørover. På det meste med omkring 350 meter.

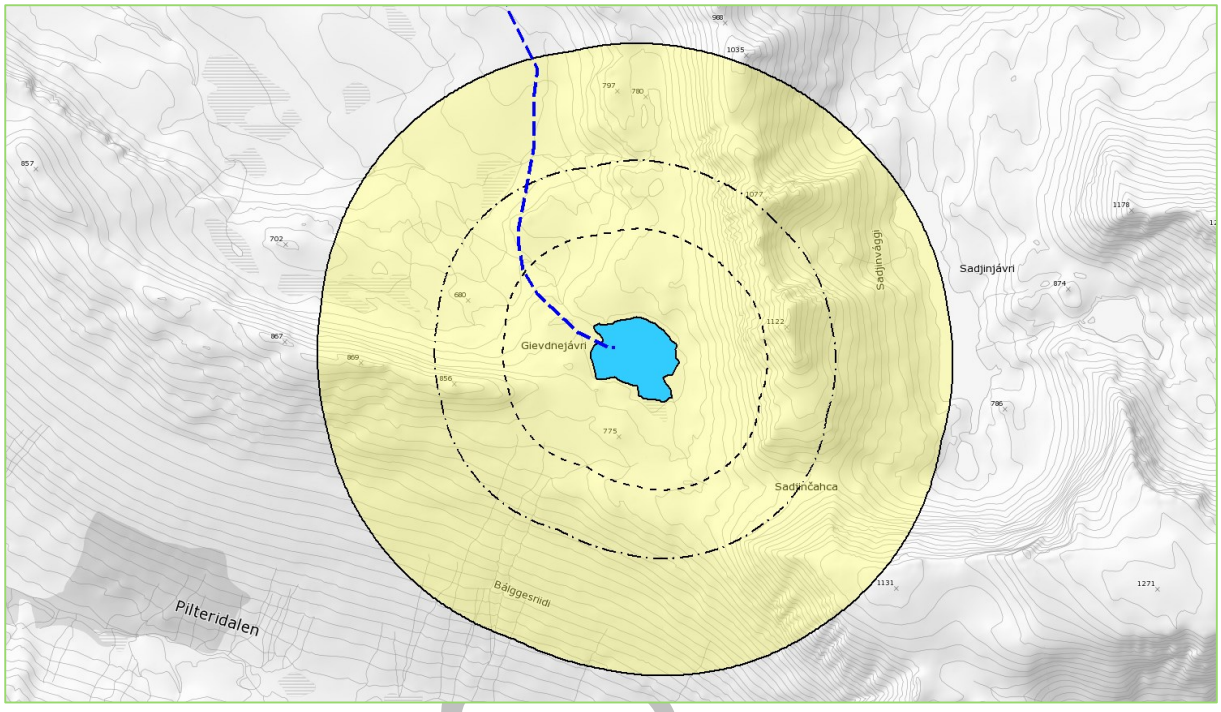

Figur 40: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Pilterivannet/ Gievdnejávri.

Eiendomsforhold

Pilterivannet/ Gievdnejávri ligger innenfor eiendom med GBR 0/0 som er umatrikulert grunn.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Pilterivannet/ Gievdnejávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 36 Cohkolat.

Vannet ligger innenfor sommerbeite til distrikt 36 Cohkolat. Nord og vest for vannet er det høstbeite/parringsland for distrikt 39 Árdni/Gávvir.

Øst og sør for Pilterivannet/ Gievdnejávri går det en trekklei.

Det går flytteleier på begge sider av Sikkajávri.

Sørvest for Pilterivannet/ Gievdnejávri har distrikt 36 Cohkolat en mye brukt teltplass.

HØRING

Kommunen mener det ikke er konflikt mellom reindriftsinteresser og en eventuell økt motorferdsel på vannet, da området brukes til reindriftsformål i en periode på året der det ikke er motorferdsel med snøskuter.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Pilterivannet/ Gievdnejávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være relativt lav risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Vannet er relativt lite og nesten hele vannet vil uansett kunne nås fra løypas endepunkt gjennom bruk av 300-meters regelen.

HØRINGSUTKAST

2.20. Geatkkutjávri

Løype 8 går opp til og ut på vannet. Vannet ligger 661 m.o.h. og har et overflateareal på 1 020 daa (1,02 km^2). Vannet er ca. 2,2 x 0,62 km på det bredeste/lengste.

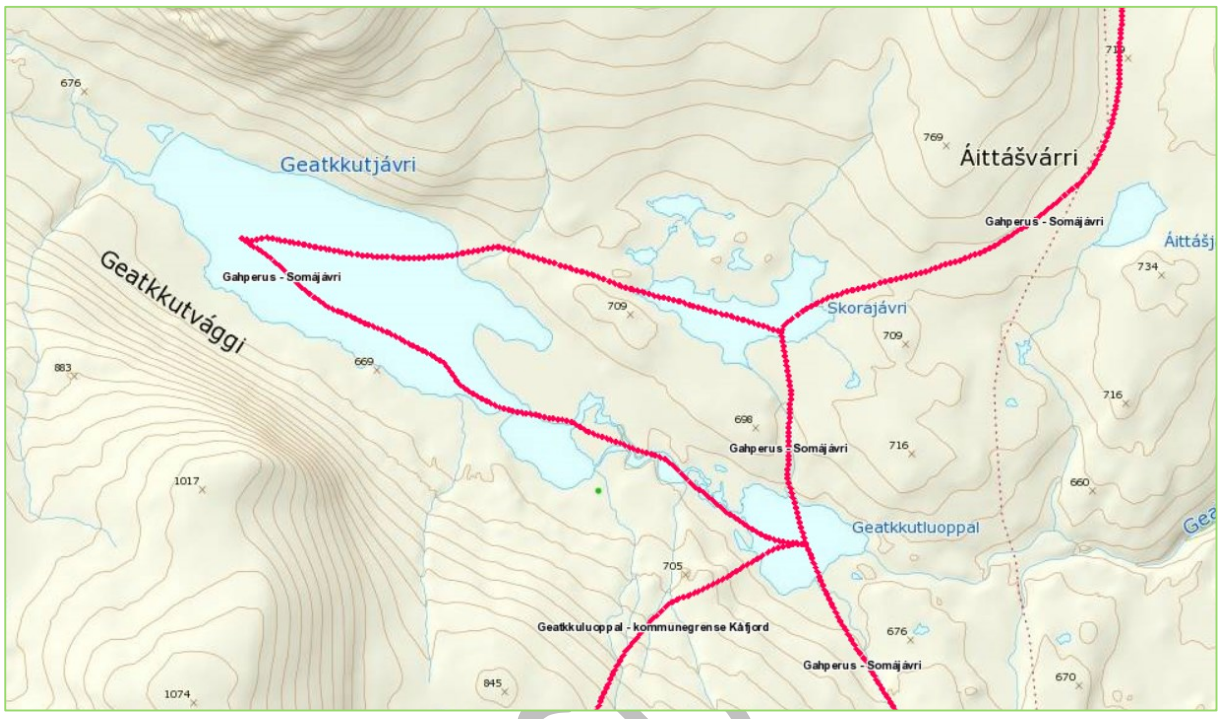

Figur 41: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Ja	Mindre sannsynlig/ kjent tilfeller 2	Betydelig/ kritisk 3	6	Langs både nord- og sørbredden av Geatkkutjávri strekker utløpssoner for skred seg såvidt utpå vannet. Det bør ikke rastes i disse områdene.
Usikre isforhold	Ja	Sannsynlig/ flere enkelttilfeller 3	Alvorlig/ farlig 4	12	Råker som åpnes tidlig både i nordvest og sørøst. Kan tidvis være problemer med overvann. Ligger såpass høyt at isen er relativt stabil.

HØRINGSU

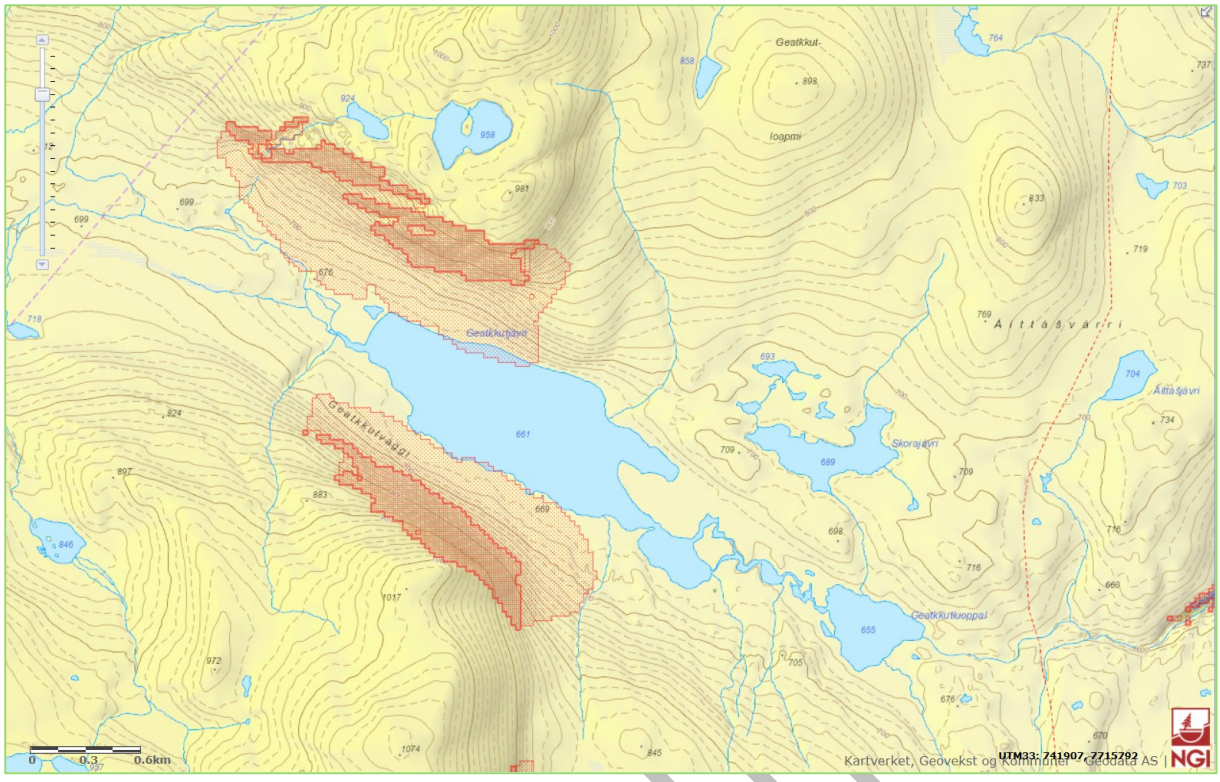

Figur 42: Kartutsnitt fra NGIs skredkart. Mørkest rødt skraverte områder er utløsningsområder for skred. Lysest rødt skraverte områder er utløpsområder for skred.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Geatkkutjávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015). I/på vannet er steinfluearten *Nemoura arctica* registrert, en art av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse (Naturbase, 9.12.2015).

En rekke arter er registrert i og ved Geatkkutjávri. Av disse er følgende arter på rødlista (Artskart, 10.12.2015): Brannmyrklegg (NT), gullrublom (NT, polarsoleie (VU), snøsoleie (NT), snøgras (VU) og lodnemyrklegg (NT). Av øvrige arter er det registrert røye, samt flere arter av krepsdyr, vårfluer, steinfluer, døgnfluer og øyenstikkere (Artskart, 10.12.2015).

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som er registrert i og i nærheten av, og er antatt å leve i tilknytning til, vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiske- og insektbestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering,

HØRINGSUTKAST

driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Geatkkutjávri ligger i område 1942-036 Gahperus og Geatkkut som er verdisatt til å ha verdi A – svært viktig.

> *Et populært turområde som er mye brukt til turgåing, skiturer, fiske, isfiske, småviltjakt, elgjakt, bærplukking og hundekjøring. På sommeren er det populært med turgåing/sykkelturer på skogsveien fra Gahperus innover fjellet. Det går turløype fra Sappen til området. Ei mye brukt snøskuterløype (samme som skogsveien) starter ved en relativt liten parkeringshus ved et privat hus i Gahperus, og går innover mot Somajavri. Det ligger også et hytteområde i de første bakkene opp fra Reisadalen. Det beiter endel rein her hele året, men spesielt på vårparten.*

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig om vinteren.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en del nordvestover. På det meste med omkring 1,3 kilometer.

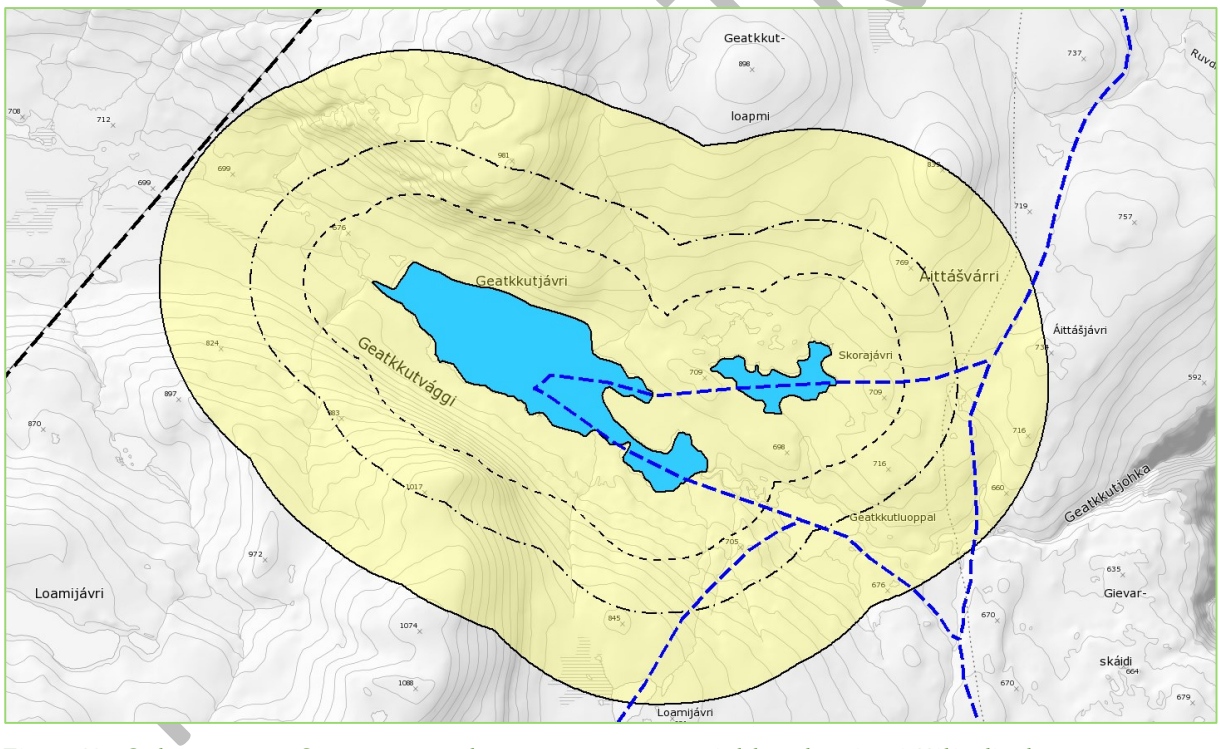

Figur 43: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Geatkkutjávri.

Eiendomsforhold

Geatkkutjávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

UTKAST

Kulturminner og kulturmiljø
Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift
Geatkkutjávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 36 Cohkolat.

Vannet ligger innenfor vårbeite/kalvingsland, høstbeite/parringsland og høstvinterbeite til distrikt 36 Cohkolat.

Det går flytteleier for både distrikt 36 Cohkolat og 39 Árdni/Gávvir over og på sidene av Geatkkutjávri.

Vannet ligger innenfor et oppsamlingsområde for distrikt 36 Cohkolat.

Kommunen mener det er potensiale for konflikt mellom reindriftsinteresser i kalvingsperioden og en eventuell økt motorferdsel på vannet. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon
Fri ferdsel med snøskuter på Geatkkutjávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Støysonen ved vannet vil utvides noe dersom hele vannet tas i bruk, men utvidelsen ansees for å være akseptabel. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.21. Skorajávri

Løype 1 krysser vannet nord/sør. Kryss til løype 8 ligger ute på vannet. Vannet ligger 689 m.o.h. og har et overflateareal på 157 daa (0,16 km^2). Vannet er ca. 0,85 x 0,26 km på det bredeste/lengste.

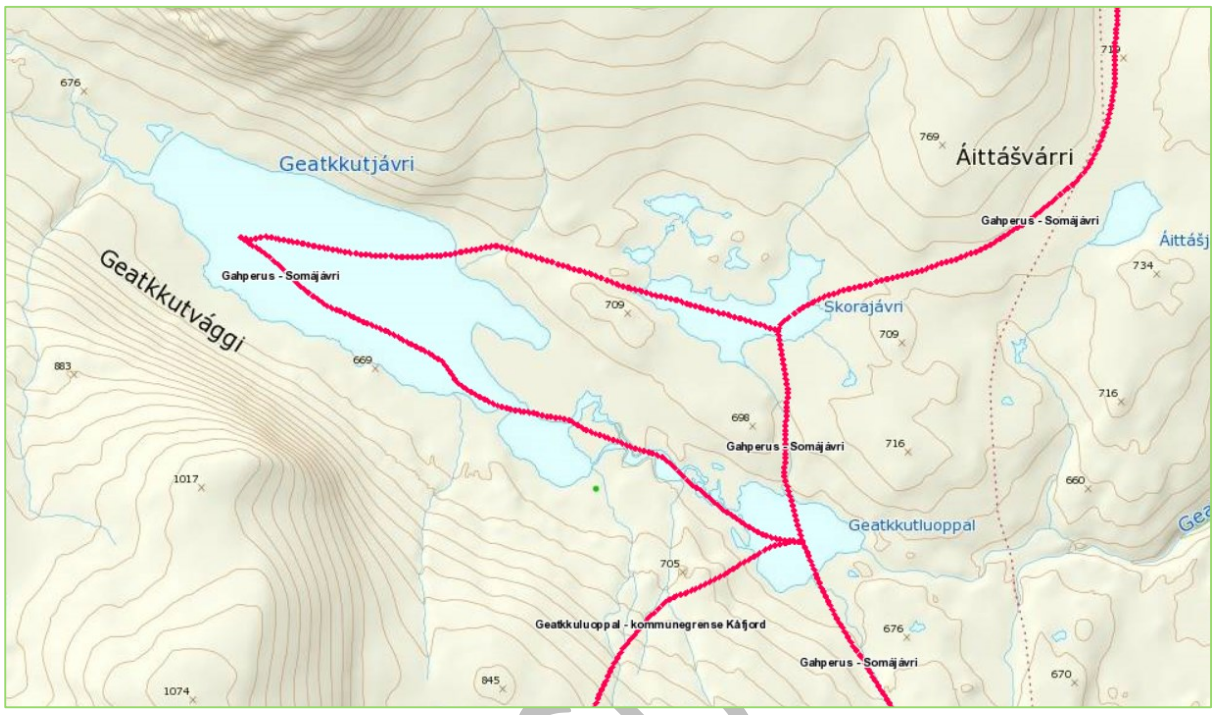

Figur 44: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Skorajávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Vannet ligger så høyt oppe at isen ansees for å være trygg nå løypene til/fra vannet åpnes.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Natur

Skorajávri er en del av det verna vassdraget Reisavassdraget med verneplan ID 208/1 (Naturbase, 9.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 9.12.2015).

Flere arter er registrert i og ved Skorajávri. Av disse er følgende arter på rødlista (Artskart, 10.12.2015): stivsildre (EN), sølvkattefot (VU), svartbakkestjerne (NT) og grannsildre (NT). Av øvrige arter er det registrert røye, samt flere plantearter (Artskart, 10.12.2015).

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

HØRINGSU

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som er registrert i og i nærheten av, og er antatt å leve i tilknytning til, vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiske- og insektbestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Skorajávri ligger i område 1942-036 Gahperus og Geatkkut som er verdisatt til å ha verdi A – svært viktig (se beskrivelse av friluftsområdet i vurderingen av Geatkkutjávri).

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig om vinteren.

Støy

Det er ingen boliger eller fritidsboliger innenfor eller i nærheten av støysonen for vannet. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet noe nordover. På det meste med omkring 300 meter.

Se kartutsnitt i vurderingen for Geatkkutjávri.

Bolig- og hytteområder

Det er ingen boliger eller hytter i nærheten av Skorajávri.

Eiendomsforhold

Skorajávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015).

Reindrift

Skorajávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 36 Cohkolat.

Vannet ligger innenfor vårbeite/kalvingsland, høstbeite/parringsland og høstvinterbeite til distrikt 36 Cohkolat.

Det går flytteleier for både distrikt 36 Cohkolat og 39 Árdni/Gávvir over og på sidene av Skorajávri.

Skorajávri ligger innenfor et oppsamlingsområde for distrikt 36 Cohkolat.

Kommunen mener det er potensiale for konflikt mellom reindriftsinteresser i kalvingsperioden og en eventuell økt motorferdsel på vannet. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Konklusjon

Fri ferdsel med snøskuter på Skorajávri kan anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Videre ligger dagens snøskuterløype slik at støysonen ikke vil utvides vesentlig dersom hele vannet tas i bruk. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren sterkt knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for

HØRINGSUTKAST

reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTKAST

2.22. Somájávri

Løype 1 går opp til og ut på vannet. Vannet ligger 730 m.o.h. og den norske delen av vannet har et overflateareal på 924 daa (0,92 km^2). Totalt har Somájávri et areal på ca. 2,8 km^2. Vannet er ca. 1 x 1,1 km på det bredeste/lengste på norsk side av grensen.

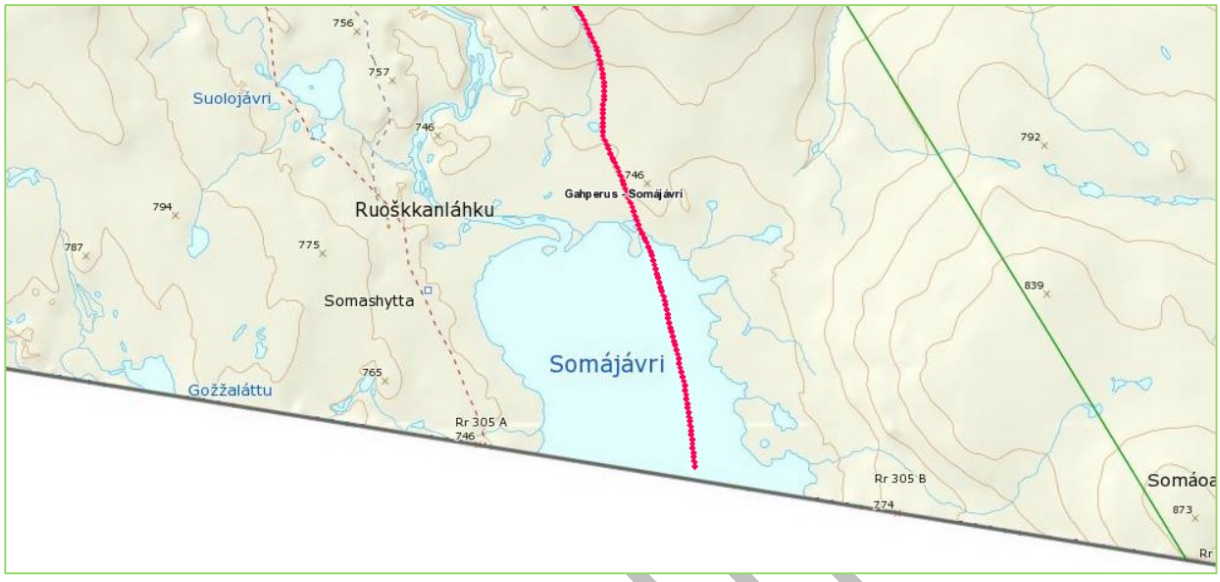

Figur 45: Eksisterende snøskuterløype vises med rosa linje på kartutsnittet.

Risiko- og sårbarhet

Hendelse/situasjon	Aktuelt?	Sannsynlig	Konsekvens	Risiko	Kommentar/tiltak
Snø- og steinskred	Nei	Lite sannsynlig/ ingen tilfeller 1	Ubetydelig 1	1	Somájávri ligger ikke innenfor utløsnings- eller utløpsområder for skred.
Usikre isforhold	Ja	Mindre sannsynlig/ kjente tilfeller 2	Alvorlig/ farlig 4	8	Kan være råk ved utløpet. Isforhold ellers relativt stabile, og ansees for å være trygg når løypa åpner.

Trafikksikkerhet

Vannet ligger langt fra vei. Vi vurderer at det derfor ikke vil være konflikter relatert til trafikksikkerhet utover motorferdsel lands eksisterende snøskuterløype og på vannet.

Kan være store snøskavler ved utløpselva.

Natur

Somájávri er ikke en del av et verna vassdrag, men vannet ligger inne i Ráisduottarháldi landskapsvernområde (Naturbase, 10.12.2015). Vannet ligger innenfor et område som er registrert som INON-område (Inngrepsfrie naturområder i Norge) i kategorien >=5 km fra inngrep (Naturbase, 10.12.2015).

Flere arter er registrert i og ved Somájávri. Av disse er følgende arter på rødlista (Artskart, 10.12.2015): gaupe (EN), svartbakkestjerne (NT), snøsoleie (NT) og dvergsyre (NT). Av øvrige arter er det registrert røye, samt en rekke plantearter (Artskart, 10.12.2015).

Vi mener vårt kunnskapsgrunnlag er godt, jf. nml § 8.

HØRINGSUTK

Nordreisa kommune mener at den samla belastningen på de berørte økosystemene, jf. nml § 10, vil være relativt lav. Dette begrunner vi med at de fleste artene som er registrert i og i nærheten av, og er antatt å leve i tilknytning til, vannet er avhengig av åpent vann og/eller bar mark. Foreslått ferdsel er sterkt avhengig av at vannet er godt islagt, og snøskuterløypene vil stenges dersom det blir lite snø i terrenget. Det antas at et eventuelt økt fisketrykk ikke vil være negativt for fiskebestanden i vannet. Vi tar forbehold om eventuelle lokaliteter av trua arter som vi ikke kjenner til, da informasjon om hi- og hekkelokaliteter for slike arter er skjermet informasjon. Vi antar imidlertid at det ikke vil være konflikt, da foreslått vann ligger i direkte tilknytning til eksisterende snøskuterløype.

Kommunen er klar over at Somájávri ligger i Ráisduottarháldi landskapsvernområde, og en åpning for fri kjøring på Somájávri derfor er i grenseland i forhold til de retningslinjer som er satt for at det ikke skal opprettes nye løyper i verneområder. Kommunen mener imidlertid at en åpning av et begrenset areal for fri kjøring på Somájávri er en mindre utvidelse av eksisterende løype og nåværende praksis av 300-meters regelen, og således kan være akseptabelt.

Vi mener at nml § 9 er ivaretatt gjennom et godt kunnskapsgrunnlag, og det vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken. Kommunen mener videre at kravene i nml § 12, om lokalisering, driftsmetode og teknikk som vil gi det beste resultatet for samfunnet og naturmangfoldet, og nml § 11, om at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse, ikke er relevant for saken.

Friluftsliv

Somájávri ligger innenfor område 1942-044 Saraelv-Saravann-Somajavri og er vurdert til å ha verdi A – svært viktig.

> *Et svært populært turområde for fotturer, skiturer, teltturer og fiske (sommer som vinter) i alle vann. Området er en del av Raisduottarhaldi landskapsvernområde og Reisa nasjonalpark. Nordkallottruta går gjennom området i en sløyfe før den fortsetter oppover Reisadalen. Stien går forbi et juv med en svært flott foss, Sarafossen, like før stien når veien i Reisadalen. Det er trimpostkasser ved Sarafossen (som også er med i "5 på topp" i Nordreisa) og på Stuoraskáidi. Det ligger en åpen hytte ved Somajavri. Det er noen som tar seg en terrengsykkeltur mellom Guolasjavri i Kåfjord og Reisadalen på skogsviene i området. Området huser også Halti - Finlands høyeste fjell. Og det er fint bærterreng og et fint rypejakt og elgjaktområde. Mye aktivitet på vår og høst mtp reindrifta. Dette er på vinterstid et populært utfartsområde med blant annet snøskuterløype mellom Kåfjord (Guolasjavri til Somajavri) og Reisadalen (Gahperus til Somajavri) og endel hundekjøringsaktivitet i tillegg til andre påskeaktiviteter.*

Vi mener det ikke vil være konflikt mellom en eventuell åpning av mer fri kjøring med snøskuter på vannet og øvrig friluftsaktivitet i området. Det er eksisterende snøskuterløype og aktivitet tilknyttet denne som er grunnlaget for at området har fått verdi A – svært viktig om vinteren.

Støy

Det er én åpen hytte innenfor støysonen til vannet, Somashytta. Ved hastighet på 40 km/t vil hytta ligge utenfor gul støysone. Sammenliknet med støysonen for eksisterende trasé for snøskuterløypa over vannet blir støysonen utvidet en del vestover. På det meste med omkring 800 meter.

HØRINGSUTKAST

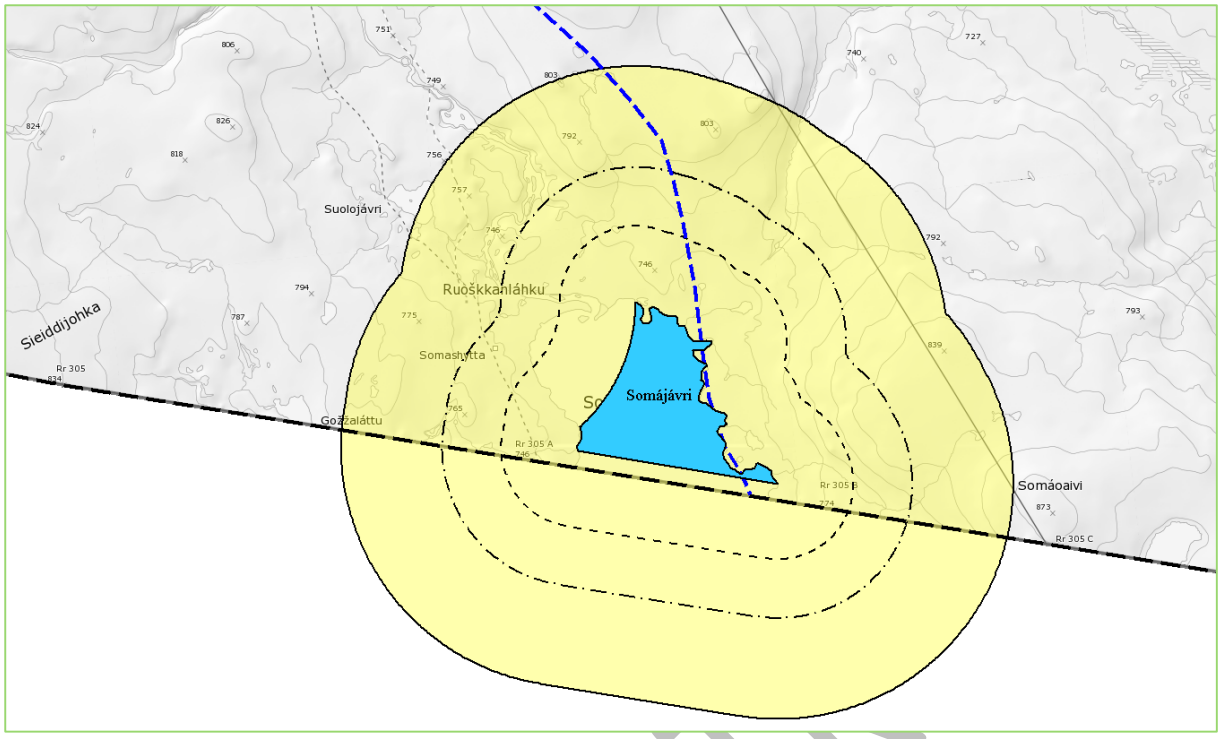

Figur 46: Gul støysone. Støysonen er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper. Viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

Bolig- og hytteområder

Det ligger kun en enkelt hytte med uthus ved Somájávri. Hytta eies av Statskog og er en åpen hytte.

Eiendomsforhold

Somájávri ligger innenfor eiendom med GBR 29/1 som eies av Statskog SF.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i eller i nærheten av vannet (Askeladden, 10.12. 2015). Nordvest for vannet er det registrert flere bosetning-aktivitetsområder.

Reindrift

Somájávri ligger innenfor reinbeitedistrikt 36 Cohkolat.

Vannet ligger innenfor vårbeite/kalvingsland, høstbeite/parringsland og høstvinterbeite til distrikt 36 Cohkolat.

Det går flytteleier for distrikt 36 Cohkolat og distrikt 39 Árdni/Gávvir på begge sider av Somájávri.

Det går en reindriftsvei/kjørespor rundt Somájávri.

Distrikt 36 Cohkolat har en mye brukt teltplass nordøst for Somájávri, og en gjeterhytte i nordvest.

Kommunen mener det er potensiale for konflikt mellom reindriftsinteresser i kalvingsperioden og en eventuell økt motorferdsel på vannet. Eventuell konflikt kan oppstå på våren dersom reinflokkene kommer tidlig til området. Dersom eventuell konflikt oppstår kan kommunen stenge løypa som fører til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

HØRINGSUTK

Annet

Over halvparten av Somájávri ligger i Finland. En eventuell forskrift som gir tilgang til fri kjøring på Somájávri vil kun gjelde for norsk side av grensen og ikke for vannet som helhet.

Vi velger å ha en buffersone på 100 meter til riksgrensen.

Det skal også være minimum en avstand på 1 kilometer fra Somashytta til snøskuterløypa, jf. *Forskrift om snøskuterløyper i Nordreisa*. Dette gir en innskrenking i arealet på Somájávri som kan benyttes til fri kjøring.

Konklusjon

I begrenset utstrekning kan fri ferdsel med snøskuter på Skorajávri anbefales.

Dette begrunner kommunen med at det vil være liten risiko knyttet til skred- og rasfare og usikre isforhold på vannet. Støysonen ved vannet vil utvides noe dersom vannet tas i bruk, men utvidelsen ansees for å være akseptabel. Områdets verdi som friluftsområde er om vinteren blant annet knyttet til eksisterende snøskuterløype og aktivitet med utgangspunkt i denne. Området er kalvingsland for reindrifta, men en eventuell konflikt her vil kunne løses ved at kommunen kan stenge løypa som fører opp til vannet midlertidig etter forespørsel fra reindrifta.

Kommunen mener at en åpning av et begrenset areal for fri kjøring på Somájávri er en mindre utvidelse av eksisterende løype og nåværende praksis av 300-meters regelen, og således kan være akseptabelt selv om arealet ligger innenfor Ráisduottarháldi landskapsvernområde.

Kjøringen på vannet bør ikke skje for nært riksgrensen mellom Norge og Finland, og det er derfor lagt inn en buffer på 100 meter til riksgrensen. Det er også viktig å tydeliggjøre at 300-metersregelen ikke gjelder ut fra vannet. I tillegg er sonen det kan kjøres fritt i på vannet innskrenket av at det skal være minst 1 kilometers avstand fra der det kan kjøres og til Somashytta.

HØRINGSUTKAST

2.23. Oppsummering

Følgende av de utredede vannene langs eksisterende snøskuterløyper i Nordreisa kommune kan anbefales åpnet for fri ferdsel med snøskuter når snøskuterløypa er åpen:

På løype 1 - Gahperus – Somájávri:

- Geatkkutjávri
- Skorajávri
- Deler av Somájávri på norsk side av riksgrensen

På løype 2 - Oksfjord – Kautokeino:

- Bjørnskardvannet/Ádjájárvi
- Doaresjávri
- Gaskajávri
- Vuolit Juovvavággejávri
- Luosmejávri
- 756
- Vilbealesjávri
- Sorbmejávri
- Goččesjávri
- Čuollojávri
- Sivravatnet/Gurešjávri
- Bajit Oaggunjávri

På løype 4 - Svartfoss – Løype 2:

- 856
- 841

På løype 7 - Rotsundelv – Gievdnejávri:

- Pilterivannet

På løype 9 - Sammenbindingsløype: Løype 2 – Kvænangen (ved Stuora Mollešjávri):

- Stuora Mollešjávri

HØRINGSUTKAST

3. Innkomne innspill

3.1. Merknader/innspill til varsel om oppstart

Forhåndsvarsel om utarbeidelse av forskrift ble varslet på kommunens hjemmesider den 8. desember 2015.

Frist for uttalelser til arbeidet var satt til den 31. desember 2015. Det kom inn én skriftlig uttalelse til forhåndsvarselet.

3.1.1. Naturvernforbundet i Nordreisa (31.12.2014)

Naturvernforbundet i Nordreisa(NiN) er kjent med at miljø-, plan- og utviklingsutvalget skal gå i gang med arbeidet med en lokal forskrift som åpner for fri kjøring med snøskuter på islagte vann som ligger i skuterløypene.

NiN ønsker derfor å komme med noen innspill til dette arbeidet. Nordreisa kommune har en unik og variert natur. Det vil vi også ha i fremtiden slik at de som kommer etter oss også kan få oppleve denne juvelen av villmark og uberørt natur.

I Stortingsproposisjon 35 L oppfordres kommunene til å ta spesielt hensyn til friluftslivet og at snøskuterløyper ikke bør legges i spesielt viktige eller viktige friluftsområder. Det understrekes også at kommunene bør holde store sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper. I Nordreisa ligger en stor del av løypenettet i høyfjellet, og dette området har en topografi som gjør at motorstøy kan høres på lang avstand. Fri skuterkjøring på islagte vann og vassdrag vil føre til en betydelig utvidelse av løypenettet med mange kilometer og samtidig en utvidelse av støysonen på fjellet. Områder fri for motorstøy skrumper stadig inn, og jo høyere til fjells kjøringen foregår jo lengre sprer støyen seg. I følge Miljødepartementet forsvinner det aller mest områder i Nord Norge, noe som gir oss et særlig ansvar for å ta godt vare på de gjenværende støyfrie områdene.

Sikkajarvi

Sikkajarvi har til alle tider vært et populært og mye brukt turområde for bygdas befolkning både sommer og vinter. I dag er det skiløype til, og over vannet fra Veibrink og Sørkjosen og videre til Kildalen. Da det ble opprettet skuterløype til Sikkajarvi var løypeslutt merket i god avstand fra vannet. Det var god selvjustis blant skuterfolket om å respektere at det ikke ble kjørt ut på vannet. Etter hvert har løypeslutt merkingen blitt flyttet helt til strandlinjen. Med regelen om rasting 300 m fra løypen, har dette har ført til at nesten alle nå kjører ut på vannet når det skal fiskes. Vi i NiN mener denne praksisen må stoppes, og at snøskuterløypa som kommer opp fra Rotsund må stoppe 300 m fra Sikkajarvi. Dette vil hindre kjøring ut på vannet, og man unngår støy og ulovlig kjøring i skiløypene i området. Sikkajarvi er i tillegg et regulert vann og dette kan igjen føre til usikker is. Sikkajarvi er det vannet i Nordreisa som er mest brukt både av fot og skiløpere, og hvor det samtidig er gjort tilgjengelig for motorisert ferdsel til vannet med snøskuter. Det er derfor spesielt viktig at dette vannet gis et godt vern mot motorisert ferdsel på selve vannet

Goccesjarvi

Snøskuterløypa som går vest for Sidusoaivi kan fjernes, fordi det er kortere å kjøre til Sivravannet via Cuollojarvi. Denne sløyfa generere bare ekstra motorferdsel i fjellet. Hva er vitsen med to adkomstveier til et vann? Nordreisa kommune og Nordreisa skuter og båtforening bør merke løypene, og informere om hvilke vann det er lov/ikke lov å benytte på en slik måte at det ikke er tvil om hvilke vann som er tilgjengelig for snøskuter og hvilke som ikke er det. Flere av vannene som ligger nærme opp til løypenettet på østsiden av Reisadalen har potensielle terrengfeller i nærheten.

Røyelløypa -Ragasjarvi

Denne løypa bør stoppe ved vestenden av Ragasjarvi. I følge Nordreisa skuter og båtforening brukes vannet som akselerasjons flate for å kjøre opp på toppen av den 1024 m høye Corrogaisa. Dette er

HØRINGSUTKAST

et fjell som kan gi store snøskred. Det er ikke lenge siden det i dette område var en dødsulykke i forbindelse med ulovlig kjøring utenfor løype.

Regjeringen har ikke pålagt kommunene å vurdere hverken risikoen (terrengfeller, støy, islagte vann og vassdrag) for ulovlig kjøring eller konsekvensene av det. Naturmangfoldloven §9 føre var prinsippet som sier: «når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmiljøet». NiN mener at viktigheten av å åpne forsiktig i samsvar med hva tilgjengelige midler og kunnskap gjør mulig å kontrollere, før det eventuelt kommer ut av kontroll, kan knapt nok undervurderes. Erfaringer fra både Norge og enda mer fra andre land, viser at det nærmest umulig å stramme inn når man først har åpnet opp.

NiN mener Nordreisa kommune må bruke motorferdselloven og minne på om at den er til for å redusere motorferdsel i utmark til et minimum. En lokal forskrift som skal åpne opp for fri ferdsel på islagte vann og vassdrag må utredes på best mulig måte. Nordreisa kommune må gjøre en utredning som man i ettertid kan gå god for og som ikke skader de som kjører snøskuter og heller ikke de som ferdes i naturen uten motor.

Kommunens kommentar:

I kommunens friluftsområdekartlegging er områder som er mye brukt til friluftsaktivitet knyttet til eksisterende snøskuterløyper vurdert til å være verdifulle områder for friluftslivet. I faktaarkene for de ulike friluftsområdene beskrives det om området brukes til «stille» friluftsliv eller om den bruken som gjør at området vurderes som verdifullt er knyttet til eksisterende snøskuterløyper. Dette gjør at vi får noen viktige og svært viktige friluftsområder som vinterstid er viktige på grunn av aktivitet tilknyttet snøskuterløypene. Dette har vi skilt på i vår vurdering av de ulike vannene. Å beholde noen områder for «stille» friluftsliv er viktig for kommunen. Vi har også forsøkt å være relativt restriktive på å utvide gul støysone tilknyttet eksisterende snøskuterløyper.

Når det gjelder snøskuterløypa som går vest for Sidusoaivi, samt Røyelløypa, så er ikke fjerning av eksisterende løypestrekninger, opprettelse av nye eller justering av eksisterende traséer et tema for denne utredningen. Dette må tas opp ved revisjon av forskrift for snøskuterløyper i Nordreisa kommune.

HØRINGSUTKAST

Vedlegg 1: Støysonekart for ordinære snøskuterløyper i Nordreisa kommune

Gul støysone er beregnet etter en sjablongløsning i Miljødirektoratets midlertidige veileder for støy i snøskuterløyper og tar derfor ikke hensyn til naturlige støyhindre og -forsterkere i terrenget. Løsningen gir allikevel en god indikasjon på spredning av støy fra snøskuterkjøring i ulike hastigheter. Den viser minste avstand i meter fra vannets vannlinje til ytterkant av gul støysone. Stiplet linje nærmest vannet viser Støysone ved en hastighet på 20 km/t. Neste stiplete linje viser gul støysone ved en hastighet på 40 km/t. Ytterste heltrukne linje viser gul støysone ved en hastighet på 60 km/t. Blå stiplet linje viser eksisterende trasé for snøskuterløype.

NB! Alle utreda vann vises med blå flate på kartutsnittene.

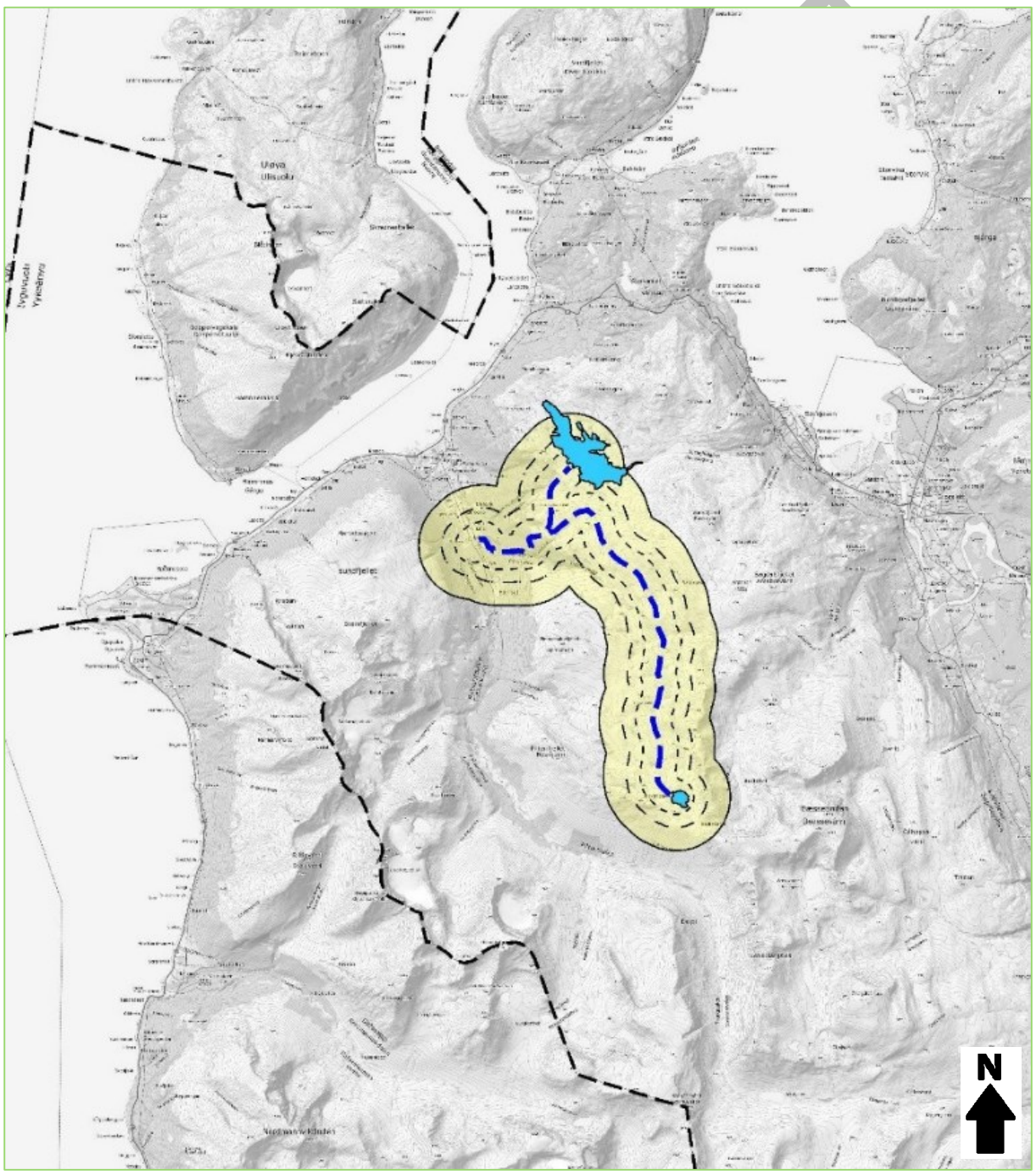

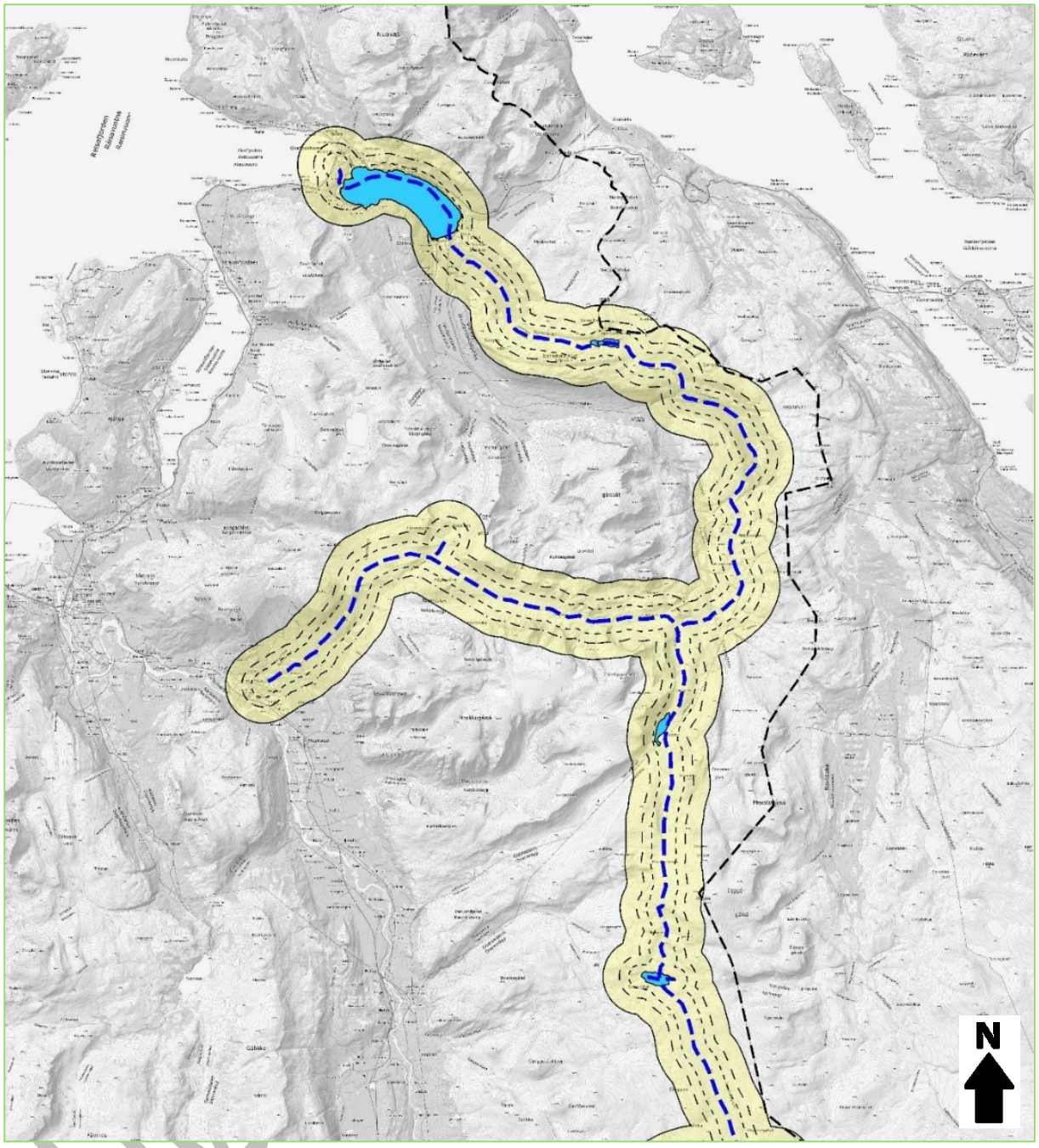
N

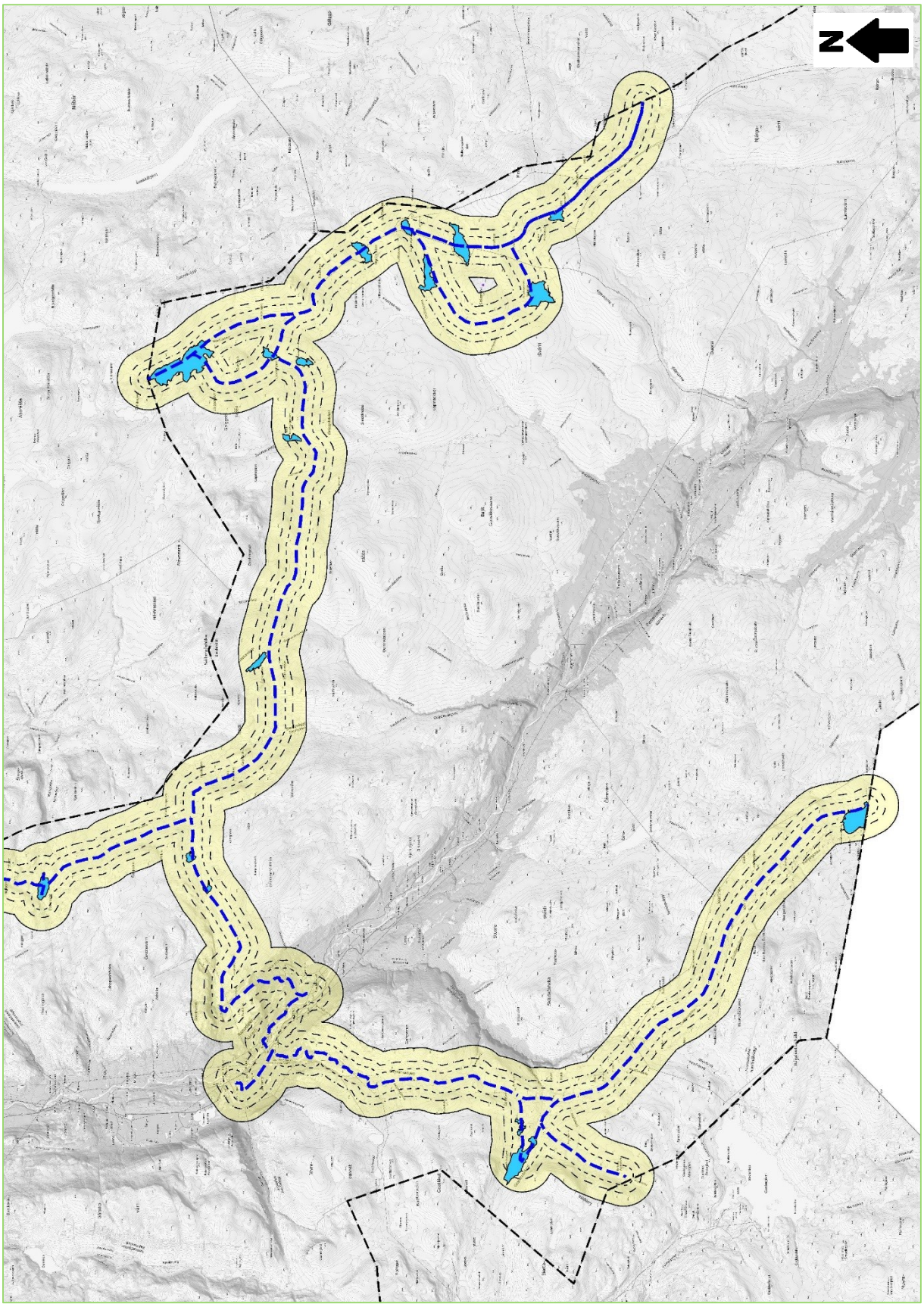
N

Vedlegg 2: Støysonekart for både ordinære snøskuterløyper i Nordreisa kommune og nye støysoner for vurderte vann

For forklaring til kartet, se vedlegg 1.

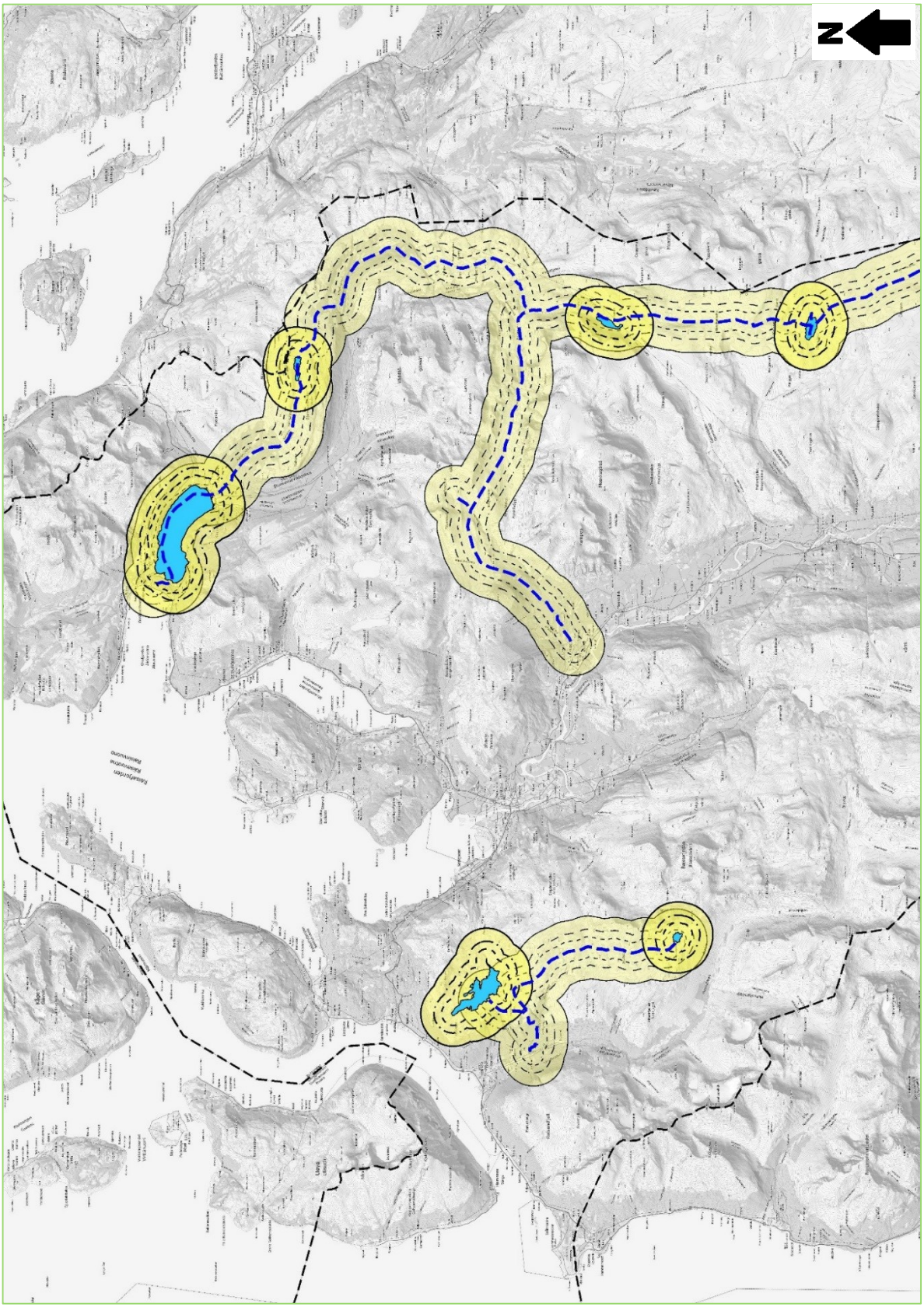

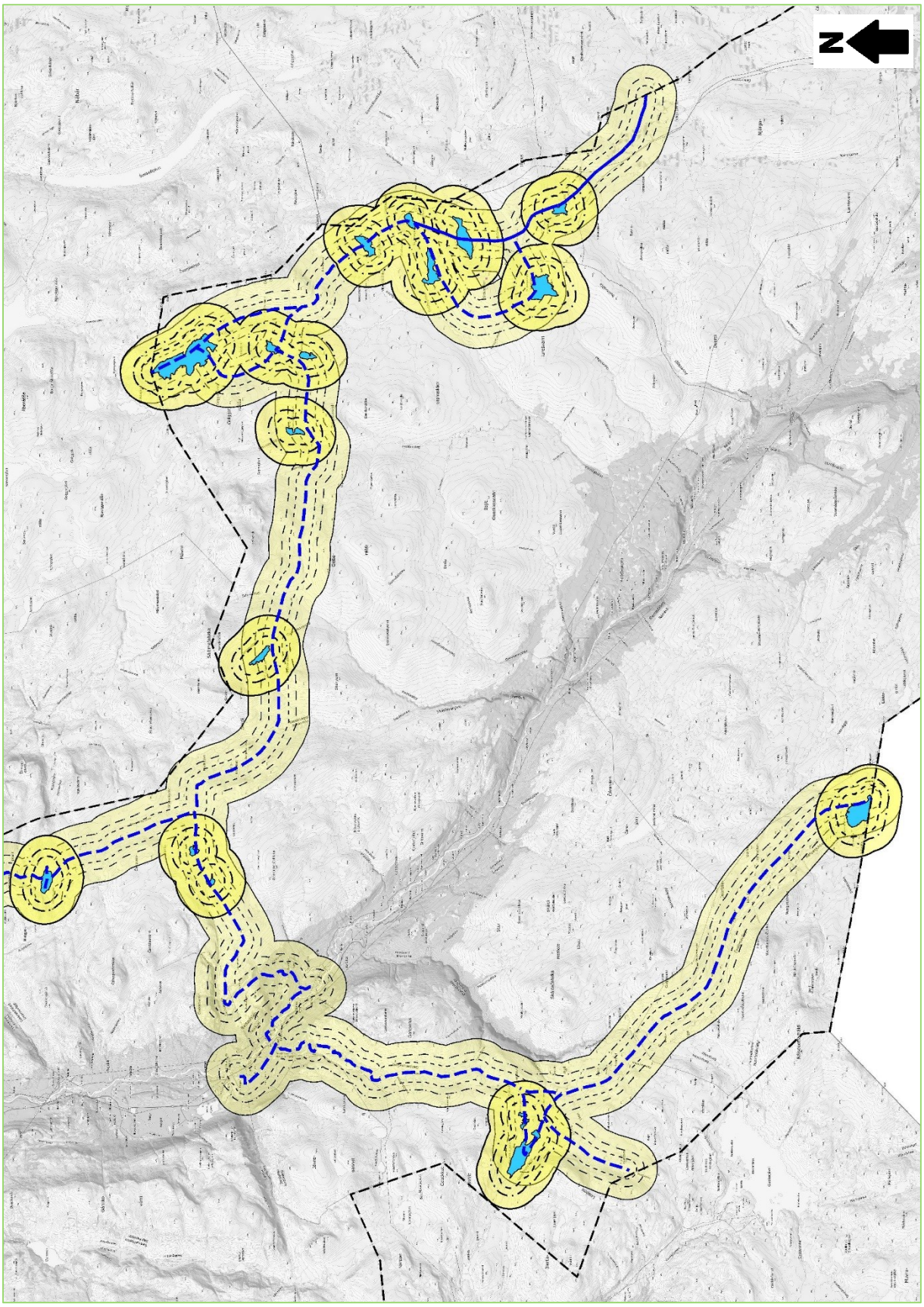

91

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/546-10
Arkiv: 1942/1/3
Saksbehandler: May Halonen
Dato: 11.12.2015

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
5/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Søknad om deling - klage - gnr 1, bnr 3

Henvisning til lovverk:
Jordloven § 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 1-8, 19-2, 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Vedlegg
1 Klage på vedtak om fradeling av gnr. 1942/1/3
2 Kopi av brev fra 12.12.12

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune opprettholder sitt vedtak i sak 42/15 i driftsutvalget den 08.09.15 og avslår søknad om deling av en bebygde hyttetomt på ca 500 m2 fra gnr 1/3 i Nordreisa kommune.

- Deling avslås jf. jordlovens § 12, matrikkellovens § 6, plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1.
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jf. plan- og bygningslovens § 19-2 avslås.

Begrunnelse:
Ved en dispensasjon fra kommuneplanen må det grunngis at landbruks- natur og friluftsinteressene blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket. I tillegg må fordelene med en dispensasjon være klart større enn ulempene. Det er uheldig med dispensasjon fra en forholdsvis nylig vedtatt plan som i utgangspunktet har videreført byggeforbudet i området. Det konkluderes derfor med at ulempene ved en dispensasjon samlet sett er større enn fordelene og avslag om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel opprettholdes.

Vi kan heller ikke se at det i klagen er kommet fram momenter som gjør at delingsavslaget må gjøres om.

Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område kunne øke. Dette kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel i området. Det er en del sau fra nærliggende gårder på sommerbeite i området. Det er ikke positivt at det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område. På sikt kan evt nye eiere uten

tilknytning til området, føre til konflikter som hindrer beitebruken i området og dette kan igjen føre til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket i området.

Det er ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg, og deretter søker om fradeling. I dette tilfellet ble det skriftlig meldt fra om det skulle søkes om deling etter at byggetillatelsen var ferdigbehandlet. Det ble ikke søkt om deling før etter at bygget var ført opp. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.

Saksopplysninger til møte i miljø- plan og utviklingsutvalget den 14.01.16:

Søker: Annfrid Birkelund Hansen, Storvikveien 509, 9151 Storslett
Erverver: Kjetil og Maria Hansen, Olderskogen 5, 9151 Storslett

Miljø- plan og utviklingsutvalget har i møtet den 19.11.15 bedt om mer informasjon om historikken i byggesaken. Sak nr 13/957 er journalført slik:

05.03.13: Søknad om tillatelse til tiltak gnr 1942/1/3 – Tiltakshaver Hanne og Kjetil Hansen. Vedlegg: Opplysninger om tiltakets ytre rammer, nabovarsel, gjennomføringsplan, samsvarserklæring, kart, tegninger, brev signert grunneier Bjørnar Johansen (datert 12.12.12) om at fradeling av parsell vil foregå i etterkant av byggesaksbehandlingen (dokumentet er også vedlegg til denne saken), brev fra Troms fylkeskommune (kulturetaten) om at det foretas en befaring, samt befaringsrapport fra Sametinget.

19.03.13: Byggetillatelse fritidsbolig gnr 1942/1/3 fra Nordreisa kommune til Hanne og Kjetil Hansen.

08.05.13: Melding om vedtak om tilbaketrekking av byggetillatelse på fritidsbolig gjort i møte i driftsutvalget den 25.04.13 sendt til Hanne og Kjetil Hansen.

10.05.13: Klage på vedtak om tilbaketrekking av byggetillatelse på fritidsbolig, gnr 1942/1/3 fra Hanne og Kjetil Hansen.

10.05.13: Søknad om dispensasjon fra arealplan om byggeforbudet på Storneshamn for oppføring av fritidsbolig på gnr 1942/1/3 fra Hanne og Kjetil Hansen.

14.05.13: Saksframstilling til driftsutvalget med følgende innstilling:
Klage på driftsutvalgets vedtak om ikke å tillate bygging av fritidsbolig i "byggeforbudssone"/LNF - område på eiendommen gnr 1 bnr 3 tas ikke til følge. Det gis ikke dispensasjon fra LNF-område på eiendommen gnr 1942/1/3. Vedtaket er gjort med hjemmel i PBL 2008, § § 20- 1 og 21-4 jfr. § 19-2 2.ledd

22.05.13: Vedtak i driftsutvalget som også var på befaring:
Saksprotokoll i Nordreisa driftsutvalg - 22.05.2013
Behandling:
Forslag fra Driftsutvalget:
Driftsutvalget har vært på befaring på eiendommen og trekker tilbake sitt opphevingsvedtak om byggetillatelse den 25.04.13. I samråd med hyttebygger ble det enighet om at hytta kunne flyttes 20-30 m nordover fra opprinnelig søknad. Dette begrunnes med at hytta blir til liten sjenanse for allmennheten.

Forslag til nytt vedtak ble enstemmig vedtatt.
Vedtak:

Driftsutvalget har vært på befaring på eiendommen og trekker tilbake sitt opphevingsvedtak om byggetillatelse den 25.04.13. I samråd med hyttebygger ble det enighet om at hytta kunne flyttes 20-30 m nordover fra opprinnelig søknad. Dette begrunnes med at hytta blir til liten sjenanse for allmennheten.

22.05.13: Tilleggsopplysninger til den politiske behandlingen av saken fra grunneier Annfrid Johansen og tiltakshaverne Hanne og Kjetil Hansen.

Det vises videre til saksutredningen som var framstilt for MPU den 19.11.15.

Saksprotokoll i Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg - 19.11.2015

Behandling:
Ragnhild Hammari (Frp) fremmet følgende forslag:
Saken utsettes til neste møte. Utvalget ønsker mer informasjon om historikken i byggesaken.
Utsettelses forslaget fra Ragnhild Hammari (Frp) enstemmig vedtatt.

Vedtak:
Saken utsettes til neste møte. Utvalget ønsker mer informasjon om historikken i byggesaken.

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune opprettholder sitt vedtak i sak 42/15 i driftsutvalget den 08.09.15 og avslår søknad om deling av en bebygde hyttetomt på ca 500 m2 fra gnr 1/3 i Nordreisa kommune.

- Deling avslås jf. jordlovens § 12, matrikkellovens § 6, plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1.
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jf. plan- og bygningslovens § 19-2 avslås.

Begrunnelse:
Ved en dispensasjon fra kommuneplanen må det grunngis at landbruks- natur og friluftsinteressene blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket. I tillegg må fordelene med en dispensasjon være klart større enn ulempene. Det er uheldig med dispensasjon fra en forholdsvis nylig vedtatt plan som i utgangspunktet har videreført byggeforbudet i området. Det konkluderes derfor med at ulempene ved en dispensasjon samlet sett er større enn fordelene og avslag om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel opprettholdes.

Vi kan heller ikke se at det i klagen er kommet fram momenter som gjør at delingsavslaget må gjøres om.

Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område kunne øke. Dette kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel i området. Det er en del sau fra nærliggende gårder på sommerbeite i området. Det er ikke positivt at det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område. På sikt kan evt nye eiere uten tilknytning til området, føre til konflikter som hindrer beitebruken i området og dette kan igjen føre til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket i området.

Det er ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg, og deretter søker om fradeling. I dette tilfellet ble det skriftlig meldt fra om det skulle søkes om deling etter at byggetillatelsen var ferdigbehandlet. Det ble ikke søkt om deling før etter at bygget var ført opp. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.

Saksopplysninger

Søker: Annfrid Birkelund Hansen, Storvikveien 509, 9151 Storslett
Erverver: Kjetil og Maria Hansen, Olderskogen 5, 9151 Storslett

Saksutredning til møte i miljø- plan og utviklingsutvalget (tidligere driftsutvalget) den 19.11.15:

Kommunen har mottatt klagen den 28.09.15, som er innenfor klagefristen.

Driftsutvalget avslo søknad om deling og dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.
Søker mener at vedtaket ikke er riktig og har påklaget vedtaket.

Hovedpunktene i klagen er (se vedlegg):

- Viktig med familiærtilknytning til stedet, da hovedeiendommen, gnr 1, bnr 3, på sikt kan bli solgt ved f.eks et arveoppgjør og at nåværende eier av hytta (datter og svigersønn til grunneier) må sikres det videre eierskapet.
- Det er tenkt at grunneiendommen skal ha tinglyst forkjøpsrett til den bebygde hyttetomta.
- Det er ikke pålegg om at det må fradeles før det kan oppføres et bygg som det er gitt byggetillatelse til. Da det ble søkt om byggetillatelse ble det lagt med en bekreftelse fra grunneier om at fradeling skulle foregå i etterkant av byggesaksbehandlingen.
- Området er ikke ubebygd, da det står en sjøbu 60-70m fra det omsøkte området.
- Den omsøkte tomta er ikke til ulempe for sommerbeite av sau, da den kan gjerdes inn.
- Det har hittil ikke vært nedgang i allmennhetens bruk av området, da hytta står så pass langt unna de områdene som allmennheten bruker mest.
- Feil i Fylkesmannens uttalelse om at hytta brukes av grunneier.

Kommentarer og vurderinger av klagen:
Det er ikke et pålegg at det må fradeles tomt før det kan oppføres et bygg. Som vedlegg til byggesøknaden (datert 05.03.13) var det et brev hvor daværende grunneier skrev:
«For at ikke en fradelingssak skal forhindre framdrifta av byggesaksbehandlingen for hytte, bekreftes det at fradelingen av parsell til hytteformål på gnr 1/3 vil foregå i etterkant av byggesaksbehandlingen.»

Det at grunneier gir melding om at fradelingen skal foregå etter at byggetillatelse er gitt, er ikke det samme som at delingstillatelse vil bli gitt. Deling av eiendom er et søknadspliktig tiltak jfr plan- og bygningslovens § 20-1m, og i dette tilfellet også en dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jfr plan- og bygningslovens § 19-2.

En søknad kan ha to utfall; en tillatelse eller et avslag. Slik det her tyder, har det helt fra starten av planlegginga av hytta vært til hensikt at hytta skulle stå på egen tomt. Etter at byggetillatelsen var gitt, skulle det derfor vært levert en delingssøknad som skulle vært ferdigbehandlet **før** det ble iverksatt bestilling av materialer og inngåelse av kontrakter for oppføring av hytta.

Hadde det vært søkt om deling (som også hadde innbefattet en høringsrunde) slik det sto i brevet fra grunneieren, hadde det **ikke** vært gitt delingstillatelse i og med at dette er et området i kommuneplanen hvor det er byggeforbud. Byggetillatelse ble gitt på feil grunnlag og kommunen trakk byggetillatelsen tilbake. Da vedtaket ble påklaget valgte driftsutvalget likevel å gi byggetillatelse og flyttet plasseringa av hytta i samråd med søkerne. Dispensasjonen fra kommuneplanens arealdel ble aldri behandlet. Da byggetillatelsen ble trukket tilbake, var bestilling av hytte allerede iverksatt, **uten** at delingssøknad var sendt inn. Delingssøknaden er

først mottatt 20.01.15 og det er her påført at det søkes om tomt rundt eksisterende hytte. Kommunen har ikke mottatt ferdigattest på bygget og har derfor ikke opplysninger om og evt når den er ferdigstilt.

I en delingssøknad er familiær tilknytning til en eiendom aldri et moment som skal vektlegges. En fradelt tomt vil bli fritt omsettelig. Selv om det tinglyses at eier av grunneiendommen eller nærmeste familie skal ha forkjøpsrett ved eventuelt salg, er dette økonomisk betinget. Hvis verdien/salgssummen av hytta på det eventuelle salgstidspunktet er så pass høg at ingen av den nærmeste familie har midler til å kjøpe hytta, vil forkjøpsretten ikke gjelde, og eiendommen vil da være fritt omsettelig på det åpne markedet. Søkerne har hele tiden vektlagt den familiære tilknytningen til eiendommen, og det å ha en hytte der for å opprettholde dette, er viktig. Men igjen, det skulle vært søkt om delingstillatelse **før** bygginga ble iverksatt for å sikre at hytta kom på egen tomt, og det var også det som det ble meldt inn fra daværende grunneier.

Det er feil i Fylkesmannens høringsuttalelse at den bygde hytta benyttes av grunneier. I kommunens høringsbrev som ble sendt ut, sto det at det var grunneier datter og svigersønn som var byggherre. Dette er mindre vesentlig i denne sammenhengen. Poenget er at hytta brukes av noen som har familiær tilknytning til grunneier og som har tilknytning til eiendommen og området.

Hvis tomta blir fradelt, blir den som tidligere nevnt, fritt omsettelig, og personer uten tilknytning til området kan bli eier av tomta. Dette kan skape konflikter med hensyn til privatisering av området og sauebeitinga som er i området. I kommuneplanens arealdel er område avsatt til friluftsområde med byggeforbud, nettopp med tanke på allmennhetens bruk. Personer uten tilknytning til område har ikke den bakenforliggende historikken i bruken av området, hverken når det gjelder allmenn bruk eller beitebruk, og det er i den sammenhengen at konflikter **kan** oppstå som setter begrensninger i bruken av området.

Når det er snakk om bebyggelse i denne sammenhengen, er det ment bebyggelse til bolig- og fritidsbruk. Ikke så langt fra den oppførte hytta står en sjøbu og klager mener da at området ikke er ubebygd. En sjøbu skal brukes i fiske- og sjøbruksammenheng og er dermed innenfor formålet landbruk, natur, friluftsliv og reindrift (LNFR). En sjøbu er heller ikke ment til overnatting.

Oppsummert kan vi ikke se at det er kommet fram nye momenter i klagen som er vesentlig for at driftsutvalgets vedtak av 08.09.15 skal gjøres om.

Til opplysning for både politisk utvalg og klager:
Hvis driftsutvalgets vedtak fra 08.09.15 blir opprettholdt, vil saken bli sendt til Fylkesmannen i Troms for endelig avgjørelse. Hvis klagen blir imøtekommet, og vedtak av 08.09.15 blir endret, har Fylkesmannen i Troms klagerett på vedtaket.

Saksutredning og vedtak, behandlet i driftsutvalget den 08.09.15:

Vedtak i driftsutvalget 08.09.15:

Nordreisa kommune avslår søknad om deling av en bebygde hyttetomt på ca 500 m2 fra gnr 1/3 i Nordreisa kommune.

- Deling avslås jf. jordlovens § 12, matrikkellovens § 6, plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1.
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jf. plan- og bygningslovens § 19-2 avslås.

Begrunnelse:
Det er en del sau fra nærliggende gårder på sommerbeite i området. Det er ikke positivt at det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område. På sikt kan evt nye eiere uten tilknytning til området, føre til konflikter som hindrer beitebruken i området og dette kan igjen føre til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket i området.

Ved en dispensasjon fra kommuneplanen må det grunngis at landbruks- natur og friluftsinteressene blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket. Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område kunne øke. Dette kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel i området. I tillegg må fordelene med en dispensasjon være klart større enn ulempene. Det er uheldig med dispensasjon fra en forholdsvis nylig vedtatt plan som i utgangspunktet har videreført byggeforbudet i området.

Det er heller ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg til eget bruk, og deretter søker om fradeling. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.
Det konkluderes derfor med at ulempene ved en dispensasjon samlet sett er større enn fordelene og dispensasjon fra kommuneplanens arealdel avslås.

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune avslår søknad om deling av en bebygde hyttetomt på ca 500 m^2 fra gnr 1/3 i Nordreisa kommune.

- Deling avslås jf. jordlovens § 12, matrikkellovens § 6, plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1.
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jf. plan- og bygningslovens § 19-2 avslås.

Begrunnelse:
Det er en del sau fra nærliggende gårder på sommerbeite i området. Det er ikke positivt at det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område. På sikt kan evt nye eiere uten tilknytning til området, føre til konflikter som hindrer beitebruken i området og dette kan igjen føre til drifts- og miljømessige ulemper for landbruket i området.

Ved en dispensasjon fra kommuneplanen må det grunngis at landbruks- natur og friluftsinteressene blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket. Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område kunne øke. Dette kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel i området. I tillegg må fordelene med en dispensasjon være klart større enn ulempene. Det er uheldig med dispensasjon fra en forholdsvis nylig vedtatt plan som i utgangspunktet har videreført byggeforbudet i området.

Det er heller ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg til eget bruk, og deretter søker om fradeling. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.

Det konkluderes derfor med at ulempene ved en dispensasjon samlet sett er større enn fordelene og dispensasjon fra kommuneplanens arealdel avslås.

Saksopplysninger til driftsutvalget 08.09.15

Søker: Annfrid Birkelund Hansen, Storvikveien 509, 9151 Storslett
Erverver: Kjetil og Maria Hansen, Olderskogen 5, 9151 Storslett

Eiendommen ligger på Stornes, om lag 21 km fra Storslett sentrum. Parsellen som søkes fradelt er bebygd med hytte. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 1, bnr 3 et totalareal på 345,1 daa. Av dette er 33,1 daa fulldyrka jord, 5,3 daa overflatedyrka jord, 0,3 daa skog på middels bonitet, 36 daa uproduktiv skog, 10,2 daa myr og resten jorddekt- og skrinn fastmark.
Begrunnelse for søknaden er å få en tomt på ca 500 m^2 rundt eksisterende hytte.

Planstatus
I kommuneplanen for arealdel (2014-2026) ligger den omsøkte tomta i et friområde. For å kunne godkjenne søknaden er det derfor nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*
Før det gjøres vedtak skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Det er ikke framsatt særlige grunner for dispensasjonen.

Bakgrunn i saken:
Den omsøkte tomta ligger på Storneshamn i Storvik og er bebygd.
I kommuneplanens arealdel (2014-2026) er Storneshamn, som ligger på gnr 1, bnr 3, avsatt til friområde med byggeforbud. I forrige arealplan (2002-2012) hadde arealet det samme formålet.

05.03.13 ble det søkt om byggetillatelse for en hytte på omsøkte tomt, og byggetillatelse ble gitt administrativt. Byggeforbudet i friområdet ble i den forbindelsen oversett og den gitte byggetillatelsen ble opphevet av driftsutvalget i vedtaket 25.04.13. Da hadde hyttebyggerne allerede igangsatt produksjon av hytta og vedtaket ble påklaget. Den 22.05.13 ble klagebehandlingen av tilbaketrekkingen av byggetillatelsen behandlet. I innstilling til vedtak ble det fremmet forslag om at klagen ikke ble tatt til følge og at dispensasjon fra planen ikke skulle gis. Tomta ble befart av driftsutvalget og plasseringa av hytta ble flyttet med begrunnelse om at hytta blir til liten sjenanse for allmennheten. Opphevingsvedtaket av byggetillatelsen ble trukket 22.05.13 uten av dispensasjonen ble behandlet særskilt.

Den oppførte hytta på Storneshavn er plassert omtrent ytterst på Storneshalvøya, og ca 100 m fra sjøen både mot øst og vest. Storneshavn er et av de mest populære friluftsområdene som har vært fri for bebyggelse. Grunneier fikk i 2008 tilskudd til spesielle miljøtiltak for å rydde småskog slik at ikke vegetasjon skulle overta arealene som blir mye brukt til rekreasjon og friluftsliv.

Det er en rekke kulturminner på Stornes, både av nyere og eldre dato. Før byggesøknaden ble igangsatt var grunneier i kontakt med kulturminnemyndighetene som befarte området. I brev fra Troms fylkeskommune sto det: «Sammen med ruinene etter handelsstedet er Storneshamn et verdifullt kulturmiljø fra nyere tid. Andre steder på Stornes finnes førhistoriske kulturminner.

Samlet sett utgjør derfor Stornes et flott kulturmiljø med stor tidsdybde, som forsterkes av det vakre landskapet kulturminnene er del av.» Sametinget var enige med fylkeskommunens vurdering av området som et kulturmiljø av stor verdi.

Hytta er bygd og plassert lengst mulig fra sjøen og antakelig slik at både allmennheten og hytteboerne sjeneres minst mulig av hverandre. I forkant av byggingen ble det fastslått hvor kulturminnene er og det er også antakelig tatt hensyn til.

I klagen fra grunneier og hyttebygger (datter og svigersønn av grunneier) som kommunen mottok i forbindelse med byggesaken, ble det blant annet framhevet at det var viktig både for byggherre og grunneier at det ble satt opp en hytte som var tilknyttet familien.
Denne oppførte hytta søkes nå fradelt på egen tomt. En selvstendig tomt vil være fritt omsettelig og med tiden kan det bli andre eiere enn de som har familiære forbindelser til området.

Det er ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg til eget bruk, og deretter søker om fradeling. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.

Saken ble sendt til høring den 26.05.15 til følgende instanser:

Fylkesmannen i Finnmark, Reindriftsavd. Vest-Finnmark	Bredbuktsveien 50b	KAUTOKEINO
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	TROMSØ
Reinbeitedistrikt 36 Cohkolat	v/Johan Aslag Logje, Mattaluoppal	KAUTOKEINO

Høringsuttalelser:

Fra Fylkesmannen i Troms, datert 08.06.15:
«Vi viser til kommunens brev av 26. mai i år, hvor vi inviteres til å gi uttalelse til søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

I tillegg til de opplysninger som kommer fram i kommunens brev, har vi konferert med Skog og landskap sine gårdskart, NGU sine løsmassekart og skredkart, Miljødirektoratets Naturbase, samt skråbilder og flyfoto fra området.

Eiendommen ligger i et friluftsområde i kommuneplanens arealdel. Tiltaket er derfor avhengig av dispensasjon fra plansituasjonen. I plan og bygningsloven § 19-2 heter det at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Fylkesmannens merknader
Det er søkt om fradeling av hytte som ble oppført i 2013. Parsellen ligger på Stornes, om lag 21 km fra Storslett. Storneset er et populært friluftsområde med byggeforbud, som fram til 2013 var fri for bebyggelse. Kommunen ga da byggetillatelse for oppføring av hytte, uten at tiltaket ble sendt på høring til Fylkesmannen i Troms.

Naturtypen Naturbeitemark på Storneset
Det er kartlagt 8 naturbeitemarker i Nordreisa med beskrivelser i Naturbase. De to største naturbeitemarkene i kommunen ligger begge på Storneset (Reasnjarga), den største er Falla, helt i nordøst på 280 daa og den nest største er Storneshamn på 230 daa. Deretter kommer "Øyra-nedre del" som ligger rett nord for Straumfjordnes, øst for Straumfjorden på 97 dekar.

Alle er gitt verdi B viktig, og ingen har veldig stor artsrikdom, men har verdi på grunn av størrelsen og en viss artsrikdom.

Lokaliteten Straumfjordnes er ikke spesielt artsrik, men beites fortsatt i 2009 da området ble registrert og er dermed sannsynligvis i god hevd også i dag. Lokaliteten har et stort areal som gir verdi. At området er avsatt til friområde i kommuneplan skulle tilsi at lokaliteten kunne bevares mot bebyggelse. Det er ikke ønskelig med nedbygging av naturbeitemarka.

Landskapsmessig synes området å ha verdi. Det kan på skråfoto ses strandlinjer i nordøst. Disse kan være i skjellsand eller finsand under lyngdekke. I dag nyttes hytten av eier av hovedbruket. Dette var også bakgrunnen da tillatelse ble gitt. Eier har derfor full kontroll med bruken.

Slik vi ser det bør kommunen ha for øye at parsellen ligger i et område hvor kommunen selv har nedlagt et byggeforbud av hensyn til allmennhetens bruk. Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område vil også kunne øke. Dette bør unngås.

Vi anbefaler Nordreisa kommune å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Dersom kommunen kommer til at allmennhetens interesser blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket, ber vi om at dette begrunnes. Om ikke vil vi vurdere å påklage et vedtak hvor søknaden innvilges. Vi ber derfor om å få tilsendt avgjørelsen i saken når denne foreligger.»

Vurderinger i forhold til jordloven:

I jordlovens § 1 står det: *Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.*

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

I jordlovens § 12 står det: *Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Det same gjeld forpakting, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren). Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige.*

Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysing, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Eiendommen er ikke selvstendig drift etter at geitedrifta ble lagt ned i 2000. 31 daa høstes av et sauebruk i nærheten. Det er en del sau fra nærliggende gårder på sommerbeite i området. Den omsøkte tomta ligger på areal som er definert som jorddekt fastmark og en evt fradeling av hyttetomta har ikke konsekvenser for jordbruket i eiendommen og i området da den omsøkte tomta ligger ca 700 m unna i luftlinje og på ikke dyrkbar mark. Det er derimot ikke positivt at

det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område. Evt nye eiere uten tilknytning til området og som ikke kjenner de lokale forholdene, kan føre til konflikter som hindrer beitebruken i området og som kommer inn under punktet drifts- og miljømessige ulemper for landbruket i området.

Vurderinger i forhold til plan- og bygningsloven

Friluftsinteressene, kulturminner og dispensasjon

Oppsummert kan det se ut som at den eksisterende hytta ikke er til hinder for allmennhetens ferdsel eller kulturminnemiljøet i området. Opprettelsen av en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et området som i kommuneplanens arealdel er avsatt til friområde er ikke å anbefale. Det er også en uheldig utvikling at man først bygger, for så å søke fradeling. Hvis det er mening at en hytte skal stå på egen tomt, bør delingssøknaden komme først. Dette er et moment som vil være svært presedensskapende for tilsvarende saker senere.

Avkjørsel/adkomst

Ved en eventuell fradeling må ny eier av omsøkt parsell søke Statens vegvesen om utvidet bruk av eksisterende avkjørsel fra FV 355. Det må også da sikres at tomta får tinglyst vegrett/adkomst over eiendommen gnr 1, bnr 3 som sikrer adkomst til omsøkt parsell.

Miljø

Ved opprettelse av eiendom til bygningsformål til mennesker og dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann og at bortføring av vann og avløpsvann må være sikret i samsvar med forurensningsloven. I byggesaken ble det i klagen sagt at skal det ikke være innlagt vann eller kloakk, det skal heller ikke tilknyttes kraftnettet, men brukes solcelle. I og med at hytta allerede er bygd, antar vi at dette er gjort forsvarlig.

Reindrift

Reindriftsinteressene vil trolig ikke bli berørt av denne fradelingen fordi tomten allerede er bebygd og de har heller ikke kommet med tilbakemeldinger i høringsprosessen.

Risikovurdering

Hytta er bygd og all risiko forbundet til plasseringa skal være undersøkte i prosessen med byggesøknaden.

Naturmangfoldet:

Fylkesmannens uttalelse i saken gikk hovedsakelig til vurdering av hvorfor området er avsatt til friområde og i den sammenhengen er naturmangfoldloven vurdert.

Samlet vurdering

Det søkes om fradeling av hytte som er bebygd i område som i kommuneplanens arealdel er avsatt som friområde og hvor det er, og har vært, byggeforbud. Byggetillatelse ble gitt uten at dispensasjon fra planen ble behandlet.

Før det gjøres vedtak om deling og dispensasjon fra LNFR-område skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg.

Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

Fylkesmannen i Troms mener at kommunen bør for øye at parsellen ligger i et område hvor kommunen selv har nedlagt et byggeforbud av hensyn til allmennhetens bruk. Blir parsellen fradelt og opprettet som en selvstendig hyttetomt, vil preget av privatisering av område vil også kunne øke. Dette bør unngås.

Fylkesmannen anbefaler Nordreisa kommune å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Dersom kommunen kommer til at allmennhetens interesser blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket, ber de om at dette begrunnes.

Det er ifølge bestemmelsen **to vilkår som må være oppfylt** for at dispensasjon skal kunne innvilges. Det første vilkåret er at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, ikke blir *«vesentlig tilsidesatt».* Ordlyden tilsier at ulemper eller skadevirkninger ved dispensasjonen ikke må være betydelige sett i forhold til hensynene loven eller bestemmelsen det dispenseres fra, er ment å ivareta.

Det andre vilkåret som må være oppfylt for at dispensasjon skal være aktuelt, er at fordelene ved å gi dispensasjon er *"klart større"* enn ulempene etter en samlet vurdering. I dette vilkåret ligger det at det må foreligge en vesentlig/betydelig overvekt av hensyn som taler for dispensasjon i forhold til hensyn som taler mot dispensasjon.

Det er heller ikke heldig at det dannes en praksis der man først fører opp bygg til eget bruk, og deretter søker om fradeling. Dette er forhold som kan skape presedens og det vil bli vanskelig å oppfylle kravet om likebehandling i senere saker.

Samlet sett kan vi ikke se at det er en overvekt av hensyn som taler for at dispensasjon kan gis.

Annfrid Birkelund Hansen
Storvikveien 509
9151 STORSLETT

Dato:28/9 2015

Nordreisa Kommune
V/Driftsutvalget

Klage på vedtak 2015/546-6

Klage på vedtak om fradeling av eiendom g.nr1/b.nr3

I vedtak 2015/546-6 ble fradeling avslått. Vi kan ikke se at dette kan være et riktig vedtak.

Vi mener fortsatt at det er viktig med familiær tilknytning til stedet som var en av grunnene til oppføringen, men vi vet også at før eller siden vil det komme til et arveoppgjør /om grunneiendommen og som konsekvens av kan den kanskje bli solgt. Da vil det plutselig kunne bli mye vanskeligere med adkomst til hytta og kanskje bli konflikt med ny eier av grunneiendom om rettighetene til hytta siden den ikke har eget gårds og bruksnummer. Grunnen til at parsellen ønskes fradelt er ikke med tanke på videresalg men at det sikres at nåværende eier kan bruke den sånn som den brukes nå.
Når det gjelder evt. videresalg er det tenkt tinglyst at grunneiendom har forkjøpsrett.

I begrunnelsen fra kommunen går det fram at det ikke er heldig at det dannes en praksis der det først bygges for så å søke om fradeling.
Meg bekjent er det ikke noe pålegg om at det må fradeles eiendom før bygging, så jeg kan ikke se at dette er et problem all den tid bygget ble lovlig oppført med tillatelse fra kommunen.
Det ble i forbindelse med byggesøknaden lagt ved et dokument fra grunneier hvor det ble gitt tillatelse til å oppføre bygg på sin eiendom, og hvor fradeling skulle foregå i etterkant av byggesaksbehandlingen. Dette var en forutsetning fra kommunen for å få byggetillatelse. Kommunen visste med andre ord allerede før det ble gitt byggetillatelse at det var tenkt fradelt på et senere tidspunkt.

Det går også fram fra rådmannens innstilling at «Det er ikke positivt at det blir fradelt en selvstendig og fritt omsettelig tomt i et ellers ubebygd område»
Området er ikke ubebygd. Det står en sjøbu 60-70 meter fra det området som tenkes fradelt.

Når det gjelder sommerbeite i området, så vil i så fall en evt. ny eier bare kunne sette gjerde rundt parsellen som er fradelt. Området er såpass lite at vil ha marginal innvirkning på beitearealet. Dessuten vil et gjerde ha såpass negativ innvirkning for blant annet utsikten fra hytta at det er mer til hinder for eier enn for sauene som beiter der.

Angående «privatiseringen av området» så er det vel egentlig uvesentlig for allmennheten hvem som eier det så lenge det kan brukes fritt. Vi har ikke merket noen nedgang i bruken av

området etter oppføringen av hytta - dette fordi at hytta er plassert såpass langt vekk fra de plassene som allmennheten benytter.

I avsnittet «Fylkesmannens merknader» under høringsuttalelser som fulgte med meldingen om vedtak framkommer det at: «i dag nyttes hytta som er nybygd av eier av hovedbruket». Dette er feil, det var aldri grunneier som skulle benytte hytten. Byggetillatelsen ble gitt til livsarving til hovedbruket og benyttes av denne med familie.

Med hilsen

Annfrid Birkelund Hansen

Vedlegg kopi av skriv som lå ved byggesøknaden

Bjørnar Johansen
Storvik
9151 STORLETT

Dato: 12.12.2012

Kjetil og Hanne Marita Hansen
Olderskogen 5
9151 STORSLETT

VEDR. BYGGESAKSBEHANDLING AV HYTTEOPPFØRING PÅ G.NR/B.NR 1/3

For at ikke en fradelings sak skal forhindre framdriften av byggesaksbehandling for hytte. Bekreftes det at fradeling av parsell til hytteformål på G.nr 1 B.nr 3 vil foregå i etterkant av byggesaksbehandling.

Med hilsen

Bjørnar Johansen

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/1584-5
Arkiv: 1942/29/27

Saksbehandler: May Halonen
Dato: 22.12.2015

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
6/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Søknad om deling gnr 1942/29/27

Henvisning til lovverk:
Jordloven §§ 9 og 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 1-8, 19-2, 20-1, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1

Vedlegg
1 Rekvisisjon av oppmålingsforretning gnr 1942/29/27
2 Kart
3 Deling/endring tilleggsareal gnr 1942/29/27

Rådmannens innstilling

1. Nordreisa kommune godkjenner fradeling av inntil 1000 m^2 lavbonitets skog fra gnr 29, bnr 27 som tilleggsareal til gnr 29, bnr 101 til fritidsformål i Nordreisa kommune.

- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra delings- og byggeforbudet i 100 meters beltet til Reisaelva godkjennes jfr plan- og bygningsloven § 1-8
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Det settes følgende vilkår:

- Tilleggsarealet skal sammenføyes med gnr 29, bnr 101 og tilsammen ikke overstige 2000 m2.
- Byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Hvis det skal legges inn vann og septikanlegg på det søkes om utslippstillatelse.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.

- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

2. Nordreisa kommune gir ikke dispensasjon fra plan og bygningslovens § 1-8 vedrørende den omsøkte delingen av tilleggsarealet fra gnr 29, bnr 27 til gnr 29, bnr 106 i Nordreisa slik som omsøkt og avmerket på søknadskartet.
    - Avslaget begrunnes med at delingen kan være til hinder for den allemannsretten og den frie ferdselen langs elva for fiskere og andre ferdende.

3. Nordreisa kommune godkjenner fradeling av inntil 1200 m^2 tidligere innmarksbeite fra gnr 29, bnr 27 som tilleggsareal til gnr 29, bnr 106 til fritidsformål i Nordreisa kommune. Det godkjente arealet er avmerket på vedlegg 3.
- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra delings- og byggeforbudet i 100 meters beltet til Reisaelva godkjennes jfr plan- og bygningsloven § 1-8
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Det settes følgende vilkår:
- Tilleggsarealet skal sammenføyes med gnr 29, bnr 106.
- Ved oppmåling av det godkjente tilleggsarealet må det sikres at det holdes en åpen passasje på 5-10 meter mellom gnr 29, bnr 106 og Reisaelva
- Det kan ikke føres opp bygg nærmere elva enn det er pr i dag. Andre byggetiltak kan heller ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning etter lov om eigedomsregistrering § 6 innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om eigedomsregistrering.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at de godkjente delingene trolig ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø. Allmennhetens rett til friluftsliv i området og fri ferdsel langs elva ivaretas med at det opprettholdes en passasje mellom Reisaelva og tilleggsarealet til den bebygde tomta.

Delingstillatelsene er vurdert i forhold til formål og forvaltningsmål i Naturmangfoldloven og tiltaket har ingen innvirkning på prinsippene som skal vurderes i §§ 8-12. Fradelingene har lite å si for ressursgrunnlaget på eiendommen.

Saksopplysninger

I søknad fra 05.06.2015 søkes det om fradeling av tilleggsareal fra gnr 29, bnr 27 i Reisadalen til to hyttetomter, den ene bebygd og den andre ubebygd.

Søkere/grunneiere: Linda P. og Morten Mo Vik, Jan Mayenv 16., 9013 Tromsø

Eiendommen ligger i Reisadalen om lag 36 km fra Storslett sentrum, rett nord for Svartfoss bru og grenser til Reisaelva. Det søkes fradelt tilleggsareal til to allerede fradelte hyttetomter.

Den ene tomta, gnr 29, bnr 106 er bebygd med en hytte som ble oppført i 2011/2012 etter at den gamle fritidsboligen ble revet. Denne tomta er på 1106 m^2 og det omsøkte tilleggsarealet er i søknaden oppgitt til å være ca 1200 m^2. Oppmålt på kart utgjør det avmerkede tilleggsarealet omlag 1500 m^2 og grenser helt til Reisaelva og naboeiendommene gnr 29/1 og gnr 29/63.

Den andre tomta, gnr 29, bnr 101 er ubebygd, men også fradelt til fritidsformål. Denne tomta er på 938 m^2 og det omsøkte tilleggsarealet er i søknaden oppgitt å være ca 900 m^2. Oppmålt på kart utgjør det avmerkede tilleggsarealet omlag 980 m^2.

Arealet består av blandingsskog på middels bonitet. I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 29, bnr 27 et totalareal på 22,1 daa. Av dette er 10,3 daa definert som innmarksbeite, 4,8 daa skog på middels bonitet, 6,9 daa uproduktiv skog og 0,1 daa annet areal.

Det er i søknaden opplyst at formålet med fradelingen er å øke verdiene av tomtene for arv eller salg, og at større tomter vil gi følelsen av å ha mer natur rundt seg. Adkomst til elva er sikret ved trasé mellom tomtene.

Planstatus

De omsøkte parsellene er i kommuneplanen definert som LNFR, landbruk, natur, frilufts- eller reindriftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2. Tilleggsarealene til parsellene ligger innenfor 100 metersonen til Reisaelva og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8.

I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*

Før det gjøres vedtak skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg.
Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

I plan og bygningsloven § 1-8. - *Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag – heter det: I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.*

Tiltaket er innenfor 100 meters sonen til Reisavassdraget som er et verna vassdrag. Iflg vannressursloven kap 5 skal praksisen av tiltak rundt verna vassdrag være strengt. Saken sendes derfor også for høring til Norges vassdrags- og energidirektorat som er faginstansen for slike saker.

Høringer:
Saken ble sendt til høring den 14.09.15 til Fylkesmannen i Troms og NVE.
NVE har i brev av 12.10.15 svart:
Vi viser til oversendesøknad om fradeling. Det kan se ut som om fradelingen ikke medfører ny bebyggelse men er et ledd i en mulig salgsprosess.
Vi mener det er viktig at det opprettholdes en avstand til vassdraget. Reisavassdraget er et verna vassdrag og praksisen rundt dette vassdraget bør derfor å være streng, jf. rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag og særbestemmelsene for verna vassdrag i vannressurslovens kap. 5. Vi mener også at private tiltak i vassdraget og den vassdragsnære sonen øker privatiseringen og det er ønskelig at dette reguleres i saken.
En fradeling må også ivareta at det ikke bygges fareutsatt i fremtiden jf. PBL § 28-1. Vi minner derfor om at faremomenter skal være vurdert og tatt hensyn til ved vurdering av dele- og byggetillatelser.

Faglige vurderinger:
Vurdering i forhold til jordloven og landbruket:
I jordlovens § 1 står det: *Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.*

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

I jordlovens § 12 står det: *Deling av eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk må godkjennast av departementet. Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket.*

Eiendommen er liten og har ikke ressurser til egen drift. Det er mer enn 25 år siden det har vært drift av arealene. I en avstand fra eiendommen på en mil oppover og nedover Reisadalen er det nå kun to sauebruk og et melkebruk igjen og disse har ikke mangel på beitearealer. Vi kan derfor ikke se at en evt fradeling av tilleggsarealene har konsekvenser for landbruket i området.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1, 27-1, 2 og 4, samt 28-1 skal ikke ny grunneiendom opprettes som kommer i strid med denne loven, hvor det ikke er forsvarlig adgang til trygg og tilstrekkelig drikkevann, slokkevann og mulighet for bortføring av avløpsvann. Det må være mulighet for lovlig og sikker adkomst, samt sikkerhet for farer og ulemper som følge av natur eller miljøforhold.

Vann, avløp og avkjørsel:

Søknaden gjelder fradeling av tilleggsareal til allerede fradelte tomter. Det er derfor ikke relevant å gjøre vurderinger innenfor disse feltene.

Kulturminner og kulturlandskap
Vi henviser til vilkår satt i tidligere delingssaker da disse to tomtene ble fradelt. Det er ikke relevant og gjøre nye vurderinger i forhold til denne søknaden.

Reindrift
Reindriftsinteressene vil ikke bli berørt av denne fradelingen siden dette gjelder tilleggsarealer til allerede fradelte tomter.

Risikovurdering
Det omsøkte bebygde arealet ligger helt inntil Reisaelva og elva renner her i en rett strekning. Det er i svinger det er fare for at flomvann tar løsmasser. Det er tidligere opplyst at elvebakken ligger et stykke over høyeste flomvannstand i dette området. I søknaden sies det også at utvidelsen av tomta ikke skal føre til økt bebygd areal, kun «mer natur» rundt seg. Det er viktig at det ikke bygges nærmere elva enn det allerede er akkurat her, i og med at en eventuell storflom kan gå over bredden og skade bebyggelse.

Friluftsinteressene og dispensasjon
De omsøkte tomtene ligger i LNFR-område og deling av omsøkte tilleggstomter til fritidsformål medfører dispensasjon fra kommuneplanens arealdel jfr plan- og bygningslovens § 19-2. Begge de omsøkte tilleggsarealene er også innenfor 100 meter fra Reisaelva og delingen medfører også dispensasjon fra plan- og bygningslovens § 1-8.

Jfr plan og bygningsloven § 1-8 er det forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag fordi det innenfor 100-meters beltet skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Tiltak er både deling og bygging og evt annet.

Begge tomtene og de omsøkte tilleggsarealene ligger innenfor 80 m fra Reisaelva. Da gnr 29, brn 106 (den bebygde som ligger nærmest elva) ble godkjent fradelt i 2012, var det med i vurderingene at delingen antakelig ikke ville være til hinder for allmennheten i og med at tomtegrensen ble omlag 15-20 m fra elva.

Denne søknaden går ut på at gnr 29, bnr 106 ønskes utvidet helt til elvebredden. Vi antar at det kan være en del fiskere i området og det bør derfor være en passasje mellom utvidelsen av gnr 29/106 og elva slik at den frie ferdselen opprettholdes. Det er en trasé mellom bnr 106 og bnr 101, men den ligger i en bakkehelling og det er lite naturlig og kanskje mer sjenerende at folk går mellom disse tomtene enn at de går langs elva som er mest naturlig for fiskere og andre ferdende.

Vi mener derfor at den omsøkte tilleggsparsellen til bnr 106 bør trekkes minst 5-8 meter fra elvebredden slik at det fortsatt er fri ferdsel langs elva. Ferdsel langs elva må heller ikke forhindres ved at f.eks det settes opp gjerder. Oppmålt er det avmerkede tilleggsarealet på kartet som fulgte søknaden ca 1500 $m^{2,}$ selv om det i søknaden er oppgitt til 1200 m^2. Når tilleggsarealet reduseres som omtalt, ser det ut til at arealet blir ca 1200 m^2. Dette må tilpasses når oppmåling gjøres.

Iflg Vannressursloven og forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag er delingen av de omsøkte tilleggsarealene innenfor vannstrengen til Reisavassdraget. Som nevnt er bebyggelsen på gnr 29, bnr 106 er i dag ca 15-20 meter fra elvebredden. Det omsøkte tilleggsarealet søkes utvidet helt til elvebredden. Også med hensyn til vannressursloven

anbefaler vi at det omsøkte tilleggsarealet til gnr 29, bnr 106 ikke går helt til elvebredden, men at det holdes åpen en passasje mellom tomta og elva på ca 5-8 meter alt etter hvordan terrenget er, og at settes som krav om at det ikke bygges nærmere elva enn det er pr i dag. Dette både pga både eventuelle flomskader på bebyggelse og allmennhetens ferdsel.

Utover den frie ferdselen og fare for flomskade ser vi ingen andre konflikter i forhold til utvidelse av tomtene.

Vurderinger i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak som berører natur må vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldlovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det: *Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype.*
Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at når natur er berørt skal formålet og forvaltningsmålet i denne loven vurderes. Reglene for bærekraftig bruk og vern av naturen skal være førende. Prinsippene i §§ 8 – 12 skal vurderes vedrørende naturmangfold, dvs biologisk mangfold, landskap og geologi, og vurderingene skal framgå i framstillingen av saken.

Området er søkt opp i Artsdatabanken som er en nasjonal kunnskapskilde for biologisk mangfold og på miljostatus.no. Det er på den omsøkte parsellen eller i området ikke gjort funn av rødlistearter i kategoriene sårbar, nær truet, sterkt truet eller kritisk truet. Det er heller ikke registrert sårbare naturtyper i området.

Ut ifra de prinsippene som skal vurderes kan vi ikke se at det omsøkte parsellen kommer i konflikt med hovedformålet i det som naturmangfoldloven skal verne om.

Oppsummering
De omsøkte tilleggsarealene er i kommuneplanen definert som landbruk, natur-, friluft- og reindriftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra Plan- og bygningsloven § 19-2. Parsellene er også innenfor 100-beltet til Reisaelva og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningslovens § 1-8.

Etter en samlet vurdering oppsummerer kommunen med at de omsøkte arealene trolig ikke vil føre til konsekvenser for naturmangfoldet, kulturlandskapet eller reindrifta. Det søkes om tilleggsareal til to tomter, den ene bebygd og den andre ubebygd. Hvis delingen blir godkjent vil tillatelsen endres i forhold til det omsøkte slik at tomta nærmest elva reduseres slik at den frie ferdselen opprettholdes langs elva for fiskere og andre ferdende. Det må heller ikke settes opp gjerder slik at ferdselen hindres. Tilleggsarealet på den ubebygde tomta vil stort sett ikke komme nærmere elva og er derfor mindre vesentlig. Samlet sett kan vi ikke se at ulempene er

større enn fordelene med hensyn til dispensasjon fra kommuneplanens arealdel så lenge den frie ferdselen opprettholdes langs elva.

SØKNAD OM DELING AV GRUNNEIENDOM

NORDREISA KOMMUNE
05 JUN 2015
SAKSNR.
LØPENR.
DOK.NR. | ARK.KODE

Søknaden/rekvisisjonen framsettes i medhold av plan- og bygningslovens § 20-1, m) - jf. Kap 20, og matrikkellovens kap 3 og 7.	Kommunens stempel og saksnummer:
Nordreisa kommune Postboks 174 9156 STORSLETT	Rekvisisjon av oppmålingsforretning: ☒ Rekvisisjon av oppmålingsforretning ved godkjenning ☐ Utsettelse av oppmålingsforretning til dato ☐ Oppretting av ny matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning Oppmålingsforretning er en gebyrbelagt tjeneste som kreves inn etterskuddsvis

1. Søknaden/rekvisisjonen gjelder følgende eiendom(mer):

Gnr.	Bnr.	Eiendomsadresse
29	27	REISADALEN 3474

2. Søknad/rekvisisjon, hovedformål/type:

Alternativ: 2, TILLEGGSAREAL

Eventuell merknad.

Alternativene er:
1. Fradeling av tomt/parsell med oppmålingsforretning
2. Fradeling av tilleggsparsell med oppmålingsforretning
3. Fradeling av anleggseiendom (volum)
4. Arealoverføring

3. Selvstendig bruksenhet eller tilleggsparsell:

Selvstendig tomt/bruksenhet: ☐ JA ☐ NEI

Tilleggsparsell til eiendommen: 29/106 29/101

Dersom svaret er NEI, angi gårds- og bruksnummer på eiendommen tilleggsarealet skal legges til

4. Hjemmelshavers navn, adresse, dato, telefon og underskrift: (flere enn 3 eiere, bruk tilleggsskjema)

Hjemmelshaver – bruk blokkbokstaver	Adresse	Postnr/-sted
LINDA P. VIK	JAN MAYENV. 16	9013 TROMSØ

Underskrift	Dato	Telefon	Merknader
Linda P. Vik	19/4-15	95812193	

Hjemmelshaver – bruk blokkbokstaver	Adresse	Postnr/-sted
MORTEN MO VIK	JAN MAYEN V. 16	9013 TROMSØ

Underskrift	Dato	Telefon	Merknader
Mort Mo Vik	19/4-15	47402001	

Hjemmelshaver – bruk blokkbokstaver	Adresse	Postnr/-sted

Underskrift	Dato	Telefon	Merknader

Eventuell kontaktperson	Adresse	Postnr/-sted	Telefon

5. Spesifiser formål, størrelse og antall parseller som søkes fradelt, tegn inn parsellen(e) på kart:

Parsell nr. (merk på kart)	Formål	Areal i m² /Volum i m³	Antall parseller	Navn og adresse på evt kjøper/fester
1.	Tilleggsareal	1200	1	
2.	Tilleggsarea	900	1	

6. Samtidig søkes om dispensasjon fra:

Alternativ: 3

Annet

Alternativer:
1. Arealbruken i kommune)plan eller kommunedelplan
2. Arealbruken i regulerings- eller bebyggelsesplan
3. Bygge- og deleforbud i 100-metersbeltet langs sjøen - § 1-8
4. Annet

6b. Begrunnelse for dispensasjon:

Angi begrunnelse her eller bruk eget ark Øke verdiene av tomtene for arv eller salg. Det vil ikke bli økt bebygd areal. Adkomst til elva sikret i trasé mellom tomter. Økt areal vil gi følelsen av å ha mer natur rundt seg.

7. Atkomst og avkjørsel:

Europa-, riks- eller fylkesveg nr: ☐	Kommunal veg ☐	Privat veg ☒	Avkjørselstillatelse gitt ☒ JA
Anlegge ny avkjørsel ☐	Utvidet bruk av eksisterende ☐	Kun gangatkomst ☐ JA	

8. Vannforsyning og avløp:

Vannforsyning tilknyttes offentlig nett: ☐ JA ☒ NEI

Beskriv vannforsyning:
Privat brønn / Septik

Avløp tilknyttes offentlig nett: ☐ JA ☒ NEI

Beskriv avløpsløsning:
Privat Septik

Hvis Nei, beskriv vann- og avløpsløsningen nærmere

9. Plass for merknader/tilleggsopplysninger:

Tilleggs areal for å øke verdien av tomten.

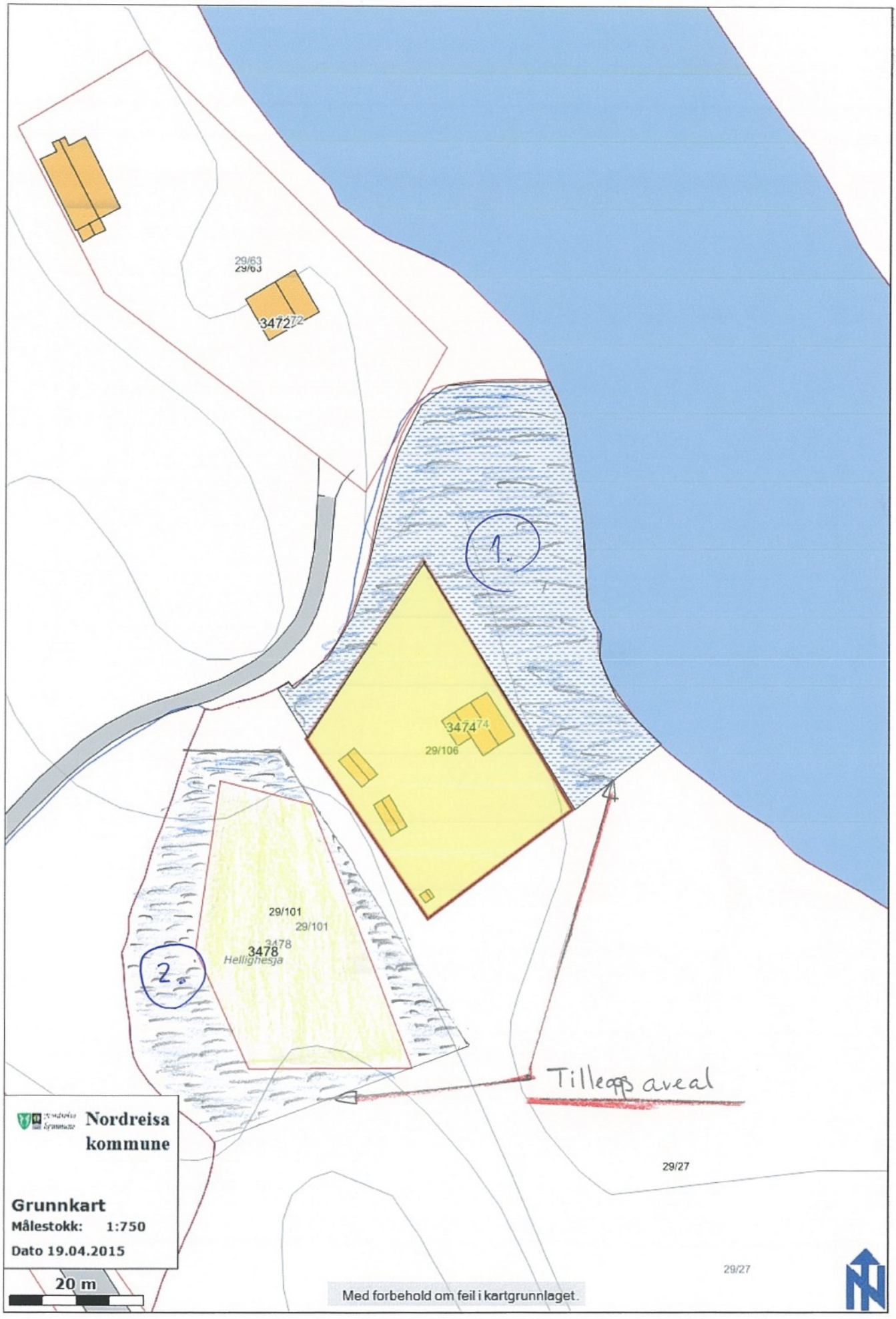
29/63
3472
1.
3474
29/106
29/101
29/101
3478
3478
Helligheşja
2.
Tilleggs areal
29/27
29/27
Nordreisa kommune
Grunnkart
Målestokk: 1:750
Dato 19.04.2015
20 m
Med forbehold om feil i kartgrunnlaget.

Deling tilleggsareal gnr 29/27

1:1000 22.12.2015

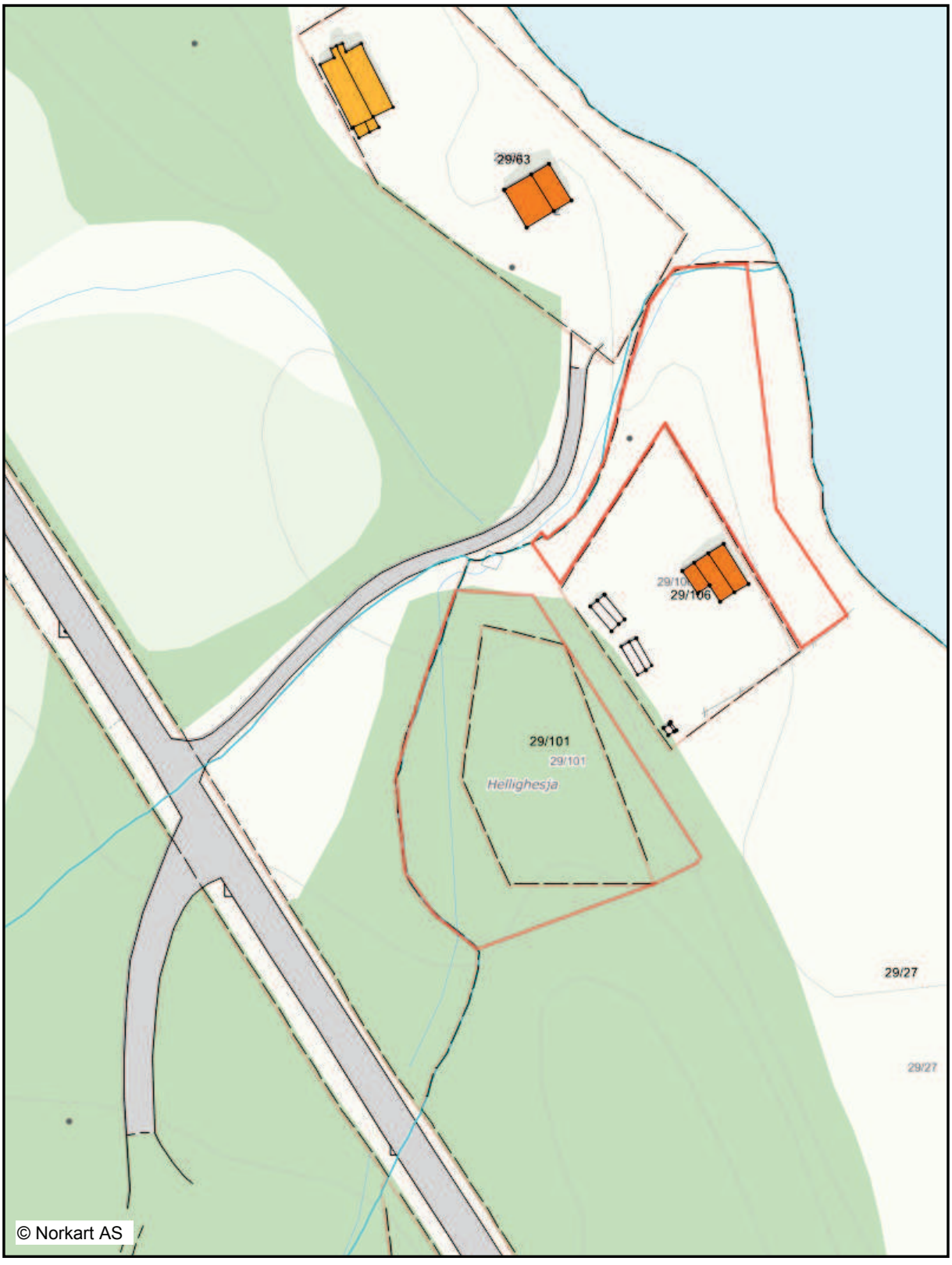

Innsjøer og vassdrag
Innsjø
Innsjøkant
Elv/Bekk
Elv/Bekk kant
Vegsituasjon
Veg
Annet vegareal
Avgrensning mot annet vegareal
Avgrensning mot avkjørsel
Autovern
Vegdekkekant
Annen samferdsel
Traktor/Kjerreveg midt på bro
Sti
Bygninger
Bygning - Boligbygg
Bygning - Andre bygg
Annen bygning
Bygning punkt
Takriss
Veranda
Bygningslinje
Taksprang
Mønelinje
Låvebru
Eiendomsinformasjon
Eiendomsgrense
Eiendomsteig
Abc
Gårds- og bruksnummer
Adresser
Abc
Matrikkeladresse

Nordreisa kommune

Arkivsaknr: 2015/2443-5
Arkiv: 1942/44/2

Saksbehandler: Dag Funderud
Dato: 06.01.2016

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/16	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	14.01.2016

Fradeling av festetomt gnr 1942/44/2

Henvisning til lovverk:
Jordloven §§ 12
Matrikkellovens § 6
Plan- og bygningsloven §§ 1-8, 19-2, 20-1, 26-1. 27-2, 27-1, 2 og 4, og 28-1.

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune godkjenner opprettelser av to bebygde festetomter på hver inntil 1000 m^2 fra eiendom gnr 44, bnr 2 i Nordreisa kommune.

Dette gjøres jfr følgende regelverk:

- Deling godkjennes jfr jordlovens § 12
- Deling godkjennes jfr matrikkellovens § 6
- Deling godkjennes jfr plan- og bygningsloven §§ 20-1-m, 26-1, 27-1, 27-2, 27-4 og 28-1
- Dispensasjon fra delings- og byggeforbudet i 100 meters beltet til Reisaelva godkjennes jfr plan- og bygningsloven § 1-8
- Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel godkjennes jfr plan- og bygningslovens 19-2.

Ved avgjørelsen er det lagt vekt på at festetomtene trolig ikke vil komme i konflikt med landbruksinteresser, natur- og kulturmiljø og friluftslivet i området siden tomtene allerede er bebygd. Delingstillatelsen er vurdert i forhold til formål og forvaltningsmål i Naturmangfoldloven og tiltaket har ingen innvirkning på prinsippene som skal vurderes i §§ 8-12. Fradelingen har lite å si for ressursgrunnlaget på eiendommen og samfunnsinteresser taler for deling.

De særlige forholdene med denne saken er at regelverket er endret siden byggetillatelsene ble gitt og dermed kan ikke eiers planer for området videreutvikles. Hyttene har stått der siden 2009 og 2011 og det har ikke vært konflikter mellom eier og den øvrige landbruksdrifta i området. Ved opprettelse av tomter skal man sikre at det ikke er fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Hyttene er bygd i område som kan være utsatt for flom og stormflo.

Men hyttene er der uansett om de står på festetomt eller ikke og dette momentet er derfor ikke vektlagt.

De omsøkte tomtene er i nærområde til Reisaelvas utløp som også er Ramsarområde. Kommunen mener at det ved tilfeldig utleie kan være større slitasje og uro i området, enn hvis det opprettes festetomter med to festere. Allmennhetens ferdsel i område skal sikres med at det settes vilkår om at det ikke skal settes opp hindringer som begrenser dette.

Det settes følgende vilkår som også må tas med i opprettelse av festekontrakter:

- Det må ikke settes hindringer som begrenser allmennhetens ferdsel i området og i strandsonen til Reisaelva.
- I opprettelse av festekontrakter må det i kontraktene være orientering om at det drives aktivt landbruk i området og fester må være forberedt på at det til tider er perioder med mer støy og lukt som naturlig hører til i slike sammenhenger.
- Eventuelle framtidige byggetiltak kan ikke igangsettes før byggesøknad er levert, søknaden er behandlet og godkjenning er gitt.
- Dersom det under arbeid i marken oppdages gjenstander eller spor etter tidligere menneskelig aktivitet i omsøkte areal, må arbeidet stanses og melding straks sendes Sametinget og Troms fylkeskommune, kulturetaten jf. kulturminnelovens § 8, 2. ledd.
- Ved eventuelt bygging skal det sikres god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og i samspill med omgivelser og stedlig byggeskikk. Det skal ikke brukes farger på tak eller vegg som skiller seg ut fra omgivelsene på en negativ måte.
- De nye festetomtene må sikres tinglyst rett til adkomst over eiendommer som blir berørt av adkomsten.
- Jfr plan- og bygningslovens § 21-9 vil tillatelse til tiltak etter § 20-1 første ledd bokstav m falle bort dersom det ikke er rekvirert oppmålingsforretning innen 3 år etter at tillatelsen ble gitt, eller dersom matrikkelføring vil være i strid med lov om matrikkelloven.

Saksopplysninger

Det søkes om festetomt for to bebygde hyttetomter på hver 1000 m^2 fra gnr 44, brn 2 i Nordreisa.

Søkere: Tor-Eivind Båtnes, Båtnesvegen 18, 9151 Storslett
Marit Leirbakk, Sentrum 1B, 9151 Storslett

Saken har vært til behandling tidligere som en ordinær delingssak i 2014-15. Søker fikk godkjent delingstillatelse i kommunen. Saken ble påklaget av Fylkesmannen i Troms og endelig avgjørelse ble gjort av Fylkesmannen i Finnmark 15.06.2015.
Søker har i møte med kommunen 29.oktober 2015 tatt opp om de 2 hyttene kan fradeles som festetomter. Søknad om dette er mottatt 6. november 2015.

Bakgrunnen for den nye henvendelsen:
Tor-Eivind Båtnes driver et gårdsbruk ca 2 km fra Storslett. Det var tidligere et sauebruk, men etter at han overtok har han satset på oppstalling av hest og hundekennel. Disse to omsøkte hyttene og videre utbyggingsplaner var hans plan for å utvikle gården ytterligere mot ei turismesatsing.

Med dette som bakgrunn søkte han i 2008 om byggetillatelse for ei utleiehytte som skulle brukes i hans tilleggsnæring til landbrukseiendommen. Delegert vedtak om byggetillatelse ble gitt 19.06.2009.
Byggetillatelse ble gitt uten at saken var sendt på høring siden tiltaket var landbruksrelatert og i tråd arealplanens LNFR-område.

I 2010 søkte han om oppføring av hytte nr 2, byggetillatelse for denne hytta ble gitt på samme måte som hytte nr 1, den 3. januar 2011. Denne saken ble heller ikke sendt på høring.
Videre ble det sendt inn søknad om oppføring av badstu sommeren 2011. Byggetillatelse ble gitt. I forbindelse med dette byggetiltaket klaget naboen og NVE ble kontaktet. NVE var på befaring høsten 2011. I etterkant av det mottok kommunen et brev fra NVE, der de påpeker de nye retningslinjene for strandsoneforvaltning som ble vedtatt i mars 2011. De påpekte at søknader i strandsonen og ved vassdrag heretter måtte sendes på høring til dem.
I etterkant av dette brevet var saksbehandler i kontakt med grunneier og sa at det kunne bli vanskelig å få byggetillatelse for videre utbygging uten at området var avklart gjennom arealplanen. Kommunen mottok ingen nye byggesøknader etter dette.

Kommunen var på det stadiet inne i sluttarbeidet med ny arealplan. Arealplanen ble sendt på førstegangs høring i juni 2013. I det forslaget hadde kommunen foreslått området langs elva som et Landbruk pluss område for at hans skulle kunne videreutvikle sitt område. Ved høringsfristens utløp hadde det kommet inn innsigelse fra sektormyndigheter, NVE og Fylkesmannen i Troms.

Kommunen hadde argumentert for området, men nådde ikke fram. Før andre gangs høring, tok kommunen kontakt med søker og spurte hvordan han stiller seg til å foreslå et nytt område 5-600 unna på hans eiendom. Etter drøftinger og forhandlinger med Fylkesmannen om det nye området, ble det godtatt og det ble fastsatt i arealplanen som ble vedtatt i mars 2014.

I etterkant kommer det fram at det nye arealet kun er aktuelt å ta i bruk hvis han får fradelt og solgt de to første hyttene. Bakgrunnen for det er todelt. Det ene er at avstanden mellom hyttene og det nye feltet er så stor at det blir uhensiktsmessig å drive. Videre vil etableringskostnadene med strøm, tilrettelegging mm bli så store at det ikke lar seg gjøre å bygge ut det nye området.
Spørsmålet som reises her er dette: Søker har forhold seg til kommunen og startet utbyggingen i tråd med det kommunen har sagt, men utbyggingen stopper opp pga innstramming i ny plan og bygningslov fra 2008 og statlige retningslinjer for strandsoneforvaltning i 2011 og i etterkant, innsigelser i arealplanprosessen.

Søknad om fradeling i etterkant er behandlet som en ordinær fradelingsak og søker fikk avslag etter at saken ble påklaget.
Det har vært reist spørsmål om at byggesøknadene for de to hyttene ikke er behandlet riktig. Kommunen har fått gjennomført en juridisk vurdering av dette og den konkluderer med at byggetillatelsene som ble gitt uten at søknadene var på høring ikke var feil siden utbyggingen var tilleggsnæring i landbruket og derved i tråd med gjeldene arealplan, men at ny Plan- og bygningslov fra 2008 og nye statlige retningslinjer for strandlinjeforvaltning av mars 2011 har gjort at hans planer for videre utbygging ikke kunne gjennomføres.

Søker har pga av dette fått økonomiske problemer som gjør at de nå søker på nytt om å kunne selge hyttene på festetomt. Dette vil gi en fortsatt tilknytning og styring til gården i forhold til å sikre dyrkamarka på gården.

Med bakgrunn i dette, ble saken sendt på høring til Fylkesmannen i Troms. Saken ble ikke sendt på høring til NVE siden de ikke besvarte høringen da delingssaken for samme område ble sendt på høring i juni 2014. Fylkesmannen i Troms har imidlertid sendt denne saken videre til NVE i høringsperioden. Kommunen ble også oppringt av NVE i høringsperioden der de spurte hvorfor de ikke hadde fått saken til høring. De fikk da opplyst at grunnen var at de ikke besvarte høringsbrevet av delingssaken juni 2014. De opplyste da at de ville sende høringsuttalelse innen fastsatte frist 11.desember 2015.

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Troms av 11.desember 2015

Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og fra forbudet mot tiltak i hundremeterssonen —eiendommen gnr. 44 bnr. 2 i Nordreisa kommune

Vi viser til kommunens brev av 24. november i år, hvor vi inviteres til å gi uttalelse til søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og fra forbudet mot tiltak i hundremeterssonen. I brevet redegjør kommunen for sakens historie, blant annet at eiers næringsvirksomhet må etableres på annet sted på eiendommen, og at kostnadene ved dette gjør det nødvendig å fradele utleiehyttene.

I tillegg til de opplysninger som kommer fram i kommunens brev, har vi konferert med Skog og landskap sine gårdskart, NGU sine løsmassekart og skredkart, Miljødirektoratets Naturbase, NVE sitt flomkart, samt flyfoto og skråfoto fra området.

Eiendommen ligger i et LNFR-område i kommuneplanens arealdel. Tiltaket er derfor avhengig av dispensasjon fra plansituasjonen. I plan og bygningsloven § 19-2 heter det at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Tiltaket er i strid med plan og bygningsloven, hvor det i § 1-8. - Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag —heter:
1 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.
Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen tydeliggjør nasjonal arealpolitikk i 100-metersbeltet langs sjøen. Målet er å ta vare på allmenne interesser og unngå uheldig bygging langs sjøen. Det går frem av retningslinjene at strandsona skal vurderes helhetlig og langsiktig gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven. Troms fylke er plassert i kategorien «Områder med mindre press på arealene». For disse områdene gjelder særlig kapittel 7 i planretningslinjene, i tillegg til kapittel 1-4. Her går det blant annet fram at en bør ha forskjellig tilnærming til næringsvirksomhet enn til hyttetomter.

Fylkesmannens merknader
Det er søkt om oppretting av festetomt for to utleiehytter som ble oppført i 2010. Parsellene skal opprettes som hyttetomter. Kommunen godkjente oppføring av utleiehyttene uten at det ble sendt på høring til Fylkesmannen i Troms.

Parsellene ligger ved utløpet av Reisaelva, mellom Båtnesøra og fulldyrka jord. Oppretting av to fritt omsettbare hyttetomter inntil et større sammenhengende område med innmark kan føre til drifts og miljømessige ulemper for landbruksdrift i området. Dette er sentrumsnære jordbruksareal som i kommuneplanen har fått særlig vern som kjerneområde for landbruket.

Bakgrunnen er at landbruksnæringen skal ha forutsigelighet for at det ikke etableres landbruksfremmed virksomhet. I dag nyttes hyttene til utleievirksomhet. Dette var også formålet da tillatelse ble gitt. Eier har derfor full kontroll med bruken. Dersom parsellene overdras til personer uten tilknytning til landbruksvirksomhet kan det fremmes krav om restriksjoner på en ellers fullt ut forsvarlig drift av tilgrensende områder.

Slik vi ser det bør kommunen også ha for øye at parsellene ligger nært Reisautløpet naturreservat, som også har fått status som Ramsar-område. Blir parsellene opprettet som festetomter og overdratt i privat eie, vil bruken, og med belastningen i et sårbart område øke. Preget av privatisering av område vil også kunne øke. Eiere har et annet eieforhold til området enn tilfeldige døgn-leietakere.

Ifølge NVE sitt flomsonekart ligger tiltakene i et svært flomutsatt område.

Vi kan i dette tilfellet ikke se at det her foreligger samfunnsinteresser av en slik vekt at formålet plansituasjonen skal ivareta bør vike.

Vi anbefaler Nordreisa kommune å avslå søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og fra forbudet mot tiltak i 100-meters-sonen. Dersom kommunen kommer til at landbruksinteressene og allmennhetens interesser blir bedre ivaretatt ved gjennomføring av tiltaket, ber vi om at dette begrunnes. Om ikke vil vi vurdere å påklage et vedtak hvor søknaden innvilges. Vi ber derfor om å få tilsendt avgjørelsen i saken når denne foreligger.

Høringsuttalelse slutt.

Høringsuttalelse fra NVE av 17.desember 2015

«NVEs uttalelse til søknad om festetomt Gnr 44 Bnr 2 – Nordreisa kommune
Vi viser til Nordreisa kommunes brev datert 24.11.2015 vedrørende søknad om festetomter på gnr 44 bnr. 2. Vi har fått oversendt saken fra Fylkesmannen, og Nordreisa kommune har gitt oss utsatt høringsfrist siden kommunen ikke har sendt saken på høring til oss. Vi viser også til vårt brev datert 17.02.2012 vedrørende saken.
De omsøkte tomtene ligger flomutsatt til. NVE har utarbeidet detaljert flomsonekart over området, og kartet viser at området er flomutsatt. Flomsonekartet ble ferdigstilt i desember 2002 før kommunen godkjente utbygging av utleiehytter.

Plan- og bygningsloven § 28-1 slår fast at «Grunn kan bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak.» Krav til sikkerhet følger av TEK 10 § 7-2. I tidligere utgave av plan- og bygningslov var tilsvarende regulert i § 68.

Ved kommunens vurdering av flomfare så minner vi om at også vannstanden ved stormflo skal være vurdert. Fra NVEs side kan vi ikke se at det er fremkommet opplysninger i saken som tilsier noen endring av vår vurdering av sikkerhet og allmenne interesser. NVE mener derfor at det ikke bør gis anledning til å opprette festetomter.

Vi ber om å bli orientert om kommunes vedtak i saken.»

Saksopplysninger:
Eiendommen ligger på Storslett, vest for Reisaelva, ca 1 km fra Storslett sentrum. De omsøkte arealene ligger ved Båtnesøra og består av to utleiehytter som ble bygd i 2009 og 2011. Festetomtene ligger ca 50 m fra hverandre. Arealene består av uproduktiv skog og skrinn fastmark og ligger mellom Reisaelva og fulldyrka jord i drift.

I følge gårdskart fra Skog og landskap har eiendom gnr 44, bnr 2 et totalareal på 422,6 daa. Av dette er 88,6 daa fulldyrka jord, 5,3 daa overflatedyrka jord, 3,9 daa innmarksbeite, 11,4 daa skog på middels bonitet, 19,6 daa skog på lav bonitet, 117,7 daa uproduktiv skog, og resten jorddekt fast mark og annet areal.

Planstatus
De omsøkte tomtene er i kommuneplanens arealdel definert som landbruk, natur- eller friluftsområde, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 19-2. Tomtene ligger innenfor 100 metersonen til Reisaelva, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8. I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*

Før det gis dispensasjon, skal blant annet fylkeskommunen og statlig myndighet, hvis saksområde blir direkte berørt, være gitt mulighet til å uttale seg. Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.

I plan og bygningsloven § 1-8. - *Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag – heter det: I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.*

Nabovarsling:
Det foreligger dokumentasjon for nabovarsling i hht. plan - og bygningslovens § 21-3.

Faglige vurderinger:
Vurdering i forhold til landbruket og jordloven:
I jordlovens § 1 står det at: *Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket. Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltinga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.*

I jordlovens § 12 står det blant annet: *Ved avgjerd av om samtykke til deling skal givast, skal det leggjast vekt på om delinga legg til rette for ein tenleg og variert bruksstruktur i landbruket. I*

vurderinga inngår mellom anna omsynet til vern av arealressursane, om delinga fører til ei driftsmessig god løysning, og om delinga kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området. Det kan leggjast vekt på andre omsyn dersom dei fell inn under formålet i jordlova.

Det søkes her om fradeling av to festetomter til to hytter som ble oppført like ved Reisaelva i 2009 og 2011. Hyttene ble oppført på et smalt område mellom dyrka marka og Reisaelva og saken ble ikke jordlovsbehandlet siden det gjaldt utleiehytter. Hyttene skulle benyttes til utleie i forbindelse med hundedressur og turisme som kunne være en ressurs for drifta av eiendommen. På eiendommen drives det med hundepensjonat og hundedressur, samt utleie av stallplasser for ti hester. Jfr produksjonstilleggssøknader fram til nå høstes alt areal av grunneier og brukes i drifta. Det er også drift på naboeiendommen med melke- og kjøttproduksjon med helt ny driftsbygning. Per 31.7.15 hadde dette bruket 48 melkekyr og 52 øvrige storfe. All dyrka mark i området er i drift.

I arealdelen til Nordreisa kommunes kommuneplan (vedtatt 25.03.2014) har de sentrumsnære jordbruksarealene fått et særlig vern som kjerneområde for landbruk. Hensynssonen definerer hvilke landbruksarealer som har størst verdi innenfor grensene til sentrumsområdet, og som derfor skal ha et spesielt og langsiktig vern i arealforvaltning. Dyrka marka som ligger ca 30 m fra de bebygde hyttene er innenfor disse grensene.

I vurdering om feste skal det også tas hensyn til om festetomta kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket, ikke bare på eiendommen den festes i fra, men også for landbruket i området. Det drives med hundepensjonat og utleie av stallplasser for hester på eiendommen, og nabobruket har en helt nybygd og moderne driftsbygning og er et av kommunens største melkebruk. Ved fradeling av de bebygde festetomtene, vil byggene bli mer privatisert og festetomtene kan festes til personer uten tilknytning landbruk og til området. Adkomsten til det omsøkte området skal gå igjennom tunet, og etter etablerte gårdsveier i kanten av dyrkamarka.

I rundskriv M-1/2013 er jordlovens §§ 9 og 12 utdypet. Her står det blant annet følgende: *"Begrepet "arealressurser" omfatter ulike ressurser enten de består av jord, skog, bygninger eller retter, og er hentet fra jordloven § 1. I begrepet omfatter også ressurser som kan komme til nytte i forbindelse med virksomhet som naturlig grenser til landbruk, for eksempel turisme eller annen tilleggsnæring. Vurderingen må ta utgangspunkt i de langsiktige virkningene for eiendommen og inntekten fra den ved å dele fra areal eller bygninger. Det har ikke nevneverdig vekt hva som er privatøkonomisk mest lønnsomt for eieren."*

Det er konkret nevnt at privatøkonomi for eier ikke skal vektlegges. Vi vil presisere at det her ikke er snakk om privatøkonomi, men bedriftsøkonomi. Hyttene har stått der siden 2009 og 2011 og kommunen er ikke orientert om at det har vært konflikter opp mot landbruket i området. Hvis tomtene blir mer privatisert som er tilfelle ved feste, kan dette endres, men de som inngår festeavtaler bør være orientert om at det drives aktivt landbruk i området og må være forberedt på at det til tider er perioder med mer støy og lukt som naturlig hører til i slike sammenhenger. Vi ser derfor ikke at det er større ulemper enn fordeler ved etablering av festetomter.

Vurdering i forhold til naturmangfoldloven:
Alle tiltak må vurderes opp mot naturmangfoldloven (NML) som tok til å gjelde fra 1.7.2009. I naturmangfoldslovens § 1 heter det: *Lovens formål er at naturen og dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

I lovens § 4 om forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer heter det:
Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosesser som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemets funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt de anses rimelige.

I lovens § 7 som omhandler prinsipper i offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12 framgår det følgende: *Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.*

Dette vil si at når natur er berørt skal formålet og forvaltningsmålet i denne loven vurderes. Reglene for bærekraftig bruk og vern av naturen skal være førende. Prinsippene i §§ 8 – 12 skal vurderes vedrørende naturmangfold, dvs biologisk mangfold, landskap og geologi, og vurderingene skal framgå i framstillingen av saken. Vedtak kan påklages hvis prinsippene ikke er vurdert.

Området er søkt opp i Naturbasen er den offisielle oversikten over verneområde, statlig sikra friluftslivsområde og kartlagte områder med utvalgte naturtyper og økologiske funksjonsområde for prioriterte arter. Gbr 44/2 grenser i nordvest til Reisautløpet naturreservat som i 2011 også ble definert som Ramsarområde. I luftlinje ligger naturreservatet ca 500 m fra det omsøkte området.

Om dette Ramsarområdet står det: *Våtmarksområde ved utløpet av Reisaelva. Elvedelta med sandører og strandenger. Strandengene har uvanlig godt utvikla dreneringssystemer og variert vegetasjon med både sørlige og nordlige, subarktiske trekk. Salteng, brakkvannseng og pøler. Arktiske arter (eskimomure, ishavs- stjerneblom).*
Viktig trekk- og beiteområde for fugl. Store konsentrasjoner av fiskeender (laksand og siland). Ellers gressender, vadere og terne. Strandengene har internasjonal verneverdi i botanisk sammenheng. Området har regional verneverdi for fuglelivet.

Det omsøkte området ligger inntil Båtnesøra. I Naturbasen er Båtnesøra beskrevet som naturtypen sand- og grusstrand.
Fakta om dette er: *Lokaliteten får verdi viktig - B. Dette dels fordi den er en del av et stort, meget verdifullt brakkvannsdelta, men også fordi det er snakk om intakte, svakt brakke elveører av noe størrelse. Lokaliteten ligger tilknyttet utløpet av Reisaelva i Reisafjorden, og omfatter noen grusbanker på vestsiden av elva, mellom Storslett/E6 og selve deltaet.*
Miljøet bærer preg av å være særlig påvirket av vannføringen i elva, men også nærheten til sjøen og har trolig svake brakke tendenser. Det er for det meste grusstrender her (elveørpreg), men med innslag av svakt utviklede øvre saltenger og kortskuddsamfunn. Miljøet er ikke særlig artsrikt, men omfatter arter som strandflatbelg, strandarve, skjørbuksurt, småvasshår, fjøresivaks, saltsiv og grusstarr. Lokaliteten virker ikke synlig påvirket av inngrep. På østsiden er elva forbygd og dermed uten særlig interesse som naturtype. Det er også litt forbygd helt øverst langs elva inntil avgrenset lokalitet. Naturverdiene bevares best hvis området får ligge i fred for inngrep. Alle former for utfyllinger er skadelige. Lokaliteten må betraktes som en del av det store deltaområdet i indre deler av Reisafjorden, primært dannet av Reisaelva.

Området berører ikke trua, sårbare eller utvalgte naturtyper, prioriterte arter, inngrepsfrie naturområder eller utvalgte kulturlandskap, jf. Naturbase (06.01.16). Området grenser inntil naturtypen "sand- og grusstrand" som har verdi som viktig-B. Ingen trua eller sårbare arter er registrert innenfor områdene, jf. Artskart (08.04.14). Vi mener at vårt kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet i området er godt, jf. NML § 8.

Samlet belastning på de berørte økosystemene, jf. NML § 10, vurderes ikke til å endres vesentlig fra dagens situasjon siden hyttene allerede er bygd.

Vurdering i forhold til plan- og bygningsloven:
I flg. plan- og bygningslovens § 26-1 må det ikke opprettes en ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller endring av eksisterende eiendomsgrense på en slik måte at det oppstår forhold som strider mot denne lov, forskrift, vedtekt eller plan. Dette må ikke gjøres på en slik måte at det dannes tomter som er uegnet til bebyggelse på grunn av sin størrelse, form eller plassering etter reglene i denne lov.

I flg. § 27-1 skal opprettelse eller endring av eiendom til bygningsformål for opphold av mennesker eller dyr ikke gjennomføres med mindre det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann, samt slokkevann. I flg. § 27-2 skal bortføring av avløpsvann være sikret i samsvar med forurensningsloven før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse skjer. Hyttene er allerede bygd, og vannforsyning er tilknyttet offentlig nett, mens det er privat septikanlegg.

I flg. § 27-4 må det før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse blir godkjent enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43. Adkomsten til området går via etablerte gårdsveier i kanten av dyrka mark. Ved opprettelse av festetomter må omsøkte tomter sikres tinglyst rett til adkomst.

I flg. § 28-1 kan grunn bare bebygges, eller eiendom opprettes eller endres, dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold. Det samme gjelder for grunn som utsettes for fare eller vesentlig ulempe som følge av tiltak. Hyttene er oppført i det som i ettertid er blitt fastslått å være innenfor flomsonen for 10 års flom.

Etter at disse hyttene ble oppført i 2009 og 2011 fikk kommunen reaksjoner fra NVE fordi det var tillatt tiltak i flomsonen for 10 års flom og at tiltaket skulle vært vurdert i hht Vannressurslovens bestemmelser. De mente videre at, sitat; *"private tiltak i vassdraget og den vassdragsnære sonen øker privatiseringen og er spesielt uheldig langs verna vassdrag. Området langs nedre del av Reisaelva bærer stedvis preg av privatisering som kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel langs vassdraget."* NVE valgte å ikke kreve ytterligere oppfølgning av denne saken.

I tillegg har NVE i sin siste uttalelse tilføyd at det også må tas høyde for stormflo som kan gjøre skade på bygninger.

Vi vil presisere at hyttene allerede er bygd, og evt skade på bygg og følgende av det, vil ikke endres om hyttene blir på festetomter.

I flg. § 1-8 skal det i 100-metersbelte langs sjøen og langs vassdrag tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Reisaelva er et varig verna vassdrag og en populær lakseelv. De omsøkte tomtene ligger ca 50 m fra elvebredden til Reisaelva ved normal vannstand. I utleiehytter bor folk i kortvarige perioder og får derfor ikke et eierforhold til området, i motsetning til slik det vil være hvis dette blir privateide hytter. Hytteeiere vil også vanligvis utnytte større arealer enn selve tomta og ved et feste vil området bli privatisert og kan begrense allmennhetens tilgang til, og ferdsel langs vassdraget. Det vil ved en evt tillatelse til deling av festetomter bli satt betingelser for at den allmenne bruken av området ikke må forhindres.

Kommentarer til innkomne høringsuttalelser
Høringsuttalelsen fra Fylkesmannen bærer preg av å være en «kopi» fra høringsuttalelsen fra juni 2014. Den opprettholder påstander om kommunal saksbehandlingsfeil ved at byggesaken ikke ble sendt på høring, uten at dette blir ytterligere begrunnet. Utbygging av næringshytte er i tråd med formålet i kommunens arealplan fra perioden 2002-2014, og var da ikke en dispensasjonssak som skulle ut på høring. Fylkesmannens høringsuttalelse tar heller ikke inn over seg at hyttene er bygd og at dette ikke gjelder nye bygg. Vi mener Fylkesmannen i Troms burde ha skrevet noe om vurderinger av deling av festetomter.

Høringsuttalelse fra NVE kom inn 18. desember 2015, dvs ei uke etter at høringsfristen hadde gått ut. Det hevdes i brevet at de hadde fått muntlig tilsagn om forlenget høringsfrist. Dette er direkte feil. I tlf samtalen kommunen hadde med NVE i høringsperioden, ga de derimot beskjed om at de ville gi høringsuttalelse innenfor fristen 11. desember 2015.
Kommunen velger likevel å ta hensyn til høringsuttalelsen.

Vurdering
For å samtykke til feste må det i flg jordlovens vurdering inngår blant annet hensynet til vern av arealressursene, om feste vil føre til en driftsmessig god løsning, og om feste kan føre til drifts- eller miljømessige ulemper. I dette tilfellet er hyttene bygd for utleie og feste vil ikke føre til reduksjon av eiendommens avkastningsevne i og med at det på de omsøkte arealene er bygd utleiehytter hvor grunneier kan ha langsiktig økonomisk gevinst ved en årlig festeavgift. Samtidig vil grunneier kunne få disposisjonsretten over hyttene tilbake hvis det på sikt er ønskelig.

Tomtene ligger innenfor 100 metersonen til Reisaelva, og det er nødvendig med dispensasjon fra plan- og bygningsloven § 1-8. I plan og bygningsloven av 27.06.08 § 19-2 heter det: *"at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det kan ikke dispenseres fra saksbehandlingsregler."*

I plan og bygningslovens § 1-1 står det at: § 1-1.*Lovens formål*
Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.
Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.
Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.
Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.
Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Denne saken har en lang og kronglete historie. Søker startet arbeidet med å tilrettelegge for tilleggsnæring til gården i 2008, men utbyggingen stoppet opp i 2011 etter innstramminger i statlig regelverk. I vurdering om det skal gis dispensasjon heter det *at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.*

Økonomiske forhold skal i utgangspunktet ikke tas hensyn til, men i dette tilfellet er søker rammet av regelendringer som gjør at de opprinnelige etableringsplanene ikke kan gjennomføres, og som nå kan medføre at hele gården går konkurs. Grunneier har derfor søkt om å få hyttene skilt ut på festetomt. Søker ønsker fortsatt å drive gården med høsting av innmarka, oppdrett av hester og hundekennel, han ønsker derved å ha yrket sitt i landbruket. Ved en evt konkurs vil dette ikke være mulig. I plan- og bygningslovens formålsparagraf står det at *loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.* I dette tilfelles ønsker eier å drive bruket videre og overlate det til neste generasjon. Det er ikke mulig ved en evt konkurs.

Oppsummert kan vi derfor ikke se at det i **dette særlige tilfellet** er viktige forhold som tilsier at ulemper med dispensasjonen oppsummert er større en fordelene og vi konkluderer derfor at både deling av festetomtene jfr jordloven og plan- og bygningsloven, samt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og tiltaksforbudet i strandsonen kan gis.